

Bible Basics: Lithuanian edition
Carelinks, PO Box 152 Menai NSW 2234
AUSTRALIA www.carelinks.net
info@carelinks.net

BIBLIJOS PAGRINDAI

STUDIJŲ VADOVAS.

atskleidžiantis tikros krikščionybės džiaugsmą ir
taikingumą

BIBLIJOS PAGRINDAI

STUDIJŲ VADOVAS

atskleidžiantis tikros krikščionybės džiaugsmą ir
taikingumą

DUNCAN HEASTER

ĮVADAS

Kiekvienas žmogus, pripažįstantis, jog Dievas *egzistuoja*, o Biblija yra Jo apreiskimas žmonėms, turėtų rimtai pasistengti suprasti joje pateikiamą pagrindinę žinią. Atrodo, kad daugelis besivadinančių "krikščionimis" šioje srityje daro labai mažai - keletas eilučių iš Naujojo Testamento sekmadieniais, niekada neatverčiama Biblija kažkur namuose, migloti prisiminimai apie saujelę pasakojimų iš Biblijos. Nenuostabu, jog dėl šitokio atsainaus požiūrio į Dievo galingą tiesos žodį daugybės žmonių gyvenimuose ir protuose yra tiek daug sumaišties bei netikrumo.

Iš kitos pusės, atsiranda tokių, kurie, nors ir neturėdami krikščionybės pagrindų, bando suvokti Biblijos žinią, bet tokie žmonės pamato, jog kiekvienas, į kurį jie kreipiasi pagalbos, bando jiems įpiršti krūvą doktrinų ir žmogiškų samprotavimų, neatspindinčių Biblijos žodžių *esmės*.

Šių "Biblijos pagrindų" tikslas - nuosekliai ir sistemingai išnagrinėti Biblijos žinią. Šią knygą galima tiesiog skaityti kaip paprastą knygą, arba ji gali būti naudojama neakivaizdinėms studijoms susirašinėjat. Atsakymus į kiekvieno skyriaus pabaigoje esančius klausimus galima siųsti žemiau nurodytu adresu; jūsų atsakymai tada bus perduoti repertoriui, kuris galės susirašinėti su jumis studijų eigoje. Taip pat numanome, jog kai kurie skaitytojai vengs atsakinėti į klausimus, bet norės patys *uždavinėti* klausimus apie jiems iškylančius neaiškumus arba paprieštarauti čia pateiktiems išaiškinimams. Vėlgį, parašius žemiau nurodytu adresu, galima gauti asmeninį atsakymą.

Autorius įsitikinęs, jog pagrindinė Biblijos žinia yra visiškai aiški. Bet visada atsiranda tokių vietų Biblijoje ir tokių temų, kurias paviršutiniškai panagrinėjus gali pasirodyti, jog jos prieštarauja bendram Raštų mokymui. Kai kurios iš tų temų, galinčių sudominti tik dalį skaitytojų, kartu su kitais Evangelijos aspektais aptariamos Papildymuose. Pagrindinę Biblijos žinią turbūt galima suprasti ir neperskaičius šių Papildymų, bet tikimasi, jog nemažai studijuojančiųjų perskaitys didesnę jų dalį. Šioje knygoje daugiausia naudojamosi Č. Kavaliausko verstu Naujuoju Testamentu ir J. Skvirecko verstu Senoju Testamentu. Be to kai kur naudojamosi A. Vėliaus parengtu Šventojo Rašto leidimu, A. Rubšio verstu Senoju Testamentu bei K. Burbulio parengtu Šventojo Rašto leidimu.

Yra daug žmonių, kuriems reikėtų padėkoti už jų pagalbą išleidžiant šią knygą; aš ypač esu dėkingas Clive'ui Rivers'ui už jo parengtą puikių fotografijų seriją, ir taip pat tiems, kurie recenzavo rankraščius. Bet labiausiai aš esu skolingas šimtams žmonių Afrikoje, Vakarų Indijoje, Filipinuose bei Rytų Europoje, kurių žingeidūs klausimai ir tiesos troškimas vertė mane dar ir dar kartą permąstyti šiuos Biblijos pagrindus. Žvelgiant į juos iš tokios gausybės skirtingų taškų jų grožis ir jėga tik didėja. Pilnuose taksi, nedengtuose sunkvežimiuose ir furgonuose, ramiose konferencijų salėse, tvankiuose viešbučių balkonuose ir žvaigždžių nušviestuose džiunglių kaimeliuose šios temos buvo aptarinėjamos, dėl jų buvo ginčijamasi ir jomis džiaugiamasi kartu su Biblijos studentais iš įvairiausių visuomenės sluoksnių. Tie Broliai Kristuje, su kuriais man teko garbė dirbti šį darbą, buvo neišsenkantis stiprybės ir pagalbos šaltinis. Daugelio šioje knygoje pateiktų Papildymų esmę mes nuodugnai apsvarstydavome tarpusavyje viešbučių kambariuose, dažnai būdami išvargę po užsiėmimų su grupe žmonių, studijavusių Bibliją neakivaizdžiai, susirašinėjant. Jokie žmogiški išgyvenimai tikrai neprilygsta bičiulystei ir draugiškumo jausmui, kurie atsiranda, jei žmonės sieja šios pagrindinės Biblijos mokymo tiesos. Tagi dabar aš atiduodu duoklę visiems tiems, kas "su manimi darbuojasi Dievo karalystei", tikėdamasis, jog ši knyga padės jiems didžiame darbe skelbiant tikrąją Evangeliją "visoms tautoms".

Suvokus tikrąją Evangelijos tiesą, mokomą Biblijoje, bus paveiktos visos mūsų gyvenimo pusės, vyrai ir moterys išmoks gyventi pasaulyje tinkamai šlovindami Dievą dabar ir per amžius, kaip Jis iš anksto numatė. Kiekvienas žmogus atradamas tiesą atranda "brangų perlą", ir pats gali suprasti, ką jautė pranašas Jeremijas: "Kai tavieji žodžiai buvo man duoti, juosiuos ryte prarijau, tavasis žodis atnešė man džiaugsmą ir širdies linksmybę" (Jer 15:16). Kad tą pasiektumėte, prieš pradėdami gvildinti kiekvieną šios knygos skyrių būtinai maldoje paprašykite Dievo pagalbos Jo Žodžio supratimui. "O dabar pavedu jus Dievui ir jo malonės žodžiui, kuris *turi galią* jus išugdyti ir duoti paveldėjimą tarp visų pašvęstųjų" (Apd 20:32).

Šiame leidinyje naudojamos Biblijos knygų pavadinimų santrumpos

Pr - Pradžios knyga	Nah - Nahumo knyga
Iš - Išėjimo knyga	Hab - Habakuko knyga
Kun - Kunigų knyga	Sof - Sofonijo knyga
Sk - Skaičių knyga	Ag - Agėjo knyga
Įst - Pakartoto Įstatymo knyga	Zch - Zacharijo knyga
Joz - Jozuės knyga	Mal - Malachijo knyga
Ts - Teisėjų knyga	Mt - Evangelija pagal Matą
Rut - Rutos knyga	Mk - Evangelija pagal Morką
1 Sam - 1-oji Samuelio knyga	Lk - Evangelija pagal Luką
2 Sam - 2-oji Samuelio knyga	Jn - Evangelija pagal Joną
1 Kar - 1-oji Karalių knyga	Apd - Apaštalų darbai
2 Kar - 2-oji Karalių knyga	Rom - Laiškas Romiečiams
1 Krn - 1-oji Kronikų knyga	1 Kor - 1-asis laiškas Korintiečiams
2 Krn - 2-oji Kronikų knyga	2 Kor - 2-asis laiškas Korintiečiams
Ezd - Ezdro knyga	Gal - Laiškas Galatams
Neh - Nehemijo knyga	Ef - Laiškas Efeziečiams
Est - Esteros knyga	Fil - Laiškas Filipiečiams
Job - Jobo knyga	Kol - Laiškas Kolosiečiams
Ps - Psalmynas	1 Tes - 1-asis laiškas Tesalonikiečiams
Pat - Patarlių knyga	2 Tes - 2-asis laiškas Tesalonikiečiams
Koh - Koheleto knyga	1 Tim - 1-asis laiškas Timotiejui
Gg - Giesmių giesmė	2 Tim - 2-asis laiškas Timotiejui
Iz - Izaijo knyga	Tit - Laiškas Titui
Jer - Jeremijo knyga	Fm - Laiškas Filemonui
Rd - Raudų knyga	Žyd - Laiškas Žydams
Ez - Ezekielio knyga	Jok - Jokūbo laiškas
Dan - Danielio knyga	1 Pt - 1-asis Petro laiškas
Oz - Ozėjo knyga	2 Pt - 2-asis Petro laiškas
Jl - Joelio knyga	1 Jn - 1-asis Jono laiškas
Am - Amoso knyga	2 Jn - 2-asis Jono laiškas
Abd - Abdijo knyga	3 Jn - 3-asis Jono laiškas
Jon - Jonos knyga	Jud - Judo laiškas
Mch - Michejo knyga	Apr - Apreiškimas Jonui

Jeį naudojatės Biblijos leidiniu, kuriame kai kurių psalmių numeracija yra dviguba (Pvz. J. Skvirecko verstame Senajame Testamente), tuomet žiūrėkite tik skliausteliuose pateiktus skaičius. Kai kuriuose Biblijos leidiniuose (taip pat ir J. Skvirecko vertime) 1 ir 2 Samuelio knygos vadinamos 1 ir 2 Karalių knygomis, o 1 ir 2 Karalių knygos atitinkamai 3 ir 4 Karalių knygomis; Koheleto knyga vadinama Ekleziasto arba Pamokslininko knyga.

Kiekvieno šios knygos skyriaus pabaigoje randami dviejų tipų klausimai: su pasirenkamais atsakymais (taigi jūs turite iš pateiktų atsakymų išrinkti vieną, teisingą), ir paprasti klausimai, į kuriuos reikia atsakyti keliais sakiniais. Rašykite savo atsakymus ant atskiro popieriaus lapo ir nepamirškite aiškiai užrašyti savo vardą, pavardę ir adresą. **Jūs galite siųsti savo atsakymus šiuo adresu:**

PO Box 152 Menai NSW 2234 AUSTRALIA www.carelinks.net info@carelinks.net

1 SKYRIUS

DIEVAS

1.1 Dievo egzistavimas

"Kas artinasi prie Dievo, tam būtina tikėti, kad jis yra ir kad jo ieškantiems atsilygina" (Žyd 11:6). Šios knygos tikslas - padėti tiems, kurie nori artintis prie Dievo, ir kurie jau yra patikėję "kad jis yra"; todėl mes neužsiimsime įrodymais, patvirtinančiais tikėjimą Dievo buvimu. Mūsų kūno įmantrios struktūros tyrinėjimas (žr. Ps 139:14), tobulai atrodantis gėlės žiedas, erdvės platybės, matomos giedrą naktį - šie ir daugelis kitų gyvenime sutinkamų dalykų gerai juos apmaščius tiesiog nepalieka ateizmui vietos. Tikrai, sunkiau yra patikėti, kad Dievo nėra, negu pripažinti jo buvimą. Atmetus Dievą nebelieka visatos tvarkos ir tikslo galutinio išaiškinimo, taigi visa tai ir atsispindės ateisto gyvenime. Turint šituos dalykus omenyje netenka stebėtis, kad dauguma žmonių daugiau ar mažiau pripažįsta Dievo buvimą, netgi ir tose visuomenėse, kur materializmas yra pagrindinis "dievas"

Betgi yra milžiniškas skirtumas tarp neapibrėžto suvokimo, kad egzistuoja kažkokia aukštesnioji jėga, ir tvirto žinojimo, kokį atlygį Dievas siūlo ištikimam jam tarnaujantiems. Žyd 11:6 tai išaiškina; mums "būtina tikėti, kad jis (Dievas) yra

IR

jo ieškantiems atsilygina".

Daug vietos Biblijoje paskirta Dievo tautos Izraelio istorijai; ten dažnai aiškinama, kad jie pripažino Dievo buvimą, bet neturėjo šį žinojimą atitinkančio tikėjimo Dievo pažadais. Jų didysis vadovas Mozė jiems paliepė: "Žinok tad... ir mąstyk savo širdyje, kad tik Viešpats yra Dievas danguje, aukštybėse, ir žemėje, čia apačioje, ir kad nėra kito. Laikyk jo įsakymus ir paliepiamus" (Įst 4:39,40).

Taigi esmė tokia - mūsų supratimas, kad Dievas egzistuoja, dar visiškai nereiškia, kad mes esame priimtini Dievui. Jeigu mes iš tikrųjų rimtai pripažįstame sutvėrėjo buvimą, mes turime laikyti "jo įsakymus ir paliepiamus." Šios knygos tikslas ir yra išaiškinti, kas tai per paliepiamai ir kaip juos laikyti. Tyrinėdami Raštus, mes pastebėsime, kad mūsų tikėjimas Dievo buvimu stiprėja: "...tikėjimas iš klausymo, klausymas - kai skelbiamas Kristaus žodis" (Rom 10:17). Panašiai ir Izaijo 43:9-12 parodo, kaip Dievo duotų pranašysčių dėl ateities supratimas priverčia mus pripažinti, kad "Aš pats esu" (Iz 43:13), t.y. Dievo Vardas "Aš esu, kursai esu" yra visiškai teisingas (Iš 3:14). Kai apaštalas Paulius atvyko į miestą, vadinamą Berėja (dabartinėje šiaurinėje Graikijoje), jis, kaip ir kitur, ėmė skelbti Dievo evangeliją ("gerąją naujieną"); ir žmonės priėmė tai, ką jie išgirdo ne atsainiai: "Jie noriai priėmė žodį (Dievo žodį, o ne Pauliaus) ir kasdien tyrinėjo Raštus, ar taip esą iš tikrųjų. Daugelis įtikėjo" (Apd 17:11,12). Jie įtikėjo dėl nuoširdaus, kasdieninio ("kasdien") ir sistemingo ("ar taip esą iš tikrųjų") Biblijos tyrinėjimo. Taigi jie įgijo tikrą tikėjimą ne dėl to, kad Dievas staiga suteikė jiems visą tai kažkokiu ypatingu būdu, neturinčiu ryšio su Biblija. Taigi kaip gali žmonės pasaulyje, kurie ateina į Billy Graham'o evangelinį kryžiaus žygį arba į sekmininkų "atgaivinimo" susitikimą išeiti jau "tikinčiaisiais"? Ar daug buvo tyrinėjami Raštai visais šiais atvejais? Be abejonės, tikro, Biblija pagrįsto tikėjimo trūkumas sukelia tuštumą vėliasniame šitaip "atsivertusių" žmonių krikščioniškame gyvenime, ir dėl to daugelis pasitraukia iš evangelinio judėjimo.

Šios knygos tikslas - padėti pagrįdą, kad jūs patys galėtumėte sistemingai tyrinėti Raštus, ir tuo pačiu įtikėti. Ryšis tarp tikrosios Evangelijos klausymosi ir tikro tikėjimo yra dažnai pabrėžiamas Evangelijos skelbimo aprašymuose:

- "Ir daugelis korintiečių, *klausydami* priėmė tikėjimą ir pasikrikštijo" (Apd 18:8).
- Reikėjo, kad žmonės "*išgirstų* Evangeliją ir įtikėtų" (Apd 15:7).

- "Taip mes *skelbiame* ir taip jūs įtikėjote." (1 Kor 15:11)
- Palyginime apie sėją "sėkla" yra Dievo žodis (Lk 8:11); tuo tarpu palyginime apie garstyčios medelį tai - tikėjimas (Lk 17:6), kadangi tikėjimas priklauso nuo to, kaip į širdį, atvertą Dievui ir Jo žodžiui (Gal 2:2 plg. Žyd 4:2), priimamas tasai "tikėjimo žodis" (Rom 10:8), kaip elgiamasi su "tikėjimo žodžiais ir tikroju mokslu" (1 Tim 4:6).
- Apaštalas Jonas sako apie mūsų Viešpaties gyvenimo aprašymą, kad "jis žino sakąs tiesą, kad ir jūs tikėtumėte." (Jn 19:35). Panašiai ir Dievo žodis yra vadinamas "tiesa" (Jn 17:17) - kad mes galėtumėm tikėti.

1.2 Dievo asmenybė

Biblijoje randame didingą ir šlovingą mokymą apie tai, kad Dievas yra realus ir apčiuopiamas asmuo su kūnu, išoriškai panašiu į mūsų pačių kūną. Taip pat viena esminių krikščionybės dogmų yra teiginys, kad Jėzus - Dievo Sūnus. Jeigu Dievas neegzistotų fiziškai, tai Jis negalėtų turėti sūnaus, kuris būtų "jo *esybės* paveikslas" (Žyd 1:3). Dar daugiau, tampa sunku užmegzti su "Dievu" gyvus asmeninius santykius, jeigu "Dievas" - tik kažkokia idėja mūsų galvoje, arba tiesiog dvasios dvelksmas kažkur kosmoso platybėse. Tragiška yra tai, kad dauguma religijų turi kaip tik tokį nerealų ir neapčiuopiamą Dievo suvokimą.

Dievas yra daug galingesnis ir didingesnis negu mes, todėl suprantama, kodėl aiškūs pažadai, kad galų gale mes pamatysime Dievą, yra kliūtis daugelio žmonių tikėjimui. Bet toks tikėjimas įmanomas, jeigu mes pažįstame Dievą ir tikime Jo žodžiu:

"Palaiminti tyraširdžiai: jie regės Dievą." (Mt 5:8)

"Žiūrėkite, kokia meile apdovanojo mus Tėvas: mes vadinamės (netgi dabar) Dievo vaikai... mes dabar esame Dievo vaikai, bet dar nepasirodė, kas būsime. Mes žinome, kad kai pasirodys (apreikš Save), būsime panašūs į jį, nes matysime jį tokį, koks jis yra." (1 Jn 3:1,2)

"Dievo tarnai garbins jį (Dievą). Jie regės jo veidą ir jų kaktose bus jo vardas (Dievo vardas - Apr 3:12)" (Apr 22:3,4)

Jegu mes iš tikrųjų patikėsime šia nuostabia viltimi, tai mūsų gyvenimas iš esmės pasikeis:

"Siekite santaikos su visais, siekite šventumo, be kurio niekas neregės Viešpaties." (Žyd 12:14)

"Mes... matysime jį tokį, koks jis yra. Kiekvienas, kas turi jame tokią viltį, skaistina pats save, nes ir jis yra skaistus." (1 Jn 3:2,3)

Šiame gyvenime mes suvokiame savo Dangiškąjį Tėvą labai paviršutiniškai, bet netgi ir šio gyvenimo gūdžioje tamsoje mes galime tikėtis, kad galų gale susitiksim su Juo. Matydami Jį fiziškai, mes, be abejo, atitinkamai geriau suvoksime Jį ir protiškai. Šitai Ijobas, netgi kentėdamas baisias kančias, galėjo džiaugtis tais grynai asmeniniais santykiais su Dievu, kuriuos jis pilnai patirs paskutinįją dieną:

"ir vėl būsiu apvilktas savo oda, ir savo kūne aš matysiu savo Dievą. Aš pats jį matysiu, ir mano akys išvys, o ne kitos." (Job 19:26,27)

Ir dar vienas skausmų ir negandų varginamas žmogus - apaštalas Paulius - sušuko:

"Dabar mes lyg veidrodyje, mįslingu pavidalu, o tuomet regėsime akis į akį." (1 Kor 13:12)

Įrodymai Senajame Testamente

Šie Naujojo Testamento pažadai yra paremti solidžiais Dievo asmeniškumo ir kūniškumo įrodymais, randamais Senajame Testamente. Neperdėsime pasakę, kad norint teisingai suprasti Bibliją pagrįstą religiją, svarbiausia yra suvokti Dievo prigimtį. Visur Senajame Testamente apie Dievą kalbama kaip apie asmenį; asmeniniai santykiai su Dievu, apie kurios kalbama tiek Senajame, tiek ir Naujajame Testamentuose, yra tikrosios krikščioniškos vilties nepakartojama ypatybė. Žemiau pateikiame keleta svarių Dievo asmeniškumo ir kūniškumo įrodymų:

- "Ir [Dievas] tarė: 'Padarykime žmogų pagal mūsų paveikslą ir mūsų panašumą.'" (Pr 1:26). taigi žmogus yra padarytas pagal apsireiškančio per angelus Dievo paveikslą ir panašumą. Čia negali būti kalbama apie žmogaus protą, nes mūsų protai iš prigimties yra visiškai nutolę nuo Dievo ir daugeliu atžvilgių priešiški Jo teisingumui: "Nes mano mintys - ne jūsų mintys ir mano keliai - ne jūsų keliai, sako Viešpats. Nes kaip dangus aukštai nuo žemės, taip aukštesni mano keliai už jūsų kelius ir mano mintys - už jūsų mintis." (Iz 55:8,9). Todėl Dievo paveikslas ir panašumas, kurį mes turime, turi būti kūniškas paveikslas. Kada tik angelai buvo matomi žemėje, visada rašoma, kad jie atrodė kaip žmonės; pvz. Abraomas priėmė į svečius angelus pats to nežinodamas ir galvodamas, kad tai paprasti žmonės. Mes sutverti pagal Dievo paveikslą, todėl mes tikrai galime kažką sužinoti apie tą tikrąjį objektą, kurio paveikslais esame. Taigi Dievas, kurio panašumas mes esame, nėra kažkas tokio neaiškaus, ko mes negalime net įsivaizduoti.

- Ir patys angelai yra Dievo atspindys. Todėl Dievas galėjo pasakyti apie Možę: "Su juo aš kalbuos burna į burną, ir jis mato Viešpatį atvirai" (Sk 12:8). Čia kalbama apie tai, kaip Mozei buvo duodami nurodymai per angelą, kuriame buvo Viešpaties vardas (Iš 23:20,21). Jeigu angelas buvo panašus į Viešpatį, reiškia Dievo išvaizda yra tokia pati, kaip ir angelų - t.y. Jo kūno forma yra kaip ir žmogaus, nors prigimtis be galo aukštesnė už kūną ir kraują. "Ir Viešpats kalbėjosi su Moše veidas į veidą, kaip paprastai žmogus kalbasi su savo prieteliu." (Iš 33:11; Įst 34:10). Viešpats apsireiškė savo angeluose, ir jų veiduose ir burnose atsispindėjo paties Viešpaties veidas ir burna.

- Kadangi mes esame Dievo paveikslas, tai "jis žino, kokia mūsų prigimtis" (Ps 103:14); Jis nori, kad mes suvoktumėm Jį kaip asmenį, kaip Tėvą į kurį galime kreiptis. Todėl aišku, kodėl taip dažnai aiškinama apie Dievo rankas, akis ir pan. Jeigu Dievas būtų tik dvasios gniužulas kur nors danguje, (o juk atmetę Dievo asmenškumą, mes galime Jį įsivaizduoti tik taip), tada šie aiškinimai tik klaidina ir neduoda jokios naudos.

- Dievo gyvenamosios vietos aprašymai aiškiai rodo, kad Jis turi buveinę kaip asmuo: "Dievas danguje" (Koh 5:1); "Viešpats pažvelgė iš savo aukštos šventovės, pažvelgė iš dangaus žemėn" (Ps 102:20); "Tu išklausysi danguje, savo gyvenamojoje vietoje" (1 Kar 8:39). Galima surasti dar tikslesnių aprašymų, kur sakoma, kad Dievas turi "sostą" (2 Krn 9:8; Ps 11:4; Iz 6:1; 66:1). Vargu ar taip būtų kalbama apie neapibrėžtą dvasią, egzistuojančią kur nors dangaus platybėse.

Izaijo knygos 45 skyriuje daug kalbama apie asmenišką Dievo dalyvavimą savo tautos reikaluose: "Aš Viešpats, ir nėra kito... Aš Viešpats, kurs visa tai darau... Aš Viešpats, sutveriu jį. Vargas tam, kuris prieštarauja savo kūrėjui... mano rankos ištiesė dangus... Gręžkitės į mane ir būsite išgelbėti jūs, visi žemės kraštai." Paskutinis išsireiškimas ypač aiškiai patvirtina Dievo asmens egzistavimą - Jis liepia žmonėms pažvelgti į Jį tikėjimo akimis ir suvokti Jo tikrąjį egzistavimo būdą.

- Dievas yra apreikštas mums kaip atleidžiantis Dievas. Bet atleidimas gali būti gaunamas tik iš asmens; tai protinis veiksmas. Štai Dovydas buvo vyras pagal Dievo širdį (1 Sam 13:14), taigi Dievas turi protą (širdį), o tai yra būdinga ir žmogui, nors šiaip jau iš prigimties žmogus nėra pagal Dievo širdį. Pradžios knygoje 6:5,6 sakoma: "Dievas... gailėjosi, kad buvo sutvėręs žmogų ant žemės, ir... širdies gilumoje tarė...". Ši ir kitos panašios eilutės atskleidžia, kad Dievas yra jaučianti, sąmoninga Būtybė, o ne sunkiai suvokiamas Dvasios gniužulas ore. Tai padeda mums suprasti, kada mes galime patikti ar nepatikti Jam, panašiai kaip vaikai prigimtiniam tėvui.

Jei Dievas nėra asmuo...

Jeigu iš tikrųjų Dievas nėra asmuo, tada sunku suprasti dvasingumo idėją. Jei Dievas yra absoliučiai teisingas, bet nematerialus, tada mes vargu ar galime suvokti Jo teisingumo pasireiškimą žmogiškose būtybėse. Nuo tiesos atitolę krikščionis ir žydai įsivaizduoja, kad Dievo teisingumas pasireiškia mūsų gyvenimuose per miglotai suvokiamą "šventąją Dvasią", kuri kažkaip padaro mus protiškai panašiais į Dievą ir priimtinais Jam. Atvirkščiai, jeigu mes suvokiame egzistuojant Dievo asmenį, tada Jo padedami ir Jo žodžio veikiami mes galime tobulinti savo asmenybes ir išvystyti savyje Dievo savybes.

Dievo tikslas yra apsireikšti didelėje daugybėje pašlovintų būtybių. Jo atmintinas vardas, Jehovah Elohim, tai rodo ("Tas, kuris bus galinguosiuose" - apytikslis vertimas). Jei Dievas nėra asmuo, tada tikinčiųjų apdovanojimas turėtų būti panaši beasmenė egzistencija. Tačiau paskaitę tikinčiųjų apdovanojimo aprašymus, pamatysime, kad žemėje būsiančioje Dievo Karalystėje jie egzistuos apčiuopiamai, kūniškai, bet nebus daugiau varginami žmogiškos prigimties silpnybių. Įjobas ilgėjosi "paskutiniosios dienos", kada jo kūnas bus prikeltas (Job 19:25-27); Abraomas bus vienas iš miegančiųjų žemės dulkėse, kurie "pabus... amžinam gyvenimui" (Dan 12:2) ir pagal pažadą gaus paveldėti amžinon nuosavybėn Kanaano žemę, o tai juk yra fiziškai egzistuojanti vieta (Pr 17:8). "Tedžiūgauja šventieji... tesilinksmina savo pataluose... kerštui daryti pagonyse." (Ps 132:16; 149:5,7). Dėl žydų ir pagonių nesugebėjimo suprasti panašius aprašymus (o juk pažadai Abraomui suprastini pirmiausia tiesiogine, materialia prasme) atsirado klaidingas išsivaizdavimas, kad "nemirtinga siela" yra tikroji žmogaus egzistavimo forma. Tokia idėja neturi visiškai jokio biblinio pagrindo. Dievas yra nemirtinga, šlovinga būtybė, ir Jis vykdo savo planą, kad vyrai ir moterys galėtų būti pašaukti gyvenimui Jo būsimojėje Karalystėje, kuri bus šioje žemėje, ir taptų Jo savybių, išreikštų kūniškoje formoje, dalininkais.

Turėtų būti aišku, kad garbinimas, religija ar asmeniniai santykiai su Dievu negali būti prasmingi nesuvokus, kad Dievas yra asmuo, o mes esame fizinis Jo atvaizdas, nors ir labai netobulas, ir turime vystyti savyje Jo protinį atvaizdą tam, kad Dievo Karalystėje galėtume gauti visą Jo fizinę pilnatvę. Dabar daug prasmingesnėmis ir paguodžiančiomis tampa eilutės, kuriose apie Dievą kalbama kaip apie mylintį Tėvą, auklėjantį mus, kaip tėvas auklėja savo sūnų (pvz. Įst 8:5). Mes skaitome apie Kristaus kančias: "Viešpats norėjo sulaužyti jį kentėjimu" (Iz 53:10), nors kitoje vietoje randame parašyta: "Šaukiu į savo Dievą; Ir jis išgirdo... mano balsą, ir mano šauksmas įėjo į jo ausis." (Ps 18:7). Dievas pažadėjo Dovydui palikuonį, kuris turėjo būti Dievo sūnumi, ir šito dalyko įvykdymui reikėjo stebuklingo žmogiškos būtybės gimimo; bet jei Dievas nebūtų asmuo, jis negalėtų turėti sūnaus.

Teisingas Dievo supratimas yra tarsi raktas, atveriantis daugelį kitų gyvybiškai svarbių Biblijos mokymo sričių. Bet vienas melas atveda prie kito melo, taigi ir klaidingas Dievo suvokimas iškraipo visą teisingą mokymą, pateiktą Raštuose. Jeigu šiame skyriuje pateikti aiškinimai jus įtikino, bent jau dalinai, tada iškyla klausimas: "Ar tikrai jūs pažįstate Dievą?". Taigi dabar mes toliau panagrinėsime Biblijos mokymą apie Jį.

1.3 Dievo vardas ir charakteris

Jeigu Dievas egzistuoja, tai logiška manyti, kad Jis yra sukūręs kažkokį būdą pranešti mums apie Save. Mes tikime Bibliją esant Dievo apreiškimu žmonėms, kuriame randame atskleistą Dievo asmenybę. Štai kodėl Dievo žodis yra vadinamas Jo "sėkla" (1 Pt 1:23). Juk šiam žodžiui sąveikaujant su mūsų protu, mumyse užgimsta naujas žmogus, turintis Dievo bruožų (Jok 1:18; 2 Kor 5:17). Todėl kuo daugiau mes užsiimsime Dievo žodžiu ir mokysimės iš jo, tuo labiau tapsime panašūs "į jo Sūnaus pavidalą" (Rom 8:29), o šis savo charakteriu buvo tobulas Dievo atvaizdas (Kol 1:15). Netgi ir istorinių Biblijos knygų nagrinėjimas duoda daug naudos; iš jose pateiktų įvykių aprašymų mes sužinome, kaip Dievas elgėsi su žmonėmis ir tautomis, ir pastebime, kad visada būdavo demonstruojami iš esmės tie patys Jo asmenybės bruožai.

Hebrajų kalboje vardas dažnai atskleidžia kokius nors asmens charakterio bruožus arba suteikia kitokios informacijos apie jį. Štai keletas pavyzdžių:

"Jėzus" - "Gelbėtojas", "nes jis išgelbės savo tautą iš nuodėmių" (Mt 1:21).

"Abraomas" - "Didelės daugybės tėvas", "nes aš tave paskyriau daugelio tautų tėvu" (Pr 17:5).

"Jieva" - "Gyvybė", "nes ji buvo visų gyvųjų motina" (Pr 3:20).

"Simeonas" - "Išklausymas", "Kadangi Viešpats išgirdo mane esant paniekintą, man davė dar ir šitą" (Pr 29:33).

Todėl reikia tikėtis, kad Dievo vardai ir titulai gali mums suteikti daug žinių apie Jį patį. Dievo asmenybė ir tikslai yra labai įvairiapusiai, todėl iš tikrųjų Jis turi ne vieną Vardą. Išsamias Dievo

vardų studijas patartina pradėti po krikšto; visą savo gyvenimą Viešpatyje mes turėtumėm stengtis vis geriau ir geriau suvokti Dievo asmenybę, kurios būdingi bruožai atsispindi Jo varde. Taigi žemiau pateikiami aiškinimai yra ne daugiau kaip įvadas.

Sunkiū savo gyvenimo laikotarpiu Mozė savo tikėjimo sustiprinimui troško geriau pažinti Dievą. Tada "jis šaukėsi Viešpaties vardo. Ir šiam pro jį praeinant jis tarė: 'Valdove, Viešpatie, galeistingasis ir maloningasis, kantrusis, gerasis ir ištikimasis Dieve. Tu sergi galeistingumą tūkstančiams; tu atleidi neteisybę, nusikaltimus ir nuodėmes; tavo akyse tačiau nė vienas nėra iš savęs nekaltas';" (Iš 34:5-7).

Tai aiškiai įrodo, kad Dievo vardai atskleidžia įvairius jo asmenybės bruožus. Dievas turi vardus, taigi Jis tikrai yra asmuo; būtų neprotinga įrodinėti, kad dvasios gūsis gali turėti šiuos charakterio bruožus, kurie gali pasireikšti ir mumyse.

Dievas yra išsirikęs vieną ypatingą vardą ir nori, kad šiuo vardu žmonės Jį pažintų ir prisimintų; šis vardas apibendrina ir trumpai paaiškina Dievo ketinimus žmonių atžvilgiu.

Kai izraelitai buvo vergais Egipte, jiems reikėjo priminti Dievo ketinimus jų atžvilgiu. Mozei buvo liepta pasakyti jiems Dievo Vardą. Tai turėjo padėti jiems apsispręsti, palikti Egiptą ir iškelti pažadėtąsias žemės link (plg. 1 Kor 10:1). Prieš pasikrikštydami ir pradėdami savo kelionę Dievo Karalystės link, mes taip pat turime suprasti pagrindinius dalykus apie Dievo Vardą.

Dievas pasakė Izraeliui, kad Jo vardas yra JAHVEH, kas reiškia "Aš esu, kursai esu", arba, tiksliau išvertus, "Aš būsiu, kas aš būsiu" (Iš 3:13-15). Po to šis vardas buvo dar šiek tiek papildytas: "Ir vėl Dievas kalbėjo Mošei: Tai sakysi Izraelio sūnums: VIEŠPATS (Jahveh), jūsų tėvų Dievas, Abraomo Dievas, Isaoko Dievas ir Jokūbo Dievas... Toks mano vardas per amžius, ir taip mano vardas minėtinas per kartų kartas." (Iš 3:15).

Taigi pilnas Dievo vardas yra "VIEŠPATS Dievas".

Senasis Testamentas parašytas daugiausia Hebrajų kalba, o verčiant šioje kalboje naudojamus žodžius Dievui pavadinti, neišvengiamai prarandama daug detalių. Vienas dažniausiai naudojamų Hebrajų kalbos žodžių, verčiamų "Dievas", yra "elohim", kas reiškia "galingieji". Taigi "minėtinas" Dievo Vardas, kuriuo jis nori būti prisimenamas, yra

JAHVEH ELOHIM

kas reiškia

TAS, KURIS BUS APREIKŠTAS GALINGUOSIUOSE

Todėl Dievo tikslas yra apreikšti savo charakterį ir savo asmenybės esmę didelėje grupėje žmonių. Paklisdami Dievo žodžiui mes netgi dabar galime išsiugdyti savyje kai kuriuos Dievo charakterio bruožus, taigi kažkuria prasme Dievas apsireiškia tikruose tikinčiuosiuose šiame gyvenime, nors ir labai ribotai. Bet Dievo Vardas yra pranašystė apie būsimojus laikus, kada žemėje gyvens žmonės, tiek charakteriu, tiek ir prigimtimi panašūs į Jį (plg 2 Pt 1:4). Jei mes norime būti susiję su Dievo planais, tapti panašiais į Jį, nemirti, amžinai gyventi ir būti morališkai tobulais, tada mes privalome prisijungti prie Jo Vardo. Tai mes galime padaryti pasikrikštydami "vardan", t.y. į vardą Jahveh Elohim (Mt 28:19). Tada mes taip pat tampame ir Abraomo palikuonimis (Gal 3:27-29), kuriems pagal pažadą bus duota paveldėti žemė (Pr 17:8; Rom 4:13). Jie ir yra tie "galingieji" ("elohim"), kuriuose išsipildys pranašystė, duota Dievo Varde. Šie dalykai smulkiau išaiškinami 3 skyriuje.

1.4 Angelai

Dabar mes apibendrinsime viską, ką jau esame išnagrinėję šiame skyriuje, aptardami angelus. Štai jų savybės:

- jie yra asmenys su kūnais

- juose yra Dievo Vardas
- per juos veikia Dievo Dvasia vykdydama Jo valią
- juose atsiskleidžia Dievo charakteris ir tikslas
- šitaip jie apreiškia Dievą.

Kaip jau esame minėję 1.3 poskyryje, vienas dažniausiai hebrajų kalboje vartojamų žodžių, verčiamų "Dievas", yra "elohim", kas iš tikrųjų reiškia "galingieji". Dievas yra tik vienas, tai Biblijos mokymo esmė (Įst 6:4; Iz 45:5; 1 Kor 8:4; Ef 4:6); o šie "galingieji", kuriuose yra Dievo Vardas, taip pat gali būti pavadinti "Dievu" dėl savo glaudaus ryšio su Juo. Šitos būtybės yra angelai.

Pasaulio sutvėrimo aprašyme Pradžios knygos 1 skyriuje mes skaitome, kaip Dievas ištarė tam tikrus išakymus sutverti vieną ar kitą dalyką, "ir taip įvyko". Būtent angelai ir vykdė šiuos išakymus:

"Angelai, galingieji jėga, kurie vykdote jo paliepinimus, kad klausytumėt jo žodžių" (Ps 103:20).

Todėl galime numanyti, kad "Dievui" tveriant pasaulį, su tuo susijusius darbus iš tikrųjų atliko angelai. Jobo knygoje 38:4-7 taip pat randame užuominą apie tai. Dabar pats laikas apibendrinti pasaulio sutvėrimo eiga, kuri aprašyta Pradžios knygos 1 skyriuje:

1 diena "Ir Dievas tarė: Tepasidaro šviesa! Ir pasidarė šviesa." (3 eil.)

2 diena "Dievas taip pat tarė: Tepasidaro tvirtuma (dangus, erdvė) tarp vandenų, ir ji teatskiria vandenį (žemėje) nuo vandenų (debesyse)!... Ir taip įvyko." (6,7 eil.)

3 diena "Dievas vėl tarė: Vandenys, kurie yra po dangumi, tesusirenka į vieną vietą (suformuodami jūras ir vandenynus) ir tepasidaro sausuma! Ir taip įvyko." (9 eil.)

4 diena "Dievas vėl tarė: Tepasidaro žiburiai dangaus tvirtumoje... Ir taip įvyko." (14, 15 eil.)

5 diena "Dievas dar tarė: Vandenys teišduoda plaukiančias gyvas esybes ir sparnuočius... ir Dievas sutvėrė... visokias gyvas ir galinčias judėti esybes" (20, 21 eil.) – t.y. "Ir taip įvyko".

6 diena "Dievas dar tarė: Žemė teišveda gyvas esybes... galvijus ir šliužus... Ir taip įvyko." (24 eil.)

Žmogus buvo sutvertas tą pačią šeštąją dieną. Ir (Dievas) tarė: Padarykime žmogų, pagal mūsų paveikslą ir mūsų panašumą." (Pr 1:26). Mes komentavome šią eilutę 1.2 poskyryje. O tuo tarpu dar norime pridurti, kad šičia "Dievas" - tai ne Pats Dievas asmeniškai; iš šio išsireiškimo "*Padarykime žmogų*" matyti, kad kalbama ne apie vieną asmenį. Hebrajiškame tekste čia pavartotas žodis "elohim", kuris reiškia "Galingieji", čia turimi omenyje angelai. Taigi angelai sutvėrė mus pagal savo paveikslą, o šis faktas rodo, kad jų kūno išvaizda yra tokia pati kaip ir mūsų. Taigi jie - tikros, realiai egzistuojančios, kūną turinčios būtybės su Dievo prigimtimi.

Šia prasme žodis "prigimtis" apibūdina kieno nors fizinės sandaros, asmenybės ir siekių esmę. Biblijoje aprašomos dvi prigimtys; jau iš pačios šio žodžio reikšmės aišku, kad neįmanoma vienu metu turėti abi šias prigimtis.

Dievo prigimtis ("Dieviškoji prigimtis")

Nenusideda (tobulas) (Mt 5:48; Jok 1:13)

Nemiršta (1 Tim 6:16)

Kupinas jėgų ir energijos (Iz 40:28)

Tai Dievo ir angelų prigimtis, kuri buvo suteikta ir Jėzui po jo prisikėlimo (Apd 13:34; Apr 1:18; Žyd 1:3). Ši prigimtis pažadėta ir mums (Lk 20:35, 36; 2 Pt 1:4; Iz 40:28 plg.31).

Žmogiškoji prigimtis

Sugedęs prigimtinis protas (Jer 17:9; Mk 7:21-23) gundo nusidėti (Jok 1:13-15)

Pasmerktas mirti (Rom 5:12,17; 1 Kor 15:22)

Fizinis (Iz 40:30) ir protinis (Jer 10:23) pajėgumas labai ribotas

Šią prigimtį dabar turi visi žmonės, tiek geri, tiek ir blogi. Tos prigimties pabaiga - mirtis (Rom 6:23). Savo mirtingo gyvenimo metu Jėzus taip pat turėjo šią prigimtį (Žyd 2:14-18; Rom 8:3; Jn 2:25; Mk 10:18).

Gaila, kad žodis "prigimtis" yra gana neapibrėžtas; pavyzdžiui, mes galime jį vartoti tokia sakinyje: "Jonas iš prigimties dosnus, šykštauti - tai ne pagal jo prigimtį. Bet jis gali didžiulis savo mašina, o tai, aš manau, tiesiog žmogiška prigimtis." Tokia prasme žodžio "prigimtis" šioje knygoje mes nevertosime.

Angelai turi Dievo prigimtį, tai reiškia, jie turi būti be nuodėmių, todėl jie nemirtingi, nes atpildas už nuodėmę - mirtis (Rom 6:23). Jie turi egzistuoti apčiuopiamame, kūniškame pavidale. Būtent dėl šios priežasties savo pasirodymo žemėje metu angelai atrodydavo kaip paprasti žmonės:

- Angelai aplankė Abraomą ir paskelbė jam Dievo žodžius; jie aprašomi kaip "trys vyrai", su kuriais dėl jų išvaizdos Abraomas iš pradžių elgėsi kaip su žmonėmis: "Aš atnešiu truputi vandens. Nusiplaukite savo kojas ir pasilsėkite po medžiu." (Pr 18:4)

- Du angelai atėjo pas Lotą į Sodomos miestą. Ir vėlgi, tiek Lotas, tiek ir Sodomos gyventojai palaikė juos tik paprastais žmonėmis. "Vakarop du angelu atėjo Sodomon", kur Lotas juos pakvietė praleisti naktį jo namuose. Bet Sodomos vyrai susirinko prie jo namų ir grasindami klausė: "Kur yra tuodu vyru, kuriuodu įėjo pas tave nakčia?". Lotas maldavo: "Kad tik jūs nedarytumėte nieko pikto aniems vyrams". Įkvėptieji raštai taip pat vadina juos "vyrais": "Ir štai du vyru (angelai) ėmė savo rankomis Lotą" ir jį išgelbėjo; "O Lotui juodu sakė...", kad Viešpats "siuntė mudu jujų (Sodomos gyventojų) pražudyti". (Pr 19:1, 5, 8, 10, 12, 13)

- Šių įvykių komentaras Naujajame Testamente patvirtina angelų išorinį panašumą į žmones: "Nepamirškite svetingumo, nes per jį kai kurie (pvz. Abraomas ir Lotas), patys to nežinodami, buvo priėmę viešnagėn angelus." (Žyd 13:2)

- Jokūbas visą naktį grūmėsi su nepažįstamu vyru (Pr 32:24), o kitoje vietoje mums sakoma, kad tai buvo angelas (Oz 12:4).

- Jėzui prisikeliant (Lk 24:4) ir žengiant į dangų (Apd 1:10) netoliese buvo du vyrai spindinčiais drabužiais. Aišku, kad tai buvo angelai.

- Apsvarstykite, ką reiškia ši eilutė: "Žmonių mastu, tiek pat ir angelo mastu." (Apr 21:17)

Angelai nenusideda

Angelai turi Dievo prigimtį ir yra nemirtingi. Taigi jie negali nusidėti, nes atpildas už nuodėmę - mirtis. Žodis, išverstas kaip "angelas", graikų ir hebrajų kalbose reiškia tiesiog "pasiuntinį"; angelai - tai paklusnūs Dievo pasiuntiniai ir tarnai, taigi neįmanoma nė pagalvoti, kad jie galėtų nusidėti. Bet graikų kalbos žodis, verčiamas "angelai", yra taip pat verčiamas žodžiu "pasiuntiniai", kai kalbama apie žmones; pvz. taip vadinami Jonas Krikštytojas (Mt 11:10) ir jo pasiuntiniai (Lk 7:24), Jėzaus pasiuntiniai (Lk 9:52) ir vyrai, kurie šnipinėjo Jerike (Jok 2:25). Žinoma, tokie "angelai", t.y. *žmonių* pasiuntiniai, gali nusidėti.

Žemiau pateiktos eilutės aiškiai parodo, kad visi angelai (ne tik kažkokia jų dalis) yra iš prigimties paklusnūs Dievui, todėl jie negali nusidėti:

"Viešpats pastatė savo sostą danguje ir jo viešpatavimas siekia visur (t.y. Danguje negali būti jokio sukilimo prieš Dievą). Šlovinkite Viešpatį, visi jo angelai, galingieji jėga, kurie vykdo jo paliepimus, kad klausytumėt jo žodžių. Šlovinkite Viešpatį, *visos* jo kareivijos, jo tarnautojai, kurie darote jo valią." (Ps 103:19-21)

"Šlovinkite jį, *visi* jo angelai... jo kareivijos." (Ps 148:2)

"Argi jie *visi* (angelai) nėra tik tarnaujančios dvasios, išsiųstos patarnauti tiems (tikintiesiems), kurie paveldės išganymą?" (Žyd 1:14)

Žodžio "*visi*" kartojimas parodo, kad angelai nėra susiskirstę į dvi grupes - geruosius ir nuodėmingus. Svarbu aiškiai suprasti angelų prigimtį, nes tikintieji taip pat gaus šią prigimtį kaip apdovanojimą: "Kurie pasirodys verti... tie neves ir netekės... Nebegalės jie ir mirti, nes... bus tolygūs angelams" (Lk 20:35,36). Gyvybiškai svarbu suvokti šią dalyką. Juk jeigu angelai gali nusidėti, tada tie, kurie Kristui sugrįžus pasirodys verti apdovanojimo, taip pat galės nusidėti. Ir tada jie neturės amžinojo gyvenimo, nes atpildas už nuodėmę - mirtis (Rom 6:23); jeigu mes galime nusidėti, tai galime ir mirti. Šitaip Dievo pažadai dėl amžinojo gyvenimo praranda prasmę, nes mums skirtas apdovanojimas - tapti angelų prigimties dalininkais.

Jei angelai galėtų nusidėti, tada Dievas neturėtų galios teisingai tvarkyti mūsų gyvenimus ir pasaulio reikalus, kadangi Jis pats paskelbė veikiąs per savo angelus (Ps 103:19-21). Tą prasmę jie yra dvasios, nes Dievas viską daro naudodamas Savo dvasią/jėgą, kuri veikia per angelus. Todėl neįmanoma, kad šie galėtų nepaklusti Dievui. Krikščionis kasdien turėtų maldoje prašyti Dievo Karalystės atėjimo į žemę, kad Dievo valia būtų vykdoma čia, kaip ir danguje (Mt 6:10). Jeigu Dievo angelai danguje turi varžytis su nuodėmingais angelais, tada Jo valia tenai negali būti pilnai įvykdyta, taigi panašiai bus ir būsimojoje Dievo Karalystėje. O gyventi visą amžinybę pasaulyje, kuriame vyks nuolatinė kova tarp nuodėmės ir paklunumo, nėra labai viliojanti perspektyva.

Angelai ir tikintieji

Dėl daugelio priežasčių galima manyti, kad kiekvienas tikras tikintysis turi angelus (arba galbūt tik vieną - ypatingą), padedančius jam gyvenime:

- "Viešpaties angelas stato stovyklas aplink tuos, kurie jo bijo ir išgelbsti juos." (Ps 34:8)
- "O kas papiktintų vieną iš šitų mažutėlių, kurie mane tiki (t.y. silpno tikėjimo mokinius - Zch 13:7 plg. Mt 26:31)... jų angelai danguje visuomet regi mano dangiškojo Tėvo veidą." (Mt 18:6,10)
- Pirmieji krikščionys tikrai tikėjo, kad Petras turi angelą sargą.
- Izraelio tauta perėjo Raudonąją jūrą, ir toliau angelas ją vedė per dykumą pažadėtosios žemės link. Perėjimas per Raudonąją jūrą simbolizuoja mūsų krikštą vandenyje (1 Kor 10:1), taigi galima numanyti, kad po krikšto mums taip pat padeda angelas ir veda mus per gyvenimo dykumą į pažadėtąją žemę - Dievo Karalystę.

Jeigu angelai gali būti blogais (t.y. nuodėmingais), tada šitokie pažadai dėl angelų dalyvavimo ir įtakos mūsų gyvenimuose tampa prakeikimu, o ne palaiminimu.

Taigi apie angelus išsiaiškinome štai ką:

- jie turi amžinąją Dievo prigimtį
- jie negali nusidėti
- jie visada vykdo Dievo įsakymus
- jie yra tarsi kanalai, per kuriuos Dievo dvasia-jėga kalba ir veikia (Ps103:4)

Bet...?

Daugelio "krikščioniškų" bažnyčių teigimu, angelai gali nusidėti, ir dabar egzistuojantys nuodėmingi angelai yra kalti dėl nuodėmių ir problemų žemėje. Pilniau mes aptarsime šį nesusipratimą tolimesniuose skyriuose, o dabar panagrinėsime štai ką:

- Galbūt pasaulio sutvėrimas, aprašytas Pradžios knygos 1 skyriuje, nebuvo pirmasis. Taip pat galime numanyti, kad dabartiniai angelai sužinojo "kas gera ir kas pikta" (Pr 3:5), būdami tokioje situacijoje, kokioje mes esame šiame gyvenime. Tada kai kurios būtybės, gyvenusios anais laikais tikrai galėjo nusidėti, šito atmesti negalima; bet galiausiai visa tai - tik spėliojimai, kuriais žmonės taip mėgsta užsiimti. Biblijoje pateikiama viskas, ką mes turime žinoti apie dabartinę situaciją, o ji tokia - nėra jokių nuodėmingų angelų; visi angelai pilnai paklusta Dievui.
- Danguje negali būti jokių nuodėmingų būtybių, nes Dievo "akys per daug tyros, kad matytų pikta" (Hab 1:13). Panašiai aiškinama ir Ps 5:5,6: "Piktavališkas nepasilieka pas tave. Nė bedieviai neišsilaiko" Dievo dangiškoje buveinėje. Mintys apie nuodėmingų angelų sukilimą prieš Dievą Danguje visiškai neatitinka to, kas rašoma šiose eilutėse.
- Kaip jau esame minėję, graikiškas žodis, verčiamas žodžiu "angelas", reiškia "pasiuntinys", ir gali būti taikomas žmonėms. Žinoma, šitokie žmonių "pasiuntiniai" gali nusidėti.
- Pagonybėje yra labai paplitęs tikėjimas blogomis, nuodėmingomis būtybėmis, kurias galima apkaltinti dėl viso gyvenime sutinkamo blogio. Štai pagoniškos Kalėdos tapo vadinamos "krikščionybės" sudedamąja dalimi, panašiai atsitiko ir su šiuo pagonišku įsitikinimu.
- Yra labai nedaug vietų Biblijoje, kurios, klaidingai jas supratus, gali būti naudojamos paremti įsitikinimui, kad dabar egzistuoja nuodėmingi angelai. Tai aptariama knygoje "In Search of Satan" ("Šėtono beieškant"), kurią galima išsigyti iš leidėjų. Aiškinant panašias abejotinas vietas, jų negalima priešpastatyti bendram Biblijos mokymui, dėl kurio nekyla jokių abejonių.

Papildymas 1: "Dievas yra dvasia" (Jn 4:24)

2 skyriuje mes išsiaiškinsime smulkiau, kas tai yra Dievo Dvasia. Galime trumpai apibendrinti ten pateiktus aiškinimus. Dievo Dvasia - tai Jo galia arba kvėpavimas, kurio pagalba žmonėms atskleidžiama Jo asmenybė, Jo charakteris ir būtis. Tai įvyksta veikiant šiai Dvasiai. Taigi iš tikrųjų, "Dievas yra dvasia", nes Jo dvasia atspindi Jo asmenybę.

Dievas aprašomas labai įvairiai:

"Mūsų Dievas yra ryjanti ugnis." (Žyd 12:29)

"Dievas yra šviesa" (1 Jn 1:5)

"Dievas yra meilė" (1 Jn 4:8)

"Žodis (graikiškai "logos" - planas, ketinimas, mintis) buvo Dievas." (Jn 1:1)

Taigi "Dievas yra" Jo savybės. Bet vien tik paprasčiausiai perskaičius "Dievas yra meilė", visiškai neprotinga būtų teigti, kad tokia abstrakti savybė kaip meilė yra "Dievas". Mes galime ką nors vadinti "pačiu gerumu", bet tai nereiškia, kad tas asmuo neegzistuoja kūniškai; juk būtent jo kūniškas egzistavimas ir atskleidžia mums tą gerumą.

Dvasia - tai Dievo energija, todėl daugelyje vietų skaitome, kaip Dievas siunčia arba nukreipia savo Dvasią ir šitaip pasiekia vienokį ar kitokį tikslą, atitinkantį Jo valią ir charakterį. Netgi rašoma, kad Jis sutvėrė dvasią (Am 4:13; hebrajiškas žodis, išverstas "vėjas", gali būti verčiamas ir kaip "dvasia"). Todėl teiginys, kad Dievas - tai Jo Dvasia vien tik tiesiogine prasme, yra tautologiškas ir praktiškai atmeta Dievo egzistavimą.

Yra daug pavyzdžių, parodančių, kaip Dievas valdo savo Dvasią. Iš jų matyti skirtumas tarp Dievo ir Jo Dvasios:

"Kur yra tasai (Dievas), kurs davė į jų tarpą savo Šventojo dvasią?" (Iz 63:11)

"Aš (Dievas) suteiksiu jam (Jėzui) savo Dvasią" (Mt 12:18)

"Tėvas iš dangaus suteiks Šventąją Dvasią" (Lk 11:13)

"Aš mačiau Dvasią... nusileidžiančią iš dangaus" (Jn 1:32)

"Aš (Dievas) kiekvienam kūnui išliesiu savosios Dvasios." (Apd 2:17)

Iš tikrųjų, dažnas "*Dievo Dvasios*" minėjimas turėtų pakankamai aiškiai įrodyti, kad Dvasia nėra Dievo asmuo. Šie skirtumai tarp Dievo ir Jo Dvasios - tai dar viena kliūtis tiems, pagal kurių tikėjimą Dievas yra "trejybė", kurioje Dievas Tėvas sulyginamas su Jėzumi ir Šventąja Dvasia. Jei tai būtų tiesa, ir jei Dievas tikrai beasmenis, tada Jėzus taip pat nebuvo ir nėra asmuo.

Dar svarbu yra tai, kad malda į beasmenį Dievą netenka prasmės; juk tada tai tampa mūsų sąmonės pokalbiu su kažkokia Dievo idėja, kuri egzistuoja tik mūsų pačių protuose. Bet mums nuolat primenama, kad mes meldžiamės į Dievą, turintį buveinę Danguje (Koh 5:2; Mt 6:9; 5:16; 1 Kar 8:30), o Jėzus, įžengęs į Dangų, dabar sėdi Dievo dešinėje ir užtaria mus (1 Pt 3:21; Žyd 9:24). Jei Dievas nėra asmuo, tai šios eilutės praranda prasmę. Ir atvirkščiai, suvokus Dievą kaip tikrą, mylintį Tėvą, malda tampa labai prasminga ir tikra; tada tai būna pokalbis su kita būtybe, kuri, kaip mes tikime, labai nori ir gali suteikti atsakymą.

Papildymas 2: Dievo Vardo naudojimas

Kaip jau minėjome, tiek Dievo, tiek ir jo Sūnaus Jėzaus Vardas turi labai gilią prasmę. Kalbėdami apie "Dievą", mes tuo pačiu paliečiame Jo visus nuostabius ketinimus, kupinus meilės ir tiesos. Todėl Dievo Vardas neturi būti naudojamas tuščiai, kaip koks švelnus keiksmazodis ar jaustukas susierzinimui išreikšti. Taip darydamas žmogus labai įžeidžia savo sutvėtrėją. Dėl šios priežasties kiekvienas, gerbiantis Dievą ir norintis Jam patikti turi visaip stengtis nenaudoti Dievo Vardo be reikalo. Daugelyje visuomenių visame pasaulyje šitoks piktžodžiavimas yra tapęs normine šiuolaikinės kalbos dalimi; nėra lengva pakeisti visą gyvenimą ugdytą įprotį. Nuoširdi malda su pagalbos prašymu šiam dalykui pasiekti tikrai neliks Dievo nepastebėta. Visiems, esantiems mūsų kontrolės ir įtakos sferoje, pvz. vaikams, turėtų būti primenamas šio piktžodžiavimo rimtumas: "Nes nepsiliks be bausmės, kas imtų jo (Viešpaties) vardą dėl tuščio dalyko." (Įst 5:11)

Iš kitos pusės, yra tokių, kurie atkakliai tvirtina, kad jei mes kalbėdami apie Dievą nuolat nevartojame hebrajiškų žodžių Jahveh arba Jehovah (tai skirtingi to paties žodžio tarimai), tai mes esame rimtai nuklydę nuo tiesos. Tarp jų žymiausia yra Sargybos Bokšto Draugija, kurios teigimu krikščionis, nesivadinant "Jehovos liudytoju", neturi jokio ryšio su Dievu.

Tą darydami tokie žmonės naudoja šventą ir nuostabų Dievo Vardą savotiško dvasinio elitizmo kurstymui, ir šitaip paniekina kitus žmones tiesiog dėl vieno žodžio tarimo ar naudojimo. Tuo mes nenorime pasakyti, kad Dievo Vardo naudojimas yra blogas dalykas; jis labai tinka mūsų asmeninėse maldose, žinoma, jeigu mes esame tinkamai pakrikštyti Vardan. Bet Naujasis Testamentas mums nenurodo, kad tai būtina ar net Dievo pageidaujama. Dievas įkvėpė Naująjį Testamentą, ir jis buvo parašytas graikiškai, naudojant tik vieną žodį Dievui pažymėti - "theos", kas reiškia "didysis". Naujajame Testamente nedaroma jokio skirtumo tarp "Dievo" ir "Jahvės", taip pat jame nėra jokio ypatingo paliepimo apie tai, kaip tikintieji turėtų vadinti savo bendruomenę. Petras vadina tikinčiuosius "krikščionimis", o ne "Jehovininkais" ar kaip nors panašiai (1 Pt 4:16). Per daug išryškinant vardo "Jehovah" naudojimą, nuvertinami Viešpaties Jėzaus darbai ir vieta; panašiai daugelis "krikščionių-evangelikų" pervertina Jėzaus vardo ir tarnybos svarbą ir nepaiso galingesnės Dievo padėties.

Kituose pavadinimuose, kuriuos naudojo pirmoji krikščionių bendruomenė, taip pat nėra vardo "Jehovah":

- Izraelio bendruomenė (Ef 2:12)

- Danguje įrašytųjų pirmgimių Bažnyčia (Žyd 12:23)
- Dievo Bažnyčia (Apd 20:28)
- Gyvojo Dievo Bažnyčia, tiesos šulas ir atrama (1 Tim 3:15)
- Dievo namai (1 Tim 3:15)

Papildymas 3: Dievo apsireiškimo būdai

Pirmą kartą skaitant nebus lengva pilnai suvokti žemiau pateikiamus dalykus, bet jų svarba paaiškės, jei toliau juos nagrinėsite. Čia jie pateikiami tam, kad perskaite šį skyrių, jūs galėtumėte suprasti svarbiausius dalykus apie Dievą, apreikštus Biblijoje.

Kiekvienas, per kurį Dievas nusprendžia pasirodyti arba apsireikšti, gali vadintis Jo vardu. Taigi žmonės ir angelai, kaip ir Jėzus, gali vadintis Dievo Vardu. Tai yra gyvybiškai svarbus principas, padedantis mums išsiaiškinti daugelį dalykų Biblijoje. Štai sūnus gali vadintis savo tėvo vardu; jis yra daugiau ar mažiau panašus į savo tėvą ir gali turėti tą patį vardą, bet tėvas ir sūnus - tai ne vienas ir tas pats asmuo. Lygiai taip pat kokios nors firmos atstovas gali kalbėti firmos vardu; tarkim dirbdamas Unilever'io firmoje, jis gali kam nors paskambinti biznio reikalais ir pasakyti "Alio, čia Unilever'is"; jis pats nėra ponas Unilever'is, bet dirbdamas pastarojo firmoje, vadinasi jo vardu. Panašiai buvo ir su Jėzumi.

Angelai, besivadinantys Dievo Vardu

Iš 23:20,21 skaitome, kaip Dievas pasakė Izraelio žmonėms, kad priekyje jų eis angelas; "Mano vardas yra jame" - taip buvo pasakyta. Dievo asmens vardas yra "Jahveh". Taigi angelas turėjo Jahvės vardą, ir todėl galėjo būti vadinamas "Jahveh", arba "Viešpačiu", kaip dažniausiai verčiamas žodis "Jahveh". Iš 33:20 mums sakoma, kad žmogus negali matyti Dievo veido ir likti gyvas; bet Iš 33:11 skaitome, kaip "Viešpats (Jahveh) kalbėjosi su Moše veidas į veidą, kaip paprastai žmogus kalbasi su savo prieteliu", t.y. ramiai ir draugiškai. Pats Viešpats, Jahveh, asmeniškai negalėjo kalbėtis su Moze veidas į veidą, nes joks žmogus negali matyti paties Dievo. Tai darė angelas, besivadinantis Dievo Vardu; taigi skaitome, kaip Viešpats kalbėjosi su Moze veidas į veidą, nors iš tikrųjų ten buvo tik angelas.

Yra ir daug kitų pavyzdžių, kuriuose žodžiais "Dievas" ir "Viešpats" vadinami angelai, o ne Dievas asmeniškai. Vienas iš tokių pavyzdžių randamas Pr 1:26: "Ir Dievas (angelai)... tarė: Padarykime žmogų pagal mūsų paveikslą..."

Žmonės, vadinami Dievo Vardu

Viena iš ištraukų, labai gerai paaiškinančių šiuos dalykus, yra Jn 10:34-36. Čia parodyta, kaip žydai darė klaidą, kurią daugelis taip vadinamų "krikščionių" daro mūsų dienomis. Jie galvojo, kad Jėzus skelbėsi esąs asmeniškai Dievu. Bet Jėzus juos pataisė, sakydamas: "Argi jūsų Įstatyme nėra parašyta: Aš tariau: jūs esat dievai!? Taigi (Įstatymas) vadina dievais... Kaip tad jūs galite sakyti tam (Jėzui)... 'Tu piktžodžiauji', kai jis (Jėzus) pareiškė: 'Aš - Dievo Sūnus!'" Jėzus tikrai sako: "Senajame Testamente žmonės vadinami 'dievais'; aš tikrai sakau esąs Dievo *Sūnum*; tai kodėl gi jūs taip jaudinatės?". Iš tikrųjų Jėzus cituoja Ps 82, kurioje "Dievais" vadinami Izraelio teisėjai.

Kaip jau minėjome, pilnas Dievo vardas hebrajų kalboje yra "Jahveh Elohim", kas reiškia "Aš būsiu apreikštas daugybėje galingųjų". Ta daugybė galingųjų - tai tikri tikintieji, kažkuria prasme netgi šiame gyvenime, bet pilnai tas atsiskleis tik Karalystėje. Visa tai puikiai matyti palyginus Iz 64:4 ir 1 Kor 2:9. "Nuo amžių negirdėta ir neišgirsta ausimi, akis nematė, kad kitas Dievas, be tavęs būtų tai padaręs, ką tu prirengi tiems, kurie tavęs laukia." Paulius cituoja šias eilutes 1 Kor 2:9,10: "Bet skelbiame, kaip parašyta: Ko akis neregėjo, ko ausis negirdėjo, kas žmogui į mintį neatėjo, tai paruošė Dievas tiems, kurie jį myli. Dievas mums tai apreikšė per Dvasią". Iz 64 sakoma, kad niekas, išskyrus Dievą, negali suprasti to, ką Jis yra paruošęs tikintiesiems; bet 1 Kor 2:10 sakoma, kad tai mums yra

apreikšta; taigi kažkuria prasme mes esame "Dievu", ne pačiu Dievu asmeniškai, bet Jo apsireiškimu, kadangi mes esame pakrikštyti Dievo Vardan ir žinome Tiesą.

Jėzus ir Dievo Vardas

Nenuostabu, kad Jėzus, kaip Dievo Sūnus ir Jo aukščiausiasis apsireiškimas žmonėms, taip pat gali vadintis Dievo Vardu. Jis galėjo sakyti: "Aš atėjau savo Tėvo vardu" (Jn 5:43). Dėl savo paklusnumo Jėzus užžengė į Dangų ir Dievas "padovanojo jam vardą, kilniausią iš visų vardų" - Jahvės, paties Dievo vardą (Fil 2:9). Štai todėl Jėzus ir galėjo pasakyti Apr 3:12: "Užrašysiu ant jo (tikinčiojo) savo Dievo vardą... ir savo naująjį vardą". Teismo metu Jėzus suteiks mums Dievo Vardą; tada mes pilnateisiškai vadinsimės juo. Jėzus vadina šį vardą "Savo naujuoju vardu". Atminkite, Jėzus atskleidė Apreiškimą Jonui praėjus nemažai metų po savo užžengimo į Dangų, kai jam jau buvo suteiktas Dievo vardas, kaip paaiškinta Fil 2:9. Taigi jis gali vadinti Dievo vardą "savo naujuoju vardu"; juk tas vardas jam duotas nelabai seniai. Dabar mes galime tinkamai suprasti Iz 9:6, kur apie Jėzų sakoma: "Jis bus *vardu* (atkreipkite į tai dėmesį): Nuostabus, Patarėjas, Galingasis Dievas, būsimąjo amžiaus Tėvas...". Tai pranašystė apie tai, kad Jėzus vadinsis visais Dievo vardais - jis pilnai atskleis ar apreikš mums Dievą. Būtent ta prasme jis buvo pavadintas "Emanueliu", kas reiškia "Dievas su mumis", nors Jis pats asmeniškai nebuvo Dievu.

1 SKYRIUS: Klausimai

1. Kas labiausiai gali mums padėti išsiugdyti tikėjimą Dievu?
  - a) Ėjimas į bažnyčią
  - b) Biblijos studijos su malda
  - c) Pokalbiai su krikščionimis
  - d) Gamtos stebėjimas
2. Kuris iš žemiau pateiktų apibrėžimų teisingiausiai apibūdina Dievą?
  - a) Tai tiesiog mūsų proto padarinys
  - b) Tai Dvasios atplaiša atmosferoje
  - c) Dievo nėra
  - d) Tai tikras, realus asmuo
3. Ar Dievas - tai
  - a) Vienybė?
  - b) Trejybė?
  - c) Daug Dievų viename?
  - d) Niekaip neapibrėžiamas dalykas?
4. Ką reiškia Dievo Vardas "Jahveh Elohim"?
  - a) Tas, kuris bus
  - b) Tas, kuris bus apreikštas galinguosiuose
  - c) Didysis
  - d) Jėga
5. Ką reiškia žodis "angelas"?
  - a) Panašus į žmogų
  - b) Turintis sparnus
  - c) Pasiuntinys
  - d) Pagalbininkas
6. Ar gali angelai nusidėti?
7. Kas jus labiausiai įtikina Dievo buvimu?

2 SKYRIUS

DIEVO DVASIA

2.1 Dievo Dvasia: apibrėžimas

Kadangi Dievas yra reali būtybė, turinti jausmus bei emocijas, reikia tikėtis, kad kažkoku būdu Jis norės pasidalyti savais norais ir jausmais su mumis, Jo vaikais, o tuo pačiu, atsižvelgiant į savo charakterį, dalyvauti ir mūsų gyvenimuose. Visa tai Dievas daro "dvasios" pagalba. Jei mes trokštame pažinti Dievą ir palaikyti asmeninį ryšį su Juo, privalome suvokti, kas yra "Dievo Dvasia", ir kaip ji pasireiškia.

Nėra lengva tiksliai apibūdinti žodžio "dvasia" reikšmę. Pvz., jūs dalyvavote vestuvių pokylyje ir sugrįžę komentuojate: "Ten buvo tikrai gera dvasia!" Tokiu būdu jūs išsakote savo nuomonę apie gerą organizavimą: atmosfera buvo puiki, kiekvienas buvo dailiai apsivilkęs, maistas - gardus, žmonės maloniai bendravo vienas su kitu, nuotaka atrodė nuostabiai ir t.t. Visos šios smulkmenos sudarė vestuvių "dvasią". Panašiai ir Dievo Dvasia suteikia mums informaciją apie Jį. Hebrajų kalba parašytame Senajame Testamente vartojamas žodis "dvasia" verčiamas kaip "kvėpavimas" arba "jėga"; tad Dievo Dvasia yra Jo "kvėpavimas", pati Dievo esmė, atspindinti Jo protą. 4.3 skyriuje pasistengsime pateikti pavyzdžių, parodančių žodžio "dvasia" vartojimą kieno nors mintims ar charakteriui apibūdinti. Kad dvasia priskiriama ne vien tik tiesiogiai Dievo jėgai, matome iš laiško Romiečiams 15:19 : "Šventosios Dvasios jėga".

Ne kartą Biblijoje užsimenama, kad žmogaus mintys atspindi jo veiksmuose (Pat 23:7, Mt 12:34). Galima su tuo sutikti, netgi trumpai pamąscius apie mūsų poelgius. Mes kažką mąstome, o po to tai atliekame. Mūsų "dvasia" ar mintys gali išreikšti net ir tokį faktą, kad esame alkani ir norime valgyti. Įėję į virtuvę, pastebime bananą. Mūsų "dvasios" noras išpildomas veiksmo dėka - mes ištiesiame ranką, paimame bananą, nulupame jį ir suvalgome. Šis paprastas pavyzdys parodo, kad hebrajiškas žodis "dvasia" kartu reiškia kvėpavimą ar mintį bei jėgą. Mūsų dvasia, mūsų esmė priskiriama mūsų mintims ir tuo pačiu mūsų poelgiams, kuriais įgyvendiname tas mintis ar charakterį, esančius mumyse. Lygiai tas pats yra Dievo Dvasia, tik ji egzistuoja žymiai aukštesniame lygmenyje. Tai jėga, kurios dėka Dievas atskleidžia savo paties esmę, charakterį bei tikslą. Dievas galvoja ir kartu veikia: "Iš tikrųjų taip bus, kaip aš maniau, ir kaip savo mintyse nutariau, taip įvyks" (Iz 14:24).

Dievo jėga

Daugumoje pastraipų Dievo Dvasia aiškiai sutapatinama su Jo jėga. Kad sukurti visatą: "Dievo Dvasia sklendeno viršum vandenių" (Pr 1:2,3).

Dievo Dvasia buvo jėga, sukūrusi viską aplinkui. "Jo dvasia puošia dangų ir Jo rankai tvarkant padarytas vinguriuotas žaltys" (Job 26:13). "Viešpats žodžiu yra padarytas dangus ir Jo burnos kvėpimu visa Jo kareivija" (Ps 33:6). Taigi Dievo Dvasia yra apibūdinama kaip:

Jo kvėpavimas
Jo žodis
Jo ranka.

Iš to seka, kad tai - jėga, kurios dėka Jis viską pasiekia. Taip, Dievo valia, tikintieji gimsta iš naujo (Jn 1:13), t. y., Jo dvasia (Jn 3:3-5). Jo valia patenkinama dalyvaujant dvasiai. Mes skaitome apie pasaulio sukūrimą: " Tu kvėpi savo dvasią - jie sukuriami; taip tu atnaujini dirvos veidą" (Ps 104:30). Ši dvasia / jėga yra visos kūrinijos atrama. Nesunku suprasti, kad šis tragedijų kupinas pasaulis yra nepakeliamas

be aktyvaus Dievo dvasios dalyvavimo. Vienas iš pranašų primena pavargusiam nuo šio pasaulio Ijobui: "Jei pakreiptų į jį savo širdį, patrauktų prie savęs jo dvasią ir kvapą, kiekvienas kūnas žūtų vienu kartu ir žmogus vėl pavirstų į pelenus" (Job 34:14,15). Sunkumų prislėgtas Dovydas prašė Dievo paremti jo Dvasią, t. y. išsaugoti jo gyvenimą (Ps 51:11).

4.3 skyriuje matysime, kad toji dvasia, duota mums ir visai kūrinijai, yra tai, kas palaiko mūsų gyvybę. Savyje turime Dievo dovanotą "gyvenimo dvasios kvėpavimą" vos tik mums užgimus (Ps 104:10; Pr 2:7). Mūsų Viešpats - "kūno dvasios Dievas" (Sk 27:16; Žyd. 12:9). Jei Dievas yra gyvybiška jėga, palaikanti visą kūriniją, tai Jo dvasia egzistuoja visur. Dovydas kalbėjo, kad, kur tik jis beeidavo, Dievas visada buvo su juo. Dėka savo dvasios/jėgos, Jis galėjo iširti visas Dovydo mintis bei proto kerteles. Taigi Dievo dvasia - tai priemonė, kurios pagalba Jis gali egzistuoti visur, nors iš tiesų Jis viešpatauja danguje.

"Tu žinai mane, kai aš sėdžiu ir kai aš keliuos, tu supranti mano mintis iš tolo...
Kur aš eisiu tolyn nuo tavo dvasios? Jei gyvenčiau jūros gale, ir tenai tavo ranka ves mane ir laikys (t.y. dėka dvasios) tavo dešinė " (Ps 139:2,7,9,10).

Tikslus suvokimas atskleidžia mums Dievą kaip galingą, aktyvią būtybę. Daugelis žmonių užaugo silpnai tikėdami į Dievą, iš tikrųjų "Dievas" yra tik idėja jų galvoje, juoda dėžė smegenyse. Tikrai tikrojo Dievo pažinimas ir Jo buvimo mus supančioje aplinkoje (dėka Jo dvasios) įvertinimas gali visiškai pakeisti mūsų požiūrį į gyvenimą. Esame apgaubti dvasios, jaučiame jos įtaką. Ji mums atskleidžia Dievą. Dovydas yra pasakęs: "Labai nuostabus yra man šis žinojimas, labai aukštas, aš jo nesuprantu" (Ps 139:6). Kartu su pažinimu atsiranda atsakomybė. Turime susitaikyti su tuo faktu, kad mūsų protas ir veiksmai pilnai matomi Dievo. Privalome tai turėti omenyje, kai mąstome apie savo padėtį Jo atžvilgiu, ypatingai galvojant apie krikštą. Svarūs Dievo žodžiai, pasakyti Jeremijui, gali būti priskiriami ir mums: "Ar gali žmogus taip pasislėpti, kad aš jo nematyčiau?- sako Viešpats. Argi aš nepripildau (dvasios dėka) dangaus ir žemės" (Jer. 23:24).

Šventoji Dvasia

Išitikinome, kad Dievo dvasia yra per daug plati sąvoka, kad ją suprasti; tai Jo protas, charakteris, o taipogi jėga, įgyvendinanti Jo mintis veiksmuose. "Ką žmogus mąsto savo širdyje, toks jis ir yra" (Pat 23:7); tuo pačiu Dievas yra Jo mintys, kitaip sakant Jis yra Jo dvasia (Jn 4:24). Tačiau tai nereiškia, kad Dievas nėra asmenybė (žr. 1-ąją Papildymą). Tam, kad suvoktume Dievo dvasios beribiškumą, kartais naudojames Jo "Šventąja Dvasia".

"Šventosios Dvasios" terminas išimtinai naudojamas tik Naujajame Testamente. Apaštalų darbų 2-oje dalyje aprašomas apaštalų pripildymas Šventąja Dvasia Sekminių dieną. Petras aiškina tai kaip Joelio pranašystės išsipildymą: "savo (Dievo) Dvasios išliejimą" (Apd 2:17). Vėlgi, Luko 4:1 skaitome, kad Jėzus "pilnas Šventosios Dvasios" sugrižo prie Jordano; vėliau, toje pačioje dalyje, Jėzus cituoja Izaijo 61 dalies žodžius: "Viešpats dvasia ant manęs". Abiem atvejais (ir daugeliu kitų) Šventoji Dvasia prilyginama "Dievo Dvasios" terminui, naudojamam Senajame Testamente.

Atkreipkime dėmesį, kaip toliau pateikiamose citatose Šventoji Dvasia sutapatinama su Dievo jėga:

- "Šventoji Dvasia ateis ant tavęs (Marijos), ir Aukščiausiojo jėga apdengs tave šešėliu" (Lk 1:35).
- "Šventosios Dvasios jėga... ženklų ir stebuklų jėga, Šventosios dvasios jėga" (Rom.15:13,19)
- "Mūsų Evangelija (skelbimas) atėjo... su jėga, ir Šventąja Dvasia" (1 Tes 1:5).
- Šventosios Dvasios pažadas buvo skelbiamas pranašams, jiems "apsirengus jėga iš aukšto" (Lk 24:49).
- Jėzus buvo "pateptas Šventąja Dvasia ir jėga" (Apd 10:38).
- Paulius galėjo paremti savo skelbimą dėka nepaneigiamo Dievo dvasios pasireiškimo: "Mano kalba bei mano skelbimas įvyko dvasios ir jėgos parodymu" (1 Kor 2:4).

2.2 ĮKVĖPIMAS

Dievo dvasią apibūdinome kaip Jo jėgą, mintis bei charakterį, kurie Jo dvasios dėka, atsispindi Jo veiksmuose. Šiame skyriuje paminėjome, kaip Dievo dvasia sukūrė pasaulį: "Jo dvasia puošia dangų" (Job 26:13). Dievo dvasia sklandė viršum vandenių kurdama pasaulį (Pr 1:2). Bet tuo pačiu skaitome: "Viešpaties žodžiu yra padarytas dangus" (Ps 33:6). Be to ir Pradžios knygoje Dievo žodis atsispindi kaip visatos kūrėjas, "Dievas pasakė" ir viskas įvyko. Taigi Dievo dvasia ryškiai atsispindi Jo žodyje. Taip pat ir mūsų sakomi žodžiai išreiškia mūsų vidines mintis ir norus - mus pačius. Jėzus protingai pastebėjo: "Juk burna kalba iš to, kuo širdis prisipildo" (Mt 12:34). Tad jeigu mes norime kontroliuoti savo žodžius, pirmiausia turime ištirti savo mintis. Dievo žodis - Jo dvasios/minčių atspindys. Nuostabu, kad turime Biblijoje užrašytus Dievo žodžius ir skaitydami galime pažinti Dievo dvasią ar protą. Dievas tai pasiekė *ĮKVĖPIMO* dėka. Šis terminas susijęs su žodžiu "kvėpti":

Į-KVĖP-IMAS

"Dvasia" reiškia "kvapą" arba "kvėpavimą", "įkvėpimas" - "dvasios pakilimą". Tai reikštų, kad Dievo įkvėptų žmonių pasakyti žodžiai yra Dievo dvasios žodžiai. Paulius prašė Timotiejaus, kad jis nepamirštų to nuostabaus fakto, kad Biblija išsako Dievo žodžius ir teikia tikrą pažinimą apie Dievą:

"Ir kad nuo mažų dienų žinai Šventuosius Raštus, kurie gali padaryti tave išmintingą išgelbėjimui įsigyti tikėjimu, kuris yra Jėzuje Kristuje. Kiekvienas Dievo įkvėptas Raštas yra taip pat naudingas pamokymui, kaltės įrodymui, pataisymui, ugdymui daryti, kas teisinga, kad Dievo žmogus būtų tobulas (visiškai), paruoštas kiekvienam geram darbui" (2 Tim 3:15-17).

Tad, jei įkvėpti Raštai gali suteikti pilną pažinimą, mums nereikalinga jokia kita "vidinė šviesa", pateikianti žinių apie Dievą. Labai dažnai žmonės kalba apie savo jausmus bei pergyvenimus, kaip apie savo Dievo pažinimo šaltinį. Jei žmogaus krikščioniško gyvenimo aprūpinimui užtektų vien tik tikėjimo Dievo įkvėptu žodžiu, nebūtų jokio reikalo ieškoti kitos prasmės mūsų gyvenime. Tačiau, jei tokia reikmė iškyla, tai Dievo žodis nėra pilnai mūsų užvaldęs, - būtent tai Paulius ir teigė. Reikalingas tam tikras tikėjimas, kad laikytum Bibliją savo rankose ir žinotum, jog tai yra Dievo dvasios Žodis. Izraelio tauta įdėmiai studijavo Dievo žodį, kaip ir dauguma "krikščionių" šiandieną. Įdėmiai perskaitykite šiuos Pauliaus žodžius:

"Juk mes esame gavę Evangeliją, kaip ir anie (Izraelis dykumoje). Bet skelbimo žodis neišėjo jiems į naudą, nes klausytojuose jis nebuvo sujungtas su tikėjimu" (Žyd 4:2).

Vietoj įtikėjimo Dievo dvasia/žodžiu, kuri mes gauname, yra daug maloniau įsivaizduoti trumpesnę ir tiesesnę kelią: galvoti, kad staiga, netikėtai teisingumo šviesa pati mus apšvies ir padarys priimtinus Dievui, negu, paklusus Dievo Žodžiui, kęsti skausmus šiame gyvenime, ir leisti Šventajai Dvasiai sustiprinti mūsų širdis.

Šis nenoras priimti milžinišką dvasinę jėgą, esančią Dievo žodyje, verčia daugumą "krikščionių" abejoti Šventųjų Raštų įkvėpimu. Jie galvoja, kad Biblijoje surašyti žodžiai atspindi senų, protingų žmonių mintis. Bet Paulius ryžtingai paneigia tokius neaiškius samprotavimus:

"Taip mes turime juo labiau patikimą pranašų žodį. Jūs gerai darote, kreipdami į jį dėmesį. Pirmoj eilėj jūs turite žinoti tai (tai ir gyvybiškai svarbu), kad jokia rašto pranašystė nėra savarankiškas aiškinimo dalykas, nes ne žmogaus valia kada nors yra atėjusi pranašystė, bet, Šventosios Dvasios varomi, žmonės kalbėjo Dievo įkvėpti" (2 Pet 1:19-21).

Pirmiausia mes turime tikėti, kad Biblija yra įkvėpta. Tai sudaro Brolių Kristuje tikėjimo pagrindą.

Rašiusieji Bibliją

Labai svarbu tikėti, kad Šventieji Raštai yra įkvėpti. Žmonės, rašiusieji Bibliją, buvo paveikti dvasios, kuri įkvėpė juos, kad užrašinėjami žodžiai nebūtų vien jų. Dievo Žodis - tai pamokanti ir pateisinanti (2 Tim 3:16,17) tiesa (Jn 17:17), tad nieko nuostabaus, jei daugelis žmonių jos bijo, kadangi tiesa žeidžia. Matydamas žmonių priešškumą skelbiamiems Dievo įkvėptiems žodžiams, pranašas Jeremijas nutarė neužrašinėti ir nekalbėti Jo žodžių. Bet kadangi Dievo žodžio užrašinėjimas yra greičiau Dievo nei žmogaus valios rezultatas, tai jis negalėjo tam pasipriešinti. "Iš manęs pasidarė juoko dalykas per visą dieną, visi tyčiojosi iš manęs... Ir tariau: 'Aš jo nebeatsiminsiu ir nekalbėsiu daugiau jo vardu.' Bet mano širdyje pasidarė tarsi karšta ugnis, uždaryta mano kauluose; aš alpau, negalėdamas iškęsti" (Jer 20:7,9).

Panašiai Dievo priverstas Balaamas vietoje prakeikimo palaimino Izraelio tautą (Sk 24:1-13; plg. Įst 23:5). Dievas išsirinko daugelį žmonių skelbti Jo žodį, nors gan dažnai jie nenorėjo tam paklusti. Štai jų sąrašas:

Mozė (Iš 4:10)
Ezekielis (Ez 3:14)
Jona (Jon 1:2,3)
Paulius (Apd 18:9)
Timotiejus (1 Tim 4:6-14)
Balaamas (Sk 22:24)

Kaip jau sužinojome iš 2 Pt 1:19-21, Dievo Žodis nėra asmeninės žmonių nuomonės išraiška, bet įkvėpimo rezultatas - rašyti tai, kas buvo jiems apreikšta. Pranašas Amosas mąstė: "Jei Dievas yra kalbėjęs, kad nepranašaus?" (Am 3:8). Kartais Mozė pamiršdavo savo paties asmeniškumo esmę, kadangi Dievo įkvėpimas buvo labai stiprus: "Ką Dievas yra kalbėjęs Mozėi ir per jį mums įsakęs nuo tos dienos" (Sk 15:22,23). Šie žodžiai buvo pasakyti paties Mozės (17 c.).

Antrasis įrodymas yra tas, kad Biblijos rašytojai suvokė, jog jie rašo apie tokius dalykus, apie kuriuos jie neturi pilno supratimo. Jie "ieškojo" teisingo išaiškinimo - "buvo apreikšta, kad ne sau patiems, bet jums patarnavo tais dalykais, apie kuriuos jie rašė" (1 Pt 1:9-12). Šie žodžiai nebuvo jų pačių interpretacija, jie ir patys bandė suvokti tų žodžių prasmę. Danielis (Dan 12:8-10), Zakarijas (Zch 4:4-13), Petras (Apd 10:17) tai patvirtina.

Jei šie žmonės buvo tik dalinai įkvėpti, tai mes nežinome tikrojo Žodžio arba Dievo dvasios. Bet jei tai, ką jie rašė, buvo Dievo Žodis, tai iš to seka, kad žmonės, rašiusieji Bibliją, buvo pilnai Dievo dvasios įtakoje, nes kitu atveju, Dievo žodis nebūtų pilnas. Šis suvokimas, kad Dievo Žodis visiškai Jam priklauso, paskatina mus rimtai ir atidžiai skaityti ir paklusti jam. "Visiškai grynas yra tavo posakis, ir tavo tarnas myli jį" (Ps 119:140).

Taigi, Biblijos knygos yra greičiau Dievo darbas (Jo dvasios dėka), nei žmonių kūryba. Tai įrodo net ir Naujojo Testamento ryšys su Senojo Testamento raštais:

- Mt 2:5 kalbama, kaip tai buvo "parašyta per pranašus" - Dievas rašė per juos.
- "Buvo pasakiusi Šventoji Dvasia per Dovydo burną..." (Apd 1:16). Taip Petras cituoja psalmes: žr. Žyd 3:7).
- "Teisingai šnekėjo Šventoji Dvasia per pranašą Jezają" (Apd 28:25 - štai taip Petras cituoja Izają). Lk 3:4 kalbama apie "pranašo Jezajo *ištarmių* knygą", o ne apie "Izajio knygą".

Todėl žmonės, rašiusieji Bibliją, neturėjo didelės įtakos pirmiesiems krikščionims. Svarbus buvo pats faktas, kad šie žodžiai įkvėpti Dievo dvasios.

Mes užbaigsime šią dalį keletu citatų, parodančių, kad Dievo Dvasia pasireiškia mums per Jo žodį:

- Jėzus aiškiai pareiškė: "Žodžiai, kuriuos aš esu jums kalbėjęs, yra dvasia" (Jn 6:63); Jis kalbėjo Dievo įkvėptas (Jn 17:8; 14:10).
- Mes aprašomi, kaip antrąsyk užgimę iš dvasios (Jn 3:3-5) ir Dievo Žodžio (1 Pt 1:23).
- "Kareivijų Viešpats savo dvasia siuntė žodžius per... pranašus" (Zch 7:12).
- "Aš paskleisiu jums savo dvasią ir duosiu pažinti jums savo žodžius" (Pat 1:23) - šie žodžiai atspindi tikrą Dievo žodžio supratimo ir jo jėgos įtaką mums - knygos skaitymas be supratimo neduoda jokios naudos, nes Dievo dvasia/protas mums neatskleidžiamas.
- Daugelyje citatų yra ryšys tarp Dievo Dvasios ir Jo Žodžio: "Mano dvasia, kuri yra tavyje, ir mano žodžiai, kuriuos aš įdėjau į tavo burną..." (Iz 59:21); "Dėlei savo žodžio ir pagal savo širdį" (2 Sam 7:21); "Aš duosiu į vidų dvasią (tavo širdį - žr. kontekstą)..."; "Aš duosiu savo įstatymą... į jų širdį" (Ez 36:27; Jer 31:33).

Dievo žodžio galia

Kadangi Dievo dvasia prilygsta ne tik Jo protui/charakteriui, bet ir Jo jėgai, kurios dėka Jis įgyvendina savo mintis, tad reikia tikėtis, kad Jo dvasia-žodis yra ne vien tik Jo proto išraiška, nes tame žodyje slypi dinaminė jėga.

Teisingas šios jėgos įvertinimas gali paskatinti mus ją pasinaudoti. Bet kokie sumišimo jausmai, susiję su tokiais poelgiais, gali būti paaiškinami mūsų turimomis žiniomis - tik paklusimas Dievo žodžiui garantuos mums tą galią, kuri padėtų, atitolus nuo šio pasaulio dalykų, siekti išsigelbėjimo. Savo gyvenimiška patirtimi dalijosi Paulius:

"Nes aš nesigėdžiu Evangelijos (žodžio); ji juk yra Dievo jėga išgelbėti kiekvienam" (Rom 1:16).

Ta pati tema gvildinama Luko 1:37:

"Dievui nebus jokio dalyko negalimo".

Biblijos studijavimas ir jos mokymo pritaikymas mūsų gyvenime yra dinaminis procesas. Jis visiškai nesusijęs su teologų paprastu, akademinu mokymu, o taip pat su "patogia" daugumos bažnyčių skelbiama krikščionyste, kur tik trumpai cituojamos kai kurios Biblijos dalys, be jokių pastangų jas suvokti ir vadovautis savo gyvenime. "Gyvas yra Dievo žodis ir paveikus"; "savo jėgos žodžiu" (Žyd 4:12; 1:3). "Dievo žodį, kuris ir veikia jūmyse, tikinčiuosiuose" (1 Tes 2:13). Savo Žodžio dėka Dievas aktyviai stebi tikrus tikinčiuosius kiekvieną dieną, kiekvieną valandą.

Viena esminių Evangelijos tiesų, kurią jūs studijuojate, yra reali Dievo jėga; ir jeigu jūs leisite jai veikti - ji dalyvaus jūsų gyvenime ir padės jums tapti Dievo vaiku, atskleisdama tam tikrą Dievo dvasios/proto laipsnį, ruošdama jus Dievo dvasinės prigimties gavimui, Jėzui sugrįžus (2 Pt 1:4). Pauliaus skelbimas įvyko "Dvasios ir jėgos parodymu" (1 Kor 2:4).

Mus supantys žmonės abejotinai tiki Biblija (kaip Dievo Žodžiu), nors tvirtina pažįstą Jėzų. Panašiai jie kalba ir apie savo tikėjimą Dievu, nors nepažįsta Dievo, kaip realios būtybės, egzistavimo. Vadovaudamiesi savo asmeniniais jausmais ir įsitikinimais ir neigdami Šventųjų Raštų įkvėpimą ir svarbą, jie nepažįsta Dievo jėgos. Atmintyje iškyla žodžiai iš 2 Tim 3:5: "laiką dievotumo pavidalą, bet užsigina jo galią", t.y. Evangelijos žodžio galią.

Mūsų fundamentalizmas pasaulio dažnai išjuokiamas ("Tu tuo netiki, ar ne?!"); tas pats atsitiko Paliui ir jo bendražygiams: "žodis apie kryžių žūstantiems yra paikybė, bet mums, išgelbėmiesiems, jis yra Dievo jėga" (1 Kor 1:18).

Tai suvokę, ar galime kiekvienas iš mūsų laikyti rankose Bibliją su daug didesne pagarba ir skaityti ją su didesniu noru tam, kad suprastume ir paklustume?

Dievo žmonių požiūris į Jo Žodį

Atidus Šventojo rašto nagrinėjimas parodo, kad žmonės, rašiusieji Dievo Žodžius, ne vien tik prisipažino esą įkvėpti, bet taipogi ir kitus užrašinėtojus laikė dvasios įkvėptais. Viešpats Jėzus išsiskyrė iš visų kitų. Cituodamas Dovydo psalmes, Jėzus pradėjo nuo šitų žodžių: "Dovydas, dvasios įkvėptas..." (Mt 22:43), parodydamas, kad pripažįsta tą faktą, jog Dovydas kalbėjo įkvėptus žodžius. Taip pat Jėzus kalbėjo ir apie Mozės "raštus" (Jn 5:45-47), kaip apie įkvėptuosius. Tačiau vadinamieji "aukštieji kritikai" krikščionys abejojo Mozės raštingumu, nors Jėzaus požiūris aiškiai prieštarauja jų nuomonei. Jis vadino Mozės raštus "Dievo įsakymais" (Mk 7:8,9). Ta pati negarbingų abejotojų grupė teigia, kad senasis Testamentas yra tik mitas, nors nei Jėzus, nei Paulius taip nemanė. Apie Pietų karalienę Jėzus kalbėjo, kaip apie priimtą istorinį faktą (Mt 12:41); jis nesakė: "Pasakojimas apie Pietų Karalienę...".

Apaštalų požiūris prilygsta Viešpaties požiūriui. Tokia buvo Petro išvada, kuris sakė, kad jo paties išgirsti Jėzaus žodžiai buvo aptemdyti "labiau patikimu pranašo žodžiu" (2 Pt 1:19-21). Petras tikėjo, kad Pauliaus laišakai buvo "Raštai", kaip ir "kiti Raštai"; ši frazė gan dažnai aptinkama Senajame Testamente. Apaštalų darbuose, Laiškuose, Apreiškime Jonui yra daug citatų iš Evangelijų (pvz. Apr 13:51; Mt 10:14). Tai parodo, kad ne tik visi rašiusieji buvo įkvėpti tos pačios Dvasios, bet kad ir Evangelijomis buvo naudojama kaip įkvėptomis. Paulius cituoja ir Įst 25:4 (Senajame Testamente), ir Lk 10:4 kaip "Raštą". 1 Tim 5:18. Paulius atmeta tą nuomonę, kad jo žinios buvo Kristaus, o ne jo paties (Gal 1:11,12; 1 Kor 2:13; 11:23; 15:3). Tai patvirtino ir kiti apaštalai; Jokūbo 4:5 remiamasi Pauliaus žodžiais (Gal 5:17) kaip "Raštu".

Dievas kalbėjo mums per Kristų, ir nereikia jokio kito apreiškimo (Žyd 1:2). Galima pastebėti, jog Biblija užsimena apie kitus įkvėptus raštus, kurie dabar nėra reikšmingi (pvz. Jašero knyga, Natano, Elijo raštai, Pauliaus raštai Korinte, 3 Jono laiškas, patvirtinantis, kad jis parašė neišlikusį laišką susirinkimui, kuriam pirmininkavo Diotrefis). Kodėl neišliko šie raštai? Akivaizdu, kad jie mums buvo nereikšmingi. Todėl mes galime būti tikri, jog Dievas išsaugojo visa, kas tinka mums. Kartais teigiama, kad Naujojo Testamento knygos palaiptai buvo priimtoms kaip įkvėptos. Tačiau apaštalai tai paneigė. Tuo metu egzistavo stebuklinga Dvasios dovana, galėjusi iširti laiškus ir žodžius, įkvėpti jie, ar ne (1 Kor 14:37; 1 Jn 4:1; Apr 2:2). Tai reiškia, kad įkvėpti laišakai tuojau pat buvo priimti kaip įkvėpti. Ir jeigu į Bibliją būtų pakliuvęs koks nors žmogaus kūrinys - ši knyga nebūtų autoritetas.

2.3 ŠVENTOSIOS DVASIOS DOVANOS

Įvairiais laikais, spręsdamas klausimus, susijusius su žmonėmis, Dievas siųsdavo savo jėgą ("Šventąją Dvasią") žmonėms. Tačiau tai nebuvo tik "banko čekis", leidžiantis žmonėms elgtis su juo taip, kaip jie nori; ši Šventoji Dvasia buvo reikalinga tam tikram tikslui pasiekti. Šią misiją įvykdžius, Šventosios Dvasios dovana būdavo atimama. Privalome prisiminti, kad Dievo dvasia padeda pasiekti tą tikslą, kuris yra Jo galvoje. Retsykiais Jo tikslas suteikia trumpalaikių kančių žmogui, tam kad būtų įgyvendintas Jo ilgalaikis tikslas (žr. 6.1 poskyrį). Tad reikia manyti, kad Šventoji Dvasia nebūtinai bus naudojama žmonių kančioms palengvinti. Bet koks palengvinimas bus nukreiptas aukštesniam Dievo tikslui pasiekti.

Šiandien toks įsitikinimas prieštarauja populiariam krikščionių požiūriui į Šventąją Dvasią. Kyla mintis, kad tikėjimas Kristumi vertingas dėl fizinės naudos, pvz.: pasveikimas nuo ligos, kuris įmanomas, kaip galvojama, per Šventąją Dvasią. Tuo būtų galima paaiškinti, kodėl tokiose karo nuniokotose šalyse kaip Uganda pastebimas didėjantis žmonių, kurie skelbia turį Šventosios Dvasios

dovanas, skaičius. Ir, kaip rodo istoriniai faktai, jų atsiranda vis daugiau, kai žmonėms reikalinga pagalba. Būtent tai ir verčia abejoti dvasios turėjimu šiomis dienomis. Jeigu norima surasti būdą, kaip išspręsti žmonių problemas, tai gan lengva sugalvoti kokią nors sensacingą žinią.

Dauguma "krikščionių" skelbiasi turį stebuklingas dvasios dovanas, bet kai paklausama, kokio tikslo jie siekia, pastebimas jų sumišimas. Dievas visada suteikdavo savo dvasią, kad pasiektų tam tikrus, svarbius tikslus. To pasekoje, žmonės, turėjusieji tas dvasines dovanas, tiksliai žinojo, kam jas panaudoti. Ir todėl jie niekad nepatirdavo nesėkmių. Skirtingai nuo jų, dabartiniai žmonės, tvirtinantys turį dvasios dovanas, patiria daug nesėkmių, pralaimėjimų, ir tik retkarčiais jiems pasiseka išgydyti ligonius.

Žemiau pateikti pavyzdžiai atskleidžia tam tikras priežastis ir tikslus, dėl kurių buvo suteiktos dvasios dovanos. Nė viename iš šių atvejų nerasite subjektyvaus elemento, susijusio su dovanų turėjimu. Gavusieji šias dovanas negalėjo panaudoti jų savo nuožiūra. Kadangi mes kalbame apie Dievo dvasią, neįmanoma įsivaizduoti, kad žmonės galėjo panaudoti šias dovanas savo interesams, nes jos būdavo duodamos tam tikriems Dievo, o ne laikinų savininkų norams įgyvendinti (žr. Iz 40:13).

- Anksčiau (Izraelio istorijoje) tautai buvo paliepta pastatyti sudedamą palapinę ("tabernakulį", arba "padangtę"), kur būtų laikomas altorius ir kitos sakramentalijos. Detaliai aprašomi daiktai, reikalingi patarnaujant Dievui. To įvykdymui Dievas atsiuntė savo dvasią reikalingiems žmonėms. Jie buvo pripildyti išminties dvasia, *kad* "galėtų padaryti Aarono rūbus..." ir t.t. (Iš 28:3).
- Vienas šių žmonių buvo Bezeleilis, "pripildytas Dievo dvasios, išminties, proto, ir kiekvieno amato mokslo, kad... dirbtų iš aukso, sidabro, brangių akmenų (Iš 31: 3-5).
- Sk 11:14-17 kalbama, kaip dvasia/jėga, duota Mozei, buvo atimta ir perduota Izraelio vyresniesiems, kad jie galėtų teisingai spręsti žmonių problemas ir tuo pačiu palengvintų Mozės darbą. Prieš pat Mozės mirtį, dvasios dovana buvo atimta ir perduota Jošijui, kad jis galėtų paskui save vesti Dievo žmones teisingu keliu (Išt 34:9).
- Nuo tada, kai Izraelio žmonės įėjo į savo žemę iki tol, kai pirmasis karalius (Saulius) ėmė valdyti, jie buvo valdomi žmonių, vadinamų Teisėjais. Per šį laikotarpį juos dažnai engė priešai. Teisėjų knygoje užsimenama, kad Dievo dvasia valdydavo kai kuriuos Teisėjus tam, kad stebuklingų dvasios dovanų dėka apsaugotų Izraelį nuo jo užgrobėjų. Tai patvirtinta Otoniélis (Ts 3:10), Gedeonas (Ts 6:34) ir Jeftas (Ts 11:20)
- Kitas teisėjas, Samsonas, gavo dvasią tam, kad užmuštų liūtą (Ts 14:5,6), nugalėtų 30 vyrų (Ts 14:19) ir sutrauktų virves, kuriomis buvo surištas (Ts 15:14). Šios "Šventosios Dvasios" Samsonas neturėjo pastoviai - ji aplankydavo jį, kai reikėdavo pasiekti specialų tikslą, o po to ji būdavo atimama.
- Jei Dievas norėdavo perduoti ypatingą žinią savo žmonėms, dvasia įkvėpdavo kurią nors žmogų pranešti Dievo žodį. Perdavus šią žinią, dvasios dovana palikdavo tą žmogų, ir pastarasis vėl tardavo savo paties, bet ne Dievo žodžius. Vienas iš daugelio pavyzdžių yra 2 Krn 24:20: "Taigi Dievo Dvasia atėjo ant Zakharijo... ir jiems (žmonėms) tarė: Štai ką Viešpats Dievas sako: Kodėl jūs peržengiate Viešpaties įsakymą?"

Perskaitykite 2 Krn 15:1,2 ir Lk 4:18,19.

Akivaizdu, kad Šventosios Dvasios turėjimas specialiam tikslui pasiekti nebuvo:

- Išsigelbėjimo garantija
- Kažkas tokio, kas tęsiasi visą žmogaus gyvenimą
- Mistinė galia mumyse
- Kažkuo pasiekiamu ekstazės metu.

Reikia pripažinti, kad iškyla daug abejonių, susijusių su Šventosios Dvasios dovanomis. Kai kurie žmonės teigia, turi Šventąją Dvasią. Daugelyje salių evangelikai-pamokslautojai demonstruoja kaip morką, galimybę gauti Šventąją Dvasią, tiems žmonėms, kurie tvirtina įtikėti Kristumi. Bet reikėtų paklausti: "Kokios gi tai dovanos?". Sunku patikėti, kad žmonės nežino tiksliai, kokią dovaną jie turi. Samsonui buvo suteikta dvasios dovana, kad nugalėtų liūtą (Ts 14:5,6), tuo metu, kai stovėjo priešais riaumojantį žvėrį. Jis tikrai žinojo, kodėl ši dovana jam buvo suteikta. Jis nė kiek neabejojo. Tai ryškus kontrastas, lyginant su tais, kurie tvirtina, gavę Šventąją Dvasią, bet negali parodyti kažkokių ypatingo veiksmo; be to jie net nežino, kokias dovanas jie turi.

Taigi, nėra jokios kitos alternatyvos, ir galima drąsiai teigti - tie žmonės buvo patyrę kažkokią dramatišką emocinį sukrėtimą savo gyvenime, susijusį su krikščionybe. Pastarasis pakeitė jų požiūrį į gyvenimą, klaidingai privertė suprasti naują jausmą viduje. Įsitikinę tuo, jie griebiasi Biblijos citatų, kuriose kalbama apie Šventosios Dvasios dovanas, ir priena išvados: "Tai yra būtent tai, ką aš pergyvenu!". O džiūgaujantis pastorius, tapšnodamas jiems per petį, sako: "Tai tiesa. Šlovė Dievui!". Po to demonstruoja tokius įvykius kaip įrodymą, stengdamasis įtikinti kitus, kad jie turi Šventąją Dvasią. Pagrindinė šių iškraipymų priežastis yra ta, kad žmogus prieš taip vadinamą "perėjimą į tikėjimą" silpnai suvokia Biblijos tiesas.

Tuo pačiu metu, kai kovojame prieš mūsų jausmų klaidinimą (Jer 17:9), turime laikytis tvirto Biblijos principų pagrindo. Nereikia didelių pastangų suvokti, kaip veikia Šventoji Dvasia. Mes visi galvojame, kad Dievo jėga dalyvauja mūsų gyvenime. Bet kaip ir kodėl Jis tai daro? Ar tikrai mes turime dvasios dovanas, kaip kad buvo su žmonėmis, aprašomais Biblijoje? Jei iš tikro norime pažinti Dievą ir turėti gyvą ryšį su Juo, mes privalome suvokti šių dalykų reikšmingumą.

Priežastys, dėl kurių egzistavo dovanos pirmame amžiuje

Prisiminę esminius principus, kuriuos sužinojome apie Šventosios Dvasios dovanas, pereisime prie dvasios dovanų, aprašytų Naujajame Testamente. Šios dovanos egzistavo ankstyvose bažnyčiose (t.y. tikinčių grupėse, priklausančiose pirmai kartai po Kristaus mirties).

Paskutinis Kristaus įsakymas apaštalams buvo eiti ir skelbti Evangeliją visam pasauliui (Mk 6:15,16). Jie taip ir pasielgė, skelbdami savo klausytojams pirmiausia apie Kristaus mirtį ir jo prisikėlimą. Bet reikėtų prisiminti, kad tuo laikotarpiu nebuvo Naujojo Testamento, kurį mes dabar žinome. Tais laikais, kai jie stovėjo turgaus aikštėse ir sinagogose, skelbdami žinią apie Jėzų, žmogų iš Nazareto, jų pasakojimas galėjo skambėti keistai - dailidė iš Izraelio, kuris buvo tobulas, numirė, o po to prisikėlė (kaip pranašauta Senajame Testamente), ir kuris dabar prašo jų krikštytis ir sekti Jo pavyzdžiu.

Tomis dienomis kiti žmonės taip pat stengėsi formuoti pasekėjų kultą. Todėl reikėjo būdo parodyti pasauliui, kad krikščionių skelbiama žinia buvo iš Dievo, o ne Šiaurės Izraelio žvejų filosofiniai pamąstymai.

Šiais laikais kreipiamės į Naujojo Testamento raštus, kalbančius apie Jėzaus Kristaus darbus ir mokymą, norėdami įrodyti, kad mūsų skelbiama žinia yra iš Dievo. Bet, kai Biblija dar nebuvo parašyta, Dievas leido skelbėjams pasinaudoti Jo Šventąja Dvasia tam, kad patvirtintų tiesą, kurią jie skelbė. Tai ypač svarbi priežastis panaudoti dvasios dovanas pasaulio akyse, nes tikintiesiems buvo sunku augti tikėjime, neturint Naujojo Testamento. Spręsdami daugelį praktinių problemų, su kuriomis susidurdavo gyvenime, jie neturėjo galimybių stiprėti tikėjime Kristumi. Todėl Šventosios Dvasios dovanos buvo reikalingos ankstesniesiems tikintiesiems iki tol, kol Raštas ir Jėzaus mokymai nebuvo parašyti ir paskelbti.

Kaip visada, šios Šventosios Dvasios paskelbimo priežastys buvo aiškios:

- "Užžengdamas į aukštybę... (Jėzus) davė dovanų žmonėms..." vardan šventųjų paruošimo tarnystės labui, Kristaus kūnui (t.y. tikinčiųjų bendruomenei (Ef 4:8,12)) statyti.

- Paulius rašė tikintiesiems Romoje: "Aš ilgiuosi pamatyti jus, norėdamas pateikti jums kokią nors dvasinės malonės dovaną, kad jūs būtute pastiprinti" (Rom 1:11).

Apie dovanų naudojimą Evangelijos skelbimo patvirtinimui skaitome:

- "Mūsų Evangelija neatėjo pas jus vien tik su žodžiu, bet ir su jėga ir Šventąja Dvasia, ir pilnu pasitikėjimu" stebuklų dėka (1 Tes 1:5; 1 Kor 1:5,6).
- Paulius galėjo kalbėti apie tai, "ko Kristus nebūtų nuveikęs per mane pagonims paklusdinti žodžiu ir stebuklingu veiksniu, ženklų ir stebuklų jėga, Šventosios Dvasios jėga" (Rom 15:18,19).
- Apie Evangelijos skelbėjus skaitome: "Dievui patvirtinant jų liudijimą ženklais ir stebuklais, ir visokeriopais jėgos veiksmais ir Šventosios Dvasios dovanomis" (Žyd 2:4).
- Evangelijos skelbimas Kipre buvo paremtas stebuklais, kad "prokonsulis (valdininkas), pamatęs tą įvykį, įtikėjo, būdamas Viešpaties mokslo pritrenktas" (Apd 13:12).

Stebuklai jam padėjo įtikėti tomis tiesomis. Ikonijoje taipogi "Viešpats paliudijo savo malonės žodį, duodamas per juos įvykti ženklams ir stebuklams" (Apd 14:3).

Apaštalų pasišventimą įsakymo skelbimui galima būtų apibūdinti tokiais žodžiais: "Jie išėję skelbti visur, Viešpačiui kartu veikiant ir žodį patvirtinant lydymaisiais ženklais" (Mt 16:20).

Įpatingi įpareigojimai tam tikru metu

Šios dvasios dovanos buvo suteikiamos tam tikru metu tam tikrų tikslų įgyvendinimui. Tai prieštarauja kai kurių žmonių klaidingam mąstymui, kad jas galima turėti visą gyvenimą. Apaštalai, įskaitant ir Petrą, buvo "pripildyti Šventosios Dvasios" Sekminių dieną, tuoj pat po Jėzaus paėmimo į dangų (Apd 2:4). Todėl jie galėjo laisvai kalbėti įvairiomis svetimomis kalbomis, kad krikščioniška Evangelija būtų paskelbta išpūdingu būdu. Kai valdžia bandė priešintis jiems: "Petras, pilnas Šventosios Dvasios" galėjo įtikinamai atsakyti (Apd 4:8). Išsilaisvinę iš kalėjimo ir įkvėpti dvasios, jie galėjo toliau skelbti - "visi buvo pripildyti Šventosios Dvasios ir kalbėjo Dievo žodį su drąsumu" (Apd 4:31).

Pastabus skaitytojas galbūt atkreips dėmesį ir pasakys, kad šiose citatose nekalbama, jog "jie jau buvo pripildyti dvasios" tai vykdydami. Jie buvo pripildyti dvasios, kad atliktų tam tikrus įpareigojimus, ir turėjo būti iš naujo pripildomi, naujų Dievo plano tikslų įgyvendinimui. Paulius taip pat buvo "pripildytas Šventosios Dvasios" savo krikšto metu, bet, laikui bėgant, jis vėl buvo "pripildytas Šventosios Dvasios", kad nubaustų nusidėjusį žmogų. Pastarasis buvo apakintas (Apd 9:17; 13:9).

Kalbant apie stebuklingas dovanas, Paulius rašė, kad ankstyviesiems tikintiesiems "suteikta malonė tokio laipsnio, kokio Kristus yra ją dovanojęs" (Ef 4:7). Graikiškas žodis "laipsnis" reiškia "tam tikrą, ribotą dalį ar kiekį" (pagal Strong'o alfabetinę rodyklę). Tik Jėzus galėjo be saiko, t.y. laisvai, jomis naudotis pagal Dievo norus (Jn 30:34).

Mes apžvelgsime pirmame mūsų eros amžiuje turėtas dvasines dovanas, kurios dažniausiai minimos.

Pirmojo amžiaus Dvasios dovanos

Pranašystė

Graikiškas žodis "pranašas" reiškia žmogų, pranešantį Dievo žodį; t.y. bet kuri, įkvėptą kalbėti Dievo žodžius, žmogų. Kartais jis pranešdavo apie ateities įvykius (žr. 2 Pt 1:19-21). Todėl "pranašai" - žmonės, turintys pranašystės dovaną - "atvyko iš Jeruzalės į Antiochiją. Vienas jų, vardu Agaba, pakilo ir Dvasia išpranašavo, kad didelis badas užeis ant viso pasaulio. Jis įvyko Klaudijui viešpataujant. O kiekvienas mokytinių, kiek kuriam leido išgalės, paskyrė ką pasiūsti Judėjoje gyvenantiems broliams

sušelpiti" (Apd 11:27-29). Tokia ypatingai svarbi pranašystė, pilnai išsipildžiusi keletu metų bėgyje, šiandien pamirštama tų žmonių, kurie tvirtina turį pranašystės dovaną. Tačiau ankstesniųjų laikų tikintieji buvo taip tvirtai įsitikinę, jog šią dovaną turėjo vienas iš jų, kad net aukodavo savo laiką bei santaupas, kad sušelpėtų žmones, atsiduriančius pranašaujamoj bėdoj. Kai kurie panašūs pavyzdžiai sutinkami ir šių dienų vadinamose "dvasios pripildytose" bažnyčiose.

Gydymas

Kadangi apaštalai skelbė gerąją naujieną (Evangeliją) apie ateinančią į žemę Dievo Karalystę, galima manyti, jog jie turėjo patvirtinti savo žodžius stebuklais, kurie padėtų įsivaizduoti, koks tai bus laikotarpis, kai "atsimerks aklujų akys ir kurčiųjų ausys bus atkimštos. Tuomet raišas šokinės..." (Iz 35:5,6). Plačiau apie Dievo Karalystę skaitykite 5-ame skyriuje. Dievo Karalystei įsiviešpatavus žemėje, šie pažadai bus pilnai išpildyti, nekils abejonių, ar Karalystė čia, ar kur nors kitur. Todėl žinia apie Dievo Karalystę turėjo būti paskelbta įtikinančia ir aiškia forma. Dėl šios priežasties būtent gausios publikos akyse ankstesnieji tikintieji stebuklingai išgydė daug žmonių.

Klasikinis pavyzdys, kai Petras išgydo raišą elgetą, kuris kiekvieną rytą buvo atnešamas ir pasodinamas prie šventyklos vartų. Apd 3:2 sakoma, jog jį kasdien pasodindavo, todėl jis turėjo būti pažįstamas aplinkiniams. Petro pagydytas (dvasios dovanos dėka), "pašokdamas jis atsistojo ir ėmė vaikščioti, ir jis įėjo su jais į šventyklą vaikštinėdamas, šokinėdamas... Visi žmonės matė jį vaikščiojantį ir giriantį Dievą. O jie atpažino jį, kad jis buvo tas, kuris sėdėdavo išmaldos prašyti prie šventyklos Gražiųjų vartų, ir jie pasidarė pilni nustebimo ir siaubo dėl to, kas jam buvo atsitikę. O kadangi jis laikėsi prie Petro...visi žmonės nusigandę susibėgo pas juos vadinamojoje Salomono stulpų salėje" (Apd 3:7-11).

Tada Petras ėmė greitai kalbėti apie Kristaus prikėlimą visai miniai. Galime būti tikri, kad, turėdami tokį nepaneigiamą, įtikinamą įrodymą - elgetos išgydymą - klausytojai Petro žodžius priėmė kaip Dievo. "Maldos valandą" (Apd 3:1) šventykla buvo pripildyta žmonių, kaip turgaus aikštė šeštadienio rytą. Tai buvo toji vieta, kurią išsirinko Dievas, kad daromais stebuklais patvirtintų savo žodį. Panašiai skaitome Apd 5:12 - "per apaštalus įvyko daug ženklų ir stebuklų žmonių tarpe". Sekmininkų (penkiasdešimtininkų) gydytojai ir jiems prijaučiantys skelbia apie įvairius įvykius, įvykusius nedidelėse bažnyčiose arba "tikinčiųjų", laukiančių stebuklo, akivaizdoje, o ne tiesiog gatvėje, nepasiruošusios minios akyse.

Reikia pasakyti, kad šių eilučių autorius įgyjo didžiulę patirtį, diskutuodamas ta tema su žmonėmis, kurie tvirtina turį dvasią. Jis taip pat ne sykį dalyvavo taip vadinamuosiuose "dvasios pasireiškimo seansuose". Bet asmeniškai aš negalėčiau daug kalbėti apie neįtikinančius "išgijimus" ar, geriausiu atveju, dalinius pagijimus. Manau, kad kiekvienas save gerbiantis tų bažnyčių narys sutiktų su mano nuomone. Daug kartų esu kalbėjęs su geranoriškais draugais - sekmininkų bažnyčios nariais: "Aš nenoriu netikėti, kad jūs, galbūt, turite tokią stiprią galią. Tačiau Dievas visada labai aiškiai parodo, kas turi Jo jėgą, o kas ne. Todėl man neatrodo neprotinga prašyti jūsų pademonstruoti savo galimybes - gal tada aš pripažinsiu jūsų įsitikinimus, kurių dabar niekaip negaliu susieti su Biblija". Man dar neteko matyti aiškaus "dvasios ir jėgos" pasireiškimo.

Priešingai šiam mano požiūriui, pirmojo amžiaus žydai ortodoksai neneigė stebuklingų Dvasios dovanų turėjimo galimybes. Jie netgi bandė nuspręsti: "Ką darysime, kad šitas žmogus daro daug ženklų?" (Jn 11:47) ir, "Ką mums daryti su šitais žmonėmis? Juk kad įstabus ženklas yra... įvykęs, visiems Jeruzalės gyventojams aišku, ir mes negalime to paneigti" (Apd 4:16). Jie, kaip ir tie, girdėjusieji apaštalus kalbant "liežuviais", buvo "partrenkti" (Apd 2:6). Panašūs dalykai nevyksta šiomis dienomis, nors sekmininkai teigia atvirkščiai. Faktas, kad žmonės labiau linkę tikėti moderniomis sekmininkų skelbiamomis žiniomis ir vykdomais stebuklais. Jeigu net vienas įvykęs stebuklas sukrėtė Jeruzalę, tai argi nelogiška manyti, kad šiomis dienomis įvykęs stebuklas kur nors Trafalgar'o aikštėje, Londone ar Nairobi centriniame parke, Kenijoje, būtų žinomas visame pasaulyje? Būtų plačiai kalbama apie žmones, turinčius stebuklingas dovanas. Vietoj to sekmininkų bažnyčios atstovai norėdami pritraukti žmonių dėmesį, bando nustebinti pasaulį savo skelbiamais pavyzdžiai tokiais įrodymais:

- Pagijimas (tam tikromis aplinkybėmis) nuo skrandžio opos; manoma, kad sveikata pradeda gerėti pasimeldus susirinkime.
- Deformuotų galūnių pasitaisymas
- .
- Depresijos išnykimas.

Prie šių pavyzdžių reikia pridurti dar vieną. Greitosios pagalbos mašinos vairuotojai, atvežę ligonius į Osborno religinį gydomąjį centrą (Nairobi, Kenija), susiduria su etine dilema - pasilikti ar grįžti. Bet pasilikusieji įsitikina, kad pacientai neįveikia palengvėjimo.

Dauguma afišų kviečia apsilankyti ekstrasensų seansuose: "Ateikite, laukdami stebuklo!" Pati aplinka taip paruošta psichologiškai, kad galėtum pasiduoti įtaigai ar pan. Bet niekur Biblijoje neužsimenama, kad stebuklo įvykdymui reikia tokio galingo psichologinio poveikio. Akivaizdu, kad daugelis išgydytų pirmame amžiuje buvo netikintys - vienas net nežinojo, kas toks buvo Jėzus (Jn 5:13; 9:36).

Panašus psichikos supainiojimas galimas bereikišmiškai kartojant tas pačias maldas, skambant triukšmingai muzikai bei girdint vienodą būgnų ritmą. Nekyla jokių abejonių, kad tokioj aplinkoj visos mintys susimaišo - negali galvoti nei apie Dievą, nei apie ką nors kitą. Šios knygos autorius dalyvavo tokiuose susitikimuose įvairiose vietose, ir kiekvieną sykį jausdavo stiprų galvos skausmą, stengdamasis neužsimiršti triukšmingos muzikos, būgnų gaudesio, plojimo fone ir blaiviai mąstyti apie Biblijos tiesas. Tai atrodo pakankama preliudija sekmininkų "stebuklo" įrodymui, kad "išgijimai" yra daugiau emocinės bei psichologinės būsenos nei Dievo dvasios įtakos rezultatas. Skirtingai nuo jų, Petras naudojo tikrą stebuklą dovaną gydyti ligoniams, kurie gulėjo gatvėse (Apd 5:15). Dėka šių dovanų Paulius darė stebuklus prokonsulio (Apd 13:12) ir kitų pagonių, gyvenusių Listros mieste, akivaizdoje (Apd 14:8-13). Kaip to reikalavo pati dvasios dovanų prigimtis ir tikslas, visi šie stebuklai įvykdavo gausios publikos akivaizdoje ir jokiū būdu nebuvo sutapatinami su kitais įvykiais. Tai buvo tikras Dievo jėgos pasireiškimas Jo tarnams atvirai vykdam.

Panašiu būdu stebuklingai gydė ir Kristus: "Taip kad visi nepaprastai nustebo (tie, kurie matė) ir garbino Dievą, sakydami: "Tokių dalykų mes dar niekad nesame matę!" (Mk 2:12).

"Liežuviai" (kalbos)

Apaštalams, kurių dauguma buvo paprasti žvejai, Jėzus paliepė eiti ir skelbti Evangeliją visam pasauliui (Mk 16:15,16). Galima įsivaizduoti jų pirminę reakciją: "Bet aš nemoku kalbų!" Jie netgi negalėjo pasakyti, kad "man nesisekė kalbos mokykloje", nes jie, apskritai, niekada nelankė mokyklos. Apie juos buvo rašoma, kad "jie buvo nemokyti ir paprasti žmonės" (Apd 4:13). Ši kalbos problema atrodė neįveikiama netgi labiau apsišvietusiems skelbėjams (pvz., Pauliui). Norint pamokslauti, kalbų nežinojimas tapo viena iš svarbiausių problemų (kol nebuvo parašytas Naujasis Testamentas).

Šios kliūtis įveikimui buvo pasiūsta svetimų kalbų ("liežuvių") supratimo ir įvaldymo dovana. Biblijoje vartojama "liežuvių" sąvoka reiškia "kalbas". Akivaizdu, kad yra didelis skirtumas tarp "liežuvių" ir daugumos "naujai užgimusių" krikščionių sakomų nesuprantamų garsų kalbos, kurią jie vadina "liežuviais". Norint tai suvokti, reikia prisiminti "liežuvių" ir "svetimų kalbų" apibrėžimus, vartojamus Biblijoje.

Sekminių dieną, tuoj po Kristaus išėjimo į dangų, apaštalai "buvo pripildyti Šventosios Dvasios ir ėmė kalbėti kitais liežuviais... susiėjo daugybė ir buvo nustebimo partrenkta (vėl gi stebuklai vyko visos publikos akivaizdoje), nes kiekvienas girdėjo, kad jie kalbėjo jojo kalba. Jie nesitvėrė savyje ir stebėjosi, tardami: "Argi štai visi šitie, kurie kalba, nėra galilėjiečiai? Kaip tad mes girdime, kiekvienas savo gimtąją kalba (tas pats žodis iš graikų kalbos verčiamas kaip "kalbos") - partai, medai... - girdime, kaip jie mūsųiomis kalbomis kalba... Jie visi nesitvėrė savyje" (Apd 2:4-12). Mažai tikėtina, kad žmonės stebėtušė, klausydami dabartinių pamokslininkų, tvirtinančių turį dovanas, bet kalbančių neaiškia, sunkiai suprantama kalba ar kitokiu tarimu. Tai veda prie sarkazmo ar abejingumo, o ne prie supratimo, aprašomo Apaštalų darbų 2-oje dalyje.

Reikia suprasti žodžių "liežuviai" ir "kalbos" sąvokas, vartojamas Apd 2:4-11. Kitose Naujojo Testamento dalyse žodis "kalbos" reiškia "svetimas kalbas". Apreiškime penkis sykius sutinkama frazė "žmonės, ir tautos, ir kalbos" reiškia visas Žemės tautas (Apr 7:9; 10:11; 11:9; 13:7; 17:15). Graikiškame Senojo Testamento vertime vartojamas žodis "liežuviai" reiškia "svetimas kalbas" (žr. Pr 10:5; Įst 28:49; Dan 1:4).

1 Kor 14 dalyje kalbama apie kalbų naudojimą. 21 eilutė perfrazuoja Iz 28:11, kur kalbama apie tai, kad šios dovanos bus panaudotos prieš pačius žydus: "Įstatyme parašyta: 'Per kitaip kalbančiuosius ir svetimųjų lūpomis aš bylosiu šitai tautai...'. Iz 28:11 vaizduoja Izraelio užgrobėjus, kalbančius žydams svetima kalba ("liežuviais"). Sąvokų "liežuviai" ir "lūpos" bendrumas įrodo, kad "liežuviai" reiškia svetimas kalbas. Tai patvirtinančių užuominų randame ir 1 Kor 14 dalyje. Įkvėptas Paulius, užsiminęs apie liežuvių ir pranašystės dovanų prigimtį, kritikuoja neprotingą dovanų eikvojimą ankstesnėse bažnyčiose. Būtent apie tai mes pakalbėsime plačiau. 37 eilutė yra viena iš pagrindinių:

"Jei kas tariasi esąs pranašas arba dvasinis žmogus, tas turi pripažinti, kad, ką aš jums rašau, yra Viešpats įsakymas".

Jei kuris nors skelbiasi esąs dvasios apdovanotas, jis turi pripažinti, kad Dievas įkvepia naudoti Jo dovanas. Kiekvienas, kuris nepaklusta Dievo norui skelbti Jo žodžius, atvirai parodo savo nenorą paklusti Jo valiai. 11-17 eilutės:

"Jei tad aš nepažįstu kalbos reikšmės, tai aš kalbančiajam būsiu svetimkalbis ir kalbantysis mano ausyse bus svetimkalbis.

Taip ir jūs: kadangi esate uolūs Dvasios dovanų siekėjai, susirinkimo kėlimui uoliai jų siekite, kad gausiai jų gautute.

Todėl, kas kalba liežuviu, tesimeldžia, kad jį galėtų ir aiškinti.

Nes jei aš meldžiuos liežuviu, tai meldžiasi mano dvasia, bet mano protas lieka nevaisingas.

Kas tad daryti? Aš melsiuos dvasia, bet melsiuos ir protu; aš giedosiu dvasia, bet giedosiu ir protu.

Nes, jei tu dvasia reiški padėką Dievui, kaip tas, kuris turi pašalinio vaidmenį, galės tarti "amen" tavo padėkos maldai, nes jis juk nežino, ką tu kalbi?

Tu juk gali gražiai "dėkoti", bet kitas nepagerinamas".

Beprasmiška būtų kalbėti tokia kalba, kurios nesuprastų aplinkiniai. Kaip galima tarti "amen" po maldos, pasakytos mums nesuprantama kalba? Atminkime, kad "amen" reiškia "Tegu taip būna", t.y., "Aš visiškai sutinku su tuo, kas buvo pasakyta maldoje". Paulius sakė, kad kalbėjimas nesuprantama kalba broliams neturi jokios teigiamos naudos.

Prisimenu, kai prie Billy Graham's bažnyčios buvo dalijami bukletai ir brošiūros, kviečiančios žmones sugrįžti prie Krikščionybės, per daug nesiremiant Biblijos tiesomis. Emocionali moteris bandė mane įtikinti, kad Brolių Kristuje tikimos doktrinos - tai tik "velniui žinomos" doktrinos. Maždaug 10 minučių ji tarškėjo įvairiais "liežuviais". Aš niekaip negalėjau "pasimokyti" iš to; juk būtent to Paulius prisakė nedaryti.

18 eilutė:

"Dėkui Dievui, aš kalbu liežuviais daugiau negu jūs visi".

Kadangi Paulius daug keliavo, skelbdamas Kristaus mokymą, akivaizdu, jam reikėjo kalbos ("liežuvių") dovanos labiau nei kitiems.

19 eilutė:

"Bet susirinkime aš noriu mieliau prabilti penkis žodžius savu protu, kad ir kitus pamokyčiau, negu dešimt tūkstančių žodžių liežuviumi".

Viskas labai paprasta. Trumpas sakinyss anglų kalba man pasakytų daug daugiau apie Kristų, nei kelių valandų pamokslas svetima kalba ar šiaip kažkokių tarškėjimu.

22 eilutė:

"Tuo būdu liežuviai tarnauja ženklui ne tikintiems, bet netikintiems; pranašystė priešingai - ne netikintiems, bet tikintiems".

Todėl kalbos mokėjimas buvo būtinas Evangelijai skelbti. Tačiau ir šiomis dienomis daugelis, skelbiančių turį "liežuvių" dovaną, bendrauja tam tikrose "tikinčiųjų" grupėse arba užsidaro savo pasaulyje. Tai chroniškas trūkumas tų žmonių, kurie galėjo puikiai skelbti Evangeliją svetimomis kalbomis. 1990 metų pradžioje atsirado galimybė atvirai kalbėti apie Jėzų Kristų Rytų Europoje, bet vadinamos "evangelinės" bažnyčios buvo priverstos dalinti savo literatūrą anglų kalba dėl išlikusios kalbos problemos. Būtų tiesiog nuostabu, jei turėtume kalbos dovaną! Netgi žymus evangelikas Reinhardt'as Seiber'is, kalbantis apie dvasios turėjimą, Kampaloje (Uganda) didelei žmonių masei turėjo kalbėti vertėjo padedamas.

23 eilutė:

"Taigi jei susieitų visas susirinkimas ir visi kalbėtų liežuviais, o įeitų pasaulionių arba netikinčiųjų, ar jie nesakys, kad jūs esate išėję iš proto?"

Ir tai tiesa. Ir musulmonai, ir netikintieji išjuokia nesuprantamus poelgius tų, kurie tvirtino turį kalbos dovaną Vakariniėje Afrikoje. Netgi išsilavinęs krikščionis, iš šono stebintis sekminininkų susirinkimą, pagalvos, kad šie žmonės išprotėjo.

27 eilutė:

"Jei kas kalba liežuviumi, kaskart tekalba du arba, daugiausia, trys, ir pakaitomis, o vienas teaiškina."

Buvo reikalingi tik du arba trys kalbantys liežuviais žmonės bet kurios tarnybos metu. Mažai tikėtina, kad auditorijoje būtų kalbama daugiau nei trijomis skirtingomis kalbomis; tarnyba prarastų savo nuoseklumą, jei kiekvieno kalbančiojo žodžiai būtų verčiami daugiau nei į dvi kalbas. Jei kalbos dovaną turėtų kuris nors iš žmonių, priklausančių Centrinio Londono susirinkimui, ir jame lankytųsi keletas vokiečių ar prancūzų turistų, kalbėtojas savo pasisakymą pradėtų maždaug taip:

Pastorius: *Good evening* (angliškai)

Kitas kalbėtojas: *Bon soir* (prancūziškai)

Antras kalbėtojas: *Guten abend* (vokiškai).

Jie turėtų kalbėti eilės tvarka, vienas paskui kitą. Jiems visiems kalbant vienu metu įvyktų tikras nesusipratimas. Tačiau tai dažnai įvyksta tarp tų žmonių, kurie teigia, gali "kalbėti liežuviais." Aš pastebėjau, kad vienam žmogui pradėjus tarškėti, jo įtakoje visi kiti pradeda daryti tą patį.

"Liežuvių" dovana gana dažnai buvo reikalinga pranašystėms, kad įkvėpta Dievo žinia būtų perduota žmogui (pranašystės dovanos dėka), kalbančiam svetima kalba ("liežuvių" dėka). Panašus dviejų dovanų panaudojimas aprašomas Apaštalų darbuose 19:6. Jeigu Londono susirinkime, kuriame dalyvautų anglai ir dalis prancūzų, oratorius kalbėtų prancūziškai, anglų dalyvavimas būtų betikslis. Taigi, kalbų ("liežuvių") vertimas reikalingas tam, kad kiekvienas galėtų suprasti - mūsų atveju, iš prancūzų į anglų. Tokiu būdu, jei kas nors paklaustų prancūziškai, oratorius negalėtų suprasti to klausimo be vertėjo pagalbos, net jeigu jis ir turėtų dovaną kalbėti prancūziškai. Būtent todėl reikalinga vertimo dovana.

Jeigu reikiamu laiku nebūtų žmogaus, galinčio išversti, liežuvių dovana nebūtų reikalinga: "... o vienas teaiškina. Bet jei nėra aiškintojo, jis tetyli susirinkime" (1 Kor 14:27,28). Dauguma šiandieninių "liežuvių" žinovų kalba be vertėjo ir dargi labai neaiškiai. Tai parodo nepaklusimą šiems įsakymams.

32, 33 eilutės:

"O pranašų dvasios yra paduotos pranašams, nes Dievas nėra netvarkos, bet ramybės Dievas".

Taigi, Šventosios Dvasios dovanų turėjimas nėra vien tik patirties dalijimasis, kuris išveda žmogų iš normalios būsenos; dvasia yra paties turėtojo (savininko) kontroliuojamas subjektas, o ne kažkokia jėga, priverčianti klaidingai elgtis. Egzistuoja neteisinga nuomonė, kad "demonai" ar "piktosios dvasios" apsigyvena netikinčiųjų kūnuose (žr. 6.3 skyrių), o Šventoji Dvasia saugo tikinčiuosius. Bet 1 Kor 14:32 aprašoma Dvasios jėga buvo kontroliuojama paties savininko tam tikrose ribose; be kita ko tai nebuvo kažkokia gėrio jėga, kovojanti su žmogaus prigimties blogąja puse. Kaip esame kalbėję anksčiau, Šventosios Dvasios jėga pripildydavo apaštalus tam tikrais laikais specialioms tikslams pasiekti ir nebūdavo su jais amžinai.

Matyt, sekmininkų bažnyčios nariai nenori girdėti kvietimo, kad žmonės, turį dovanas, skelbtų apie Dievo taikią meilę ir neapykantą netvarkai (33 eilutė).

34 eilutė:

"Moterys tetyli susirinkimuose, nes joms negalima leisti kalbėti; priešingai, jos turi būti pasidavusios, kaip ir įstatymas sako".

Iš šių žodžių aišku, kad moterys negali naudoti dvasios dovanų bažnyčios tarnyboje. Reikia manyti, kad toks pareiškimas sukels didelį nepasitenkinimą, kai dažnas šiomis dienomis tarškėjimo nesuprantama kalba reiškinyt laikomas emocionalių pergyvenimų, perduodamu nuo vieno žmogaus kitam didelėje auditorijoje. Moterys, vaikai ir netgi kiekvienas žmogus, sužavėtas šia mintimi, tokius "išsišokimo" atvejus gali priimti kaip "svetimas kalbas".

Moterų "kalbėjimas liežuviais" ir "pranašystės" moderniosiose bažnyčiose niekaip nesisieja su aiškiu šios citatos nurodymu (34 eilutė). Pats teiginys, kad Paulius nekentė moterų, yra juokingas ir beprasmiškas, o tuo pačiu atmetamas 1 Kor 14:37: "Jei kas tariasi esąs pranašas arba dvasinis žmogus, tas turi pripažinti, kad, ką aš jums rašau, yra Viešpats įsakymas", o ne Pauliaus asmeniškai.

Kiekvienas, tikintis Biblijos įkvėpimu, turi pripažinti, kad 1 Kor 14 dalyje išvardinti nurodymai yra labai svarbūs; jų ignoravimas parodo žmogaus netikėjimą Raštų įkvėpimu arba jo dvasinio apdovanojimo stoka. Tokiu pažiūrų žmogus neigs, kad 1 Kor 14 paminėti įsakymai priklauso Viešpačiui. Stipri ir naikinanti tokio teiginio logika. Visa tai gerai apmąčius, ar jūs ir toliau norite būti tokios bažnyčios nariu ar bendrauti su ja?

Baigiamoji šio skyriaus mintis būtų ta, kad mokslškai ištyrus šių sektų, kurios tvirtina, gali kalbėti "liežuviais", narius, prieita išvados, kad pastarieji yra pasiekę gan aukštą depresijos lygį, palyginus su kitų įsitikinimų žmonėmis. Vanderbilt Universiteto (JAV) psichiatrijos profesorius Keith Meador'as

analizavo depresijos ir religinių pagrindų ryšį. Tyrimai parodė, kad 5,4% žmonių, prislėgtų depresijos, priklauso sekmininkų krikščionims ir 1,7% - visoms kitoms grupėms kartu paėmus.

2.4 Dovanų atėmimas

Tikintieji po Jėzaus sugrįžimo vėl panaudos stebuklingas Šventosios Dvasios dovanas, kad pakeistų esamą pasaulį į Dievo Karalystę. Todėl šios dovanos vadinamos "būsimo amžiaus (pasaulio) jėgomis" (Žyd 6:4,5). Joelio 2:26-29 aprašomas didžiulis dvasios išliejimas, kuris sekė po Izraelio atgailavimo. Tas faktas, kad dovanos bus suteiktos tikintiesiems po Kristaus sugrįžimo, patvirtina nuomonę, kad šiuo metu mes tų dovanų neturime. Kiekvienas krikščionis, įdėmiai skaitantis Raštus ir sekantis pasaulyje vykstančius įvykius, tiki, kad Kristus ilgai neužtruks (žr. 3 Priedą).

Biblijos pranašystės sako, kad kažkuriuo I-ojo amžiaus metu žmonės turėjo dvasios dovanas, vėliau jos buvo atimtos ir vėl bus suteiktos, Jėzui sugrįžus:

"Jei tai pranašystės dovanos, jos pranyks; jei liežuviai, jie paliaus; jei pažinimas, jis pranyks. Nes dalinis yra mūsų pažinimas ir dalinis yra mūsų pranašavimas; bet kada ateis atbaigtybė, kas yra iš dalies, pranyks" (1 Kor 13:8-10).

Dovanos yra laikinos. Pirmojo amžiaus dvasios dovanos turėjo būti atimtos iki "kada ateis atbaigtybė". Bet tai nėra antrasis Jėzaus atėjimas, nes tada dovanos bus sugražintos. Tiksliai išvertus graikišką žodį "atbaigtybė", jis reikštų "tai, kas tobula, pabaigta". Tai nebūtinai reiškia kažką be nuodėmės.

Tas "pilnas, atbaigtas" dalinai pakeičia žinojimą, kurį turėjo pirmieji krikščionys pranašystės dovanos dėka. Prisiminkite, kad pranašystė buvo Dievo įkvėptų žodžių skelbimo dovana; šie žodžiai sudaro Bibliją.

Pirmame amžiuje eilinis tikintysis žinojo tik dalį Naujojo Testamento. Iš savo bažnyčios vyresniųjų jis galėjo tik dalinai sužinoti apie pranašystes, kurios siejosi su įvairiomis praktinėmis gyvenimo pusėmis. Galbūt, jis nedaug girdejo apie Jėzaus gyvenimą ir skaitė tik kelis Pauliaus laiškus. Bet surašius pranašystės žodžius, pranašystės dovana tapo nebereikalinga. Tai, kas buvo "atbaigta" ir tuo pačiu pakeitė dvasines dovanas, ir yra Naujasis Testamentas:

"Kiekvienas Dievo įkvėptas Raštas yra taip pat naudingas pamokymui, kaltės įrodymui, pataisymui, ugdymui daryti, kas teisinga, kad Dievo žmogus būtų tobulas (pilnai)" (2 Tim 3:16,17).

"Visi Raštai" ir yra tai, kas "atbaigta, pilna". Kadangi Raštai buvo įkvėpti ir parašyti, viskas buvo "atbaigta" ir stebuklingos dovanos atimtos. Ši galvosūkį gali išspręsti laiškas Efeziečiams (Ef 4:8-14):

"Užžengdamas į aukštybę, jis (Jėzus)... davė (dvasios) dovanų žmonėms... šventiesiems paruošti tarnystės darbui, Kristaus kūnui statyti, kol mes visi pasieksime tikėjimo (t.y. vieno tikėjimo) ir Dievo Sūnaus pažinimo vienybę, tobulą vyriškumą... kad mes jau nebebūtume nepilnamečiai visokio mokslo vėjo siūbuojami ir šen bei ten nešiojami žmonių apgaulingu žaidimu, jų gudrumu paklydimo suktoms priemonėms išrasti".

I-ame amžiuje šios dovanos buvo duotos tam, kad padėtų žmogui tobulėti ar subręsti. 2 Tim 3:16,17 teigia, kad "Dievo žmogus bus tobulas" per Dievo įkvėptus "Raštus". Taip pat kalbama Kol 1:28 - "tobulybė" įgyjama per paklusimą Dievo žodžiui. Tad, jeigu turime visus Raštus, nereikia kreipti dėmesio į daugelio bažnyčių skelbiamas įvairiausias tiesas. Yra tik viena Biblija, ir kadangi "Tavo žodis yra tiesa" (Jn 17:17), tai skaitydami ją, turime rasti "vieną tikėjimą", apie kurį kalbama Ef 4:13. Tikri krikščionys suvokė tą vienintelį tikėjimą. Ta prasme, jie yra "pilni" ("tobuli") Dievo žodžio dėka.

Tarp kitko, atkreipkite dėmesį, kaip Ef 4:14 stebuklingų dovanų turėjimas palyginamas su dvasine vaikyste ir pranašaujama, kaip tos stebuklingos dovanos turėjo būti atimtos. Apie tai užsimenama 1 Kor 13:11. Todėl ginčijimasis dėl dvasios dovanų turėjimo parodo žmogaus dvasinio nesubrendimo laipsnį. Kiekvienas, skaitantis šias eilutes, turi priėti išvados, kad reikia trokšti Dievo žodžio supratimo, džiaugtis pilnu Dievo apsireiškimu per Jo žodį ir paklusti.

Šiandieniniai pareiškimai dėl Dvasios turėjimo

Pagaliau reikia tarti keletą žodžių apie žmonių įsitikinimą, lyg tai jie turi stebuklingas dovanas:

- Šiandieninis "kalbėjimas liežuviais" pasireiškia daugkartiniu trumpų žodžių kartojimu, pvz.: "lala, lala, lala, šama, šama. Jėzus, Jėzus...". Tai nėra sintaksė, susijusi su kokia nors kalba. Kada žmogus girdi kitus kalbant užsienio kalba, paprastai jis gali suvokti, kad jie apie kažką kalba, nors jei tų žodžių ir nesupranta. Bet šiuolaikinis "kalbėjimas liežuviais" tuo neišsiskiria. Tuo patvirtinamas faktas, kad neduodamas nurodymas, kas buvo I-ojo amžiaus dovanų tikslu.
- Kai kurie sekmininkai teigia, kad "kalbėjimas liežuviais" - tai "išsigelbėjimo" ženklas, ir todėl jis reikalingas kiekvienam pokalbiui. Tokia nuomonė prieštarauja pirmųjų bažnyčių, kaip kūno (susirinkimo), kuriose kiekvienas turįs įvairias dovanas ir atstovauja įvairias kūno dalis, aprašymui. Ne kiekvienas galėjo būti "koja" arba "ranka", ne kiekvienas turėjo šias (pvz. "liežuvių") dovanas. 1 Kor 12:17, 27-30 tai tiksliai paaiškina:

"Jei visas kūnas būtų akis, kur bepaliktų girda? Jei jis visas būtų girda, kur bepaliktų uoslė? O jūs esate Kristaus kūnas ir, atskirai imant, sąnariai. Taip vienus Dievas paskyrė susirinkime, pirma, apaštalais, antra, pranašais, trečia, mokytojais, paskui eina stebuklai, gydymo dovanos, paslaugos, reikalų tvarkymai, liežuvių rūšys. Ar visi apaštalai? Ar visi pranašai? Ar visi mokytojai? Ar visi stebukladariai? Ar visi turi gydymo dovanų? Ar visi kalba liežuviais? Ar visi gali juos aiškinti?"

Ta pati mintis dominuoja to skyriaus pradžioje:

"Būtent, vienam Dvasia teikiama išminties kalba, kitam - pažinimo kalba ta pačia Dvasia, kitam - tikėjimas ta pačia Dvasia, kitam - gydymų dovanos ta viena Dvasia, kitam - stebuklų darymai, kitam - pranašystė, kitam - dvasių atskyrimai, kitam - įvairios liežuvių rūšys, kitam liežuvių aiškinimas. O visa tai veikia viena ir ta pati Dvasia, kiekvienam atskirai priskirdama, kaip ji nori. Nes kaip kūnas yra vienas ir turi daug sąnarių, o visi tie kūno sąnariai, kad ir gausūs būdami, sudaro vieną kūną, taip yra ir su Kristumi" (1 Kor 12:8-12).

Nėra lengva paneigti šiuos žodžius.

Sekmininkų argumentus galima paneigti dar vienu faktu. Pylipas Samarijoje įtikino daug žmonių, t.y. pažinę Evangeliją, jie pasikrikštijo vandenyje, bet jie negavo Dvasios dovanų, nes tik po to Petras ir Jonas atėjo pas juos, "kurie nuėję meldėsi už juos, kad jie gautų Šventąją Dvasią... tada jie uždėjo ant jų rankas, ir jie gavo Šventąją Dvasią... Simonas matė, kad apaštalų rankų uždėjimu suteikiama Šventoji Dvasia" (Apd 8:4-18). Visai tikėtina, kad Dvasios dovanos buvo suteikiamos rankų uždėjimu, kas nėra šiuolaikinių skelbėjų dažnai praktikuojama.

Dar kiti sekmininkai teigia, kad "kalbėjimas liežuviais" nėra vienintelė išsigelbėjimo garantija. Tai atskleidžia žmonių, kurie tvirtina turį dovanas, stiprų nesutarimą dėl pagrindinių tikėjimo tiesų. Todėl kai kurie "charizmatai" (Dievo malone apdovanotieji, įkvėptieji) tiki, kad Dievo Karalystė bus žemėje, o kiti - Ji bus danguje. Katalikų charizmatai tvirtina, kad Šventoji Dvasia jiems liepia tarnauti Marijai ir Popiežiui, kai tuo tarpu kai kurie sekmininkų charizmatai sako, kad jų turima Šventoji Dvasia liepia atmesti tokią katalikų doktriną, o Popiežių laikyti Antikristumi. Bet Jėzus neabejodamas sakė, kad tie,

kurie turi Padėjėją, t.y. "Šventąją Dvasią", bus įvesti "į visą tiesą... ir tą dieną jūs manęs nieko neklauskite... Padėjėjas... mokys jus viso ir primins jums visa, ką aš esu jums pasakęs" (Jn 16:13, 14:26).

Tarp tų žmonių, kurie turi Padėjėją, neturėtų būti stiprių nesutarimų dėl mokymo, bet įsitikinimų nesutapimas leidžia abejoti tokiais žmonėmis. Šių žmonių nesugebėjimas paremti savo įsitikinimų Biblijos tiesomis rodo, kad jiems Padėjėjas neatskleidė visos tiesos ir pilno pažinimo.

- Kai kurių žmonių per didelis susidomėjimas "kalbėjimu liežuviais" neatitinka Biblijos požiūrio į tai. Apie tai net neužsimenama Ef 4:11 išvardintose Dvasios dovanose. Ši dovana minima 1 Kor 12:28-30. Iš tikrųjų, tik trijose Biblijos vietose kalbama apie šios dovanos panaudojimą.

Šiuolaikinių charizmatų ("įkvėptųjų") krikščionių, kurie stengiasi kalbėti įvairiomis kalbomis ir daryti stebuklus, pareiškimai turi būti peržiūrėti, atsižvelgiant į svarią informaciją, kurią mes pateikėme šiame skyriuje apie Dievo Dvasios darbus. Pagrindinė išvada būtų ta, kad, ką tie žmonės besakytų apie savo pasiekimus, tai nėra Šventosios Dvasios nuopelnai. Todėl kiekvienas, tvirtinantis turįs dovanas, turėtų daug padirbėti, kad atsakytų į tuos Biblijos argumentus, kuriuos mes čia pateikėme.

Tarp kitko, reikėtų paaiškinti, kodėl įvyksta daliniai išgyjimai ir kalbėjimas "liežuviais" (tiksliau "balbatavimas", "tarškėjimas").

Įrodyta, kad žmonės išnaudoja tik nedidelę savo proto galimybių dalį, kai kuriais paskaičiavimais, apie 1%. Taip pat įrodyta, kad protas gali fiziškai kontroliuoti visą kūną. Todėl saviįtaigos dėka, indusai gali, vaikščiodami per ugnį basomis kojomis, jų neapdegti. Įtaigos metu mes galime panaudoti žymiai didesnį mūsų proto galimybių procentą nei paprastai ir pasiekti tokį kūno fizinį pajėgumą, kuris viršytų normalias galimybes. Todėl stiprių pergyvenimų metu kareivis kelias valandas gali nepastebėti, kad jo ranka nutraukta.

Stipraus religinio tikėjimo, įtaigos muzikos ir "įkvėpto" lyderio kalbos metu galimi atvejai, kurie sunkiai suvokiami žmogaus protui. Šiuolaikinių "krikščionių" stebuklai yra tokios pat išimtys, kaip ir kitų religijų paranormali patirtis. Šamanų šalininkai irgi naudojami "balbatavimo" metodu; musulmonai gali patvirtinti tuos stebuklus, apie kuriuos kalba šiuolaikiniai krikščionys. Dvasios dovanų turėjimo esmė I-ame amžiuje buvo ta, kad parodytų aiškia tikros krikščionybės viršenybę prieš visas kitas religijas. Šiandieninės krikščionybės stebuklai yra tokie pat kaip ir kitų religijų. Toks faktas tik dar kartą patvirtina, kad I-ojo amžiaus dovanos šiais laikais neegzistuoja.

Daug informacijos šia tema galima rasti William'o Campbell'o knygoje "Sekmininkai" (Jėzaus Bažnyčios, 1967 - anglų kalba). Jis aiškina, kad daugumai pagonišku religijų būdingas kalbėjimas "liežuviais". Pvz. Kawajuose kunigai dievo Oro valią išreiškia tam tikrų garsų pagalba. Juos interpretuoja kiti kunigai. Lygiai tas pats vyksta sekmininkų susirinkimuose.

Jei populiarūs "krikščionys" darytų didelius ir įtikinančius stebuklus, kurie buvo I-ame amžiuje, tai dabar didesnėje Afrikos dalyje neviešpatautų Islamo tikėjimas. Ir tie, kurie tikrai turi Šventosios Dvasios dovanų "Padėjėją", darytų dar didesnius stebuklus, nei Jėzus darė (Jn 14:12,16). Pasiteisinimas, kad krikščionys galėtų daryti tokius stebuklus, jei turėtų daugiau tikėjimo, yra labai problematiškas. Peršasi klausimas: ar jie turi stebuklingas Padėjėjo dovanas, ar ne? Ir jeigu jie tvirtina turį, "darbus už šituos didesnius jie *darys*" (Jn 14:12), o ne tik *galėtų* daryti!

2.5 Biblija - vienintelis autoritetas

Iš šio skyriaus sužinojome, kad Dievo Dvasia priklauso Jo protui, tikslui ir jėgai, kurios dėka Jis kuria. Mes pabrėžėme, kad Dvasia ryškiai atskleidžiama mums per Dievo Žodį. Daugelio dabartinių krikščionių problemų priežastis yra viso to neįvertinimas. Kadangi sunku suvokti, kad tokia stipri jėga sudėta į vieną knygą, norisi tikėti, kad be Biblijos egzistuoja ir kita Dievo apsišreiškimo žmonėms forma. Mūsų netobula žmogiška prigimtis (Jer 17:9) sunkiai supranta tikrą Dievo Žodžio tiesą (Jn 17:17),

daugelis žmonių linkę tikėti kitomis apreiškimo formomis, daug patrauklesnėmis žmogaus protui. Pateiksime keletą pavyzdžių.

Religija (bažnyčia)	Kita skelbiama apsireiškimo forma	Formos patrauklumas
Jehovos liudytojai □	"Sargybos bokšto" bendrijos publikacijos laikomos įkvėptomis. □	Nereikia jokių asmeninių pastangų suvokti teisingą Biblijos interpretaciją: visi atsakymai.
Romos katalikybė □	Popiežiaus pasisakymai, kunigų nuomonės atspindi Dievo mintis. □	Nereikia patiems skaityti Biblijos. Praeityje katalikybė neskatino ir netgi draudė tai daryti. Tikima žmonių žodžiais, neabejojama jų teisumu. □
Mormonai □	Mormono knyga	Neskatina tikėti Biblijos tiesomis. Mormono knyga siūlo universalus išsigelbėjimo šansą, tuo metu, kai Biblija sako, kad yra daug žmonių, kurie gyvena ir miršta, neturėdami vilties, nes nebuvo pakviesti.
"Įkvėptieji" krikščionys ("charizmatai") □	"Vidinė šviesa", jų nuomone, yra Šventoji Dvasia.	Tiki, kad jų jausmai teisingi, nes Dievo Dvasia nukreipia ir įkvepia juos kelyje, nesusijusiame su Biblija.

Visa tai pabrėžia Biblijos kaip Dievo Žodžio fundamentalaus priėmimo reikalingumą. Reikia ieškoti tikros žinios josios puslapiuose. Kyla klausimas: "Viena Biblija, daug bažnyčių - kodėl?" Į ją rasime atsakymą, išsiaiškinę, kaip kiekviena bažnyčia įsivaizduoja Dievo Dvasios apsireiškimą, t.y. Jo valią, mokymą, mąstymą, atsižvelgiant į Bibliją.

Jei jūs norite atrasti tikrą bažnyčią, vieną, tikrą tikėjimą ir vienintelį tikrą krikštą (Ef 4:4-6), turite išgirsti aiškų ir stiprų kvietimą - "Sugrįškite prie Biblijos!"

Papildymas 4: Ar Šventoji Dvasia - asmuo?

2.1 ir 2.2 poskyriuose pateikėme daug įrodymų, kad Dievo Dvasia yra Jo jėga, kuri atspindi Jo "protą". Kadangi Dievo dvasia atspindi Dievo esmę ir asmenybę, kai kurie žmonės linkę manyti, kad Dievo dvasia - tai asmuo, kuris taipogi yra Dievas. Atidžiai perskaite ankstesnius skyrius suprasite, kad Dievo Dvasia yra Jo protas ir jėga, o jeigu tai tiesa, tai jokia būdu protas ir jėga negali būti asmeniu. Žmogui reikalinga elektra yra nematoma jėga, bet ji nėra asmuo. Dievo dvasia savyje turi Jo meilę, kaip dalį Jo charakterio, ir toji Dvasia priskiriama Jo jėgai. Ji negali būti atskirta nuo Dievo kaip atskiras, kitas asmuo.

Akivaizdžiai klysta toji dauguma (sakydama, kad dvasia yra asmuo) "krikščionių", tikėdami "trejybės" doktrina - yra 3 dievai, kurie kažkokiu būdu yra vienas ir tas pats - Dievas Tėvas, Šventoji Dvasia ir Jėzus. Šie žmonės teigia, kad Dievas - ne asmenybė, ir tuo pačiu sau prieštarauja, kad Šventoji Dvasia yra asmuo. Iš to sektų, kad Šventoji Dvasia yra Jėzaus tėvas.

Reikia manyti, kad "trejybė" buvo iš esmės pagonių idėja, atėjusi į krikščionybę. Šis žodis nesutinkamas Biblijoje. Pripažinę, kad Dievas yra trejybė, krikščionys privalėjo kažkaip įrodyti, kad Dievo dvasia/jėga

yra asmuo, kuris yra Dievas, bet kartu ir nėra Dievas. Norėdami išaiškinti šį prieštaravimą, jie sako, kad Dievas - tai didžiulė paslaptis, kuria turime tikėti, o ne ieškoti loginio išaiškinimo.

Be kita ko, Naujajame Testamente kalbama apie Dievo paslaptinę, atskleidžiamą per Jėzaus Kristaus žodį ir darbus:

"Aš nenoriu palikti jūsų, broliai, nežinioje dėl šitos paslapties" (Rom 11:25).

"Jėzaus Kristaus skelbimu... apreiškimo paslapties" (Rom 16:25).

"Štai aš sakau (aiškinu) jums paslaptį..." (1 Kor 15:51).

"Jis padarė mums žinomą savo valios paslaptį" (Ef 1:9; 3:3).

Pauliaus skelbimas galėjo "paskelbti paslaptį Evangelijos" (Ef 6:19; Kol 4:3).

"Paslaptį... apreikštą jo šventiesiems" (Kol 1:26,27).

Reikia pabrėžti, kad nėra jokių paslapčių, susijusių su pagrindinėmis tikėjimo tiesomis, ir tik neapsišvietęs žmogus gali kalbėti apie paslaptis. Nejaugi toks žmogus nesusimąsto, kad žodis "Babilonas", vartojamas Biblijoje, reiškia klaidingo tikėjimo (religijos) sistemą, kuri aprašoma Apreiškime Jonui (Apr 17:5)? Ar tai "paslaptis"? Esmė tame, kad šioji sistema aiškina savo tikėjimą kaip paslaptį, bet tikrieji tikintieji suprato tos moters, aprašomos Apr 17:7, paslaptį.

Žinoma, galima tikėtis tokio migloto paaiškinimo iš tų žmonių, kurie Dievo suvokimą sieja su savo pačių išgyvenimais, kažkokiai dvasinei jėgai paveikus jų protus ar pan. Jeigu mes iš tiesų norime paklusti Dievo Žodžio mokymui, turime išnaudoti visas savo galimybes, kad atrastume tą žinią.

Nei vienas Evangelijos skelbėjas, minimas Biblijoje, neištarė tokių žodžių: "Tai - visiška paslaptis, ir jūs negalite jos suprasti". Priešingai, mes skatinami protauti ir logiškai mąstyti, skaitydami Šventuosius Raštus.

Kalbėdamas apie Biblijos pagrindus (kuriuos mes analizuojame šioje knygoje), Paulius "sakė jiems pamokslus iš Raštų, aiškindamas ir įrodinėdamas, kad Mesijas turėjo kentėti ir prisikelti iš numirusiųjų" (Apd 17:2,3). Tai sistemingas, loginis Biblijos įrodymas. Paulius "kaip jam buvo įprasta... įrodinėjo". Jam tai buvo būdinga (taip pat žr. Apd 17:19). Korinte Paulius "*sakė pamokslus* sinagogose kiekvieną savaitę ir įtikinėjo žydus... jiems priešgyniaujant ir piktžodžiaujant..." (Apd 18:4-6). Įtikėję žmonės klausėsi Pauliaus žodžių, paremtų Biblijos mokymu; niekur nesutiksime tokių žodžių: "Jėzaus vizija mano miegamajame", "neapsakomas jausmas apėmė mane", "kartą vakare aš sutikau Viešpatį".

Taipogi atkreipkite dėmesį, kad Šventieji Raštai kviečia racionaliai ir logiškai mąstyti, nors ir dauguma "priešgyniavo". Panašiai Antiochijoje Paulius ir Barnabas "jiems kalbėdavo (žodį), juos įtikinėjo..." (Apd 13-43). Vėliau, apsistoję Ikonijoje, "jie kalbėjo taip, jog įtikėjo daugybė" (Apd 14:1).

Po tam tikro laiko, sunkių išbandymų metu, ta pati logika sustiprino Pauliaus įtikėtą viltį dėl ateities: "jam *sakant pamokslą* apie teisybę, susilaikymą ir būsimą teismą" (Apd 24:25).

Norėdami patvirtinti savo žodžius, savo viltį ir doktrinas, turime remtis Biblijos mokymu:

"Būkite visuomet pasirengę duoti atsakymą kiekvienam, kuris reikalauja paaiškinimo apie jumyse esančią viltį" (1 Pt 3:15).

Kalbėdami apie asmeninę patirtį, negalime priskirti jos prie Evangelijos vilties. Žiūrėdami į asmeninę patirtį, kaip į daugelio "evangelikų" krikščionių pamokslavimo būdą, nesurasime "argumentuoto atsakymo" jų "vilčiai" paremti. Visas šių krikščionių žodynas atsirado, kad jie galėtų "pasidalinti tuo, ką

Viešpats padarė mano gyvenime" ir pan. Tokie asmeniniai anekdotai prieštarauja Pauliaus (žmogaus, kuris daugiau nei kiti bendravo su Jėzumi) žodžiams, kad "mes ne save pačius skelbiame, bet Kristų Jėzų" (2 Kor 4:5).

Logiškas, Biblija paremtas požiūris į tikėjimą turi plėtoti mūsų ryšius su Dievu iki gyvenimo pabaigos. Kaip visada mūsų pavyzdys - ankstesnieji krikščionys, kurie Dievo žodžiui teikė pirmenybę (Apd 6:2). Naujojo Testamento laišakai taip pat išreiškia ištikinimą, kad jų skaitytojai naudojami Biblijos logika. Todėl, kaip ir pagal Mozės įstatymą gyvenusieji vyriausieji kunigai, taip ir mes galime suvokti Jėzaus darbų detales (Žyd 5:3). Kalbėdamas apie nepasiekiamą Dievo meilę Jėzuje, Paulius kviečia, kad mūsų "protinga (graikiškas žodis "logikos", t.y. logiška) tarnyba" būtų pilnai Jam paskirta (Rom 12:1). Žodis "logikos" padarytas iš žodžio "logos", kuris paprastai reiškia "žodį", t.y. Dievo žodį. Mūsų "logiška" reakcija, Biblijos terminais kalbant, gali būti iššaukta Dievo Žodžio.

Todėl būtų neprotinga teigti, kad Dievo dvasia yra asmuo, kuris yra Dievas, bet tuo pačiu metu nėra. Negalima tvirtinti, kad visa tai paslaptinga ir logiškai nepaaiškinama. Jeigu, skaitydami Šventuosius Raštus, negalime prieiti loginių išvadų, tai pats Biblijos studijavimas tampa beprasmiu, ir Biblija - tai įdomus literatūrinis kūrinys, neduodantis jokios naudos. Atrodo, kad tokiam pavidale galima surasti Bibliją daugumos krikščionių lentynose.

Tačiau reikia priminti, kad kai kurie, tikį Dievo dvasią esant asmeniu, bando tai paaškinti remdamiesi Biblija. Dažnai skaitomos tos citatos, kuriose apie Dievo dvasią kalbama kaip apie asmenį, pvz., kaip "Padėjėją" (Jn 14:16) arba kur kalbama, kad dvasia "nuliūdusi".

4.3 poskyryje mes parodome, kad žmogaus "dvasia" gali būti įtūžusi (Apd 17:16), prislėgta (Pr 41:8) ar laiminga (Lk 10:21). Jo "dvasia", jo paties esmė, jo protas, ketinimai, kurie įgyvendinami poelgyje, parodo atskirą asmenį. Bet, žinoma, mes to nepriimame tiesiogiai. Lygiai taip pat galime kalbėti apie Dievo dvasią.

Turime prisiminti, kad Biblijoje dažnai naudojamas įsameninimo (personifikacijos) metodas, kai kalbama apie abstrakčius dalykus, pvz., išmintis prilyginama moteriai (Pat 9:1). Tai mums parodo, koks būtų žmogus, jei jis naudotųsi išmintimi gyvenime. "Išmintis" negali egzistuoti atskirai nuo žmogaus proto, ir todėl naudojama personifikacija. Plačiau apie tai kalbama Papildyme 5: "Personifikacijos principas".

Papildymas 5: Personifikacijos principas

Galbūt daugeliui bus sunku sutikti su velnio įsameninimo išaiškinimu, kadangi Biblijoje jis gan dažnai minimas ir klaidina kai kuriuos žmones. Tačiau tai nėra sunku paaiškinti: Biblija išpūdinga tuo, kad negyvi daiktai ar abstraktus dalykai kaip išmintis, turtas, nuodėmė, bažnyčia yra įsameninami. Tačiau tik velnio atveju iškyla tam tikrų nesusipratimų.

IŠMINTIES PERSONIFIKACIJA. "Palaimintas žmogus, kurs randa išmintį ir kurs turi apščiai gudrumo. Nes išgyti *ją* verčiau nekaip pelnytis sidabro ir *jos* vaisiai geresni už geriausią ir tyriausią auksą. *Ji* brangesnė už visus turtus, ir visa, ko trokštama, negali su *ja* lygintis." (Pat 3:13-15)

"Išmintis pasistatė sau namus; *ji* išsikirto septynis šulus." (Pat 9:1)

Šios, kaip ir kitos, esančios likusiose dalyse, citatos, išmintį sutaptina su moterimi. Dėl to niekam nekyla jokių abejonių, kad išmintis - tai tiesiog moteris, kuri keliauja aplink pasaulį; visi suprantame tai kaip savybę, kurios įgyti visi trokštame.

TURTO PERSONIFIKACIJA. "Niekas negali tarnauti dviem *ponams*: jis juk arba vieno nekės ir kitą mylės, arba vienam bus atsidavęs ir kitą nieku vers. Jūs negalite tarnauti Dievui ir Mamoni" (Mt 6:24).

Šiuo atveju turtai palyginami su *ponu*. Daugelis žmonių iš visų jėgų stengiasi susikrauti lobius ir tampa jų valdomais. Jėzus mums kalba, kad vienu metu negalima tarnauti abiems ponams. Šis pamokymas paprastas bei naudingas, bet nė vienas nemano, kad turtai - tai žmogus vardu Mamona.

NUODĖMĖS PERSONIFIKACIJA. "...Kiekvienas, kuris daro nuodėmę, yra nuodėmės vergas" (Jn 8:34). "Kaip nuodėmė *viešpatavo* mirtimi" (Rom 5:21). "Ar nežinote, kad kam jūs pasiduodate vergais, kad *jo* klausytute, jūs esate to, kurio klausote: arba nuodėmės mirčiai nusipelnyti, arba paklusnumo teisumui įsigyti?" (Rom 6:16).

Kaip ir ankstesniame pavyzdyje su lobiais, taip ir šiame, nuodėmė sutapatinama su *ponu*, o tie, kurie nusideda - jo vergai. Bet nė vienas skaitytojas nemano Paulių aiškinant esą nuodėmė - tai asmuo.

DVASIOS PERSONIFIKACIJA. "Bet kai ateis *jis*, tiesos Dvasia, *jis* įves jus į visą tiesą. Ne, *jis* ne iš savęs kalbės..." (Jn 16:13)

Jėzus čia kalba savo apaštalams apie Šventosios Dvasios jėgos gavimą, kas buvo išpildyta per Sekmines, kaip pasakyta Apd 2:3,4: "Jiems pasirodė tarsi ugnies liežuviai, kurie pasidaliję nusileido ant kiekvieno iš jų. Visi pasidarė pilni Šventosios Dvasios", kuri jiems suteikė puikią jėgą daryti nuostabius stebuklus, įrodančius, jog jie turi Dievo valdžią. Šventoji Dvasia nebuvo asmuo, o tai buvo jėga, bet Jėzus kalbėdamas vartojo asmeninį įvardį "jis".

MIRTIES PERSONIFIKACIJA. "Ir štai palšas žirgas, o ant jo sėdinčiojo vardas buvo Mirtis" (Apr 6:8).

IZRAELIO TAUTOS PERSONIFIKACIJA. "Aš vėl statysiu tave, ir tu būsi statoma, *Izraelio mergaitė*, dar būsi puošiamą savo žvangučiais..." (Jer 31:4). "Aš girdėte girdėjau Efraimą, kai *jis* buvo ištremiamas: Tu plakei mane, ir aš esu pamokytas kaip nesuvaldomas veršis, gražink mane, ir aš gręšiuos, nes tu Viešpats, mano Dievas" (Jer 31:18). Šios eilutės parodo, kad pranašas nesikreipia tiesiogiai į mergaitę ar Efraimą kaip į asmenis, bet kaip į Izraelio tautą, kuri įsameninama tokiu būdu. Panašiai kaip Didžioji Britanija kartais vadinama "Britanija" arba "John'u Bull'u", tačiau nėra tokių žmonių, tokios moters ar tokio vyro, bet jei jie aprašomi knygoje ar vaizduojami paveiksluose, visi žino, kad turima omenyje Didžioji Britanija.

TIKINČIŲJŲ KRISTUJE PERSONIFIKACIJA. "Kol mes visi pasieksime tikėjimo ir Dievo Sūnaus pažinimo vienybę, *tobulą vyriškumą*, tą subrendimo amžiaus tarpinį, kuriam priklauso Kristaus pilnybė" (Ef 4:13). "Vienas *kūnas*" (Ef 4:4). "O jūs esate *Kristaus kūnas* ir, atskirai imant, sąnariai" (1 Kor 12:27). "...Kristus Eklezijos galva, jis – šito savo *kūno* Gelbėtojas" (Ef 5:23). "Jis (Kristus) yra *kūno*, Susirinkimo, galva... Džiaugiuosi savo kentėjimais už jus ir savo kūne papildau, kiek dar trūksta Kristaus sielvartų jo *kūno*, tai yra, Susirinkimo, labui" (Kol 1:18,24). "Aš juk sužiedavau jus su vienu vyru, kad pristatytčiau jus Kristui, kaip *skaisčią jaunąją*" (2 Kor 11:2). "...nes atėjo Avinėlio vestuvės ir *jo Nuotaka* pasiruošė" (Apr 19:7).

Visos šios citatos akivaizdžiai parodo tuos žmones, kurie buvo tikri tikintieji Kristuje ir kurie kartais buvo vadinami "bažnyčia", nors tai neturėtų būti sutapatinama su kuria nors viena šiuolaikinių bažnyčių, kurios netiki Kristumi.

Tikri tikintieji, tai yra, tie, kurie tiki Biblijos tiesomis, vadinami "skaisčiąja jaunąja" tuo parodant gyvenimo tyrumą, kurio turime laikytis ir, kaip "kūnas" atlieka daug funkcijų, taip ir tikra bažnyčia turi daug pareigų ir vykdo įvairias funkcijas. Kai bažnyčia vadinama "kūnu", niekas jos nepainioja su koku nors asmeniu; taip pat žmonės neįsivaizduotų velnio ar šėtono kaip kokio nors nupuolusio angelo ar dangiškos pabaisos, jei tik žodžiai būtų teisingai perteikti, arba jei vyrai ir moterys nepatikėtų klaidingomis idėjomis, kurias skelbė praėjusių dienų klaidingos bažnyčios.

Remtasi Robert'o Roberts'o knyga "Krikščionybės klystkeliai".

Papildymas 6: Calvinizmas

Prieš kelis šimtus metų Kalvinas iškėlė idėją apie likimą, kad mūsų pačių laisva valia priimti sprendimai neturi jokios reikšmės mūsų išsigelbėjimui; mes iš anksto paruošti išgelbėjimui arba pasmerkimui. Ši mintis dominuoja kai kuriose šiuolaikinėse idėjose:

- Nėra jokio reikalo stengtis studijuoti Bibliją ar domėtis religija, nes jei mes turime būti išgelbėti, taip ir atsitiks.
- Egzistuoja būtybė, vadinama velniu, kuri priverčia mus daryti nuodėmę ir sukelia mums daug problemų gyvenime nežiūrint į mūsų valią. Šia tema diskutuojama 6-ame skyriuje.
- Nebūtina įvairiose gyvenimo situacijose prašyti Dievo pagalbos (pvz. saugios kelionės), nes viskas iš anksto nuspręsta. Dažnai aerouostuose galime išgirsti pasaulyje paplitusią patarlę: "Jei jūsų reiso numeris turi pakilti, jis pakils."
- Evangelikų bažnyčios moko, kad negalima tikėti ar suprasti Bibliją be Šventosios Dvasios postūmio.

Yra daug tvirtų bibliinių priežasčių, kad paneigti tokią filosofiją:

- Paklusimo Dievui idėja tampa betiksle. Biblijoje mums nuolat kartojama, kad privalome laikytis Dievo įsakymų, ir, taip besielgdami, galime Jam suteikti džiaugsmą arba nusivylimą. Ši nurodymų idėja prarastų reikšmę, jei Dievas verstų mes būti paklusniais. Kristus siūlo išgelbėjimą "visiems, kurie jo klauso" (Žyd 5:9).
- Žyd 11 matome, kad Dievo dalyvavimas mūsų gyvenimuose ir išsigelbėjimas yra susiję su mūsų tikėjimu. Daugelis Biblijoje pateiktų pavyzdžių, kai kreipiamasi į Dievą pagalbos sunkiomis gyvenimo minutėmis būtų bereikšmiai, jei viskas iš anksto būtų nuspręsta. Panašiai ir išgelbėjimo, kaip mūsų tikėjimo į Kristų rezultato idėja būtų beprasme.
- Krikštas - tai kelias į išsigelbėjimą (Mk 16:16; Jn 3:3-5). Kalvino idėjų šalininkai tai neigia. Tarp kitko, išsigelbėjimas tapo pasiekiamas tik Kristaus darbų (2 Tim 1:10), o ne kažkokios abstrakčios likimo idėjos dėka. Mes turime sąžiningai susigiminiuoti su Juo, pasikrikštydami. Rom 6:15-17 kalbama apie mūsų valdovų (ponų) pasikeitimą krikšto metu, perėjimą iš nuodėmingo gyvenimo į paklusnumo gyvenimą. "Ar nežinote, kad, kam jūs pasiduodate vergais, kad jo klausytute, jūs esate vergai to, kurio klausote." Ši kalba apie pasidavimą aiškiai parodo mūsų laisvą valią, priešingai likimui. Atsidavimas neįmanomas be nuoširdaus paklusimo Evangelijos mokymui (Rom 6:17).
- Jeigu viskas iš anksto būtų nuspręsta, Dievui nereikėtų skelbti savo Žodžio. Nereikėtų ir pamokslauti; tačiau įsakymuose ir įvairiuose pavzdžiuose Biblija parodo, kad Žodžio skelbimo dėka vyrai ir moterys gauna išsigelbėjimą. "Žinia apie... išsigelbėjimą" (Apd 13:26) turi pasiekti žmones.
- Mes būsime teisiami pagal savo darbus (Apr 22:12). Kodėl, jeigu mūsų laisva valia atlikti darbai nėra svarbūs išsigelbėjimui? Paulius sakė, kad žydai laikė save nevertais amžinojo gyvenimo atsisakydami Dievo Žodžio (Apd 13:46). Jie teisė save ir Dievas jiems netrukde. Jeigu mes kalbame, kad Dievas iš anksto pakyrė vienus žmones išsigelbėjimui, o kitus - pasmerkimui, tada Jis priverčia vienus būti nusidėjėliais, o kitus - teisiaisiais. Per Adomą "nuodėmė įėjo į pasaulį, ir per nuodėmę mirtis, ir tokiu būdu mirtis prasiskverbė į visus žmones" (Rom 5:12). Būtent todėl žmonės miršta, taip jie nubaudžiami už nuodėmę (Rom 6:23), o ne todėl, kad Dievas privertė juos būti nusidėjėliais dar prieš Adomo padarytą nuodėmę.

- 1 Kor 10 ir daugelyje kitų Biblijos vietų kalbama apie žmones praeityje, kurie turėjo ryšį su Dievu, bet po kurio laiko pasitraukė, kaip apie išpėjimą tikintiesiems. Tas faktas, kad galima "iš malonės išpulti" (Gal 5:4), reiškia, jog nėra tokios sistemos, kad "vieną kartą išsigelbėjai, tai jau niekada neatpuls", kaip teigia Kalvino šalininkai. Tik jeigu nuolat "žiūrėsime mokslo ir laikysimės jo, mes būsime išgelbėti" (1 Tim 4:16).
- Jėzus aiškiai mokė, kad Dievo Žodžio supratimas priklauso nuo tam tikro mūsų laisvos valios pastangų lygio. "Kas tik skaito, teišmano" (Mt 24:15). Tokiu būdu, mes patys stengiamės suvokti Žodį, o ne kažkieno verčiami. Galima išvelgti panašumą tarp šių žodžių ir dažnai Jėzaus kartojamų: "Tas, kuris turi ausis, tegirdi", arba tesupranta. Žodžiai "kuris turi ausis tegirdi" reiškia Dievo Žodžio skaitymą. Kadangi Dievo Dvasia ryškiai atsispindi Jo žodyje, Jėzus taip pat galėjo sakyti, kad Jo įkvėpti žodžiai "Yra Dvasia" (Jn 6:63). Sunku išsivaizduoti, kad Dievo Dvasia galėtų paveikti žmogų be Jo žodžio pagalbos ir priverstų šį žmogų paklusti tam žodžiui.
- "Ir kas trokšta, teateinie; kas nori, teima gyvybės vandens dovanai" (Apr 22:17) - taip Evangelija kreipiasi į tuos, kurie atsiliepia į jos gyvenimo žodį. Tai priklauso nuo mūsų laisvos valios, o ne nuo likimo. Panašiai sakoma Apd 2:21 : "Kiekvienas, kuris tik šauksis Viešpaties vardo, bus išgelbėtas", pasikrikštydamas jo vardu.

Papildymas 7: "Jūs gausite Šventosios Dvasios dovanų" (Apd 2:38).

Sekminių dieną kalbėdamas prieš didžiulę minią, Petras pabaigė savo kreipimąsi 38 eilutės žodžiais, kviesdamas krikštytis ir gauti Šventosios Dvasios dovaną. Apie šią dovaną buvo užsiminta todėl, kad apaštalai patys naudojo dovanas kalbėdami miniai įvairiomis kalbomis, aiškindami žmonėms, kad taip elgdami, jie vykdo Joelio pranašystę apie stebuklingas dovanas (Apd 2:16-20). Visiškai įmanoma, kad Petras pažadėjo Dvasios dovanas izraeliečiams, kurie jo klausė. Susirinkusioje minioje buvo žydai, dievoti žmonės, o ne pagonys (Apd 2:5). Pagal Joelio pranašystę, dovanos pirmiausia buvo žadėtos žydams. Todėl Petras, kreipdamasis į juos, sakė: "Jums priklauso tas pažadėjimas ir *jūsų vaikams*" (Apd 2:39), turėdamas omenyje, kad pagal Joelio pranašystę dvasia bus duota žydams *ir jų vaikams* (Apd 2:17; žr. JI 2:28-32). Tai galėtų taipogi būti užuomina, kad šios stebuklingos dovanos buvo pažadėtos dviem kartoms - tiems, kurie klausė Petro, ir jų vaikams.

Mes minėjome, kad pirmojo amžiaus pabaigoje (t.y. apytiksliai 70 metų po Petro kalbos) dovanos jau nebeegzistavo. Tai patvirtina istoriniai faktai. Ne tik dvi žydų kartos turėjo šias dovanas, bet ir pagonys: "Be visiems, kurie dar toli, kuriuos tik Viešpats, mūsų Dievas, pasišauks" (Apd 2:39). Atkreipkite dėmesį, kad pagonys aprašomi kaip tie, "kurie dar toli" (žr. Ef 2:14-17).

Be kita ko, galima manyti, kad Apd 2 aprašomi įvykiai atitinka tik dalį pažadų, minimų Joelio pranašystėje. Svarbiausias išsipildymas įvyks tada, kai į Izraelį įsiverš kariuomenė, kuri bus sutriuškinta (JI 2:20), ir po to Izraelis atgailaus ir laimingai gyvens Dievo malonėje (JI 2:27). "Aš išliesiu savo dvasią ant kiekvieno..." (JI 2:28). Kol nebus įvykdytos šios išankstinės sąlygos, mes negalime tikėtis kitų Joelio žodžių išsipildymo, nebent tik tų įvykių, kurie įvyko Sekminių dieną (Apd 2).

Pažadas dėl dvasios dovanos gavimo po krikšto gali tikti ir mums šiandien. Yra tik viena Dvasia, bet ji gali pasireikšti įvairiais būdais (1 Kor 12:4-7; Ef 4:4). Pirmame amžiuje tai vyko per stebuklingas dovanas; tačiau dabar, kai jos yra atimtos, visai natūralu tikėtis "Dvasios dovanos" pažado išsipildymo kitokiu būdu. "*Šventosios Dvasios dovanai*" gali būti priskiriama "dovanai, kuri yra Šventoji Dvasia", arba "dovanai, apie kurią kalba Šventoji Dvasia", t.y. atleidimo ir išgelbėjimo dovanai, kurią pažadėjo Dievo žodis. Galima pateikti daug kitų pavyzdžių, patvirtinančių šitokią kilmininko linksnio vartojimą (taip vadinamas "dviprasmiš kilmininkas"). "Dievo pilnas pažinimas" (Kol 1:10) gali reikšti pažinimą, kurį turi Dievas arba pažinimą apie Dievą. "Dievo meilė" ir "Kristaus meilė" (1 Jn 4:9; 3:17; 2 Kor 5:14) gali reikšti meilę, kurią Dievas ir Jėzus jaučia mums, arba meilę, kurią mes jaučiame jiems. "Dievo žodis" gali reikšti žodį apie Dievą arba žodį, kuris atėjo iš Dievo. Todėl Šventosios Dvasios dovanai gali

reikšti dovana, kurią Šventoji Dvasia padaro įmanoma ir apie kurią ji kalba, o taip pat dovana, kurią sudaro Šventosios Dvasios galios.

Atleidimas - tai Dvasios dovana?

Rom 5:16 ir 6:23 išgelbėjimas priskiriamas prie "dovanos" ir palyginamas su Dvasios "dovana", aprašoma Apd 2:38. Iš tikrųjų Apd 2:39 atrodo tik cituoja JI 2:32, palygindama išgelbėjimą su Dvasios dovana. Petro užuomina apie pažadėtą dovana tiems, "kurie yra toli", atitinka Iz 57:19 : "Ramybė (su Dievu per atleidimą) tam, kas toli". Taip pat Ef 2:8 dovana palyginama su išgelbėjimu, o toliau sakoma: "Mes turime priėjimą prie Tėvo viena dvasia (toji dovana)" (Ef 2:48). Tai patvirtinama tuo, kad Ef 2:13-17 atitinka Iz 57:19 : "Kurie kadaise buvote toli, priartėjote Kristaus krauju. Nes jis yra mūsų taika... (kuris) atėjęs paskelbė taiką jums, tolimiesiems". Iz 30:1 smerkiami žydai, kurie ieškojo atleidimo savo būdais, o ne Dievo Dvasios donanos dėka: "apmetate audeklą (išpirkimą), bet ne mano dvasia, kad krautumėte (o ne atimtų) nuodėmę ant nuodėmės". Iz 44:3 tokiais žodžiais aprašomas Izraelio atleidimas paskutinėmis dienomis: "Aš pilsiu vandens... ant sausumos (dvasiškai nederlingos – Iz 53:2); paskleisiu savo dvasios ant tavo palikuonių ir savo palaiminimo - ant tavo giminės." Abraomo palikuonys buvo palaiminti per Kristų (Apd 3:25,26) - tai palyginama su dvasios išliejimu ant žydų. Tai aiškiai atsispindi JI 2 ir Apd 2 dalyse. Apie tai kalbama Gal 3:14 : "Kad per Jėzų Kristų pagonims tektų Abraomo palaiminimas (atleidimas), kad mes gautume pažadėtąją Dvasią." 1 Kor 6:11 kalbama, kad mes esame nuplauti nuo savo nuodėmių "mūsų Dievo Dvasia." Laiške Romiečiams galime išvelgti panašumą tarp mūsų, gaunančių "malonę... sutaikinimą... Dvasią" (1:5; 5:11; 8:15), tuo pačiu atskleidžiantį ryšį tarp Dvasios donanos ("malonės") ir atleidimo, kurie priveda prie susitaikymo. Sunku būtų pervertinti, kaip Naujojo Testamento kalba paremta Senojo Testamento kalba ir idėjomis, turint omenyje, kad pirmaisiais skaitytojais buvo žydai ir atkreipiant dėmesį į tai, kad didelę įtaką jiems turėjo apaštalu laiškai. Ne sykį Mozės Penkiaknygėje ir Jošuos knygoje Dievas žada žemę savo žmonėms - "žemę, kurią Viešpats, tavo Dievas duos tau". Šie žodžiai gan dažnai sutinkami Senajame Testamente. Naujajame Testamente vietoj žodžio "žemė" vartojamas žodis "išgelbėjimas"; būtent Dievo dovana yra viltis, susijusi su nuodėmių atleidimu.

Petras kvietė žydus atgailauti dar prieš tai, kai jie gaus donanas, o tam reikėjo asmeninės maldos. Atrodo, galime manyti, kad Dvasios dovana - tai atsakymas į maldą. "Gerų davinų" davimas maldos metu yra tas pats, kaip ir duoti Šventosios Dvasios (dovana) (Mt 7:11; Lk 11:13). Panašiai kalbama ir Fil 1:19 : "Jūsų malda ir Jėzaus Kristaus parama man." Taip pat ir 1 Jn 3:24 rašoma, kad laikydamiesi įsakymų, mes gauname Dvasią. 22 eilutė teigia, kad laikydamiesi tų įsakymų, gauname viską, ko prašome maldoje. Tokiu atveju, savo drąsiu pasitikėjimu užsitarnaujame, kad mūsų maldos būtų išklaustytos (1 Jn 5:14) ir užsitarnaujame Dvasią (1 Jm 3:21,24; 4:13). Galime pastebėti, jog šie išsireiškimai papildo vienas kitą.

Graikiškas žodis "charis" dažnai verčiamas kaip "malonė" ir priskiriamas Dvasios donanai. "Per Viešpaties Jėzaus malonę (dovana) būsime išgelbėti" (Apd 15:11). Be to "malonės" idėja dažnai siejama su maldos išklausymu (Pvz. Iš 33:12; 34:9; Sk 32:5; Ps 84:12; 2 Kor 12:9; Žyd 4:16; Jok 4:6). Zch 12:10 aprašomas "malonės ir maldų dvasios" išliejimas ant žydų paskutinėmis dienomis. Tuo sukonkretinama mūsų mintis, kad maldos pagalba galime gauti Dvasios donaną kaip atleidimą ir kad Dvasios išliejimas - tai atsakymas į maldą. Tai patvirtina visi izraelitų paklusnumo pavyzdžiai pirmame amžiuje ir paskutinėmis dienomis. Panašiai kalba Paulius apie "Dievo malonės donanas ir pašaukimą" į atgailą ir atleidimą (Rom 11:29).

Padėjėjas (Globėjas)

Tą patį būtų galima pasakyti apie pažadus dėl Padėjėjo (Globėjo - Jn 14 ir 16). Iš pradžių jie buvo priskirti prie stebuklingų galių, suteikiamų apaštalam, kuriems pirmiausia tai buvo pažadėta. Bet jie gali būti pritaikomi ir mums tam tikra, nestebuklinga prasme. Donanos "mokys jus viso ir primins jums visą, ką aš esu jums pasakęs" (Jn 14:26). Žodis "primins" riboja Padėjėjo (Globėjo) pažado stebuklingumą, kuris buvo duotas apaštalam, gyvenusiems kartu su Jėzumi jo tarnybos metu. Tik jie galėjo prisiminti Jėzaus žodžius Padėjėjo pagalba. "Padėjėjo" pažadų kalba atitinka visiškai parašytos

Biblijos galią. Todėl galima daryti išvadą, kad šie ir kiti Dvasios pažadai buvo įvykdyti stebuklinga forma pirmame amžiuje, bet dabar jie atsiskleidžia mums per Dievo Žodį - Bibliją.

Žinoma, Dievo dvasia atsiskleisdavo per parašytą žodį ir praeityje, bet tai buvo tik *dalinis* pasireiškimas lyginant su ta visuma ("atbaigtybe", tobulumu), kurią mes turime Dievo Žodyje (1 Kor 13:9-13). Iš to seka, kad po dovanų atėmimo kai Naujasis Testamentas buvo atbaigtas, Dievas negalėjo kitaip apsireikšti. Mormono knygos ir kitų panašių leidinių teiginiai, esą Biblija neatskleidžia pilno apreiškimo, nėra svarūs. Dvasios dovanų neegzistavimas šiomis dienomis įrodo, kad Biblija yra atbaigta. Ir, jeigu mes norime suvokti *pilną* Dievo apsireiškimą, tai privalome priimti visas Biblijos dalis, tiek Senąjį, tiek Naująjį Testamentus. Tik tada Dievo žmogus galės būti pilnas ir tobulas kaip Dievo pilnatvė, atskleista Jo Žodyje.

Papildymas 8: "Šitie ženklai lydės įtikėjusiuosius" (Mk 16:17)

Skaitant šiuos žodžius, galima suprasti, kad kiekvienas nuoširdžiai tikintis žmogus gaus stebuklingas dovanas. Tačiau tai daug ką patvirtina - "jie *pakels* gyvates ir, jei jie ką mirtinga gers, jiems nieko nekenks; ant ligonių jie *uždės* rankas, ir tie pasveiks" (Mk 16:18). Tai nėra pažadas, kas galėjo teoriškai atsitikti, jei tikintysis tikrai tikėtų; tai yra tikri pažadai, ką tikintieji darys. Kadangi panašūs stebuklai šiandieną nevyksta, tai šios citatos pažadai negali būti priskiriami mums dabartiniu metu. Jūs galite prisiminti, kaip Paulius rankoje laikė nuodingą gyvatę, tačiau jam neatsitiko nieko blogo (Apd 28:3-7). Šis įvykis patvirtino, kad jo skelbimas buvo iš Dievo.

Visi įkvėptieji krikščionys (charizmatai), skelbiantys turį dovanas, per paskutinius šimtą metų dar niekad realiai nepanaudojo šių galių. Jei *kiekvienas* tikintysis negali to parodyti, tai tas pažadas šiais laikais neišpildomas. Tai patvirtina mūsų išvadą, kad stebuklingas dovanas turėjo ankstyvieji krikščionys pirmame amžiuje, bet tos Dvasios dovanos baigė savo egzistavimą ir buvo atimtos, kai Naujojo Testamento Raštai buvo pilnai užrašyti.

Evangelijos pagal Morkų 16 skyriaus paskutinė eilutė verčia manyti, kad dovanos padėjo tikintiesiems patvirtinti Evangelijos žodį veiksmis: "O šitie ženklai *lydės* įtikėjusiuosius... jie išėję skelbė visur, Viešpačiui kartu veikiant ir žodį patvirtinant *lydimaisiais* ženklais" (Mk 16:17,20). Bet kai šis žodis buvo surašytas į Naująjį Testamentą, išnyko stebuklingų dovanų reikalingumas, kad jos lydėtų tikinčiuosius.

Pastaba: Kadangi plačiai kalbama apie Dvasios dovanų turėjimą, todėl 1989 metais įvyko diskusija tarp Dievo įkvėptų krikščionių (charizmatų) pastoriaus John'o Liliekas ir dviejų Brolių Kristuje ("Kristadelfiečių") John'o Allfree ir šios knygos autoriaus. Diskusijos tema: "Ar Šventosios Dvasios dovanos egzistuoja šiais laikais?" Buvo išsiuntinėti pakvietimai įvairioms Didžiosios Britanijos bažnyčioms ir susirinko virš 1000 žmonių. Reikia pripažinti, kad buvo įvykdytas geriausias "įrodymas" dėl dovanų turėjimo šiais laikais. Protokolo kopiją galite gauti adresu: info@carelinks.net

2 SKYRIUS: Klausimai

1. Kurie iš pateiktų žodžių apibūdina žodį "Dvasia"?

- a) Jėga
- b) Šventas
- c) Kvėpavimas
- d) Dulkės

2. Kas yra Šventoji Dvasia?

- a) Asmuo
- b) Jėga
- c) Dievo jėga
- d) Trejybės dalis

3. Kaip buvo parašyta Biblija?

- a) Žmonės surašė savo pačių mintis
- b) Žmonės rašė tai, ką, jų manymu, galvojo Dievas
- c) Žmonės buvo Dievo Dvasios įkvėpti
- d) Vienos Biblijos dalys buvo įkvėptos, kitos - ne

4. Priežastys, dėl kurių buvo duotos Dvasios stebuklingos dovanos?

- a) Tam, kad patvirtinti žodinį Evangelijos skelbimą
- b) Plėtoti ankstyvąją bažnyčią
- c) Priversti žmones būti teisiais
- d) Apsaugoti apaštalus nuo asmeninių kliūčių

5. Iš kur galime sužinoti apie Dievo tiesą?

- a) Dalinai iš Biblijos, dalinai mūsų pačių mąstymo dėka
- b) Iš Šventosios Dvasios tiesioginių žodžių ir Biblijos skaitymo
- c) Tik iš Biblijos
- d) Iš religinių misionierių, kunigų ar pamokslininkų

6. Išvardinkite keletą iš Dvasios dovanų, egzistavusių pirmame amžiuje.

7. Kada jos buvo atimtos? Ar jos turimos šiomis dienomis?

8. Kaip Šventoji Dvasia dalyvauja mūsų gyvenime šiais laikais?

3 SKYRIUS

DIEVO PAŽADAI

3.1 Dievo pažadai: Įvadas

Taigi, jau esame pakankamai smulkiai aptarę Dievo esmę ir Jo darbus. Mes išsiaiškinome gana daug labai sunkių klausimų. Dabar pasistengsime objektyviai išnagrinėti tai, ką "Viešpats pažadėjo Jį mylintiems" (Jok 1:12; 2:5) už Jo įstatymų laikymąsi (Jn 14:15).

Dievo pažadai Senajame Testamente ir yra tai, kas sudaro tikrąją krikščionišką viltį. Pačiu atsakingiausiu momentu, kai teisme buvo sprendžiamas jo likimas, Paulius kalbėjo apie būsimą apdovanojimą, dėl kurio jis buvo pasiruošęs prarasti viską savo gyvenime: "Dabar aš čia stoviu ir esu teisiamas už tai, kad viliuosi pažadu, kurį Dievas yra davęs mūsų tėvams... dėl šitos vilties esu kaltinamas" (Apd 26:6,7). Didelę dalį savo gyvenimo jis praleido skelbdamas "gerą naujieną apie protėviams duotą pažadą", kurį "Dievas įvykdė... prikeldamas Jėzų" (Apd 13:32). Paulius paaiškino, kad tikėjimas Dievo pažadais suteikė jam prisikėlimo iš numirusių viltį (Apd 26:6-8 plg. 23:8), o taip pat žinių apie antrąjį Jėzaus atėjimą, apie teismą ir Dievo Karalystės įkūrimą (Apd 24:25; 28:20,31).

Visa tai palaidoja mitą, kad Senasis Testamentas - tai tik fragmentinė Izraelio istorija, kuri nekalba apie amžinąjį gyvenimą. Bet prieš 2000 metų priimtas Dievo nutarimas pažadėti mums amžinąjį gyvenimą per Jėzų nebuvo netikėtas. Dievas turėjo tokį ketinimą nuo pat pradžių:

"Su viltimi amžinojo gyvenimo, kurį nemeluojantis Dievas pažadėjo prieš amžinuosius laikus, o nustatytam metui atėjus, apreiškė Savo žodį skelbimu, kuris man patikėtas Dievo, mūsų Gelbėtojo, įsakymu" (Tit 1:2,3).

"Gyvenimas pasirodė, ir mes regėjome ir liudijame, ir skelbiame jums šį amžinąjį gyvenimą, kuris buvo pas Tėvą ir pasirodė mums" (1 Jn 1:2).

Kadangi Dievas nuo pasaulio pradžios turėjo ketinimą suteikti Savo žmonėms amžinąjį gyvenimą, todėl mažai tikėtina, kad Jis tylėtų apie tai visą Senajame Testamente aprašytą Savo bendravimo su žmonėmis laiką, trukusį 4000 metų. Tiesą sakant, Senajame Testamente yra gausybė pranašysčių ir pažadų, iš kurių kiekvienas pateikia daug smulkmenų apie šią viltį, kurią Dievas paruošė Savo žmonėms. Todėl tam, kad būtume išgelbėti, mes turime suprasti Dievo pažadus, duotus žydų protėviams. Paulius netgi priminė tikintiesiems Efeze, kad prieš sužinodami tai, "jie buvo be Kristaus, atskirti nuo Izraelio bendruomenės, svetimi pažado sandoroms, be vilties ir be Dievo pasaulyje" (Ef 2:12), nors, be abejonės, jie prieš tai manė, jog jų pagoniškasis tikėjimas gali suteikti kažkokią viltį ir žinių apie Dievą. Tas parodo Senajame Testamente pateiktą Dievo pažadų nežinojimo rimtumą. Tai iš tikrųjų reiškia "būti be vilties ir be Dievo pasaulyje". Atsiminkite, jog Paulius krikščionišką viltį apibūdino kaip viltį "pažadu, kurį Dievas yra davęs mūsų (žydų) protėviams" (Apd 26:6).

Sukelia gailėstį tas faktas, kad tik nedaugelis bažnyčių skiria reikiamą dėmesį šioms vietoms Senajame Testamente. "Krikščionybė" degeneravo į religiją, pagrįstą Naujuoju Testamentu, nors ir šiuo atveju dažniausiai naudojama tik nedidelė dalis eilučių iš jo. Jėzus labai aiškiai tą išdėstė:

"Jeigu jie neklauso Mozės (t.y. pirmųjų penkių Biblijos knygų, kurias jis parašė) ir pranašų, tai nepatikės, jei kas ir iš numirusių prisikeltų" (Lk 16:31).

Kai kurie žmonės mano, jog jiems pakanka vien tik tikėti Jėzaus prisikėlimu (plg Lk 16:30), bet Jėzus pasakė, kad šito nepakanka be nuodugnaus Senojo Testamento žinojimo.

Jėzus paaiškino, jog po Jo nukryžiuavimo apaštalai prarado tikėjimą dėl nedėmesingo požiūrio į Senąjį Testamentą:

"Tada Jis jiems tarė: 'O jūs, neišmanėliai! Kokios nerangios jūsų širdys tikėti tuo, ką yra skelbę pranašai! Argi ne taip turėjo Kristus kentėti ir įeiti į savo šlovę?' Ir, pradėjęs nuo Mozės, primindamas *visus* pranašus, Jis aiškino jiems, kas *visuose* Raštuose apie Jį pasakyta" (Lk 24:25-27).

Atkreipkite dėmesį į tai, kaip Jėzus pabrėžia, jog *visas* Senasis Testamentas kalba apie Jį. Apaštalai buvo skaitę ar girdėję Senojo Testamento žodžius, bet jie nesuprato gilių jų prasmės, ir todėl negalėjo iš tikrųjų patikėti jais. Taigi kad sustiprėtų tikrasis tikėjimas, reikia teisingai suprasti Dievo Žodį, o ne šiaip sau skaityti jį. Žydai tiesiog fanatiškai skaitydavo Senąjį Testamentą (Apd 15:21), bet nesuprasdami jo ryšio su Jėzumi ir Jo Evangelija, jie iš tikrųjų netikėjo Senuoju Testamentu, ir todėl Jėzus pasakė jiems:

"Jeigu jūs tikėtumėte Moze, tai tikėtumėte ir manimi, nes jis rašė apie mane. Bet jeigu jūs netikite jo raštais, kaipgi patikėsite mano žodžiais?!" (Jn 5:46,47).

Nežiūrint viso jų Biblijos skaitymo, jie paprasčiausiai nematė joje tikros žinios apie Jėzų, nors mėgavosi mintimis, jog išgelbėjimas jiems garantuotas. Jėzus turėjo pasakyti jiems:

"Tyrinėkite Raštus (t.y. skaitykite juos dėmesingai - plg. Apd 17:11), nes manote juose turį amžinąjį gyvenimą. O Raštai liudija apie Mane" (Jn 5:39).

Ir taip gali būti su daugeliu žmonių, kurie paviršutiniškai žino kai kuriuos įvykius ir teiginius Senajame Testamente; tas jų žinojimas yra igtas atsitiktiniu Raštų skaitymu. Nuostabūs Kristaus žodžiai ir Evangelija apie Dievo Karalystę, kaip ir anksčiau, nepasiekia jų. Šiame skyriuje bandoma išvesti žmones iš tokios padėties, atveriant pagrindinių Senojo Testamento pažadų tikrąją prasmę. Tai pažadai:

- Edeno sode
- duoti Nojui
- duoti Abraomui
- duoti Dovydui

Šių pažadų aprašymas yra pateiktas pirmose penkiose Biblijos knygose (Pradžios - Pakartoto Įstatymo), kurias parašė Mozė, ir Senojo Testamento pranašų knygose. Ten randami visi krikščioniškos Evangelijos elementai. Paulius paaiškino, jog pamokslaudamas jis nepasakė nieko kito, "o tik tai, ką skelbė įvyksiant pranašai ir Mozė, būtent, kad Kristus kentės, jog pirmutinis prisikels iš numirusių ir paskelbs šviesą tautai" (Apd 26:22,23). Ir paskutinėmis savo gyvenimo dienomis Paulius tęsė tą patį: "Nuo ryto iki vakaro jis aiškino jiems ir liudijo apie Dievo Karalystę, įrodinėdamas jiems Jėzų iš Mozės Įstatymo ir Pranašų" (Apd 28:23).

Pauliaus, šio didžiojo krikščionio, viltis turėtų būti taip pat ir mūsų viltimi; jo gyvenime tai buvo tarsi nuostabi šviesa tunelio gale, ir taip turėtų būti kiekvieno rimto krikščionio gyvenime. Įkvėpti tokiu pavyzdžiu, mes dabar galime "tyrinėti Raštus".

3.2 Pažadai Edene

Jaudinantis pasakojimas apie žmogaus nupuolimą yra pateiktas Pradžios knygos 3 skyriuje. Žaltys buvo prakeiktas už tai, kad neteisingai išdėstė Dievo žodį ir sugundė Ievą nepaklusti šiam žodžiui. Už

savo nepaklusnumą vyras ir moteris buvo nubausti. Bet vilties spindulys ateina į šį niūrų paveikslą, kuomet Dievas pasako žalčiui:

"Aš sukelsiu priešišumą (neapykantą, priešinimąsi) tarp tavęs ir moters, tarp tavo sėklos (palikuonių) ir moters sėklos. Ji (moters sėkla arba palikuonis) sutrins tau galvą, o tu gelsi jai į kulnį" (Pr 3:15).

Ši eilutė labai lakoniška; mes pasistengsime tiksliau apibrėžti įvairius žodžius, įeinančius į ją. Žodis "sėkla" reiškia palikuonį ar vaiką, bet juo taip pat gali būti vadinami žmonės, susiję su konkrečiu palikuonimi. Vėliau mes pamatysime, jog Abraomo "palikuonis" buvo Jėzus (Gal 3:16). Bet jei krikšto dėka atsiduriame "Kristuje", tai ir mes tampame palikuonimis (Gal 3:27-29). Žodis "sėkla" taip pat gali išreikšti sėklos idėją (1 Pt 1:23), taigi tikrasis palikuonis turi savo tėvo bruožus.

Todėl žalčio sėkla ar palikuonis reiškia tuos, kurie panašūs į žaltį kaip tos pačios šeimos nariai. Jie:

- iškraipo Dievo žodį
- meluoja
- veda kitus į nuodėmę.

6 skyriuje pamatysime, kad čia neturima omenyje kažkio konkretaus asmens, kuris taip elgiasi, bet mummyse yra

- "mūsų senasis žmogus" su kūnu (Rom 6:6)
- "sielinis (juslinis) žmogus (1 Kor 2:14)
- "senasis žmogus, žlugdantis apgaulingais geismais" (Ef 4:22)
- "senasis žmogus su jo darbais" (Kol 3:9).

Šis nuodėmės "žmogus", esantis mūsų viduje, yra biblinis "velnias", žalčio palikuonis.

Moters sėkla vadinama ypatinga asmenybė - "tu (gyvatės sėkla) gelsi *jai* į kulnį" (Pr 3:15). Šis žmogus visam laikui sunaikins žalčio palikuonį, tai yra nuodėmę, - jis "sutrins tau galvą". Smūgis per žalčio galvą yra mirtinas, nes jo širdis galvoje. Vienintelis žmogus, kurį galima laikyti moters palikuonimi, yra Viešpats Jėzus Kristus:

"Amžinasis gyvenimas per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį (Rom 6:23), kuris (ant kryžiaus) sunaikino mirtį (vadinasi, ir nuodėmės galią) ir nušvietė gyvenimą bei nemirtingumą savo Evangelija" (2 Tim 1:10).

"Dievas atsiuntė savo Sūnų nuodėmingo kūno pavidalu kaip auką už nuodėmę ir pasmerkė nuodėmę kūne", t.y. biblinį velnią, žalčio palikuonį (Rom 8:3).

Jėzus "pasirodė, kad sunaikintą mūsų nuodėmes" (1 Jn 3:5).

"Ji pagimdys sūnų, kuriam tu duosi vardą Jėzus (tai reiškia "Gelbėtojas"), nes jis išgelbės savo tautą iš jos nuodėmių" (Mt 1:21).

Jėzus tikraja to žodžio prasme gimė "iš moters" (Gal 4:4); Jis buvo Marijos sūnumi, bet Jo Tėvas buvo Dievas. Taigi šia prasme Jis taip pat buvo moters palikuonis, nors ir sukurtas Dievo tokiu būdu, koku nebuvo sukurtas joks kitas žmogus pasaulyje. Moters palikuonį gali laikinai sužeisti nuodėmė, žalčio palikuonis - "tu gelsi jai į kulnį" (Pr 3:15). Gyvatės įkandimas į kulnį paprastai reiškia laikiną žaizdą, palyginus ją su mirtina žaizda nuo smūgio per gyvatės galvą.

Nuodėmė, žalčio palikuonis, buvo pirmiausia pasmerkta per Kristaus auką ant kryžiaus. Atkreipkite dėmesį, kad aukščiau cituotos eilutės kalba apie Kristaus pergalę prieš nuodėmę būtuojų laiku. Taigi laikina žaizda dėl sužeidimo į kulnį, kuri patyrė Jėzus, reiškia jo trijų dienų mirtį. Jo prisikėlimas pavirtino, kad tai buvo tik laikina žaizda, palyginus ją su mirtinu smūgiu, kuri Jėzus sudavė nuodėmei. Įdomu pažymėti, jog nebibliniai istoriniai duomenys rodo, kad nukryžiuavimo aukos būdavo prikalamos prie medinių ramsčių vinimis per kulnus. Tokiu būdu, mirdamas Jėzus buvo "įgeltas į kulnį". Iz 53:4,5 sako, jog Kristus "buvo sužeistas" Dievo savo mirties ant kryžiaus metu. Tai betarpiškai siejasi su Pr 3:15 pranašyste apie tai, kad Kristui įgels žalčio palikuonis. Tačiau galiausiai juk Dievas veikė naudodamasis blogiu, kuri teko patirti Kristui. Todėl čia ir rašoma, kad tai *Jis* atiduoda Kristų kančias (Iz 53:10) bei valdo blogio jėgas, kurios kankina Jo Sūnų. Lygiai taip pat pasinaudodamas blogiu Dievas išbando kiekvieną iš Savo vaikų.

Konfliktas šiandien

Jums gali kilti klausimas: "Jeigu Jėzus sunaikino nuodėmę ir mirtį (žalčio palikuonį), tai kodėl šie reiškiniai vis dar tebeegzistuoja šiais laikais?" Atsakymas glūdi tame, kad ant kryžiaus Jėzus sunaikino nuodėmės jėgą savyje: Pr 3:15 pranašystė kalba visų pirma apie konfliktą tarp Jėzaus ir nuodėmės. Kadangi dabar Kristus kviečia mus prisijungti prie jo pergalės, tai reiškia, kad galų gale mes taip nugalėsime nuodėmę ir mirtį. Tie, kurie nėra pakviesti prisijungti prie šios pergalės, arba atmetę šį pasiūlymą, žinoma, ir toliau kentės nuo nuodėmės bei mirties. Nors tikri tikintieji taip pat nusideda ir miršta, krikšto į Kristų dėka užmezgę ryšį su moters palikuonimi (Gal 3:27-29), jie gali gauti nuodėmių atleidimą ir galų gale išsigelbėti nuo mirties, kuri yra nuodėmės pasekmė. Tokiu būdu ant kryžiaus Jėzus sunaikino mirtį perspektyvoje (2 Tim 1:10). Bet žmonės iš tiesų nustos mirti tik tada, kai baigiantis Tūkstančio metų viešpatijai bus pilnai įgyvendinti Dievo ketinimai žemės atžvilgiu - tuomet mirtis dings nuo žemės paviršius: "Nes Jis turi valdyti (pirmojoje Dievo Karalystės stadijoje), kol paguldys visus priešus po savo kojomis. Kaip paskutinis priešas, bus sunaikina mirtis" (1 Kor 15:25,26).

Jei mes pasikrikštysime "į Kristų", tada tokie pažadai apie Jėzų, kaip Pr 3:15, bus skirti asmeniškai mums. Nuo šiol jie nebebus tik įdomiomis Biblijos vietomis; juk tai pranašystės ir pažadai, duoti tiesiogiai mums! Kaip moters palikuonys, mes taip pat jausime, kad nuodėmė nugalė mus trumpam laiko tarpui. Jeigu Viešpats nesugriš mums gyvenat, mes taip pat būsime įgelti į kulnį, kaip buvo Kristui, ir taip pat mirsime. Bet jeigu mes tikrai būsime moters palikuonimis, tuomet šį "žaizda" bus tik laikina. Tie, kas tinkamai priima krikštą į Kristų pasinerdami vandenin, susijungia su Jo mirtimi ir prisikėlimu, kuri simbolizuoja išėjimas iš vandens (žr. Rom 6:3-5).

Jei būsime tikraisiais moters palikuonimis, tuomet mūsų gyvenime atsispindės Pr 3:15 žodžiai - mummyse nuolat bus jaučiamas konfliktas ("kova") tarp gėrio ir blogio. Didysis apaštalas Paulius aprašė jo viduje siautėjantį beveik šizofrenišką konfliktą tarp nuodėmės ir jo paties (Rom 7:14-25).

Po krikšto į Kristų šis konfliktas su nuodėmę, kuris, aišku, nuolat vyksta mummyse, padidės ir toliau augs visą mūsų gyvenimą. Iš vienos pusės jis yra sunkus, kadangi nuodėmės jėga didelė. Bet iš kitos pusės šis konfliktas nėra jau toks sunkus, nes mes žinome esą *Kristuje*, kuris jau kovojo ir nugalėjo tokiaame konflikte. Atkreipkite dėmesį, kad Ef 5:23-32 tikintieji aprašomi kaip moteris, tarsi būdami moters palikuonimis, mes taip pat esame lyg moteris.

Tokiu pat būdu, kaip moters palikuonis vaizduoja Jėzų ir tuos žmones, kurie bando išsiugdyti Jo bruožus, taip ir žalčio palikuonis vaizduoja nuodėmę (biblinį "velnią") ir tuos, kurie atvirai demonstruoja nuodėmės bei žalčio bruožus. Tokie žmonės ignoruoja ar neteisingai aiškina Dievo Žodį, o tai galų gale atveda juos prie nuodėmės gėdos, dėl ko jie atitolsta nuo Dievo, kaip tai atsitiko Adomui ir Ievai. Kadangi žydai buvo žmonės, kurie faktiškai nužudė Jėzų, t.y. įgėlė moters palikuoniui į kulnį, tai reikia manyti, kad jie buvo akivaizdus žalčio palikuonių pavyzdys. Tai patvirtina Jonas Krikštytojas ir Jėzus:

"Pamatęs daug fariziejų ir sadukiejų (grupę žydų, kurie nuteisė Jėzų), einančių pas jį krikštytis, jis (Jonas) jiems sakė: Angių (gyvačių) išperos (t.y. palikuonis), kas perspėjo jus bėgti nuo ateinančios rūstybės?" (Mt 3:7).

"Žinodamas jų (fariziejų) mintis, Jėzus tarė: ...Angių išperos, kaip jūs galite kalbėti gera, būdami blogi?!" (Mt 12:25,34).

Pasaulis, netgi religinis pasaulis, turi tuos pačius žalčio bruožus. Tiktai žmonės, pasikrikštyti į Jėzų, yra susiję su moters palikuonimi; visi likusieji daugiau ar mažiau yra žalčio palikuonys. Jėzaus elgesį su žmonėmis, kurie buvo žačio palikuonys, mes turime laikyti pavyzdžiu sau:

- Jis pamokslavo jiems tikros užuojautos bei meilės dvasioje, ir tuo pat metu
- Jis neleido, kad jų keliai bei mintys veiktų Jį, ir
- Savo gyvenimo būdu Jis atskleidė jiems Dievo meilę.

Bet nežiūrint to, Jis buvo neapkenčiamas. Jam pavydėjo Jo pastangų paklusti Dievui. Net Jo šeima (Jn 7:5; Mk 3:21) ir artimi draugai sudarinėjo jam kliūtis, o kai kurie net visai pasitraukė nuo Jo. Tą patį patyrė ir Paulius, kai skundėsi tiems, kurie anksčiau nepalikdavo jo visose situacijose:

"Nejaugi tapau jūsų priešu, kalbėdamas jums tiesą?" (Gal 4:16).

Tiesa niekada nebūna populiari. Žinodami ją ir gyvendami taip, kaip privalome pagal ją gyventi, mes visada susidursime su kokiomis nors problemomis, pasibaigiančiomis netgi mūsų persekiojimu:

"Bet kaip tada gimęs pagal kūną persekiojo gimusį pagal Dvasią (tikruoju Dievo Žodžio pažinimu - 1 Pt 1:23), taip ir dabar" (Gal 4:29).

Jei mes iš tikrųjų esame susijungę su Kristumi, tai turime patirti kai kurias iš Jo kančių, kad galėtume tapti Jo šlovingo apdovanojimo dalininkais. Ir vėl Paulius parodo mums neprilygtamą pavyzdį tame:

"Štai patikimas žodis: jei mes su Juo (Kristumi) mirėme, su Juo ir gyvensime. Jeigu kenčiame (su Juo), su Juo ir valdysime... Todėl aš visa pakenčiu" (2 Tim 2:10-12).

"Jei jie persekiojo mane (Jėzų), tai ir jus persekios... Bet visa tai jums darys dėl Mano vardo" (Jn 15:20,21)

- t.y. dėl to, kad mes pakrikštyti į Viešpaties Jėzaus vardą (Apd 2:38; 8:16).

Skaitant panašias eilutes, norisi pasakyti: "Jeigu susijungimas su Jėzumi, moters palikuonimi, priveda prie tokių dalykų, tai aš verčiau nesusidėsi su visu tuo". Bet juk iš mūsų nesitikima, kad mes kada nors darytume tai, kas ne mūsų jėgoms. Nors pasiaukojimas tikrai reikalingas norint pilnai susijungti su Kristumi, bet ryšys su Juo atneš mums tokį didelį apdovanojimą, "kad tie kentėjimai, kuriuos mes patiriame dabar, jokių būdu nepalyginami su ta šlove, kuri atsivers mumyse". Ir netgi dabar Jo auka suteikia galios mūsų maldoms, kuriose mes prašome pagalbos gyvenimo sunkumų įveikimui. Ir dar prie to pridėkite šį nuostabų užtikrinimą, kuri daugelis Brolių Kristuje yra storai pasibraukę savo Biblijose:

"Dievas ištikimas. Jis neleis jūsų gundyti daugiau nei jūsų jėgos leidžia, bet kartu su pagundymu duos ir išeitį, kad sugebėtumėte jį atlaikyti" (1 Kor 10:13).

"Aš jums tai kalbėjau, kad Manyje turėtumėte ramybę. Pasaulyje jūs turėsite priespaudą, bet būkite drąsūs: Aš nugalėjau pasaulį!" (Jn 16:33).

"Tai ką dėl viso šito pasakysime? Jei Dievas už mus, tai kas gi prieš mus?!"
(Rom 8:31).

3.3 Pažadai Nojui

Žmonijos istorijai besivystant po Adomo ir Ievos, žmonės darėsi vis labiau sugedę. Įvykiai klostėsi taip, kad civilizacija pasiekė tokią moralinės degradacijos stadiją, jog Dievas nusprendė sunaikinti visą gyvybę žemės paviršiuje išskyrus Nojų ir jo šeimą (Pr 6:5-8). Dievas liepė Nojui pasistatyti arką kurioje jis su visa savo šeima bei su visų gyvūnų rūšių atstovais galėtų gyventi pasaulinio tvano metu. Tarp kitko, reikia pabrėžti, kad šalia aiškaus aprašymo, pateikto Biblijoje, yra taip pat pakankamai mokslinių duomenų, patvirtančių, jog šis didžiulis tvanas tikrai įvyko. Atkreipkite dėmesį, kad žemė (t.y. ši planeta tiesiogine prasme) nebuvo sunaikinta. Žuvo tik sugedusi žmonių bendruomenė, kuri gyveno joje: "ir žuvo kiekvienas kūnas, kuris judėjo ant žemės" (Pr 7:21). Jėzus (Mt 24:37) ir Petras (2 Pt 3:6-12) Nojaus laikais įvykusiame teisme matė prototipą to teismo, kuris įvyks Kristaus antrojo atėjimo metu. Tokiu būdu nepataisomai sugedusi žmonija Nojaus laikais sulyginama su mūsų šiuolaikiniu pasauliu, kuris bus nubaustas sugrįžus Kristui.

Dėl didžiulio žmonių nuodėmingumo, o taip pat dėl to, kad ši planeta juda susinaikinimo link, netgi tarp krikščionių yra atsiradęs tikėjimas, jog žemė bus sunaikinta. Tokia nuomonė demonstruoja visišką Biblijos pagrindų nežinojimą, nes juose aiškiai pasakyta, jog Dievas *tikrai* skiria didelį dėmesį šios planetos reikalams ir Jėzus Kristus netrukus sugrįš, kad įkurtų Dievo Karalystę čia, žemėje. Jeigu žmogui bus leista sunaikinti savo planetą, tai šie pažadai paprasčiausiai negalės būti išpildyti. 4.7 poskyryje ir 5 skyriuje pateikiami įtikinantis įrodymai, kad Dievo Karalystė *bus* žemėje. O tuo tarpu pateikiame keletą ištraukų, pakankamai aiškiai įrodančių, jog žemė ir saulės sistema nebus sunaikinta:

- "Čia Jis pastatė savo šventyklą, aukštą kaip dangų, tvirtą lyg žemę, amžiams sutvertą" (Ps 78:69).
- "Žemė lieka per amžius" (Koh 1:4).
- "Saulė ir mėnulis... žvaigždės... dangūs... Jis amžių amžiams viską įtvirtino, nustatė nekintamą tvarką" (148:3-6).
- "Kaip vanduo pripildo jūrą, taip žemė bus pilna Viešpaties pažinimo (žinojimo)" (Iz 11:9; Sk 14:21). Šis pažadas dar neįvykdytas, todėl vargu ar Dievas leis žemei susinaikinti - juk tada įvykdyti šį pažadą būtų tikrai sunku.
- "Dievas, kuris sutvėrė žemę ir nepaliko jos tuščios, bet padarė ją tinkamą gyventi" (Iz 45:18). Jei Dievo sukūrta žemė susinaikintų ir liktų tuščia, tada visas Jo darbas būtų beprasmis.

Bet grįžkime prie Pradžios knygos, kurioje Dievas visą tai pažadėjo Nojui. Kai šis vėl ėmė gyventi naujame pasaulyje, sukurtame po tvano, jis tikriausia būkštavo dėl dar vieno visaapimančio sunaikinimo. Kiekvieną kartą, kai tik po tvano prasidėdavo lietus, ši mintis, turbūt, kildavo jam. Todėl Dievas sudarė sandorą (susidedančią iš pažadų), kad tai niekada daugiau nepasikartos:

"Štai aš padarysiu sandorą su jumis... Aš padarysiu mano sandorą su jumis (atkreipkite dėmesį į įvardžio "Aš" išryškinimą - tiesiog *stebuklas* yra tai, kad Dievas pats kreipiasi į mirtingą žmogų ir duoda jam pažadus!): jokio kūno nebepražudysiu tvano vandenimis, ir tvanas nebesunaikins žemės" (Pr 9:9-12).

Ši sandora buvo patvirtinta vaivorykštės lanku:

"Sutelkęs (lietaus) debesis viršum žemės ir lankui pasirodžius debesyse, atsiminsiu savo sandorą, kuri yra tarp manęs ir jūsų bei visų gyvų padarų... Jis tebūna sandoros ženklų" (Pr 9:13-17).

Kadangi tai yra amžina sandora tarp Dievo ir žmonių bei žemės gyvūnų, tai reiškia, kad žemėje visada turės gyventi žmonės ir gyvūnai. Tai jau savaime įrodo, jog Dievo Karalystė bus žemėje, o ne danguje.

Taigi pažadas Nojui sudaro Karalystės Evangelijos pagrindą. Jis rodo, kad Dievas skiria mūsų planetai didelį dėmesį ir turi jos atžvilgiu amžinų ketinimų. Netgi rūstaudamas Jis prisimena gailestingumą (Hab 3:2). Ir jo meilė yra tokia, kad Jis rūpinasi netgi Savo sutvertais gyvūnais" (1 Kor 9:9 plg. Jon 4:11).

3.4 Pažadai Abraomui

Jėzaus ir apaštalu skelbta Evangelija iš esmės nesiskyrė nuo to, ką žinojo Abraomas. Dievas per Raštus "iš anksto paskelbė Abraomui gerą naujieną" (Gal 3:8). Supratę tai, kas buvo pasakyta Abraomui, mes sužinosime krikščioniškos Evangelijos pagrindus. Be to, yra kitų nurodymų, jog "Evangelija" nėra tokia geroji naujiena, kuri buvo prdėta skelbti tik Jėzaus laikais:

- "Ir mes jums skelbiame Gerąją naujieną (Evangeliją): (žydų) tėvams duotąjį pažadą Dievas įvykdė" (Apd 13:32).
- "Paulius, Jėzaus Kristaus tarnas, pašauktas apaštalu, išrinktas skelbti Dievo Evangeliją, kurią Jis iš anksto pažadėjo per savo pranašus (pvz. Abraomą - Pr 20:7) Šventuosiuose Raštuose" (Rom 1:1,2).
- "Todėl buvo skelbta Evangelija ir mirusiems" (1 Pt 4:6), t.y. tikintiesiems, kurie gyveno ir mirė prieš Kristaus laikus.
- "Mums, kaip ir jiems (t.y. izraelitams dykumoje), buvo skelbta Evangelija" (Žyd 4:2).

Pažadai Abraomui turi dvi pagrindines temas. Juose kalbama: 1) apie Abraomo palikuonis (taip pat ir ypatingą palikuonį) ir 2) apie žemę, pažadėtą Abraomui.

Šie pažadai komentuojami Naujajame Testamente. Kadangi mes stengiamės duoti Biblijai galimybę paaiškinti save, tai čia sujungsime abiejų Testamentų mokymą, kad pilnai suprastume sandorą, kurią Dievas sudarė su Abraomu.

Iš pradžių Abraomas gyveno Ūre, klestinčiame mieste, kuris buvo dabartinio Irako teritorijoje. Šiuolaikinė archeologija atskleidžia aukštą civilizacijos lygį, kuris buvo pasiektas Abraomo laikais. Ten egzistavo bankų sistema, išvystyta paslaugų sfera ir kitokios infrastruktūros. Nežinodamas nieko kito, Abraomas gyveno šiame mieste; kiek mes žinome, jis buvo žmogus iš pasaulio. Bet po to jis gavo neįprastą Dievo kvietimą - palikti gerai sutvarkytą gyvenimą ir iškeliauti į pažadėtąją žemę. Tačiau nebuvo pilnai išaiškinta nei kur yra tą žemę, nei kaip ji atrodo. Po visko vėliau išaiškėjo, jog tai turėjo būti kelionė 1500 mylių (2400 km) atstumu. Ta žemė buvo Kanaanas - šiuolaikinis Izraelis.

Per Abraomo gyvenimą Dievas kelis kartus pasirodė jam ir pakartojė bei išplėtė Savo pažadus. Šie pažadai sudaro Kristaus Evangelijos pagrindą. Kaip tikri krikščionys, mes gauname tą patį kvietimą, kuris buvo skirtas Abraomui: palikti savo laikinus rūpesčius ir eiti pirmyn, gyvenant tikėjime pagal Dievo žodį ir priimant Dievo pažadus tokiais, kokie jie yra. Puikiai galime išsivaizduoti, kaip savo kelionių metu Abraomas mąstė apie šiuos pažadus. "Tikėjimu Abraomas pakluso, kai buvo pašauktas keliauti (iš Ūro miesto) į (Kanaano) šalį, kurią turėjo pavedėti, ir išvyko, nežinodamas kur einas" (Žyd 11:8).

Pirmą kartą mąstydami apie Dievo pažadus, mes taip pat tiksliai nežinome, kokia bus pažadėtoji Dievo Karalystės žemė. Bet mūsų tikėjimas Dievo Žodžiu turi būti toks, kad mes taip pat noriai paklustume.

Abraomas nebuvo klajoklis, neturintis daugiau ką veikti, kaip tik surizikuoti ir pasinaudoti proga, kurią suteikė šie pažadai. Jis buvo kilęs iš aplinkos, kuri pagal savo esmę buvo daug kuo panaši į mūsų. Mes galime įsivaizduoti save Abraomo vietoje. Jis turėjo priimti sunkų ir jaudinantį sprendimą, kad pasikliautų Dievo pažadais ir išvyktų į tolimą bei nežinomą kelionę. Mes susiduriame su keistais kolegų žvilgsniais darbe, ironišku kaimynų požiūriu ("Jis tapo religingu!")... visa tai buvo gerai žinoma Abraomui. Reikėjo milžiniškos valios ir daug sveiko protu teisingo sprendimo priėmimui bei įgyvendinimui. Vienintelis stimulus, padėjęs įveikti daugelį sunkumų toje ilgoje kelionėje, buvo pažado žodžiai. Abraomas tikriausiai žinojo juos mintinai ir kasdien mąstė apie jų tikrąją reikšmę.

Parodydami panašų tikėjimą ir atitinkamai elgdamiesi, mes galime užsitarnauti tokią pat garbę, kaip ir Abraomas - vadintis Dievo draugais (Iz 41:8), pažinti Jį (Pr 18:17) bei turėti tvirtą viltį gauti amžinąjį gyvenimą Dievo Karalystėje. Mes dar kartą pabrėžiame, jog Kristaus Evangelija remiasi šiais pažadais Abraomui. Kad tikrai patikėtume krikščioniška žinia, mes taip pat privalome tvirtai žinoti pažadus, duotus Abraomui. Be jų mūsų tikėjimas nebus tikėjimu. Dėmesingai, trokštančiomis akimis mes turime skaityti ir skaityti pokalbius tarp Dievo bei Abraomo.

Žemė

- 1) "Palik savo šalį... ir eik į kraštą, kurį tau parodysiu" (Pr 12:1).
- 2) "Jis (Abraomas) keliavo... Betelio link (centrinėje Izraelio dalyje)... Viešpats tarė Abraomui... : Pakelk akis ir pažvelk iš vietos, kurioje esi, į šiaurę ir į pietus, į rytus ir į vakarus! Visą žemę, kurią matai, duosiu tau ir tavo palikuonims visam laikui... Kelkis, pereik žemę išilgai ir skersai, nes Aš tau ją duosiu!" (Pr 13:3,14,15,17).
- 3) "Viešpats padarė su Abraomu sandorą, sakydamas: Tavo palikuonims atidaviau visą žemę nuo Egipto upės iki didžiosios Eufrato upės" (Pr 15:18).
- 4) "Aš duosiu tau ir tavo palikuonims žemę, kurioje dabar esi ateivis, visą Kanaano žemę amžinai nuosavybei" (Pr 17:8).
- 5) "Ne įstatymu rėmėsi Abraomui arba jo palikuonims duotas pažadas, kad paveldės pasaulį, bet tikėjimo teisumu" (Rom 4:13).

Čia mes matome didėjantį apreiškimą Abraomui:

- 1) Yra šalis, į kurią Aš norėčiau, kad tu eitum.
- 2) "Visą žemę, kurią matai (į kurią esi atvykęs), duosiu tau ir tavo palikuonims visam laikui." Atkreipkite dėmesį, kad šis pažadas apie amžinąjį gyvenimą užrašomas be romantiškos aureolės ir išaukštinimo. Rašytojas žmogus, be abejonės, tą aprašytą su didesniu emocijumu.
- 3) Pažadėtosios žemės teritorija buvo apibrėžta konkrečiau.
- 4) Abraomas neturėjo laukti pažado išsipildymo šiame gyvenime. Jis turėjo būti laikomas "ateiviu" šalyje, nors vėliau jis gyvens ten amžinai. Čia esmė ta, kad jis mirs, o vėliau bus prikeltas, kad galėtų gauti pažadėtus dalykus.
- 5) Akivaizdu, kad būdamas įkvėpimo būsenoje Paulius suvokė pažadus Abraomui, kaip jam suteiktą galimybę paveldėti visą žemę.

Raštas išeina iš savo įprastų rėmų ir primena mums, jog gyvendamas Abraomas nesulaukė šių pažadų išpildymo:

"Tikėjimu jis apsigyveno (turimas omenyje laikinas gyvenimas) pažado žemėje, tarytum svetimoje, gyvendamas palapinėse" (Žyd 11:9).

Jis gyveno žemėje kaip svetimtautis, galbūt su tokiu pat slaptu netikrumo bei nepritapimo jausmu, koki turi imigrantas. Vargu, ar jis su palikuonimis gyveno savo nuosavoje žemėje. Jis ir jo palikuonys Izaokas bei Jokūbas (kuriems taip pat buvo pakartoti pažadai) "mirė tikėdami, dar negavę pažadėtųjų dalykų, bet iš tolo juos regėdami, buvo įsitikinę jais ir priėmė juos, išpažindami, jog jie žemėje svečiai ir keleiviai" (Žyd 11:13). Atkreipkite dėmesį į keturis punktus:

- Pažadų žinojimas - juos sužinome ir mes nagrinėdami Bibliją.
- Įsitikinimas jais - jei Abraomui tas užėmė kažkiek laiko, tai juo labiau mums.
- Jų priėmimas - pasikrikštyjant į Kristų (Gal 3:27-29).
- Išpažinimas, parodomas savo gyvenimo būdu, kad šio pasaulio mes nelaikome savo tikraisiais namais, bet gyvename būsimojo amžiaus atėjimo į žemę viltimi.

Jei suvokiame šiuos dalykus, tada Abraomas tampa mums didvyriu ir pavyzdžiu gyvenime. Pažadų išsipildymą ateityje galutinai pripažino senas, pavargęs žmogus, kuomet mirė jo žmona; tada jam iš tiesų teko pirkti lopinėlių pažadėtosios žemės, kad palaidotų savo žmoną (Apd 7:16). Dievas tikrai jam "nedavė nuosavybės nė pėdos žemės, tik pažadėjo šitą kraštą atiduoti jam ir jo palikuonims" (Apd 7:5). Dabartiniai Abraomo palikuonys gali jausti tokį pat neatitikimą, kuomet jie perka ar nuomoja nuosavybę žemėje, kuri pažadėta jiems asmeniškai kaip amžinas palikimas!

Bet Dievas vykdo Savo pažadus. Turi ateiti diena, kuomet Abraomas ir visi tie, kuriems buvo duoti pažadai, bus apdovanoti. Žyd 11:13,39,40 eilutės įrodo tai:

"Jie visi mirė tvirtai tikėdami, dar negavę pažadėtųjų dalykų... nes Dievas geresnius dalykus buvo numatęs mums, kad jie ne be mūsų pasiektų tobulumą".

Taigi visi tikri tikintieji bus apdovanoti vienu ir tuo pačiu metu, t.y. teismo metu paskutiniąją dieną (2 Tim 4:18; Mt 25:31-34; 1 Pt 5:4). Iš to seka, jog Abraomas ir kiti, žinoję pažadus, prieš pat teismą turės būti prikelti, kad galėtų gyvi stoti teisme. Jeigu jie negavo to, kas buvo pažadėta, bet gaus tai tik po savo prisikėlimo bei teismo sugrįžus Kristui, tada belieka pripažinti, kad Abraomas ir į jį panašūs žmonės dabar yra be sąmonės, bejausmėje būsenoje, laukdami Kristaus atėjimo; o tuo tarpu yra žinoma, kad spalvoti vitražai, kurie puošia bažnyčias visoje Europoje, vaizduoja Abraomą taip, lyg jis dabar būtų danguje ir mėgautųsi pažadėtu apdovanojimu už gyvenimą tikėjime. Per šimtus metų tūkstančiai žmonių praėjo palei šiuos paveikslus, priimdami juos kaip religinius. Ar jūs turėsite Biblija paremtos drąsos išeiti iš jų tarpo?

Palikuonys

Kaip buvo išaiškinta 3.2 poskyryje, pažaduose dėl palikuonių pirmiausia kalbama apie Jėzų, ir po to apie tuos, kas yra "Kristuje" ir todėl taip pat laikomi Abraomo palikuonimis:

- 1) "Aš padarysiu tave didele tauta, tave laiminsiu... ir tavyje bus palaimintos visos žemės giminės" (Pr 12:2,3).
- 2) "Padarysiu tavo palikuonių tiek daug, kiek dulkių ant žemės. Jei kas galėtų suskaičiuoti žemės dulkes, tai ir tavo palikuonis galėtų suskaičiuoti... visą žemę, kurią matai, duosiu tau ir tavo palikuonims visam laikui" (Pr 13:15,16).
- 3) "Pažvelk į dangų ir, jei gali, suskaičiuok žvaigždes! Tiek bus tavo palikuonių!... Tavo palkuonims atidaviau visą žemę" (Pr 15:5,18).

- 4) "Aš duosiu tau ir tavo palikuonims... visą Kanaano žemę amžinai nuosavybei ir būsiu jiems Dievas" (Pr 17:8).
- 5) "Dauginte padauginsiu tavo palikuonis, kad jų bus kaip žvaigždžių danguje ir kaip smilčių jūros pakrantėje. Tavo palikuonys užims savo priešų vartus, ir tavo palikuonyje bus palaimintos visos žemės tautos" (Pr 22:17,18).

Vėlgi, Abraomo supratimas apie "palikuonis" palaipsniui didėjo:

- 1) Pirmiausia jam buvo pasakyta, kad kažkoku būdu jis turės labai daug palikuonių ir per tuos "palikuonis" bus palaiminta visa žemė.
- 2) Vėliau jam buvo pasakyta, kad palikuonių taip padaugės, jog iš jų susidarys didžiulė tauta. Ši tauta kartu su juo gaus amžinąjį gyvenimą žemėje, į kurią jis atėjo, t.y. Kanaane.
- 3) Po to jam buvo pasakyta, kad jo palikuonių bus tiek daug, kiek žvaigždžių danguje. Tai galėjo reikšti, kad jis turės daug dvasinių palikuonių (žvaigždės danguje), o taip pat daug prigimtinių palikuonių (kaip "žemės dulkių").
- 4) Ankstesnius pažadus lydėjo papildomas patvirtinimas, kad daugelis žmonių, kurie taps jo palikuonimis, galės užmegzti asmeninius santykius su Dievu.
- 5) Palikuonys nugalės savo priešus.

Atkreipkite dėmesį, kad per palikuonis "palaiminimą" turi gauti viso pasaulio žmonės. Biblijoje palaiminimo sąvoka dažnai siejama su nuodėmių atleidimu. Pagaliau tai ir yra didžiausias palaiminimas, kurio galėtų norėti mylintis Dievą žmogus. Todėl mes randame parašytus tokius dalykus: "Palaimintas, kuriam neteisybės atleistos, kurio nuodėmės padengtos" (Ps 32:1); "Laiminimo taurė" (1 Kor 10:16) - tai taurė su vynu, simbolizuojančiu Kristaus kraują, per kurį galima gauti atleidimą.

Vienintelis Abraomo palikuonis, kuris atnešė pasauliui nuodėmių atleidimą, aišku, buvo Jėzus. Tą patvirtina Naujajame Testamente pateikti pažadų Abraomui komentarai:

"Pažadai buvo duoti Abraomui ir jo palikuoniui. Jis (Dievas) nesako 'ir palikuonims', ne daugeliui (t.y. daugiskaita), bet kaip apie vieną (vienaskaita): 'ir tavo palikuoniui', kuris yra Kristus" (Gal 3:16).

"...sandoros, kurią Dievas sudarė su jūsų tėvais, tardamas Abraomui: 'Tavo palikuonyse bus palaimintos visos žemės giminės'. Dievas pirmiausia jums prikėlęs pasiuntė savo tarną Jėzų (t.y. palikuonį), kad jis atneštų jums palaiminimą, nukreipdamas kiekvieną nuo jo nusikaltimų" (Apd 3:25,26).

Čia atkreipkite dėmesį, kaip Petras cituoja ir aiškina Pradžios knygos 22:18 eilutės žodžius:

Palikuonis = Jėzus
Palaiminimas = nuodėmių atledimas

Pažadai apie tai, kad Jėzus, kaip Abraomo palikuonis, nugalės savo priešus, čia labai tinka, jei skaitysime juos turėdami omenyje Kristaus pergalę prieš nuodėmę - didžiausią Dievo žmonių, taigi ir Jėzaus, priešą.

Prisijungimas prie palikuonių

Dabar jau turėtų būti aišku, kad Abraomas teisingai suprato pagrindinius krikščioniškosios Evangelijos elementus. Bet šie nepaprastai svarbūs pažadai buvo skirti Abraomui ir jo palikuoniui, Jėzui. O kaip su kitais žmonėmis? Net žmonės, kurių tiesioginis protėvis buvo Abraomas, ne visada tapdavo tikrais jo

palikuonimis (Jn 8:39; Rom 9:7). Mes kažkaip turime tapti Jėzaus dalimi, kad taptume palikuoniui skirtų pažadų dalininkais (Rom 6:3-5). Mes dažnai (Apd 2:38; 8:16; 10:48; 19:5) skaitome apie krikštą Jo vardu (t.y. įvardą - žr. 10:1 poskyrį). Gal 3:27-29 eilutės taip pat viską labai gerai išaiškina:

"Ir visi (t.y. tikrai tie), kurie esate pakrikštyti Kristuje (į Kristų), apsivilkote Kristumi. Nebėra nei žydo, nei graiko; nebėra nei vergo, nei laisvojo; nebėra nei vyro, nei moters: visi esate viena (būdami) Kristuje Jėzuje (per krikštą)! O jeigu esate Kristaus (krikšto į Jį dėka), tai esate Abraomo palikuonys ir paveldėtojai pagal pažadą" - amžinojo gyvenimo žemėje pažadą, gaunant per Kristų atleidimo "palaiminimą". Taigi tikrai pasikrikštydami į Kristų, į palikuonį, mes galime tapti jam duotų pažadų dalininkais. Todėl Rom 8:17 eilutė vadina mus "Kristaus bendrapaveldėtojais".

Prisiminkite, kad palaiminimą per palikuonį turi gauti žmonės iš visų žemės vietų; jie turi tapti didžiule žmonių grupe, kaip smiltys jūros pakrantėje ir žvaigždės danguje. Iš to seka, jog jie pirmiausia turi gauti palaiminimą, kad galėtų tapti palikuonimis. Taigi vienas palikuonis "turės (daug) vaikų" (Ps 22:31).

Galime apibendrinti Abraomui duotus pažadus, išskirdami dvi jų temas:

1) Žemė

Abraomas ir jo palikuonis Jėzus, o taip pat esantieji Jame, pavedė Kanaano žemę ir išsiplėdė po visą pasaulį bei gyvens ten amžinai. Šiame gyvenime jie negaus žemės. Tas įvykis tikrai paskutinę dieną, kai grįš Jėzus.

2) Palikuonys

Visų pirma tai buvo Jėzus. Jo dėka bus nugalėtos žmonijos nuodėmės ("priešai"), taigi atleidimo palaiminimą gaus visas pasaulis.

Krikštydamiesi į Kristų, mes taip pat tampame palikuonimis.

Tie patys du dalykai randami Naujojo Testamento pamoksluose, ir nenuostabu, jog dažnai rašoma apie tai, kad išgirdę juos, žmonės priima krikštą. Tai buvo ir yra būdas, kurio dėka mes galime tapti šių pažadų dalininkais. Dabar galime suprasti, kodėl sulaukęs senatvės Paulius mirties akivaizdoje galėjo apibūdinti savo viltį kaip "Izraelio viltį" (Apd 28:20): tikroji krikščioniška viltis - tai pirmą kartą žydų viltis. Kristaus žodžiai "išgelbėjimas ateina iš žydų" (Jn 4:22) taip pat turėtų reikšti, jog būtina tapti dvasiniais žydais, kad galėtume pasinaudoti žydų protėviams duotais pažadais dėl išgelbėjimo per Kristų.

Mes skaitome, kad pirmieji krikščionys skelbė:

1) "Gerąją Dievo karalystės naujieną ir

2) Jėzaus vardą" (Apd 8:12).

Tie dalykai buvo išaiškinti ir Abraomui, tik truputi kitaip pavadinti:

1) Pažadai apie žemę ir

2) Pažadai apie palikuonį.

Tarp kitko, atkreipkite dėmesį, kad skelbti "gerąją Dievo karalystės naujieną ir Jėzaus vardą" - tai tas pats, kaip ir "skebti Kristų" (Apd 8:5 plg. 12 eil.). Visa tai per daug dažnai išreiškiama maždaug taip: "Jėzus myli tave! Tik išstark, kad tiki, jog jis mirė už tave ir bus išgelbėtas!" Bet juk aišku, kad žodis

"Kristus" apibendrina visą eilę teiginių apie jį patį ir jo būsimąją Karalystę. Abraomui paskelbta geroji naujiena apie Karalystę turėjo didelės įtakos Evangelijos plitimui pirmajame šimtmetyje.

Korinte Paulius "tris mėnesius drąsiai kalbėjo, įtikinėdamas ir aiškindamas apie Dievo Karalystę" (Apd 19:8). Efeze jis taip pat gyveno, "skelbdamas Dievo Karalystę" (Apd 19:8). Ir galiausiai Romoje buvo tas pats: "Nuo ryto iki vakaro jis aiškino jiems ir liudijo apie Dievo Karalystę, įrodinėdamas jiems Jėzų iš Mozės Įstajimo ir pranašų" (Apd 28:23). Tas dalykas, kad Paulius galėjo taip ilgai apie tai kalbėti, rodo, jog Evangelijos apie Karalystę ir Jėzų pagrindiniai teiginiai neapsiribojo tik paprasčiausios frazės "Tikėkite į Jėzų" ištarimu. Dievo apreiškimas Abraomui buvo žymiai detalesnis už šią frazę, ir jam pažadėti dalykai faktiškai sudaro tikrosios krikščioniškos Evangelijos pagrindą.

Išsiaiškinome, jog krikštas į Jėzų daro mus palikuonimis, taigi ir pažadų paveldėtojais (Gal 3:27-29), bet vien tik krikšto dar nepakanka, kad gautume pažadėtą mums išgelbėjimą. Mes turime pasilikti palikuonyje - Kristuje, jeigu norime gauti pažadą, duotą palikuoniui. Todėl krikštas yra tik pradžia; mes pradėjome bėgimą ir turime nubėgti iki galo. Nepamirškite, kad vien tik buvimas Abraomo palikuonimi išoriškai dar nereiškia, jog mes tapome priimtini Dievui. Izraeliečiai taip pat yra Abraomo palikuonys, bet tai dar nereiškia, kad jie gali būti išgelbėti be krikšto, savo gyvenime nesekdami Kristaus bei Abraomo pavyzdžiais (Rom 9:7,8; 4:13,14). Jėzus jiems pasakė: "Aš žinau, kad jūs Abraomo palikuonys. Bet jūs norite Mane nužudyti... Jeigu jūs būtumėte Abraomo vaikai, darytumėte Abraomo darbus" (Jn 8:37,39), t.y. jie gyventu tikėjimu į Dievą ir Kristų, pažadėtąjį palikuonį (Jn 6:29).

"Palikuonis" privalo turėti savo protėvio bruožus. Taigi jeigu norime būti tikraisiais Abraomo palikuonimis, mes privalome ne tik paskrikštyti, bet taip pat iš tikrųjų tvirati tikėti Dievo pažadais, kaip ir jis tikėjo. Todėl jis tapo "tėvu visiems tikintiesiems..., kurie... vaikšto... tikėjimo pėdomis" (Rom 4:11,12). "Todėl supraskite (t.y. iš tikrųjų piimkite tą į širdį), kad Abraomo sūnūs yra tie, kurie tiki" (Gal 3:7).

Tikrasis tikėjimas turi pasireikšti kažkokiu darbu, kitaip Dievo akyse tai nebus tikėjimas (Jok 2:17). Pirmuoju patvirtinimu, kad mes tikrai tikime tais pažadais, kuriuos išnagrinėjome dabar, bus mūsų krikštas. Po jo mes asmeniškai tapsime šių pažadų dalininkais (Gal 3:27-29). Taigi ar jūs tikrai tikite Dievo pažadais? Šito mes turime nepaliaujamai klausiti savęs visą gyvenimą.

Senoji ir Naujoji sandoros

Dabar jau turėtų būti aišku, kad pažaduose Abraomui apibendrinama Kristaus Evangelija. Kitą svarbią pažadų grupę sudaro tie pažadai, kuriuos Dievas davė žydams kartu su Mozės įstatymu. Juose sakoma, kad paklusdami įstatymui žydai bus materialiai palaiminti šiame gyvenime (Įst 28). Šioje pažadų grupėje, arba "sandoroje", amžinasis gyvenimas nėra tiesiogiai pažadėtas. Taigi galime teigti, kad buvo sudarytos dvi "sandoros":

1) Sandora su Abraomu ir jo palikuonimis, kuri žada atleidimą bei amžinąjį gyvenimą Dievo Karalystėje sugrįžus Kristui. Šis pažadas taip pat buvo duotas Edene bei pakartotas Dovydui.

2) Sandora su žydų tauta, sudaryta gyvenant Mozei, žadanti taika ir laimė šiame gyvenime, jei tik žmonės paklus įstatymui, kurį Dievas davė Mozei.

Dievas pažadėjo Abraomui atleidimą ir amžinąjį gyvenimą Karalystėje, bet tai buvo įmanoma tik Jėzaus aukos dėka. Dėl šios priežasties mes randame parašyta, jog Kristaus mirtis ant kryžiaus patvirtino pažadus Abraomui (Gal 3:17; Rom 15:8; Dan 9:27; 2 Kor 1:20), todėl Jo kraujas vadinamas "Naujosios Sandoros krauju" (Mt 26:28). Kaip tik šito atminimui Jėzus liepė mums periodiškai ragauti taurę vyno, kuris simbolizuoja Jo kraują (žr. 1 Kor 11:25). "Ši taurė yra Naujoji Sandora mano kraujuje" (Lk 22:20). Nėra prasmės "laužyti duoną" Jėzaus ir jo darbų atminimui, jeigu mes nesuprantame šitų dalykų.

Kristaus auka suteikė galimybę gauti atleidimą ir amžinąjį gyvenimą Dievo Karalystėje. Šitaip jis patvirtino pažadus Abraomui: "Taigi Jėzus yra tapęs geresnės Sandoros garantu" (Žyd 7:22). Žyd 10:9

sakoma, kad Jėzus "panaikina viena (sandorą), kad įtvirtintų kitą". Tai liudija, jog patvirtindamas pažadus Abraomui Jėzus tikrai panaikino sandorą, kuri buvo sudaryta per Mozę. Aukščiau paminėtose eilutėse sakoma, kad savo mirtimi Jėzus įtvirtino naują sandorą, taigi galima numanyti, jog jis panaikino iki tol galiojusią seną sandorą. Taigi nors sandora, susijusi su Kristumi, buvo sudaryta anksčiau, bet iki Kristaus mirties ji pilnai neveikė. Todėl ji vadinama "nauja" sandora. Per Mozę sudaryta Senoji Sandora turėjo pranašauti apie Jėzaus darbus ir pabrėžti, kad tikėjimas pažadais, susijusiais su Kristumi, yra labai svarbus (Gal 3:19,21). Ir atvirkščiai, tikėjimas Kristumi patvirtina Mozei duoto įstatymo teisingumą (Rom 3:31). Paulius originaliai apibendrina tą šiais žodžiais: "Todėl įstatymas buvo mūsų auklėtojas, vedęs į Kristų, kad būtume tikėjimu išteisinti" (Gal 3:24). Būtent šiam tikslui Mozei duotas įstatymas buvo išsaugotas iki šio laiko, ir jo nagrinėjimas vis dar duoda mums naudos.

Pirmą kartą skaitant aukščiau išdėstytus dalykus nėra lengva juos suprasti; bet galime viską apibendrinti šitaip:

Pažadai dėl Kristaus, duoti Abraomui - Naujoji Sandora.

Pažadai izraelitams, susiję su Mozei duotu įstatymu - Senoji Sandora.

Kristaus mirtis. Senosios Sandoros veikimas pasibaigė (Kol 2:14-17), išgaliojo Naujoji Sandora.

Dėl šitos priežasties tokie dalykai kaip dešimtinės mokėjimas, šabo laikymasis ir t.t., kurie buvo Senosios Sandoros dalimi, dabar tapo nebūtini (žr. 9.5 poskyrį). Naujoji Sandora bus sudaryta su prigimtiniu Izraeliu, kuomet jis atgailaus ir priims Kristų (Jer 31:31,32; Rom 9:26,27; Ez 16:62; 37:26), nors, žinoma, kiekvienas žydas, kuris padaro tą dabar ir pasikrikštyja į Jėzų, gali tuoj pat prisijungti prie Naujosios Sandoros (kurieje nėra padalijimo į žydus ir pagonis; Gal 3:27-29).

Teisingas šių dalykų supratimas padės mums suvokti Dievo pažadų tvirtumą. Skeptikai neteisingai kaltino pirmuosius krikščionių pamokslautojus tuo, kad jie nepateikia įtikinančių įrodymų. Atsakydamas į tai Paulius paaiškino, kad Dievo pažadus savo mirtimi patvirtino Kristus, todėl viltis, apie kurią jie kalba, neturėtų kelti abejonų, nes tai yra tikrai tvirtas pasiūlymas: "Kaip Dievas ištikimas, mūsų žodis (skelbiamas) jums nebuvo 'taip' ir 'ne'. Nes Dievo Sūnus, Jėzus Kristus, kurį jums paskelbėme... nebuvo 'taip' ir 'ne', bet Jame buvo 'taip'. Nes visi Dievo pažadai Jame yra 'taip' ir Jame 'amen'" (2 Kor 1:17-20).

Be abejo, tai nepalieka vietos kad ir tokiam požiūriui: "Na, aš manau, visame tame *galėtų* būti kažkiek tiesos...".

3.5 Pažadai Dovydui

Dovydas, kaip ir Abraomas bei kiti Dievo pažadų gavėjai, gyveno nelengvai. Jis buvo jauniausias sūnus didelėje šeimoje. 1000 metų prieš Kristų Izraelyje tai reiškė, kad jis ganė avis ir buvo savo gana valdingų vyresniųjų brolių pasiuntinys (1 Sam 15-17). Per tą laiką jis įgavo tokį tikėjimą Dievu, kokį nuo tada pasiekė tik nedaugelis žmonių.

Atėjo diena, kuomet izraelitai turėjo galiausiai priimti iššūkį iš savo agresyvių kaimynų - pilistimų. Žydai privalėjo išrinkti iš savo tarpo tokį žmogų, kuris galėtų kautis su milžinu Galijotu, pilistimų geriausiu kovotoju. Pagal pateiktą sąlygą nugalėtojas imtų valdyti pralaimėjusius. Su Dievo pagalba Dovydas nugalėjo Galijotą naudodamas tik akmenų svaidyklę. Ši pergalė atnešė Dovydui populiarumą, didesnę net už jų karaliaus (Sauliaus) populiarumą. Bet "pavydas žiaurus kaip mirusiųjų buveinė" (Gg 8:6) - šiuos žodžius patvirtino tolesni Sauliaus poelgiai. Jis 20 metų nuolat persekiojo Dovydą, vaikydamsis jį tarsi žiurkę po pietų Izraelio dykumą.

Galų gale Dovydas tapo karaliumi ir norėdamas išreikšti savo dėkingumą Dievui už Jo meilę, kurią patyrė besislapstydamas nuo persekiojimų dykumoje, nusprendė pastatyti Dievui šventovę. Tačiau Dievas pasakė Dovydui, kad šventovę pastatys jo sūnus Saliamonas, o Dievas Pats pastatys namus *Dovydui* (2 Sam 7:4-13). Po to sekė smulkiai išdėstytas pažadas, kuriame buvo pateikta daug dalykų, jau pasakytų Abraomui, bei pridėta įvairių kitų detalių:

"Kai pasibaigs tavo dienos ir tu užmigsi prie savo tėvų, Aš pakelsiu tavo palikuonį po tavęs, išėjusį iš tavo strėnų, ir įtvirtinsiu jo karalystę. Jis pastatys namus Mano vardui, o Aš įtvirtinsiu jo karalystės sostą amžiams. Aš būsiu jam Tėvas, o jis bus man sūnus. Jei jis nusikals, bausiu jį žmonių rykštėmis ir žmonių vaikų smūgiais. Bet Savo gailestingumo Aš neatimsiu nuo jo, kaip atėmiau nuo Sauliaus, kurį pašaliniau prieš tave. Tavo namai ir tavo karalystė bus įtvirtinti tau amžiams; tavo sostas bus amžinas" (2 Sam 7:12-16).

Iš mūsų ankstesnių užsiėmimų žinome, kad "palikuonimi" turėtų būti Jėzus. Tą patvirtina jo vadinimas Dievo sūnumi (2 Sam 7:14), taip pat apie tai kalbama ir daugelyje kitų vietų Biblijoje:

- "Aš esu Dovydo šaknis ir palikuonis", pasakė Jėzus (Apr 22:16).
- Evangelija "kalba apie Jo (Dievo) Sūnų (Jėzų), kūnu kilusį iš Dovydo palikuonių" (Rom 1:3).
- "Iš jo (Dovydo) palikuonių, kaip buvo žadėjęs, Dievas iškėlė Gelbėtoją Jėzų" (Apd 13:23).
- Angelas pasakė mergelei Marijai apie jos sūnų Jėzų: "Jis bus didis ir vadinsis Aukščiausiojo Sūnus. Viešpats Dievas duos jam jo tėvo (protėvio) Dovydo sostą; Jis valdys Jokūbo namus per amžius, ir jo karalystei nebus galo" (Lk 1:32,33). Šitaip pažadas apie Dovydo palikuonį (2 Sam 7:13) pritaikomas Jėzui.

Tvirtai apibrėžę, kad palikuonis buvo Jėzus, dabar atkreipsime dėmesį į eilę svarbių klausimų:

- "Aš pakelsiu tavo palikuonį po tavęs, išėjusį iš tavo strėnų... Aš būsiu jam Tėvas, o jis bus Man sūnus" (2 Sam 7:12,14). "Tavo palikuonį pasodinsiu į tavąjį sostą! (Ps 132:11). Jėzus, kaip palikuonis, kūnu turėjo tiesiogiai kilti iš Dovydo, ir tuo pat metu jo Tėvu turėjo būti Dievas. Tą galima buvo pasiekti tik gimimu iš mergelės, kaip tas aprašyta Naujajame Testamente; Jėzaus motina buvo Marija, Dovydo palikuonė (Lk1:32), bet jo tėvas buvo ne žmogus, o Dievas. Kad Marija pradėtų Jėzų, Dievas stebuklingai paveikė jos išcias Šventąją Dvasia. Ir angelas apie tai kalbėjo: "Todėl ir gimęs iš tavęs bus šventas ir vadinamas Dievo Sūnumi" (Lk 1:35). "Gimimas iš mergelės" buvo vienintelis būdas tinkamai įvykdyti pažadą Dovydui.
- "Jis pastatys namus Mano vardui" (2 Sam 7:13). Šie žodžiai reiškia, kad Jėzus pastatys Dievui šventovę - tiek materialią, tiek ir dvasinę. Ez 41-48 skyriuose smulkiai aprašoma, kokia šventovė bus pastatyta Jeruzalėje atėjus Tūkstančio metų viešpatijai (per pirmuosius 1000 Dievo Karalystės egzistavimo metų, kuomet Kristus bus sugrįžęs į žemę). Dievo "namai" - tai namai, kuriuose gyvens Dievas. Iz 66:1,2 taip pat sakoma, jog Dievas apsigyvens nuolankių Jo žodžiui žmonių širdyse. Todėl iš tikrų tikinčiųjų Jėzus stato dvasinę šventovę, kurioje gyvens Dievas. Dabar galime teisingai suprasti Petro žodžius, kuriuose Jėzus vadinamas Dievo namų kertiniu akmeniu (1 Pt 2:4-8), o krikščionys apibūdinami kaip gyvieji akmenys, iš kurių bus pastatyti dvasiniai namai (1 Pt 2:5).
- "Aš įtvirtinsiu jo (Kristaus) karalystės sostą amžiams... Tavo (Dovydo) namai ir tavo karalystė... tavo sostas bus amžinas" (2 Sam 7:13,16 plg. Iz 9:6,7). Taigi Kristaus karalystė bus įkurta Izraelyje, Dovydo karalystėje. Tai reiškia, kad būsimąja Dievo Karalyste bus atkurtoji Izraelio karalystė (smulkiau apie tai kalbama 5.3 poskyryje). Kad išsipildytų šis pažadas, Kristus turės karaliauti Dovydo soste, t.y. jo valdymo vietoje. Tas sostas iš tikrųjų buvo Jeruzalėje. Tai dar vienas įrodymas to, kad Karalystė turi būti įkurta čia, žemėje, nes kitaip šie pažadai liks neįvykdyti.

- Žodžiai "Tavo namai ir tavo karalystė bus įtvirtinta tau amžiams" (2 Sam 7:16) duoda pagrindą galvoti, kad Dovydas bus amžinosios Kristaus Karalystės įkūrimo liudininku. Todėl tai buvo netiesioginis pažadas, jog jis prisikels Jėzui sugrįžus, kad savo akimis galėtų pamatyti, kaip visame pasaulyje įkūriama Karalystė, kurią iš Jeruzalės valdys Kristus.

Nepaprastai svarbu yra suprasti Dovydui pažadėtus dalykus. Dovydas džiaugsmingai kalbėjo apie juos, kaip apie "amžiną sandorą", kuri "yra visas mano išgelbėjimas ir visa valia (troškimai)" (2 Sam 23:5). Šie dalykai taip pat siejasi ir su mūsų išgelbėjimu. Todėl mes turėtumėme panašiai džiaugtis ir trokšti jų išsipildymo. Reikia dar kartą pabrėžti šių tikėjimo tiesų svarbą. Tragiška yra tai, kad krikščioniškame pasaulyje skelbiamos dogmos, kurios akivaizdžiai prieštarauja šioms nuotabioms tiesoms:

- Jeigu iki savo gimimo Jėzus jau būtų fiziškai egzistavęs kaip asmenybė, tada visi šie pažadai, kad Jėzus bus Dovydo palikuonimi, tampa tiesiog absurdu.
- Jeigu Dievo Karalystė bus danguje, tada Jėzus negali atkurti Dievo Karalystės Izraelyje, o taip pat jis negali karaliauti Dovydo soste, jo valdymo vietoje. Šie dalykai tikrai buvo žemėje, todėl jie turi būti atkurti toje pačioje vietoje.

Ar per Saliamoną išsipildė pažadai?

Tikrasis Dovydo sūnus, Saliamonas, išpildė dalį pažadų, Dievo duotų Dovydui. Jis pastatė Dievui šventovę (1 Kar 5-8) ir jo karalystė klestėjo. Kaimyninių tautų valdovai siuntė pas Saliamoną savo atstovus, kad paliudytų jam savo pagarbą (1 Kar 10), o lankantis šventovėje būdavo gaunamas didžiulis dvasinis palaiminimas. Taigi Saliamono karalystė pranašavo žymiai didesnę pažadų Dovydui išsipildymą, kuris bus matomas Kristaus karalystėje.

Kai kas tvirtina, kad pažadai Dovydui buvo pilnai išpildyti per Saliamoną, tačiau žemiau pateikiami faktai tą paneigia:

- Daugelis Naujojo Testamento liudijimų teigia, kad "palikuonis" buvo Kristus, o ne Saliamonas.
- "Palikuonio" karalystė turi būti amžina, o Saliamono karalystė tokia nebuvo.
- Dovydas pripažino, kad pažadai buvo susiję su amžinuoju gyvenimu, o ne su jo tiesiogine šeima: "Mano namai ne taip dideli pas Dievą, kad būtų turėjęs padaryti su manim amžiną sandorą" (2 Sam 23:5).
- Dovydo palikuonis yra Mesijas, Gelbėtojas iš nuodėmių (Iz 9:6,7; 22:22; Jer 33:5,6,15; Jn 7:42). Bet Saliamonas vėliau nusigręžė nuo Dievo (1 Kar 11:1-13; Neh 13:26) dėl daugelio savo svetimtaučių žmonių, kurios nežinojo Izraelio vilties.

Papildymas 9: Dangaus ir žemės sunaikinimas (Apr 21:1; 2 Pt 3:6-12).

Kadangi Dievas ketina įkurti Savo Karalystę čia, žemėje (žr. 6 skyrių ir 4.4 poskyrį), tai neįmanoma nė įsivaizduoti, kad Jis sunaikins mūsų planetą. 4.3 poskyryje parodoma, jog Dievas ne kartą tvirtai pažadėjo to nepadaryti. Todėl aukščiau nurodytas eilutes, kuriose minimas dangaus ir žemės sunaikinimas, reikia suprasti perkeltine prasme.

Ištrauka iš Petro laiško atskleidžia panašumą tarp teismo, kuris ištiko žemę Nojaus laikais, ir to, kuris įvyks ateityje, kuomet ateis "Viešpaties diena". "Ano meto pasaulis žuvo, vandeniui užtvindytas. O dabartiniai dangūs ir žemė... palaikomi ugniai, saugomi teismo dienai" (2 Pt 3:6,7). Petras pažymi skirtumą tarp vandens, kuris buvo naikinimo įrankiu Nojaus laikais, ir ugnies, kuri bus naudojama

antrojo Kristaus atėjimo metu. "Dangūs ir žemė" Nojaus laikais nebuvo sunaikinti tiesiogine prasme, tiktai žuvo "kiekvienas kūnas", kuris buvo nuodėmingas (Pr 7:21; plg. 6:5,12). Taigi iš to seka, kad "dangūs ir žemė" reiškia pasaulio, ar žmonių visuomenės, santvarką. Tie, kas neteisingai supranta šią ištrauką, yra linkę nekreipti dėmesio į žodžius, kuriuose kalbama apie "dangaus" sunaikinimą. Jų negalima suprasti tiesiogine prasme, nes dangūs yra Dievo buvimo vieta (Ps 123:1), kur nėra nuodėmingumo (Hab 1:13; Ps 65:5,6), ir jie skelbia Dievo garbę (Ps 19:2). Jeigu žodžius apie "dangų" reikia suprasti perkeltine prasme, tai tas pats taikytina ir "žemei".

Sekančios ištraukos liudija, kad ir kitose Biblijos vietose minimus žodžius "dangūs ir žemė" nereikia suprasti tiesiogine prasme, nes jie reiškia žemėje egzistuojančią santvarką:

- "Aš pažvelgiau į žemę - ji buvo be pavidalo ir tuščia, pažvelgiau į dangus – ten nebuvo šviesos... Viešpatys tarė: 'Visa (Izraelio) šalis liks tuščia... Dėl to gedės žemė ir aptems aukštai dangūs' (Jer 4:23-28). Tai pranašystė apie būsimą Izraelio teismą. Dėl viso šito gedės "dangūs ir žemė", iš kurių susideda Izraelio tauta, o ne dangus ir žemė tiesiogine prasme.
- Ankščiau Mozė kreipėsi į visą Izraelį: "Klauskite dangūs! Aš kalbėsiu, žemė teišgirsta mano žodžius" (Įst 32:1). Prieš tai pabrėžiama, kad jis kreipėsi į dvi grupes žmonių: 1) "Giminių vadai ir vyresnieji" ir 2) "visas Izraelis" (Įst 31:28,30). Taigi vadai prilyginami "dangui", o paprasti žmonės "žemei".
- Izaijas taip pat pradėjo savo pranašystę panašiai: "Dangūs, klausykite, žeme, išgirs!... Klausykite Viešpaties žodžio... valdovai! Išgirs mūsų Dievo įstatymą... tauta!" (Iz 1:2,10). Čia vėlgi dangūs sugretinami su valdovais, o žemė su tauta.
- "Jis šaukia dangų iš aukštybių ir žemę, kad galėtų teisti savo tautą Izraelį" (Ps 50:4). Čia komentarai nereikalingi.
- Panašiai ir Ag 2:7,21: "Aš pajudinsiu dangų ir žemę... Aš sukursiu visas tautas".
- "Mano kardas bus nuplautas danguje, jis nusileis Idumėjos teismui... Viešpaties kardas suteptas krauju... Viešpaties... didelės skerdynės Idumėjoje" (Iz 34:5,6). "Dangus" čia prilyginamas Idumėjai. Taigi prieš tai pateikta pranašystė, kad "dangaus kareivijos sutirps" (Iz 34:4), turi omenyje Idumėjos "sutirpimą".
- Dangūs ir žemė, apie kurių sunaikinimą kalbama Izaijo knygos 13 skyriuje, reiškia Babilono tautą. Kalbėdamas apie Babiloną Dievas sako: "Aš supurtysiu dangus, o žemė pajudės iš savo vietos... Kaip išgąsdintos stirnos... kiekvienas grįš prie savo tautos, į savo kraštą" (Iz 13:13,14). Čia tautos bėgimas prilyginamas dangaus ir žemės judėjimui.

Turint visą tai omenyje, reikia manyti, kad Naujajame Testamente ryšium su Kristaus sugrįžimu minimi nauji dangūs ir žemė, reiškia naują pasaulio santvarką, kuri įsigalios įkūrus Dievo Karalystę.

Dėmesingesnis 2 Pt 3 skyriaus skaitymas tą patvirtina. Aprašius dabartinių "dangaus ir žemės" pabaigą, 13 eilutėje tęsiama: "Tačiau mes pagal Jo pažadą laukiame naujo dangaus ir naujos žemės, kuriuose gyvena teisumas". Čia cituojamas Iz 65:17 pateiktas Dievo pažadas: "Štai Aš kuriu naują dangų ir naują žemę". Likusioje Izaijo knygos 65 skyriaus dalyje aprašoma nauja, tobula pasaulio santvarka, kuri bus sukurta čia, žemėje: "Jeruzalę sukursiu džiūgauti... Jie nieko nestatys, kas atitektų kitiems... vaikas mirs nugyvenęs šimtą metų (t.y. gyvenimo trukmė bus ilgesnė)... Vilkas ir avinėlis ganysis drauge" (Iz 65:18-25). Aišku, kad tokia palaima žemėje egzistuos tik būsimuoju Dievo Karalystėje - tai ir bus nauji "dangūs ir žemė", kurie pakeis dabartinę netobulą sąrangą.

Papildymas 10: "Britų izraelizmo" pretenzijos

H.W. Armstrong'o organizacijos "Paprastoji tiesa" šalininkai iškėlė idėją apie tai, kad pažadai Abraomui jau išsipildė anglų ir amerikiečių tautos, kurios, jų manymu, yra Efraimo ir Manaso giminės. Judėjimo "Britų izraelizmas" nariai mano, kad Anglijos karaliai ir karalienės yra kilę iš Judo giminės, pradedant nuo karaliaus Dovydo. Norėdami pateisinti savo teorijas, jie turėjo prieiti išvados, kad žydai buvo atmesti kaip Dievo tauta, o vietoj jų išrinktos britų tautos. Jei bus suprasti 3 skyriuose pateikiami aiškinimai, taps aišku, kad šios pretenzijos neturi visiškai jokio biblinio pagrindo. Iš visos daugybės žemiau pateikiami tik keli pavyzdžiai, atskleidžiantys panašių samprotavimų klaidingumą:

- "*Visi nusidėjo ir stokoja Dievo šlovės*" (Rom 3:23), todėl Kristus ir mirė, kad duotų galimybę išsigelbėti iš nuodėmės prakeikimo visų tautybių žmonėms. Jei pasikrikštijome į Kristų ir tapome dvasinio Izraelio dalimi, tada visai nesvarbu, kokios tautybės mes esame pagal kilmę (Gal 3:27-29). Mums liepta skelbti Evangeliją visoms tautoms, krikštijant tuos asmenis, kurie ja patiki (Mk 16:15,16); tokiu būdu naująjį Izraelį sudaro žmonės iš visų tautų, o ne vien tik britai.
- Labai sunku nustatyti britų ir amerikiečių tautų kilmę; jas sudaro mišinys žmonių iš įvairių pasaulio dalių. Jei kas nors gimsta tose šalyse, tai dar visiškai nereiškia, kad jie tampa Dievo išrinktaisiais.
- "Britų izraelizmo" šalininkai tvirtina, kad Abraomo palikuonims pažadėtus palaiminimus gavo britų tautos, nepriklausomai nuo jų paklusnumo Dievui. Bet tai prieštarauja ne kartą pakartotam principui, pagal kurį paklusnumas yra būtina sąlyga Dievo palaiminimams gauti. Kun 26 ir Įst 28 skyriuose pabrėžiama, kad palaiminimai nužengs ant izraelitų, jeigu jie vykdys Dievo žodį, o už nepaklusnumą ant jų kris prakeikimai. Taigi negalima tvirtinti, kad Dievas suteikė savo palaiminimus britams nepaisydamas jų paklusnumo Savo žodžiui, ir netgi atviro nepaklusnumo jam akivaizdoje, nes tai tikrai neatitinka sąlygų, pagal kurias Dievas suteikia Savo palaiminimus.
- Tvirtinimas, kad Dievas atmetė Izraelio tautą ir pakeitė ją britais, prieštarauja mintims, kurios išdėstytos kad ir Rom 11:1,2: "Ar Dievas atstūmė savo tautą? Jokių būdu? Juk ir aš (Paulius) izraelitas, iš Abraomo palikuonių... Dievas neatstūmė savosios tautos, kurią iš anksto numatė".
- Dievo Karalystė praeityje buvo Izraelio Karalystė (2 Krn 9:8). Ji buvo sunaikinta dėl nepaklusnumo, bet ši Karalystė bus atkurta (Ez 21:25-27). Ji grįš į Jeruzalę (Mch 4:8), kuomet Jėzus ten atsisės į Dovydo sostą (Lk 1:32).
- Dabartiniu metu išsklaidyta Izraelio tauta turi vėl susirinkti kartu iš įvairių pasaulio dalių: "Štai aš (Dievas) imsiu Izraelio vaikus iš tarpo tautų, į kurias jie nuėjo... Aš padarysiu iš jų vieną giminę šalyje, Izraelio kalnuose" (Ez 37:21,22). Šiuo metu tai pildosi, sugrįžtant į savo žemę *tikriesiems* žydams; galutinai ši pranašystė išsipildys Dievo Karalystėje, kuri, kaip rodo dabartinis žydų grįžimas į savo žemę, turi ateiti labai greitai.

Pastaba: Tie, kas ypač domisi šiuo klausimu, iš leidėjų gali nemokamai gauti brošiūrėlę "Britų izraelizmo nagrinėjimas".

3 skyrius: klausimai

1. Kurie iš Dievo pažadų pranašauja apie nuolatinę kovą tarp nuodėmės ir teisumo?

- a) Pažadai Nojui
- b) Pažadai Edene
- c) Pažadai Dovydui
- d) Pažadai Abraomui

2. Kurie iš žemiau pateiktų teiginių apie pažadus Edene yra teisingi?

- a) Žalčio palikuonis yra Liuciferis
- b) Kristus ir teisieji yra moters palikuonys

- c) Kristus laikinai sužeidė žalčio palikuonį
- d) Moters palikuonis buvo sužeistas Kristui mirštant

3. Kur Abraomo palikuonys gyvens per amžius?

- a) Danguje
- b) Jeruzalėje
- c) Žemėje
- d) Kai kurie Danguje, o kai kurie žemėje

4. Kurie iš žemiau išvardintų dalykų buvo pažadėti Dovydui?

- a) Jo didysis palikuonis viešpataus per amžius
- b) Jo palikuonis turės Karalystę Danguje
- c) Palikuonis bus Dievo sūnumi
- d) Jo palikuonis, Jėzus, gyvens Danguje iki savo gimimo žemėje.

5. Kaip mes galime tapti Abraomo palikuonimis?

6. Ar žemė kada nors bus sunaikinta?

7. Kaip Dievo pažadai patvirtina jūsų atsakymą į 6 klausimą?

8. Paaiškinkite pažadą Edene, kuris pateiktas Pr 3:15.

4 SKYRIUS

DIEVAS IR MIRTIS

4.1 Žmogaus prigimtis

Atrodo, kad dauguma žmonių praleidžia labai mažai laiko mąstydami apie mirtį, ar apie savo prigimtį, kuri yra pagrindinė mirties priežastis. Be tokios savianalizės nepasiekiamas reikiamas savęs pažinimas, todėl žmonės eina per gyvenimą vadovaudamiesi tiktai savo pačių prigimtiniais geismais. Nors tas ir slepiama, bet dažnai atsisakoma pripažinti tą faktą, kad gyvenimas yra toks trumpas, jog mirtis užklups mus netgi per daug greitai. "Ir kas gi jūsų gyvybė? Esate garas, kuris trumpam pasirodo ir paskui išnyksta". "Mes visi mirštame ir krentame žemėn kaip vanduo, kurs nebegrižta". "Kaip žaliuojanti žolė; rytmetį žydi (mūsų jaunystė) ir žaliuoja, vakare nukertama ir džiūsta". (Jok 4:14; 2 Sam 14:14; Ps 90:5,6). Mozė, tikrai mąstantis žmogus, pripažino tai ir maldavo Dievą: "Pamokyk mus suskaičiuoti mūsų dienas, kad pasiektumėm širdies išmintį" (Ps 90:12). Todėl turėdami omenyje gyvenimo trumpumą, mes turėtume pirmaeilį dėmesį skirti tikros išminties įgijimui.

Suvokdami mirties neišvengiamumą, žmonės reaguoja į tai skirtingai. Kai kuriose kultūrose bandoma mirtį ir laidotuves padaryti gyvenimo dalimi, šitaip stengiantis sumažinti netekties ir neišvengiamumo jausmą. Dauguma tų, kurie vadina save "krikščionimis", laikosi tos nuomonės, jog žmogus turi savyje "nemirtingą sielą" ar kažkokią nemirtingą dalį, kuri pergyvena mirtį ir po to patenka į bausmės arba apdovanojimo vietą. Iš visų žmogiškų išgyvenimų daugiausia problemų ir tragedijų sukelia mirtis, todėl reikia manyti, kad žmogaus protas kiek galėdamas stengiasi sušvelninti jos poveikį sąmonei; dėl šito yra sukurta labai daug klaidingų teorijų apie mirtį bei pačią žmogaus prigimtį. Kaip visada, norint surasti tikrą tiesą apie šiuos nepaprastai svarbius dalykus, visas tas teorijas būtina patikrinti remiantis Biblija. Reikėtų prisiminti, jog pirmasis Biblijoje aprašytas melas priklauso žalčiui Edeno sode. Prieštaraudamas aiškiam Dievo perspėjimui, kad nusidėjęs žmogus neišvengiamai mirs (Pr 2:17), žaltys pareiškė: "Visai judu nenumirsite" (Pr 3:4). Visos klaidingos religijos turi panašų bruožą, nes bando paneigti mirties neišvengiamumą ir neatšaukiamumą.

Kad suprastume savo tikrąją prigimtį, mes turime išnagrinėti, ką Biblija sako apie žmogaus sutvėrimą. Tas išdėstyta paprastais žodžiais, ir jei mes suprasime juos tiesiogine prasme, mums neliks jokių abejonių dėl mūsų prigimties (žr. Papildymą 17, kuriame išaiškinama, kodėl Pradžios knygą reikėtų suprasti tiesiogine, pažodine prasme). "Viešpats Dievas padarė iš žemės molio žmogų... Savo veido prakaite tu (Adomas) valgysi duoną, iki nesugrįši į žemę, iš kurios esi paimtas, nes dulke esi ir dulke vėl pavirsi" (Pr 2:7; 3:19). Čia visiškai nieko neužsimenama apie tai, kad žmogus turi kokią nors įgimtą, neatsiejamą nemirtingumą; nė viena jo dalis po mirties negyvena toliau.

Biblijoje akivaizdžiai pabrėžiamas tas faktas, kad žmogus sudarytas vien tik iš paprasčiausių dulkių: "Esame mes molis" (Iz 64:7); "žmogus yra iš žemės, žemiškas" (1 Kor 15:47); žmogus "turi pagrindą iš žemės" (Job 4:19); "ir žmogus vėl pavirstų į pelenus" (Job 34:14,15). Abraomas pripažino esąs "dulkė ir pelenai" (Pr 18:27). Tuoj po Dievo įsakymo sulaužymo Edene, "Dievas išmetė jį (žmogų)... kad jis kartais neištiestų savo rankos ir neimtų taip pat iš gyvybės medžio, ir valgytų, ir gyventų per amžius" (Pr 3:24,22). To nebūtų reikėję, jei kažkokia žmogaus dalis pagal savo prigimtį būtų nemirtinga.

Sąlyginis nemirtingumas

Evangelijoje nuolat kartojama, kad žmogus gali surasti kelią į amžinąjį gyvenimą ir nemirtingumą Kristaus darbų dėka. Kadangi tai yra vienintelė nemirtingumo forma, apie kurią kalba Biblija, todėl iš to seka, kad negalima bibliškai pagrįsti mokymo, pagal kurį už blogus darbus kenčiama visą amžinybę turint pilną sąmonę. Nemirtingumą galima gauti tiktai paklustant Dievo įsakymams, ir tie, kas paklūsta jiems, amžinybę praleis tobuloje būsenoje turėdami nemirtingumą. Tai ir yra atpildas už teisumą.

Sekančios eilutės turėtų pakankamai aiškiai įrodyti, jog šis nemirtingumas yra sąlyginis, mes neturime jo iš prigimties:

- Kristus "sunaikino mirtį ir nušvietė gyvenimą bei nemirtingumą savo Evangelija" (2 Tim 1:10; 1 Jn 1:2).
- "Jei nevalgysite Žmogaus Sūnaus kūno ir negersite jo kraujo, neturėsite savyje gyvybės (t.y. tai nėra neatsiejama jūsų prigimties dalis)! Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas turi amžinąjį gyvenimą, ir aš jį prikelsiu paskutinąją dieną", kada bus suteiktas šis "amžinasis gyvenimas" (Jn 6:53,54). Evangelijos pagal Joną 6 skyriuje Jėzus įrodinėja, jog jis yra "gyvybės duona", ir kokią nors nemirtingumo viltį galima gauti tiksliai teisingai tą priimant (Jn 6:47,50,51,57,58).
- "Dievas mums (tikintiesiems) suteikė amžinąjį gyvenimą, ir tas gyvenimas yra jo Sūnuje" (1 Jn 5:11). Jokios vilties gauti nemirtingumą negali būti tiems, kas nėra "Kristuje". Nemirtingumas tapo įmanomas tiksliai Kristaus dėka; apie Jį kalbama kaip apie "gyvybės (t.y. amžinojo gyvenimo) kūrėją" (Apd 3:15) - juk jis "visiems, kurie jo klauso, tapo amžinojo išganymo priežastimi" (Žyd 5:9). Taigi nemirtingumas tapo prieinamas žmonėms tiksliai Kristaus darbų dėka.
- Tikri tikintieji ieško nemirtingumo ir bus apdovanoti amžinuoju gyvenimu, kurio mes neturime savaime, iš prigimties (Rom 2:7; 6:23; Jn 10:28). Reikia, kad mūsų "marus (kūnas) apsiliktų nemarybe" sugrįžus Kristui (1 Kor 15:53); taigi nemirtingumas yra mums pažadėtas, bet kol kas mes jo dar neturime (1 Jn 2:25).
- Tiksliai Dievas turi savaiminį, neatsiejamą nemirtingumą (1 Tim 6:16).

4.2 Siela

Viso to šviesoje neįmanoma nė įsivaizduoti, kad žmogus galėtų turėti "nemirtingą sielą" ar kokią kitokią savaime nemirtingą dalį. Dabar mes pamėginsime susiorientuoti painiavoje, supančioje žodį "siela".

Hebrajiškas ir graikiškas žodžiai (atitinkamai "nefeš" ir "psyche"), kurie Biblijoje verčiami žodžiu "siela", dar verčiami daugeliu kitų žodžių, pavyzdžiui:

Kvapas (kvėpavimas)
Numirėlis, lavonas
Esybė, būtybė
Širdis, jausmai
Dvasia
Žmogus

Kai kada jie verčiami tiesiog asmeniniais įvardžiais. Taigi "siela" reiškia asmenį, kūną ar žmogaus "aš". Gerai žinomas signalas S.O.S. - tai anglišku žodžių "Save our souls" (kurie išvertus reiškia "Išgelbėkite mūsų sielas") santrumpa. Aišku, kad tai reiškia "Išgelbėkite mus nuo mirties!". Taigi "siela" reiškia asmenį, taip vadinama asmenybę sudarančių dalykų visuma. Todėl galima suprasti, kodėl daugelyje šiuolaikinių Biblijos vertimų retai naudojamas žodis "siela", pakeičiant jį asmeniniais įvardžiais, ar žodžiu "žmogus". Rašoma, kad Dievas sutvėrė "gyvas esybes... visokias gyvas ir galinčias judėti esybes" (Pr 1:20,21). Hebrajiškame tekste "esybę" atitinka žodis "nefeš", kuris taip pat kai kur verčiamas žodžiu "siela", pvz. Pr 2:7: "Dievas sutvėrė žmogų... padarydamas žmogų gyva siela" (žr. A. Vėliaus vertimą). Taigi žmogus yra "siela", kaip ir gyvūnai yra "sielos". Vienintelis skirtumas tarp žmonių ir gyvūnų yra tas, kad žmogus viršesnis už juos protiškai; jis sutvertas pagal fizinį Dievo paveikslą (Pr 1:26; žr. 1.2 poskyrį šioje knygoje). Be to kai kurie žmonės pašaukiami pažinti Evangeliją, kurios dėka jiems

atsiveria nemirtingumo viltis (2 Tim 1:10). Bet nagrinėdami savo esminę prigimtį ir mirtį, mes nesurasime jokių skirtumų tarp žmogaus ir gyvūnų:

"Tas pats likimas yra žmonėms ir gyvuliams: kaip miršta vieni, taip miršta ir kiti (atkreipkite dėmesį į šio fakto pabrėžimą)... ir žmogus neviršija gyvulio... Visi (t.y. žmogus bei gyvūnai) eina į vieną vietą (kapą), visi yra iš dulkių ir visi grįžta į dulkes" (Koh 3:19,20). Įkvėptasis Koheleto rašytojas maldoje prašė Dievą padėti žmonėms suvokti šį nemalonų faktą, kad "jie (žmonės), jų pačių matymu, yra gyvuliai" (Koh 3:18). Taigi galima numanyti, jog daugeliui žmonių bus sunku tai pripažinti; iš tiesų, nusižeminti priverčia suvokimas, kad pagal prigimtį mes esame tiesiog gyvūnai, ir gyvename vadovaudamiesi tais pačias savisaugos, dauginimosi bei stipriausių išlikimo instinktais. Koh 3:18 sakoma, jog Dievas "tiria" žmones parodydamas jiems, kad jie tėra gyvūnai; t.y. tikrai nuolankūs ir paklusnūs Dievui žmonės suvoks šią tiesą, o kiti neišlaikys šito bandymo. Dvidešimtame amžiuje po pasaulį nepastebimai paplito humanizmo filosofija, pagal kurią žmonės yra nepaprastai svarbūs ir vertingi. Apvalyti savo mąstyseną nuo humanizmo įtakos gana nelengva. Čia gali padėti paprasti Ps 39:6 žodžiai: "Kiekvienas žmogus stovi tik kaip kvapas". "Ne žmogaus valdžioje jo kelias" (Jer 10:23).

Vienas iš pačių pagrindinių dalykų, kuriuos mes žinome, yra tas, kad visi žmonių kūnai - tikrai, visos gyvos būtybės - galiausiai mirs. Taigi "siela" miršta; ji yra visiškai priešinga kam nors nemirtingam. Nenuostabu, kad daugeliu atveju žodis "siela" vartojamas Biblijoje kalbant apie sielos mirtį ir sunaikinimą. Jau pats žodžio "siela" vartojimas tokiame kontekste parodo, kad siela nėra kažkas nesunaikinamo ir nemirtingo:

- "Siela, kuri nusidės, pati turės mirti" (Ez 18:4).
- Dievas gali sunaikinti sielą (Mt 10:28). Apie sielų sunaikinimą taip pat kalbama Ez 22:27; Pat 6:32; Kun 23:31(žr. pvz. A. Vėliaus vertimą).
- Visos "sielos" Asoro (Chacoro) mieste buvo užmuštos kardu (Još 11:11 plg. Još 10:30-39; žr. A.Vėliaus vertimą).
- Mozės Įstatymas dažnai liepia užmušti bet kurią "sielą", nepaklustančią tam tikriems įsakymams (pvz. Sk 15:27-31 žr. A. Vėliaus vertimą).
- Sielos pasmaugimo ar sunaikinimo paminėjimas įgauna prasmę tik tada, jei pripažinsime, kad siela gali mirti (Pat 18:7; 22:25; Job 7:15).
- Kristus "atidavė savo gyvybę", taigi jo gyvybė arba "siela" tapo auka už nuodėmę (Iz 53:10,12).

Taigi "siela" reiškia asmenį arba kūną, o ne kažkokią nemirtingą kibirkštį mumyse. Tai matyti daugumoje vietų, kur vartojamas šitas žodis. Štai keletas akivaizdžių pavyzdžių:

- Jer 2:34 kalbama apie "nekaltų sielų kraują".
- "Jei kuri siela padaro nuodėmę, girdėdamą keikimą... ir to nepranešė... Jei kuri siela ką nors užteršto paliečia... jei kuri siela nesąmoningai pasižadėtų gera ar pikta daryti" (Kun 5:1-4 žr. A. Vėliaus vertimą).
- "Mano siela... ir visa kas yra viduj manęs... Šlovink, mano siela, Viešpatį... kurs pasotina gėrybėmis tavo gyvenimą" (Ps 103:1,2,5).
- "Kas nori išgelbėti savo gyvybę ("sielą"), tas ją praras; o kas pražudys savo gyvybę ("sielą") dėl manęs... tas ją išgelbės" (Mk 8:35). Tai pakankamai gerai įrodo, jog siela nereiškia kažkoko dvasinio prado, esančio žmoguje; šičia "siela" (graikiškai "psyche") reiškia tiesiog kūno gyvybę, kaip kad šis žodis ir yra čia išverstas.

4.3 Žmogaus dvasia

Gaila, bet daugelis žmonių painioja sielą su dvasia. Be to padėti dar apsunkina tai, kad kai kuriose kalbose, taigi ir Biblijos vertimuose į jas, žodžiai "siela" bei "dvasia" teturi tik vieną atitikmenį. Sielos sąvoka iš esmės apima visas asmens sudedamąsias dalis, taigi kai kada ji gali reikšti ir dvasią. Tačiau Biblijoje varojami žodžiai "siela" ir "dvasia" paprastai skiriasi savo reikšme; sielą nuo dvasios galima atkirsti (Žyd 4:12).

Hebrajiškas ir graikiškas žodžiai, verčiami žodžiu "dvasia" (atitinkamai "ruach" ir "pneuma"), dar verčiami ir kitai žodžiai, kaip antai:

Kvapas, alsavimas, kvėpavimas

Vėjas

Širdis

Mintys

"Dvasios" sąvoką esame išnagrinęję 2.1 poskyryje. Dievas per Savo Dvasią palaiko materialiąją kūriniją, taip pat ir žmogų. Taigi žmoguje esanti Dievo Dvasia - tai jį palaikanti gyvybinė jėga. "Kūnas be dvasios miręs" (Jok 2:26). "Dievas... įkvėpė į jo (žmogaus) veidą (šnerves) gyvybės kvapą (dvasią), ir žmogus pasidarė gyva esybė (siela)" (Pr 2:7). Jobas sako, jog jo nosyje yra "Dievo kvapas (dvasia)" (Job 27:3 plg. Iz 2:22). Taigi mūsų viduje esanti gyvybės dvasia duodama mums gimimo metu ir ji išlieka mumyse, kol gyvas mūsų kūnas. Kai Dievo Dvasia iš ko nors atimama, tas dalykas tuoj pat žūna, nes Dvasia yra gyvybinė jėga. Jei Dievas "patrauktų prie savęs jo (savo) dvasią ir kvapą, kiekvienas kūnas žūtų vienu kartu ir žmogus vėl pavirstų į pelenus. Jei tai turi proto, klausyk, kas sakoma" (Job 34:14-16). Pastarasis išsireiškimas dar kartą primena, jog žmogui labai sunku priimti tokį jo tikrosios prigimties išaiškinimą.

Mums mirštant Dievas paima iš mūsų Savo dvasią, ir tada ne tik miršta kūnas, bet taip pat nutrūksta visa mūsų sąmonės veikla. Dovydas suvokė tai, todėl jis pasitikėjo Dievu, o ne tokiais silpnais sutvėrimais, kaip žmonės. Ps 146:3-5 suduoda smūgį humanizmo pretenzijoms: "Nepasitikėkite kunigaikščiais, žmogumi, per kurių neateina išgelbėjimas. Kai išeis jo dvasia, jis grįš į savo žemę (iš kurios mes visi esame padaryti); tuomet dings visi jo sumanymai. Palaimintas, kieno padėjėjas yra Jokūbo Dievas".

Po mirties "dulkės sugrįš į žemę, iš kurios yra, ir dvasia grįš atgal pas Dievą, kurs ją davė" (Koh 12:7). Jau esame išsiaiškinę, jog per savo Dvasią Dievas yra visur. Šia prasme "Dievas yra Dvasia" (Jn 4:24). Kai mirštame, mes "išleidžiame kvapą" ta prasme, kad mumyse esanti Dievo Dvasia pasitraukia iš mūsų. Ta Dvasia susilieja su Dievo Dvasia, kuri yra aplink mus; taigi po mirties "dvasia grįš atgal pas Dievą".

Kadangi Dievo Dvasia palaiko visą kūriniją, tai ir gyvūnai miršta taip pat. Žmonės ir gyvūnai turi savyje tą pačią Dvasią, ar gyvybinę jėgą. "Nes tas pats likimas yra žmonėms ir gyvuliams: kaip miršta vieni, taip miršta ir kiti. Visų yra toks pat alsavimas (dvasia), ir žmogus neviršija gyvulio" (Koh 3:19). Rašytojas tęsia toliau ir sako, kad tiek žmonių, tiek gyvūnų dvasia (kvėpavimas) eina į tą pačią vietą (Koh 3:21). Ko gero kalbant apie tokia pačią žmonių ir gyvūnų dvasią bei mirtį prisimenama, kaip tvano metu vienodai buvo sunaikinti ir žmonės, ir gyvūnai, kurie visi turėjo iš Dievo gautą (Pr 2:7; 7:15) gyvybės dvasią (kvapą): "Ir pražuvo kiekvienas kūnas, kurs judėjo ant žemės, paukščiai, gyvuliai, žvėrys, visokie kirminai, kurie šliaužoja ant žemės, ir visi žmonės: visa, kas turi gyvybės kvapą (dvasią) ant žemės, išmirė... visa buvo išgaišinta žemėje" (Pr 7:21-23). Pradžios knygos 7 skyriaus aprašymas aiškiai parodo, kad pagal savo esmę žmogus priklauso tai pačiai grupei, kaip ir "kiekvienas kūnas... visa, kas turi gyvybės kvapą". Taip yra būtent dėl šios gyvybės dvasios, kuri yra visiems vienoda.

4.4 Mirtis - būseną be sąmonės veiklos

Iš to, ką jau esame iki šiol išmokę apie sielą ir dvasią, turėtų būti aišku, jog miręs žmogus visiškai neturi sąmonės. Dievas prisimins darbus tu, kas yra atsakingi prieš jį (Mal 3:16; Apr 20:12; Žyd 6:10), bet Biblijoje nėra nieko, iš ko būtų galima numanyti, jog mirties būsenoje mes turime kokią nors sąmonę. Sunku ginčytis su žemiau pateiktais aiškiai teiginiais, kurie kalba apie tai:

- "Kai išeis jo (žmogaus) dvasia, jis grįš į savo žemę; tuomet dings visi jo sumanymai" (Ps 146:4).
- "Mirusieji gi visai nieko nebežino... Ir jų meilė, ir jų neapykanta, ir pavydas jau seniai dingo" (Koh 9:6,7). "...proto... nebebus mirusiųjų buveinėje" (Koh 9:10) – jokio mąstymo, taigi ir jokios sąmonės.
- Jobas sako, kad jei mirtų, būtų "buvęs kaip nebuvęs" (Job 10:19); mirtį jis laikė užsimiršimu, sąmonės nebuvimu ir visišku egzistavimo nutrūkimu, o tai primena mūsų būseną prieš gimimą.
- Žmogus miršta kaip ir gyvūnai (Koh 3:18); jei žmogus po mirties kažkur gyvena turėdamas sąmonę, tai ir jie turi ten pat patekti, bet nei Raštai, nei mokslas apie tai nieko nesako.
- Dievas "atsimena, kad mes esame dulkės. Žmogaus dienos panašios į šieną; kaip lauko gėlė, taip jis žydi... ir jau jo nebėra, ir jo nebepažįsta daugiau jo vieta" (Ps 103:14-16).

Mirtis - tikrai būseną be sąmonės veiklos, netgi teisiams. Tai patvirtinama tuo faktu, kad Dievo tarnai dažnai maldaudavo prailginti jų gyvenimą, kadangi jie žinojo po mirties negalėsia garbinti bei šlovinti Dievą, nes mirtis yra būseną be sąmonės veiklos. Geras pavyzdys yra Hezekijas (Iz 38:17-19) arba Dovydas (Ps 6:5,6; 30:10; 39:14; 115:17). Tiek teisiųjų, tiek ir nusidėjėlių mirtis dažnai vadinama miegu ar poilsiu (Job 3:11,13,17; Dan 12:13).

Dabar jau pateikėme pakankamai įrodymų ir galime atvirai pareikšti, jog Biblijoje paprasčiausiai nerandama patvirtinimo plačiai paplitusiam požiūriui, esą teisieji iš karto po mirties apdovanojami ir patenka į palaimingą būseną danguje. Tikroji tiesa apie mirtį ir žmogaus prigimtį suteikia didžiulį ramybės jausmą. Po visų žmogiško gyvenimo negandų ir skausmų kapas yra visiško užsimiršimo vieta. Tiems, kas nežinojo Dievo reikalavimų, tai bus amžinas užsimiršimas. Niekada nebus pareikalauta atisikaityti už šį liūdną ir nepavykusį gyvenimą; daugiau nebekils grėsmė vėl pajusti prigimtinio žmogiško proto sukurtas bergždžias viltis bei nuogastavimus.

Studijuojant Bibliją atrandama tam tikra tikėjimo tiesų sistema; gaila, bet dėl nepakankamo dėmesio Biblijai žmonių religiniame mąstyme egzistuoja taip pat tam tikra klaidų sistema. Bet kokia kaina siekdamas sušvelninti mirties neišvengiamumą, žmogus pradėjo tikėti turįs "nemirtingą sielą". Pripažinus žmoguje egzistuojant tokį nemirtingą elementą, reikia taip pat pripažinti, kad jis turi kažkur eiti po mirties. Dėl šito pradėta galvoti, jog teisiųjų ir nusidėjėlių likimai po mirties turi kažkaip išsiskirti. Stengiantis visą tai suderinti, prieita išvados, jog egzistuoja vieta, vadinama Dangumi, į kurią patenka "geros nemirtingos sielos", ir taip pat yra kita vieta, vadinama pragaru, į kurią patenka "blogos nemirtingos sielos". Jau esame parodę, kad pagal Biblijos mokymą "nemirtinga siela" negali egzistuoti. Dabar panagrinėsime kitas klaidingas idėjas, būdingas visuotinai pripažintiems aiškinimams. Dažnai teigiama, kad:

1. Mes apdovanojami už savo gyvenimą tuoj po mirties pasiunčiant mūsų "nemirtingą sielą" į tam tikrą vietą.
2. Teisieji atskiriami nuo nusidėjėlių tuoj po mirties
3. Teisieji apdovanojami paimant juos į dangų.
4. Jei visi turi "nemirtingą sielą", tada kiekvienas turi patekti į dangų arba į pragarą.
5. Nuodėmingos "sielos" patenka į bausmės vietą, vadinamą pragaru.

Remiantis šia analize galima padaryti ne vien tik neigiamas išvadas; tikimės, jog smulkiai išnagrinėje tuos dalykus, mes kartu pateiksime ir daug tokių Biblijoje pateiktos tiesos elementų, kurie užima labai svarbią vietą tikrjame mokyje apie žmogaus prigimtį.

4.5 Prisikėlimas

Biblija pabrėžia, kad teisieji bus apdovanoti tik po prisikėlimo, sugrįžus Kristui. Atsakingų mirusiųjų (žr. 4.8 poskyrį) prikėlimas bus pirmasis dalykas, kurį padarys Kristus; po šito seks teismas. Jei "siela" po mirties tuoj pat patektų į dangų, tada nereikėtų prisikėlimo. Paulius pasakė, kad jeigu mirusieji nebus prikelti, tada visos pastangos paklusti Dievui yra beprasmės (1 Kor 15:32). Jis tikrai nebūtų taip aiškinęs, jei tikėtų, jog jis dar bus apdovanotas paimant jo "sielą" į dangų tuoj po mirties. Taigi galime numanyti, kad jis tikėjo kūno prisikėlimą esant vienintele apdovanojimo forma. Kristus drąsino mus aiškindamas, jog žmogui, kuris dabar gyvena dorai, "bus atlyginta teisiųjų prisikėlime" (Lk 14:14).

Vėlgi būtina pabrėžti, kad Biblija moko tik apie vieną egzistavimo būdą - egzistavimą kūniškame pavidale. Tai liečia Dievą, Kristų, angelus ir žmones. Sugrįžęs Kristus "pakeis mūsų vargingą kūną ir padarys panašų į savo garbingąjį kūną" (Fil 3:20,21). Taigi dabar jis tikrai turi kūną, kurį aprūpina energija vien tik Dvasia, o ne kraujas. Toks apdovanojimas laukia ir mūsų. Teismo metu mes gausime atpildą už tai, ką esame darę gyvendami kūne (2 Kor 5:10). Tiems, kas gyveno pagal kūną, bus paliktas tas pats mirtingas kūnas, kuris suirs virsdamas dulkėmis; tuo tarpu tie, kas savo gyvenime bandė kūną pakeisti Dvasia, "iš dvasios pjaus amžinąjį gyvenimą" (Gal 6:8) gaudami Dvasia pripildytą kūną.

Yra ir daug kitų įrodymų, iš kurių matyti, jog teisieji bus apdovanoti kūne. Tą pripažinus, išaiškės nepaprasta prisikėlimo svarba. Akivaizdu, kad mūsų dabartinis kūnas po mirties nustoja egzistuoti; jei mes galime gauti nemirtingumą ir amžinąjį gyvenimą tiktai būdami kūne, iš to seka, jog po mirties sąmonės veikla turi nutrūkti iki to laiko, kuomet mūsų kūnai bus sukurti iš naujo ir gaus Dievo prigimtį.

1-ojo laiško korintiečiams penkioliktas skyrius smulkiai aprašo prisikėlimą; jį tikrai verta įdėmiai perskaityti. 1 Kor 15:35-44 aiškinama, kad panašiai kaip Dievas duoda kūną pasėtai sėklai, kuri išdygsta iš žemės, taip ir mirusieji prisikels ir bus apdovanoti kūnu. Šitaip Kristui prisikėlus iš kapo, jo mirtingas kūnas buvo pakeistas nemirtingu, ir tokį apdovanojimą gaus visi tikri tikintieji (Fil 3:21). Pasikrikštydami mes susijungiame su Kristaus mirtimi bei prisikėlimu ir taip parodome savo tikėjimą tuo, kad mes taip pat gausime apdovanojimą, kurį jis gavo po savo prisikėlimo (Rom 6:3-5). Dalindamiesi su juo kentėjimais dabar, mes taip pat tapsime ir jo apdovanojimo dalininkais: "Mes (dabar) visuomet nešiojame savo kūne Jėzaus merdėjimą, kad ir Jėzaus gyvybė apsireikštų mūsų kūne" (2 Kor 4:10). "Jis - prikėlęs iš numirusių Kristų Jėzų - atgaivins ir jūsų mirtinguosius kūnus savo Dvasia" (Rom 8:11). Todėl su šia viltimi mes laukiame "mūsų kūno atpirkimo" (Rom 8:23), kuomet tas kūnas taps nemirtingu.

Nuo seniausių laikų Dievo žmonės suprato tikrąją kūno prisikėlimo viltį. Abraomui buvo pažadėta, kad jis pats, asmeniškai, amžiams paveldės Kanaano žemę, ir tas yra neabejotina, kaip tos žemės perėjimas skersai ir išilgai (Pr 13:17; žr. 3.4 poskyrį). Jis tikėjo tais pažadais, taigi turėjo taip pat tikėti, jog ateityje jo kūnas bus kažkaip atgaivintas ir padarytas nemirtingu, kad visa tai būtų įmanoma.

Jobas aiškai suprato gausią apdovanojimą būdamas kūniškame pavidale, nepaisant to, kad jo kūną kape suės kirminai: "Mano Atpirkėjas yra gyvas ir *paskučiausią dieną* aš atsikelsiu iš žemės, ir vėl būsiu apvilktas savo oda, ir savo kūne (arba turėdamas kūnišką pavidalą) aš matysiu savo Dievą. Aš pats jį matysiu, ir mano akys išvys, o ne kitos; ta mano viltis paslėpta mano prieglobstyje" (Job 19:25-27). Izaijo viltis buvo tokia pati: "Tavo mirusieji gyvens, kūnai jų prisikels" (Iz 26:19).

Labai panašūs žodžiai vartojami aprašant Lozoriaus, asmeninio Jėzaus draugo, mirtį. Vietoj to, kad guostų mirusiojo seseris sakydamas, jog jo siela nuėjo į dangų, Viešpats Jėzus kalbėjo apie prisikėlimo dieną: "Tavo brolis prsikels!" Pirmieji krikščionys tą puikiai suvokė. Tas matyti iš Mortos atsakymo: "Morta atsiliepė: Aš žinau, jog jis prisikels paskutinę dieną, mirusiemis keliantis" (Jn 11:23,24). Kaip ir

Jobas, ji nelaike mirties vartais į palaimos kupiną gyvenimą danguje, bet vietoj to ji laukė prisikėlimo "paskutinę dieną" (plg. su Jobo "paskučiausia diena"). Viešpats pažadėjo: "Kas išgirdo iš Tėvo ir pasimokė... tą aš prikelsiu paskutiniąją dieną" (Jn 6:45,44).

4.6 Teismas

Biblijos mokymas apie teismą yra viena iš pagrindinių vieno tikėjimo sudedamųjų dalių, todėl jį būtina aiškiai suprasti prieš krikštą (Apd 24:25; Žyd 6:2). Dažnai Raštuose kalbama apie "teismo dieną" (pvz. 2 Pt 2:9; 3:7; 1 Jn 4:17; Jud 6), kuomet tie, kas buvo įgavę Dievo pažinimą atsiims savo apdovanojimą. Jie visi turės stoti "prieš Dievo teismą" (Rom 14:10); "mums visiems reikės stoti prieš Kristaus teismo krasę" (2 Kor 5:10), kad gautume apdovanojimą už gyvenimą kūne.

Danielis savo regėjime, susijusiame su antruoju Kristaus atėjimu, mini tokią krasę, turinčią sosto pavidalą (Dan 7:9-14). Palyginimai taip pat padeda sužinoti šiek tiek daugiau smulkmenų. Palyginime apie talentus vaizduojamas sugrįžęs šeimininkas, kuris pasišaukia tarnus ir įvertina, kaip kiekvienas iš jų panaudojo jam palinktus pinigus (Mt 25:14-29). Palyginime apie tinklą Evangelijos pašaukimas prilyginamas žvejo tinklui, kuris užgriebia įvairiausių žmonių; po to žvejai jį išvelka į krantą, susėda (plg. su teismo posėdžiu) ir atskiria gerąsias žuvis nuo blogųjų (Mt 13:47-49). Išaiškinimas visai paprastas: "Pasaulio pabaigoje išeis angelai, išrankios bloguosius iš gerųjų".

Iš to, ką jau esame išnagrinėję iki šiol, pilnai galima numanyti, jog po Viešpaties sugrįžimo ir prisikėlimo tie, kas buvo pašaukti pažinti Evangeliją, bus surinkti kartu į tam tikrą vietą tuo laiku, kuomet jie susitiks su Kristumi. Jis pareikalaus iš visų ataskaitos bei įvertins, ar jie verti gauti apdovanojimą ir įžengti į Karalystę. Tiktai tuomet teisieji bus apdovanoti. Visa tai apjungiamo palyginime apie avis ir ožius: "Kai ateis Žmogaus Sunūs savo šlovėje ir kartu su juo visi angelai, tada jis atsisis savo garbės soste (Dovydo soste Jeruzalėje, Lk 1:32,33). Jo akivaizdoje bus surinkti visų tautų žmonės (t.y. žmonės iš visų tautų, plg. Mt 28:19), ir jis perskirs juos, kaip piemuos atskiria avis nuo ožių. Avis jis pastatys dešinėje, ožius - kairėje. Ir tars karalius stovintiems dešinėje: "Ateikite mano Tėvo palaimintieji, paveldėkite nuo pasaulio sukūrimo jums paruoštą karalystę!" (Mt 25:31-34).

Teisiųjų apdovanojimas - paveldėti Dievo Karalystę ir gauti Abraomui pažadėtus dalykus. Bet tai bus tik po teismo, kuris įvyks sugrįžus Kristui. Todėl prieš Kristaus sugrįžimą neįmanoma gauti pažadėto apdovanojimo, t.y. nemirtingo kūno; taigi turime padaryti išvadą, kad nuo mirties momento iki prisikėlimo tikintysis iš viso neegzistuoja tokioje būsenoje, kurioje galėtų vykti sąmonės veikla, kadangi be kūno neįmanoma egzistuoti jokiam kitame pavidale.

Biblijoje nuolat kartojama, kad apdovanojimas bus suteiktas tik *tuomet, kuomet* sugrįš Kristus, ir ne anksčiau:

- "*Kai* pasirodys Vyriausiasis Ganytojas (Jėzus), jūs gausite nevystantį garbės vainiką" (1 Pt 5:4 plg. 1:13).
- Jėzus Kristus "teis gyvuosius ir mirusiuosius... Todėl manęs laukia teisumo vainikas, kurį *ana* dieną man atiduos Viešpats, teisingasis Teisėjas" (2 Tim 4:1,8).
- Paskutinėmis dienomis sugrįžus Mesijui, "daugelis tų, kurie miega žemės dulkėse (plg. Pr 3:19), pabus, vieni amžinam gyvenimui, kiti sugėdinimui" (Dan 12:2).
- Kristui atėjus teisti, atgis "gulintieji kapuose... Kurie darė gerą, prisikels gyventi, kurie darė bloga, prisikels stoti į teismą" (Jn 5:25-29).
- "Štai aš (Jėzus) veikiai ateinu atsinešdamas atlygį ir kiekvienam atmokėsiu pagal jo darbus" (Apr 22:12). Mes neiname į dangų gauti apdovanojimo - Kristus jį atneša mums iš dangaus.

Jėzus atsineš atlygį su savimi, taigi galime numanyti, jog tas atlygis yra paruoštas mums danguje, bes bus atgabentas mums į žemę antrojo atėjimo metu; ta prasme Abraomui pažadėta žemė, kuria mes paveldėsime, ir yra palikimas "skirtas jums danguje. Jus Dievo galybė ir sergsti tikėjimu išganymui, kuris prirengtas apsireikšti paskutiniu metu" (1 Pt 1:4,5).

Tą suvokę galime teisingai išaiškinti Jn 14:2,3 eilutes, kurios dažnai suprantamos neteisingai: "Einu jums vietos paruošti (plg. su palikimu "skirtu jums danguje). Kai nuėjęs paruošiu, vėl sugrįšiu ir jus pas save pasiimsiu, kad jūs būtumėte ten, kur ir aš". Kitoje vietoje Jėzus sako, jog jis ateis atnešdamas mums savo atlygį (Apr 22:12), ir jau esame išsiaiškinę, kad mes gausime tą apdovanojimą teismo metu. Jis viešpataus Dovydo soste Jeruzalėje "per amžius" (Lk 1:32,33). Jis praleis amžinybę čia, žemėje, ir kur jis bus - Dievo Karalystėje šioje žemėje - ten būsime ir mes. Graikiška frazė, verčiama "jus pas save pasiimsiu", taip pat naudojama Mt 1:20 liepiant Juozapui "parsivesti į namus" savo žmoną Mariją. Taigi tie žodžiai nebūtinai reiškia judėjimą erdvėje link Jėzaus.

Kadangi apdovanojimas bus suteiktas tik teismo metu po Kristaus sugrįžimo, tai reiškia, kad teisieji ir nusidėjėliai po mirties patenka į tą pačią vietą, t.y. kapą. Mirties metu jie niekaip neatskiriami. Žemiau pateikti įrodymai tą patvirtina:

- Jonatas buvo teisusis, o Saulius nusidėjėlis, bet "mirtyje jie nebuvo perskirti" (2 Sam 1:23).
- Saulius, Jonatas ir Samuelis po mirties pateko į tą pačią vietą (1 Sam 28:19).
- Po mirties teisusis Abraomas "susijungė su savo tauta", arba protėviais; o jie buvo stabmeldžiai (Pr 25:8; Još 24:2).
- Ir dvasiškai išmintingas, ir neišmintingas miršta taip pat (Koh 2:15,16).

Visa tai niekaip nesiderina su visuotinai pripažintos "krikščionybės" pretenzijomis. Jų mokymas apie tai, kad teisieji po mirties tuoj pat patenka į dangų, panaikina priskėlimo bei teismo būtinybę. Bet mes jau esame išsiaiškinę, jog šie dalykai užima nepaprastai svarbią vietą dieviškame išganymo plane, taigi ir Evangelijos žinioje. Anot plačiai paplitusio požiūrio, vienas teisus asmuo miršta ir apdovanojamas patekimu į dangų, o po dienos, po mėnesio, po metų, paskui jį vis seka kiti. Tai niekaip nesiderina su Biblijos mokymu, pagal kurį *visi* teisieji bus apdovanoti *kartu*, tuo pat metu:

- Avys viena po kitos bus atskirtos nuo ožių teismo metu. Pabaigus teismą Kristus pasakys *visoms* avims, surinktoms jo dešinėje: "Ateikite, mano Tėvo palaimintieji, paveldėkite nuo pasaulio sukūrimo jums paruoštą karalystę!" (Mt 25:34). Šitai visos avys paveldi Karalystę vienu metu (plg. 1 Kor 15:52).
- Kai ateis Kristaus sugrįžimo ir teismo "pjūtis", visi, kas dirbo Evangelijos labui, "lygiai" džiaugsis (Jn 4:35,36 plg. Mt 13:39).
- Apr 11:18 minimas "metas teisti mirusius" apibūdinimas kaip laikas, kuomet Dievas atsilygins "savo tarnams, pranašams ir šventiesiems... mažiems ir dideliems" - t.y. visiems tikintiesiems kartu.
- Laiško Žydams 11 skyriuje išvardijama daug Senojo Testamento teisiųjų žmonių. 13 eilutėje komentuojama: "Jie visi mirė tvirtai tikėdami, dar negavę (Abraomui) pažadėtųjų dalykų", susijusių su išgelbėjimu ir patekimu į Dievo Karalystę (Žyd 11:8-12). Iš to seka, kad po savo mirties tie žmonės vienas po kito nenuėjo į dangų gauti apdovanojimo. To priežastis paaiškinama 39,40 eilutėse: "Jie visi... nesulaukė to, kas buvo pažadėta, nes Dievas geresniuosis dalykus buvo numatęs mums, kad jie ne be mūsų pasiektų tobulumą". Pažadėto apdovanojimo suteikimas jiems buvo atidėtas, nes pagal Dievo planą reikia, kad visi tikintieji "pasiektų tobulumą" kartu, tuo pat metu. Tai įvyks teisme, sugrįžus Kristui.

4.7 Atlygio vieta - dangus ar žemė?

Netgi nepaisant aukščiau pateiktų argumentų, kiekvienas, kuris vis dar mano, kad Dievo Karalystės, t.y. pažadėtojo atlygio, vieta bus dangus, o ne žemė, taip pat turi kažkaip paaiškinti sekančius dalykus:

- Viešpaties maldoje ("Tėve mūsų" - Mt 6:9-13) prašoma Dievo Karalystės atėjimo (t.y. meldžiama, kad sugrįžtų Kristus), kuomet Dievo valia bus vykdoma žemėje taip, kaip dabar jina yra vykdoma danguje (Mt 6:10). Taigi mes prašome maldoje Dievo Karalystės atėjimo į žemę. Tiesiog tragedija yra tai, kad tūkstančiai žmonių kasdien nesusimąstydami kartoja šiuos žodžius, ir tuo pat metu vis dar tiki, jog Dievo Karalystė jau dabar yra pilnai įkurta danguje, o žemė bus sunaikinta.
- "Palaiminti romieji: jie paveldės žemę" (Mt 5:5) - nesakoma "...jų sielos pateks į dangų". Čia daroma užuomina į 37 psalmę, kuri visa pabrėžia, kad galutinį apdovanojimą teisieji gaus žemėje. Lygiai toje pat vietoje, kur nusidėjėliai mėgavosi savo laikinu pranašumu, teiesiems bus atlyginta amžinuoju gyvenimu, ir jie valdys tą pačią žemę, kurioje kažkada viešpatavo nusidėjėliai (Ps 37:34,35). "Bet romieji paveldės žemę... Nes tie, kuriuos jis laimins, paveldės žemę... Teisieji paveldės žemę ir gyvens joje per amžius" (Ps 37:11,22,29). Gyvenimas *žemėje* per amžius reiškia, kad amžinasis gyvenimas danguje yra neįmanomas.
- "Norėčiau jums atvirai pasakyt apie patriarchą Dovydą. Jis mirė, buvo palaidotas... Juk ne Dovydas pakilo į dangų" (Apd 2:29,34). Vietoj to Petras aiškina, kad Dovydo viltis buvo prisikėlimas iš numirusių sugrįžus Kristui (Apd 2:22-36).
- Žemė yra ta vieta, kurioje Dievas tvarko žmoniją: "Dangus yra Viešpaties dangus, žemę gi jis davė žmonių vaikams" (Ps 115:6).
- Apr 5:9,10 kalbama apie teisiuosius, kurie bus gerai įvertinti teismo metu: "Iš jų tu (Kristus) padarei mūsų Dievui karalystę bei kunigus, ir jie viešpataus žemėje". Šis regėjimas, vaizduojantis viešpatavimą Dievo Karalystėje, kuri bus žemėje, visiškai nesiderina su neapibrėžtu įsivaizdavimu, kad mes mėgausimės "palaima" kažkur danguje.
- Danielio knygos 2 ir 7 skyriuose pateiktos pranašystės bendrais bruožais aprašo politinės valdžios pokyčius, kurie galiausiai pasibaigia Dievo Karalystės įkūrimu sugrįžus Kristui. Ši Karalystė viešpataus "po visu dangumi" ir pripildys "visą žemę" (Dan 7:27; 2:35 plg. 44 eil.). Ši amžinoji Karalystė "bus atiduota Aukščiausiojo šventųjų tautai" (Dan 7:27); taigi jie bus apdovanoti amžinuoju gyvenimu šioje Karalystėje, kuri bus žemėje, *po* dangumi.

4.8 Atsakomybė prieš Dievą

Jei žmogus iš prigimties turi "nemirtingą sielą", tada jis priverstas kažkur praleisti amžinybę - arba apdovanojimo, arba bausmės vietoje. Tai reikštų, jog kiekvienas yra atsakingas prieš Dievą. Bet priešingai, esame parodę, kad pagal prigimtį žmogus yra kaip gyvūnai, jam nėra būdingas nemirtingumas. Tačiau kai kuriems žmonėms yra pasiūlytas amžinasis gyvenimas Dievo Karalystėje. Turėtų būti akivaizdu, kad ne kiekvienas, kuris kada nors gyveno, bus prikeltas; kaip ir gyvūnai, žmogės gyvena, miršta ir suyra į dulkes. Bet kadangi bus teismas, po kurio vieni bus pasmerkti, o kiti apdovanoti amžinuoju gyvenimu, mes turime daryti išvadą, jog tam tikra žmonių grupė prisikels, kad galėtų gauti pasmerkimą arba apdovanojimą.

Vienas ar kitas asmuo bus prikeltas arba ne priklausomai nuo to, ar jis yra atsakingas prieš teisumą. Pagrindą teismui sudarys mūsų atsakas į Dievo žodžio pažinimą. Kristus paaiškino: "Kas mane niekina ir mano žodžių nepriima, tas jau turi savo teisėją: pats žodis, kurį aš kalbėjau, nuteis jį paskutinįją dieną" (Jn 12:48). Prieš teisumą nereikės atsakyti tiems, kas nežinojo ar nesuprato Kristaus žodžio, ir todėl neturėjo progos priimti jį ar atmesti. "Visi, kurie nusidėjo neturėdami (Dievo) įstatymo (pažinimo),

pražus be įstatymo, o visi, kurie nusidėjo turėdami įstatymą (t.y. žinodami jį), bus nuteisti pagal įstatymą" (Rom 2:12). Taigi tie, kas nežinojo Dievo reikalavimų, pražūs kaip gyvūnai; tuo tarpu tie, kas žinodami laužo Dievo įstatymą, bus teisiami, todėl turės būti prikelti teismui.

Dievo akivaizdoje "nesant įstatymo nuodėmė negalėjo būti įskaitoma... nuodėmė – tai įstatymo laužymas... Per įstatymą tik pažįstame nuodėmę" (Rom 5:13; 1 Jn 3:4; Rom 3:20). Jei žmogus nežino Dievo įstatymų, apreikštų Jo žodyje, nuodėmė nėra "įskaitoma", ir todėl toks žmogus nebus nei prikeliamas, nei teisiamas. Taigi tie, kas nežino Dievo žodžio, liks negyvi, kaip ir gyvūnai bei augalai, kadangi jų padėtis yra panaši. "Žmogus, kurs... neapsisvarsto, yra panašus į gyvulius, kurie žūna" (Ps 49:21). "Jie guldomi kaip avys mirusiųjų buveinėje" (Ps 49:15).

Tiktai žinodami Dievo kelius mes tampame atsakingi prieš Jį už savo poelgius, ir todėl mūsų prisikėlimas ir stojimas prieš teismą tampa būtinais dalykais. Taigi reikėtų suprasti, kad bus prikelti ne vien tik teisieji ar tie, kurie yra priėmę krikštą, bet ir visi tie, kas žino Dievo reikalavimus ir todėl yra atsakingi prieš jį. Raštuose tas dažnai kartojama:

- Jn 15:22 teigiama, kad Žodžio pažinimas uždeda atsakomybę: "Jei (aš, Jėzus) nebūčiau atėjęs ir jiems kalbėjęs, jiems kaltės nebūtų. O dabar jie neturi kuo pateisinti savo nuodėmės". Rom 1:20,21 panašiai sakoma, jog Dievą pažinę žmonės yra "nepateisinami".
- "Kas išgirdo iš Tėvo ir pasimokė... tą aš (Kristus) prikelsiu paskutiniąją dieną" (Jn 6:45,44).
- Dievas "nebežiūri" tiktai tų žmonių poelgių, kurie tikrai nežino Jo kelių. Bet žinančius jis stebi ir tikisi iš jų tinkamo atsako (Apd 17:30).
- "Tarnas, kuris žino savo šeimininko valią, bet nieko neparuošia ir pagal jo valią nedaro, bus smarkiai nuplaktas. O kuris nežino [šeimininko valios], kad ir baustinai pasielgęs, bus mažai plakamas (pvz. liks miręs). Iš kiekvieno, kuriam daug duota, bus daug ir pareikalauta, ir kam daug patikėta, iš to bus daug ir išieškota" (Lk 12:47,48). Štai kaip elgiasi Dievas.
- "Kas *moka* daryti gera ir nedaro, tas nusideda" (Jok 4:17).
- Izraelis turėjo ypatingą atsakomybę prieš Dievą, nes buvo gavęs iš Jo apreiškimą (Am 3:2).
- Dėl šitos atsakomybės prieš Dievą tiems, kas vėliau nusigręžia nuo Jo, "būtų buvę geriau iš viso nepažinti teisumo kelio negu jį pažinus nusigręžti nuo jiems duoto šventojo įsakymo" (2 Pt 2:21). Galima prie to pridėti dar ir kitas ištraukas: Jn 9:41; 3:19; 1 Tim 1:13; Oz 4:14; Įst 1:39.

Mes tampame atsakingi prieš teismą tiktai jei pažįstame Dievą. Iš to seka, kad tie, kas neturi šio pažinimo, nebus prikelti, kadangi jų nereikia teisti. Dėl šio pažinimo stokos jie tampa panašūs "į gyvulius, kurie žūna" (Ps 49:21). Yra pakankamai įrodymų, kad ne visi kada nors gyvenę žmonės bus prikelti:

- Senosios Babilono tautos žmonės "nebeatsikels" po mirties, nes jie nieko nežinojo apie tikrąjį Dievą (Iz 43:17; Jer 51:39).
- Izaijas drąsinosi: "Viešpatie, mūsų (Izraelio) Dieve, kiti valdovai, be tavęs, yra valdė mus (pvz. filistinai ir babiloniečiai)... Jie – mirę, niekuomet neatgis, jie – šešėliai, niekuomet neprisikels" (Iz 26:13,14). Atkreipkite dėmesį, jog čia tris kartus pabrėžiama, kad jie neprisikels: "Niekuomet neatgis... niekuomet neprisikels... bet kokių jų atminimą išdildei". Ir priešingai, Izraelis turėjo prisikėlimo perspektyvą, nes žinojo apie tikrąjį Dievą: "Tavo (Izraelio) mirusieji gyvens, kūnai jų prisikels" (Iz 26:19).
- Kalbant apie Dievo tautą Izraelį mums pasakoma, kad sugrįžus Kristui "daugelis miegančiųjų žemė dulkėse, atsibus - kai kurie amžinajam gyvenimui, kiti gėdai ir amžinajai nedarbei" (Dan 12:2). Taigi būdami atsakingi prieš Dievą kaip išrinktoji tauta, "daugelis" žydų prisikels, bet ne

visi. Tie iš jų, kas visiškai nepažino savo tikrojo Dievo "kris ir daugiau nebeatsikels", kadangi jie nesugebėjo surasti "Viešpaties žodžio" (Am 8:14,12).

Dabar mes jau žinome, kad:

1. Pažinę Dievo Žodį mes tampame atsakingi prieš Dievą.
2. Tikrai atsakingieji bus prikelti ir teisiami.
3. Taigi tie, kas nepažįsta tikrojo Dievo, liks mirę, kaip ir gyvūnai.

Šių išvadų reikšmės suvokimas suduoda skaudų smūgį žmogiškajam išdidumui, nes tai nėra tai, kuo mes linkę tikėti iš prigimties; milijonai žmonių dabar ir visoje istorijos eigoje, kurie nežinojo tikrosios Evangelijos, psichiniai ligoniai, negalintys suprasti Biblijos mokymo, taip pat kūdikiai ir maži vaikai, mirę per daug jauni, kad galėtų suvokti Evangeliją - tai vis grupės žmonių, kurie patenka prie tų, kas neturi tikrojo Dievo pažinimo, ir todėl nėra atsakingi prieš Jį. Tai reiškia, kad jie nebus prikelti, nepriklausomai nuo jų tėvų dvasinės būklės. Šitai yra visiška priešingybė humanizmo idėjoms bei mūsų prigimtiniams troškimams ir jausmams; bet tikras nuolankumas Dievo Žodžiui, kuris yra galutinė tiesa, kartu su pritinkančiu nusižeminimu vertinant savo pačių prigimtį, leis mus pripažinti tų dalykų teisingumą. Bešališkai nagrinėdami žmogiškuosius išgyvenimus, mes netgi nesivadovaudami Raštais taip pat prieisime išvada, kad aukščiau minėtos žmonių grupės negali turėti jokios būsimojo gyvenimo vilties.

Mums visiškai nepridera abejoti Dievo veiksmų teisingumu šioje srityje: "Ak žmogau! Kas gi, tiesą sakant, tu toks esi, kad drįsti prieštarauti Dievui?!" (Rom 9:20). Mes galime pripažinti, kad nesuprantame vieno ar kito dalyko, bet niekuomet neturime kaltinti Dievą neobjektyvumu ar neteisingumu. Priėmus prielaidą, kad Dievas gali būti nemylintis ar klysti, mums atsvertų šurpi perspektyva - juk tada reiktų pripažinti, jog visagalis Dievas, Tėvas bei Sutvėrėjas elgiasi su Savo kūriniais nepagristai ir neteisingai. Čia gali padėti 2 Sam 12:15-24 eilutės, kuriose aprašoma, kaip karalius Dovydas prarado savo kūdikį; ten rašoma, kad jis "maldavo Viešpatį už kūdikį" kol šis buvo gyvas, bet jam mirus Dovydas pripažino jo mirties negrįžtamumą: "Dėlei kūdikio, kolei jis tebebuvo gyvas, alkinau save ir verkiau, nes sakiau: Kas žino, gal Viešpats man jį dovanos ir kūdikis liks gyvas? Dabar gi, jam mirus, kam alkinčiau save? Argi begalėsiu jį atšaukti atgal?... jis gi nesugrįš pas mane. Paskui Dovydas paguodė savo žmoną", ir kaip galima greičiau susilaukė kito sūnaus.

Galiausiai, būtina pasakyti, kad suvokę šį principą, kuriuo grindžiama atsakomybė prieš Dievą, daugelis žmonių pajunta, jog jie nieko daugiau nenori žinoti apie tai, kad netaptų asakingi prieš Dievo teisumą. Bet visai galimas dalykas, kad tokie žmonės jau tapo atsakingi prieš Dievą, kadangi jie suprato iš Dievo Žodžio, jog Dievas veikia jų gyvenime siūlydamas jiems užmegzti su Juo tikrus santykius. Visuomet būtina prisiminti, jog "Dievas YRA meilė", ir "nenorėdamas, kad kuris pražūtų", Jis "atidavė savo viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kuris jį tiki, nepražūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą" (1 Jn 4:8; 2 Pt 3:9; Jn 3:16). Dievas nori, kad mes būtume Jo Karalystėje.

Su tokia garbe bei privilegija kartu neišvengiamai gaunamos ir pareigos. Bet jos nėra mums per daug sunkios ar varginančios; jei tikrai mylime Dievą, mes suprasime, kad jo siūlomas išgelbėjimas negaunamas kaip savaime suprantamas atlygis už tam tikrus darbus. Juk Jis šitaip išreiškia savo karštą troškimą padaryti savo vaikams kas tik įmanoma, kad suvokę Jo nuostabią asmenybę jie galėtų gauti laimės kupiną amžinąjį gyvenimą.

Supratę ir išgirdę Dievo kvietimą, randamą Jo Žodyje, mes suvoksime, kad Dievas ypač įdėmiai stebi mus visur, kur tik mes beeitume, ir tikrai tikisi iš mūsų atsako į savo meilę, bet nelaukia, kad mes apleisime savo pareigas. Ta mylinti akis stebi mus visada; mes niekuomet negalime pamiršti ar atsisakyti to, ką žinome apie Dievą, kad išsilaisvintume nuo atsakomybės prieš jį ir galėtume nuolaidžiauti kūnui. Vietoj to mes galime ir turime džiaugtis mūsų patiriamu ypatingu Dievo artumu bei pasitikėti Jo meilės didybe, kad visada ieškotume apie Jį daugiau žinių, o ne mažiau. Meilė Dievo

keliams ir troškimas pažinti juos, kad galėtume kiek galima tiksliau sekti Juo, turėtų nusverti mūsų prigimtine baimę, susijusią su Dievo aukščiausiuoju šventumu.

4.9 Pragaras

Anot plačiai paplitusio įsivaizdavimo, pragaras - tai bausmės vieta, į kurią nusidėjėlių "nemirtingos sielos" patenka iš karto po mirties, arba kančių vieta, į kurią pateks tie, kas bus atmesti teismo metu. Mes įsitikinę, kad pagal Biblijos mokymą pragaras - tai kapas, kur po mirties patenka visi žmonės.

Žodžiu "pragaras" verčiamas hebrajiškas žodis "šeol", kurio tiesioginė prasmė yra "uždengta vieta". Žodis "pragaras" neatspindi šios reikšmės, taigi vertimas nėra pilnas. Pagal Bibliją ši "uždengta vieta" ar "pragaras" - tai kapas, arba mirusiųjų buveinė. Daugelyje vietų hebrajiškas žodis "šeol" taip ir verčiamas. Ir tikrai, daugelyje Biblijos vertimų beveik nevartojamas žodis "pragaras", bet verčiama tiksliau, naudojant tokius žodžius kaip "mirusiųjų buveinė", "kapas". Kai kuriuose vertimuose (pvz. A. Rubšio) žodis "šeol" iš viso neverčiamas, tik pateikiamas su lietuviška galūne ("šeolas"). Štai tik keletas pavyzdžių, kuriuose šis žodis "šeol" verčiamas žodžiais "mirusiųjų buveinė". Juos išnagrinėjus neturėtų likti vietos plačiai paplitusiam įsivaizdavimui, pagal kurį pragaras - tai vieta, kur nusidėjėliai kankinami ugnimi.

- "Tebūna sugėdinti bedieviai, tenutilsta nustumti į mirusiųjų vietą ("šeol")" (Ps 31:18) - taigi jie nešauks didelėse kančiose.
- "Dievas išlaisvins mano sielą iš mirusiųjų buveinės ("šeol")" (Ps 49:16) - t.y. Dovydo siela, ar kūnas, prisikels iš kapo, arba "mirusiųjų buveinės".

Su tokiais žodžiais visiškai nesiderina tikėjimas, kad pragaras - tai nusidėjėlių bausmės vieta, ir iš ten jie negali pabėgti; teisingas gali nueiti į pragarą (kapą) ir vėl išeiti. Oz 13:14 žodžiai tą patvirtina: "Aš išgelbėsiu juos (Dievo tautą) iš mirties galios ("šeol", kai kuriuose vertimuose verčiama "iš pragaro"), išvaduosiu juos iš mirties". Šie žodžiai cituojami 1 Kor 15:55 kalbant apie priskėlimą sugrįžus Kristui. Panašiai aprašomas ir antrasis priskėlimas (žr. 5.5 poskyrį): "Mirtis ir mirusiųjų pasaulis (kai kuriuose vertimuose "pragaras") atidavė savuosius [numirėlius]" (Apr 20:13). 1 Sam 2:6 randami Onos žodžiai yra labai aiškūs: "Viešpats marina ir į gyvenimą gražina (per priskėlimą): nuveda į mirusiųjų buveinę ("šeol") ir atgal atveda".

Kadangi "pragaras" - tai kapas, tai reikia manyti, jog tiesieji bus iš ten išgelbėti prikeltas juos amžinajam gyvenimui. Taigi visiškai įmanoma patekti į "pragarą", arba kapą, ir vėliau, prisikėlus, išeiti iš ten. Geriausias šito pavyzdys yra Jėzus, apie kurį pasakyta, kad "jis neliksiąs mirusiųjų buveinėje (kai kuriuose vertimuose - "pragare") ir jo kūnas nesupūsis" (Apr 2:31), kadangi jis bus prikeltas. Atkreipkite dėmesį, kaip sugretinamas visas Kristaus asmuo ("jis") su jo kūnu. Iš žodžių "jis *neliksiąs* mirusiųjų buveinėje" galime suprasti, jog jis ten vis dėlto buvo kažkiek laiko, t.y. jo kūnas tris dienas gulėjo kape. Tas dalykas, kad Kristus pateko į "mirusiųjų buveinę", arba "pragarą", pakankamai gerai įrodo, jog tai nėra vieta, į kurią patenka tik nusidėjėliai.

Tiek geri, tiek ir blogi žmonės patenka į "pragarą", t.y. kapą. Šitaip Jėzui "buvo skirta su bedieviais jo kapas" (Iz 53:9). Šalia to yra ir kitų pavyzdžių, iš kurių matyti, jog teisieji patenka į pragarą, t.y. kapą. Jokūbas sakė: "Raudodamas nužengsiu pas savo sūnų (Juozapą) į mirusiųjų buveinę ("pragarą")" (Pr 37:35).

Pagal vieną iš Dievo principų bausmė už nuodėmę yra mirtis (Rom 6:23; 8:13; Jok 1:15). Jau anksčiau esame išsiaiškinę, jog mirtis - tai būseną kurioje visiškai nevyksta jokia sąmonės veikla. Už nuodėmės baudžiama pilnu sunaikinimu, o ne amžinomis kančiomis (Mt 21:41; 22:7; Mk 12:9; Jok 4:12), lygiai taip, kaip žmonės buvo sunaikinti tvanu (Lk 17:27,29), arba izraelitai žuvo dykumoje (1 Kor 10:10). Abiem šiais atvejais nusidėjėliai *žuvo*, o ne pateko į amžinas kančias. Taigi neįmanoma, kad baudžiami nusidėjėliai būtų kankinami visą amžinybę ir jaustų tas kančias turėdami sąmonę.

Taip pat jau esame išsiaiškine, kad Dievas neįskaito nuodėmės, jei mes nežinome Jo žodžio (Rom 5:13). Tokie asmenys liks negyvi. Tie, kas žinojo Dievo reikalavimus, Kristui sugrįžus prisikels ir bus teisiami. Jei tai nusidėjėliai, tai jie bus nubausti mirtimi, nes tokia yra bausmė už nuodėmes. Taigi stoję prieš Kristaus teisumą jie gaus nuosprendį, tada mirs vėl, ir amžinai liks mirę. Tai ir bus "antroji mirtis", apie kurią kalbama Apr 2:11; 20:6. Šie žmonės mirs vieną kartą ir po mirties visiškai neturės sąmonės. Kristui sugrįžus jie prisikels, bus teisiami ir nubausti antrąja mirtimi, po kurios, kaip ir po pirmosios, visiškai neturės sąmonės. Tai tęsis amžinai.

Būtent ta prasme bausmė už nuodėmes yra "amžina". Tai tiesiog reiškia, jog jų mirčiai nebus galo. Pasilikimas negyvais per amžius ir yra amžina bausmė. Biblijoje dažnai naudojami tokie išsireiškimai. Pavyzdžiui, Įst 11:4 apie Dievo įvykdytą vienkartinį faraono armijos sunaikinimą kalbama kaip apie amžiną, nenutrūkstantį procesą, kadangi ta konkreti armija niekada daugiau nepersekiojo Izraelio. "Juos apdengė Raudonosios jūros vanduo... Viešpats juos išnaikino iki šiai dienai."

Netgi Senojo Testamento laikais tikintieji žinojo, kad paskutinią dieną bus prisikėlimas, po kurio atsakingi nusidėjėliai sugrįš į kapą. Labai aiškiai tas išdėstoma Job 21:30,32: "Piktasis... bus nuvestas į narso dieną (t.y. prikeltas tą dieną)... Jis (po to) bus nuvestas į kapus". Viena iš palyginimų apie Kristaus sugrįžimą ir teisumą kalbama, jog nusidėjėliai bus "nugalaboti" jo akivaizdoje (Lk 19:27). Vargu, ar tas suderinama su idėja, kad nusidėjėliai amžinai egzistuoja turėdami sąmonę ir yra nepaliaujamai kankinami. Bet kuriuo atveju tai būtų ne visai pagrįsta bausmė - *amžinos* kančios už 70 metų trukusius darbus. Nusidėjėlių baudymas neteikia Dievui malonumo; todėl reikia manyti, kad jis netaikys jiems tokios bausmės, kuri bus vykdoma amžinai (Ez 18:23,32; 33:11 plg. 2 Pt 3:9).

Nuo tiesos atstraukusiame krikščioniškame pasaulyje "pragaro" idėja dažnai siejama su ugnimi ir kančiomis. Tai visiškai neatitinka Biblijos mokymo apie pragarą (kapą). "Jie guldomi kaip avys mirusiųjų buveinėje ("pragare"); mirtis gano juos" (Ps 49:15). Iš to galime numanyti, jog kapas yra ramaus užsimiršimo vieta. Nors Kristaus siela, kitaip sakant kūnas, išbuvo tris dienas pragare, jis nesuiro (Apd 2:31). Tai būtų neįmanoma, jei pragare degtų ugnis. Ez 32:26-30 vaizduojama, kaip galingi karžygiai iš aplinkinių tautų ramiai guli savo kapuose: "Visi šitie neapipjaustyti ir žuvę (kovoje)... kurie nužengė į mirusiųjų buveinę (pragarą) su savo ginklais ir padėjo savo kalavijus po savo galvomis... jie miega su neapipjaustytais ir su tais, kurie žengia į duobę." Čia užsimenama apie paprotį laidoti karius kartu su jų ginklais, padedant numirėlio galvą ant jo kardo. Bet juk šitaip aprašoma mirusiųjų buveinė, arba "pragaras", kitaip sakant kapas. Tie galingi karžygiai ramiai guli pragare (t.y. savo kapuose), o tai vargu, ar yra suderinama su idėja, kad pragare liepsnoja ugnis.

Jonos patirtų dalykų aprašymas taip pat tam prieštarauja. Po to, kai jį gyvą prarijo didelė žuvis, "Jona meldėsi Viešpačiui, savo Dievui, iš žuvies pilvo ir sakė: Savo sielvarte aš šaukiau Viešpačiui... iš po žemių gilumos (originale čia vartojamas žodis "šeol", t.y. "pragaras"; be to žr. A. Rubšio vertimą, kur naudojamas išsireiškinys "iš Šeolo pilvo")" (Jon 2:1,2). Taigi čia banginio pilvas sulyginamas su "žemės giluma", arba "pragaru". Banginio pilvas tikrai buvo "uždengta vieta", o tai ir yra pagrindinė žodžio "šeol" reikšmė. Aišku, kad ten neliepsnojo ugnis, ir Jona išsivadavo iš ten, kai žuvis išspjovė jį. Šis įvykis pranašavo apie Kristaus prisikėlimą iš kapo - žr. Mt 12:40.

Ugnis - sunaikinimo simbolis

Tačiau Biblijoje amžinos ugnies įvaizdis yra iš tikrųjų dažnai naudojamas. Taip pavaizduojama nuodėmės sukelta Dievo rūstybė, pasibaigianti visišku nusidėjėlio sunaikinimu kape. Sodoma buvo nubausta "amžinos ugnies" bausme (Jud 7), t.y. ji buvo visiškai sunaikinta dėl gyventojų nuodėmingumo. Šiandien iš miesto yra likę tik griuvėsiai, užsemti Mirties jūros vandenimis; ten jokių būdu nedega ugnis, o taip turėtų būti, jei mes "amžiną ugnį" suprastume pažodžiui, tiesiogine prasme. Taip pat ir Jeruzalei dėl Izraelio nuodėmių grėsė amžina Dievo rūstybės ugnis: "Aš sukursiu ugnį jos vartuose; ji praris Jeruzalės vartus ir neužges" (Jer 17:27). Šių žodžių tikrai negalime suprasti pažodžiui, tiesiogine prasme, nes pagal pranašystes Jeruzalė turi tapti būsimosios Karalystės sostine (Iz 2:2-4; Ps 48:3). Jeruzalės namai buvo sudeginti ugnimi (2 Kar 25:9), bet ta ugnis neliepsnojo per amžius.

Edomo šalį Dievas taip pat nubaudė ugnimi, kuri "naktį ir dieną neužges, per amžius kils jos dūmai, nuo kartos į kartą pasiliks tuščia... ibis ir varnas gyvens tenai... jos namuose dygs erškėčiai ir dilgės" (Iz 34:9-15). Taigi sugriautoje Edomo šalyje egzistuos gyvūnai ir augalai, todėl čia aprašyta amžina ugnis turi reikšti Dievo rūstybę ir visišką tos vietos sunaikinimą, o ne tikrą ugnį tiesiogine prasme.

Labai dažnai Jeruzalės ir Izraelio nuodėmių sukelta Dievo rūstybė lyginama su ugnimi: "Štai mano narsas (rūstybė) ir mano užsidegimas liepsnoja ant šitos vietos (Jeruzalės)... jis degs, ir neužges" (Jer 7:20; kiti pavyzdžiai - Rd 4:11 ir 2 Kar 22:17).

Ugnis taip pat siejasi su nuodėmės pasmerkimu, kurį paskelbs Dievas teismo metu Kristui sugrįžus. "Nes štai ateis diena, įkaitinta kaip krosnis, ir visi puikieji, ir visi, kurie elgiasi bedieviškai, bus pelai; ateinanti diena padegs juos" (Mal 4:1). Kuomet pelai, o taip pat žmogaus kūnas, sudega ugnyje, jie pavirsta dulkėmis. Jokia medžiaga, juolab žmogaus kūnas, negali degti amžinai. Taigi "amžina ugnis" negali reikšti amžinų kančių tiesiogine prasme. Ugnis negali liepsnoti amžinai, jei nėra kam degti. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad "mirusiųjų pasaulis (t.y. "pragaras") bus įmestas "į ugnies ežerą" (Apr 20:14). Tai rodo, kad pragaras - tai ne tas pats, kas "ugnies ežeras"; pastarasis simbolizuoja visišką sunaikinimą. Naudojant simbolišką Apreiškimo knygos kalbą, mums pasakoma, kad mirusiųjų buveinė (kapas) bus visiškai sunaikinta, nes pasibaigus Tūkstančio metų viešpatijai nebebus daugiau mirties.

Gehena

Naujajame Testamente žodžiu "pragaras" verčiami du graikiški žodžiai. Vienas iš jų - tai "hades", atitinkantis hebrajišką žodį "šeol", kurį jau esame aptarę ankščiau. Kitas - tai žodis "Gehena". Taip vadinosi sąvartynas visiškai netoli Jeruzalės, kur būdavo deginamos šiukšlės iš miesto. Kadangi tai tikrinis daiktavardis, t.y. konkrečios vietos pavadinimas, jis turėtų būti paliekamas be vertimo (tiesiog "Gehena"), o ne verčiamas žodžiu "pragaras". "Gehena" - tai aramėjiškas hebrajiško pavadinimo "Geben-Hinom" (t.y. "Hinomo slėnis") atitikmuo. Ta vieta buvo netoli Jeruzalės, pietiniame jos pakraštyje (Još 15:8), ir Kristaus laikais ten buvo miesto sąvartynas. Nusikaltėlių lavonai būdavo metami į ugnį, kuri visuomet ten liepsnojo, ir šitaip Gehena tapo visiško sunaikinimo ir atmetimo simboliu. Vėlgi būtina aiškiai suprasti, kad tai, kas būdavo įmetama į tą ugnį, nepasilikdavo ten amžinai - kūnai suirdavo į dulkes. "Mūsų Dievas yra (t.y. bus teismo dieną) *ryjanti* ugnis" (Žyd 12:29); nuodėmių sukelta Jo rūstybės ugnis prarys ir sunaikins nusidėjėlius, o ne paliks juos tokioje būsenoje, kurioje jie degs, bet vis dėlto gyvens. Kuomet ankstesniais laikais Dievas teisė savo tautą Izraelį pasinaudodamas babiloniečių rankomis, Gehena prisipildė Dievo tautoje rastų nusidėjėlių lavonais (Jer 7:32,33).

Naudodamas žodį "Gehena" Viešpats Jėzus meistriškai apjungė visas minėtas Senojo Testamento idėjas. Jis dažnai kartodavo, kad tie, kas jam sugrįžus įvyksiančio teismo metu bus atmesti, pateks "į Geheną (t.y. "pragarą"), į negėstančią ugnį, kur jų kirminas nemiršta" (Mk 9:43,44). Gehena sukeldavo žydams mintis apie atmetimą ir kūno sunaikinimą, ir mes jau esame išsiaiškinę, kad amžina ugnis simbolizuoja nuodėmės sukeltą Dievo pyktį ir amžiną nusidėjėlių sunaikinimą mirtimi.

Aišku, jog vieta, "kur jų kirminas nemiršta" taip pat yra dalis to paties simbolio, vaizduojančio visišką sunaikinimą. Juk neįmanoma, kad kur nors galėtų egzistuoti tikri kirminai, kurie niekada nemirtų. Be to Gehena - tai vieta, susijusi su bausmėmis, kurios ankstesniais laikais buvo tekusios nedorėliams iš Dievo tautos. Tai dar kartą parodo, kad Kristus labai tinkamai naudojo šį Gehenos įvaizdį.

Papildymas 11: Skaistykla

Romos katalikų bažnyčia moko, kad Dievo žmonių sielos po mirties gali patekti į vietą, pavadintą "skaistykla", kuri yra pusiaukelėje tarp "dangaus" ir "pragaro". Jie moko, jog tai yra apsisvalymo vieta, kurioje sielos kažkiek laiko kenčia, kol pasidaro tinkamos gauti išgelbėjimą danguje. Manoma, kad to asmens ir jo artimųjų maldos, žvakių deginimas ir piniginių aukos bažnyčiai sutrumpina laiką, kurį siela turės kentėti "skaistykloje". Didžiulis tokių aiškinimų klaidingumas turėtų paaiškėti iš žemiau pateikiamų dalykų:

- Biblija nieko nekalba apie tokios vietos egzistavimą.
- Jau esame išsiaiškinę, kad siela reiškia visą mūsų kūną, o ne kažkokią mumyse esančią nemirtingą dalį, ir kad "pragaru" vadinamas kapas, o ne baismės vieta.
- Teisiesiems niekada nežadamas išgelbėjimas danguje. Išgelbėjimas bus suteiktas sugrįžus Kristui teismo metu, o ne praėjus kuriam laikui po mirties, kuomet mes išeisime iš "skaistytklos" (Mt 25:31-34; Apr 22:12).
- Visi teisieji gaus apdovanojimą tuo pat metu, o ne kiekvienas asmuo atskirai (Žyd 11:39,40; 2 Tim 4:8).
- Po mirties seka visiškas sąmonės veiklos nutrūkimas, o ne kažkokie veiksmai, apie kuriuos aiškina skaistytklos doktrina.
- Mes apvalomi nuo nuodėmių pasikrikštydami į Kristų ir ugdydami savyje tvirtą tikėjimą Jo darbais mūsų dabartinio gyvenimo metu, o ne kažkurį laiką kentėdami po mirties. Mums liepiama apsivalyti nuo ydų ir nuodėmingų darbų (2 Tim 2:21; Žyd 9:14). Taigi mes apsivalome dabar, šiame gyvenime, o ne apsivalymo vietoje ("skaistytkloje"), į kurią mes patenkame po mirties. "Štai dabar palankus metas, štai dabar išganymo diena!" (2 Kor 6:2). Prie išgelbėjimo mus atves paklusnumas Dievui, pasireiškiantis krikšto priėmimu ir dvasingumo ugdymu šiame gyvenime (Gal 6:8), o ne "skaistytkloje" praleistas laikas.
- Kitų pastangos išgelbėti mus deginant žvakes ir aukojant katalikų bažnyčiai visiškai neturės įtakos mūsų išgelbėjimui. "Kurie pasitiki savo turtu... brolis negali nė vieno išganyti, neigi atvadavimo mokesčiais kurį išpirkti" (Ps 49:6-9).

Papildymas 12: Vaiduokliai ir persikūnijimas

Egzistuoja tikėjimas, kad žmogus po mirties gyvena toliau jo dvasiai persikėlus į kitą asmenį ar gyvūną. Tai buvo vienas iš pačių ankstyviausių būdų, kuriais žmogus stengėsi įtikinti savo, kad mirtis nėra tokia neatšaukiama, kaip atrodo.

Jau esame išsiaiškinę, kad žmogaus dvasia vadinamas jo viduje esantis kvėpavimas / gyvybinė jėga, kuri po mirties sugrįžta pas Dievą (Koh 12:7). Tai reiškia, jog šita dvasia nesklendo kažkur kaip "vaiduoklis", ir negali užvaldyti kito asmens ar gyvūno, šitaip išsilaikant žmogaus asmenybei. Kiekvienas iš mūsų būsime teisiami pagal savo pačių darbus (2 Kor 5:10). Jeigu mūsų veiksmai ir charakterio bruožai asirado iš kažkokio kito asmens, tada netenka prasmės principas, kuris teigia, kad Dievas teisia ir apdovanoja mus pagal mūsų pačių darbus (Apr 22:12).

Po mirties dvasia sugrįžta pas Dievą, ir visa sąmonės veikla nutrūksta. Todėl bet koks bandymas susisiekti su mirusiais parodo, jog labai neteisingai suprantamas akivaizdus Biblijos mokymas apie tuos dalykus (žr. Iz 8:19,20). Biblija visiškai aiškiai teigia, kad po mirties žmonės jokių pavidalų nesugrįžta į savo namą ar miestą, kuriame gyveno; negali taip būti, kad po kokio nors asmens mirties tose vietose rodytųsi jo "dvasia" ar "vaiduoklis". Sunku tą išreikšti suprantamiau nei tas padaryta Job 20:7-9: "(Žmogus) bus pražudytas kaip mėšlynas, ir kurie buvo jį matę, sakys: Kur jis? Jis... nebūs atrastas... Akis, kuri buvo jį mačiusi, nebematys (jo) ir jo vieta (namas / miestas) nebežiūrės daugiau į jį". Panašiai sakoma ir Job 7:9-10: "Kas nusileidžia į mirusiųjų buveinę... nebegrįžta daugiau į savo namus, ir jo vieta nebepažįsta daugiau jo paties." Nuolankiai pripažinę šita, mes atmesime visokius aiškinimus, esą galima pamatyti, kaip mirusiųjų "šmėklos" lankosi namuose, kuriuose jie anksčiau gyveno. Šitokie regėjimai - tai geriausiu atveju vaizduotės žaismas.

Papildymas 13: Su kokia prigimtimi mes būsime prikelti?

Jau esame išsiaiškinę, kad amžinąjį gyvenimą ir dievišką prigimtį tikintieji įgys tik po teismo. Pirmiausia Kristus prikels tuos, kurie atsakingi prieš Dievo teismą, ir juos teis, kai visi susirinks prie jo. Kadangi nemirtingą prigimtį mes įgysime tik po teismo, iš to seka, kad visi prikeltieji turės mirtingąją prigimtį. Jeigu jie prisikeltų su nemirtinga prigimtimi, tai nebūtų jokios prasmės laukti apdovanojimo teismo metu.

Mes įžengsime į Dievo Karalystę iš karto po teismo (Mt 25:34); teisieji nebus Dievo Karalystėje prieš teismą. "Kūnas ir kraujas negali paveldėti Dievo karalystės... visi būsime perkeisti... nes šitas gendamasis turi apsivilkti negendamumu ir šitas mirtingasis apsivilkti nemirtingumu" (1 Kor 15:50,51,53). Tai reikštų, kad prigimties pasikeitimas iš mirtingos į nemirtingą įvyks teismo vietoje, kadangi į Dievo Karalystę mes įžengsime būtent iš ten.

Tarp kitko, ikvėptas apaštalas Paulius dažnai kalba apie "prisikėlimą" kaip apie "gyvenimo prsikėlimą", turėdamas omenyje prisikėlimą tų teisiųjų, kurie po teismo paveldės amžinąjį gyvenimą. Žinoma, jis suprato, kad "įvyks teisiųjų ir neteisiųjų prisikėlimas" (Apd 24:15). Jis suvokė, jog atsakingieji "išeis (iš kapo), tie kurie darė gera, gyvenimo prisikėlimui; tie, kurie darė bloga, teismo prisikėlimui" (Jn 5:29).

Tokiu būdu, kalbėdamas apie "prisikėlimą", Paulius dažnai turi omenyje "gyvenimo prsikėlimą". Teisieji išeis iš savo kapų "gyvenimo prisikėlimui" - išėję iš žemės jie bus teisiami ir gaus amžinąjį gyvenimą. Visas šis procesas yra "gyvenimo prsikėlimas". Taigi išėjimas iš žemės ir "gyvenimo prisikėlimas" yra skirtingi dalykai. Paulius kalba apie savo siekimą gyventi krikščioniškai, "tikėdamasis kaip nors pasieksias prisikėlimą iš mirusiųjų" (Fil 3:11). Kadangi jis buvo atsakingas, tai bet kuriuo atveju jis bus prikeltas atsiskaityti prieš teismą, ir tai, kad jis siekė "prisikėlimo", parodo, jog "prisikėlimas" čia reiškė "gyvenimo prsikėlimą".

Kiti pavyzdžiai, kuriuose "prisikėlimas" reiškia "gyvenimo prsikėlimą", yra šie: Lk 20:35; Jn 11:24; 1 Kor 15:21,42; Žyd 11:35; Apr 20:6. Ps 17:15 Dovydas mini, kad jis bus apdovanotas, kai "pabus". Jis panašiai suprato prsikėlimą, nors ir žinojo, kad dar įvyks teismas. Posakio "prisikėlimas" vartojimas 1 Kor 15 padeda išsiaiškinti 1 Kor 15:52 žodžių prasmę - "mirusieji bus prikelti negendą". Reikia pabrėžti, kad ši frazė "mirusieji" kartais (o ypač 1 Kor 15) reiškia mirusius teisiuosius, kurie bus prikelti apdovanojimui teismo metu: 1 Kor 15:13,21,35,42; 1 Tes 4:16; Fil 3:11; Apr 14:13; 20:5,6.

1 Tes 4:16,17 išvardijami įvykiai, susiję su Kristaus grįžimu:

1. Kristus sugrįžta ir pasirodo visiems
2. Prikeliami mirusieji
3. Atsakingieji, kurie tuo metu yra gyvi, taip pat pristatomi į teismą

Amžinasis gyvenimas bus suteiktas *po* to, kai visi bus surinkti kartu (Mt 25:31-34; 13:41-43); todėl mes neįgysime nemirtingumo tuoj po prisikėlimo, kadangi prieš tai visi turi susirinkti kartu. Jau esame išsiaiškinę, kad visi teisieji bus apdovanoti vienu metu (Mt 25:34; Žyd 11:39,40). Tai būtų neįmanoma, jei prisikeltume nemirtingu pavidalu, nes prisikėlusieji turi susirinkti kartu su tais atsakingaisiais, kurie tuo metu bus gyvi.

Tačiau reikėtų priminti, kad mūsų laiko supratimas yra labai žmogiškas; Dievas neturi tokių ribotumų. Galima nueiti per daug toli bandant nustatyti seką įvykių, kurie vyks Kristaus atėjimo metu. Prisikėlimas ir mūsų pasiketimas į nemirtingumą teismo metu įvyks "ūmai, akimirka" (1 Kor 15:52). Reikalui esant Kristaus sugrįžimo metu laikas tekės kitaip, bent jau tiems žmonėms, kurie bus teisiami. Bendras biblijinis principas yra toks, kad kiekvienas atsakingas žmogus turės prieš teismą atsiskaityti už savo gyvenimą ir vienaip ar kitaip pasikalbėti su teisėju, Viešpačiu Jėzumi (Mt 25:44; Koh 3:17; 12:14; Lk 12:2,3; 19:23; Ez 18:21,22; 1 Tim 5:24,25; Rom 14:11,12). Turint omenyje, kad bus didelė daugybė atsakingųjų, galima padaryti išvadą, jog laikas bus sustabdytas ar stipriai sutankintas, kad visi mes galėtume būti teisiami greitai, ir vis dėlto individualiai. Kadangi to proceso metu laikas bus sutankintas, kad prisikėlimas ir teismas įvyktų "ūmai, akimirka", tai galima suprasti, kodėl apie

prisikėlimą kartais kalbama kaip apie metą, kuomet teisiesiems bus suteiktas amžinasis gyvenimas. Tačiau taip bus dėl didelio greičio, kuriuo mes būsimė perkelti iš kapo į teismą, o po to Dievo malone - į nemirtingą būseną. Vis dėlto iš anksčiau aptartų citatų išaiškėja, kad pagal Biblijos mokymą amžinasis gyvenimas bus suteiktas teisme, o ne iš karto po prisikėlimo. Dėl šios priežasties 1 Tes 4:17 sakoma, jog teisieji bus pašaukti į teismą nuskambėjus trimitui, o 1 Kor 15:52 tas pats trimitas siejamas su nemirtingumo suteikimu. Tas taip pat paaiškina, kodėl Paulius mąstydamas apie prisikėlimą prilygindavo jį teismui ir nemirtingumo gavimui (pvz. 1:23).

Papildymas 14: Pagriebimas

"Evangelinėse" bažnyčiose yra plačiai paplitęs tikėjimas, kad teisieji bus "pagriebti" į dangų Kristui sugrįžus. Šis tikėjimas dažnai siejamas su idėja, kad po to žemė bus sunaikinta. Papildyme 9 mes išsiaiškinome, jog tai neįmanoma. Taip pat 4.7 poskyryje esame išsiaiškinę, kad atpildo vieta yra žemė, o ne dangus. Šie klaidingi tikėjimai remiasi neteisingu 1 Tes 4:16,17 išaiškinimu: "O pats Viešpats... nužengs iš dangaus. Tuomet pirmieji prisikels tie, kurie mirė Kristuje, paskui mes, gyvieji, išlikusieji, kartu su jais būsimė pagauti oran, debesysna pasitikti Viešpaties ir taip visuomet pasiliksimė su Viešpačiu".

Jau nekalbant apie tai, kad yra akivaizdžiai pavojinga tokią svarbią tikėjimo tiesą pagrįsti vienu viena Šventojo Rašto eilute, dar reikėtų atkreipti dėmesį į tai, jog čia neužsimenama apie teisiųjų pagriebimą į *Dangų*. Kristus nužengia iš dangaus ir tik tada tikintieji pasitinka jį. Kristus viešpataus per amžius Dovydo soste Jeruzalėje, ir mes būsimė su juo čia, žemėje. Todėl neįmanoma, kad mes galėtumė amžinybę praleisti su juo pakibę aukštai ore. "Oras" tęsiasi virš žemės paviršiaus visai nedaug kilometrų, o tai reiškia, kad jis nėra susijęs su Dangumi, Dievo buveine.

Graikiškas išsireiškimas, verčiamas "pagauti" iš tikrųjų reiškia sugriebimą, sučiupimą; jis visiškai nenurodo kokios nors konkrečios krypties. Tie patys žodžiai naudojami graikiškame Senojo Testamento vertime (Septuagintoje) Kun 6:2 ir Įst 28:31 kalbant apie svetimo turto "išplėsimą" ar gyvulio "sugavimą". Tas pats išsireiškimas sutinkamas ir Apd 3:39: "Viešpaties Dvasia *pagavo* Pilypą. Eunuchas daugiau jo nebematė... O Pilypas atsidūrė Azote". Taip aprašomas stebuklingas Pilypo pergabenimas iš vienos vietos žemėje į kitą.

Kristui sugrįžus atsakingieji bus surinkti kartu į teismo vietą; jiems nereikės patiems ten vykti. Visiškai įmanoma, kad mes iš tikrųjų būsimė nugabenti į tą vietą oru.

Jėzus pasakė, kad "tą dieną, kai apsireiškš Žmogaus sūnus... du bus kartu lauke, ir vienas bus paimtas, kitas paliktas" (Lk 17:30,36). Čia vėl matome tą patį staigų pagriebimą. Mokiniai primygtinai klausinėjo: "O kurgi, Viešpatie? Jis atsakė: Kur bus lavonų, ten sulėks ir maitvanagiai" (Lk 17:37). Maitvanagiai instinktyviai skrenda oru ir nusileidžia žemėje prie lavono, ir panašiai atsakingieji bus nugabenti į vietą, kurioje teismo metu susitiks su savo Viešpačiu.

Mes vėlgi turime pabrėžti, koks svarbus yra mokymas apie Kristaus teismą. Pirmiausia ten turi susirinkti visi atsakingieji, ir tik tada bus apdovanoti teisieji iš jų tarpo. Paviršutiniškai perskaičius 1 Tes 4:16,17 gali susidaryti įspūdis, kad visi atsakingieji bus pagriebti į orą ir ten amžinai pasiliks su Kristumi. Bet juk mes žinome, kad atsakingieji bus surinkti į teismo vietą, galbūt gabenant juos oru, ir tik *tada* gaus savo atlygį.

4 skyrius: Klausimai

1. Kas atsitinka po mirties?
  - a) Siela patenka į Dangų
  - b) Mes liekame be sąmonės
  - c) Siela kažkur laikoma iki teismo

d) Nuodėmingos sielos patenka į pragarą, o geros į Dangų.

2. Kas yra siela?

a) Mūsų esybės nemirtinga dalis

b) Žodis, kuris reiškia "žmogus, asmuo, būtybė"

c) Lygiai tas pats, kas ir dvasia

d) Tai, kas po mirties patenka į Dangų arba į pragarą.

3. Kas yra žmogaus dvasia?

4. Trumpai apibūdinkite žmogaus prigimtį.

5. Nurodykite Biblijoje dvi ištraukas, kurios įrodo, jog mirtis - tai būseną be sąmonės veiklos.

6. Ką jūs žinote apie Kristaus teismą?

7. Kas bus prikeltas ir teisiamas?

8. Kas yra pragaras?

9. Kas yra Gehena?

5 SKYRIUS

DIEVO KARALYSTĖ

5.1. Karalystės apibūdinimas

Iš mūsų ankstesnių studijų žinome, kad Dievo tikslas yra apdovanoti jam ištikimus žmones amžinuoju gyvenimu grįžus Kristui. Šis amžinasis gyvenimas bus duotas žemėje; nuolat kartojami Dievo pažadai dėl šito niekada neturi omenyje ištikimųjųėjimo į dangų. "Karalystės Evangelija (geroji naujiena)" (Mt 4:23) buvo paskelbta Abraomui kaip Dievo pažadai dėl amžinojo gyvenimo žemėje (Gal 3:8). Todėl Dievo karalystė - tai laikas po Kristaus sugrįžimo, kada šie pažadai bus išpildyti. Nors galiausiai Dievas netgi dabar yra visos Savo kūrinių karalius, Jis davė žmogui laisvą valią valdyti pasaulį ir savo gyvenimą kaip tas nori. Taip šiuo metu pasaulis yra "žmogaus karalystė" (Dan 4:17).

Sugrįžus Kristui, šio "pasaulio karalystė taps mūsų Viešpaties ir jo Mesijo karalyste, ir jis viešpataus per amžių amžius" (Apr 11:15). Tada Dievo valia ir troškimai bus pilnai ir atvirai vykdomi šioje žemėje. Dėl to Jėzus liepia mums melstis: "Teateinie tavo karalystė, teesie tavo valia kaip danguje, taip ir žemėje" (Mt 6:10). Todėl frazė "Dievo karalystė" yra vartojama pakaitom su fraze "dangaus karalystė" (Mt 13:11 plg. Mk 4:11). Atkreipkite dėmesį, kad mes nieko nerandame parašyta apie karalystę *danguje*; sugrįžęs į žemę Kristus įkurs būtent *dangaus* karalystę. Kaip Dievo valiai visiškai paklusta angelai danguje (Ps 103:19-21), taip bus ir Dievo karalystėje ateityje, kai žemėje gyvens vien tik teisieji, kurie tada bus "tolygus angelams" (Lk 20:36).

Todėl patekimas į Dievo karalystę sugrįžus Kristui - tai galutinis visų mūsų krikščioniškų pastangų šiame gyvenime rezultatas (Mt 25:34; Apd 14:22); dėl to yra gyvybiškai svarbu turėti teisingą šito dalyko supratimą. Pilypo pamokslavimas apie Mesiją yra apibūdintas kaip mokymas apie "gerąją Dievo karalystės naujieną ir Jėzaus vardą" (Apd 8:5,12). Eilutė po eilutės primena mums, kad Dievo karalystė buvo pagrindinė Pauliaus pamokslavimo tema (Apd 19:8; 20:25; 28:23,31). Todėl mums yra nepaprastai svarbu pilnai suprasti mokymą apie Dievo karalystę, kadangi tai gyvybiškai svarbi Evangelijos dalis. "Per daugelį vargų mes turime įeiti į Dievo karalystę" (Apd 14:22); tai - šviesa šio gyvenimo tunelio gale, ir taip pat motyvas kažką aukoti, kai to reikalauja tikras krikščioniškas gyvenimas.

Nebuchadnezaras, Babilono karalius, norėjo žinoti pasaulio ateitį (žr. Dan 2). Jam buvo duotas regėjimas - didelė statula iš skirtingų metalų. Danielis išaiškino, kad aukso galva - tai Babilono karalius (Dan 2:38). Po jo turėjo eiti kitos didelės imperijos teritorijoje apie Izraelį, ir viskas užsibaigti situacija, kada "kaip kojų pirštai buvo iš dalies geležiniai ir iš dalies moliniai, taip ir karalystė bus dalinai tvirta ir dalinai trapi" (Dan 2:42).

Dabartinio pasaulio jėgų pusiausvyrą sudaro daug tautų, iš kurių dalis stiprios ir dalis silpnos. Po to Danielis regėjo, kaip mažas akmuo trenkė statulai į pėdas, sugriaudamas ją, ir pats išaugo, tapdamas didžiuliu kalnu, kuris pripildė visą žemę (Dan 2:34,35). Šis akmuo simbolizuoja Jėzų (Mt 21:41; Apd 4:11; Ef 2:20; 1 Pt 2:4-8). Kalnas, kurį jis sukurs visoje žemėje, simbolizuoja amžinąją Dievo karalystę, kuri bus įkurta jo antrojo atėjimo metu. Ši pranašystė pati savaime yra įrodymas, kad karalystė bus žemėje, o ne danguje.

Apie tai, kad karalystė iš tikrųjų bus pilnai įkurta tik grįžus Kristui, kalbama ir kitose vietose. Paulius kalba, kaip Jėzus teis gyvuosius ir mirusius po savo "apsireiškimo ir karalystės" (2 Tim 4:1). Michėjas (4:1) panaudoja Danielio idėją vaizduodamas Dievo karalystę kaip milžinišką kalną: "Ateityje įvyks -

VIEŠPATIES namų kalnas stovės tvirtai iškilęs virš kalvų ir už kalnus bus aukštesnis"; toliau seka aprašymas, kaip atrodys ši karalystė žemėje (Mch 4:1-4). Dievas duos Jėzui Dovydo sostą Jeruzalėje: "Jis viešpataus... per amžius ir jo viešpatavimui nebus galo" (Lk 1:32,33). Todėl neišvengiamai turės būti tam tikras momentas, kada Jėzus pradės viešpatauti Dovydo soste, ir jo karaliavimas prasidės. Tai įvyks Kristui sugrįžus. "Ir jo viešpatavimui nebus galo" siejasi su Dan 2:44 : "Dangaus Dievas įkurs karalystę, kuri niekad nebus sunaikinta - ši karalystė nebus perduota kitai tautai". Apr 11:15 panašiai aprašo, kaip antrojo atėjimo metu "Pasaulio karalystė tapo mūsų Viešpaties ir jo Mesijo karalyste; ir jis viešpataus per amžių amžius". Vėlgi, turi būti konkretus laikas, kada Kristaus karalystė bus įkurta ir jo viešpatavimas prasidės žemėje; tai bus Jam sugrįžus.

5.2 Karalystė šiuo metu nėra įkurta

Plačiai yra paplitusi mintis, kad Dievo Karalystė jau egzistuoja šiuo metu ir tai yra dabartiniai tikintieji - "bažnyčia". Nors perspektyvoje tikri tikintieji yra išgelbėti ir jiems paskiros galimos vietos Karalystėje, bet negali būti abejonės, jog šiuo metu mes nesame Karalystėje, kadangi Kristus dar nėra sugrįžęs ir įkūręs jos.

Iš to, ką mes esame iki šiol išnagrinėję, turėtų būti aišku, kad "kūnas ir kraujas nepaveldės Dievo karalystės" (1 Kor 15:50). Mes turime *paveldėti* "karalystę, pažadėtą jį mylintiems" (Jok 2:5), nes krikštas padaro mus pažadų Abraomui paveldėtojais, o šitie pažadai yra Karalystės Evangelijos pagrindas (Mt 4:23; Gal 3:8,27-29). Dažnai susiduriama su pažadu *paveldėti* karalystę grįžus Kristui, kada bus išpildyti pažadai Abraomui (Mt 25:34; 1 Kor 6:9,10; 15:50; Gal 5:21; Ef 5:5). Jau pats žodžių vartojimas rodo tai įvyksiant ateityje, ir todėl šiuo metu tikintieji nėra karalystėje.

Jėzus paskė palyginimą norėdamas pataisyti tuos, kurie mokė, kad "netrukus turinti apsireikšti Dievo karalystė". Tad jis kalbėjo: "Vienas didžiūnas iškeliavo į tolimą šalį gauti karaliaus sosto, o vėliau turėjo sugrįžti atgal". Šiam laikui jis davė savo tarnams tam tikras užduotis. "Gavęs karalystę, jis sugrįžo ir liepė pašaukti tarnus" teismui (Lk 19:11-27).

Didžiūnas simbolizuoja Kristų, iškeliaujantį į "tolimą šalį", į dangų, gauti karalystės, su kuria jis sugrįž savo antrojo atėjimo metu teismui. Todėl neįmanoma, kad "tarnai" būtų karalystėje dabar, kol čia nėra jų Viešpaties.

Štai tolesni šito įrodymai:

- Jėzus atvirai pareiškė: "Mano karalystė ne iš šio pasaulio (amžiaus)" (Jn 18:36). Betgi net tuo metu Jis galėjo paskyti: "Aš esu karalius" (Jn 18:37). Taigi dabartinė Kristaus karališka valdžia dar nereiškia, kad jo karalystė šiuo metu egzistuoja.
- Kristus pasakė savo mokiniams daugiau nebegersias vyno "iki tos dienos, kada su jumis gersiu jį naują savo Tėvo karalystėje" (Mt 26:29). Tai aiškiai leidžia suprasti, kad karalystė turi būti įkurta ateityje, ir būtent taip žmonės suprasdavo Kristų, skelbiantį "gerąją naujieną (t.y. išankstinę žinią) apie Dievo karalystę" (Lk 8:1). "Palaimntas, kas *vaišinsis* (ateityje) Dievo karalystės pokylyje!" - toks buvo jų komentaras (Lk 14:15).
- Lk 22:29,30 pratęsia šią temą: "Aš jums *skiriu* valdyti karalystę... Mano karalystėje jūs *valgysite ir gersite* už mano stalo".
- Jėzus išaiškino ženklus, kurie bus prieš jo antrąjį atėjimą ir pabaigė šiuo komentru: "Taip pat pamatę tai dedantis, žinokite, kad Dievo karalystė arti" (Lk 21:31). Tai neturėtų prasmės, jei karalystė egzistuotų jau dabar, prieš antrąjį atėjimą.
- "Per daugelį vargų mes turime įeiti į Dievo karalystę" (Apd 14:22). Todėl kentėdamas kiekvienas tikintysis maldoje nuolat prašo karalystės *atėjimo* (Mt 6:10).

- Dievas "jus šaukia į karalystę ir šlovę" (1 Tes 2:12); mes, savo ruožtu, turime *ieškoti* įėjimo į tą karalystę, gyvendami dvasinį gyvenimą dabar (Mt 6:33).

Dievo karalystė jau yra jumyse?

Nepaisant viso to, kas tikrai yra neabejotina, daugelis ortodoksalių "krikščionių" tiki, kad karalystė egzistuoja jau dabar tikinčiųjų širdyse, ir grindžia šį tikėjimą vienu viena eilute: "Dievo karalystė jau yra jumyse" (Lk 17:22). Teisingesnis vertimas yra: "Dievo karalystė jau yra *tarp jūsų*". Iš konteksto matyti, kad Jėzus kalbėjo fariziejams (20 eil.); todėl žodžiuose "tarp jūsų" kalbama apie juos. O jie tikrai nebuvo krikščionys - Dievo karalystė nebuvo įkurta *jų* širdyse.

Išoriškai žydai laukė Mesijo su dideliu uolumu. Minėtoje eilutėje "Dievo karalyste" berods vadinamas Mesijas, kadangi jis turi būti šios karalystės karaliumi. Štai Jėzui išengiant į Jeruzalę, žmonės šaukė: "Garbė tam, kuris ateina Viešpaties vardu! Šlovė besiaartinančiai mūsų tėvo Dovydo karalystei!" (Mk 11:9,10). Čia Mesijas sugretinamas su "karalyste". Taip ir Jonas Krikštytojas skelbė, kad "prisiartino dangaus karalystė. O jis (Jėzus) buvo tasai, apie kurį pranašas Izaijas yra pasakęs" (Mt 3:2,3). Mūsų nagrinėjamoje ištraukoje Lk 17:20-24, kalbėdamas apie "žmogaus sūnaus" atėjimą Jėzus atsakė į klausimą, "kada ateis Dievo karalystė".

Kristus norėjo pasakyti, kad žydai, išoriškai labai laukdami Mesijo atėjimo ir tikėdamiesi jo greito pasirodymo su didele jėga, nesuvokė, jog Mesijas - "Dievo karalystė" - jau buvo tarp jų nuolankiame Jėzaus asmenyje. Taigi jis perspėjo juos: "Dievo karalystė (Mesijas) ateina nepastebimai... Dievo karalystė jau yra tarp jūsų" (Lk 17:20,21).

5.3 Dievo Karalystė praeityje

Dievo karalystė - tai tikinčiųjų laukiantis atpildas. Kaip toks jis yra jų motyvas savo gyvenime sekti Kristaus pavyzdžiu, o tai reiškia taip pat susidūrimą su trumpalaikiais kentėjimais ir nepatogumais. Todėl galima tikėtis, jog visą jų gyvenimą juose vis augo ir augo nenumaldomas troškimas pajusti ir suprasti būsimojo amžiaus stebuklus. Tai bus visų jų dvasinių ieškojimų išdava ir pilnas Dievo, kurį jie pamilo kaip savo Tėvą, pasireiškimas.

Raštuose gausu smulkių aprašymų, kaip atrodys Karalystė ir norint išnagrinėti bent keletą iš jų galima sugaišti visą gyvenimą. Vienas iš būdų suvokti kai kuriuos būsimosios Karalystės sutvarkymo pagrindinius principus - tai suprasti, jog Dievo Karalystė egzistavo praeityje kaip Izraelio tauta. Ši karalystė turi būti atkurta grįžus Kristui. Daug vietų Biblijoje suteikia mus žinių apie Izraelio tautą, kad mes galėtume bendrais bruožais suprasti, kaip bus sutvarkyta Dievo Karalystė ateityje.

Dievas dažnai vaizduojamas kaip "Izraelio karalius" (Iz 44:6 plg. Iz 41:27; 43:15; Ps 48:2; 89:18; 149:2); taigi Izraelio žmonės buvo Jo karalystė. Jie tapo Dievo karalyste sudarę su Juo sandorą prie Sinajaus kalno, netrukus po savo išėjimo iš Egipto per Raudonąją jūrą. Dėl savo pasiryžimo laikytis šios sandoros jie turėjo būti Dievui "kunigiška karalija ir šventoji tauta" (Iš 19:5,6). Taigi "kai Izraelis ėjo iš Egipto... Izraelis (pasidarė) jo karalystė" (Ps 114:1,2). Sudaręs šią sutartį, Izraelis keliavo per Sinajaus dykumą ir apsistojo pažadėtoje Kanaano žemėje. Kadangi Dievas buvo jų Karalius, tai jie buvo valdomi teisėju (pvz. Gideono ar Samsono), o ne karalių. Šie teisėjai buvo ne karaliai, bet Dievo vedami prižiūrėtojai, kurie tvarkė tam tikras šalies dalis, bet ne viešpatavo visam kraštui. Dievas juos dažnai paskirdavo konkrečiam tikslui, pvz. vesti Izraelį į atgailą ir išgelbėti nuo priešų. Kai izraelitai prašė teisėjo Gideono būti jų karaliumi, šis atsakė: "Nei aš viešpatausiu jums... bet viešpataus jums Viešpats" (Ts 8:23).

Paskutinis teisėjas buvo Samuelis. Tuo metu izraelitai pradėjo prašyti sau žemiško karaliaus, norėdami būti kaip aplinkinės tautos (1 Sam 8:5,6). Visais laikais tikroji Dievo tauta turėjo pagundą nepakankamai aukštai vertinti savo santykių su Dievu artumą ir dažnai atsisakydavo pastarojo vardan to, kad tapti panašiems į aplinkinį pasaulį. Šitos pagundos yra labai stiprios dabartiniame pasaulyje.

Dievas skundėsi Samueliui: "Jie... atmetė... mane, kad jiems nekaraliaučiau" (1 Sam 8:7). Nepaisant to, Dievas davė jiems karalius, pradėdant nuodėminguoju Sauliumi. Po jo sekė teisusis Dovydas, ir iš jo kilo visa karalių dinastija. Dvasingesni karaliai suvokdavo, jog Izraelis tebebuvo Dievo karalystė, net ir atmetęs Jo karaliavimą. Todėl jie pripažindavo valdą Izraelį Dievo vardu, o ne nuo savęs.

Šio principo supratimas leidžia mums prasmingai suvokti Saliamono, Dovydo sūnaus, karaliavimo aprašymą, jam atsisėdus į Dievo "sostą, kaip Viešpaties, tavo Dievo karalių" (2 Krn 9:8; 1 Krn 28:5; 29:23). Taikinga ir klestinti Saliamono karalystė bylojo apie būsimąją Dievo karalystę (kitais tariant, buvo jos "tipas" arba provaizdis). Štai kodėl pabrėžiama, jog jis karaliavo Izraeliui Dievo vardu, kaip ir Jėzus sėdėjęs Dievo soste ir bus Dievui Izraelio karaliumi (Mt 27:37,42; Jn 1:49; 12:13).

Daugelio Senajame Testamente aprašytų karalių viešpatavimas buvo Kristaus būsimosios Karalystės provaizdis (tipas). Lygiai kaip Saliamonas pastatė Dievui šventyklą Jeruzalėje, taip ir Kristus padarys būsmojoje Karalystėje (žr. Ez 40-48). Lygiai kaip Hezekijas ir Saliamonas gaudavo dovanas ir duoklę iš aplinkinių tautų (1 Kar 10:1-4; 2 Kar 20:12), ir regėjo Izraelio krašte palaiminimą, nepaprastą derlingumą ir klestėjimą (1 Kar 10:5-15; Iz 37:30), taip ir visą pasaulį aprėpsiančioje Kristaus Karalystėje šie dalykai bus matomi daug didesniu mastu.

Vedybos

Nepaisant geros Saliamono pradžios, dar būdamas visai jaunas jis padarė klaidų savo vedybiniuose ryšiuose, ir jam senstant tai nesulaikomai sekino jo dvasinę jėgą. "Taigi karalius Salimonas mylėjo daugelį svetimtaučių moterų... ir Moabietes, ir Amonietes, Idumėjietes... iš tautų, apie kurias Viešpats sakęs Izraelio sūnams: Neįeiskite pas jas ir nė vienas iš jų neįeis pas jusiškės, nes jos tikriausiai nugręš jūsų širdis, kad sektumėte jų dievus. Taigi su šitomis Saliamonas susirišo karščiausia meile... ir tos moteriškės nugręžė jo širdį. Kuomet jis jau buvo pasenęs, jo širdis buvo pagadinta per moteriškes, taip kad jis sekė svetimus dievus ir jo širdis nebebuvo tobula su Viešpačiu... Ir darė Saliamonas, kas nepatiko Viešpaties akivaizdoje, ir nėjo ištikimai paskui Viešpatį... taigi Viešpats susirūstino ant Saliamono... taigi Viešpats tarė... aš perplėsiu ir padalinsiu tavo karalystę (1 Kar 11:1-11).

Saliamono atsitraukimas nuo Dievo tęsėsi visą gyvenimą. Jo santykiai su moterimis, kurios nepažino taip kaip jis Izraelio Dievo, nuvedė prie to, kad jis pradėjo gerbti jų netikrus dievus. Dėl meilės savo žmonoms jis nustojo tuos dievus laikyti tuo, kuo jie buvo iš tiesų - tikrojo Dievo dvasiniais iškraipymais. Laikui bėgant jo širdis nustojo garbinti Izraelio Dievą. "Jo širdis nebebuvo tobula su Viešpačiu", t.y. jam garbinant netikrus dievus sąžinė jo daugiau nebegrūžė. Saliamonui trūko nuoširdaus atsidavimo tikrajam Dievui. Tai buvo bloga Viešpaties akivaizdoje, ir dėl to Dievas nutraukė Savo santykius su Saliamonu. Izraeliui buvo ne kartą liepiama neimti sau žmonių iš aplinkinių tautų (Iš 34:12-16; Jos 23:12,13; Įst 7:3).

Krikšto į Kristų dėka mes tampame dvasiniu Izraeliu. Jei esame nevedę, tada mes turėtume vesti tikrai priklausančius dvasiniam Izraeliui, "Viešpatyje" (1Kor 7:39), t.y. kitus krikštytus tikinčiuosius "Kristuje". Jei krikšto metu jau esame vedę, mes neturėtume skirtis su žmonom, nes mūsų vedybiniai ryšiai pašventinami tikėjimu (1Kor 7:12-14). Apgalvotos vedybos su tais, kurie nežino tikrojo Dievo, per ilgesnį laiką gali mus privesti prie atsimetimo. Saliamonas neįvertino aiškaus ir tvirto Dievo perspėjimo dėl tokių žmonių: "Jos *tikriausiai* nugręš jūsų širdis" (1 Kar 11:2; Iš 34:16). Vien tikrai nepaprasta savikontrolė ir gilus atsivertimas gali duoti pagrindą padaryti išimtį iš šios taisyklės.

Kaip jau minėjome anksčiau, ortodoksinė krikščionybė nepripažįsta, kad krikščioniška viltis turi žydišką pagrindą; jie nežino tikrojo Izraelio Dievo. Vedybos su tokiais žmonėmis paprastai veda prie laipsniško nukrypimo nuo šlovingų doktrininių tiesų, kurios yra mūsų išgelbėjimo pamatas. Dėl tos priežasties Izaokas ir Jokūbas nepapratai toli keliavo notėdami vesti moteris, kurios tinkamai laikėsi tikrojo tikėjimo, o Izaokas netgi sulaukė 40 metų kol rado tinkamą moterį (Pr 24:3,4; 28:1). Taigi šis klausimas yra labai rimtas. Pvz. Ezdras ir Neemijas buvo sukrėti, kai išgirdo, jog kai kurie žydai vedė nežydes (Ezd 9:12; Neh 10:29,30).

Čia mes išskėlėme šį klausimą, norėdami suteikti peno giliam apmąstymui- smulkiau vedybos yra aptartos 11.3 poskyryje.

Dievo teismas

Dėl Saliamono atsimetimo Izraelio karalystė buvo padalinta į dvi; Saliamono sūnus Rechoboamas valdė Judo, Benjaminio gimines ir puse Manaso giminės, tuo tarpu Jeroboamas valdė likusias dešimt giminių. Dešimties giminių karalystė vadinosi Izraelis arba Efraimas, o dviejų giminių - Juda. Visų šių giminių žmonės dažniausiai sekė blogu Saliamono pavyzdžiu - nors ir tvirtino tikį tikrąjį Dievą, bet tuo pat metu garbino aplinkinių tautų stabus. Ne kartą Dievas per pranašus prašė jų atgailauti, bet nesėkmingai. Dėl to jie buvo nubausti ir išvaryti iš Izraelio karalystės į priešų kraštus. Tai įvyko asiriečiams ir babiloniečiams įsiveržus į Izraelį ir paėmus juo į nelaisvę. "Tu suteikei jiems daugelį metų ir davei jiems perspėjimų savo dvasioje per savo pranašus, o jie neklausė, ir padavei juos į žemės tautų rankas" (Neh 9:30).

Dešimties giminių Izraelio karalystė iš viso neturėjo gerų karalių. Visi jie - Jeroboamas, Ahabas, Jehoahazas ir kiti - aprašyti Karalių knygoje kaip stabų garbintojai. Paskutinis jų karalius buvo Hosea, kurio valdymo metu Izraelį nukariavo Asirija ir išvarė į nelaisvę dešimtį giminių (2 Kar 17). Iš ten jie niekada nesugrįžo.

Dviejų giminių Judo karalystė turėjo keletą gerų karalių (pvz. Hezekija ir Jozija), nors dauguma buvo blogi. Dėl nuolat kartojamų žmonių nuodėmių Dievas sunaikino Judą kaip savo karalystę valdant paskutiniam jų karaliui Zedekijai. Tai įvyko įsiveržus babiloniečiams, kurie išvarė juos į nelaisvę, į Babiloną (2 Kar 25). Jie buvo Babilone 70 metų, ir po to dalis jų sugrįžo į Izraelį vadovaujami Ezdro ir Neemijo. Jie niekada daugiau neturėjo savo karaliaus, bet juos valdė babiloniečiai, graikai ir romėnai. Jėzus gimė valdant romėnams. Izraelis atmetė Jėzų, ir dėl to 70 m. po Kr. romėnai juos sutriuškino ir išblaškė po visą pasaulį. Ir tikrai per paskutinius 100 metų jie ėmė grįžti, šitaip tapdami Kristaus sugrįžimo ženklų (žr. 3 priedą).

Ezekielis 21:25-27 pranašavo apie Izraelio tautos kaip Dievo karalystės galą: "Tu gi suteptas bedievi, Izraelio kunigaikšti (t.y. Zedekija), kurio ateina diena... Viešpats Dievas sako taip: Padėk į šalį nuometą, nusiimk vainiką (t.y. Zedekija daugiau nebebus karaliumi)... Kaltę, kaltę, kaltę aš padarysiu iš jo, tačiau tai neįvyks, iki ateis tas, kuriam priklausos teismas, ir aš jam jį atikduosiu". Daugelyje vietų pranašų knygoje apraudamas Dievo karalystės galas (Hos 10:3; Rd 5:16; Jer 14:21; Dan 8:12-14).

Ez 21:25-27 triguba kaltė siejasi su trimis Nebuchadnezero, Babilono karaliaus, įsiveržimais. Įdėmiai besigilinantys į šiuos dalykus pastebės, kad šitos eilutės - tai dar vienas pavyzdys, kuriame sugretinami Dievo karalystė ir jos karalius; Zedekijo nuvertimas reiškė ir Dievo karalystės sunaikinimą (žr 5.2 poskyrį). Tai buvo Dievo karalystės Izraelio tautoje galas: "...padarysiu galą Izraelio namų karalystei" (Oz 1:4). "Tačiau tai neįvyks *iki*..." leidžia suprasti, jog karalystė bus atgaivinta, kada "ateis tas, kuriam priklausos teismas, ir aš (Dievas) jam jį atiduosiu". Sugrįžus Kristui, Dievas "duos jam (Jėzui) jo tėvo Dovydo sostą... ir jo viešpatavimui nebus galo" (Lk 1:32,33). Būtent tada ir bus išpildyti karalystės atkūrimo pažadai.

Dievo karalystės *atkūrimas* sugrįžus Mesijui - tai labai dažna Senojo Testamento pranašų tema. Tą gerai žinojo Kristaus mokiniai: "Susirinkusieji ėmė jį klausinėti: 'Viešpatie, gal tu šiuo metu *atkursi Izraelio karalystę?*'", t.y. ar dabar išsipildys Ezekielio 21:27 žodžiai? Jėzus atsakė jiems tardamas, jog jie nesužinos jo antrojo atėjimo laiko, nors tuoj po to angelai užtikrino juos, kad jis tikrai sugrįš kada nors (Apd 1:6-11).

Taigi Dievo karalystė - Izraelis - bus atkurtas antrojo atėjimo metu. Todėl Paulius skelbė, kad Dievas atsius "Mesiją Jėzų, kuri turi priimti dangus (t.y. jis turi pasilikti ten) *iki* visų dalykų atnaujinimo meto. Dievas tai nuo amžių paskelbė savo šventųjų pranašų lūpomis" (Apd 3:20,21). Po antrojo atėjimo Dievo karalystė bus vėl įkurta iš naujo atkuriant senąją Izraelio karalystę.

Apie Dievo karalystės atkūrimą tikrai kalba "visi (Dievo) šventieji pranašai":

- "Tada sostas bus saugus ištikima meile Dovydo palapinėje. Jame sėdės (po antrojo atėjimo - Lk 1:32,33) ištikimas teisėjas (Jėzus) ieškas teisingumo ir stropus vykdyti teisumą" (Iz 16:5).
- "Tą dieną atstatysiu sugriautą Dovydo padangtę (t.y. Dovydo "sostą" Lk 1:32,33), užtaisysiu jos plyšius, Prikelsiu jos griuvėsius, atstatysiu ją, *kaip ji buvo kadaise*" (Am 9:11). Paskutinėje frazėje aiškiai kalbama apie atkūrimą.
- "Jo (Izraelio) vaikai bus *kaip buvę senovėje*, o jo bendruomenė tvirtai gyvuos mano malone" (Jer 30:20).
- "Viešpats... *vėl išsirinks Jeruzalę*" (Zch 2:12), padarydamas ją savo pasaulinės Karalystės sostine (plg Ps 48:3).
- "Aš sugrąžinsiu Judo tremtinius ir Izraelio tremtinius,- atstatysiu juos, *kaip buvo pradžioje...* Šitoje vietoje... *vėl girdėsīs... džiaugsmo šauksmas...* Aš atstatysiu tą kraštą, *kaip jis buvo pradžioje...* Šitoje vietoje (Jeruzalėje)... *vėl bus piemenims žardų, kur suleisti savo kaimenes... kaimenės vėl praeis*" (Jer 33:7-13).

Kristaus sugrįžimas tam, kad įsteigti šią Karalystę, tikrai yra "Izraelio viltis", prie kurios mes turime prisijungti per krikštą.

5.4 Dievo Karalystė ateityje

3 ir 4 dalyse mes aptarėme nemažai informacijos apie tai, kaip ši Karalystė atrodys. Mes žinome, jog Abraomui buvo pažadėtas visų žemės tautų palaiminimas per jo palikuonį; Rom 4:13 išplečia šį teiginį ir sako, kad visą žemę paveldės tie žmonės, kurie yra Abraomo palikuonyje, t.y. Kristuje. Dan 2 pranašystės įvaizdis aprašo grįžtantį Kristų kaip mažą akmenį, ir po to karalystė palaipsniui išsiplečia po visą pasaulį (plg Ps 72:8). Tai reiškia, kad Dievo Karalystė neužims vien tik Jeruzalės ar Izraelio krašto, kaip kai kas mano, nors šios vietos tikrai bus karalystės centras.

Tie, kas šiame gyvenime seka Kristumi, bus "karalystė ir kunigai, ir jie viešpataus žemėje" (Apr 5:10). Mes valdysime įvairų kiekį įvairaus dydžio gyvenviečių; vienas valdys dešimt miestų, kitas penkis (Lk 19:17). Kristus pasidalins savo viešpatyste žemėje su mumis (Apr 2:27; 2 Tim 2:12). "Štai karalius (Jėzus), kuris pagal teisumą viešpataus, ir didžiūnai (tikintieji) kurie valdys pagal teisingumą" (Iz 32:1; Ps 45:17).

Kristus turi amžinai viešpatauti atstatytame Dovydo soste (Lk 1:32,33), t.y. viešpatavimui jis užims Dovydo vietą ir padėtį, kuri buvo Jeruzalėje. Kristus viešpataus Jeruzalėje, todėl ji taps būsimosios Karalystės sostine. Būdent ten bus pastatyta šventykla (Ez 40-48). Nors žmonės šlovins Dievą visame pasaulyje įvairiose vietose (Mal 1:14), bet ši šventykla bus pasaulinis Dievo garbinimo centras. Tautos "atkils metai po metų pagarbinti Karaliaus, Galybių Viešpaties, ir švęsti padangčių iškilmės" (Zch 14:16) aplinkui šventyklą Jeruzalėje.

Pranašystė apie kasmetinę kelionę į Jeruzalę randama taip pat ir Iz 2:2,3 : "Ateityje įvyks - Viešpaties Namų (Šventyklos) kalnas (karalystė – Dan 2:35,44) stovės tvirtai iškilęs virš kalnų... (t.y. Dievo Karalystė ir šventykla bus iškelta virš visų žmonių karalysčių) Visos tautos plūs jo linkui. Daug tautų ateis ir sakys: 'Ateikite, kopkime į Viešpaties kalną, į Jokūbo Dievo namus, kad jis pamokytų mus savo kelių...' Nes iš Ziono ateis mokymas ir Viešpaties žodis iš Jeruzalės". Atrodo, jog tai pirmųjų Karalystės egzistavimo dienų aprašymas, kai žmonės perduoda vienas kitam žinią apie Kristaus viešpatavimą ir kopia į Dievo Karalystės "kalną", kuris lėtai plečiasi po visą pasaulį. Čia matome tikrai entuziastingą religinį garbinimą.

Viena iš didžiausių žmonių tragedijų šiais laikais yra ta, jog dauguma žmonių "garbina" Dievą dėl politinių, visuomeninių, kultūrinių ar emocinių priežasčių, o ne remdiesi tikru Dievu, kaip savo Tėvo ir Sutvėrėjo, supratimu. Karalystėje Dievo kelių bus su entuziazmu mokomasi visame pasaulyje; šio žinių troškimo skatinami žmonės keliaus iš visų žemės pakraščių į Jeruzalę sužinoti daugiau apie Dievą.

Vietoj betvarkės ir neobjektyvumo, atsiradusio dėl žmonių sukurtų teisinių sistemų ir žmogiško teisingumo vykdymo, bus vienas universalus teisinis kodeksas - "Viešpaties įstatymas ir žodis". kurį skelbs Kristus iš Jeruzalės. "Visos tautos *plūs*" mokyti tų dalykų - iš šių žodžių galime numanyti, jog visų bendras troškimas iš tikrųjų pažinti Dievą sumažins įprastinę tarpusavio trintį tarp tautų, kaip tai vyksta tarp pavienių asmenų, kurie šiame gyvenime pasišvenčia šio pažinimo įgyjimui.

Visų tautų, *plūstančių* į Jeruzalę, aprašymas primena vaizdą Iz 60:5, kur žydai kartu su pagonimis (ne žydais) suplūsta į Jeruzalę garbinti Dievo. Tai puikiai siejasi su Zch 8:20-23 pranašystę apie Karalystę:

"Dar ateis tautos, daugelio miestų gyventojai. Vievo miesto gyventojai eis į kitą, sakydami: 'Eikit šen! Eime maldauti Viešpaties malonės, ieškoti Galybių Viešpaties. Aš ir pats einu!' Ateis daug tautų ir galingų genčių ieškoti Jeruzalėje Galybių Viešpaties... dešimt vyrų iš visų kalbų genčių stvers žydą ir, nusitverdami jo drabužio skverno, sakys: 'Leiskite eiti su jumis, nes mes girdėjome, kad Dievas yra su jumis'".

Matome, kaip žydų tauta dėl savo paklunumo ir atgailos padaroma tautų "galva, o ne uodega" (Ist 28:13); tada kiekvienas supras Dievo sukurto išgelbėjimo plano žydišką pagrindą. Šio dalyko nežinojimas šiuolaikinėje krikščionybėje staiga baigsis. Tada žmonės su entuziazmu aptarinės šiuos dalykus ir galės sakyti žydams: "mes *girdėjome*, kad Dievas yra su jumis!". Tada pokalbis suksis apie dvasinius dalykus, o ne apie tuščias iliuzijas, įprastas dabartinėje žmonių mąstysenoje.

Nenuostabu, kad esant didesniai žmonių dievobaimingumui ir Kristui išsprendus "ginčus tarp tautų... jie perkals savo kalavijus į arklus, o ietį - į geneklį medžiams genėti. Tauta nebekels kalavijo prieš kitą tautą, nebebus mokomasi kariauti" (Iz 2:4). Dėl absoliutaus Kristaus autoriteto ir visiško jo teisingumo sprendžiant ginčus, tautos savavoriškai pakeis savo karinę įrangą į žemės dirbimo mašinas ir nutrauks visus karinius apmokymus. "Jo dienomis žydės teisybė" (Ps 72:7) - dvasingumas tada bus aukštinamas ir gerbiami bus tie, kuriuose klestės meilė, malonė, teisingumas ir kitos Dievo savybės. Palyginkite tai su dabartiniu išdidžiųjų, garbėtroškų bei savanaudžių išaukštinimu.

Savanoriškas kalavijų perkalimas į arklus bus tik dalis dar didesnių agronominių pasikeitimų, kurie įvyks žemėje. Dėl Adomo nuodėmės žemė buvo prakeikta (Pr 3:17-19), todėl šiuo metu norint iš jos gauti sau maisto reikia didelių pastangų. Karalystėje "bus javų apstybė; ant kalno viršūnių šlamės kaip Libanas jo vaisiai" (Ps 72:16). "Artojas pasivys pjovėją ir vynuogių traiškytojas sėjėją... kalnai lašės saldžiu vynu" (Am 9:13), štai koks geras bus žemės derlingumas dėl Edene paskelbto prakeikimo sumažinimo.

Šitoks intensyvus žemės dirbimas įtrauks daug žmonių. Pranašystės apie Karalystę sudaro įspūdį, jog žmonės grįš prie ekonomiškai nepriklausomo gyvenimo būdo, susijusio su žemdirbyste:

"Tuomet visi sėdės po savo vynmedžiais, po savo figmedžiais, ir nebus kam jų gąsdinti" (Mch 4:4).

Ekonominė nepriklausomybė įveiks piktnaudžiavimus, kurie yra būdingi bet kokiai samdomo darbo už pinigus sistemai. Tada darbas kitų praturtinimui bus preitės dalykas.

Jie "statysis namus ir patys juose gyvens, ir vynuogynus veis, ir patys valgys jų vaisius. Statys ne tam, kad kiti gyventų jų namuos, sodins ne tam, kad vaisius

valgytų kiti... Mano išrinktieji ilgai naudosis savųjų rankų darbo vaisiais.
Nebeeis jų triūsas veltui..." (Iz 65:21-23).

Iz 35:1-7 randame neprilygstamą pranašystę apie tai, kaip pasikeis nederlinga žemė - iš jos trykšte trykš džiaugsmas ir laimė, nes dirbančių žemę žmonių gyvenimas bus lengvesnis ir dvasingesnis: "Pradžiugs dykuma... krykštaus pražysdama dykvietė... jinai... džiūgaute džiūgaus laiminga... Dykumoje ištrykš vandens srovės, tyrlaukiuose tekės upės. Išdeginti smėlynai ežeru pavirs". Netgi prigimtinis priešiškus tarp gyvūnų bus pašalintas: "Ganysis vilkas drauge su ėriuku", ir vaikai galės žaisti su angimis (Iz 65:25; 11:6-8).

Lygiai kaip visos kūrinių prakeikimas bus labai sumažintas, taip ir žmonijos prakeikimas irgi bus palengvintas. Todėl Apr 20:2,3 simboliškai aprašo, kaip prasidėjus Tūkstančio metų viešpatijai velnias (nuodėmė ir jos pasekmės) "surišamas" arba suvaržomas. Gyvenimo trukmė prailgės tiek, kad jeigu kas mirs sulaukęs 100 metų, tai jis bus laikomas tik vaiku (Iz 65:20). Moterys patirs mažiau skausmo gimdydamos vaikus (Iz 65:23). "Tada atmerkotos bus akliems akys, atvertos kurtiesiems ausys. Tada raišasis šokinės tarytum elnias, dainuos iš džiaugsmo nebylio liežuvis (Iz 25:5,6). Tai bus įmanoma vėl suteiktų stebuklingų Dvasios dovanų dėka.

Reikia aiškiai pabrėžti, kad apie Dievo Karalystę neturėtų būti galvojama kaip apie tropinės salos rojų, kur teisieji linksmis panašiai kaip tai daro žmonės degindamiesi saulėje tarp gamtos grožybių. Pagrindinis Dievo Karalystės egzistavimo tikslas - teikti Dievui šlovę, kol žemė bus pilna Jo šlovės, "kaip jūra kupina vandenių" (Hab 2:14). Tai - galutinis Dievo tikslas: "Kaip aš gyvas esu, visa žmė bus pilna Viešpaties šovės" (Sk 14:21). Dievo šlovinimas reiškia, kad žemės gyventojai supras, garbins ir mėgdžios Jo teisiuosius bruožus; būnant pasauliui tokioje būsenoje, Dievas leis jai pasireikšti ir fiziniame žemėje. Taigi "romieji pavaldės žemę (Karalystėje), ir gėrėsis (dvasinės) taikos daugybe (Ps 37:11), o ne mėgausis lengvu gyvenimu. "Alkstantys ir trokštantys teisybės... bus pasotinti" Karalystėje (Mt 5:6).

Dažnai vien tik pati mintis apie amžinąjį gyvenimą Karalystėje naudojama kaip masalas, norint sužadinti žmonėms susidomėjimą krikščionyste. Betgi tada beveik pamirštama tikroji priežastis dėl kurios duodamas gyvenimas Karalystėje - šlovinti Dievą. Šito dalyko supratimas turėtų nuolat vystytis mumyse visą laiką, kuris mums dar yra skirtas po krikšto. Knygos autoriui netgi tik dešimt metų gyvenimo džiaugiantis visišku tobulumu ir tyra sąžine prieš Dievą būtų verti visų šio gyvenimo negandų. Mintis, kad ši šlovinga būseną tęsis amžinai, tiesiog temdo protą ir viršija žmogiškojo suvokimo ribas.

Netgi vertinant šiek tiek materialistiškiau, pateikimas į Dievo Karalystę turėtų būti mūsų aukščiausiasis motyvas atsisakyti šio pasaulio pranašumų ir materializmo. Vietoj intensyvaus galvojimo apie artimiausią ateitį Jėzus mums patarė: "Jūs pirmiausia ieškokite Dievo Karalystės ir jo teisybės, o visa tai bus jums pridėta" (Mt 6:30-34). Viskas, ką mes galime dabar įsivaizduoti ir siekti, neprilygsta buvimui Dievo Karalystėje.

Mes turime ieškoti "Dievo teisybės", t.y. turime bandyti išvystyti savyje dieviško charakterio meilę, o tai reiškia, jog mes turėtume veržtis į Dievo Karalystę, kadangi teisingumas ten bus šlovinamas, kadangi mes siekiame būti visiškai morališkai tobuli, o ne tik patys asmeniškai norėdami išvengti mirties ir gyventi amžinybę.

Per daug dažnai Evangelijos viltis pateikiama taip, kad jinai žadintų žmogišką savanaudiškumą. Žinoma, mūsų motyvai patekti į Karalystę labai keičiasi diena iš dienos. Tai, ką mes pateikiame čia, yra idealas. Pirmiausia mes turėtume mokytis Evangelijos ir paklusti jai pasikrikštijant, nes mylime Dievą. Tikrų priešasčių, dėl kurių mes norime būti Karalystėje, ir Dievo siūlomos vilties suvokimas augs ir brės po mūsų krikšto.

5.5 Tūkstančio metų viešpatija

Šitoje gyvenimo Karalystėje aptarimo vietoje įdėmus skaitytojas gali paklausti: "Ar tik kartais Dievo Karalystė neatrodo per daug žmogiškai?" Žmonės Karalystėje vis dar gimdys vaikus (Iz 65:23), ir net mirs (Iz 65:20). Tarp šių žmonių vis dar kils nesutarimai, kuriuos spręs Kristus (Iz 2:4), ir pragyvenimui jie turės dirbti žemę, nors tai ir bus daug lengviau negu dabar. Visa tai lyg ir labai nutolsta nuo pažadų, kad teisieji gaus amžinąjį gyvenimą ir Dievo prigimtį, tapę panašūs į angelus, kurie neveda ir nesidaugina (Lk 20:25,36). Atsakymas glūdi tame, jog pirmoji Dievo Karalystės stadija truks 1000 metų. Tai Tūkstantmetis, arba Tūkstančio metų viešpatija (žr. Apr 20:2-7). Šios Tūkstančio metų viešpatijos metu žemėje bus dvi žmonių grupės:

1. Šventieji - tie iš mūsų, kurie šiame gyvenime priimtinaai sekė Kristumi, ir kuriems teismo metu prie teismo krasės bus suteiktas amžinasis gyvenimas. Pastaba: "šventasis" reiškia "išskirtas", "pašauktas" asmuo, ir taip vadinamas kiekvienas tikras tikintysis.

2. Paprasti, mirtingi žmonės, kurie Kristaus sugrįžimo metu nežinojo Evangelijos, t.y. jie nebuvo atsakingi prieš teismą.

Teismo metu prie teismo krasės gavę Dievo prigimtį, šventieji negalės mirti ar gimdyti vaikų. Todėl žmonių, Karalystėje patiriančių šiuos dalykus, aprašymas taikytinas antrajai grupei - tai tie, kurie bus gyvi Kristaus sugrįžimo metu, bet nebus žinoję Dievo reikalavimų. Teisiųjų apdovanojimas - tapti "karalystę bei kunigais; ir jie viešpataus žemėje" (Apr 5:10). Karaliai turi kažkam karaliauti, ir jie karaliaus tiems žmonėms, kurie antrojo atėjimo metu nežinojo Evangelijos ir todėl buvo palikti gyvi. Būdami "Kristuje" mes tapsime jo atpildo dalininkais - tai yra, karaliausime pasauliui: "Tam, kuris nugali... aš duosiu valdyti pagonis; jis ganys juos geležine lazda,- kaip ir aš esu gavęs valdžią iš savo Tėvo" (Apr 2:26,27).

Dabar Kristaus palyginimas apie minas įgauna prasmę - ištikimi tarnai buvo apdovanoti pavedant jiems valdyti Karalystėje dešimt ar penkis miestus. Dievo kelių pažinimas nepradės tuoj pat plisti Kristui pasiskelbus karaliumi Jeruzalėje; žmonės patys keliaus į Jeruzalę norėdami daugiau sužinoti apie Dievą (Iz 2:2,3). Taip pat prisiminkite, kaip Dan 2:35,44 kalnas (simbolizuojantis Dievo Karalystę) palaiptams išplinta po visą žemę. Šventųjų pareiga bus skleisti Dievo pažinimą, taigi ir Jo Karalystę.

Kai Izraelis anksčiau buvo Dievo Karalyste, kunigai turėjo pareigą mokyti Dievo pažinimo (Mal 2:5-7). Šiuo tikslu jie buvo išskirstyti po įvairius miestus Izraelyje. Šlovingai atkūrus Karalystę, šventieji perims kunigų vaidmenį (Apr 5:10).

Jei kartais Kristus ateitų šiandien:

1. Atsakingi mirusieji būtų prikelti ir kartu su atsakingais gyvaisiais paimti prie teismo krasės.
2. Atsakingi nusidėjėliai būtų nubausti mirtimi, o teisiesiems suteiktas amžinasis gyvenimas.
3. Teisieji tada valdytų tuos žmones, kurie būtų gyvi, bet neatsakingi prieš Dievą; jie mokytų pastaruosius Evangelijos kaip karaliai ir kunigai (Apr 5:10).
4. Tai tęsis 1000 metų. Per tą laiką visi mirtingi žmonės išgirs Evangeliją ir todėl taps atsakingi prieš Dievą. Šie žmonės gyvens daug ilgiau ir laimingiau.
5. Baigiantis Tūkstančio metų viešpatijai prieš Kristų ir šventuosius bus sukilimas, kurį Dievas numalšins (Apr 20:8,9).
6. Pasibaigus 1000 metų visi mirę per tą laikotarpį bus prikelti teismui (Apr 20:5,11-15).
7. Nusidėjėliai iš jų tarpo bus sunaikinti, o teisieji gaus amžinąjį gyvenimą ir prisijungs prie mūsų.

Tada Dievo tikslas žemėje bus galutinai pasiektas. Ji bus pilna nemirtingų, teisių būtybių. Dievo Vardas "Jahveh Elohim" (kas reiškia "Tas, kuris bus apreiškintas daugybėje galingųjų") taps išbaigtas. Niekada daugiau nuodėmė, o tai reiškia ir mirtis, nepasireikš žemėje; tada pažadas dėl žalčio palikuonio sunaikinimo sužeidžiant jį į galvą, bus galutinai įvykdytas (Pr 3:15). Tūkstančio metų viešpatijos metu Kristus turi "karaliauti ir paguldyti po kojomis visus priešus. Kaip paskutinis priešas bus sunaikinta mirtis... Kai jam bus visa pajungta, tuomet ir pats Sūnus nusilenks tam, kuris buvo viską jam pajungęs (Dievui), kad Dievas būtų viskas visame kame" (1 Kor 15:15-28).

Tai yra "galas, kai jis perduos Karalystę Dievui Tėvui" (1 Kor 15:24). Kas bus tada, kai Dievas bus "viskas visame kame", mums nepasakyta; mes tik žinome, kad turėsime amžinąjį gyvenimą, Dievo prigimtį ir gyvensime garbindami Dievą ir Jam patikdami. Tai yra pagrindas toliau gilintis į tai, kaip viskas atrodys po Tūkstančio metų viešpatijos.

Dievo karalystės evangelijos supratimas yra gyvybiškai svarbus kiekvieno šių žodžių skaitytojo išgelbėjimui. Norėtume paprašyti jūsų dar kartą perskaityti šį skyrių ir cituotas Biblijos vietas.

Dievas nori, kad mes būtume Jo Karalystėje. Viskas, ką Jis sukūrė, skirta ne vien tik Jo kūrybinių sugebėjimų išreiškimui, bet yra sutvarkyta taip, kad mes galėtume iš tikrųjų tame dalyvauti. Krikštas susieja mus su pažadais dėl šios Karalystės. Sunku patikėti, jog krikštas ir po to sekantys keli metai nuolankaus paklusnsmo Dievo žodžiui gali mums atverti duris į tą šlovingą, nesibaigiantį amžių. Bet mes turime tvirtai tikėti visaapimančia Dievo meile. Kokios bebūtų mūsų trumpalaikės problemos, mes tikrai neturime jokios apčiuopiamos priežasties priešintis Evangelijos kvietimui.

"Jei Dievas už mus, tai kas gi prieš mus?" (Rom 8:31).

"Šio laikotarpio kentėjimai negali lygintis su būsima garbe, kuri mumyse bus apreikšta" (Rom 8:18).

"Lengvas dabartinis mūsų vargas ruošia mums neapsakomą, visą pranokstančią amžinąją garbę" (2 Kor 4:17).

Papildymas 15: Karalystės tikroviškumas

Labai tikroviškas Karalystės aprašymas, randamas Senojo Testamento pranašų knygose, yra dažnai išjuokiamas teologų ir daugelio denominacijų atstovų. Jie teigia, jog ten simboliškai, perkeltine prasme aprašoma atpildo vieta esanti ne žemėje, nes ši planeta bus sudeginta.

Atsakant į tai reikėtų suprasti, kad pagrindinė taisyklė, taikytina studijuojant Bibliją, yra ši: mes turėtume visada suprasti Bibliją tiesiogine, pažodine prasme, jeigu tik nėra svarios priežasties taikyti simbolinį, dvasinį išaiškinimą. Pavyzdžiui, pirmoji Apreiškimo knygos eilutė praneša mums, jog regėjimas yra žymia dalimi simbolinis (Apr 1:1), kuo mes ir turėtume vadovautis jo atžvilgiu. Taip pat tam tikras realumo ir prasmingumo jausmas kalbos vartojime gali mums nurodyti, kaip suprasti kurią nors vietą - simboline prasme ar tiesiogine. Taigi kada skaitome apie žemę, svirduliuojančią lyg girtas žmogus (Iz 24:20), iš vartojamos kalbos aišku, jog mes turėtume suprasti tai simboliškai. Ir atvirkščiai, kalba, vartojama būsimajai Karalystei aprašyti, labai lengvai suprantama tiesiogine prasme, pažodžiui; nėra jokios užuominos, kad mes turėtume ją suprasti simboliškai.

Berods žmonės nesugebėdami sukaupti pakankamai tikėjimo, kurio reikia norint patikėti tokio laikmečio atėjimu čia, į žemę, sukūrė teorijas, kurios visą tai išaiškintų kažkaip kitaip. Jų siūloma dvasinės, dangiškos karalystės alternatyva yra miglota, jai trūksta detalių, reikia mažai kuo tikėti, ir todėl jinai reikalauja mažai tikėjimo ir visiškai neskatina jo. Jei šlubųjų pagydomo arba dykumos pavertimo derlinga žeme aprašymai iš tiesų yra tik simboliniai, tada reikia tiksliai ir įtikinamai atsakyti į klausimą: "Ką jie simbolizuoja?" Tose eilutėse aprašoma Dievo Karalystė. Jeigu mes nesame tikri, ką tiksliai tai simbolizuoja, tada mes nežinome Evangelijos (gerosios naujienos) apie Karalystę ir todėl negalime tikėtis vietos joje.

Ir toliau, iš visų iki šiol pateiktų įrodymų turėtų būti visiškai aišku, jog Dievo ketinimai žmogaus atžvilgiu šioje žemėje yra amžini; Jis nesunaikins planetos, kurią visiems laikams pažadėjo Abraomo palikuonims. Todėl mes turėtume į žemę ateisiančios Karalystės aprašymą, duotą Biblijoje, suprasti tiesiogine, pažodine prasme.

Sekančios eilutės patvirtina tai:

- "Jis - Dievas, kuris paruošė ir padarė žemę, davė jai pradžia; jis - tas, kuris nesukūrė jos tyrlaukiais, bet padarė gyvenamą" (Iz 45:18). Sutverta žemė liktų "tyrlaukiais" jeigu Dievas ją sunaikintų; bet priešingai, Dievo tikslas yra apgyvendinti ją nemirtingais žmonėmis.
- "Žemė stovi per amžius" (Koh 1:4).
- "Jis skyrė juos (saulės sistemos elementus) būti amžius ir per amžių amžius, davė įsakymą kurs nepraeis" (Ps 148:6).

Tūkstančio metų viešpatijos trukmė, lygi 1000 metų, kaip tai aprašyta Apr 20:4, turėtų būti suprantama tiesiogine prasme, pažodžiui, nes jinai turi susiderinti su išvadamis dėl šio periodo prigimties, gautomis iš kitų pranašysčių. Netgi Apreiškime Jonui ne kiekvienas skaičius turi būti suprantamas simboline, perkeltine prasme. Akivaizdus pavyzdys - dažnai minimas "trečdalis". Išraiškiausiai Tūkstančio metų viešpatija yra aprašyta Žyd 4:4-9 kaip poilsio šabas. Pas Dievą "viena diena yra kaip tūkstantis metų" (2 Pt 3:8). Po šešių tūkstančio metų ilgumo dienų pagal Dievo planą į žemę ateis Tūkstančio metų viešpatijos šabas.

Pagal biblinę sutvėrimo datą 6000 metų (t.y. 6 "dienos") nuo sutvėrimo pradžios baigiasi apie 2000 metais (t.y. sutvėrimas įvyko apie 4000 m. pr. Kr.). Dėl to Tūkstančio metų viešpatija gali prasidėti apie 2000 m. Mums visiems laikas yra ribotas. Susidūrę su greito Kristaus grįžimo perspektyva, mes turime išnaudoti kiekvieną momentą savo trumpame gyvenime ir pasiruošti jo atėjimui.

Papildymas 16: Izraelio istorijos apžvalga

Nuo Abraomo iki Mozės

Abraomas buvo pašauktas iš Uro Khaldėjoje; pirmasis žydas. Gavo iš Dievo pažadus dėl Kanaano žemės ir savo palikuonių. Jis mirė nesulaukęs šių pažadų išpildymo.

Izaokas. Abraomas buvo pasiruošęs paaukoti savo sūnų Izaoką kaip auką. Kadangi Abraomas buvo ištikimas, Dievas priesaika patvirtino Savo pažadus jam. Izaoko pasiryžimas mirti paklustant savo tėvo įsakymui yra Kristaus darbų provaizdis (tipas). Pažadai buvo atnaujinti Izaokui (Pr 26:3-5).

Jokūbas. Izaoko sūnus. Taip pat ir jam buvo pakartoti pažadai. Jis turėjo 12 sūnų. Rubenas buvo vyriausias, Benjaminas - jauniausias. Iš Levio kilo kunigai. Juozapas buvo mylimiausias.

Juozapas. Būdamas jaunas jis du kartus regėjo sapną, kuriame matė save savo brolių valdovu. Pastarieji iš pavydo pardavė jį vergijon į Egiptą. Ten jis tapo valdovu ir suorganizavo javų atsargų kaupimą, kad jų užtektų septyneriems metams bado, kuris apėmė tą sritį. Tuo metu Jokūbas su sūnumis atvyko į Egiptą ir gyveno su Juozapu. Jie ir jų palikuonys gyveno Gošene, Egipto dalyje. Vėliau faraonas ėmė persekioti Izraelio tautą ir padarė juos vergais.

Mozė gimė būtent tuo metu; būdamas kūdikiu jis buvo paslėptas nendrose, kur jį rado faraono duktė ir išnijo. Būdamas jaunu vyriškiu jis nužudė egiptietį, kuris mušė izraelitą. Po to Mozė pabėgo į Midianą, kur 40 metų piemenavo pas Jetro. Tada Dievas pasirodė jam degančiame krūme. Jam buvo liepta eiti pas faraoną ir reikalauti Izraelio išlaisvinimo. Jis darė stebuklingus ženklus kaip įrodymą to, kad jį tikrai siuntęs Dievas. Vis dėlto faraonas neišleido Izraelio. Todėl Egiptui buvo siūsta 10 negandų; pvz. varlės,

tamsa, kruša ir galiausiai vyriškos lyties pirmgimių nužudymas. Izraelitai turėjo papjauti avinėlį ir jo krauju apšlakstyti savo namų duris. Tai buvo ženklas to, kaip Jėzaus kraujas gali mus išgelbėti nuo mirties. Ši šventė žinoma kaip Pesach (Velykos).

Išėjimas. Pagaliau izraelitams buvo leista palikti Egiptą. Jie keliavo vedami Dievo angelo debesies stulpe dieną ir ugnies stulpe naktį. Faraono armija vijosi juos iki Raudonosios jūros. Vandenys stebuklingai persiskyrė, leido žmonėms pereiti ir sugrįžo atgal paskandindami egiptiečius. Tada Izraelis keliavo per dykumą pažadėtą Kanaano žemės link. Dievas davė jiems gerti vandens iš uolos ir kiekvieną rytą būdavo patiekiamas duonos manos pavidalu. Kai jie pasiekė Sinajaus kalną, Dievas davė jiems 10 įsakymų ir Mozės įstatymą. Tada jie tapo Dievo Karalyste. Jiems buvo liepta padaryti ypatingą palapinę, pavadintą padangte, kurioje galėtų būti garbinamas Dievas. Jiems buvo paskirtas aukščiausiasis kunigas ir kunigai, kurie galėtų aukoti Dievui jų aukas. Visos padangtės dalys ir kunigystė bylojo apie būsimąją Jėzaus misiją.

Pažadėtoji žemė pagaliau buvo pasiekta. Žmonės išsiuntė 12 žvalgų, iš kurių 10 sugrįžo sakydami, kad užimti Kanaano žemę bus per sunku. Kiti du žvalgai, Jošué ir Kalebas, pasakė tiesą - žemę būtų galima užimti, jeigu jie patikėtų Dievo pažadais. Kadangi žmonės mieliau priėmė 10 žvalgų nusistatymą, Izraelis turėjo klajoti po dykumą 40 metų, kol mirė visi tie, kuriems išėjimo iš Egipto metu buvo virš 20 metų.

Jošué buvo Mozės įpėdinis ir įvedė Izraelį į Kanaano žemę. Pirmiausia reikėjo užimti Jeriką, kur gyveno Raaba, ir po to Hajį. Įsitvirtinę žemėje jie laikas nuo laiko buvo valdomi **teisėju**, nors jų tikras karalius buvo Dievas. Tai buvo tokie žmonės, kaip Gideonas, Jeftė ir Samsonas. Visi jie išvadavo Izraelį iš priešų, jeigu tik izraelitai atgailaudavo dėl savo nuodėmių prieš Dievą. Izraelio istorijoje gausu pavyzdžių kada Izraelis nepaklūsavo Dievui, būdavo baudžiamas leidžiant aplinkinėms tautoms užimti kraštą, po to atgailaudavo už savo nuodėmes, dėl ko Dievas išvadavo juos, ir tada jie vėl nusidėdavo. Paskutinis teisėjas buvo Samuelis. Jo laikais Izraelio žmonės atmetė Dievą kaip savo karalių prašydami žmogiško karaliaus, kaip ir tautos aplink juos.

Karaliai. Jų pirmasis karalius buvo Saulius, kuris nors ir pradėjęs gerai, pasirodė esąs blogas žmogus, nepaklūstantis Dievo įsakymams, ir be to jis persekiojo Dovydą, kuris po jo mirties tapo sekančiu karaliumi. Dovydas buvo vienas iš geriausių Izraelio karalių. Dievas pažadėjo jam didžius dalykus. Po Dovydo sekė jo sūnus Saliamonas, kurį po geros pradžios nuo tikrojo tikėjimo nugrėžė daugybė jo žmonių, kurias jis buvo paėmęs iš aplinkinių tautų. Po jo mirties karalystė suskilo į dvi; 10 giminių sudarė Izraelio karalystę, iš pradžių valdomą Jeroboamo. Kitos dvi giminės, Judo ir Benjamino, sudarė Judo karalystę, iš pradžių valdomą Rehoboamo.

Izraelio karalystė (10 giminių) neturėjo gerų karalių. Jie nuolat maištavo prieš Dievą. Jis siuntė jiems daug pranašų ir prašė juos atgailauti, bet jie to nedarė. Todėl asiriečiai nukariavo juos ir išvarė į nelaisvę. Jie buvo išblaškyti po pasaulį.

Judo karalystė (2 giminės) turėjo keletą gerų karalių (pvz. Asa, Hezekija), bet dauguma taip pat dažniausiai būdavo nepklusnūs Dievui. Todėl buvo atsiųsti babiloniečiai, kurie nukariavo juos ir išvarė nelaisvėn į Babiloną, septyniasdešimčiai metų. Jie niekada daugiau neturėjo karaliaus. Po 70 metų jie sugrįžo į Izraelio žemę vedami Ezdro, Neemijo, Jošué (to meto Aukščiausiasis kunigas) ir Zerubabelio Valdytojo. Juos valdė pirmiausia Persija, tada Graikija, ir galiausiai Roma. Jie buvo Romos valdžioje kai gimė Jėzus, kurį žydai atmetė, dėl to Dievas pasiuntė romėnus sugriauti Jeruzalės 70 m. po Kr., ir galiausiai visi žydai buvo išvaryti iš Izraelio žemės.

Paskutiniaisiais dešimtmečiais žydai pradėjo grįžti į Izraelio žemę, šitaip dalinai išsipildant Senojo Testamento pranašystėms. Izraelio valstybės atgimimas yra tikras ženklas to, kad Jėzus netrukus sugrįš ir atkurs Izraelio karalystę kaip Dievo karalystę.

5 SKYRIUS: Klausimai

1. Kada galėtų būti įkurta Dievo Karalystė?
  - a) Ji visada egzistavo
  - b) Sugrįžus Kristui
  - c) Sekminių dieną pirmajame šimtmetyje
  - d) Tikinčiųjų širdyse jų atsivertimo metu

2. Ar Dievo Karalystė egzistavo praeityje? Jei taip, tai koku būdu?

3. Kada baigėsi jos egzistavimas?

4. Kas yra Tūkstančio metų viešpatija?
  - a) Malonės viešpatavimas mūsų širdyse
  - b) 1000 metų trukmės tikinčiųjų viešpatavimas danguje
  - c) 1000 metų trukmės Šėtono viešpatavimas žemėje
  - d) Pirmieji 1000 metų būsiosios Dievo Karalystės žemėje

5. Kaip atrodys Karalystė?

6. Ką dabartiniai tikintieji darys Tūkstančio metų viešpatijos metu?
  - a) Bus mirtingų žmonių valdovais
  - b) Bus valdovais danguje
  - c) Mes nežinome
  - d) Gyvens kitoje planetoje

7. Ar buvo žinia apie Dievo Karalystę skelbiama:
  - a) Vien tik Naujajame Testamente?
  - b) Vien tik Jėzaus ir apaštalų?
  - c) Ir Senajame, ir Naujajame Testamentuose?
  - d) Vien tik Senajame Testamente?

6 SKYRIUS

DIEVAS IR BLOGIS

6.1 DIEVAS IR BLOGIS

Daugelyje krikščioniškųjų sektų, taip pat ir kitose religijose, tikima, kad egzistuoja būtybė, arba greičiau monstras, vadinamas Velniu ar Šetonu. Jis sukuria visas problemas, su kuriomis mes susidūriame savo gyvenime ir pasaulyje, ir yra kaltas dėl mūsų vykdomų nuodėmių. Biblijoje aiškiai mokoma, kad Dievas yra visagalis. Kaip išsiaiškinome 1.4 poskyryje, angelai negali nusidėti. Jei mes tikrai tikime šiais dalykais, tai negalime pripažinti, kad šioje visatoje veikia kažkokia antgamtinė būtybė, besipriešianti Visagaliam Dievui. Tikėdami tokios būtybės egzistavimu, mes iš tikrųjų abejojame Visagalio Dievo viršenybe. Šis klausimas nepaprastai svarbus. Tiesiog būtina teisingai suprasti mokymą apie velnią ir šetoną, tai gyvybiškai svarbu. Žyd 2:14 mums sakoma, kad savo mirtimi Jėzus sunaikino velnią; todėl neteisingai suprasdami velnią, mes negalime suprasti Jėzaus darbų ar prigimties.

Aplamai pasaulyje, ypač taip vadinamam "krikščioniškame" pasaulyje egzistuoja supratimas, kad geri dalykai gyvenime gaunami iš Dievo, o blogi - iš Velnio ar Šetono. Tai nėra nauja mintis, ir ji sutinkama ne vien tik nutolusioje nuo tiesos krikščionybėje. Pavyzdžiui, babiloniečiai tikėjo esant du dievus, gėrio ir šviesos dievą bei blogio ir tamsos dievą, kurie yra susikibę mirtinoje dvikovoje. Kiras, didysis Persijos karalius, būtent tuo ir tikėjo. Todėl Dievas pasakė jam: "Aš Viešpats, ir nėra kito; *be manęs*, nėra Dievo... aš darau šviesą ir sutveriu tamsybę, darau taiką ir sutveriu piktenybę (nelaimės). Aš Viešpats, kurs visa tai darau." (Iz 45:5-7,22). Dievas daro taiką ir Jis sutveria blogį arba nelaimės. Šia prasme Dievas yra "blogio" kūrėjas, arba sutverėjas. Bet yra skirtumas tarp "blogio" ir nuodėmės, dėl kurios kaltas yra žmogus, nes jinais atsirado pasaulyje per žmogų, o ne per Dievą (Rom 5:12).

Dievas sako Kirui ir Babilono žmonėms, kad "be manęs nėra (kito) Dievo". Hebrajiškas žodis "el", verčiamas žodžiu "Dievas", ir esmės reiškia "jėga", arba "energijos šaltinis". Reiškia, be Dievo neegzistuoja joks kitas energijos šaltinis. Dėl šios priežasties tikrai tikintis Dievą žmogus negali pripažinti antgamtinio velnio ar demonų egzistavimo.

Dievas - nelaimių sutverėjas

Biblijoje gausu pavyzdžių, parodančių, kaip Dievas sukuria "blogį" žmonių gyvenime ir šiame pasaulyje. Štai Am 3:6 klausima, "ar būna mieste nelaimė, kurios Viešpats nebūtų siuntęs?" Pavyzdžiui, mieste įvykus žemės drebėjimui, dažnai manoma, kad tai velnias pasikėsino į tą miestą ir sukėlė negandą. Bet tikras tikintysis privalo suprasti, kad už tai atsakomybė tenka būtent *Dievui*. Štai Mch 1:2 aprašoma, kaip "nelaimė nužengė nuo Viešpaties į Jeruzalės vartus." Jobo knygoje skaitome, kaip Jobas, doras žmogus, prarado viską, ką turėjo šiame gyvenime. Pagal šios knygos mokymą, žmonių gyvenime patiriamo blogio kiekis nėra tiesiogiai priklausomas nuo jų paklusnumo ar nepaklusnumo Dievui. Jobas pripažino, kad "Viešpats davė, Viešpats atėmė" (Job 1:21). Jis nesako: "Viešpats davė, o Šetonas atėmė." Dar jis aiškino savo žmonai: "Jei priėmėme iš Dievo rankos kas gera, kodėl (taip pat) nepriimtume kas bloga?" (Job 2:10). Knygos pabaigoje Jobo draugai "ramino jį dėl visos nelaimės, kurią *Viešpats* buvo prieš jį leidęs" (Job 42:11

plg. 19:21; 8:4). Tą prasme Dievas yra "blogio" šaltinis, nes galiausiai tai Jis leidžia atsirasti visoms problemoms, su kuriomis susiduriame savo gyvenime.

"Nes Dievas griežtai auklėja, ką myli... Jums reikia pakentėti dėl drausmės... Vėliau ji atneš taikingų teisumo vaisių auklėtiniams." (Žyd 12:6-11). Taigi išbandymai, kuriuos mums siunčia Dievas, galų gale leidžia mums augti dvasiškai. Mes priešpastatome Dievo žodžius jiems patiems, jei sakome, kad velnias - tai būtybė, kuri verčia mus nusidėti ir būti nedorais, ir tuo pat metu galbūt sukuria mūsų gyvenimuose problemas, kurios leidžia mums išsiugdyti "taikingų teisumo vaisių". Visuotinai priimta idėja apie velnią čia susidūria su rimtomis problemomis. Ypač verčia susimąstyti eilutės, kalbančios apie žmonių atidavimą šėtonui kad "dvasia būtų išgelbėta", ir "kad jie pasimokytų ir nebepiktžodžiautų" (1 Kor 5:5; 1 Tim 1:20). Jei Šėtonas iš tikrųjų yra būtybė, verčianti nusidėti ir turinti žmonėms *neigiamą* dvasinį poveikį, tai kodėl šiose eilutėse "Šėtonas" parodomas *teigiamoje* šviesoje? Atsakymas randamas tame, kad priešininkas, (t.y. "Šėtonas" arba sunkumai gyvenime) dažnai gali duoti teigiamą dvasinį poveikį tikinčiojo gyvenime.

Jei pripažįstame, kad blogis ateina nuo Dievo, tada mes galime maldoje prašyti pagalbos, pvz. problemų pašalinimo. Jei problemos išlieka, tada mes žinome, jog jas sukūrė Dievas mūsų pačių dvasinei gerovei. Bet jeigu tikime, kad egzistuoja kažkokia bloga būtybė, vadinama velniu ar šėtonu, kuri sukuria mums problemas, tada nebelieka būdo joms išspręsti. Suluošinimas, liga, netikėta mirtis ar neganda turi būti laikomi tiesiog nesėkme. Jei velnias - tai kažkoks galingas nuodėmingas angelas, tai jis turėtų būti daug galingesnis už mus, ir mums nebeliktų nieko kito, kaip tik kentėti nuo jo rankos. Bet priešingai, mes nuraminami, kad Dievui prižiūrint tikintiesiems "viskas (gyvenime) išeina į gerą" (Rom 8:28). Todėl tikinčiojo gyvenime nėra tokio dalyko, kaip "lemtis"

Nuodėmės kilmė

Būtina pabrėžti, kad *nuodėmė* kyla iš mūsų vidaus. Tai mūsų pačių kaltė. Žinoma, būtų puiku tikėti, kad dėl nuodėmės kalti ne mes patys. Mes galėtume nesivaržydami nusidėti ir po to pasiteisinti, galvodami, kad iš tikrųjų tai velnio išdaigos, ir jam turėtų būti suversta visa kaltė dėl mūsų nuodėmių. Neretai asmuo, įvykdeš sunkų nusikaltimą, maldauja pasigailėjimo sakydamas, kad tuo metu jis buvo apsėstas velnio ir todėl negalėjo savęs kontuoliuoti. Bet, visiškai teisingai, šitoks menkas pasiteisinimas iš viso nelaikomas ko nors vertu, ir tokiam žmogui skelbiamas nuosprendis.

Turime prisiminti, kad "atpildas už nuodėmę - mirtis" (Rom 6:23); nuodėmė veda į mirtį. Jeigu dėl nuodėmių kalti ne mes patys, bet velnias, tada teisingasis Dievas turėtų bausti velnią, o ne mus. Bet mes esame teisiami už savo pačių nuodėmes, taigi mūsų nuodėmės - tai mūsų kaltė. Įsivaizduodami, kad velnias - tai kažkoks atskiras asmuo, o ne nuodėmės šaltinis *numyse*, mes bandomė atsikratyti atsakomybės už savo nuodėmes. Tai dar vienas pavyzdys to, kaip žmonės atmeta Biblijos mokymą apie žmogaus prigimtį, kuri iš esmės yra nuodėminga.

"Nėra *nieko*, kas, iš lauko įėjęs į žmogų, galėtų jį sutepti... Iš vidaus, iš žmonių širdies, išeina pikti sumanymai, paleistuvystės, vagystės, žmogžudystės... puikybė, neišmanymas. Visos tos blogybės išeina iš vidaus ir suteršia žmogų" (Mk 7:15-23). Jėzaus mokymas čia yra visiškai aiškus - išorėje *nėra* nieko nuodėmingo, kas galėtų įeiti į mus ir priversti mus nusidėti. Iš *vidaus*, iš žmogaus širdies, išeina *visos* tos blogybės. Būtent todėl po tvano Dievas tarė: "Žmogiškos širdies jausmas ir mintis yra palinkę į pikta iš jaunystės" (Pr 8:21). Jok 1:14 šitaip aprašo gundymus: "Kiekvienas (visiems žmonėms būna panašiai) yra gundomas savo geismo pagrobtas ir suviliotas". Mus gundo mūsų *pačių* geismai, mūsų pačių pikti troškimai, o ne kažkas išorėje. "Iš kur atsiranda karai, iš kur tarp jūsų kivirčiai?,- klausia Jokūbas; "Ne iš kur kitur, tik iš *jūsų* užgaidų" (Jok 4:1). Kiekvienas mūsų turi ypatingas, asmenines pagundas nes jos atsiranda dėl mūsų *pačių* pikto troškimo. Neveltui sakoma, kad mes esame sau didžiausi priešai.

Laiške Romiečiams daugiausia kalbama apie nuodėmę, jos kilmę ir kaip ją įveikti. Labai reikšminga tai, kad šiame laiške vargu ar užsimenama apie Velnią ir Šėtoną; aiškindamas apie nuodėmės kilmę, Paulius

nemini nei Velnio, nei Šėtono. Lygiai taip pat "velnias" - tai Naujojo Testamento sąvoka. Jeigu šalia mūsų egzistuotų kažkokia būtybė, verčianti mus nusidėti, tada tikrai apie ją turėtų būti daug kalbama Senajame Testamente. Bet yra visiškai ne taip, ir tai labai svarbu. Skaitydami apie Teisėjų laikotarpį arba Izraelių dykumoje pastebėsime, kad tais laikais izraelitai tikrai daug nusidėdavo. Bet Dievas neperspėjo jų dėl kažkokios galingos antgamtinės būtybės ar jėgos, kuri galėtų įeiti į juos ir priversti nusidėti. Vietoj to jie buvo skatinami laikytis Dievo žodžio ir nesugrįžti prie savo prigimtinių kūniškų darbų (pvz. Įst 27:9,10; Joz 22:5).

Paulius skundžiasi: "Aš žinau, kad manyje, tai yra, mano kūne, negyvena gėris... Aš nedarau gėrio, kurio trokštu... O jeigu darau, ko nenoriu, tada nebe aš tai įvykdu, bet manyje gyvenanti nuodėmė" (Rom 7:18-21). Taigi jis nesuverčia kaltės už savo nuodėmes pašalinei būtybei, vadinamai velniu. Tikruoju nuodėmės šaltiniu Paulius vadina nuosavą blogą prigimtį: "Nebe aš tai įvykdu, bet *manyje gyvenanti nuodėmė*". Taigi aš randu (savyje) tokį įstatymą, kad kai trokštu padaryti gera, prie manęs prilimpa bloga". Čia jis aiškina, kad dvasiniam gyvenimui priešinasi kažkas, ką galima pavadinti "manyje gyvenanti nuodėmė". Kiekvienas mąstantis, dvasiškai nusiteikęs žmogus pasieks tokį pat savęs pažinimą. Reikia pažymėti, kad net toks didis krikščionis kaip Paulius po savo atsivertimo nepatyrė prigimties pasikeitimo, taip pat jis neįgavo būsenos, kurioje nenusidėtų ir net negalėtų nusidėti. Šiuolaikinio "evangelinio" judėjimo atstovai teigia, kad jie yra tokioje būsenoje, ir todėl pagal juos Paulius atsiduria tarp "neišgelbėtų" dėl savo žodžių Rom 7:15-21. Šios eilutės - tai viena didžiausių kliūčių jų pretenzijoms. Dar vienas neabejotinai doras žmogus, Dovydas, panašiai apibūdino nekintantį pačios savo prigimties nuodėmingumą: "Štai aš esu gimęs kaltėje ir nuodėmėje pradėjo mane mano motina" (Ps 51:7).

Biblija visiškai aiškiai apibūdina žmogaus prigimtį, kaip iš esmės nuodėmingą. Jei tą suprantame, tada nėra jokio reikalo šalia savo žmogiškos prigimties išivaizduoti dar kažkokį menamą asmenį, kaltą dėl mūsų nuodėmių. Anot Jer 17:9, žmogaus širdis yra tokia nedora ir apgaulinga, kad mes net negalime suvokti to nuodėmingumo dydžio. Taip pat ir Jėzus pasmerkė žmogišką prigimtį kaip iš esmės blogą (Mt 7:11). Kas gali būti aiškiau už Koh 9:4 : "Žmonių širdis yra pilna piktumo". Ef 4:18 paaiškina, kad žmonės iš prigimties "svetimi Dievo gyvenimui dėl *savo* dvasinio aklumo bei *širdies* suakmenėjimo". Mes esame nutolę nuo Dievo būtent dėl savo dvasinio aklumo, širdies kietumo ir mąstysenos, kuri yra mumyse. Gal 5:19 nuodėmės vadinamos "kūno darbais"; nusidėti mus priverčia būtent mūsų pačių kūnas, pati mūsų esmė ir prigimtis. Nė vienoje iš šių eilučių, aiškinančių nuodėmės atsiradimą mumyse, nesakoma, kad tai velnio darbas; nuodėmingi polinkiai yra įgimti, mes visi juos turime nuo gimimo; tai neatskirama žmogiškosios natūros dalis.

6.2 VELNIAS IR ŠĖTONAS

Žodis "šėtonas" - tai sulietuvintas hebrajiškas žodis "satan", kas reiškia "priešininkas", o "velnias" - tai išverstas graikiškas žodis "diabolas", reiškiantis melagį, priešą ar šmeižiką. Jei tikime, kad Šėtonas ir Velnias - tai kažkokia būtybė šalia mūsų, kuri kalta dėl nuodėmių, tada kiekvieną kartą sutikę tuos žodžius Biblijoje, turėtume juos priskirti šiai piktai asmenybei. Bet panagrinėję tų žodžių vartojimą Biblijoje pastebėsime, kad jie naudojami kaip paprasti būdvardžiai ir apibūdina paprastus žmones. Todėl negalima teigti, kad Biblijoje vartojami žodžiai "velnias" ir "šėtonas" patys savaime reiškia kažkokią didžią nuodėmingą asmenybę ar būtybę šalia mūsų.

Žodis "Šėtonas" Biblijoje

1 Kar 11:14 aprašoma, kaip "Viešpats sužadino Saliamonui priešininką (tas pats hebrajiškas žodis kitur verčiamas žodžiu "šėtonas") Idumėjietį Adadą". "Viešpats sužadino jam taipgi priešininką (šėtoną)... Razoną... Jis buvo Izraelio priešininkas (šėtonas)" (1 Kar 11:23,25). Tai visiškai nereikia, kad Dievas sužadino antgamtinę būtybę ar angelą, kaip šėtoną/priešininką Saliamonui; Jis sužadino paprastus

žmones. Dar vienas pavyzdys randamas Mt 16:22,23. Petras bandė atkalbėti Jėzų nuo ėjimo į Jeruzalę ir mirties ant kryžiaus. Jėzus atsisuko ir tarė *Petru!*: "Eik šalin, šėtone! Tu... maštai ne Dievo, o žmonių mintimis". Taigi Petras buvo pavadintas šetonu. Iš aprašymo yra visiškai aišku, kad Kristus kalbėjosi ne su angelu ar monstru; jis kalbėjosi su Petru.

Kadangi žodis "šetonas" reiškia tiesiog priešininką, tai ir geras žmogus, ar netgi pats Dievas, gali būti pavadintas "šetonu". Iš esmės, pats žodis nebūtinai turi sietis su nuodėme. Žodis "šetonas" asocijuojasi su nuodėme iš dalies dėl to, kad mūsų pačių nuodėminga prigimtis yra didžiausias mūsų "šetonas" arba priešininkas, ir dar dėl to, kad pasaulietiškoje kalboje šis žodis reiškia kažką susijusį su nuodėme. Pats Dievas gali tapti mums šetonu siųsdamas mums įvairius išbandymus arba sulaukydamas mus, jei savo gyvenime mes pasukame blogu keliu. Bet tas faktas, kad Dievas gali būti pavadintas "šetonu", visiškai nereikia, jog Jis asmeniškai yra nuodėmingas.

Panašiai kaip ir keturiuose Evangelijose, Samuelio ir Kronikų knygose aprašomi tie patys įvykiai, bet naudojami skirtingi žodžiai. 2 Sam 24:1 rašoma: "Viešpaties rūstybė vėl užsidegė prieš Izraelį, ir jis sužadino prieš juos Dovydą" ir liepė pastarajam suskaičiuoti Izraelį. Tie patys įvykiai aprašomi ir 1 Krn 21:1: "Tuo tarpu šetonas sukilo prieš Izraelį ir pakurstė Dovydą, kad suskaičiuotų Izraelį". Anot vieno aprašymo Dovydą sukursto Dievas, anot kito - Šetonas. Vienintelė išvada yra tokia: Dievas veikė kaip Dovydo priešininkas arba "šetonas". Tą patį Jis darė ir Jobui, siųsdamas šiam išmėginimus. Todėl Jobas pasakė apie Dievą: "Priešinieši man savo rankos kietumu" (Job 30:21); iš esmės Jobo žodžiai reiškė: "Tu elgiesi su manimi kaip šetonas".

Žodžio "Velnias" vartojimas Biblijoje

Taip pat panašiai yra ir su žodžiu "velnias". Jėzus pasakė: "Argi ne aš išsirinkau jus, Dvylika (mokinių)? Tačiau ir tarp jūsų vienas yra velnias." Jis turėjo omenyje Judą, Simono Iskarijoto sūnų, kuris buvo paprastas, mirtingas žmogus (Jn 6:70,71). Jis kalbėjo ne apie raguotą asmenybę ar "dvasinę būtybę". Žodžiu "velnias" čia paprasčiausiai apibūdinamas nusidėjėlis. Dar vienas pavyzdys randamas 1 Tim 3:11. Diakonų (bažnyčios vyresniųjų) žmonos turėjo būti ne "šmeižikės"; graikiškame originalo tekste čia naudojamas žodis "diabolos", kuris kitose vietose verčiamas žodžiu "velnias". Paulius perspėja Titą, kad senos moterys bendruomenėje "neapkalbinėtų", kitaip tariant, nebūtų šmeižikėmis arba "velniais" (Tit 2:3). Panašiai buvo pasakyta ir Timotiejui (2 Tim 3:1-3), "kad paskutinėmis dienomis... žmonės bus šmeižikai (velniai)". Tai nereikia, jog žmonės virs antžmogiškomis būtybėmis. Tiesiog jie darysis vis labiau ir labiau nuodėmingi. Iš viso to turėtų būti aišku, kad žodžiai "velnias" ir "šetonas" nereikia puolusio angelo ar kažkokios nuodėmingos būtybės šalia mūsų.

Nuodėmė, Šetonas ir Velnias

Žodžiai "šetonas" ir "velnias" yra naudojami perkeltine prasme aprašant mummyse esantį įgimtą polinkį nusidėti, apie kurį kalbėjome 6.1 poskyryje. Tai ir yra mūsų pagrindinis priešininkas arba "šetonas". Jis yra įasmeninamas, ir tada jis gali būti vadinamas "velniu" - mūsų priešu ir melagiu. Taigi mūsų prigimtinis "žmogus" yra kaip pats velnias. Yra keletas vietų, kurios gerai išaiškina ryšį tarp velnio ir mūsų pikto troškimo, arba mummyse glūdinčios nuodėmės. "Kadangi vaikų (mūsų) kraujas ir kūnas bendri, tai ir jis (Jėzus) lygiomis juos priėmė, kad (savo) mirtimi sunaikintų tą, kuris turėjo mirties valdžią, tai yra velnią" (Žyd 2:14). Čia velnias aprašomas kaip turintis mirties valdžią. Bet "atpildas už nuodėmę - mirtis" (Rom 6:23). Taigi nuodėmė ir velnias privalo būti greta vienas kito. Taip pat Jok 1:14 sakoma, kad mes esame gundomi savo pikto geismu, todėl nusidedame ir mirštame; bet anot Žyd 2:14, mirtį sukelia velnias. Toje pat eilutėje sakoma, jog Jėzus turėjo mūsų prigimtį tam, kad sunaikintų velnią. Palyginkite tai su Rom 8:3: "Jis (Dievas) atsiuntė savo Sūnų nuodėmingo kūno pavidalu (t.y. su mūsų žmogiška prigimtimi) ir nuodėmei įveikti pasmerkė nuodėmę kūne". Taigi matome, kad nuodėmingi polinkiai, kurie yra neatskiriama žmogiškos prigimties dalis, ir velnias - tai iš esmės vienas ir tas pats. Todėl Jėzus buvo gundomas lygiai

taip, kaip ir mes. Gyvybiškai svarbu yra tai suprasti. Nesupratę mokymo apie velnią, mes negalime teisingai suvokti Jėzaus prigimties ir veiklos. Mes galime tikėtis išgelbėjimo vien tik todėl, kad Jėzus savyje turėjo mūsų žmogišką prigimtį, t.y. "velnią" (Žyd 2:14-18; 4:15). Bet įveikdamas savo prigimties troškimus, arba kitaip sakant, biblinį velnią, Jėzus sugebėjo tą velnią sunaikinti ant kryžiaus (Žyd 2:14). Jei velnias - asmuo, tada jis jau daugiau nebeegzistuoja. Anot Žyd 9:26, Kristus pasirodė, "kad savo auka sunaikintų nuodėmę." Žyd 2:14 tai sugretinama su velnio sunaikinimu Kristaus mirtimi. Savo mirtimi Jėzus sunaikino "nuodėmės kūną" (Rom 6:6), t.y. žmogišką prigimtį, pačiuose mūsų kūnuose atsiskleidžiančią nuodėmę.

"Kas daro nuodėmę, tas ir velnio" (1 Jn 3:8), nes mes nusidedame pasidavę savo prigimtiniais piktiems geismams (Jok 1:14,15), kurie Biblijoje vadinami "velniu". "Todėl ir pasirodė Dievo Sūnus, kad velnio darbus sugriautų" (1 Jn 3:8). Jei mes esame teisingi sakdami, kad velnias - tai mūsų pikti geismai, tada tų pikto geismų darbai (t.y. jų pasekmės) yra mūsų nuodėmės. 1 Jn 3:5 tai patvirtina: "Jėzus pasirodė, kad sunaikintų nuodėmes". Taigi mūsų nuodėmės ir velnio darbai - tai vienas ir tas pats. Dar vienas pavyzdys, parodantis ryšį tarp velnio ir mūsų nuodėmių, randamas Apd 5:3. "Petras paklausė: 'Ananijau, kodėl šėtonas užvaldė tavo širdį?'" Toliau 4 eilutėje Petras sako: "Tad kam gi *taip sugalvojai savo širdyje?*" Jei kažką sugalvojame savo širdyje, tai reiškia, mūsų širdį užvaldo šėtonas. Jei mes patys sugalvojame kažką nuodėmingo, tai tas dalykas prasideda *mumyse*. Jei moteris pradeda vaiką, šis neegzistuoja šalia jos; jis prasideda jos viduje. Jok 1:14,15 naudojama ta pati stilistinė priemonė ir aprašoma, kaip "išliepsnojęs geismas *pagimdo* nuodėmę, o užbaigta nuodėmė gimdo mirtį". Ps 109:6 sugretina nusidėjėlių su "kaltintoju" (hebrajiško žodžio "satan" vertimas): "Pažadink prieš jį bedievį ir kaltintojas testovi jo dešinėje", t.y. tevaldo jį (plg. Ps 110:1).

Personifikacija

Dabar jūs galite visai pagrįstai pasakyti: "Bet juk apie velnią kalbama taip, lyg jis būtų asmuo!". Tai iš tikrųjų tiesa; Žyd 2:14 kalba apie "tą, kuris turėjo mirties valdžią, tai yra velnią". Net nedaug paskaite Bibliją, pastebėsime, kad įsameninimas naudojamas labai dažnai, tai yra, apie abstrakčius dalykus kalbama taip, lyg jie būtų asmenys. Štai Pat 9:1 kalbama apie moterį vadinama Išmintim, kuri pasistatė sau namus, ir Rom 6:20,23 nuodėmė palyginama su šeimininku, kuris kaip atpildą už tarnystę duoda mirtį. Ši ypatybė smulkiau aptariama 5 Papildyme. Mūsų velnias, "diabolas", dažnai simbolizuoja mūsų pikto geismus. Bet tai negali būti kažkoks abstraktus velniškumas; pikti žmogaus širdies troškimai neegzistuoja atskirai nuo žmogaus; todėl "velnias" yra įsameninamas. Nuodėmė dažnai vaizduojama kaip šeimininkas, kuriam vergaujama (pvz. Rom 5:21; 6:6,17). Taigi suprantama, kad "velnias" taip pat įsameninamas, nes "velniu" vadinama nuodėmė. Lygiai taip pat Paulius kalba, kad mūsų kūne gyvena lyg ir dvi būtybės (Rom 7:15-21): nuodėmingas, kūniškas žmogus ("velnias") kovojantis su vidiniu, dvasiniu žmogumi. Bet iš tikrųjų mumyse juk nėra dviejų kovojančių būtybių. Nuodėminga mūsų prigimties dalis įsameninama ir vaizduojama kaip biblinis velnias - piktasis, "piktas" (Mt 6:13). Graikiškas išsireiškimas, čia verčiamas žodžiu "piktas", 1 Kor 5:13 perteikiamas žodžiu "piktadaris". Taigi jei žmogus pasiduoda nuodėmei, arba savo "piktajam", tada jis pats tampa "piktuoju", arba "velniu".

"Velnias" ir "Šėtonas" politiniame kontekste

Šie žodžiai "velnias" ir "šėtonas" taip pat naudojami aprašant negerą, nuodėmingą santvarką, kurioje mes gyvename. Apie visuomenines, politines ir pseudoreligines žmonijos struktūras galima kalbėti kaip apie "velnią". Velniu ir šėtonu Naujajame Testamente dažnai vadinama žydų ar romėnų visuomeninė ir politinė santvarka. Štai Apr 2:10 rašoma, kad velnias ėmes tikinčiuosius į kalėjimą. Taip apibūdinami romėnų valdžios atstovų veiksmai įkalinant tikinčiuosius. Toliau Apr 2:12 skaitome apie Pergamo bažnyčią, esančią ten, kur buvo šėtono sostas, t.y. grupė tikinčiųjų gyveno Pergame, kur taip pat buvo ir Romos kolonijos valdytojo būstinė. Juk negalime teigti, kad pats Šėtonas, net jei jis egzistuoja, asmeniškai turėjo sostą Pergame.

Asmeninė nuodėmė - tai Dievo įstatymo sulaužymas (1 Jn 3:4). Bet nuodėmė, įgavusi jungtinės politinės ir visuomeninės priešingos Dievui jėgos išraišką, yra galingesnė už pavienius asmenis; būtent ši jungtinė jėga kartais įsasmėnina ir vaizduojama kaip galinga būtybė vadinama velniu. Šia prasme Iranas ir kitos su islamu susijusios jėgos vadina Jungtines Amerikos Valstijas "didžiuoju Šėtonu", t.y. didžiuoju priešininku, trukdančiu jų siekiams, jei kalbėsime politiniais ir religiniais terminais. Žodžiai "velnias" ir "šėtonas" Biblijoje dažnai naudojami būtent taip.

Užbaigiant tikriausiai reikėtų pasakyti, kad norint suprasti šią temą reikia atsižvelgti į *visos* Biblijos mokymą. Gyvybiškai svarbu yra išlaikyti tokią pusiausvyrą, nes dažnai didžiulis mokymas pagrindžiamas tik keletu populiarių eilučių iš Biblijos, kurios lyg ir palaiko visuotinai paplitusį supratimą apie velnią. Tikrai verta pamaldžiai nusiteikus dar kartą perskaityti 6.1 ir 6.2 poskyrius. Drįstame teigti, kad ten išdėstytas požiūris - tai vienintelis būdas, leidžiantis protingai išaiškinti *visas* vietas Biblijoje, kuriose kalbama apie velnią ir šėtoną. Šie žodžiai gali būti naudojami kaip paprasti būdvardžiai arba kai kur jais vadinama nuodėmė, kuri randama mūsų pačių žmogiškoje prigimtyje. Šio skyriaus pabaigoje esančiuose Papildymuose nagrinėjamos kai kurios geriausiai žinomos vietos, kurios, neteisingai jas supratęs, cituojamos norint paremti plačiai paplitusius požiūrius.

6.3 Demonai

Ankstesniuose dviejuose poskyriuose išaiškinome, kodėl mes netikime velnią ar šėtoną esant asmeniu arba monsturu. Jei pripažįstame, kad tokios būtybės nėra, tada velnio tarnais laikomi demonai tikriausiai taip pat neegzistuoja. Atrodo, daugelis žmonių mano, jog Dievas suteikia mums visus gerus dalykus gyvenime, o velnias ir jo demonai - blogus, ir taip pat jie atima Dievo suteiktus gerus dalykus.

Biblijos mokymas yra visiškai aiškus - Dievas yra vienintelis visų galių šaltinis (žr. 6.1 poskyrį), ir iš jo mes savo gyvenime gauname *ir* gerus, *ir* blogus dalykus:

"Aš darau šviesą ir sutveriu tamsybę, darau taiką ir sutveriu piktenybę. Aš Viešpats, kurs visa tai darau." (Iz 45:7).

"Nelaimė nužengė nuo Viešpaties į Jerusalmės vartus" (Mch 1:12).

"Ar trimituojama mieste trimitu ir žmonės neišsigąsta? Ar būna mieste nelaimė, kurios Viešpats nebūtų siuntęs?" (Am 3:6).

Todėl jei mes susidūriame su išbandymais, turime pripažinti, kad juos siunčia Dievas, ir nekaltinti dėl to velnio ar demonų. Jobas prarado daugelį gerų dalykų, kuriais Dievas jį buvo palaiminęs, bet jis nepasakė: "Tie demonai atėmė viską, ką man buvo davęs Dievas". Ne, paklausykite, ką jis pasakė:

"Viešpats davė, Viešpats atėmė; kaip Viešpačiui patiko, taip įvyko. Tebūna palaimintas Viešpaties vardas." (Job 1:21)

"Jei priėmėme iš Dievo rankos kas gera, kodėl nepriimtume kas bloga?" (Job 2:10)

Supratę, kad viskas ateina nuo Dievo, ir susidūrę savo gyvenime su kokiomis nors problemomis, mes meldamiesi galime prašyti Dievą jas pašalinti. Jeigu Jis šito nepadaro, tada mes galime būti tikri, kad visa tai daroma mūsų pačių labui, ir galime patobulinti savo charakterį:

"Mano sūnau, nepaniekink Viešpaties auklybos ir nenusimink jo baramas: nes Dievas griežtai auklėja, ką myli, ir plaka (Dievas, ne demonai!) kiekvieną sūnų, kurį priglaudžia. Jums reikia pakentėti dėl drausmės. Dievas elgiasi su jumis kaip su sūnumis. O kurio gi sūnaus tėvas griežtai

neauklėja?! Bet jeigu jūs be draumės, kuri visiems privaloma, vadinasi, jūs ne sūnūs, o pavainikiai." (Žyd 12:5-8)

Dievas - visų galių šaltinis

Dievas yra visų galių šaltinis:

"Aš Viešpats, ir nėra kito; be manęs, nėra Dievo (hebrajiškas žodis, išverstas žodžiu "Dievas", iš tikrųjų reiškia "galia") (Iz 45:5);

"Argi yra Dievas, be manęs, ir Kūrėjas, kurio aš nežinočiau?" (Iz 44:8);

"Tik Viešpats yra Dievas ir nėra kito, jį atskyrus" (Įst 4:35).

Tokios eilutės randamos daugelyje vietų visoje Biblijoje. Dievas yra vienintelis visų galių šaltinis, todėl Jis yra pavydus Dievas, ir tą Jis mums dažnai primena (pvz. Iš 20:5; Įst 4:24).

Dievas tampa pavydus, jei Jo žmonės pradeda tikėti kitais dievais ir sako Jam: "Tu - didis ir galingas Dievas, bet iš tikrųjų aš tikiu, kad šalia Tavęs yra dar kažkokie kiti dievai, nors ir ne tokie galingi kaip Tu". Todėl mes ir negalime tikėti, jog šalia tikrojo Dievo dar egzistuoja demonai ar velnias. Būtent tokią klaidą darė Izraelio tauta. Senajame Testamente daug pasakojama apie tai, kaip izraelitai užrūstindavo Dievą tikėdami kitais dievais šalia Jo. Iš Biblijos suprasime, kad "demonai", kuriais žmonės tiki šiais laikais, yra lygiai tokie, kaip tie netikri dievai, kuriais tikėjo Izraelio tauta.

Demonai - tai stabai

1-ame savo laiške Korintiečiams Paulius aiškina, kodėl krikščionys neturėtų garbinti stabų ar tikėti panašiais dalykais. Biblijoje aprašomais laikais žmonės tikėjo demonais ir laikė juos dievukais, kuriuos garbinant galima buvo atsikratyti gyvenime vienokių ar kitokių problemų. Todėl žmonės darė demonų atvaizdus, kitaip sakant stabus, ir garbino juos. Todėl aišku, kodėl savo laiške Paulius naudoja žodžius "demonas" ir "stabas" kaip sinonimus:

"Aukodami atnašas pagonys aukoja ne Dievui, bet demonams. O aš nenoriu, kad jūs taptumėte demonų bendrininkais... jei kas jums pasakytų: 'Tai atnašinė (t.y. stabams paaukota – žr. 19 eil.) mėsa', tuomet nebevalgykite dėl žmogaus...". Taigi stabai ir demonai – tai praktiškai tas pats. Atkreipkite dėmesį, kaip Paulius aiškina, kad "pagonys aukoja ne Dievui, bet demonams (stabams)" - demonai nebuvo Dievu, o kadangi yra tik vienas Dievas, tai reiškia, jog demonai iš tikrųjų neturi jokios galios, jie ne dievai. Visa tai gerai paaiškinta 1 Kor 8:4 :

"Taigi dėl stabams paaukotos mėsos valgymo mes žinome, jog iš tikro *nėra pasaulyje stabų* (t.y. demonų) *ir nėra jokių dievų, tik vienas Dievas*". Stabai, arba demonai, iš viso neegzistuoja. Pasaulyje yra tik vienas tikras Dievas arba galia. Paulius tęsia (5,6 eil.):

"Ir nors yra *vadinamųjų* dievų... – daug tų dievų ir daug viešpačių [lygiai kaip ir šiais laikais žmonės tiki įvairių rūšių demonais - dėl vieno demono prarandi darbą, dėl kito tave palieka žmona ir t.t.], - tai *mes* (tikri tikintieji) turime tik *vieną* Dievą, Tėvą, ir kurio yra *visa* (ir gera, ir bloga, kaip jau esame išsiaiškinę)".

Taigi Naujojo Testamento laikais žmonės tikėjo demonus esant stabais ar "dievais". Dar vienas to įrodymas randamas Apd 17:16-18, kur aprašomas Pauliaus pamokslavimas Atėnuose. "Matydamas pilną stabų miestą, Paulius netvėrė apmaudu", nes buvo garbinama daug įvairių stabų. Išgirdę Pauliaus skelbiamą

Evangelija, žmonės kalbėjo: "Atrodo, kad jis - svetimų demonų (t.y. dievų) skelbėjas'. Mat jis skelbė Jėzų ir prisikėlimą." Taigi žmonės galvojo, kad "Jėzus" ir "prisikėlimas", apie kuriuos jiems buvo aiškinama - tai nauji demonai arba stabai. Jei perskaitysite skyrių iki galo, pamatysite, kaip Paulius toliau aiškina šiems žmonėms tiesą ir 22 eil. sako: "Jūs visais atžvilgiais pernelyg dievobaimingi" (pažodžiui: pasišventę demonų garbinimui). Po to jis išaiškina, kodėl jų demonuose, ar stabuose, Dievo nėra. Jeigu Jo nėra demonuose, tada demonai yra bejėgiai, nes visatoje nėra jokio kito galių šaltinio, t.y. jie tiesiog neegzistuoja.

Senajo Testamento "demonai" buvo stabai

Dar daugiau įrodymų kad "demonai" - tai tas pats, kas stabai, randame Senajame Testamente. Ps 106:36-39 aprašomi Izraelio paklydymai ir Kanaano drožiniai (t.y. stabai) prilyginami velniams (t.y. demonams):

"Jie (Izraelis) garbino jų *drožinius*, kurie pasidarė jiems sąpatai. Ir aukojo savo sūnus ir savo dukteris *velniams*. Jie išliejo nekaltą kraują savo sūnų ir savo dukterų, kuriuos jie aukojo Kanaano *drožiniams*... ir jie buvo sutepti savo darbais, ir paleistuvavo savo veiksmais."

Visiškai aišku, kad velniais, arba demonais, vadinami stabai. Demonų garbinimą Dievas apibūdina kaip susitepimą "savo darbais... savo veiksmais", nes jų tikėjimas demonais buvo žmogiškos fantazijos vaisius; jų susikurti stabai buvo jų pačių "darbais". Taip pat ir tie, kurie tiki demonais šiandien, tiki žmonių išgalvotais ir sukurtais dalykais, o ne Dievo duotu mokslu.

Įst 32:15-24 aprašoma, kaip pyksta Dievas kai Jo tauta tiki demonais: Izraelis "paniekino savo išganymo Uolą. Jis erzino jį svetimais dievais ir nuobodomis žadino jo rūstybę. Jie aukojo velniams (demonams), kurie nėra dievai: dievams, kurių jie nežinojo... kurių negarbino jūsų tėvai... Jis (Dievas) tarė: Paslėpsiu nuo jų savo veidą... nes tai yra sugedusi karta, sūnūs, kuriuose nėra jokios ištikimybės. Jie mane įerzino tuo, kas nėra dievas, ir įpykino mane savo tuščiais stabais... Aš krausiu jiems nelaimes".

Taigi Dievas vadina demonus nuobodomis ir tuščiais stabais. Jais tikėti - tuščias dalykas, nes jie iš viso neegzistuoja. Tikint demonais parodomas tikėjimo Dievu trūkumas. Nelengva tikėti, kad viską gyvenime suteikia Dievas, tiek gerą, tiek ir blogą. Lengviau yra galvoti, kad blogi dalykai ateina nuo kažko kito, nes pripažinę juos ateinant nuo Dievo, mes turime tikėti, jog Dievas juos ir pašalins arba galiausiai jie pasitarnaus mūsų labui.

Naujojo Testamento demonai

Bet jūs galite paklausti: "O kaip tada suprasti visas tas eilutes Naujajame Testamente, kuriose aiškiai kalbama apie demonus?"

Viena yra aišku: Biblija negali prieštarauti pati sau, nes tai Visagalio Dievo Žodis. Jeigu mums aiškiai pasakyta, kad mūsų problemas sukuria Dievas, kuris yra visų galių šaltinis, tada Biblijoje negali būti teigiama, kad tuos dalykus sukelia demonai, kurie yra lyg kokie dievukai, besipriešinantys Dievui. Atrodo, svarbu yra tai, kad žodžiai "velnias" ar "piktoji dvasia" (kai kuriuose vertimuose "demonas") Senajame Testamente sutinkami vos keletą kartų ir jais visada aprašomas stabų garbinimas, bet Evangelijose jie sutinkami labai dažnai. Mūsų nuomone, taip yra todėl, kad Evangelijų parašymo metu to laikmečio kalboje demonų apsidėmu buvo vadinama bet kokia nesuprantama liga. Juk jeigu demonai iš tikrųjų realiai egzistuoja ir sukelia ligas bei kitokias problemas, tada ir Senajame Testamente apie juos turėtų būti rašoma daug daugiau. Bet mes nieko panašaus ten nerandame.

Demonai Naujajame Testamente

Pasakyti, kad iš ko nors buvo išvarytas demonas, - tai tas pats, kaip ir pasakyti, kad tas asmuo buvo pagydytas nuo pamišimo ar kokios nors tuo laikmečiu nesuprantamos ligos. Žmonės, gyvenę pirmajame amžiuje, turėjo polinkį dėl visų nesuprantamų dalykų kaltinti įsivaizduojamas būtybes, vadinamas "demonais". Su to meto medicininių žinių lygiu buvo sunku suprasti psichikos ligas, todėl tokius ligonius žmonės vadindavo "demonų apsėstaisiais". Senojo Testamento laikais pamišimas buvo siejamas su piktaja ar netyraja dvasia (Ts 9:23; 1 Sam 16:14; 18:10). Naujojo Testamento laikų kalboje piktosios dvasios/demono apsėstais imta vadinti sergančius psichinėmis ligomis. Ryšis tarp demonų ir ligų matomas šiose eilutėse: "Žmonės sugabeno pas Jėzų daug demono apsėstųjų. Jis išvarė dvasias žodžiu ir išgydė visus ligonius, kad išsipildytų pranašo Izaijo žodžiai (Senajame Testamente): Jis pasiėmė mūsų negales, sau užsikrovė mūsų ligas" (Mt 8:16,17). Taigi žmonių negalios ir ligos - tai tas pats, kas "demonų" ir "piktųjų dvasių" apsėdimai.

Žmonės galvojo, kad Jėzus pamišęs, ir sakė: "Jis velnio (arba tikslesnis vertimas - "demono") apsėstas ir šėlsta" (Jn 10:20; 7:19,20; 8:52). Taigi jie tikėjo, jog velniai (arba demonai) sukelia pamišimą.

Ligonų pagydimas

Kai "demonų apsėstas" žmogus buvo pagydytas, pasakyta, kad jis tapo "sveiko proto" (Mk 5:15; Lk 8:35). Tai reiškia, jog pasakymas "demonų apsėstas" yra naudojamas psichiškai nesveikam asmeniui apibūdinti.

Apie "demonų apsėstus" sakoma, kad Jėzus juos "pagydydavo" arba jie pasveikdavo (Mt 4:14; 12:22; 17:18). Reiškia, demonu apsėdimu vadinama liga.

Lk 10:9 Jėzus liepė savo 70 apaštalų eiti ir gydyti ligonius, ką tie ir darė. Po to jie sugrįžo ir kalbėjo (17 eil.): "Mums paklusta net demonai dėl tavo vardo". Vėlgi, demonai prilyginami ligoms. Kartais apaštalai gydydavo žmones Jėzaus vardu, ir čia mes turime šito pavyzdį (dar žr. Apd 3:6; 9:34).

Tam tikro laikmečio kalba

Taigi matome, kad Naujojo Testamento laikų kalboje psichiškai nesveiki arba sergantys nesuprantama liga žmonės buvo vadinami demonų apsėstais. Biblija buvo parašyta kalba, kurią žmonės galėtų suprasti. To laikmečio kalbos vartojimas dar nereiškia, kad Biblija ar Jėzus tiki demonais. Panašiai lietuvių kalboje žodžiu "lunatikas" apibūdinamas asmuo, sergantis tam tikra psichine liga. Tiesiogine prasme tai reiškia "mėnulio paveiktą" žmogų. Seniau žmonės tikėjo, kad susirgti šia liga galima dėl mėnulio poveikio išėjus pasivaikščioti giedrą naktį. Šiandien taip pat vartojame žodį "lunatikas" pamišusiam žmogui apibūdinti, bet tai nereiškia, kad mes tikime, jog pamišimą sukelia mėnulis. Jei šie žodžiai būtų užrašyti ir perskaityti po 2000 metų (jei Jėzus dar nebūtų sugrįžęs), žmonės galėtų pagalvoti, kad mes laikėme mėnulį pamišimo priežastimi, bet jie klystų, nes mes tiesiog naudojame savo laikmečio kalbą, kaip darė ir Jėzus prieš 2000 metų. Panašiai tam tikrą paveldimą sutrikimą mes vadiname "Švento Vito šokiu", nors tai nėra "šokis" ir jį sukelia ne "Šventas Vitas", bet šiuolaikinėje kalboje mes vadiname tai "Švento Vito šokiu". Akivaizdu, kad Jėzus gimė ne gruodžio 25; bet šios knygos autorius vis tiek vartoja žodį "Kalėdos" tai dienai pavadinti. Šis žodis siejamas su Kristaus gimimu, nors aš nemanau, kad Kristaus gimimą mes turėtume švęsti būtent tą dieną. Anglų kalboje savaitės dienų pavadinimai yra susiję su pagonišku stabų garbinimu; pvz. sekmadienis, "Sunday" reiškia "diena, skirta saulės garbinimui"; šeštadienis, "Saturday" buvo diena, skirta Saturno garbinimui, pirmadienis, "Monday" - mėnulio ir t.t. Šių pavadinimų vartojimas nereiškia, kad mes laikomės pagonišku tikėjimu, kaip tie žmonės, iš kurių kilo mūsų dabartinė kalba.

Ezekielio laikais manyta, kad Izraelio žemė kalta dėl joje gyvenančių žmonių nelaimių. Tai buvo netiesa, bet kalbėdamas Izraeliui Dievas panaudoja šitą tuo metu populiarią mintį: "Viešpats Dievas sako taip: Kadangi apie jus sako: Tu (žemė) ryji žmones ir smaugi savo tautą, todėl tu nebeėsi daugiau žmonių ir nebesmaugsi daugiau savo tautos, sako Viešpats Dievas" (Ez 36:13,14). Pagal anuomet plačiai paplitusį

pagonišką įsivaizdavimą, jūra - tai didelė pabaisa, trokštanti praryti žemę. Ši idėja akivaizdžiai klaidinga, bet ji dažnai naudojama Biblijoje, kad pirmieji jos skaitytojai geriau suvoktų, ką norima pasakyti; žr. Job 7:12; Am 9:3; Jer 5:22; Ps 89:10; Hab 3:10; Mt 14:24; Mk 4:30). Asiriečių mitologijoje šis maištingasis jūrų monstras buvo vadinamas "Raabu"; ir lygiai taip pat vadinama jūrų pabaisa Ps 89:11. Kadangi Biblija yra Dievo įkvėpta, tai neįmanoma, kad joje paprasčiausiai atsispindėtų to meto, kai ji buvo rašoma, pagoniška pasaulėžiūra. Turbūt Dievas sąmoningai remiasi ano meto įsitikinimais, kad pademonstruotų savo visagalybę. *Jis* yra galutinis visų galių šaltinis; *Jis* valdo jūrų pabaisą ir ši vykdo *Jo* valią. Taigi Dievas stengėsi pataisyti klaidas tų žmonių įsitikinimuose; jie klaidingai manė, kad pasaulyje veikia kažkokios, numanomai blogos, jėgos, nepavaldžios Dievui. Bet šiuo atveju Biblija atvirai nepasmerkia šių neprotingų įsitikinimų, teigiančių, jog jūroje nardo didžiulis monstras, arba pati jūra - tai pabaisa.

Dar viename pavyzdyje audros debesys aprašomi kaip "vingiuotas žaltys" (Job 26:13; Iz 17:1). Čia aiškiai remtasi ano meto pagonišku tikėjimu, kad baisūs žaibuojantys debesys - tai iš tikrųjų milžiniškų gyvačių atvaizdai. Šiose eilutėse natskleidžiamas tokios idėjos kvailumas ir nebandoma visko paaiškinti moksliskai. Vietoj to teigiama, kad visą tai valdo *Dievas*. Šiuo atžvilgiu Kristaus požiūris į plačiai paplitusį tikėjimą demonais yra lygiai toks pats; *Jo* stebuklai aiškiai parodė, kad Dievo galia yra neribota ir žmonių prietarai dėl taip vadinamų "demonų" jai visai ne motais. Tie, kurių teigimu "demonų" aprašymas Naujajame Testamente įrodo jų egzistavimą, neišvengiamai turi pripažinti, kad jūra - iš tikrųjų pabaisa, o žaibas - milžiniška gyvatė. Tai iš tikrųjų svarus argumentas; *būtina* pripažinti, kad Biblija naudoja to laikmečio, kuriame jinai buvo rašoma, kalbą, bet ne visada patvirtina įsitikinimus, sudarančius tos kalbos pagrindą. Kaip pademonstravome, mes ir patys kalbą naudojame panašiai. Šitaip darydama Biblija patvirtina pagrindines tiesas, kurias mes išnagrinėjome 6.1 ir 6.2 poskyriuose, o būtent: Dievas yra visagalis, *Jis* siunčia mums tenkančius išmėginimus, nuodėmė kyta iš mūsų pačių, ir visi šie dalykai įgauna prasmę tik suvokus Dievo gelbstinčios jėgos didybę. Vadinamieji "aukštieji kritikai" atranda vis naujus ryšius tarp Raštuose vartojamos kalbos ir įsitikinimų bei idėjų, paplitusių toje kultūrinėje aplinkoje, kurioje Biblija buvo įkvėpta ir užrašyta. Tai nesunku suprasti, jei suvokiame, jog Biblijoje naudojama kalba gali remtis to meto vietiniais tikėjimais, bet šitaip daroma tam, kad parodyti Jahvės, vienintelio tikrojo Dievo didybę, kuriai negali prilygti nereikšmingi žmonių tikėjimai, žinomi tiems, kurie pirmieji skaitė įkvėptuosius žodžius, tik ką išstartus pranašų.

Turint tai omenyje galima tik stebėtis, kiek daug Naujajame Testamente galima rasti pavyzdžių, kur vartojama to laikmečio kalba jos nepataisant. Štai keletas tų pavyzdžių:

- Fariziejai apkaltino Jėzų darant stebuklus netikro dievo, vadinamo Belzebuliu, galia. Jėzus atsakė: "Jeigu jau aš išvarau demonus Belzebulo galia, tai kieno galia išvaro jūsų sekėjai?!" (Mt 12:27). 2 Kar 1:2 aiškiai sakoma, kad Belzebulas (Beelzebubas) buvo netikras pilistimų dievas. Jėzus nepasakė: "Štai žiūrėkite, 2 Karalių knygoje sakoma, jog Belzebulas - tai netikras dievas, taigi jūsų kaltinimai negali būti teisingi." Ne, *Jis* kalbėjo taip, lyg Belzebulas egzistuotų, nes norėjo, kad žmonės suprastų *Jo* skelbiamą žinią. Taigi lygiai taip pat Jėzus kalbėjo ir apie demonų išvarymą - *Jis* nuolat nekartojo: "Iš tikrųjų jie neegzistuoja", *Jis* tiesiog skelbė Evangelija to laikmečio kalba.

- Apd 16:16-18 - tai Luko žodžiai, užrašyti įkvėpimo metu: "Mus pasitiko viena tarnaitė, turinti spėjimo dvasią". Originalo kalboje žodžiai "spėjimo dvasia" siejasi su Pitono vardu (kai kuriuose vertimuose jie perteikiami kaip "Pitono dvasia"). Pitono vardą turėjo netikras dievas, kuriuo tikėta pirmajame šimtmečiu (galimas daiktas, tai buvo kitas dievo Apolono vardas). Taigi Pitonas tikrai neegzistavo, bet Lukas nesako, kad mergina turėjo "spėjimo dvasią, kurią suteikė Pitonas. Tarp kitko, tas Pitonas - tai netikras dievas, ir iš tikrųjų jis neegzistuoja...". Lygiai taip pat Evangelijose nesakoma, jog Jėzus "išvarydavo demonus, kurie iš tikrųjų neegzistuoja, tai juk tiesiog būdas ligai pavadinti".

- Kristaus laikais žydai laikė save teisiais Abraomo palikuonimis. Todėl Jėzus kreipėsi į juos kaip į teisiuosius (Mt 9:12,13), ir pasakė "Aš žinau, kad jūs Abraomo vaikai" (Jn 8:37). Bet *Jis* netikėjo juos esant teisiais, ir dažnai tą atvirai pareiškėdavo; po savo žodžių Jn 8:37 *Jis* toliau įrodė, kad iš tikrųjų jie *nebuvo*

Abraomo palikuonis (Jn 8:39-44). Taigi Jėzus priimdavo žmonių įsitikinimus už tikrą pinigą, nepuldavo jiems tuoj pat prieštarauti, bet vietoj to atskleisdavo tiesą. Kaip jau parodėme, būtent taip Dievas traktavo Senojo Testamento laikais plačiai paplitusius pagoniškus tikėjimus. Kristaus požiūris į demonus Naujojo Testamento laikais buvo lygiai toks pats; Jo stebuklai, atliekami Dievo jėgos pagalba, kuo aiškiausiai parodė, kad ligas sukėlė Dievas, o ne kokia nors kita jėga, kadangi jos buvo pagydytos naudojant tik Dievo galią.

- Paulius citavo žymius graikų poetus, kurie buvo prikūrę daug nebiblinių nesąmonių, norėdamas apstulbinti tikinčius tų poetų mokymu (Tit 1:12; Apd 17:28). Viskas, ką mes aiškiname, yra apibendrinta Pauliaus kalboje, kur jis sako radęs aukurą, skirtą garbinti "Nežinomam dievui", t.y. bet kokiai pagoniškai dievybei, kuri galbūt egzistuoja, bet yra nežinoma Atėnų gyventojams. Paulius nesupeikė tokio tikėjimo kvailumo, bet vietoj to remdamasis jų turimu supratimu ėmė aiškinti apie vienintelį tikrąjį Dievą, kurio jie nepažino (Apd 17:22,23).

- Ef 2:2 kalbama apie "kunigaikštį, viešpataujančią ore". Čia aiškiai remiamasi mitologine Zoroastro idėja. Žodžiu, tai buvo vienas iš tų dalykų, kuriais kadaise tikėjo Pauliaus skaitytojai. Anot Pauliaus, jie kadaise gyveno "paklusdami kunigaikščiui, viešpataujančiam ore". Toje pačioje eilutėje Paulius prilygina jį "dvasiai (galvosenai), veikiančiai neklusnumo vaikuose", t.y. prigimtiniam žmogui. Anksčiau jie tikėjo pagoniška dangiškos dvasios-kunigaikščio idėja; dabar Paulius paaiškina, kad ta jėga, kuriai jie išoriškai pakludavo, iš tikrųjų kildavo iš jų pačių sugedusio proto. Taigi remiamasi pagoniška idėja ir kalbama apie ją, konkrečiai nesupeikiant jos, bet atskleidžiant tiesą apie nuodėmę.

- 2 Pt 2:4 kalbama apie nusidėjėlių nubloškimą į Tartarą (dažniausiai verčiamas žodžiu "pragaras"). Tartaras buvo pramanyta vieta požeminiame pasaulyje; Petras nepataiso šio įvaizdžio, bet verčiau panaudoja jį kaip visiško sunaikinimo ir bausmės už nuodėmes simbolį. Kristus panašiai vartoja žodį "Gehena" (irgi dažniausiai verčiamas žodžiu "pragaras").

Ar tikrai ligas sukelia demonai?

Kiekvienas, tikintis demonų egzistavimu, turi paklausti savęs: "Kai aš susergu, ar tą ligą sukelia demonai?". Jėgu jūs manote, kad Naujajame Testamente minimi demonai - tai kažkokie dievukai, kurie sukinėjasi aplinkui ir daro pikta, tada jūs turite atsakyti "taip". Bet tuo atveju kaip jūs galite paaiškinti tą dalyką, jog daugelis ligų, laikytų demonų darbu, dabar gali būti pagydomos ir valdomos vaistais? Puikus pavyzdys - maliarija. Dauguma žmonių Afrikoje iki šiol tikėjo, kad maliariją sukelia demonai, bet, kaip žinome, maliariją galima išgydyti chininu ir kitais vaistais. Tad nejaugi pamatę mažas geltonas tabletes, slenkančias gerkle žemyn, demonai išsigąsta ir pabėga? Kai kurios Jėzaus pagydytos ligos, apibūdintos kaip demoniški apsidėimai, yra sutapatinamos su traukuliais ar epilepsija, o abiem šiais atvejais gali padėti vaistai.

Vienas mano draugas yra kilęs iš kaimo, esančio netoli Kampalos Ugandoje. Jis papasakojo, kaip žmonės tikėdavo, kad maliariją sukelia demonai, bet pamatę gerus gydymo vaistais rezultatus, jie liovėsi kaltinę demonus. Vienok kam nors susirgus cerebraline maliarija (kuri gali sukelti rimtus protinius sutrikimus), jie ir toliau kaltindavo demonus. Iš miesto atvykęs gydytojas pasiūlė jiems kaip gydymą stiprių antimaliarinių vaistų, bet jie to atsisakė ir paprašė kažko kovai su demonais, o ne su maliarija. Gydytojas sugrįžo vėliau ir pasakė: "Aš turiu vaistų, išvančių demonus"; ligonis mielai juos išgėrė ir pagerėjo. Šie vaistai buvo lygiai tokie patys, kaip ir pirmieji. Gydytojas netikėjo demonais, bet jis naudojo to meto kalbą, nes norėjo būti suprastas. Prieš 2000 metų panašiai darė ir "Didysis Gydytojas", Viešpats Jėzus.

Papildymas 17: Kerėjimas

Šis papildymas pirmiausia yra skirtas gyvenantiems Afrikoje ir kitose pasaulio dalyse, kur kerėjimas - plačiai paplitęs kasdieninio gyvenimo reiškinys. Visi, kas rimtai studijuoja Bibliją, pripažįsta, kad besilaikantiems tiesos nedera kreiptis į kerėtojus, burtininkus, šamanus ir kitus panašius asmenis. Bet aš tikrai suprantu jų patrauklumo priežastis: kerėtojų ir burtininkų paslaugos pigesnės ir prieinamesnės už tikrų gydytojų, be to jų siūlomas gydymas lyg ir duoda neblogus rezultatus. Mes turime panagrinėti šią problemą logiškai, remdamiesi Biblija. Tai vienintelis būdas įgauti jėgos, kuri leistų pasipriešinti pagundai kreiptis pagalbos į šiuos žmones.

Kerėtojų pretenzijos

Pirmiausia reikia išnagrinėti, ar kerėtojai tikrai pasiekia tokių gerų rezultatų, kaip jie patys teigia. Galime būti tikri, kad pasakojimai apie jų pasiektus rezultatus gerokai perdėti. Jie niekada negydo atvirai, visiems matant. Jeigu jų gydymas iš tikrųjų būtų sėkmingas, tai greičiausiai jie dirbtų ligoninėse ir būtų sutinkami visame pasaulyje. Tikra tariamai pagydytųjų būklė taip pat lieka nežinoma; neaišku, ar tikrai jiems tampa geriau.

Tie, kas susigundo tokių žmonių paslaugomis, turėtų paklausti savęs, ar yra koks nors konkretus jų galios įrodymas - pvz. ar kas nors matė (o ne vien tik girdėjo apie tai) žmogų su lėtpjūvėje nupjauta ranka, kuris apsilankė pas kerėtoją ir grįžo su nauja, gerai funkcionuojančia ranka? Mums reikia būtent tokių įrodymų, jei norime pripažinti panašių dalykų patikimumą. Įst 13:1-3 reikalavimas dar griežtesnis: izraelitai buvo mokomi, kad net jeigu kas nors parodytų nuostabų ženklą ar stebuklą, vis tiek tokiu asmenim negalima tikėti, jei jo žodžiai neatitinka tikrojo Dievo žodžio mokymo. Aišku, kad šamanai ir kerėtojai netiki Biblijoje apreikštomis tiesomis, todėl mes neturėtume susigundyti jų paslaugomis ir pripažinti juos turint realią galią, kadangi visos galios yra iš Dievo (Rom 13:1; 1 Kor 8:4-6).

Dar svarbu atkreipti dėmesį į tai, su kokiais nusiskundimais jie turi reikalą. Yra pripažinta, kad mes panaudojame tik apie 1% savo smegenų pajėgumo. Likusios dalies mes, atrodo, negalime sąmoningai valdyti (be abejonės, mes galėsime tą daryti Karalystėje). Mums net nesuvokiant mūsų protas gali stipriai paveikti mūsų kūną. Todėl psichologai (t.y. žmonės, tyrinėjantis protą) kartais pagydo žmones, sergančius kraujo ligomis, liepdami tokiems ligoniams aiškiai įsivaizduoti savo kraują esant normalios sudėties ir gerai funkcionuojantį. Gydytojai pripažįsta, jog kartais įmanomi tokie pagyjimai be tradicinės medicinos pagalbos. Panašiai didelė protinė įtampa gali sukelti skrandžio opą ar galvos skausmus. Proto atpalaidavimas ar treniravimas tam tikru būdu gali pašalinti šiuos dalykus. Bet, pavyzdžiui, jei mūsų ranka nupjauta lėtpjūvėje, tada jokie protiniai pratimai negali jos sugrąžinti. Kerėtojai berods sugeba paveikti tik negalavimus, valdomus mūsų proto. Kadangi mes pilnai nesuprantame savo proto veikimo, tai gali pasirodyti, jog kerėtojai turi kažkokią galią. Bet yra ne taip; jie paveikia žmonių protus ir būtent todėl gauna kažkokį rezultatą.

Galių šaltinis

Kaip ten bebūtų, visos galios yra Dievo. Tiek gerus dalykus, tiek ir blogus, tokius kaip ligos, sukelia *Jis*, o ne kerėtojai. Tai plačiai aiškinama raštuose: Iz 45:5-7; Meh 1:12; Am 3:6; Iš 4:11; Įst 32:39; Job 5:18. Tikrai verta įdėmiai perskaityti visas šias ištraukas. Taigi, jei mes sergame, tada turime maldoje kreiptis į *Jį*, kartu bandydami išspresti problemą tradicinės medicinos pagalba, kiek tai žmogui įmanoma. Jei kreipiamės į šamanus ir kerėtojus, reiškia, mes kreipiamės į žmones, kurie teigia, jog jie valdo "tamsybių jėgas" ir todėl gali mus pagydyti. Bet mes žinome, kad jėgos, kuriomis jie tiki, neegzistuoja. Dievas yra visų galių šaltinis. Kreipdamiesi į kerėtojus, parodome savo netikėjimą Dievo visagalybe ir pripažįstame, kad mūsų ligas sukelia ne Dievas, bet kitos jėgos, kurias gali valdyti kerėtojai, kaip jie patys teigia.

Tokie samprotavimai labai nepatinka Dievui, kuris žino, kad tai *Jis* sukėlė ligą, nes *Jis* yra visagalis. Izraelis pasirinko tikėjimą Dievu, bet kartu tikėjo, kad jų gyvenime veikia ir kitos jėgos, su kuriomis galima

turėti reikalų garbinant stabus, atitinkančius tas jėgas. Tai labai užrūstino Dievą ir Jis atmetė juos kaip Savo tautą. Dievo vertinimu, jei mes netikime Juo pilnai, tai mes tikrai neturime iš viso jokio tikėjimo. Jei mes teigiame tikį tikruoju Izraelio Dievu, bet kartu pripažįstame nepriklausomų nuo Dievo galių egzistavimą ir padedami kerėtojų bei šamanų bandome atsikratyti tų galių poveikio, tada mes elgiamės lygiai kaip Izraelis praeityje. Ilga ir liūdna Izraelio stabmeldystės istorija užrašyta mums pamokyti. Mes turėtume iš viso nebendrauti su tais, kurie tiki tokiomis galiomis. "Kas bendra tarp šviesos ir tamsos? Kaip gi galima gretinti Kristų su Beliaru arba tikintį su metikiniu? Ir kaip suderinti Dievo šventovę su stabais? Juk mes esame gyvojo Dievo šventovė... Todėl: Išeikite iš jų ir atsiskirkite,– sako Viešpats... Tuomet aš jus priimsiu ir būsiu jums tėvas, o jūs būsite man sūnūs ir dukterys" (2 Kor 6:14-17). Jei mes tikrai stengiamės, aukojamės ir atsiskiriame nuo tų dalykų, tada gauname didingą garantiją, jog mes iš tikrųjų esame Pačio Dievo vaikai. Prigimtiniai tėvai tiesiog instinktyviai rūpinasi savo vaiku kai šis serga. Nejaugi iš tikrųjų taip sunku sukaupti pakankamai tikėjimo ir patikėti, kad mūsų Dangiškasis Tėvas padarys daug daugiau?

Viena aišku - kerėtojai gali paveikti tik tuos, kurie jais tiki. Panašiai kas nors praradęs mylimą asmenį gali ateiti pas mediumą ar kerėtoją ir paprašyti, kad tas pabandytų pamatyti mirusįjį. Mediumas liepia klausiančiajam užsimerkti ir aiškiai išsivaizduoti to asmens veidą. Klientas gali sutelkti savo protą ir išsivaizduoti ieškomo asmens nuotrauką, kurią jis gerai prisimena. Tada mediumas gali tiesiog perskaityti klausiančiojo protą ir visai neperdėdamas gana tiksliai papasakoti apie ieškomą asmenį. Tuo būdu klientas įtikinamas, kad mediumas matė mirusįjį gyvą. Atkreipkite dėmesį, jog niekada neduodamas joks patikimas įrodymas atsakymui patvirtinti. Bet jei klientas netiki mediumu ar atsisako jam paklusti, tada iš viso negaunama jokio rezultato.

"Žyniai", kurie paprastai aiškino sapnus faraonui ir Nebuchadnezarui, neužimtų savo atsakingų postų, jei jų išaiškinimai nebūtų pakankamai sėkmingi. Be abejo, jie plačiai naudojo panašius būdus, leidžiančius perskaityti kito asmens protą. Bet jei Dievas išikišdavo į to asmens, su kuriuo jie turėdavo reikalą, gyvenimą, tada žyniai prarasdavo savo galią, kaip tai atsitiko faraono ir Nebuchadnezaro atvejais. Panašiai ir Balakas pasitikėjo Balaamo galia prakeikti žmones bei siūlė šiam didelį atlyginimą už jo paslaugas sakydamas iš ankstesnės patirties žinąs "tą būsiant... prakeikta, ant ko tu mesi prakeikimą" (Sk 22:6). Bet Balaamas, kuris tam tikra prasme buvo šamano atitikmuo, pajuto, jog jo įprasti sugebėjimai apleidžia jį, jei jis bando paveikti Izraelio tautą. Aišku, kad turėdami reikalų su tais, kurie yra susiję su tikruoju Dievu, tokie žmonės iš viso negali parodyti jokios galios, nors jie gali būti įžymus dėl savo sugebėjimo paveikti kitus žmones.

Kerėjimas Biblijoje

Praktiškai tai reiškia, kad susigundę kreiptis pagalbos į šamaną ar kerėtoją, mes turime juo tikėti pilnai. Neverta kreiptis į kerėtoją, jei mes tik tikimės šio tokio pagerėjimo; taip tikriausiai paaiškins ir jis pats. Pilnai tikėdami tokiais žmonėmis ir jų tariamai valdomomis jėgomis, mes parodome visišką netikėjimą tikrojo Dievo visagalybe. Jei tikrai tikime tuo, kas parašyta apie faraoną, Balaką ir Nebuchadnezarą, kuriuos jau minėjome, tada mes negalėsime kreiptis į kerėtoją tikėdami, jog jis gali kažkaip paveikti mus. Išnagrinėti pavyzdžiai rodo, jog kerėtojai neturi galios Dievo žmonėms, kuriais, kaip žinome, mes esame dėl savo pašaukimo ir krikšto.

Kerėjimą (burtininkavimą) Paulius aiškiai pavadina "kūno darbais", ir prilygina tokiems dalykams, kaip "ištvirkavimas... gašlavimas... susiskaldymai (klaidingas mokymas)" (Gal 5:19-21). Jis komentuoja: "Aš jus išpėju, kaip jau esu išpėjęs (t.y. tai buvo svarbi Pauliaus mokymo dalis), jog tie, kurie taip daro, nepaveldės Dievo karalystės". Mozės Įstatyme taip pat buvo panašus nurodymas, kuriuo liepiama nedelsiant nužudyti visus burtininkus, žavėtojus (dar vienas kerėtojų pavadinimas) ir tuos, kurie veda savo vaikus per ugnį (Įst 18:10,11; Iš 22:18). Vedantis savo vaikus per ugnį nebuvo tikri burtininkai, bet burtininkai ir stabų garbintojų žyniai mokė, jog norint apsisaugoti nuo blogio jėgų, vaikai turi būti pašventinami vedant per ugnį. Taigi matome, kad ir burtininkai, ir tie, kurie klausė jų, turėjo būti užmušti; o naujojoje sandoroje už tuos pačius dalykus baudžiama neįleidžiant į Dievo Karalystę.

Dievas nenori, kad mes naudotumė kerėjimą kaip priemonę siekti sau pagerėjimo. Jei gyvendami Kristuje turime priimti vienoki ar kitoki sprendimą, kiekvieną kartą turime rimtai paklausti: "Ar tikrai Dievas nori, kad aš tą daryčiau? Ar aš tą daryčiau, jei šalia menės stovėtų Jėzus?". Dievas aiškiai pasmerkia kerėjimą, ir, turėdamas tai omenyje, aš manau, jog atsakymas turėtų būti akivaizdus - ne, Dievas nenori, kad mes naudotume tuos dalykus. Samuelis, apibūdinamas kerėjimą, (žyniavimą) sieja jį su buvimu "atkakliam" (hebrajiškas žodis dar gali reikšti "erzinimą") ir nenoru paklusti Dievo Žodžiui (1 Sam 15:23). Erzinti Visagalį, kaip tai darė Izraelis tikėdamas stabais ir žyniavimu (Įst 32:16-19), tikrai yra lengvabūdiška. Dievas aiškina, kad Jis liepė Izraeliui išvartyti kanaanitus dėl jų tikėjimo kerėjimu ir burtininkavimu nes dalykai pasibjaurėtini Dievui, bet vietoj to izraelitai patys pradėjo taip daryti (Įst 18:9-14). Taigi būdami naujuoju krikštytų tikinčiųjų Izraeliu, mes neturėtume daryti blogų dalykų, paplitusių aplinkinime pasaulyje, nes tada negalėsime amžiams paveldėti mūsų pažadėtosios žemės - Dievo Karalystės. Nesvarbu, kad kerėjimu užsiima šamanas, o ne mes. Jei tikimės iš to kažkokio poveikio sau, tada mes taip pat tuo užsiimame.

Tepalaimina mus Dievas šiomis besibaigiančiomis dienomis mūsų kelionėje šiuo tamsiu pagonišku pasauliu į Jo Karalystę, kur viešpatauja šviesa ir tiesa ir šlovė.

"Už tai, kad atsisakė mylėti tiesą savo išganymui... Dievas jiems siunčia galingą suvedžiotąją, ir jie tiki melu... Mes jaučiame pareigą visuomet dėkoti Dievui už jus, Viešpaties numylėti broliai... Todėl, broliai, tvirtai stovėkite ir laikykitės perduotų tiesų, kurių išmokote iš mūsų žodžių ar laiško. O pats mūsų Viešpats Jėzus Kristus ir Dievas, mūsų Tėvas, pamilęs mus ir maloningai suteikęs mums amžinos paguodos ir geros vilties, tesuramina jūsų širdis ir tesustiprina kiekvienam geram darbui ir žodžiui" (2 Tes 2:10-17).

Papildymas 18: Kas įvyko Edene?

Pr 3:4-5: "O žaltys tarė moteriškai: Visai judu nenumirsite; nes Dievas žino, kad tą dieną, kurioje judu iš jo valgysite, atsidarys jūsų akys, ir būsite kaip dievai, ir žinosite, kas gera ir kas pikta".

POPULIARI INTERPRETACIJA: Klaidingai manoma, jog žaltys čia - tai nusidėjęs angelas, vadinamas "Šėtonu". Dėl nuodėmių išmestas iš dangaus, jis atėjo į žemę ir gundė Ievą nusidėti.

KOMENTARAI:

1. Šiose eilutėse minimas "žaltys". Žodžiai "šėtonas" ir "velnias" nesutinkami visoje Pradžios knygoje.
2. Žaltys niekuomet neaprašomas kaip angelas.
3. Todėl nenuostabu, kad Pradžios knygoje neužsimenama apie kokį nors išmetimą iš dangaus.
4. Atpildas už nuodėmę - mirtis (Rom 6:23). Angelai negali mirti (Lk 20:35-36), taigi angelai negali ir nusidėti. Teisieji bus apdovanoti padarant juos lygius angelams, ir tada jie nemirs (Lk 20:35-36). Jei angelai gali nusidėti, tada teisieji taip pat galės nusidėti ir todėl turės mirti, o tai reiškia, jog iš tikrųjų jie neturės amžinojo gyvenimo.
5. Nuopuolio aprašyme Pradžios knygoje dalyvauja Dievas, Adomas, Ieva ir žaltys. Niekas daugiau neminimas. Nėra jokių įrodymų, jog kažkas prasiskverbė į žaltį ir privertė jį padaryti ką šis padarė. Anot Pauliaus, žaltys "savo (paties) gudrumu suvedžiojo Ievą" (2 Kor 11:3). Dievas tarė žalčiui: "Kadangi tu tai padarei..." (Pr 3:14). Jei žalčiu pasinaudojo "šėtonas", tai kodėl jis neminimas ir kodėl jis taip pat nenubaudžiamas?

6. Adomas dėl savo nuodėmės apkaltino Ievą: "Moteriškė... davu man ir medžio" (Pr 3:12). Ieva apkaltino žaltį: "Žaltys mane apgavo, ir aš valgiau" (Pr 3:13). Žaltys neapkaltino velnio - jis niekaip nepasiteisino.

7. Jei kas įrodinėtų, kad šiais laikais žalčiai nekalba ir neprotauja, kaip darė žaltys Edene, tai reikėtų prisiminti štai ką:

(a) kartą asilas buvo priverstas kalbėti ir įtikinėti žmogų (Balaamą): "Darbinis nebylys gyvulys prabilo žmogaus balsu ir sutrikdė pranašo beprotystę" (2 Pt 2:16) ir

(b) "Žaltys buvo gudresnis už visus žemės gyvulius" (Pr 3:1). Prakeikiant iš jo buvo atimtas sugebėjimas, kurio dėka jis kalbėjo su Adomu ir Ieva.

8. Žaltį sutvėrė Dievas (Pr 3:1); jokia kita būtybė, vadinama "šėtonu", nepavirto žalčiu; jei tuo tikime, tai faktiškai pripažįstame, jog vienas asmuo gali įeiti į kažką kitą ir valdyti jį. Tai pagoniška idėja, o ne biblinė. Jei kas įrodinėtų, jog Dievas nesutvertų žalčio, nes šis sugundė Adomą ir Ievą padaryti didžiulę nuodėmę, tai reikėtų prisiminti, kad nuodėmė įėjo į pasaulį per žmogų (Rom 5:12); taigi žaltys neturėjo moralės, bet kalbėjo remdamasis savo paties stebėjimais, būdingais jam, ir kaip toks nebuvo atsakingas prieš Dievą, todėl nuodėmės jis nepadarė.

Kai kas Pr 3 aprašytą žaltį tapatina su serafimu. Bet Pr 3 pavartotas hebrajiškas žodis "žalčiui" pavadinti yra yra visiškai nesusijęs su žodžiu "serafimas". Hebrajiškas žodis, verčiamas kaip "serafimas", iš esmės reiškia "ugningasis". Sk 21:8 jis verčiamas žodžiais "ugninis žaltis", bet tai ne tas žodis, kuris Pr 3 išverstas kaip "žaltys". Varis simbolizuoja nuodėmę, taigi žaltis gali būti susijęs su nuodėmės idėja, bet ne su nuodėmingu angelu.

SIŪLOMI IŠAIŠKINIMAI - ką gi šios eilutės galėtų reikšti *iš tikrųjų*:

1. Atrodo, nėra reikalo abejoti, jog tai, kas papasakota apie sutvėrimą ir nuopuolį pirmuose Pradžios knygos skyriuose, turėtų būti suprantama tiesiogine, pažodine prasme. "Žaltys" buvo tikras žaltys. Tai įrodo tas faktas, jog šiais laikais žalčiai šliaužioja ant savo pilvų dėl prakeikimo, kuris teko anam pirmajam žalčiui. Lygiai taip pat mes matome kaip vyrai ir moterys kenčia nuo prakeikimų, gautų anuomet. Mes galime suvokti, jog Adomas ir Ieva buvo tikri vyrai ir moteris, kaip mes žinome vyrą ir moterį šiais laikais, bet jie turėjo geresnes egzistavimo sąlygas; taigi ir anas žaltys buvo tikras gyvūnas, nors ir daug protingesnis už šių laikų gyvates.

2. Štai dar keletas įrodymų, jog pirmieji Pradžios knygos skyriai turėtų būti suprantami tiesiogine, pažodine prasme:

- Jėzus panaudojo Adomo ir Ievos sutvėrimo aprašymą kaip pagrindą Savo mokymui apie vedības ir skyrybas (Mt 19:5-6); nėra jokios užuominos, kad Jis suprato tą aprašymą perkeltine prasme.

- "Juk pirmas buvo sutvertas Adomas, o paskui - Ieva. Be to Adomas nesidavė (žalčio) suvedžiojamas, o moteris buvo apgauta ir nupuolė" (1 Tim 2:13-14). Taigi Paulius taip pat suprato Pradžios knygą tiesiogiai, pažodžiui. Ir svarbiausia, jis jau anksčiau rašė, kaip "angis savo gudrumu suvedžiojo Ievą" (2 Kor 11:3). Atkreipkite dėmesį - Paulius nesako, jog Ievą suvedžiojo "velnias".

- Ar yra iš viso koks nors pagrindas teigti, jog sutvėrimo ir nuopuolio aprašyme kas nors turėtų būti suprantama simboliškai? Pagal Pradžios knygos 1 skyrių pasaulis buvo sutvertas per šešias dienas. Tai buvo įprastos 24 valandų trukmės dienos. Tą įrodo faktas, jog skirtingomis dienomis sutverti dalykai savo dabartinėje formoje negalėtų efektyviai egzistuoti vieni be kitų ilgiau kaip kelias dienas. Tai nebuvo 1000 metų trukmės ar net ilgesni periodai; tas matyti iš to fakto, jog Adomas buvo sutvertas šeštąją dieną, bet mirė po septintosios dienos turėdamas 930 metų (Pr 5:5). Jei septintoji diena truktų 1000 metų, tada Adomas mirdamas būtų turėjęs daugiau negu 1000 metų.

3. Žaltys buvo prakeiktas šliaužti ant savo pilvo (Pr 3:14); iš to galime numanyti, jog anksčiau jis turėjo kojas; taip pat jis akivaizdžiai galėjo protauti. Taigi, galimas daiktas, žaltys beveik prilygo žmogui, nors jis vis dar tebebuvo gyvūnas - vienas iš žemės gyvulių, "kuriuos Viešpats Dievas buvo padaręs" (Pr 3:1,14).

4. Galbūt žaltys valgė iš žinojimo medžio, ir dėl to įgavo tokį gudrumą. Ieva "pamatė, kad medis gražus buvo ir kad gera būtų nuo jo pavalgyti ir išminties įgauti" (Pr 3:6). Iš kur ji tą galėtų žinoti, jei nebūtų mačiusi vaisiaus valgymo pasekmių kiemo nors kito, kas tai jau padarė, gyvenime? Labai galimas dalykas, jog Ievos pokalbis su žalčiu, aprašytas Pradžios knygos 3 skyriuje, nebuvo pirmas. Apie tą pokalbį rašoma: "Ir tas (žaltis) tarė..." (Pr 3:1) – iš žodžio "ir" ko gero galima būtų numanyti, jog tai buvo anstesnio, neaprašyto pokalbio tęsinys.

Papildymas 19: Luciferis

Izaijo knyga 14:12-14: "Kaipgi tu kritai iš dangaus, tu šviesnešy, kurs ankstį rytą užtekėdavai? Kaip sukniubai žemėje tu, kurs griaudavai tautas? Tu sakei savo širdyje: Aš užžengsiu į dangų; aukščiau Dievo žvaigždžių aš iškelsiu savo sostą; aš sėdėsiu sandoros kalne šiaurio šlaituose. Aš užžengsiu aukščiau už debesų aukštybes, būsiu panašus į Aukščiausiąjį".

POPULIARI INTERPRETACIJA: Lotyniškame Biblijos vertime "šviesnešys" vadinamas žodžiu "lucifer". Teigiama, jog šis Liuciferis kažkada buvo galingu angelu, kuris nusidėjo Adomo laikais ir todėl buvo nublokštas į žemę, kur jis sukelia daug nemalonumų Dievo žmonėms.

KOMENTARAI:

1. Žodžiai "velnias", "šėtonas" ir "angelas" niekur šiame skyriuje nesutinkami. Tai vienintelė vieta Raštuose, kur randamas žodis "šviesnešys" arba "Liuciferis".
2. Nėra jokio pagrindo teigti, jog Izaijo knygos 14 skyriuje aprašomi įvykiai Edeno sode; jei tai iš tikrųjų taip, tada kodėl mums papasakojama kas ten įvyko tik praėjus 3000 metų nuo sutvėrimo?
3. Rašoma, kad Liuciferį dengia kirminai (11 eil.) ir pašiepia žmonės (16 eil.), kadangi išmestas iš dangaus jis daugiau nebeturi jokios galios (5-8 eil.); taigi nėra jokio pagrindo manyti, jog Luciferis šiuo metu žemėje klaidina tikinčiuosius.
4. Kodėl Liuciferis nubaudžiamas už žodžius "Aš užžengsiu į dangų" (13 eil.), jei jis ten jau buvo?
5. Luciferis turi supūti kape: "Tavo puikybė nutremta į pragarą (t.y. kapą)... ir tavo atklodė – kirminai" (11 eil.). Angelai negali mirti (Lk 20:35-36), taigi Luciferis negali būti angelu; toks aprašymas labiau tinka žmogui.
6. 13 ir 14 eilutės siejasi su 2 Tes 2:3-4, kuriose kalbama apie "nedorybės žmogų", tagi Luciferis tarsi simbolizuoja kitą žmogų, o ne angelą.

SIŪLOMI IŠAIŠKINIMAI:

1. Daugelyje vertimų Izaijo knygos 13-23 skyrių tekstas išdėstytas kaip "naštos" įvairioms tautoms, pvz. Babilonui (Babelei), Tyriui, Egiptui. Mūsų nagrinėjamų eilučių kontekstas nustatomas Iz 14:4 : "Tu pradėsi šitokią dainą prieš Babelės karalių...". Taigi čia turime pranašystę apie Babilono karalių, žmogų, kuris

vadinamas "šviesnešiu" arba "Luciferiu". Apie jo nuopuolį rašoma: "Kas tave mato... ir į tave žiūri: Ar tai tas žmogus, prieš kurį drebėjo žemė...?" (16 eil.). Taigi Luciferis aiškiai apibrėžiamas kaip žmogus.

2. Luciferis buvo žmogiškasis karalius, todėl "Ji (mirusiųjų buveinė) kelia iš jų sostų visus tautų karalius. Visi jie atsiliepia ir tau sako: Taip pat tu esi susilpnėjęs kaip ir mes, pasidaręs panašus į mus" (9-10 eil.). Taigi Luciferis buvo karalius, kaip ir bet kuris kitas karalius.

3. 20 eilutėje sakoma, jog Luciferio palikuonys bus sunaikinti, o 22 eilutėje tas pats sakoma apie Babilono (Babelės) palikuonis. Taigi šitaip jie sulyginami.

4. Prisiminkite, kad kalbama apie "dainą prieš Babelės karalių" (4 eil.). "Luciferis" reiškia "rytinė žvaigždė" (Aušrinė), kuri yra ryškiausia iš žvaigždžių. Šiame palyginime ta žvaigždė išdidžiai nusprendžia: "Aš užžengsiu į dangų; aukščiau (kitų) Dievo žvaigždžių aš iškelsiu savo sostą" (13 eil.). Dėl šito žvaigždė numetama į žemę. Žvaigždė vaizduoja Babilono karalių. Danielio knygos 4 skyriuje aiškinama, kaip Babilono karalius Nebuchadnezaras išdidžiai žvalgėsi po savo sukurtą didingą karalystę, galvodamas, jog jis nugalėjo kitas tautas savo jėga, o ne pripažindamas, kad šią sėkmę jam suteikė Dievas. "Tavo didybė (išdidumas) augo ir pasiekė dangų" (19 eil.). Dėl to "jis buvo išmestas iš žmonių tarpo, ėdė šieną kaip jautis ir jo kūnas buvo vilgomas dangaus rasos, iki jo plaukai pažėlė kaip arų plunksnos ir jo nagai kaip paukščių nagai" (30 eil.). Šis netikėtas vieno iš galingiausių pasaulio žmonių pažeminimas paverčiant jį sutrikusiu bepročiu buvo toks sukrečiantis įvykis, jog jam aprašyti buvo sukurtas palyginimas apie ryto žvaigždės kritimą iš dangaus į žemę. Žvaigždės simbolizuoja galingus žmones, pvz. Pr 37:9; Iz 13:10 (kalbama apie Babilono vadovus); Ez 32:7 (kalbama apie Egipto vadovą); Dan 8:10 plg 24 eil. Užžengimu į dangų ir kritimu iš dangaus Biblijoje dažnai perkeltine prasme vadinami atitinkamai augantis išdidumas ir pažeminimas - žr. Job 20:6; Jer 51:53 (kalbama apie Babiloną); Rd 2:1; Mt 11:23 (kalbama apie Kafarnaumą): "Ir tu, Kafarnaume, negi būsi išaukštintas iki dangaus? Tu nugarmėsi iki pragaro (į kapą)".

5. 17 eilutėje Luciferis kaltinamas dėl to, kad "iš pasaulio padarė tyrumą, jo miestus sugriovė ir savo kaliniams neatidarydavo kalėjimo". Tai vis Babilono karinės politikos aprašymas - ištisos teritorijos būdavo sulyginamos su žeme (taip buvo padaryta Jeruzalei), belaisvius išstremdavo į kitas vietas ir neleisdavo jiems grįžti į tėvynę (taip buvo padaryta žydams), būdavo statomi nauji miestai ir iš engiamų tautų imama duoklė auksu. Dar pabrėžiamas tas faktas, jog Luciferis netgi nebus palaidotas kaip kiti karaliai (18-19 eil.), taigi iš to galima suprasti, kad jis buvo tik žmogus kaip ir jie, nes jo kūną reikėjo palaidoti.

6. 12 eilutėje sakoma, kaip Luciferis sukniubo žemėje. Jis tarsi palyginamas su medžiu. Tai dar viena sąsaja su Dan 4:8-16, kur Nebuchadnezaras ir Babilonas prilyginami nukertamam medžiui.

7. Babilonas ir Asirija - tai pavadinimai, kurie pranašų knygoje dažnai vartojami pakaitom; po kalbos apie Babilono karaliaus mirtį 25 eilutėje sakoma: "Aš sutriuškinsiu Asirietį...". Pranašystės apie Babiloną Iz 47 skyriuje pakartojamos Nah 3:5,4,18 ir Sof 2:13,15 pritaikant jas Asirijai; 2 Krn 33:11 sakoma, jog Asiriečių karalius nuvedė Manasą kaip belaisvį į Babiloną. Tuo parodomas tų pavadinimų tapatumas. Anot Am 5:27 Izraelis turėjo būti išstremtas į nelaisvę "anapus Damasko", t.y. į Asiriją, bet Steponas cituoja šiuos žodžius sakydamas "anapus Babilono" (Apd 7:43). Ezd 6:1 rašoma apie Darijų, Babilono karalių, duodantį įsakymą dėl šventyklos atstatymo. Žydai šlovino Dievą, nes Jis buvo "palenkęs prie jų Asirijos karaliaus širdį" (Ezd 6:22). Vėlgį šie pavadinimai sutapatinami. Ši pranašystė 14 skyriuje, kaip ir kitos Izaijo knygos pranašystės, gerai pritaikomos Asiriečių įsiveržimui vadovaujant Senacheribui Hezekijo laikais, todėl 13 eilutėje kalbama apie Asiriečio sutriuškinimą. 13 eilutę lengviau suprasti tarus, jog joje kalbama apie tai, kaip piktžodžiaujantys Dievui Asiriečiai apgulė Jeruzalę norėdami įsiveržti ir užgrobti šventyklą savo dievams. Anksčiau Asiriečių karalius Tiglat-Pilneseras matyt norėjo padaryti tą patį (2 Krn 28:20,21); "Tu sakei savo širdyje: Aš užžengsiu į dangų... (tai simbolizuoja šventyklą ir sandoros skrynią – 1 Kar 8:30; 2 Krn 30:27; Ps 20:3,7; 11:4; Žyd 7:26) aš sėdėsiu sandoros kalne (Siono kalnas, kur buvo šventykla) šiaurio šlaituose (Jeruzalėje - Ps 48:2,3)".

Papildymas 20: Jėzaus gundymai

Mt 4:1-11: "Paskui Jėzus buvo Dvasios nuvestas į dykumą, kad ten būtų velnio gundomas. Išpasninkavęs keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų, jis buvo labai alkanas. Prie jo prisiartinio gundytojas ir tarė: "Jei tu Dievo Sūnus, liepk, kad šie akmenys pavirstų duona". Bet Jėzus atsakė: "Parašyta: Žmogus gyvas ne viena duona, bet ir kiekvienu žodžiu, kuris išeina iš Dievo lūpų". Tada velnias paima jį į šventąjį miestą, pastato ant šventyklos šelmens ir sako: "Jei tu Dievo Sūnus, pulk žemyn, nes parašyta: Jis lieps savo angelams globoti tave, ir jie nešios tave ant rankų, kad neužsigautum kojos į akmenį". Jėzus jam atsako: "Taip pat parašyta: Negundyk Viešpaties, savo Dievo". Velnias vėl paima jį į labai aukštą kalną ir, rodydamas viso pasaulio karalystes bei jų didybę, taria: "Visa tai aš tau atiduosiu, jei parpuolęs pagarbinsi mane". Tada Jėzus atsako: "Eik šalin, šėtone! Juk parašyta: Viešpatį, savo Dievą, tegarbink ir jam vienam tetarnauk!" Tuomet velnias nuo jo atsitraukė; štai angelai prisiartinio ir jam tarnavo."

POPULIARUS IŠAIŠKINIMAS: Teigiama, jog šis epizodas vaizduoja, kaip būtybė vadinama "velniu" gundė Jėzų nusidėti siūlydama Jam tam tikrus dalykus bei vesdama Jį į gundančias situacijas.

KOMENTARAI:

1. Mes žinome Jėzų buvus "kaip ir mes visaip mėgintą" (Žyd 4:15), ir "kiekvienas yra gundomas savo geismo pagrobtas ir suviliotas" (Jok 1:14). Mus gundo mūsų pačių geismų ir piktų troškimų "velnias", tas pats buvo ir Jėzui. Mūsų negundo pikta būtybė netikėtai išdygusi šalimais ir siūlydama nusidėti - nuodėmė ir pagundos išeina "iš vidaus, iš žmonių širdies" (Mt 7:21).

2. Akivaizdu, jog gundymai negali būti suprantami tiesiogine prasme:

- Mt 4:8 aprašoma, kaip Jėzus buvo paimtas į labai aukštą kalną ir "viena akimirka" (Lk 4:8) pamatė visas pasaulio karalystes bei jų būsimąją šlovę. Nėra tokio aukšto kalno, nuo kurio būtų galima pamatyti visą pasaulį. Ir kodėl nuo aukšto kalno Jėzus turėtų matyti visą pasaulį? Žemė yra rutulio formos, taigi jos paviršiuje nėra vietos, nuo kurios būtų galima vienu metu matyti visas pasaulio dalis.

- Palyginus Mt 4 ir Lk 4 aprašymus matyti, kad gundymų tvarka skiriasi. Pagal Mk 1:13 Jėzus "praleido dykumoje keturiasdešimt dienų šėtono gundomas", o Mt 4:2-3 sakoma, kad kai jis buvo "išpasninkavęs keturiasdešimt dienų... prie jo prisiartinio gundytojas...". Kadangi Raštai negali prieštarauti patys sau, tai mes galime padaryti išvadą, jog čia nuolat kartojosi tie patys gundymai. Akivaizdus pavyzdys - pagunda akmenis paversti duona. Viskas puikiai susiderina tarus, kad tie gundymai vyko Jėzaus prote. Jis turėjo mūsų prigimtį, taigi maisto stoka veikė jį tiek protiškai, tiek fiziškai, ir todėl jo prote lengvai galėjo atsirasti panašūs vaizdiniai. Netgi tik keletas dienų be maisto kai kam gali sukelti klidėjimą (plg. 1 Sam 30:12). Mt 7:9 Jėzus palygina duoną su akmenim, ir tokie vaizdai be abejo dažnai išskildavo jo iškankintame prote, nors jie visada būdavo greitai suvaldomi atsimenant Dievo Žodį.

- Galbūt Jėzus pats papsakojo Evangelijų autoriams apie Savo pagundas, ir norėdamas žodžiais išaiškinti visą savo pergyvenimų jėgą, Jis galėjo kalbėti perkeltine prasme, vaizdingai, kaip viskas ir yra aprašyta Mt 4 ir Lk 4.

- Kažin, ar velnias vedė Jėzų per dykumą, vėliau Jeruzalės gatvėmis ir vargu, ar jie kartu kopė ant šventyklos šelmens smalsių žydų akivaizdoje. Istorikas Juozapas neaprašo nieko panašaus, o juk tai matyt būtų sukėlę nemažą sąmyšį. Taip pat jei šie gundymai kartojosi keletą kartų per keturiasdešimt dienų ir dar to laikotarpio pabaigoje (o tai vyko mažiausiai du kartus, nes Mato ir Luko aprašymuose jie pateikti skirtinga tvarka), kaip tada Jėzus suspėtų nueiti (atkreipkite dėmesį - Jėzų tenai "nusivedė" velnias) prie artimiausio aukšto kalno (o tai būtų Hermonas toli Izraelio šiaurėje), užkopti į viršūnę, vėl nusileisti žemyn, grįžti į dykumą ir vėl viską pakartoti? Visi gundymai vyko dykumoje - Jėzus buvo ten

keturiasdešimt dienų visą tą laiką velnio gundomas (jis atsitraukė tik pabaigoje - Mt 4:11). Jei Jėzus buvo velnio gundomas kasdien ir tai vyko tik dykumoje, tada aišku, kad Jėzus negalėjo pasitraukti iš dykumos ir eiti į Jeruzalę ar keliauti prie aukšto kalno. Taigi šitie dalykai negalėjo vykti tikrovėje.

- Jei velnias - materialus asmuo, negerbiantis Dievo Žodžio ir norintis priversti žmones nusidėti, tada kodėl Jėzus nugalėjo jį cituodamas Raštus? Anot populiaraus požiūrio, tai neatbaidytų velnio. Atkreipkite dėmesį, jog Jėzus kiekvieną kartą citavo Bibliją. Bet jei velnias buvo pikti troškimai Jėzaus širdyje, tada suprantama, jog turėdamas Dievo Žodį Savo širdyje ir prisimindamas jį, Jėzus galėjo nugalėti tuos blogus troškimus. Čia labai tinka Ps 119:11 žodžiai, kurie matyt labai tiksliai pranašauja apie Krstaus išgyvenimus dykumoje: "Savo širdyje aš slepiu tavo posakius, kad tau nenusidėčiau".

SIŪLOMI IŠAIŠKINIMAI:

1. Kai Jonas Jordane pakrikštijo Jėzų, šis gavo Šventosios Dvasios galią (Mt 3:16). Vos tik išėjęs iš vandens Jis buvo nuvestas į dykumą, kad ten būtų gundomas. Žinant, jog Jis turėjo dvasios galią paversti akmenis į duoną, nušokti nuo pastato nesusižeidęs ir t.t., galima numanyti, kad šios pagundos turėjo tiesiog šėlti jo mintyse. Jei šiuos dalykus padaryti Jėzui siūlytų kažkoks asmuo ir Jėzus žinotų tą asmenį esant nusidėjėliu, tada tie gundymai būtų daug mažiau klasingi už pagundas, atsiradusias pačio Jėzaus prote.

2. Pagunda pasiimti karalystes Sau būtų daug galingesnė, jei jinai kiltų pačiame Kristuje. Jėzus puikiai žinojo visus Raštus, ir kadangi Jis buvo pasninko išvargintas, tai Jam galėjo kilti pagunda neteisingai išaiškinti vieną ar kitą eilutę ir šitaip surasti ne visai tinkamą išeitį iš situacijos, kurioje jis buvo.

Žiūrėjimas nuo aukšto kalno primena atvejį, kai Ezekieliui nuo aukšto kalno buvo parodyta būsimoji Karalystė (Ez 40:2). Ir Jonas matė "šventąjį miestą, Jeruzalę" nuo "didelio ir aukšto kalno" (Apr 21:10). Jėzus matė, kaip pasaulio karalystės atrodys ateityje (Lk 4:5), t.y. kada "pasaulio karalystė" taps "mūsų Viešpaties ir jo Mesijo karalyste" (Apr 11:15). Galbūt Jėzus galvojo apie Mozę, kaip šis po 40 metų klajonių dykumoje (plg. su 40 dienų) žiūrėjo į Pažadėtąją Žemę (Karalystę) nuo Nebo kalno. Danielio knygoje (4:14,22,29; 5:21) pabrėžiama, "jog Aukščiausias viešpatauja žmonių karalystei ir kam nori duoda ją"; Jėzus žinojo, kad Karalystę Jam gali duoti tik Dievas, ir niekas kitas. Todėl tai nebūtų didelė pagunda, jei nuodėminga pabaisa pareikštų galinti duoti Jėzui Karalystę, nes Jis žinojo tik Dievą turint tokią galią. Bet Jėzus taip pat žinojo, jog Tėvas panorėjo atiduoti Jam Karalystę, taigi greičiausiai "velnias" Jėzaus viduje siūlė Jam pasiimti Karalystę nedelsiant. Be to Jis galėjo svarstyti, jog šiaip ar taip perspektyvoje Dievas suteikė Jam tokią galią (Jn 5:26,27). Juk Jis netgi turėjo galią atiduoti savo gyvybę ir vėl ją atsiimti (Jn 10:18), nors galutinai visa valdžia Jam buvo duota tik po Jo mirties ir prisikėlimo (Mt 28:18).

3. Gerai išmanydamas Raštus, Kristus matė panašumus tarp savęs ir Elijo, kuris morališkai sužlugo po 40 dienų dykumoje (1 Kar 19:8), taip pat tarp savęs ir Mozės, kuris prarado galimybę nedelsiant paveldėti žemę baigiantis 40 metų dykumoje. Baigiantis 40 dienų Jėzus buvo atsidūręs panašioje padėtyje kaip ir jie - Jį tikrai galėjo ištikti nesėkmė. Mozei ir Elijui nepasisekė dėl žmogiško silpnumo, o ne dėl asmens, vadinamo "velniu". Lygiai toks pats žmogiškas silpnumas, "šėtonas" arba priešininkas gundė ir Jėzų.

4. "Tuomet velnias jam tarė: 'Jei tu Dievo Sūnus...'" (Lk 4.3). Jėzaus mintyse turėjo nuolat reikštis pagunda abejoti, ar tikrai Jis buvo Dievo Sūnus, nes visi kiti laikė Jį Juozapo sūnumi (Lk 3:23; Jn 6:42) arba nesantuokiniu vaiku (tai numanoma iš Jn 9:29), ir oficialiuose šventyklos dokumentuose Jis buvęs užrašytas kaip Juozapo sūnus (Mt 1:1,16; Lk 3:23, kur "laikomas sūnumi" reiškia "laikomas pagal įstatymą"). Jis buvo vienintelė žmogška būtybė neturinti žmogiško tėvo. Iš Fil 2:8 galime numanyti, jog Jėzus suprato tikrai esąs žmogus kaip ir mes, ir padarius tokią išvadą Jam galėjo kilti pagunda nepatikėti, kad Jis - Dievo Sūnus, arba neteisingai suprasti Savo prigimtį.

5. Gundymus valdė Dievas Kristaus dvasiniam ugdymui. Visos Jėzaus cituotos eilutės, kuriomis Jis sustiprino save kovodamas su savo piktais troškimais ("velniu"), buvo paimtos iš tos pačios Pakartoto

Išstatymo knygos vietos, kurioje kalbama apie Izraelio išgyvenimus dykumoje. Jėzus aiškiai matė panašumą tarp savo ir Jų išgyvenimų:

Išt 8

2 eil.

"Viešpats, tavo Dievas, tave vedė keturias dešimtis metų per tyrus, kad tave vargintų ir išmėgintų, ir kad būtų žinoma, kas yra tavo širdyje, ar tu vykdysi jo paliepimus (žodį), ar ne".

3 eil.

"Vargino tave alkiu ir davė tau valgyti maną... ,kad tau parodytų, jog žmogus yra gyvas ne viena duona, bet kiekvienu žodžiu... iš Dievo..."□

5 eil.

"Apmąstyk tatai savo širdyje, nes kaip žmogus auklėja savo sūnų, taip Viešpats, tavo Dievas, tave auklėjo".

Mt 4 / Lk 4

"Jėzus buvo Dvasios nuvestas į dykumą", "ir Dvasia jį vedžiojo po dykumą keturiasdešimt dienų". Jėzus buvo išmėginamas gundymais. Jėzus nugalėjo prisimindamas Raštus, kurie buvo Jo širdyje (Ps 119:11).

"Jis buvo labai alkanas". Jn 6 Jėzus prilygina maną Dievo Žodžiui. Tuo Žodžiu Jis buvo gyvas dykumoje. Jėzus suprato, jog dvasiškai Jis buvo gyvas Dievo Žodžiu. Jis "atsakė: 'Parašyta: Žmogus gyvas ne viena duona, bet ir kiekvienu žodžiu... iš Dievo...'".

Be abejonės, Jėzus mąstė apie savo išgyvenimus. Dievas auklėjo Savo Sūnų - 2 Sam 7:14; Ps 89:33.

Šitaip Jėzus pademonstravo mums kaip reikia skaityti ir studijuoti Žodį - Jis dykumoje įsivaizdavo Save izraelitų vietoje, ir todėl prisimindamas jų išgyvenimus galėjo jiems skirtus pamokymus prisitaikyti sau išbandymų dykumoje metu.

Papildymas 21: Kova danguje

Apraiškimas Jonui 12:7-9: "Ir užvirė danguje kova. Mykolas ir jo angelai kovojo su slibinu. Ir kovėsi slibinas ir jo angelai, bet jie pralaimėjo, ir nebeliko jiems vietos danguje. Taip buvo išmestas didysis slibinas, senoji gyvatė, vadinamas Velniu ir Šėtonu, kuris suvedžiodavo visą pasaulį. Jis buvs išmestas žemėn, ir kartu su juo buvo išmesti jo angelai".

POPULIARI INTERPRETACIJA:

Tai vienos iš populiariausių eilučių, kuriomis remiantis teigiama, jog danguje buvo sukilimas tarp angelų, po kurio velnias ir jo angelai buvo išmesti žemėn, kur gyvatės pavidalu jie prikūrė nemalonumą ir nuodėmių.

KOMENTARAI:

1. Šioms eilutėms mes turime pritaikyti viską, ką jau esame išmokę šiame skyriuje. Kaip jau matėme, angelai negali nusidėti, ir danguje negali būti jokio sukilimo. Taigi aiškinant šias eilutes (o jos neturi sau paralelių Biblijoje) neturėtų būti kalbama apie nusidedančius angelus ar apie nuodėmingus angelus, prverčiančius žmones žemėje nusidėti, nes nuodėmė ateina iš mūsų vidaus, o ne iš išorės (Mk 7:20-23).

2. Gyvatė buvo išmesta iš dangaus, taigi iš pradžių ji buvo tenai. Bet tikrąjį žaltį Edene sutvėrė Dievas iš žemės dulkių (Pr 1:24-25). Nenurodoma, jog velnias nusileido iš dangaus ir įėjo į žaltį.

3. Atkreipkite dėmesį, kad čia niekur neminimi nusidedantys ar maištaujantys prieš Dievą angelai, kalbama tik apie kovą danguje.

4. Po dramatiškų įvykių, aprašytų 7-9 eilutėse, 10 eilutėje sakoma: "Aš girdėjau danguje galingą balsą, sakantį: '*Dabar* atėjo mūsų Dievo išganymas, galybė, karalystė ir jo Mesijo valdžia, nes išmestas mūsų brolių kaltintojas, skundęs juos mūsų Dievui dieną ir naktį". Jeigu tai, kas aprašoma 7-9 eilutėse, įvyko pasaulio pradžioje, prieš Adomo ir Ievos laikus, kaip galima teigti, jog po šėtono nuopuolio atėjo išganymas ir Dievo karalystė? Po Adomo nuodėmės žmonija pradėjo savo liūdną istoriją vergaudama nuodėmei ir nesėkmėms - o tokią būklę vargu ar galima pavadinti "išganymu" ar Dievo karalyste. Dėl velnio - kaltintojo - numetimo į žemę džiūgaujama. Kodėl turėtų būti džiūgaujama, jei ateidamas į žemę jis atnešė žmonėms nuodėmes ir negandas? Kritimą iš dangaus į žemę supratęs ne tiesiogine prasme, bet simboliškai, kaip valdžios praradimą (kaip Iz 14:12; Jer 51:53; Rd 2:1; Mt 11:23), visa tai įgauna daug daugiau prasmės. Jei viskas atsitiko dar prieš Adomo laikus, ar bent jau prieš žmogaus nuopuolį, tai kaip velnias galėjo būti "mūsų brolių kaltintojas"? Juk jie tada neegzistavo.

5. Nėra jokių nuorodų, kad visa tai įvyko Edeno sode. Labai svarbus dalykas paaiškinamas Apr 1:1 ir Apr 4:1, kur sakoma, jog Apreiškimas Jonui yra pranašystė apie tai, "kas turi greitai įvykti". Taigi tai nėra įvykių Edene aprašymas, bet pranašystė apie dalykus, kurie turi įvykti ne anksčiau kaip po pirmojo šimtmečio, kada Jėzus davė šį Apreiškimą. Bet kas, nuolankiai priimančias Žodį, pripažins, jog jau vien tik šis argumentas užkerta kelią bet kokiems bandymams Apr 12 aprašymą priskirti įvykiams Edeno sode. Taip pat reiktų atsakyti į klausimą, kodėl velnio tapatybė ir informacija apie įvykius Edene atskleidžiama tik pačioje Biblijos pabaigoje, o ne anksčiau.

6. "Senoji gyvatė" buvo "didysis slibinas" (Apr 12:9). Slibinas buvo "su septyniomis galvomis, su dešimčia ragų" (3 eil.), taigi tikrovėje tai nebuvo gyvatė. Pavadinimas "senoji gyvatė" rodo jos panašumą į žaltį Edene, nes ji buvo apgavikė, kaip ir anas žaltys. Lygiai taip pat "mirties geluonis yra nuodėmė" (1 Kor 15:56), bet tai nereiškia, kad mirtis - tai tikra gyvatė. Ji tik turi gyvatės savybių dėl savo ryšio su nuodėme.

7. Numestas į žemę velnias buvo "kupinas baisaus įniršio, žinodamas mažai beturįs laiko" (12 eil.). Jei velnias būtų išmestas Edene, jis būtų turėjęs progą kankinti žmones per visą ilgą istoriją, o tai tikrai nėra trumpas laikas įniršiui išlieti.

8. Koku būdu iki išmetimo iš dangaus velnias "suvedžiodavo visą pasaulį" (9 eil.), jeigu iki Adomo pasaulyje nieko nebuvo?

9. 4 eilutėje sakoma, kad drakonas savo uodega nušlavė žemėn trečdalį dangaus žvaigždžių. Jei tas suprantama tiesiogine prasme, pažodžiui - o norint paremti populiarią interpretaciją Apreiškimo knygos 12 skyrių būtina suprasti tiesiogine prasme - tada slibino dydis tikrai milžiniškas - trečdalis visos visatos (ar bent jau Saulės sistemos) gali sutilpti tiesiog ant jo uodegos. Žemės planeta nėra pakankamai didelė ir niekaip negalėtų sutalpinti tokio milžiniško sutvėrimo. Žvaigždės ir dauguma Saulės sistemos planetų yra didesnės už mūsų žemę - kaip tada trečdalis jų galėtų nusileisti ant žemės? Ir prisiminkite, kad visa tai atsitiko ar atsitiks po pirmojo šimtmečio, kada buvo duota ši pranašystė.

10. Turint omenyje šį ir daugelį kitų dalykų Apreiškimo 12 skyriuje, kurie tiesiog niekaip negali išsipildyti tikrovėje, nereikia stebėtis, jog pirmiausia (Apr 1:1) mums pasakoma, kad ši žinia turi būti atskleista, t.y. ženklai ar simboliai turi būti išaiškinti. Ir tarsi norint pabrėžti tai Apreiškimo 12 skyriuje, Apr 12:1 eilutėje viskas, kas vyksta, apibūdinama kaip "didingas ženklas".

11. Toliau skaitydami apie velnio darbus žemėje, nerasime parašyta, jog jis priverčia žmones nusidėti; iš tikrųjų, 12-16 eil. sako, kad atsidūręs žemėje velnias nesugebėjo pridaryti bėdų. Tai prieštarauja populiariai interpretacijai.

12. Vienas iš svarbiausių klausimų, į kuriuos reikia atsakyti norint suprasti, ar šios eilutės paremia mintį apie tikrą kovą danguje, yra šis: ar jose minimas "dangus" yra tikras, ar simbolinis. Kaip jau paaiškinome anksčiau, "dangus" gali simbolizuoti valdžios struktūras. Apreiškimas Jonui - simbolių kupina knyga, taigi galime tikėtis, kad šis simbolis čia taip pat vartojamas.

1 eilutėje aprašoma "moteris, apsisiautusi saule, po jos kojų mėnulis, o ant galvos dvylikos žvaigždžių vainikas." Kaip moteris, taip ir šie dangaus kūnai, tariamai pakibę danguje, negali būti tikri. Moteris tikrovėje negalėtų būti apsisiautusi saule, ar ant savo tikros galvos turėti didesnes už žemę žvaigždes.

3 eilutėje danguje pasirodo dar vienas ženklas - ugniaspalvis slibinas. Paprastai manoma, jog tai tikras dangus, bet kodėl? Juk tas pats dangus aprašomas 1 eilutėje, o ten jis aiškiai simbolinis. 4 eilutėje parodoma, kaip slibinas nušlavia žemėn trečdalį dangaus žvaigždžių. Kaip jau išsiaiškinome aptardami žemės ir žvaigždžių dydį, tai negali būti tikros žvaigždės ar tikras dangus. Dievo Karalystė turi būti įkurta žemėje (Dan 2:44; Mt 5:5), o tai nebūtų įmanoma, jei žemė būtų sunaikinta, kas tikrai atsitiktų, jeigu ant jos nukristų milžiniškos žvaigždės.

Tada moteris "danguje" pagimdė kūdikį, kuris "buvo paimtas pas Dievą, prie jo sosto" (5 eil.). Dievo sostas yra danguje. Jie moteris jau buvo danguje, kodėl jos vaikas turėjo būti "paimtas" į dangų? Taigi ji turėjo simbolizuoti kažką žemėje, nors tuo pačiu ir metaforiniame "danguje". Po to ji pabėga "į dykumą" (6 eil.). Jei ji būtų tikrame danguje, tai reikštų, jog tame danguje yra dykuma. Viskas daug geriau susiderina tarus, kad moteris buvo simboliniame, metaforiniame danguje, ir po to pabėgo į tikrą ar simbolinę dykumą žemėje.

Toliau prieiname prie 7 eil.: "Ir užvirė danguje kova". Kitose Apr 12 skyriaus vietose minimas simbolinis "dangus", todėl atrodo būtų labai nuoseklu tarti, jog ši kova taip pat vyko simboliniame danguje. Ir tai turbūt tiesa, nes tikrame danguje negali būti nei sukilimo, nei nuodėmės (Mt 6:10; Ps 5:5,6; Hab 1:13).

Šios knygos autorius tikintiems plačiai pripažįstama velnio idėja kartais užduoda tokį klausimą: "*Ar galite man pateikti trumpą biblinę velnio istoriją remdamiesi savąja Biblijos eilučių interpretacija?*" Atsakymai būna labai priešaringi. Remiantis "plačiai pripažįstamais" aiškinimais reikėtų atsakyti maždaug taip:

- a) Velnias buvo angelu Danguje, bet paskui jis buvo išmestas į Edeno sodą. Tai aprašoma Pradžios knygos 1 skyriuje.
  - b) Manoma, jog jis atėjo į žemę ir vedė, kaip aprašyta Pradžios knygos 6 skyriuje.
  - c) Jobo laikais jis galėjo patekti ir į Dangų, ir į žemę.
  - d) Izaijo knygos 14 skyriaus parašymo metu jis išmetamas iš Dangaus žemėn.
  - e) Zacharijo knygos 3 skyriuje jis vėl Danguje.
  - f) Jis žemėje Evangelijos pagal Matą 4 skyriuje.
- Remiantis populiariu požiūriu apie "šio pasaulio kunigaikštį", jis išmetamas Jėzui mirus.
- g) Apreiškimo knygos 12 skyriuje yra pranašystė apie velnio išmetimą.

Iš viso šito turėtų būti aišku, kad populiarius požiūris apie velnio išmetimą iš Dangaus už nuodėmės negali būti teisingas, nes po kiekvieno išmetimo vėl rašoma apie jo buvimą Danguje. Šiuo atveju yra nepaprastai svarbu ir "Dangų", ir velnią suprasti simboliškai.

SIŪLOMI IŠAIŠKINIMAI:

1. Pilnas šių eilučių išaiškinimas nepatenka į šios knygos akiratį. Tam reikia suprasti visą Apreiškimą Jonui, nes šios eilutės turi būti nagrinėjamos atsižvelgiant į kontekstą.

2. Konfliktas simboliniame danguje, t.y. valdžios sferoje, vyko tarp dviejų valdančiųjų grupuočių, kurių kiekviena turėjo savo pasekėjus, arba angelus. Kaip prisiminate, mes esame išsiaiškinę, jog velnias ir šėtonas dažnai siejami su romėnų ar žydų valstybine santvarka.

3. Velnias-slibinas yra su "diademomis ant galvų" (3 eil.). Taigi iš to aišku, jog jis vaizduoja kažkokią politinę jėgą. Apr 17:9,10 taip pat aiškinama apie šį slibiną: "Čia reikia proto, apšviesto išminties!" - t.y. nebandykite suprasti šį gyvūną kaip tikrą būtybę – "Septynios galvos reiškia septynias kalvas... Taip pat yra septyni karaliai". Vienas karalius "turės trumpam pasilikti", o tai jį galbūt sieja su Apr 12:12 aprašytu velniu-slibinu, kuris "mažai beturįs laiko".

6 SKYRIUS: Klausimai

1. Kas yra galiausiai atsakingas už mums tenkančias problemas ir išmėginimus?
  - a) Dievas
  - b) Atsitiktinumas
  - c) Nuodėminga būtybė vadinama Šėtonu
  - d) Nuodėmingos būtybės vadinamos demonais
2. Kas kaltas dėl mūsų pagundų ir nuodėmių?
  - a) Mūsų pačių žmogiška prigimtis
  - b) Dievas
  - c) Piktosios dvasios
  - d) Nuodėminga būtybė vadinama Šėtonu
3. Ką reiškia žodis "velnias"?
  - a) Nuodėmė
  - b) Žaltys
  - c) Melagingas kaltintojas / šmeižikas / priešininkas
  - d) Luciferis
4. Ką reiškia žodis "šėtonas"?
  - a) Nusidėjėlis
  - b) Priešininkas
  - c) Žvėris
  - d) Demonų karalius
5. Ar gali būti žodžiu "šėtonas" vadinami geri žmonės?
6. Ką gali reikšti "šėtonas" ir "velnias" perkeltine prasme?
7. Kaip reikėtų suprasti Naujajame Testamente minimus "demonus"? Kas jie tokie?
  - a) Nuodėmingi angelai
  - b) Ligos
  - c) To laikmečio kalboje taip buvo vadinamos ligos, kurias žmonių manymu sukeldavo "demonai"
  - d) Dvasinės būtybės
8. Ką jūs manote apie žaltį Edeno sode?

7 SKYRIUS

JĖZAUS KILMĖ

7.1 Senojo Testamento pranašystės apie Jėzų

3 skyriuje išaiškinta, kad Dievo sukurtame žmonių išgelbėjimo plane centrinė figūra yra Jėzus Kristus. Pažaduose, kurie buvo duoti Ievai, Abraomui ir Dovydui, apie Jėzų kalbama kaip apie tiesioginį jų palikuonį. Iš tikrųjų visas Senasis Testamentas liudija ir pranašauja apie Kristų. Mozės Įstatymas, kuriam izraelitai turėjo paklusti iki Kristaus pasirodymo, nuolat pranašavo apie Jėzų: "Įstatymas buvo mūsų auklėtojas, vedęs į Kristų" (Gal 3:24). Štai per žydų Paschą (Velykas) reikėdavo papjauti avinėlį be trūkumų (Iš 12:3-6); šis avinėlis simbolizavo Jėzaus auką: "Dievo Avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmę" (Jn 1:29; 1 Kor 5:7). Aukojami gyvūnai turėdavo būti "be kliaudos" (Iš 12:5 plg. 1 Pt 1:19), kas liudijo apie nepriekaištingą Jėzaus charakterį.

Psalmėse ir Senojo Testamento pranašų knygos gausu pranašysčių apie tai, koks bus Mesijas. Ypatingas dėmesys atkreipiamas į tai, kaip jis mirs. Žydų atsisakymas priimti idėją apie mirštantį Mesiją gali būti paaiškinamas tik jų nedėmesingu požiūriu į šias pranašystes. Žemiau pateikiamos kelios iš jų:

Senojo Testamento pranašystė
"Mano Dieve, mano Dieve, kodėl mane apleidai?" (Ps 22:1). "Aš - ne žmogus, bet kirmėlė, žmonių išjuoktas, tautos paniekintas. Kas mane mato, tyčiojasi iš manęs, sustato lūpas, kraipo galvą: 'Jis pasitikėjo Viešpačiu, teišvaduoja jį dabar, teišgelbsti jį'" (Ps 22:7-9). "Prie gomurio limpa liežuvis... Jie pervėrė mano rankas ir kojas" (Ps 22:16,17).

"Drabužius mano dalijas, meta dėl mano apdaro burtą" (Ps 22:19) □

Išsipildymas Kristuje
Šiuos žodžius Kristus ištare ant kryžiaus (Mt 27:46). Izraelitai piktžodžiavo Jėzui ir šaipėsi iš jo (Lk 23:35; 8:53). Jie kraipė galvas (Mt 27:39) ir taip kalbėjo Jėzui kabant ant kryžiaus. Tai išsipildė, kuomet Kristus ant kryžiaus ištroško (Jn 19:28). Rankų ir kojų pervėrimas reiškia būdą, kuris buvo panaudotas nukryžiuvimui.

Tikslus šių žodžių išsipildymas aprašytas Mt 27:35. □

Atkreipkite dėmesį į tai, kad Ps 22:23 eilutė cituojama Žyd 2:12 pritaikant ją būtent Jėzui.

"Svetimas tapau savo broliams, pašalinis - mano motinos vaikams. Uolumas dėl tavo namų sugraužė mane" (Ps 69:8,9).

"Vietoj maisto duoda man tulžies, ištroškusį girdo actu" (Ps 69:22). □

Šie žodžiai gerai aprašo jausmą, kurį Kristus patyrė, kai tapo tarsi svetimas savo broliams žydams ir net savo šeimai (Jn 7:3-5; Mt 12:47-49). Jie cituojami Jn 2:17.

Tai įvyko, kai Kristus buvo ant kryžiaus (Mt 27:34). □

Visas Izaijo knygos 53 skyrius - tai nuostabi pranašystė apie Kristaus mirtį ir prisikėlimą. Kiekviena jos eilutė tiksliai išsipildė. Štai tik du pavyzdžiai:

"Kaip avinėlis, vedamas pjauti, ir kaip avis, kuri tyli prieš kirpėjus, jis neatvėrė savo burnos" (Iz 53:7).

Kristus, Dievo Avinėlis, teismo metu tylėjo (Mt 27:12,14).

"Buvo skirtas su bedieviais jo Jėzus buvo nukryžiuotas kartu su kapas, bet buvo su turtingu po jo plėšikais (Mt 27:38), bet jį (savo) mirties" (Iz 53:9).□
palaidojo turtingo žmogaus kape (Mt 27:57-60).□

Todėl nenuostabu, kad Naujasis Testamentas mums primena, jog Senojo Testamento "įstatymu ir pranašais" grindžiamas mūsų supratimas apie Kristų (Apd 26:22; 28:23; Rom 1:2,3; 16:25,26). Jėzus pats perspėjo, kad jei mes teisingai nesuprasime "Mozės ir pranašų", tada negalėsime suprasti ir Jo (Lk 16:31; Jn 5:46,47).

Taigi Mozės Įstatymas liudijo apie Kristų, o pranašai pranašavo apie jį. Šis faktas pakankamai gerai įrodo, kad iki savo gimimo Kristus neegzistavo fiziškai. Klaidingas mokymas, esą Kristus "egzistavo" fiziškai iki savo gimimo, paverčia absurdu nuolat kartojamus pažadus apie tai, kad jis bus Ievos, Abraomo bei Dovydo *palikuonis*. Jei jis jau būtų egzistavęs danguje tuo metu, kai buvo duodami šie pažadai, tada Dievas klystų žadėdamas šiems žmonėms palikuonį, kuris *bus* Mesijas. Jėzaus genealogijos, pateiktos Mt 1 ir Lk 3 skyriuose, parodo, kad savo kilme jis susijęs su žmonėmis, kuriems Dievas buvo davęs šiuos pažadus.

Dovydui duotas pažadas apie Kristų atmeta bet kokią jo fizinio egzistavimo galimybę tuo metu, kai šis pažadas buvo duodamas: "Aš *pakelsiu* tavo palikuonį *po* tavęs, išėjusį iš tavo strėnų... Aš *būsiu* jam tėvas, o jis *bus* man sūnus" (2 Sam 7:12,14). Atkreipkite dėmesį, jog čia vartojamas būsimasis laikas. Kadangi Dievas *bus* Kristaus Tėvas, tai neįmanoma įsivaizduoti, jog Dievo Sūnus jau egzistavo šių pažadų davimo metu. Kalbama apie palikuonį, "išėjusį iš tavo strėnų", kas parodo, jog jis turi būti fizinis Dovydo palikuonis tiesiogine prasme. "Dovydui Viešpats tiesoje yra prisiekęs... tavo palikuonį pasodinsiu į tavąjį sostą" (Ps 132:11).

Dalinai šis pažadas išsipildė Saliamono asmenyje, bet kadangi tuo metu, kai buvo duodamas šis pažadas, jis jau egzistavo fiziškai (2 Sam 5:14), tai visiškai šio pažado išsipildymas įvyko tikrai Kristuje, kuris buvo fizinis Dovydo palikuonis ir tuo pat metu Dievo Sūnus (Lk 1:31-33). "Aš *pažadinsiu* Dovydui teisią atžalą" (Jer 23:5), t.y. Mesiją.

Būsimasis laikas taip pat naudojamas ir kitose pranašystėse apie Kristų. Žodžiai "Aš *pažadinsiu* jiems (Izraeliui) iš jų brolių tarpo pranašą, panašų į tavę (Možę)" (Ist 18:18), cituojami Apd 3:22,23, ir tuo pranašu vadinamas Jėzus. "Štai mergelė (Marija) *taps* nėščia, pagimdys sūnų ir *pavadins* jį Emanueliu" (Iz 7:14). Aišku, kad tai išsipildė gimus Kristui (Mt 1:23).

7.2 Gimimas iš nekaltos mergelės

Kristaus pradėjimo ir gimimo aprašymas nepalieka vietos samprotavimams, kad jis jau prieš tai egzistavo fiziškai. Žmonės, besilaikantys klaidingos doktrinos apie "trejybę", priversti padaryti išvadą, kad iš pradžių danguje buvo trys asmenys, o po to vienas iš jų pranyko ir kažkaip pavirto į gemalą Marijos iščiose, taigi danguje liko tik du. Kaip jau esame išsiaiškinę, Šventajame Rašte teigiama, kad visi, net ir Dievas, egzistuoja tikrai fiziniame, kūniškame pavidale. Vadinasi, mus belieka padaryti išvadą, kad Kristus kažkokiu būdu fiziškai nužengė iš dangaus ir įėjo į Marijos iščias. Visa ši sudėtinga teologija niekaip nesiderina su Šventojo Rašto mokymu. Viskas, kas pasakyta apie Kristaus pradžia, neduoda iš viso jokios priežasties manyti, kad jis fiziškai paliko dangų ir įėjo į Mariją. Šiai prielaidai patvirtinti nėra įrodymų, ir tai yra didžiulė spraga trejybės šalininkų mokyje.

Angelas Gabrielius atėjo pas Mariją atnešdamas žinią: "Štai tu pradėsi iščiose ir pagimdysi Sūnų, kuri pavadinsi Jėzumi. Jis bus didis ir vadinsis Aukščiausiojo Sūnus... Marija paklausė angelo: Kaip tai įvyks, jeigu aš nepažįstu vyro? (t.y. ji buvo mergelė). Angelas jai atsakė, tardamas: Šventoji Dvasia nužengs ant tavęs, ir Aukščiausiojo jėga apgaubs tave; todėl ir gimęs iš tavęs bus šventas ir vadinamas Dievo Sūnumi" (Lk 1:31-35).

Dukart pabrėžiama, kad Dievo Sūnumi Jėzus *bus* po savo gimimo. Aišku, kad Dievo Sūnus neegzistavo prieš gimdamas. Vėlgi, reikia atkreipti dėmesį į būsimojo laiko naudojimą daugelyje vietų, pvz. "Jis *bus* didis". Jeigu Jėzus fiziškai egzistuočiau tuo metu, kai angelas ištarė šiuos žodžius Marijai, Jis jau tada būtų didis.

Jėzaus pradėjimas

Dėl Šventosios Dvasios (Dievo kvėpavimo / jėgos) poveikio Marija galėjo pradėti Jėzų be lytinių santykių su vyru. Taigi Juozapas nebuvo tikroju Jėzaus tėvu. Būtina suprasti, kad Šventoji Dvasia nėra asmuo (žr. 2 skyrių); Jėzus buvo ne Šventosios Dvasios bet Dievo Sūnus. Buvo pasakyta, jog Dievas paveiks Mariją savo Dvasia, "*todėl* ir gimęs bus šventas ir vadinamas Dievo Sūnumi" (Lk 1:35). Žodžio "*todėl*" panaudojimas rodo, kad Šventajai Dvasiai nepaveikus Marijos iščių, Jėzus, Dievo Sūnus, nebūtų galėjęs gimti.

Jėzus buvo "pradėtas" Marijos iščiose (Lk 1:31). Tai irgi patvirtina, kad jis negalėjo fiziškai egzistuoti iki to laiko. Jeigu mes "pradedame" apie kažką galvoti, tai mintys susidaro mumyse. Panašiai ir Jėzus buvo pradėtas Marijos iščiose - jis susidarė ten kaip gemalas ir tuo nesiskyrė nuo bet kurio kito žmogaus. Jn 3:16, pačioje žinomiausioje Biblijos eilutėje, apie Jėzų kalbama kaip apie Dievo "*viengimį* Sūnų". Milijonai žmonių, kurie skaito šią eilutę, visiškai nesusimąsto apie jos prasmę. Jeigu Jėzus buvo "viengimis", tai jis "gimė", atsirado, prasidėjo iš Marijos iščių. Jei Jėzų pradėjo Dievas ir taip tapo jo Tėvu, tada iš to yra aišku, kad jo Tėvas vyresnis už jį - Dievas neturi pradžios (Ps 90:2) ir todėl Jėzus negali būti pačiu Dievu (plačiau tas nagrinėjama 8 skyriuje).

Svarbu tai, kad Jėzus buvo viengimis Dievo Sūnus, t.y. Dievas jį "pagimdė", o ne tiesiog sutvėrė, kaip iš pradžių buvo sutvertas Adomas. Tai atskleidžia artimą Dievo ryšį su Jėzumi - "Dievas Kristuje sutaikino su savimi pasaulį" (2 Kor 5:19). Tas faktas, kad Dievas pagimdė Jėzų, o ne tiesiog sutvėrė iš žemės dulkių, taip pat padeda mums suprasti Jėzaus prigimtinį polinkį sekėti savo Tėvo Dievo keliais.

Iz 49:5,6 pateikiama pranašystė, kurioje Kristus pavadinamas pasaulio šviesa. Tas tikrai išsipildė Jėzaus asmeje (Jn 8:12). Iz 49:5 aprašoma, kaip jis pasivadina Dievo tarnu: "Viešpats, kuris nuo gimimo padarė mane savo tarnu". Taigi Dievas "padarė" Kristų Marijos iščiose naudodamas savo Šventosios Dvasios jėgą. Akivaizdu, kad Marijos iščios buvo fizinės Kristaus pradžios vieta.

Kaip jau esame išsiaiškinę 7.1 poskyryje, 22 psalmėje pranašaujama apie Kristaus mintis ant kryžiaus. Jis svarstė taip: "Tu gi mane išėmei iš iščių, mane saugojai prie motinos... Tavo globai buvau pavestas nuo gimimo, nuo pirmosios dienos buvai mano Dievas" (Ps 22:10,11). Prieš mirtį Kristus prisiminė savo atsiradimą - jis buvo sukurtas Dievo jėga savo motinos Marijos iščiose. Evangelijose Marija vadinama Kristaus *motina*, o jau vien šis faktas paneigia bet kokią mintį apie jo egzistavimą iki gimimo iš Marijos.

Marija buvo paprasta moteris, ir jos tėvai buvo normalūs žmonės. Tą įrodo tas faktas, kad ji turėjo pusseserę, kuri pagimdė Joną Krikštytoją, paprastą žmogų (Lk 1:36). Romos katalikų bažnyčia tvirtina, kad Marijos prigimtis nebuvo įprastinė žmogiška prigimtis, o tai reiškia, kad Kristus negalėjo tuo pat metu būti ir "žmogaus sūnumi", ir "Dievo Sūnumi". Šie titulai dažnai sutinkami Naujajame Testamente. Jis buvo "žmogaus sūnus", kadangi jo motinai tikrai buvo paprastas žmogus. Ir jis buvo "Dievo Sūnus", kadangi Dievas paveikė Mariją Šventąja Dvasia, šitai tapdamas jo Tėvu. Šis nuostabus sutvarkymas taps niekais, jeigu tarsime, kad Marija nebuvo paprasta moteris.

"Kas gali iš netyro padaryti tyrą? Niekas!... Kas yra žmogus, kad būtų tyras; tas, kuris gimęs iš moters, kad būtų teisus?... Kaip gali būti švarus gimęs iš moters?" (Job 14:4; 15:14; 25:4). Tai atmeta bet kokias mintis apie Marijos ar Jėzaus nekalto prasidėjimo galimumą. Ši dogma teigia, kad Marija ir Jėzus neturėjo gimtosios nuodėmės.

Bet juk Marija buvo "gimusi iš moters", jos tėvai buvo paprasti žmonės, taigi jiniai privalėjo turėti mūsų nešvarią žmogišką prigimtį, kurią perdavė ir Jėzui, nes jis taip pat "*gimė* iš moters" (Gal 4:4). Šis žodžiai dar kartą patvirtina, kad Kristus nebūtų galėjęs egzistuoti fiziškai, jeigu Marija nebūtų Jo pagimdžiusi.

Evangelijose dažnai išryškinamas Marijos žmogiškumas. Kristus bent tris kartus turėjo jai papriekaištauti dėl to, kad ji neturi dvasinio suvokimo (Lk 2:49; Jn 2:4); ji nesuprato visko, ką Jis kalbėjo (Lk 2:50). To ir reikėjo tikėtis iš moters, kuri turėjo žmogišką prigimtį. Jos sūnus buvo Dievo Sūnus, todėl turėjo didesnę dvasinę nuovoką, nors jo prigimtis taip pat buvo žmogiška. Juozapas lytiškai santykiavo su Marija po Kristaus gimimo (Mt 1:25), ir nėra jokio pagrindo manyti, kad ir vėliau jie negyveno normalaus santuokinio gyvenimo.

Mt 12:46,47 kalbama apie Kristaus "motiną ir brolius", taigi iš to galime numanyti, jog po Jėzaus Marija turėjo kitų vaikų. Jėzus buvo tik jos *pirmgimiu*. Katalikų bažnyčios mokymas apie tai, kad Marija liko mergele ir po to buvo paimta į dangų, neturi jokio patvirtinimo Biblijoje. Kaip ir kiekvienas mirtingas žmogus, Marija paseno ir mirė. Be to Jn 3:13 mes skaitome, kad "niekas nėra pakilęs į dangų". Kadangi Kristus turėjo žmogišką prigimtį (žr. Žyd 2:14-18; Rom 8:3), tai jo motina taip pat privalėjo turėti tą pačią prigimtį, nes jo Tėvo prigimtis buvo kitokia.

7.3 Kristaus vieta Dievo plane

Dievas neplanuoja paskubomis, ir vėliau, besivystant žmonijos istorijai, Jis nekeičia Savo planų. Nuo pačios pasaulio sutvėrimo pradžios Jis jau turėjo paruoštą galutinį planą (Jn 1:1). Taigi Jis norėjo turėti Sūnų nuo pat pradžių. Dieviškas planas, susijęs su išgelbėjimu Kristuje, įvairiais aspektais atsiskleidžia visame Senajame Testamente.

Mes dažnai pažymėdavome, kad per pažadus, pranašystes ir Mozės Įstatymo provaizdžius Senajame Testamente kiekvieną kartą atskleidžiami Dievo ketinimai, susiję su Kristumi. Netgi pasaulį Dievas sutvėrė todėl, kad žinojo, jog turės Sūnų (Žyd 1:1,2, graikiškas tekstas; lietuvišką frazę "per kurį sutvėrė pasaulius" geriau būtų versti "dėl kurio sutvėrė pasaulius"). Būtent dėl Kristaus Dievas leido žmonijos istorijai tęstis šitiek amžių (Žyd 1:2). Iš to seka, kad duotas per daugelį metų ir užrašytas Senajame Testamente Dievo apreiškimas žmogui yra pilnas nuorodų į Kristų.

Mums netgi sunku įsivaizduoti Kristaus didingumą, Jo svarbą ir ypatingai didelę Jo reikšmę Dievui. Tai bus teisinga pasakyti, kad Kristus egzistavo Dievo mintyse nuo pat pradžios, nors fiziškai egzistuoti Jis pradėjo tik gimęs iš Marijos. Žyd 1:4-7,13,14 eilutėse pabrėžiama, kad Kristus nebuvo angelas; nors Savo mirtingo gyvenimo metu Jis buvo mažesnis už angelus (Žyd 2:7), bet paskui tapo pašlovintas žymiai daugiau už juos, kadangi Jis buvo "*viengimis* Dievo Sūnus" (Jn 3:16). Kaip jau esame pažymėję ankščiau, Biblijoje mokoma, jog vienintelė egzistavimo forma yra egzistavimas kūniškame pavidale, todėl Kristus neegzistavo kaip "dvasia" iki Savo gimimo. Šie dalykai apibendrinami 1 Pt 1:20 eilutėje, kur sakoma, kad Kristus "buvo numatytas dar prieš pasaulio sutvėrimą, o apreikštas šiais paskutiniai laikais jums".

Jėzui teko centrinė vieta Evangelijoje, kurią Dievas "iš anksto pažadėjo per Savo pranašus Šventuosiuose Raštuose, o ji kalba apie Jo Sūnų, kūnu kilusį iš Dovydo palikuonių, šventumo Dvasia per prisikėlimą iš numirusių pristatytą galingu Dievo Sūnumi" (Rom 1:1-4). Pasakojimą apie Kristų galima apibendrinti taip:

1. Pažadamas Senajame Testamente, t.y. Dievo plane;
2. Sukuriamas kaip materialus asmuo gimimu iš mergelės, šitaip tapdamas Dovydo palikuonimi;
3. Savo mirtingo gyvenimo metu Jis pademonstruoja tobulą charakterį ("šventumo dvasią"), ir todėl
4. Jis prikeliamas ir dvasia apdovanotų apaštalų pamoksluose viešai paskelbiamas Dievo Sūnumi.

Mums bus daug lengviau suprasti, kokiū būdu netgi neegzistuojamas fiziškai Kristus buvo Dievo mintyse nuo pat pradžios, jei sugebėsime suvokti tą faktą, kad Dievas žino *viską*, kas įvyks "ateityje"; Jis žino iš anksto absoliučiai viską. Todėl Jis gali kalbėti apie dar neegzistuojančius dalykus taip, lyg jie jau egzistuotų. Taigi jis gali pasakyti taip: "Aš skelbiu dalykus nuo pat pradžios ir pasakau, kas dar nėra įvykę. Mano nutarimas pasiliks ir Aš padarysiu, ką esu numatęs" (Iz 46:10).

Dievo "nutarimas", arba žodis, pranašavo apie Kristų nuo pat pradžių. Jis visada buvo Dievo plano dalimi, todėl visiškai suprantama, kad anksčiau ar vėliau Kristus turėjo gimti fiziškai. Kristuje Dievas įgyvendino savo ketinimus. Todėl absoliuti Dievo visažinystė atsispindi Jo žodžių tikslume. Biblinėje hebrajų kalboje yra "pranašiškas atliktinis" laikas, kuris išreiškiamas būtuju laiku aprašant Dievo pažadėtus būsimus dalykus. Panašiai vartojamas ir esamasis laikas. Pavyzdžiui, "Dovydas tarė: Čia (yra) Viešpaties Dievo namai" (1 Krn 22:1), nors tuo metu šventykla buvo dar tik pažadėta Dievo. Dovydas taip tikėjo Dievo pažado žodžiais, kad naudojo esamąjį laiką būsimų dalykų apibūdinimui. Raštuose gausu Dievo visažinystės pavyzdžių. Dievas nė kiek neabejojo, jog išpildys pažadus Abraomui, todėl ir pasakė jam: "Tavo palikuonims *atidaviau* visą žemę" (Pr 15:18), nors tuo metu Abraomas dar neturėjo iš viso jokio palikuonio. Ir vėliau Dievas papildomai žadėjo: "*Aš padariau* tave daugelio tautų tėvu" (Pr 17:5), nors palikuonis (Izaokas / Kristus) vis dar nebuvo gimęs. Taigi Dievas iš tikrųjų kalbėjo apie dar neįvykusius dalykus kaip apie jau įvykusius.

Apie išgelbėjimo per Jėzų planą Dievas "nuo senų senovės buvo skelbęs savo šventųjų pranašų lūpomis" (Lk 1:70). Šie žmonės buvo labai glaudžiai susiję su Dievo planu, todėl apie juos kalbama taip, lyg jie būtų egzistavę nuo pat pradžių, nors yra aišku, kad taip tikrai nebuvo. Vietoj to mes galime pasakyti, kad pranašai nuo pat pradžių buvo Dievo plane. Puikus pavyzdys yra pranašas Jeremijas. Dievas pasakė jam: "Pažinau tave prieš tau gimstant, pašventinau tave ir paskyriau pranašu tautoms" (Jer 1:5). Taigi Dievas viską žinojo apie Jeremiją dar prieš šio gimimą. Panašiai Dievas galėjo kalbėti ir apie persų karalių Kirą iki jo gimimo, naudodamas žodžius, iš kurių galima susidaryti vaizdą, kad tas asmuo jau egzistavo tikrovėje (Iz 45:1-5). Žyd 7:9,10 randamas dar vienas panašios vartosenos pavyzdys. Ten taip pat kalbama apie dar negimusio žmogaus egzistavimą.

Taigi apie Jeremiją ir kitus pranašus kalbama taip, lyg jie jau egzistavo prieš pasaulio sutvėrimą. Taip yra todėl, kad jie buvo Dievo plano dalimi. Panašiai kalbama ir apie tikrus tikinčiuosius, nors nėra abejonės, kad mes tada neegzistavome fiziškai, o tik buvome Dievo mintyse. Dievas "išgelbėjo mus bei pašaukė šventu pašaukimu... savo paties nutarimu bei malone, kuri buvo suteikta mums Kristuje Jėzuje prieš amžinuosius laikus" (2 Tim 1:9). Dievas palaimino "mus išsirinkdamas Jame (Kristuje) prieš pasaulio sutvėrimą... Geros valios nutarimu Jis iš anksto paskyrė mus išūnyti per Jėzų Kristų" (Ef 1:4,5). Taigi Dievas iš anksto žinojo šiuos žmones ir "pažymėjo" ("paskyrė") juos išgelbėjimui. Tas rodo, kad jie egzistavo Dievo mintyse nuo pat pasaulio sutvėrimo (Rom 9:23).

Viso šito šviesoje nekelia nuostabos tas dalykas, kad apie Kristų, kuris buvo tokia svarbi Dievo plano dalis, kalbama taip, lyg jis egzistuotų nuo pat pradžių, nors jis egzistavo tik Dievo mintyse ir negalėjo egzistuoti fiziškai. Jis buvo "nuo pasaulio sutvėrimo nužudytasis Avinėlis" (Apr 13:8). Tada Jėzus nemirė tiesiogiai; jis buvo paaukotas ant kryžiaus kaip "Dievo Avinėlis" maždaug 4000 metų vėliau (Jn 1:29; 1 Kor 5:7). Tokiu pat būdu, kaip Jėzus buvo išrinktas (numatytas) dar prieš pasaulio sutvėrimą (1 Pt 1:20), taip buvo išrinkti ir tikintieji (Ef 1:4; šiose eilutėse naudojamas tas pats graikiškas žodis, reiškiantis "išrinkti").

7.4 "Pradžioje buvo žodis" (Jn 1:1-3)

"Pradžioje buvo Žodis, ir Žodis buvo pas Dievą, ir Dievas buvo Žodis. Jis pradžioje buvo pas Dievą. Visa per Jį atsirado" (Jn 1:1-3). Šios eilutės, teisingai jas supratęs, patvirtina ir išplečia išvadas, padarytas paskutiniame poskyryje. Tačiau daugelis žmonių supranta šias eilutes neteisingai ir remdamiesi jomis teigia, kad Jėzus egzistavo danguje iki savo gimimo. Teisingas šių eilučių supratimas priklauso nuo to, ką reiškia tas "Žodis" pateiktame kontekste. Asmuo negali būti taip vadinamas tiesiogiai, nes joks asmuo negali tuo pat metu būti ir "pas Dievą", ir Dievu. Graikiškas žodis "logos", kuris čia išverstas

kaip "žodis", pats savame nereiškia "Jėzus". Jis paprastai verčiamas kaip "žodis", bet taip pat yra verčiamas ir kitaip, pvz.:

Apyskaita
Sąskaita
Atvejis
Kalbėjimas (kalbėti)
Mokslas
Reikalas
Priežodis

"Pradžioje"

Pirmiausia "logos" reiškia viduje atirandančią mintį, kuri išreiškiama žodžiai ir kitomis bendravimo priemonėmis. Pradžioje Dievas turėjo šitą "logos", kuris buvo sukonzentruotas į Kristų. Mes jau esame išsiaiškinę, kad per Dievo Dvasią Jo viduje esančios mintys pasireiškia veiksmais, todėl tarp Jo Dvasios ir Jo žodžio yra glaudus ryšis (žr. 2.2 poskyrį). Dievo Dvasia vykdė Jo planą žmonių atžvilgiu ir įkvėpė Jo rašytinį Žodį nuo pat pradžių. Panašiai ji perteikė ir mintį apie Kristų išreiškdamai tai darbais ir žodžiais. Kristus buvo Dievo "logos", ir todėl visuose savo veiksmuose Dievo Dvasia išreiškė Dievo planą, susijusį su Kristumi. Tai paaiškina, kodėl tiek daug Senajame Testamente aprašytų įvykių pranašauja apie Kristų. Tačiau negalima nepabrėžti to, kad pats Kristus kaip asmuo nebuvo "žodžiu"; tuo "žodžiu" buvo išgelbėjimo per Kristų planas, kurį sukūrė Dievas. "Logos" ("Žodžiu") labai dažnai vadinama Evangelija apie Kristų, pvz. "Kristaus *žodis*" (Kol 3:16; plg Mt 13:19; Jn 5:24; Apd 19:10; 1 Tes 1:8 ir t.t.). Atkreipkite dėmesį, kad "logos" - tai žodis *apie* Kristų, o ne pats Kristus asmeniškai. Kristui gimus šis "žodis" virto kūnu ir krauju - "Žodis tapo kūnu" (Jn 1:14). Asmeniškai Jėzus buvo įsikūnijusiu "žodžiu", o ne tiesiog "žodžiu". Tokiu "žodžiu" jis tapo gimdamas iš Marijos, o ne kada nors anksčiau.

Planas arba žinia apie Kristų buvo pas Dievą nuo pat pradžių, bet atvirai tas atsiskleidė tik Kristaus asmenyje ir apie jį kalbančioje Evangelijoje, kuri buvo skelbiama pirmame šimtmetyje po Kristaus. Taigi šitaip Dievas prabilo į mus per Kristų (Žyd 1:1,2). Ne kartą pabrėžiama, kad Kristus kalbėjo Dievo žodžius ir darė stebuklus pagal Dievo žodžio nurodymą, kad atskleistų mums Dievą (Jn 2:22; 3:34; 7:16; 10:32,38; 14:10,24).

Paulius pakluso Kristaus paliepimui skelbti Evangeliją apie Jį "visoms tautoms": "Jėzaus Kristaus skelbimą pagal apreiškimo paslaptį, nutylėtą nuo pasaulio pradžios, bet dabar atskleistą... paskelbtą visoms tautoms" (Rom 16:25,26 plg. 1 Kor 2:7). Amžinasis gyvenimas tapo prieinamas žmonėms tiktai Kristaus darbų dėka (Jn 3:16; 6:53), bet jau nuo pat pradžių Dievas planavo suteikti žmonėms amžinąjį gyvenimą, nes žinojo, kad dėl šito Jėzus atiduos save kaip auką. Pilnai šie dalykai buvo apreiškti tik po Jėzaus gimimo ir mirties: "Su viltimi amžinojo gyvenimo, kurį nemeluojantis Dievas pažadėjo prieš amžinuosius laikus, o nustatytam metui atėjau apreiškė savo žodį (apie gyvenimą) skelbimu" (Tit 1:2,3). Mes jau išsiaiškinome, kad apie Dievo pranašus kalbama taip, lyg jie visada egzistavo (Lk 1:70), bet tas tiesiog reiškia, jog jų skelbtas "žodis" buvo pas Dievą nuo pasaulio pradžios.

Jėzaus palyginimai atskleidė daug tokių dalykų; šitaip jis išpildė pranašystę apie save: "Aš atversiu savo burną palyginimais, skelbsiu nuo pasaulio sukūrimo paslėptus dalykus" (Mt 13:35). Būtent tokia prasme "Žodis buvo pas Dievą... pradžioje", kad taptų kūnu Kristui gimus.

"Dievas buvo žodis"

Dabar išnagrinėsime, kokia prasme "Dievas buvo Žodis". Iš esmės mūsų planai ir mintys - tai mes patys. Frazė "Aš važiuoju į Londoną" yra "žodis" arba pranešimas, kuris išreiškia mano ketinimą, kadangi tai ir yra mano ketinimas. Panašiai galima suprasti ir Dievo planą Kristuje. "Kaip jis (žmogus) galvoja savo širdyje, toks jis ir yra" (Pat 23:7). Taip pat ir Dievas - kaip jis galvoja, toks Jis ir yra. Taigi Dievo žodis arba mintis ir yra Dievas: "Dievas buvo žodis". Dėl šito Dievas yra labai glaudžiai susijęs su

Savo žodžiu; sugretinimai, panašūs į randamą Ps 29:8, yra įprastas dalykas: "Viešpaties balsas sudrebina dykumą. Viešpats sudrebina Kadeso dykumą". Pranašų raštuose dažnai sutinkamas kad ir toks išsireiškimas: "Jūs neklausėte *manęs*,- sako Viešpats" (Jer 25:7). Faktiškai šie Dievo žodžiai reiškia: "Jūs neklausėte *Mano žodžio*, kurį paskelbė pranašai". Dovydas vadino Dievo žodį žibintu ir šviesa (Ps 119:105), bet jis taip pat svarstė: "Viešpatie, *Tu* esi mano žiburys. Viešpats šviečia man tamsumoje" (2 Sam 22:29), šitaip sulygindamas Dievą su Jo žodžiu. Todėl suprantama, kodėl Dievo žodis įsameninamas kaip pats Dievas, t.y. apie jį kalbama kaip apie asmenį, nors yra ne taip (žr. Papildymas 5 "Personifikacijos principas").

Dievas yra pati tiesa (Jn 3:33; 1 Jn 5:10), ir todėl Dievo Žodis taip pat yra tiesa (Jn 17:17). Panašiai ir Jėzus susitapatina su savo žodžiu labai artimai, tarsi įsamenindamas tą žodį: "Kas mane atstumia ir mano žodžių nepriima, tas turi savo teisėją: žodis, kurį kalbėjau, teis jį paskutinią dieną" (Jn 12:48). Jėzus kalba apie savo žodį taip, lyg jis iš tikrųjų būtų asmeniu, t.y. pačiu Jėzumi. Tie žodžiai buvo įsameninti, kadangi jie buvo labai artimai susiję su Jėzumi. Jn 1:1-3 Dievo žodis taip pat panašiai įsameninamas, tarsi jis būtų pats Dievo asmuo. Štai apie Žodį mums sakoma: "Visa per jį atsirado" (Jn 1:3). Tačiau savo paliepimo žodžiu viską sutvėrė *Dievas* (Pr 1:1). Dėl šito apie Dievo žodį kalbama taip, lyg jis būtų pačiu Dievu. Tą žinodami mes turėtume dievobaimingai prisiminti, kad per Savo žodį, kuris yra mūsų širdyje, Dievas visuomet yra labai arti mūsų.

Iš Pr 1 skyriaus akivaizdu, kad Sutvėrėju buvo Dievas, veikiatis per Savo žodį, o ne Kristus asmeniškai. Parašyta, kad viską sutvėrė būtent *žodis*, o ne asmeniškai Kristus (Jn 1:1-3). "Viešpaties žodžiu sukurti dangūs, Jo burnos kvapu – visa jo kareivija (t.y. žvaigždės)... Jis tarė – ir įvyko" (Ps 33:6,9). Netgi dabar gamtoje viskas vyksta būtent pagal Jo žodį: "Jis siunčia įsakymą žemei, labai sparčiai Jo žodis atskrieja. Jis sniegą kaip vilną duoda... Jam žodį pasiuntus... vandenys teka" (Ps 147:15-18).

Dievo žodis yra Jo kuriamoji jėga, todėl Dievas panaudojo jį, kad Marijos išsčiose užgimtų Jėzus. Žodis, arba Dievo planas, kurį vykdo Jo Šventoji Dvasia (Lk 1:35), pradėjo Kristų. Atsakydama į žinią apie būsimą Kristaus pradėjimą Marija pripažino šį dalyką: "Tebūnie man pagal tavo *žodį*" (Lk 1:38).

Kaip jau esame minėję, Dievo Žodis / Dvasia atspindi Dievo ketinimus, apie kuriuos kalbama Senajame Testamente. Šito tesingumas matyti iš Apd 13:27 eilutės, kurioje Jėzus sulyginamas su Senojo Testamento pranašysčių žodžiais: "(Žydai) nepažino Jėzaus ir nesuprato pranašų (žodžių)". Kristui gimus, visas Dievo Žodis / Dvasia pasireiškė Jėzaus Kristaus asmenyje. Būdamas įkvėpimo būsenoje apaštalas Jonas pakiliai kalbėjo apie tai, kaip Dievo sukurtas amžinojo gyvenimo planas įgavo savo išraišką Kristuje, kurį jo mokiniai galejo matyti ir paliesti fiziškai. Jonas pripažino, kad jie liėtė savo rankomis Dievo žodį, visą jo išgelbėjimo planą Kristuje (1 Jn 1:1-3). Nors ir negalėdami fiziškai matyti Kristaus, mes vis tiek galime džiaugtis, kad tikrai suprasdami jį, galime labai artimai pažinti Dievo ketinimą mūsų atžvilgiu, ir tuo pačiu tvirtai įtikėti amžinuoju gyvenimu (1 Pt 1:8,9). Mes turime paklausti savęs: "Ar aš tikrai *pažįstu* Kristų?" Nepakanka tik paprasčiausiai pripažinti, kad kartą gyveno geras žmogus vardu Jėzus. Tik nuolat pamaldžiai nagrinėjant Bibliją galima greitai suprasti jį, priimti jį kaip savo asmeninį Gelbėtoją ir susijungti su juo per krikštą.

Papildymas 22: Jėzaus istoriškumas

Kai kas tvirtina, kad nėra įrodymų, jog Jėzus iš Nazareto kada nors gyveno, bet tada sunku paaiškinti patį krikščionybės egzistavimą. Vargu, ar kas nors patikės, kad per paskutinius 2000 metų milijonai žmonių savo tikėjimą grindė tokiu asmeniu, kuris niekada neegzistavo, ir negana to, jie turėjo tokį tvirtą tikėjimą šiuo žmogumi, kad skleidė jį po visą pasaulį, nepaisydami persekiojimų ir mirties. Krikščionys ir žydai paprastai be vargo pripažįsta, kad Mahometas tikrai kažkada gyveno, nors jie ir atmets jo pretenzijas bei mokymą. Iš tikrųjų, nereikalaudami ypatingų įrodymų mes sutinkame, kad žinomiausi istoriniai veikėjai egzistavo. Bet analizuojant plačiai žinomus istorinius įvykius, pvz. 1066 įvykusį Hastingso mūšį, dažnai išaiškėja, kad yra gana sunku surasti tvirtus to įrodymus.

Tas faktas, jog kai kas taip energingai neigia patį Jėzaus iš Nazareto egzistavimą, tikrai rodo perdėtą neigiamą reakciją ir norą rasti patogų pasiteisinimą, kad būtų galima nesiskaityti su priežastimis, dėl

kurių reikėtų Jėzų priimti kaip Mesiją. Tas pasirodys iš tikrųjų teisinga, jeigu turėsime omenyje, kad pirmame amžiuje patys žydai tikėjo egzistavus žmogų vardu Jėzus. Žemiau pateikiami istoriniai įrodymai, patvirtinantys Jėzaus iš Nazareto egzistavimą, kurie rodo, kad jo jokia būdu negalima laikyti žmonių teologiniu išradimu. Šiame skyriuje pateikiama daug naudingos informacijos, paimtos ir Gario Habermano knygos "Ancient Evidence For The Life Of Jesus" ("Senoviniai Jėzaus gyvenimo įrodymai").

1) Tacitas buvo romėnų istorikas, kuris abiejose savo didelėse knygose, pasakojančiose apie pirmąjį šimtmetį po Kr. ("Analai" ir "Istorijos") mini Jėzų ir krikščionis. "Analuose" (apie 115 m. po Kr.) jis rašė apie "žmones, liaudies nekenčiamus dėl piktadarių ir vadinamus krikščionimis. To vardo pradininkas Kristus, Tiberijui valdant, prokuratoriaus Pontijaus Piloto buvo pasmerktas mirti". Imperatorius Tiberijus valdė 14-27 m. po Kr., ir rašoma, kad Kristus buvo nužudytas tuo laikotarpiu. Tacitas dar rašo, jog tų žmonių tikėjimas "vėl atgijo ne tik Judėjoje, kur šios piktžolės šaknys, bet ir Romoje". Toliau jis mini, kad krikščionys buvo visuotinai neapkenčiami, ir daugelis jų Romoje buvo nubauti mirtimi. Visa tai atitinka Naujajame Testamente randamus aprašymus, iš kurių matyti, jog Jėzus, jo mokiniai bei apaštalai pirmiausia skleidė savo mokymą Judėjoje, o paskui ir visoje Romos imperijoje, įskaitant pačią Romą, sutikdami savo kelyje įnirtingą pasipriešinimą.

2) Svetonijus, kitas romėnų istorikas, šitaip rašė apie Klaudijaus valdymą (41-54 m. po Kr.): "Kadangi žydai, kurstomi Chrestuso, nuolat drumstė tvarką, jis (Klaudijus) išvarė juos iš miesto". "Chrestusas" - tai kitoks vardo "Kristus" užrašymas. Tarp kitko, Apd 18:2 aprašoma, kaip žydų sutuoktinių pora, kurių vardai buvo Akvila ir Priskilė, turėjo išvykti iš Romos, nes ten pradėta persekioti žydus. Toliau Svetonijus dar rašo apie krikščionių persekiojimus Nerono laikais: "Po didžiojo Romos gaisro... Taip pat buvo baudžiami krikščionys, sekta, išpažįstanti naują ir kenksmingą religinį tikėjimą". Taigi pirmame amžiuje po Kr. egzistavo grupė, vadinama "krikščionimis". Ši nuoroda duoda pagrindą teigti, kad prieš tai tame pat šimtetyje egzistavo asmuo vardu "Kristus".

3) F.F. Briusas ("Krikščionybės atsiradimas" 29,39 psl.) atkreipia dėmesį į tą faktą, kad esama nuorodų į 52 m. po Kr. istoriko vardu Talus parašytą Viduržemio jūros regiono rytinės dalies istoriją. Kitoje savo knygoje ("Dokumentai apie Naująjį Testamentą" 113 psl.) Briusas nurodo, kad mokslininkas vardu Julijus Afrikietis išjuokė Taluso žodžius, aprašančius Kristaus nukryžiuavimo metu užslinkusią tamsą, aiškindamas tą dalyką saulės užtemimu. Iš to galima numanyti, jog Taluso aprašytas Jėzaus nukryžiuavimas turėjo įvykti anksčiau, t.y. prieš 52 m. po Kr., kuomet Talusas parašė savo istoriją.

4) Romėnų valdžios pareigūnas Plinijus plačiai kalba apie labai aktyvią žmonių grupę, egzistavusią pirmojo amžiaus pabaigoje. Tie žmonės vadinos krikščionimis. Plinijos aprašo, kaip jie atlikinėdavo atminimo apeigas: "Jie turėjo įprotį susitikinėti tam tikrą nustatytą dieną prieš saulėtekį ir eilėmis giedoti giesmę Kristui" ("Plinijaus laišakai", X:96). Romos imperatoriai Trajanas ir Adrianas taip pat kalbėjo apie savo problemas bendraujant su krikščionimis (žr. atitinkamai "Plinijaus laišakai", X:97, ir Eusebijaus "Bažnyčios istorija", IV:IX). Šios grupės egzistavimas nuo pirmojo šimtmečio ir jų išskirtinė kantrybė persekiojimų metu liudija, kad jie buvo realios istorinės asmenybės, gyvenusios pirmame amžiuje, pasekėjai.

5) Žydų šventoji knyga Talmudas 43a sinedrione mini Jėzaus mirtį. Pripažįstama, kad ši Talmudo dalis priklauso ankstyvajam šios knygos sudarymo periodui (t.y. 70-200 m. po Kr.). Ten sakoma: "Paschos išvakarėse Ješu (Jėzus) buvo pakartas. Likus keturiasdešimčiai dienu iki baismės įvykdymo išėjo šauklys ir garsiai skelbė: 'Jį ruošiasi užmėtyti akmenimis, kadangi jis užsiiminėjo burimais ir kurstė izraelitus atsitraukti nuo tikėjimo. Kiekvienas, kas gali ką nors pasakyti jo naudai, teateina ir teapgina jį.' Bet kadangi dėl jo nieko nebuvo padaryta, jis buvo pakartas Paschos išvakarėse." Žodį "pakarti" ("pakabinti") galima suprasti kaip "nukryžiuoti" - jis panašiai varojamas Naujajame Testamente (Gal 3:13). Šioje ištraukoje rašoma, jog žydai norėjo Jėzų užmėtyti akmenimis (matyt, pagal Mozės Įstatymą?), bet paskui sakoma, kad iš tikrųjų jis buvo pakartas. Naujajame Testamente randamas aprašymas paaiškina šitą dalyką. Ten nurodoma, jog norėdami įvykdyti mirties nuosprendį Jėzui, žydai turėjo paklusti romėnų įstatymams - pakarti jį (t.y. pakabinti ant kryžiaus).

43a sinedrione taip pat sakoma, kad penki Jėzaus mokiniai buvo nuteisti ir pasmerkti myriop. Tas vėlgi parodo, jog žydai tradiciškai tikėjo istoriniu Jėzaus egzistavimu. 106b sinedrione netgi sakoma, kad Jėzus mirė būdamas 33 metų; tai tiksliai atitinka Naujojo Testamento duomenis. Mejeris ("Pirmosios velykos") cituoja penktame amžiuje parašytą žydų dokumentą "Toledoth Jesu", kuriame tvirtinama, kad mokiniai bandė pavogti Jėzaus kūną po jo mirties, bet sodininkas vardu Judas sužinojęs apie jų planus perkėlė Jėzaus kūną kitur ir vėliau perdavė jį žydams. Justinas Kankinys 150 m. po Kr. rašė, kad žydai išsiuntė ypatingus pasiuntinius, kurie skelbė, jog Jėzaus kūnas buvo pavogtas ("Dialogas su Trifonu"), ir Tertulijanas ("Apie reginius"), rašęs 200 m. po Kr., teigia panašiai. Taigi visi šitie duomenys liudija, kad pirmaisiais šimtmečiais po Kr. žydai tikėjo istorinio Jėzaus egzistavimu bei smurtine mirtimi.

6) Graikų dramaturgas Lucianas, rašęs antrajame amžiuje, išjuokia krikščionis, kurie "iki šios dienos garbina žmogų, (kuris) buvo nukryžiuotas" (Lucianas, "Svetimšalio mirtis" iš "Luciano veikalai").

7) Žinomiausias pirmojo amžiaus istorikas yra Juozapas. Savo knygoje "Senovės paminklai" jis mini Jokubą, "Jėzaus, kurį vadino Kristumi, brolių". Taip pat ir kitoje tos pačios knygos dalyje jis kalba apie Jėzų tokiais žodžiais, kurie patvirtina Naujajame Testamente pateiktą Jėzaus paveikslą: "Maždaug šiuo metu buvo Jėzus, išmintingas žmogus... Nes jis buvo tuo, kas vykdė nuostabius darbus... Jis buvo Kristus... jis pasirodė jiems gyvas trečiąją dieną, kaip Dievo pranašai buvo išpranašavę šiuos bei dešimtį tūkstančių kitų nuostabių dalykų apie jį".

Ši ištrauka pateikia tokį tikslų aprašymą, kad kai kas teigia ją esant daug vėlesniu priedašu. Bet vis dėlto šią ištrauką galima naudoti paremiant tvirtinimą, kad pirmame amžiuje gyveno žmogus vardu Jėzus iš Nazareto. Tą patvirtina šie duomenys:

- Eusebijus ("Bažnyčios istorija", 1:XI) cituoja šį Juozapo knygos skyrių.
- Ižymūs mokslininkai pripažįsta, kad minėta ištrauka tikrai priklauso pradiniam autentiškam tekstui, ir gali įrodyti, jog tas skyrius parašytas tokiu pačiu stiliumi, kaip ir likusioji Juozapo knygos dalis (Žr. Danielius Ropsas "Jėzaus amžininkų tylėjimas"; Dž. N. D. Andersonas "Krikščionybė: istorijos liudininkė"; F.F. Briusas "Dokumentai apie Naująjį Testamentą").
- Tekste nėra duomenų, patvirtinančių, jog ši ištrauka - tai vėlesnis priedašas.
- Profesorius Šlomo Pains tvirtina, kad buvo surastas Juozapo knygos arabiškas leidinys, kuris greičiausiai turėjo būti autentiškas. Ten randama aukščiau minėta ištrauka, tik joje taip akivaizdžiai nekalbama apie Jėzaus prisikėlimą ir jo mesijizmą, kaip kad aukščiau pateiktoje ištraukoje. Tą galima suprasti, jeigu atsižvelgsime į tai, kad Juozapas buvo žydu. Pirmą kartą apie savo radinį Pains viešai paskelbė "New York Times" laikraštyje 1972 m. vasario 12 dieną, kur pateikė mūsų svarstomą ištrauką apie Jėzų iš Juozapo knygos arabiško leidimo: "Tuo metu buvo išmintingas žmogus, kurį vadino Jėzumi. Ir jo elgesys buvo geras, ir jis buvo žinomas kaip geradėjas. Ir daugelis žmonių tarp žydų ir kitų tautų tapo jo mokiniais. Pilotas pasmerkė jį nukryžiuojimui ir mirčiai. O tie, kas tapo jo mokiniai, neatsižadėjo jo mokymo. Jie sakė, kad jis pasirodė jiems praėjus trims dienoms po nukryžiuojimo, ir kad jis buvo gyvas; iš to sprendžiant, jis tikriausiai buvo Mesijas, apie kurį pranašai pasakoja nuostabius dalykus." Šis aprašymas puikiai atitinka tą, kuris pateikiamas Naujajame Testamente.

Papildymas 23: "Aš nužengiau iš dangaus"

"Dievo duona yra Tas, kuris nužengia iš dangaus ir duoda pasauliui gyvybę... Aš nužengiau iš dangaus" (Jn 6:33,38).

Šie ir kiti panašūs žodžiai neteisingai naudojami norint pagrįsti klaidingą idėją, esą Jėzus fiziškai egzistavo Danguje iki savo gimimo. Tačiau reikia atkreipti dėmesį į sekančius dalykus:

1. Trejybės šalininkai priima šiuos žodžius tiesiogine prasme, kad patvirtintų savo doktriną. Tačiau jei mes suprasime juo tiesiogine prasme, tai reikš, jog Jėzus kažkoku būdu atskriejo iš dangaus, o tada beprasmiais tampa žodžiai, kurie sako, kad Jėzus buvo *pradėtas* Marijos iščiose kaip kūdikis. Jn 6:60 mokymas apie dangiškąją maną apibūdinamas taip: "Kieti jo žodžiai, kas gali jų klausytis!", t.y. mes turime suprasti, kad žodžiai čia vartojami perkeltine prasme.

2. Jn 6 skyriuje Jėzus aiškina, kad mana simbolizavo jį patį. Maną iš dangaus atsiuntė Dievas. Šių žodžių prasmė yra ta, kad būtent Dievas buvo atsakingas už jos atsiradimą žemėje; fiziškai gi ji nenusileido nuo Dievo sosto Danguje. Taigi panašiai reikia suprasti ir žodžius apie Kristaus nužengimą iš Dangaus; jis buvo sukurtas žemėje, Šventajai Dvasiai paveikus Marijos iščias (Lk 1:35).

3. Jėzus sako, kad "duona, kurią aš duosiu, yra *mano kūnas*" (Jn 6:51). Trejybės šalininkai teigia, kad iš Dangaus nužengė "dieviška" Jėzaus dalis. Bet Jėzus tvirtina, kad nužengusi iš dangaus duona - tai būtent jo kūnas. Lygiai taip pat Jėzus susitapatina su duona iš dangaus, kalbėdamas apie save kaip apie "*Žmogaus sūnų*" (Jn 6:62). Jis nepasivadina Dievu Sūnumi.

4. Toje pačioje Jn 6 dalies ištraukoje gausu teiginių, kurie įrodo, kad Jėzus nebuvo lygus su Dievu. Frazė "Mane *siuntė* gyvasis Tėvas" (Jn 6:57) rodo kad Jėzus ir Dievas nėra vienodai lygūs; o žodžiai "Aš gyvenu per Tėvą" (Jn 6:57) vargu, ar patvirtina, kad jie yra vienodai amžini, kaip teigia trejybės šalininkai.

5. Būtina paklausti: "Kada ir kaip Jėzus "nužengė" iš Dangaus?". Trejybės šalininkai naudoja Jn 6 skyriaus eilutes, kad "įrodytų", jog Jėzus nužengė iš Dangaus gimdamas. Bet Jėzus save vadina tuo, kuris "nužengia iš dangaus" (33 eil.), tarsi tai būtų nuolat vykstantis procesas. Kalbėdamas apie Dievo dovaną Jėzų, Kristus pasakė: "Mano Tėvas *duoda* jums iš dangaus tikrosios duonos" (32 eil.). Tardamas šiuos žodžius Jėzus jau buvo "nužengęs" ta prasme, kad jį buvo siuntęs Dievas. Dėl šito jis taip pat galėjo kalbėti būtuojų laiku: "Aš esu gyvoji duona, *nužengusi* iš dangaus" (51 eil.). Be to Jėzus dar sako, kad "nužengs" kaip duona iš dangaus mirdamas ant kryžiaus: "Duona, kurią aš *duosiu*, yra mano kūnas, kurį aš atiduosiu už pasaulio gyvybę" (51 eil.). Taigi čia matome Jėzų sakant, kad jis jau yra nužengęs iš Dangaus, kad "nuženginėja" šiuo metu, ir vis dar turės "nužengti" mirdamas ant kryžiaus. Jau vien šis faktas turėtų įrodyti, kad "nužengimas" reiškia Dievo apsireiškimą, o ne tikrai Kristaus gimimą. Tą patikimai patvirtina visi Senajame Testamente minimi Dievo "nužengimai", kuriuos reikia surasti būtent mūsų aptarta reikšmė. Štai Dievas pamatė priespaudą, kurią Jo tauta kentė Egipte, ir "nužengė", kad išgelbėtų ją per Mozę. Jis matė mūsų vergavimą nuodėmei ir "nužengė" arba apsireiškė atsiusdamas Jėzų, kad jis išvestų mus iš vergijos kaip Mozė išvedė Izraelį iš Egipto.

Papildymas 24: Ar Jėzus sutvėrė žemę?

"Visos kūrinijos pirmgimis, nes Juo (Jėzumi) sutverta visa, kas yra danguje ir žemėje, kas regima ir neregima; ar sostai, ar viešpatystės, ar kunigaikštystės, ar valdžios,- visa sutverta per Jį ir Jam. Jis yra pirma visų daiktų, ir visa Juo laikosi. Ir Jis yra kūno - bažnyčios galva. Jis - pradžia, pirmgimis iš mirusiųjų..." (Kol 1:15-18). Tai viena iš tų Biblijos ištraukų, kurios gali sudaryti įspūdį, kad žemę iš tikrųjų sutvėrė Jėzus.

1. Jei tas būtų tiesa, tada iškiltų daug prieštaravimų su kitomis vietomis Biblijoje, kuriose teigiama, kad Jėzus neegzistavo iki savo gimimo. Pradžios knyga aiškiai moko, kad sutvėrėju buvo Dievas. Taigi sutvėrėju turėtų būti arba Jėzus, arba Dievas; jei tarsime, kad sutvėrėju buvo Jėzus, nors Pradžios knygoje sakoma kad juo buvo Dievas, tada mes Jėzų tiesiogiai sulyginsime su Dievu. Tokiu atveju bus neįmanoma paaiškinti daugelį eilučių, kurios parodo skirtumus tarp Dievo ir Jėzaus (pvz. žr. 8.2 poskyrį šioje knygoje).

2. Jėzus buvo *pirmgimis*, iš ko galime numanyti, jog jis turėjo pradžią. Nėra įrodymų, kurie patvirtintų, kad Jėzus buvo Dievo pirmgimiui iki materialios žemės sutvėrimo. Tokios eilutės, kaip 2 Sam 7:14 ir Ps 89:27, pranašavo, kad Dievo pirmgimiui *taps* tikras Dovydo palikuonis. Aišku, kad jis neegzistavo tuo metu, kai buvo rašomo šios ištraukos, taigi jis taip pat neegzistavo ir Pradžios knygoje aprašyto sutvėrimo metu. Jėzus tapo "galingu Dievo Sūnumi... per prisikėlimą iš numirusių" (Rom 1:4). Dievas prikėlė "Jėzų, kaip parašyta antroje psalmėje: Tu esi mano Sūnus, *šįandien* aš tave pagimdžiau!" (Apd 13:32,33). Šitai Jėzus tapo Dievo pirmgimiui savo prisikėlimo metu. Taip pat atkreipkite dėmesį, kad stovėjimas tėvo dešinėje siejamas su sūnaus pirmgimyste (Pr 48:13-16); ir Kristus buvo Dievo dešinės išaukštintas po savo prisikėlimo (Apd 2:32; Žyd 1:3).

3. Būtent šia prasme Jėzus apibūdinamas kaip "pirmgimis iš mirusiųjų" (Kol 1:18). Ši frazė savo reikšme tolygi žodžiams "visos kūrinių primgimis" (Kol 1:15). Todėl apie save Jėzus kalba tokiais žodžiais kaip "mirusiųjų Pirmgimis... Dievo kūrinių pradžia" (Apr 1:5; 3:14). Jėzus buvo pirmasis naujoje kūrinyje, susidėsiančioje iš nemirtingų žmonių, kurių prisikėlimas ir pilnas gimimas bei tapimas Dievo sūnumis pasidarė įmanomas Jėzaus mirties ir prisikėlimo dėka (Ef 2:10; 4:23,24; 2 Kor 5:17). "Kristuje visi (tikri tikintieji) bus atgaivinti, tačiau kiekvienas pagal savo eilę: Kristus - pirmasis, vėliau - priklausantys Kristui Jo atėjimo metu" (1Kor 15:22,23). Tai ta pati mintis, kaip ir Kol 1 skyriuje. Jėzus buvo pirmasis asmuo, turėjęs prisikelti iš numirusių ir gauti nemirtingumą, Jis buvo pirmasis naujoje kūrinyje, ir Jam sugrižus tas pats įvyks su tikrais tikinčiaisiais.

4. Taigi, kūrinių, apie kurią kalbama Kol 1 skyriuje, yra nauja kūrinių, o ne ta, kuri aprašyta Pradžios knygoje. Jėzaus darbais "sutverta visa... ar sostai, ar viešpatystės" ir t.t. Paulius neteigia, kad Jėzus sutvėrė viską, kaip pavyzdį pateikdamas upes, kalnus, paukščius ir t.t. Naujosios kūrinių sudedamosios dalys yra tie apdovanojimai, kuriuos mes gausime Dievo Karalystėje. "Sostai... viešpatystės" ir t.t. reiškia, kad iš prikeltų tikinčiųjų padarius "mūsų Dievui karalystę bei kunigus... mes viešpatausime žemėje" (Apr 5:10). Visa tai tapo įmanoma Jėzaus darbų dėka. "Juo sutverta visa, kas yra *danguje*" (Kol 1:16). Ef 2:6 mes skaitome, jog tikintieji, kurie yra *Kristuje*, sėdi "danguje" su juo. Taip šiose eilutėse išaiškinama, kad visokeriopas dvasinis išaukštinimas, kurį mes galime pasiekti šiuo metu ir kurį mes dar patirsime ateityje, tapo įmanomas Kristaus dėka. "Visa, kas yra danguje ir žemėje" apima tuos dalykus, kuriuos reikėjo sutaikinti "jo (Kristaus) kryžiaus krauju" (Kol 1:16,20). Iš to matome, kad "visa, kas yra danguje" reiškia būtent tikinčiuosius, dabar sėdinčius "danguje su Kristumi Jėzumi", o ne visus materialius dalykus, kurie supa mus.

5. Žodžiai "Jis yra pirma visų daiktų" apibūdina Kristaus padėtį svarbumo ir reputacijos prieš Dievą atžvilgiu, o ne laiko prasme. Jis buvo "pirma" mūsų, arba svarbesnis už mus, už visą kūrinių, kurios sutaikinti jis pasirodė. Vienas iš keleto panašių pavyzdžių yra Mt 21:31: "Muitininkai ir paleistuvės pirma jūsų (nedorųjų žydų) eina į Dievo Karalystę." Žydai, su kuriais kabėjo Kristus, iš tikrųjų nepateks į Dievo Karalystę (Lk 13:28; Mt 8:12; 21:43). Taigi čia nekalbama apie teisiųjų įėjimą į Karalystę *pirma* jų laiko prasme. Jėzus "yra pirma visų daiktų", o ne "buvo pirma visų daiktų", kaip turėtų būti, jei priimsime trejybės šalininkų siūlomą šių eilučių išaiškinimą. Graikiškas žodis, reiškiantis "pirma", 1 Pt 4:8 verčiamas "visų pirma", turint omenyje svarbumą, o ne laiką.

Papildymas 25: "Pirmiau, negu buvo Abraomas, Aš Esu" (Jn 8:58).

Šie žodžiai dažnai naudojami neteisingai mokant, kad Jėzus egzistavo anksčiau, negu Abraomas. Tačiau dėmesingesnis nagrinėjimas atskleidžia, kad yra visai ne taip:

1. Jėzus nesako: "Pirmiau, negu buvo Abraomas, Aš *buvau*". Jis buvo pažadėtasis Abraomo palikuonis; mes paversime Dievo pažadus Abraomui absurdu, jei tarsime, kad Jėzus fiziškai egzistavo prieš Abraomo laikus.

2. Jn 8:58 eilutė priklauso Kristaus pokalbiui su žydais apie Abraomą. Jiems Abraomas buvo didis žmogus, išymiausias iš visų, kurie kada nors gyveno. Jėzus sako: "*Dabar*, šiuo metu, kada stoviu čia, Aš esu svarbesnis, negu Abraomas". Graikiškas žodis "pro", verčiamas "pirmiau", parodo, kad Kristus yra svarbesnis už Abraomą, o ne nurodo laiką. Mt 21:31 eilutė yra vienas iš kelių pavyzdžių, kurie parodo žodžio "pirmiau", ar "pirma", vartojimą Biblijoje: "Muitininkai ir paleistuvės pirma jūsų (nedorųjų žydų) eina į Dievo Karalystę"- pasakė Jėzus. Žydai, su kuriais kalbėjo Kristus, iš tikrųjų nepateks į Dievo Karalystę (Lk 13:28; Mt 8:12; 21:43). Taigi čia nekalbama apie teisiųjų įėjimą į Karalystę *pirma* jų laiko prasme. Stovėdami ten, jie pirmiausia turėjo rodyti pagarbą Jėzui, o ne Abraomui. Kristus sako: "*Dabar* Aš esu svarbesnis už Abraomą". Tačiau Jn 8:58 naudojama žodį "pirmiau" iš dalies galima suprasti ir laiko prasme, nes net ir prieš Abraomo egzistavimą Kristus jau buvo Dievo plano dalimi nuo

pat pasaulio sutvėrimo pradžios. Būtent todėl, kad Kristus buvo šia prasme "pirmiau" negu Abraomas, jis buvo "pirmiau" negu Abraomas ir pagal svarbumą.

3. Įrodymą tam randame Jn 8:56 eilutėje: "Jūsų tėvas Abraomas džiūgavo, kad matysiąs manąją dieną; jis ją išvydo ir džiaugėsi". Biblijoje aprašytas tik vienas atvejis, kada Abraomas juokėsi ir džiaugėsi; tai įvyko tada, kuomet jis gavo pažadą, kad turės palikuonį. Jis suprato, kad galiausiai šis pažadas išsipildys Jėzuje. Abraomas "matė" Kristų tuose pažaduose, kurie jam buvo duoti apie Jėzų. Štai kaip paslaptinai jis komentavo būsimąją Jėzaus auką: "Kalne Viešpats *matys*" (Pr 22:14). Būtent ta prasme Abraomas *matė* Jėzų. Todėl kaip tik kalbėdamas apie pažadus Jėzus galėjo pasakyti: "Pirmiau, negu buvo Abraomas, Aš esu". Kaip jau esame išsiaiškinę 3.1 poskyryje, Jėzus suprato, kad Dievo pažadai Abraomui atskleidė su juo susijusį planą, kurį Dievas žinojo nuo pasaulio sutvėrimo pradžios. Tas ketinimas, egzistavęs "pirmiau, negu buvo Abraomas", kuris gavo pažadus apie tai, dabar buvo įgyvendintas pirmojo amžiaus žydų akyse. Tuo metu, kai jie stovėjo aplink Jėzų, "(pažado) žodis tapo kūnu".

4. Dažnai tvirtinama, kad sakydamas "Aš esu" Jėzus prisiima sau Dievo Vardą. Mes išaiškinome Papildyme 3, kad Jėzus, o ir visi paprasti žmonės, *gali vadintis* Dievo Vardu, bet tai nereiškia, jog jie tampa pačiu Dievo asmeniu. Bet gali būti, kad Jėzus čia paprasčiausiai naudoja veiksmazodžio "būti" esamąjį laiką. Lygia ta pati graikiška gramatinė konstrukcija sutinkama keliomis eilutėmis žemiau, Jn 9:9. Žmonės klausinėjo išgydytojo neregio, ar jis tikrai tas pats žmogus, kuris sėdėdavo elgetaudamas: "Vieni sakė: Tai jis. Kiti: Ne, tik panašus į jį. O jis atsakė: Tai aš". Graikiškame tekste nėra žodžio "tai", jis pridėtas vertėjų. Buvęs neregys sako tą patį, ką ir Jėzus Jn 8:58: "Aš esu". Jei tarsime, kad Kristaus žodžiai "Aš esu" įrodo, kad jis yra pačiu Dievu, tada mes turime padaryti išvadą, kad ir išgydytas neregys taip pat buvo "pačiu Dievu". Tačiau verta atkreipti dėmesį, kad Dievo Vardas Jahveh iš tikrųjų reiškia "Aš būsiu, kas aš būsiu" (Iš 3:14), o ne tik "Aš esu".

Papildymas 26: Melchizedekas

Daugelis žmonių, nagrinėjančių Bibliją, taria nuoširdų "Amen" po šių apaštalo Petro žodžių: "Ir mūsų mylimas brolis Paulius... taip kalba... visuose laiškuose. Juose esama sunkiai suprantamų dalykų, kuriuos neišmokyti ir svyruojatys iškraipo,... savo pačių pražūčiai" (2 Pt 3:15,16). Tas tikrai tinka laiške Žydams randamiems Pauliaus aiškinimams apie Melchizedeką; jis pats pripažino, jog kalba apie tair kas sunkia suvokiama ir gali būti suprantama tik dvasinį brandumą pasiekusiems tikintiesiems (Žyd 5:10,11,14). Todėl nepridera remtis šiomis eilutėmis kalbant apie Biblijos mokymo pagrindus; taip pat tie, kas dar tik mokosi pagrindinių tikėjimo tiesų, pateikiamų Šventajame Rašte, neturėtų per daug sukti galvos dėl šių eilučių prasmės.

"Tasai Melchizedekas, Salemo (Jeruzalės) karalius, auksčiausiojo Dievo kunigas, sutiko Abraomą, kai jis grįžo, sumušęs karalius, ir palaimino jį". Dar sakoma, kad Melchizedekas buvo "be tėvo, be motinos, be kilmės sąrašo, neturintis nei dienų pradžios, nei gyvenimo pabaigos, panašus į Dievo Sūnų. Jis lieka kunigas visam laikui" (Žyd 7:1,3). Remdamiesi šiomis eilutėmis kai kurie žmonės teigia, kad Jėzus tikrai egzistavo iki savo gimimo, taigi ir neturėjo žmogiškų tėvų.

Jėzus turėjo Tėvą (Dievą) bei motiną (Mariją) ir kilmės sąrašą (Žr. Mt 1, Lk 3 ir plg. Jn 7:27). Taigi jis asmeniškai negali būti "Melchizedeku". Be to, Melchizedekas buvo tik "panašus į Dievo Sūnų" (Žyd 7:3); jis nebuvo pačiu Jėzumi, bet turėjo į jį tam tikrą panašumą, kurį laiško autorius panaudoja mokymo tikslais. "Iškyla kitas kunigas, panašus į Melchizedeką" (Žyd 7:15), Jėzus, kuris paskiriamas kunigu "Melchizedeko būdu" (Žyd 5:5,6).

Laiške Žydams pateikiami aiškinimai apie Melchizedeką niekaip negali būti suvokiami tiesiogine prasme. Jei Melchizedekas tikrai neturėjo nei tėvo, nei motinos, tada jis galėjo būti tik pačiu Dievo asmeniu, nes Jis yra vienintelis asmuo be pradžios (1 Tim 6:16; Ps 90:2). Bet tam prieštarauja Žyd 7:4 eilutė: "Koks didis tas (žmogus)", o taip pat ta aplinkybė, kad jį žmonės matė (o Dievo negalima matyti). Be to jis pats atnašavo aukas Dievui. Taigi jis buvo žmogus ir privalejo turėti tėvus tiesiogine šio žodžio prasme. O tas dalykas, kad jis buvo "be tėvo, be motinos, be kilmės sąrašo", tiesiog reiškia, jog jo

genealogija ir tėvai niekur nebuvo užfiksuoti. Apie karalienės Esteros tėvus taip pat nebuvo jokių užrašų, ir jos kilmė aprašoma panašiai. Mordekajus užaugino Estera, "savo dėdės dukterį... Ji neturėjo tėvų... Jos tėvams mirus, Mordekajus įdukrino ją" (Est 2:7).

Pradžios knygoje paprastai pateikiami labai smulkūs visų aprašomų asmenybių kilmės sąrašai. Bet Melchizedekas pasirodo akiratyje be jokio paaiškinimo, nepateikiant žinių apie jo tėvus, ir taip pat netikėtai pranyksta. Bet nėra abejonių, kad jis buvo vertas labai didelės pagarbos; netgi toks didis žmogus kaip Abraomas mokėjo jam dešimtinę ir gavo iš jo palaiminimą, o tas aiškiai parodo, jog Melchizedekas yra viršesnis už Abraomą (Žyd 2:2,7).

Aiškindamas Raštus Paulius užsiima ne vien tik proto mankšta. Pirmame amžiuje egzistavo labai rimta problema, kurią buvo galima išspręsti pasinaudojant Melchizedeko atvejo aprašymu. Žydai aiškino taip: "Jūs, krikščionys, sakote mums, kad tas Jėzus dabar gali būti mūsų vyriausiuoju Kunigu ir perduoti mūsų maldas bei darbus Dievui. Bet kunigas privalo turėti žinomą kilmės sąrašą, patvirtinanti, kad jis yra iš Levio giminės. Ir be to, jūs patys pripažistate, kad Jėzus buvo iš Judo giminės (Žyd 7:14). Deja, mums aukščiausiasis vadovas ir pavyzdys yra Abraomas (Jn 8:33,39), ir mes negalime pagerbti šio Jėzaus".

Į tai Paulius atsako: "Bet prisiminkite Melchizedeką. Pradžios knyga parodo mums, kad šitoks didis kunigas neturėjo jokio kilmės sąrašo; Mesijas taip pat turi būti ir karalius, ir kunigas, kuriam kunigystė atiteks Melchizedeko būdu (Žyd 5:6 plg. Ps 110:4). Abraomas buvo žemesnis už Melchizedeką, taigi jus turėtumėte nukreipti savo dėmesį nuo Abraomo į Jėzų nelaikydami klausimo apie kilmės sąrašus tokiu svarbiu (žr. 1 Tim 1:4). Jei jūs mąstytumėte apie tai, kad Melchizedekas yra Jėzaus provaizdis (t.y. įvairūs dalykai jo gyvenime tarsi pranašavo apie Jėzų), tada geriau suprastumėte Kristaus darbus".

Ir mes taip pat galime iš to pasimokyti.

7 skyrius: Klausimai

1. Pateikite dvi pradžios knygos aprašytas vienas iš Jėzų iš Senojo Testamento.
2. Ar Jėzus fiziškai egzistavo iki savo gimimo?
3. Kokia prasme Jėzus galėjo egzistuoti iki savo gimimo?
  - a) Kaip angelas
  - b) Kaip trejybės dalis
  - c) Kaip dvasia
  - d) Tikrai Dievo mintyse ir ketinimuose.
4. Kurie iš žemiau pateiktų teiginių apie Mariją yra teisingi?
  - a) Ji buvo nepriekaištinga moteris be nuodėmių
  - b) Ji buvo paprasta moteris
  - c) Ji pradėjo Jėzų nuo Šventosios Dvasios
  - d) Dabar ji perduoda mūsų maldas Jėzui.
5. Ar Jėzus sutvėrė žemę?
6. Kaip jūs suprantate Jn 1:1 žodžius: "Pradžioje buvo Žodis"? Ko jie *nereiškia*?
7. Kodėl jūsų manymu yra svarbu tvirtai žinoti, ar Jėzus fiziškai egzistavo iki savo gimimo?

8 SKYRIUS

JĖZAUS PRIGIMTIS

8.1 Jėzaus prigimtis: Įvadas

Viena iš didžiausių krikščioniškosios mąstysenos tragedijų turbūt yra ta, kad Viešpats Jėzus Kristus nėra gavęs pagarbos ir išaukštinimo, kurie priklauso jam už jo pergalę prieš nuodėmę, kurią jis pasiekė išsiugdydamas tobulą charakterį. Plačiai paplitusi "trejybės" doktrina laiko Jėzų pačiu Dievu. Dievas negali būti gundomas (Jok 1:13) ir negali nusidėti, taigi ir Kristui iš tikrųjų nereikėjo kovoti su nuodėme. Todėl jo gyvenimas žemėje buvo apsimetimas, patiriant žmogiškus išgyvenimus, bet iš tikrųjų nepajuntant žmonių giminės dvasinės ir fizinės dilemos, kadangi jis pats asmeniškai nebuvo jos paveiktas.

Kitam kraštutinumui pasiduoda tokios grupės, kaip mormonai arba Jehovos liudytojai, kurios deramai neįvertina to stebuklo, jog Kristus buvo viengimis Dievo sūnus. Kaip toks jis negalėjo būti angelu arba gimtuoju Juozapo sūnumi. Kai kas teigia, jog Kristaus gyvenimo žemėje metu jo prigimtis buvo tokia pat kaip Adomo prieš šiam nusidedant. Šis požiūris ne tik kad negali būti paremtas Biblija, bet jis dar neįvertina ir to dalyko, jog Adomą Dievas sutvėrė iš dulkių, kai tuo tarpu Jėzus buvo sutvertas Dievui pradėjus jį Marijos iščiose. Taigi nors Jėzus ir neturėjo žmogiškojo tėvo, bet visais kitais atžvilgiais jis buvo pradėtas ir gimė taip kaip ir mes. Daug žmonių negali priimti to, kad žmogus su mūsų nuodėminga prigimtimi galėtų turėti tobulą charakterį. Būtent šis faktas yra rimta kliūtis tikram tikėjimui Kristumi.

Nelengva patikėti, kad Jėzus turėjo mūsų prigimti bet buvo nenuodėmingo charakterio ir *visada* įveikdavo pagundas. Norint tvirtai suprasti ir įtikėti tikrąjį Kristų, reikia daug nagrinėti jo tobulo gyvenimo aprašymus Evangelijose ir gretinti juos su daugeliu kitų vietų Biblijoje, kurios atmeta jo buvimą Dievu. Daug lengviau yra pripažinti, jog jis buvo pats Dievas, ir todėl savaime tobulas. Bet toks požiūris - tai tiesiog nepagarba didingai pergalei, kurią Jėzus pasiekė prieš nuodėmę ir žmogiškąją prigimtį.

Jis turėjo žmogiškąją prigimtį; Jis turėjo visus mūsų nuodėmingus polinkius (Žyd 4:15), bet jis nugalėjo juos atsiduodamas Dievo keliams ir ieškodamas Jo pagalbos nuodėmei įveikti. Šią pagalbą Dievas mielai suteikdavo, netgi tokia, kad "Dievas (būdamas) Kristuje, sutaikino su savimi pasaulį" per Savo paties Sūnų (2 Kor 5:19).

8.2 SKIRTUMAI TARP DIEVO IR JĖZAUS

Turi būti išlaikyta tiksli pusiausvyra tarp tų eilučių Biblijoje, kurios parodo koku laipsniu Dievas buvo Kristuje, ir tų, kurios išryškina jo žmogiškumą. Pastarosios eilutės neleidžia bibliškai pagrįsti idėjos, jog Jėzus - tai pats Dievas, "pačio Dievo pats Dievas", kaip klaidingai teigia Trejybės doktrina. (Frazė "pačio Dievo pats Dievas" buvo naudojama Nikėjos susirinkime 325 m. po Kr., kur pirmą kartą buvo paskelbta mintis apie Dievo trejybiškumą; ji buvo nežinoma ankstyviesiems krikščionims). Žodžio "trejybė" nėra Biblijoje. 9 skyriuje bus toliau gilinamasi į visišką Kristaus pergalę kovoje su nuodėme ir Dievo vaidmenį tame. Prieš pradėdami nagrinėti šiuos klausimus prisiminkime, jog išgelbėjimas priklauso nuo to, ar teisingai mes suprantame tikrąjį Jėzų Kristų (Jn 3:36; 6:53; 17:3). Teisingai supratę

jo pergalę prieš nuodėmę ir mirtį, mes galime pasikrikštyti į Kristų, šitaip tapdami šio išgelbėjimo dalininkais.

Vienas iš aiškiausių Dievo ir Jėzaus santykių apibendrinimų yra randamas 1 Tim 2:5 : "*Vienas* yra Dievas, *ir* vienas Dievo žmonių *Tarpininkas* - *žmogus* Kristus Jėzus". Apmąstant išskirtus žodžius galima padaryti sekančias išvadas:

- Kadangi yra tik *vienas* Dievas, tai Jėzus negali būti Dievu; juk jeigu Tėvas yra Dievas ir Jėzus taip pat Dievas, tada yra du Dievai. Bet "mes turime tik vieną Dievą, Tėvą" (1 Kor 8:6). Taigi Dievas Tėvas yra vienintelis Dievas. Todėl negali egzistuoti savarankiška būtybė, vadinama "Dievas Sūnus", kaip klaidingai teigia trejybės doktrina. Senasis Testamentas taip pat vaizduoja Jahvę, vieną Dievą, kaip tėvą (pvz. Iz 63:16; 64:8).
- Šalia šio vieno Dievo dar yra tarpininkas, žmogus Kristus Jėzus - "*ir* vienas... Tarpininkas". Tas žodis "ir" parodo skirtumą tarp Kristaus ir Dievo.
- Kristus yra "Tarpininkas", tai reiškia, kad jis yra lyg ir arbitras, užtarėjas. Užtarėjas / tarpininkas tarp nuodėmingo žmogaus ir nenuodėmingo Dievo pats negali būti nenuodėmingu Dievu; tai turėtų būti nenusidedantis žmogus su nuodėminga žmogiška prigimtimi. "*Žmogus* Kristus Jėzus" nepalieka mums abejonių dėl šio išaiškinimo teisingumo. Netgi rašydamas po Jėzaus užžengimo Paulius nekalba apie "Dievą Kristų Jėzų".

Ne kartą mums primenama, jog "Dievas ne kaip žmogus" (Sk 23:19; Oz 11:9); bet Kristus buvo "žmogaus sūnus", kaip jis dažnai vadinamas Naujajame Testamente - "Žmogus Kristus Jėzus". Jis buvo "Aukščiausiojo Sūnus" (Lk 1:32). Dievas yra Aukščiausiasis, ir tik Jis turi galutinę didybę, o Jėzus, būdamas "Aukščiausiojo *Sūnus*", negali būti pačiu Dievo asmeniu. Jau iš žodžių Tėvas ir Sūnus, kurie vartojami kalbant apie Dievą ir Jėzų, yra aišku, jog jie nėra vienas ir tas pats. Sūnus gali turėti tam tikrą panašumą į savo tėvą, bet jie nėra vienas ir tas pats asmuo, ir negali būti vienodo amžiaus.

Greta šito yra visa eilė skirtumų tarp Dievo ir Jėzaus, kurie aiškiai parodo, jog Jėzus nebuvo pats Dievas:

DIEVAS

JĖZUS

"Dievas negali būti gundomas" (Jok 1:13).□ Kristus buvo "kaip ir mes visaip mėgintas (gundytas)" (Žyd 4:15).

Dievas negali mirti - Jis nemirtingas pagal savo prigimtį (Ps 90:2; 1 Tim 6:16).□ Kristus buvo miręs trys dienas (Mt 12:40; 16:21).□

□ Žmonės negali matyti Dievo (1 Tim 6:16; Iš 33:20).□ Žmonės matė Jėzų ir lietė jį (1 Jn 1:1 tai pabrėžia).

Kai esame gundomi, mes turime pasirinkti tarp nuodėmės ir paklusnumo Dievui. Dažnai mes pasirenkame nepaklusti Dievui; Kristus taip pat turėjo tokį pasirinkimą, bet visada išlikdavo paklusnus. Taigi jis turėjo galimybę nusidėti, nors iš tikrųjų nekada to nepadarė. Neįmanoma nė pagalvoti, jog Dievas galėtų kaip nors nusidėti. Kaip matėme, 2 Sam 7:12-16 Dovydui pažadėtas palikuonis neabejotimai yra Kristus. 14 eilutėje kalbama apie Kristaus galimybę nusidėti: "*Je*i jis padarys ką neteisingai, aš jį sudrausiu".

8.3 Jėzaus prigimtis

Žodis "prigimtis" reiškia tai, kuo mes iš prigimties esame savo esmėje. Kaip išsiaiškinome 1 skyriuje, Biblijoje kalbama tik apie dvi prigimtis - Dievo ir žmogaus. Pagal prigimtį Dievas nemiršta, negali būti gundomas ir t.t. Akivaizdu, kad gyvendamas žemėje Kristus neturėjo Dievo prigimties. Todėl jis turėjo vien tik žmogiškąją prigimtį. Iš žodžio "prigimtis" apibrėžimo turėtų būti aišku, jog Kristus negalėjo vienu metu turėti dviejų prigimčių. Būtinai reikėjo, kad Kristus būtų gundomas kaip mes (Žyd 4:15). Sėkmingai įveikdamas gundymus jis pelnė mums atleidimą. Pikti troškimai, sudarantys mūsų gundymo pagrindą, kyla iš mūsų vidaus (Mk 7:15-23), iš mūsų žmogiškosios prigimties (Jok 1:13-15). Todėl reikėjo, kad Kristus turėtų žmogiškąją prigimtį ir galėtų patirti bei įveikti šias pagundas.

Štai kaip plačiai tas išdėstyta Žyd 2:14-18:

"Kadangi vaikų (mūsų) kraujas ir kūnas (žmogiška prigimtis) bendri, tai ir jis (Kristus) lygiomis juos pasiėmė, kad mirtimi sunaikintų... velnią... Juk iš tiesų jam rūpėjo ne angelai, o Abraomo palikuonys (jų prigimtis). Todėl jis turėjo visu kuo tapti panašus į brolius, kad būtų gailestingas ir ištikimas Dievui vyriausiasis kunigas ir galėtų permaldauti už žmonių nuodėmes. Pats iškentęs bandymus, jis gali padėti tiems, kurie yra bandomi".

Šiose eilutėse ypatingai pabrėžiama, jog Jėzus turėjo žmogiškąją prigimtį: "*ir jis lygiomis juos pasiėmė*" (Žyd 2:14). Net trys žodžiai šioje frazėje atkreipia dėmesį į šį faktą. Žyd 2:16 panašiai teigiama Kristų neturėjus angeliškos prigimties, kadangi jis buvo Abraomo palikuonis, kuris atėjo atnešdamas išgelbėjimą daugybei tikinčiųjų, tapsiančių Abraomo palikuonimis. Taigi Kristus privalėjo turėti žmogiškąją prigimtį. "Jis turėjo *visu kuo* tapti panašus į brolius" (Žyd 2:17), tam kad Dievas galėtų dovanoti mums atleidimą per Kristaus auką. Todėl sakyti Jėzų nebuvus pilnai žmogiškos prigimties reiškia nežinoti Kristaus gerosios naujienos pačių pagrindų.

Kada krikštyti tikintieji nusideda, jie gali maldoje kreiptis į Dievą, išpažindami per Kristų savo nuodėmes (1 Jn 1:9); Dievas žino, jog Kristus taip pat būdavo gundomas nusidėti, kaip ir jie, bet likdavo tobulas ir įveikdavo tas pačias pagundas, kurių neįveikė jie. Dėl šito "Dievas Kristuje" gali mums atleisti (Ef 4:32). Todėl yra nepaprastai svarbu suprasti, jog Kristus buvo gundomas kaip ir mes, o kad tai būtų įmanoma, jis privalėjo turėti žmogiškąją prigimtį. Kaip aiškiai teigiama Žyd 2:14, tai tapo įmanoma, nes Kristus prigimtis buvo "kraujas ir kūnas". "Dievas yra Dvasia" (Jn 4:24) pagal prigimtį, ir nors fiziškai Jis turi kūną, bet kaip "Dvasia" yra bekūnis (Lk 24:39). Tuo tarpu Kristaus prigimtis - "kūnas", taigi gyvendamas žemėje jis jokiū būdu negalėjo turėti Dievo prigimties.

Visos ankstesnės žmonių pastangos laikytis Dievo žodžio, t.y. pilnai įveikti pagundą, žlugdavo. Todėl Dievas "atsiuntė savo Sūnų nuodėmingo kūno pavidalu ir nuodėmei įveikti pasmerkė nuodėmę kūne" (Rom 8:3).

"Nuodėmė" reiškia mums būdingą polinkį nusidėti, kurį mes turime iš prigimties. Mes jau esame ne kartą davę jam valią ir toliau taip darome, o "atpildas už nuodėmę yra mirtis". Kad išeiti iš šios keblios padėties žmogui reikėjo išorinės pagalbos. Pats jis vargu ar galėjo pasiekti tobulumą; juk nebuvo ir nėra kūno galioje atpirkti kūną. Todėl Dievas įsikišo ir davė mums Savo Sūnų "nuodėmingo kūno pavidalu" su visom tom paskatom nusidėti, kurias ir mes turime. Kitaip nei kiti žmonės, Kristus įveikė visas pagundas, nors kaip ir mes Jis turėjo panašią galimybę suklysti bei nusidėti. Rom 8:3 Kristaus žmogiška prigimtis apibūdinama kaip "nuodėmingas kūnas". Šiek tiek aukščiau Paulius sako, jog "kūne negyvena gėris", nes kūnui yra būdinga maištauti prieš paklusnumą Dievui (Rom 7:18-23). Po šių žodžių dar nuostabiau yra skaityti Rom 8:3 apie Kristaus "nuodėmingą kūną". Jėzus sėkmingai įveikė tą kūną, o būtent dėl to mes ir turime galimybę išsigelbėti nuo savo kūno. Jėzus puikiai suvokė savo prigimties nuodėmingumą. Į jį kartą buvo kreiptasi žodžiais "Gerasis Mokytoju" manant, jog jis buvo "geras" arba tobulas iš prigimties. Jėzus atsakė: "Kam vadini mane geru? Niekas nėra geras tik vienas Dievas" (Mk 10:17,18). Kitai progai pasitaikius žmonės pradėjo liudyti apie jo didybę dėl visos eilės nepaprastų stebuklų, kuriuos jis buvo padaręs. Bet Jėzus tuo nesinaudojo, nes "gerai visus pažindamas, jais nepasitikėjo. Jam nereikėdavo, kad kas paliudytų apie žmogų. Jis pats žinojo kas yra žmogaus viduje" (Jn 2:23-25). Puikiai pažindamas žmogiškąją prigimtį ("jis pats žinojo kas yra žmogaus viduje")

Kristus nenorėjo pats asmeniškai būti žmonių giriamas dėl kokių nors savo nuopelnų, nes jis žinojo, kokia bloga buvo jo prigimtis.

8.4 Jėzaus žmogiškumas

Evangelijos pateikia daug pavyzdžių, iš kurių matyti, jog Jėzus tikrai turėjo žmogišką prigimtį. Aprašoma, kaip būdamas nuvargęs jis turėjo prisėsti ir atsigerti iš šulinio (Jn 4:6). "Jėzus pravirko" mirus Lozoriui (Jn 11:35). Jo galutinių kančių aprašymas turėtų būti daugiau negu pakankamas jo žmogiškumo įrodymas: "Dabar mano siela sukrėsta" prisipažino jis, kai meldėsi prašydamas Dievo išgelbėti jį nuo mirties ant kryžiaus (Jn 12:27). Jis "meldėsi: 'Mano Tėve, jeigu įmanoma teaplenkia mane ši (kančių ir mirties) taurė. Tačiau ne kaip aš noriu, bet kaip tu'" (Mt 26:39). Taigi kai kuriais atvejais Kristaus troškimai ir valia skyrėsi nuo Dievo valios.

Visą savo gyvenimą Kristus buvo pavadęs savo valią Dievo valiai ruošdamasis galutiniam kryžiaus išbandymui. "Iš savęs aš nieko negaliu daryti. Aš teisiu, kaip girdžiu, ir mano teismas teisingas, nes aš ieškau ne savo valios, bet valios to, kuris mane yra siuntęs" (Jn 5:30). Skirtumas tarp Kristaus valios ir Dievo valios pakankamai aiškiai įrodo, jog Jėzus nebuvo Dievas.

Iš mūsų tikimasi, kad per savo gyvenimą mes augsime Dievo pažinime, besimokydami iš mums tenkančių išbandymų. Čia Jėzus yra mūsų didysis pavyzdys. Kaip ir mes, jis iš karto neturėjo pilno Dievo pažinimo, išieško jame. Nuo vaikystės "Jėzus augo išmintimi, metais ir malone Dievo ir žmonių akyse" (Lk 2:52). "Vaikelis augo ir stiprėjo, jis darėsi pilnas išminties" (Lk 2:40). Šios dvi eilutės sugretina Kristaus fizinį augimą ir jo dvasinį vystymąsi; jis augo ir fiziškai, ir dvasiškai. Tai būtų neįmanoma, jei "Sūnus yra Dievas", kaip remdamasis "Trejybės" dogma teigia Atanazo Tikybos išpažinimas. Netgi savo gyvenimo pabaigoje Kristus prisipažino nežinąs tikslaus savo antrojo atėjimo laiko, nors Tėvas žinąs (Mk 13:32).

Paklusnumo Dievo valiai mes visi turime mokytis tam tikrą laiką tarpą. Kristus taip pat turėjo mokytis praklusti Tėvo valiai, kaip ir kiekvienas sūnus. "Būdamas Sūnus, jis savo kentėjimuose išmoko klusnumo, ir *pasidareš* tobulas (t.y. dvasiškai subrendęs) visiems, kurie jo klauso, tapo amžinojo išganymo priežastimi" dėl savo pilno ir išbaigto dvasinio brandumo (Žyd 5:8,9). Fil 2:7,8 eil. (plačiau išaiškintos 27 Papildyme) aprašo tą patį Jėzaus dvasinio augimo procesą, pasiekiantį kulminaciją jam mirštant ant kryžiaus. Jis "*apiplėšė* pats savo, *priimdamas* tarno išvaizdą... jis *nusižemino* tapdamas klusnus... iki kryžiaus mirties". Čia vartojami žodžiai parodo, kaip Jėzus sąmoningai ėjo pirmyn savo dvasiniame vystymesi, vis labiau ir labiau nusižemindamas, kol galiausiai mirdamas ant kryžiaus *tapo* "klusnus" Dievo troškimams. Taigi teisingai priimdamas savo kentėjimus jis "*pasidareš* tobulas".

Iš to matyti, jog Jėzus turėjo pats sąmoningai siekti teismo; jokių būdu jis nebuvo Dievo verčiamas tą daryti, nes tada jis būtų tiesiog marionetė. Jėzus iš tiesų mylėjo mus, ir dėl šios priežasties atidavė savo gyvybę ant kryžiaus. Nebūtų prasmės nuolat akcentuoti Kristaus meilę mums, jei mirti ant kryžiaus jį būtų privertęs Dievas (Ef 5:2,25; Apr 1:5; Gal 2:20). Jeigu Jėzus būtų Dievu, jis neturėtų kito pasirinkimo, kaip tik būti tobulam ir vėliau mirti ant kryžiaus. Bet kaip tik tai, kad Jėzus *turėjo* tą pasirinkimą, įgalina mus suvokti jo meilę ir užmegzti asmeninius santykius su juo.

Būtent dėl Kristaus pasiryžimo laisvanoriškai atiduoti savo gyvybę Dievas šitaip juo gėrėjosi: "Tėvas myli mane, nes aš guldau savo gyvybę... Niekas neatima jos iš manęs, bet aš pats ją laisvai atiduodu" (Jn 10:17,18). Sunku būtų suprasti, kodėl Dievui taip patiko Kristaus laisvanoriškas paklusnumas, jei Jėzus buvo Dievas, įgavęs gyvenimui žemėje žmogaus išvaizdą vien tik tam, kad simboliškai parodyti kažkokį ryšį su nuodėmingu žmogumi (Mt 3:17; 12:18; 17:5). Šie Tėvo pasigėrėjimo Sūnaus paklusnumu aprašymai pakankamai gerai įrodo, jog Kristus turėjo galimybę nepaklusti, bet sąmoningai pasirinkdavo paklusnumą.

Ar Kristui reikėjo išgelbėjimo

Dėl savo žmogiškosios prigimties Jėzus patirdavo nedidelius negalavimus, nuovargį ir t.t., kaip ir mes. Taigi jeigu jis nebūtų miręs ant kryžiaus, jis vistiek būtų miręs dėl kokios nors kitos priežasties, pvz. nuo senatvės. Iš to matyti, jog Dievui reikėjo Jėzų išgelbėti nuo mirties. Puikiai tą suprasdamas, Jėzus "siuntė prašymus bei maldavimus su balsiu šauksmu ir ašaromis į tą (Dievą), kuris jį galėjo išgelbėti nuo mirties, ir buvo išklaustytas dėl savo pagarbumo" (Žyd 5:7). Taigi Kristus turėjo maldauti Dievą išgelbėjimo nuo mirties, ir šis faktas atmeta bet kokią galimybę teigti, jog Jėzus buvo Dievo asmuo. Po Kristaus prisikėlimo "mirtis jam nebeturi galios" (Rom 6:9); iš to galima numanyti, kad prieš prisikėlimą turėjo.

Daugelyje psalmių pranašaujama apie Jėzų; jei Naujajame Testamente kalbant apie Kristų iš kokios nors psalmės cituojamos kelios eilutės, tai būtų visai pagristas dalykas pripažinti, jog daugelyje kitų eilučių iš tos pačios psalmės irgi kalbama apie jį. Yra daug vietų, kur pabrėžiama, kad Kristui reikėjo gauti išgelbėjimą iš Dievo:

- Ps 91:11,12 cituojama kalbant apie Jėzų Mt 4:6. Ji pranašauja, kaip Dievas suteiks Jėzui išgelbėjimą: "Aš pasotinsiu jį ilgu amžiumi (t.y. amžinuoju gyvenimu), ir duosiu jam matyti mano išgelbėjimą".
- Ps 69:21 kalba apie Kristaus nukryžiovimą (Mt 27:34); visa psalmė aprašo Kristaus mintis ant kryžiaus: "Gelbėk mane, Dieve... prisiartink prie mano sielos ir atpirk ją... tegu gina mane tavo pagalba, Dieve" (1,19,30 eil.).
- Ps 89 komentuoja Dievo pažadus dėl Kristaus, duotus Dovydui. 27 eil. pranašauja apie Jėzų: "Jis šauks mane (Dievą): 'Tu mano Tėvas, mano Dievas ir mano išgelbėjimo uola'".

Dievas išgirdo Kristaus maldas, kuriose buvo prašoma išgelbėjimo. Viena svarbiausių Naujojo Testamento temų yra ta, kad *Dievas* prikėlė Jėzų ir pašlovino jį nemirtingumu:

- "*Dievas* prikėlė Jėzų... *Dievas* išaukštino jį savo dešine kaip vadą ir išgelbėtoją" (Apd 5:30,31).
- "*Dievas* pašlovino savo tarną Jėzų... kurį *Dievas* prikėlė iš numirusių" (Apd 3:13,15).
- "Tą Jėzų *Dievas* prikėlė" (Apd 2:24,32,33).
- Jėzus pats visa tai pripažino prašydamas Dievo pašlovinti jį (Jn 17:5 plg. 13:32; 8:54).

Jeigu Jėzus buvo pats Dievas, tada visi šie akcentai tampa nesuprantami, kadangi Dievas negali mirti. Jėzui nereikėtų išgelbėjimo, jei jis būtų Dievas. Būtent Dievas išaukštino Jėzų, o tai rodo Dievo viršenybę ir skirtumą tarp Dievo ir Jėzaus. Kristus jokiū būdu negalėjo būti "pats ir amžinasis Dievas su dviem... prigimtim... Dieviškąja ir žmogiškąja", kaip teigia pirmas iš 39 Anglijos Bažnyčios Straipsnių. Pagal pačią šio žodžio reikšmę bet kokia būtybė gali turėti tik vieną prigimtį. Drįstame manyti pateikę daugiau negu pakankamai įrodymų, jog Kristus turėjo mūsų žmogiškąją prigimtį.

8.5 Dievo ir Jėzaus tarpusavio santykiai

Dievas prikėlė Jėzų, ir tai verčia mus apmąstyti Dievo ir Jėzaus tarpusavio santykius. Jeigu jie yra "vienodai lygūs... vienodai amžini", kaip teigia trejybės doktrina, tada jų santykiai turėtų būti kaip lygaus su lygiu. Mes jau esame pateikę daugiau negu pakankamai įrodymų, kad šiuo atveju taip nėra. Santykiai tarp Dievo ir Kristaus primena santykius tarp vyro ir žmonos: "Kiekvieno vyro galva yra Kristus, moters galva - vyras, o Kristus galva - Dievas" (1 Kor 11:3). Kaip vyras yra žmonos galva, taip ir Dievas yra Kristaus galva, nors jie vieningai siekia tų pačių tikslų, o taip turėtų būti ir tarp vyro ir žmonos. Šitaip "Kristus (yra) Dievo" (1 Kor 3:23), kaip ir žmona priklauso vyrui.

Dievas Tėvas dažnai vadinamas Kristaus Dievu. Ne tik Kristaus mirtingo gyvenimo žemėje metu, bet ir po Kristaus užžengimo į dangų Dievas aprašomas kaip mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Dievas ir Tėvas (1 Pt 1:3; Ef 1:17), ir šis faktas rodo, jog tokie santykiai tarp jų egzistuoja ir *dabar*. Trejybės šalininkai kartais aiškina, kad tik jo gyvenimo žemėje metu apie Kristų kalbama kaip apie žemesnį už Dievą. Naujojo Testamento laiški buvo paršyti praėjus nemažai metų po Kristaus užžengimo į dangų, bet vis tiek juose apie Dievą kalbama kaip apie Kristaus Dievą ir Tėvą. Jėzus vis dar tebelaiiko Tėvą savuoju Dievu.

Apraiškimas, paskutinė Naujojo Testamento knyga, buvo parašyta praėjus mažiausiai 30 metų po Kristaus pašlovinimo ir užžengimo, bet ir joje apie Dievą kalbama kaip apie Kristaus Dievą ir Tėvą (Apr 1:6). Prikeltas ir pašlovinintas Kristus šioje knygoje paskelbė tikintiesiems įvairius dalykus. Jis kalba apie savo Dievo šventovę, savo Dievo vardą, savo Dievo miestą (Apr 3:13). Tai įrodo, kad netgi dabar Jėzus galvoja apie Tėvą kaip apie savo Dievą ir todėl jis (Jėzus) nėra Dievas.

Jėzaus mirtingo gyvenimo žemėje metu jo santykiai su Tėvu buvo panašūs. Jis kalbėjo apie užžengimą "pas savo Tėvą ir jūsų Tėvą, pas savo Dievą ir jūsų Dievą" (Jn 20:17). Ant kryžiaus Jėzus parodė savo žmogiškumą iki galo: "Mano Dieve, mano Dieve, kodėl mane apleidai?" (Mt 27:46). Neįmanoma būtų suprasti šių žodžių, jeigu juos ištartų pats Dievas. Jau tas faktas, jog Jėzus meldėsi į Dievą su "balsiu šauksmu ir ašaromis" savaime parodo tikrąją jų santykių prigimtį (Žyd 5:7; Lk 6:12). Akivaizdu, kad Dievas negali maldoje kreiptis į save patį, o Kristus netgi dabar maldoje užtaria mus prieš Dievą (Rom 8:26,27; plg. 2 Kor 3:18).

Kaip pademonstravome, mirtingo gyvenimo žemėje metu Kristaus santykiai su Dievu iš esmės nesiskyrė nuo dabartinių. Kristus laikė Dievą savuoju Tėvu bei Dievu ir maldoje kreipdavosi į Jį; tas pats yra ir dabar, po Kristaus prisikėlimo ir užžengimo. Gyvendamas žemėje Kristus buvo Dievo tarnu (Apr 3:13,26; Iz 42:1; 53:11). Tarnas vykdo šeimininko valią ir jokia būdu nėra lygus su savo šeimininku (Jn 13:16). Kristus pabrėžė, jog visa jo turima galia ir valdžia buvo iš Dievo, o ne iš jo paties: "Iš savęs aš nieko negaliu daryti... aš ieškau valios to, kuris mane yra siuntęs (Dievo)... Sūnus nieko negali daryti iš savęs" (Jn 5:30,19).

Papildymas 27: "Turėdamas Dievo prigimtį"

"Jėzus... turėdamas Dievo prigimtį, godžiai nesilaikė savo lygybės su Dievu, bet apiplėšė pats savo, priimdamas tarno išvaizdą" (Fil 2:5-11). Remiantis šiomis eilutėmis įrodinėjama, jog Jėzus buvo Dievas, bet gimimo metu tapo žmogumi. Jei tas tiesa, tada viskas, kas pateikta 7 ir 8 skyriuose, taip pat turi būti aiškinama kažkaip kitaip. Dristame teigti, jog negalima vienos eilutės priešpastatyti bendrai Biblijos mokymo kryptims. Reikšminga tai, kad čia yra praktiškai *vienintelė* Biblijos vieta, kuria remiantis galima kažkaip nušviesti "trūkstamą grandį" trejybės šalininkų aiškinime - kaip Jėzus, būdamas Dievu Danguje, tapo kūdikiu Marijos iščiose. Tolesne analize siekiama parodyti, ką šios eilutės reiškia iš tikrųjų.

1. Šioje ištraukoje yra nemažai atrodytų visai nereikšmingų frazių, kurios akivaizdžiai prieštarauja trejybės idėjai:

- a) "Todėl ir *Dievas* jį (Jėzų) išaukštino ir *padovanojo* jam vardą" (9 eil.). Taigi Jėzus neišaukštino pats savęs; tai padarė Dievas. Todėl jis nebuvo išaukštintas, kol Dievas jam to nepadarė jo prisikėlimo metu.
- b) Visas Kristaus nusizeminimo procesas ir po to sekęs išaukštinimas turėjo pasitarnauti "*Dievo Tėvo* šlovei" (11 eil.). Todėl Dievas Tėvas nėra lygus su Sūnum.

2. Būtina atidžiai išnagrinėti šių eilučių kontekstą. Paulius nepradeda tiesiog iš niekur nieko kalbėti apie Jėzų. Šiek tiek aukščiau, Fil 1:27, Paulius pradeda nuo aiškinimo apie mūsų *minčių*, mūsų *nusistatymo* svarbą. Tas aiškinimas toliau pratęsamas 2 skyriaus pradžioje: "Laikysitės vienos *minties*, turėsite vienokią meilę, santaiką ir sutarimą... žiūrėkite kiekvienas ne savo naudoms, bet kitų. Būkite tokio *nusistatymo* kaip Kristus Jėzus" (Fil 2:2-5). Taigi Paulius kalba apie tai, kaip yra svarbu turėti tokias *mintis*, tokį *nusistatymą* kaip Jėzaus, kuris pasireiškia nuolankiai su atsidavimu tarnaujant

kitiems. Todėl ir po to sekančiose eilutėse aiškinama apie Jėzaus parodytą nuolankų nusistatymą, o ne kalbame apie kokį nors prigimties pakeitimą.

3. Jėzus turėjo "Dievo prigimtį". Kaip išsiaiškinome 8.3 poskyryje, Jėzaus prigimtis buvo žmogiška, taigi čia negali būti teigiama, jog Kristus turėjo dievišką prigimtį. Šios eilutės vertimas šičia nėra visiškai tikslus. (Tiksliau būtų: "turėdamas Dievo išvaizdą"). Tarp kitko, reikia pastebėti, jog daugelis šiuolaikinių vertimų, skirtų "lengvam skaitymui", ne visada perteikia tikslią graikiško teksto reikšmę, ir kai kada pateikia atpasakojimą, o ne vertimą. Fil 2:5-8 yra geras šito pavyzdys. Kaip ten bebūtų, tai nereiškia, jog norime sumenkinti jų vertę kitais atžvilgiais.

Žodis "prigimtis", arba tiksliau "išvaizda" (graikiškai "morphe") čia nereiškia esminės, nekintančios prigimties. Tai matyti iš Fil 2:7, kur sakoma, jog Kristus priėmė "tarno išvaizdą". Jis turėjo Dievo išvaizdą, bet prisiėmė tarno išvaizdą. Tarno nekintanti, esminė prigimtis nė kiek nesiskiria nuo bet kurio kito žmogaus prigimties. Išlaikydami harmoniją su kontekstu, mes galime drąsiai išaiškinti šį dalyką taip - nors Jėzus buvo tobulas ir turėjo visiškai tokias pat mintis ir nusistatymą kaip Dievas, bet jis buvo pasiryžęs elgtis kaip tarnas. Keliolika eilučių žemiau Paulius skatina mus "*panašiai* kaip jis (Kristus) numirti (Fil 3:10). Taigi mes turime įgauti "morphe", arba "išvaizdą", kurią Kristus pademonstravo mirdamas. Tai negali reikšti, jog mes turime įgauti prigimtį, kurią jis tada turėjo, kadangi mes jau turime žmogišką prigimtį. Mes neturime keistis, kad įgautume žmogišką prigimtį. Bet mes turime pakeisti savo mąstyseną, kad galėtume įgauti "morphe", arba nusistatymą, kurį Kristus turėjo mirdamas.

Graikiškas žodis "morphe" reiškia atvaizdas, atspaudas ar panašumas. Apie žmones kalbama, kad jie "*dedąsi* maldingi (išoriškai, t.y. demonstruoja tokią "morphe"; 2 Tim 3:5). Gal 4:19 aiškinama, kaip tikinčiuosiuose "išryškės Kristaus *atvaizdas* ("morphe")". Turėdamas tobulą charakterį ir tobulai dievišką mąstyseną bei nusistatymą, Jėzus turėjo "Dievo prigimtį", arba tiksliau "Dievo išvaizdą" ("morphe"). Dėl šito jis galėjo manyti kažkuria prasme esąs lygus Dievui. Ir vis dėlto Jėzus nelaikė savo lygybės su Dievu kažkuo, ko reikėtų "godžiai laikytis". Jei šis vertimas teisingas, jis visiškai atmeta teoriją, jog Jėzus buvo Dievas. Pagal šį vertimą išeina, kad Jėzus nė akimirka nesizavėjo mintimi būti lygiam su Dievu; jis žinojo esąs Dievo valdžioje.

4. Kristus "apiplėšė pats save". Čia daroma užuomina į pranašystę apie jo nukryžiuojimą Iz 53:12 : "Jis atidavė save mirčiai". Jis priėmė "tarno išvaizdą" elgdamasis su savo pasekėjais kaip tarnas (Jn 13:14), ir tas labiausiai išryškėjo jam mirštant ant kryžiaus (Mt 20:28). Iz 52:14 pranašaujama apie Kristaus kančias ir sakoma, kad ant kryžiaus "jo *išvaizda* buvo nežmoniškai sudarkyta, o jo *pavidalas* nebepanašus į žmogų". Vis didėjantis nusizėminimas, net "iki mirties, iki kryžiaus mirties" vystėsi jame visą gyvenimą ir taip pat jam mirštant, bet ne gimstant. Kaip išsiaiškinome, šių eilučių kontekstas turi ryšį su Jėzaus *nusistatymu* ir *mintimis*, kurių nuolankumas mums buvo ir yra sektinas pavyzdys. Todėl ir šiose eilutėse turi būti kalbama Jėzaus gyvenimą žemėje, su mūsų žmogiška prigimtimi, ir aiškinama apie tai, kaip jis nusizėmino, kad mums padėtų, nepaisydamas to, jog jo nusistatymas ir mintys buvo visiškai kaip Dievo.

5. Jeigu Kristus savo prigimtimi buvo Dievas, o vėliau apleido tai ir prisiėmė žmogišką prigimtį, kaip kad bando šias eilutes interpretuoti trejybės šalininkai, tada gyvendamas žemėje Jėzus nebuvo "pats Dievas"; bet trejybės šalininkai vis tiek tiki jį buvus Dievu. Visa tai atskleidžia prieštaravimus, kurie atsiranda bandant prisitaikyti prie žmonių sukurtos sąvokos, tokios kaip trejybė.

6. Galiausiai dar šis tas dėl frazės "*turėdamas* Dievo prigimtį". Graikiškas žodis, verčiamas žodžiu "turėdamas", nereiškia "turėdamas pagal kilmę, nuo amžinybės". Tas pats graikiškas žodis vartojamas Apd 7:55 kalbant apie Steponą, kuris buvo "*kupinas* Šventosios Dvasios". Jis buvo kupinas Šventosios Dvasios tuo momentu ir dar kažkiek laiko prieš tai; bet jis nebuvo *visada* kupinas jos. Daugiau panašių pavyzdžių galima rasti Apd 2:30 bei Gal 2:14. Todėl savo gyvenimo žemėje metu "turėdamas Dievo prigimtį" Kristus tiesiog turėjo tokį nusistatymą ir mintis kaip Dievas; tai visiškai nereiškia, kad visa tai jis turėjo nuo pradžių pradžios.

8 SKYRIUS: KLAUSIMAI

1. Ar Biblija moko, kad Dievas yra trejybė?
2. Išvardinkite trys skirtumus tarp Dievo ir Jėzaus.
3. Kuriais žemiau išvardintais punktais Jėzus skyrėsi nuo mūsų?
  - a) Jis niekada nenusidėdavo
  - b) Jis buvo paties Dievo viengimis sūnus
  - c) Jis niekada negalėjo nusidėti
  - d) Dievas privertė jį būti teisiu.
4. Kuriais žemiau išvardintais punktais Jėzus buvo panašus į Dievą?
  - a) Gyvendamas žemėje Jis turėjo Dievo prigimtį
  - b) Jis turėjo tobulą charakterį kaip Dievas
  - c) Jis žinojo tiek pat kiek Dievas
  - d) Jis buvo tiesiogiai lygus Dievui.
5. Kuriais žemiau išvardintais punktais Jėzus buvo panašus į mus?
  - a) Jis patyrė visas mūsų pagundas ir žmogiškus išgyvenimus
  - b) Jis nusidėdavo kol buvo mažas vaikas
  - c) Jam reikėjo išgelbėjimo
  - d) Jis turėjo žmogišką prigimtį
6. Kurie iš žemiau išvardintų teiginių yra teisingi?
  - a) Jėzus turėjo tobulą prigimtį ir tobulą charakterį
  - b) Jėzus turėjo nuodėmingą prigimtį, bet tobulą charakterį
  - c) Jėzus tuo pat metu buvo ir Dievas, ir žmogus
  - d) Jėzus turėjo tokią pačią prigimtį, kaip Adomas iki nusidėjimo
7. Ar Jėzus turėjo galimybę nusidėti?

9 SKYRIUS

JĖZAUS DARBAI

9.1 JĖZAUS PERGALĖ

Ankstesniame skyriuje parodėme, kad Jėzus turėjo mūsų žmogiškąją prigimtį ir buvo gundomas nusidėti kaip ir mes. Skirtumas tarp jo ir mūsų yra tas, jog jis visiškai nugalėjo nuodėmę; nors ir turėdamas nuodėmingą *prigimtį*, jis visada demonstruodavo tobulą *charakterį*. Vis didėjantis šio stebuklo suvokimas turėtų mums nepaliaujamai teikti įkvėpimo. Naujajame Testamente nuolat pabrėžiamas Kristaus charakterio tobulumas:

- Mes žinome Jį buvus "kaip ir mes visai mėginta, tačiau nenusidėjusi" (Žyd 4:15).
- Jis "nepažino nuodėmės". "Nėra jame nuodėmės" (2 Kor 5:21; 1 Jn 3:5).
- "Jis nepadarė nuodėmės ir jo lūpose nerasta klastos" (1 Pt 2:22).
- Sakoma jį buvus "šventą, nekaltą, tyrą, atskirtą nuo nusidėjėlių" (Žyd 7:26).

Iš Evangelijų aprašymų matyti, jog Kristaus amžininkai pripažindavo iš jo asmenybės trykstantį tobulumą, pastebimą žodžiuose ir veiksmuose. Piloto žmona pripažino jo teisumą ir nekaltumą (Mt 27:19), kareivis romėnas, stebėjęs kabančio ant kryžiaus Kristaus elgesį, taip pat turėjo pripažinti: "Iš tiesų šitas žmogus buvo teisingas!" (Lk 23:47). Anksčiau savo gyvenime Jėzus metė žydams iššūkį klausdamas: "Kas iš jūsų gali įrodyti mane nusidėjus?" (Jn 8:46). Atsakymo nebuvo.

Dėl savo tobulo charakterio Jėzus buvo Dievo apsireiškimo kūne (1 Tim 3:16); jis veikė ir kalbėjo taip, kaip tai darytų Dievas, jei taptų žmogumi. Taigi jis buvo tobulas Dievo atspindys - "neregimojo Dievo *atvaizdas*" (Kol 1:15). Todėl mirtingiems žmonėms nėra reikalo materialiu regėjimu matyti Dievą. Kaip Jėzus paaiškino: "Kas yra matęs mane, yra matęs Tėvą! Tad kaip tu gali sakyti: 'Parodyk mums (t.y. mūsų materialioms akims) Tėvą?'" (Jn 14:9).

Mums, gyvenantiems nuodėmingame pasaulyje ir kamuojamiems savo pačių nuodėmingos prigimties, yra sunku pajusti ir įvertinti Kristaus dvasinės viršenybės pilnumą ir didybę; sunku patikėti, jog žmogus su mūsų prigimtimi galėtų savo charakteryje pilnai atskleisti Dievo teisumą. Tam reikia daugiau tikro tikėjimo negu teologinės idėjos, esą Kristus buvo pačiu Dievu, priėmimui; todėl suprantama, kodėl klaidingos trejybės ir "Kristaus dieviškumo" doktrinos yra tokios populiaros - juk jas labai lengva priimti.

Kristus turėjo mirti, nes turėjo mūsų prigimtį. Per Mariją jis buvo Adomo palikuonis, o visi Adomo vaikai turi mirti (1 Kor 15:22). Visi Adomo palikuonis turėjo mirti dėl nuodėmės, nepaisant jų asmeninio teisumo: "Mirtis valdė... dėl vieno žmogaus (Adomo) nusidėjimo turėjo mirti daugelis... teismas virto pasmerkimu (mirčiai) dėl vieno (Adomo) kaltės... vieno žmogaus neklusnumu daugelis *tapo* nusidėjėliais", ir todėl turėjo mirti (Rom 5:14-19 plg. 6:23). Būdamas Adomo palikuonimi Kristus "*tapo*" nusidėjėliu ir todėl turėjo mirti, kaip ir visi Adomo palikuonys, kurie dėl jo nuodėmės buvo pripažinti nusidėjėliais, vertais mirties. Dievas nepakeitė šios taisyklės, Jis leido Kristui ją patirti. "Ta, kuris nepažino nuodėmės, jis (Dievas) dėl mūsų pavertė nuodėme" (2 Kor 5:21).

Neskaitant Jėzaus, visi kiti Adomo palikuonis nusipelno šios bausmės, nes mes visi esame nusidėję asmeniškai. Jėzus turėjo mirti, nes dėl jo žmogiškos prigimties jam taip pat galiojo Adomo palikuonims tekęs prakeikimas. Bet pats asmeniškai jis nebuvo padaręs nieko, verto mirties, todėl "Dievas jį prikėlė išvadudamas iš mirties kankynės, nes buvo neįmanoma, kad jis liktų mirties grobis" (Apd 2:24). Evangelija kalba apie Jėzų Kristų "šventumo Dvasia per prisikėlimą iš numirusių pristatytą galingu Dievo Sūnumi" (Rom 1:4). Taigi Kristus buvo šlovingai prikeltas būtent dėl savo tobulo charakterio, dėl savo "šventumo dvasios".

Kristus mirė ant kryžiaus ne *vien tik* dėl to, jog turėjo žmogišką prigimtį. Jis noriai atidavė savo tobulą gyvenimą kaip dovaną mums; Jis parodė savo meilę mums mirdamas "už mūsų nuodėmės" (1 Kor 15:3), ir žinodamas, kad per savo mirtį pelnys mums išgelbėjimą nuo nuodėmių (Ef 5:2,25; Apr 1:5; Gal 2:20). Būdamas tobulas, Jėzus galėjo nugalėti nuodėmės pasekmes šitaip tapdamas pirmuoju prisikėlusiu iš numirusių ir apdovanotu nemirtingumu asmenim. Todėl panašią prisikėlimo ir apdovanojimo viltį turi visi, kas susitapatino su Kristumi per krikštą ir savo gyvenime seka juo. Tame glūdi Kristaus prisikėlimo didybė ir svarba. Šitaip Dievas "laidavo", kad mes būtume prikelti ir teisiami (Apd 17:31), ir jei nuoširdžiai sekėme Kristaus pavyzdžiu, tapsime jo prisikėlimo dalininkais, "*žinodami* (užtikrintai), kad tasai, kuris prikėlė Viešpatį Jėzų, taip pat ir mus prikels su Jėzumi" (2 Kor 4:14; 1 Kor 6:14; Rom 6:3-5). Kaip nusidėjėliai mes nusipelnome mirties (Rom 6:23). Bet dėl Kristaus tobulo gyvenimo, paklusnumo iki mirties ir prisikėlimo Dievas, sutinkamai su visais Savo principais, gali mums *padovanoti* amžinąjį gyvenimą.

Mūsų nuodėmių pasekmės pašalinti Dievas mums "įskaito teisumą" (Rom 4:6) jei mes tikime Jo pažadais dėl išgelbėjimo. Kaip žinome, atpildas už nuodėmę - mirtis, todėl jei tikrai tikime, kad Dievas išgelbės mus nuo šito, tada mes taip pat turime tikėti, jog Jis įskaitys mums teisumą, nors mes ir nesame teisiais. Kristus buvo tobulas; jei iš tikrųjų esame *Kristuje*, Dievas gali žvelgti į mus lyg mes būtume tobuli, nors asmeniškai mes ir nesame tokie. Dievas Kristų "dėl mūsų pavertė nuodėme, kad mes *jame* taptume Dievo teisumu" (2 Kor 5:21), o *Kristuje* mes esame krikšto dėka, jei savo gyvenime sekame Kristaus pavyzdžiu. Taigi esantiems "Kristuje Jėzuje" jis "tapo... teisumu, pašventimu ir atpirkimu" (1 Kor 1:30,31); todėl sekanti eilutė skatina mus garbinti Kristų už jo pasiektus didingus dalykus: "Joje (Evangelijoje) apsieiškia Dievo teisingumas (teisumas) iš tikėjimo" (Rom 1:17). Taigi šių dalykų žinojimas yra būtinas tikros Evangelijos supratimui.

Visa tai tapo įmanoma Kristaus prisikėlimo dėka. Jis yra naujos dvasinės šeimos "pirmgimis", o tą šeimą sudarys tie, kas Kristaus pasiekimų dėka gaus nemirtingumą ir Dievo prigimtį (1 Kor 15:20; Kol 1:18 plg. Ef 3:15). Dėl Kristaus prisikėlimo Dievas gali nuteisinti tikinčiuosius Kristuje, nes jie apvelkami jo teisumu. Rom 4:25 kalba apie "Viešpatį Jėzų, paaukotą dėl mūsų nusikaltimų ir prikeltą mums nuteisinti", o šis žodis reiškia "padaryti teisiais".

Norint iš tikrųjų įsitikinti, kad Dievas gali mus nuteisinti lyg mes būtume tobuli, reikia sąmoningo, apmąstyto tikėjimo šiais dalykais. Kristus gali pastatyti mus prie teismo krasės "savo šlovės akivaizdoje... *nesuteptus*", kad mes taptume "jo akyse šventi, tyri ir nekalti" (Jud 24 eil.; Kol 1:22 plg Ef 5:27). Turint omenyje mūsų nuodėmingą prigimtį ir nuolatines dvasines nesėkmes, reikia tvirto tikėjimo norint pasikliauti šiais dalykais. Tam nepakanka tiesiog pakelti ranką evangelizavimo susirinkime ar teoriškai pritarti vienai ar kitai doktrinai.

Tik tinkamo krikšto į Kristų dėka mes galime būti "Kristuje" apvilkti jo teisumu. Per krikštą mes susijungiame su jo mirtimi ir prisikėlimu (Rom 6:3-6), o šių dalykų dėka mes "nuteisinami" ir išlaisvinami iš nuodėmių (Rom 4:25).

Nuostabūs dalykai, aptarti šiame poskyryje, yra nepasiekiami, jei mes nesame pakrikštyti. Krikšto metu mes susijungiame su Kristaus krauju, pralietu ant kryžiaus; tikintieji "išplovė savo apsiaustus ir juos išbaltino Avinėlio krauju" (Apr 7:14). Tada jie simboliškai apvelkami balta drobe, simbolizuojančia jiems "įskaitytą" Kristaus teisumą (Apr 19:8). Šie balti rūbai gali būti suteršti dėl mūsų nuodėmių (Jud 23 eil.); kai tas atsitinka po krikšto, mes vėl turime švariai juos išplauti Kristaus krauju prašydami Dievą atleidimo per Kristų.

Iš to seka, kad po krikšto mes ir toliau turime stengtis išlaikyti gautus palaiminimus. Reikia kasdien skirti kelias minutes savianalizei ir maldoje nuolat ieškoti atleidimo. Nuolankiai tą darydami mes būsim tikri, kad apvilkti Kristaus teisumu pateksime į Dievo Karalystę. Kiekvienas iš mūsų turi stengtis likti *Kristuje* iki savo mirties ar iki Kristaus sugrįžimo, "neturėdamas nuosavo teisumo... bet turėdamas teisumą iš tikėjimo Kristumi, einantį iš Dievo, paremtą tikėjimu" (Fil 3:9).

Nuolat kartojama, kad teismus įskaitomas dėl *tikėjimo*, taigi išgelbėjimo mes jokiū būdu negalime užsidirbti patys; išgelbėjimas gaunamas per malonę: "Jūs gi esate išgelbėti malone per tikėjimą, ir ne iš savęs, bet tai yra Dievo dovana, ir ne darbais" (Ef 2:8,9). Kaip nuteisinimas bei teismus, taip ir išgelbėjimas yra dovanos (Rom 5:17). Todėl bet kokią darbą krikščioniškoje tarnyboje mes turėtume daryti iš dėkingumo Dievui už tai, ką Jis mums padarė - nuteisino per Kristų šitaip suteikdamas mums galimybę išsigelbėti. Mirtinai pavojinga yra teigti, jog būsim išgelbėti dėl darbų. Taip mąstydami mes paprasčiausiai negausime išgelbėjimo; juk tai yra *dovana*, kurios negalime užsidirbti, su meile atliekami darbai tiktai išreiškia mūsų gilų dėkingumą. Tikras tikėjimas neišvengiamai turi darbus kaip priedą (Jok 2:17).

9.2 JĖZAUS KRAUJAS

Labai dažnai Naujajame Testamente teigiama, jog mes išgelbėjami ir nuteisinami Jėzaus krauju (pvz. 1 Jn 1:7; Apr 5:9; 12:11; Rom 5:9). Norėdami suvokti Kristaus kraujo svarbą, mes turime suprasti Biblijos principą, kad "kiekvieno kūno gyvybė yra kraujuje" (Kun 17:14). Kūnas negali gyventi be kraujo; todėl jis simbolizuoja gyvybę. Tai paaiškina šių Kristaus žodžių tinkamumą: "Jei nevalgysite Žmogaus Sūnaus kūno ir negersite jo kraujo, neturėsite savyje gyvybės!" (Jn 6:53).

Nuodėmė baigiasi mirtimi (Rom 6:23), t.y. gyvybę nešančio kraujo praliejimu. Todėl izraelitai nusidėję kiekvieną kartą turėdavo pralieti kraują, kas primindavo jiems, jog nuodėmė baigėsi mirtimi. "Taip pat bemaž viskas pagal (Mozės) įstatymą apvaloma krauju, ir be kraujo praliejimo nėra (nuodėmių) atleidimo" (Žyd 9:22). Todėl Adomo ir Ievos iš figmedžio lapų pasidaryti apdarai buvo nepriimtini; vietoj to Dievas nužudė gyvulį ir iš jo kailio padarė apdarus jų nuodėmei uždengti (Pr 3:7,21). Taip pat ir Abelio paaukoti gyvuliai buvo priimti mieliau už Kaino auką iš žemės vaisių, mat Abelis suprato tą dalyką, kad be kraujo praliejimo negalima tinkamai prisitarti prie Dievo ir gauti atleidimą (Pr 4:3-5).

Šie įvykiai byloja apie nepaprastą Kristaus kraujo svarbą. Ypač aiškiai tai išpranašauta Velykų (Paskhos arba Perėjimo - žr. Iš 12:11) įvykiuose, kada norėdama išsigelbėti nuo mirties Dievo tauta turėjo patepti avinėlio krauju durų staktas. Šis kraujas liudijo apie Jėzaus kraują, kuriuo mes turime apsišlakstyti. Prieš Kristaus atėjimą žydai už savo nuodėmes turėjo aukoti gyvulių aukas pagal Mozės įstatymą. Bet šis gyvulių kraujo praliejimas turėjo tik mokomąją reikšmę. Už nuodėmę baudžiama mirtimi (Rom 6:23); neįmanoma, kad žmogus galėtų nužudyti gyvulį, jo mirtimi pakeisdamas savąją arba pasinaudodamas juo kaip tikru savo atstovu. Aukojamas gyvulys nesuvokdavo kas gera, o kas bloga; taigi jis negalėdavo pilnai atstoti žmogaus: "Juk neįmanomas dalykas, kad jaučių ir ožių kraujas panaikintų nuodėmes" (Žyd 10:4).

Todėl kyla klausimas: Kodėl žydai nusidėję turėdavo aukoti gyvulius? Įvairius atsakymus į šį klausimą Paulius susumuoja Gal 3:24: "Taigi įstatymas buvo mūsų auklėtojas, vedęs į Kristų". Gyvuliai, žudomi kaip aukos už nuodėmes, turėjo būti be dėmės ir be kliaudos (Iš 12:5; Kun 1:3,10 ir t.t.). Jie buvo tarsi pranašystė apie Kristų, avinėlį "be kliaudos ir dėmės" (1 Pt 1:19). Taigi tų gyvulių kraujas *simbolizavo* Kristaus kraują. Jie būdavo priimami kaip aukos už nuodėmes, kadangi, kaip Dievas žinojo, tai liudijo apie būsimąją tobulą Kristaus auką. Dėl šito Dievas galėjo atleisti nuodėmes Savo žmonėms, gyvenusiems prieš Kristaus atėjimą. Jo mirtis "atpirko pirmojoje Sandoroje (t.y. galiojant Mozės įstatymui - Žyd 8:5-9) padarytus nusikaltimus" (Žyd 9:15). Visos pagal Įstatymą paaukotos aukos liudijo apie Kristų, tobulą auką už nuodėmę, kuris "pasirodė amžių pabaigoje, kad savo auka sunaikintų nuodėmę" (Žyd 9:26; 13:11,12; Rom 8:3 plg. 2 Kor 5:21).

Kaip išsiaiškino 7.3 poskyryje, visas Senasis Testamentas, ir ypač Mozės Įstatymas, pranašavo apie Kristų. Galiojant Įstatymui, prisiartinti prie Dievo buvo galima per vyriausiąjį kunigą; jis tarpininkavo tarp Dievo ir žmonių galiojant Senajai Sandorai, kaip ir Kristus yra Naujosios Sandoros tarpininkas (Žyd 9:15). "Įstatymas skirdavo vyriausiais kunigais žmones su silpnybėmis, o... priesaikos žodis paskyrė amžiams tobulą Sūnų (Žyd 7:28). Patys būdami nusidėjėliai, šie kunigai negalėjo gauti žmonėms tikro atleidimo. Gyvuliai, kuriuos jie aukodavo už nuodėmes, iš tikrųjų nepakeisdavo nusidėjėlių. Tam reikėjo tobulo asmens, kuris visais atžvilgiais atstotų nuodėmingą žmogų ir galėtų paaukoti priimtina auka už nuodėmę, kad žmonės galėtų pasinaudoti ta auka susijungdami su ja. Taip pat reikėjo tobulo vyriausiojo kunigo, iškentusio bandymus bei gundymus ir todėl galinčio užjausti žmones, kuriems jis tarpininkauja.

Jėzus puikiai atitinka šiuos reikalavimus - "Mums ir priderėjo turėti tokį vyriausiąjį kunigą: šventą, nekaltą, tyrą" (Žyd 7:26). Jam nereikia nuolat atnašauti aukas už savo nuodėmes, ir jis daugiau nemiršta (Žyd 7:23,27). Šito šviesoje Raštai taip apibūdina Kristų kaip mūsų kunigą: "Todėl jis per amžius gali išgelbėti tuos, kurie per jį eina prie Dievo. Jis amžinai gyvas, kad juos užtartų" (Žyd 7:25). Kristus, kaip mūsų idealus vyriausiasis kunigas, turėjo žmogišką prigimtį, todėl "jis sugeba užjausti nežinančius ir klystančius, nes *ir pats* yra apgaubtas silpnumo" (Žyd 5:2). Tai primena kitą teiginį apie Kristų, kuris sako, jog "*ir jis lygiomis*" prisiėmė žmogišką prigimtį (Žyd 2:14).

Kaip žydų vyriausieji kunigai tarpininkaudavo tik Dievo tautai, Izraeliui, taip ir Kristus yra tik dvasinio Izraelio Kunigas - t.y. tų, kurie pakrikštyti Kristuje ir supranta tikrąją Evangeliją. Jį mes turime kaip "didį kunigą *Dievo namams*", kuriuos sudaro tie, kas turėdami tikrąją Evangelijos viltį atgimė per krikštą (1 Pt 2:2-5). Todėl nuostabių Kristaus kunigystės privalumų suvokimas turėtų mus paskatinti pasikrikštyti į Jį; be šito Jis negali mums tarpininkauti.

Pasikrikštyje į Kristų, mes turėtume uoliai stengtis pilnai pasinaudoti Kristaus kunigyste; iš tikrųjų mums taip pat tenka ir tam tikros pareigos, į kurias turime atsižvelgti savo gyvenime. "Tad per jį visuomet atnašaukime Dievui šlovinimo auką" (Žyd 13:15). Vykdydamas Savo planą Dievas tam ir padarė Kristų mūsų kunigu; todėl mes turėtume visuomet garbinti Dievą naudodamiesi priėjimu prie Jo, kurį mes turime per Kristų. Žyd 10:21-25 išvardina eilę pareigų, kurias mes turime Kristui būnant mūsų vyriausiojo kunigu: "Mes turime ir didį kunigą Dievo namams:

1. "Todėl ateikime (prie Dievo) su tyra širdimi ir giliu tikėjimu, apvalę širdis nuo nešvarios sąžinės ir nuplovę kūną švariu vandeniu!" Supratę Kristaus kunigystę mes turėtume pasikrikštyti į Jį ("nuplovę kūną"), ir niekada neturėtume leisti nešvariai sąžinei atsirasti mummyse. Jei tikime Kristaus atpirkimu, tada jo aukos dėka mes suvienijami su Dievu.
2. "Išlaikykite nepajudinamą vilties išpažinimą". Mes neturėtume nukrypti nuo tikrojo mokymo, kurio dėka įgyjome Kristaus kunigystės supratimą.
3. "Sergėkime vieni kitus, skatindami mylėti... Neapsileiskime lankyti savųjų susirinkimo". Mes turėtume noriai bendrauti su tais, kas supranta Kristaus kunigystę ir naudojami ja; ypač tinka susirinkimas bendravimo apeigoms, kurių metu mes prisimename Kristaus auką (žr. 11.3.5 poskyrį).

Suvokę šiuos dalykus mes turėtume įgauti nuolankaus pasitikėjimo tuo, kad tikrai pasieksime išgelbėjimą, jei esame pakrikštyti ir liekame Kristuje: "*Todėl visiškai pasitikėdami* artinkimės prie malonės sosto, kad patirtume gailėstingumą ir rastume malonę gauti pagalbą deramu laiku" (Žyd 4:16).

9.3 ATNAŠA UŽ MUS IR UŽ SAVE

Žydų vyriausiasis kunigas turėdavo atnašauti aukas pirma už savo nuodėmes, paskui už tautos (Žyd 5:1-3). Kristaus auka turėjo tokią pačią dvilypę struktūrą. Nors Jėzus pats asmeniškai nebuvo padaręs jokių nuodėmių, bet vis tiek dėl jo žmogiškos prigimties jam reikėjo išgelbėjimo nuo mirties. Ši

išgelbėjimą Dievas suteikė taip pat dėl Kristaus aukos; taigi mirdamas Jėzus gavo išgelbėjimą sau ir taip pat suteikė mums galimybę išsigelbėti. Daugelis eilučių Biblijoje kalba apie tai.

Šiame poskyryje pateikiamas visas sąrašas eilučių, įrodančių, jog Kristaus auka buvo reikalinga tiek jam pačiam, tiek ir mums. Čia pateikiama daug daugiau medžiagos, negu jos reikia šio dalyko patvirtinimui; bet aš manau, kad norint tinkamai suprasti mūsų Viešpaties žmogiškumą yra nepaprastai svarbu suvokti šią temą. Pabaigę šią knygą jūs galbūt kada nors ateityje panorėsite giliau apmąstyti šiuos dalykus, todėl visa ši medžiaga čia ir pateikiama.

– Vyriausiasis kunigas "turi atnašauti aukas tiek už tautos nuodėmes, tiek ir už savo... Taip pat ir Kristus" šiuo atžvilgiu buvo panašus į Mozės įstatymo vyriausiąjį kunigą (Žyd 5:3,5). Graikiškas žodis, išverstas kaip "turi" konkrečiau reiškia "turi (piniginę) skolą", taigi mūsų Viešpats užmokėjo išpirką tiek už save, tiek ir už mus. Tą padaryti jis privalėjo būtent dėl savo žmogiškos prigimties (Žyd 5:3). Tai nereiškia, jog jis turėjo kažkokių asmeninių nuodėmių, kurias jam reikėjo atpirkti. Būtinai reikia tą pabrėžti. Mes buvome atpirkti jo aukos krauju, ir jis pats taip pat.

- Kristui "nereikia, kaip kitiems vyriausiesiems kunigams, kasdien atnašauti aukas pirma už savo nuodėmes, paskui už tautos, nes jis tai *atliko* vieną kartą" (Žyd 7:27). Neabejotina, kad Paulius čia užakcentuoja panašumą tarp dvilypės kunigo aukos ir Kristaus aukos. Žyd 9:7 (plg. 12,25 eil.) tai vėl pakartojama. Skirtumas yra tas, jog Kristus atliko tą vieną kartą, o vyriausiasis kunigas turėdavo daryti kasmet. Jei skirtumas būtų toks, kad Kristus atnašavo savo auką tik už kitus žmones, tai tas tikrai būtų pabrėžta. Atkreipkite dėmesį, jog Kristaus auka buvo ir už jo paties "nuodėmes", kurios skyrėsi nuo žmonių nuodėmių; jo "nuodėmės" - tai ne tos mūsų nuodėmės, kurias jis sau prisiėmė, nes pagal panašumą su vyriausiuoju kunigu, už mus jis atnašavo atskirą auką. Jėzus turėjo tobulą, nenuodėmingą charakterį, todėl "nuodėmėmis" čia tik kitaip pavadinama nuodėminga žmogiška prigimtis. Perkeltine prasme, metonimiškai, apie priežastį (nuodėmingą prigimtį) kalbama kaip apie pasekmę. Bet reikia parbrėžti dar kartą, jog mūsų Viešpats buvo tobulas ir jo negalima apkaltinti nuodėme.

- Dievas "amžinosios Sandoros krauju (t.y. Kristaus krauju) išvedęs iš numirusių didįjį avių Ganytoją - mūsų Viešpatį Jėzų" (Žyd 13:20). Taigi mūsų Viešpats buvo ir Ganytojas, ir pjaunama avis, nes jis leidosi nužudomas, o dėl jo kraujo Dievas jį prikėlė; lygiai taip pat jis buvo tiek atnaša, tiek kunigas.

- Čia puikiai tinka Zch 9:9 žodžiai: "Štai tavo Karalius (Jėzus) ateina tau teisus ir gelbėtojas (kitas galimas vertimas - "išgelbėtas)". Šie du galimi vertimai leidžia suprasti, jog išgelbėdamas save mūsų Viešpats išgelbėjo ir mus. Kryžiaus auka Jėzus atpirko savo prigimtį *tam, kad* galėtų gauti atpirkimą mums. Neprotinga būtų mąstyti apie Jo mirtį išleidus iš akių jos tikslą - mūsų išgelbėjimą.

- Būtina suvokti, jog visi nurodymai dėl kraujo praliejimo aukojant įstatymo numatytas gyvulių aukas vienaip ar kitaip siejasi su Krisaus auka. Vieną kartą metuose ant altoriaus, kuris simbolizuoja Kristų, buvo atliekamas permaldavimas krauju (Iš 30:10), ir lygiai taip pat Kristus savo atnaša pašventino pats save. Iš tiesų padangtė ir viskas, kas buvo joje, vaizdavo Kristų ir turėjo būti apvaloma krauju (Žyd 9:23). Visa materialinė padangtės įranga nebuvo padariusi jokių nuodėmių, nors jinai ir turėjo būti apvaloma, nes turėjo ryšį su nuodėme. Taip yra ir su mūsų Viešpačiu. Net pats vyriausiasis kunigas prieš pradėdamas eiti pareigas turėjo būti apšlakstomas krauju, taigi ir Kristus turėjo atnašauti savąją auką, kad Danguje galėtų pradėti tarnybą mūsų labui.

Nors Jėzus atliko permaldavimą už save, bet tai nereiškia, jog jis pats buvo nusidėjėlis. Asmeninės aukos už nuodėmę atnašavimas ne visada reiškia, kad aukotojas nusidėjo (pvz. pagal Kun 12 skyrių moteris turėjo tą daryti po gimdymo).

9.4 JĖZUS - MŪSŲ ATSTOVAS

Kaip matėme, aukojami gyvuliai negalėjo visapusiškai atstovauti nuodėmingiems žmonėms. Tuo tarpu Jėzus buvo mūsų atstovas, "todėl jis turėjo visu kuo tapti panašus į brolius" (Žyd 2:17). "Reikėjo, kad Dievo malone už kiekvieną jis paragautų mirties" (Žyd 2:9). Kai mes nusidedame (pvz. pykstame), Dievas gali mums atleisti, jei mes esame "Kristuje" (Ef 4:32). Tada Dievas gali sulyginti mus su Kristumi, kuris kaip ir mes taip pat buvo gundomas nusidėti (pvz. supykti), bet įveikė visas pagundas. Todėl Dievas gali atleisti mūsų nuodėmę (pvz. pyktį), nes būdami Kristuje mes apvelkami jo teisumu. Taigi pasinaudodamas Kristumi kaip mūsų atstovu, Dievas gali mums parodyti Savo malonę nepažeisdamas Savo teisingumo.

Jei Jėzus būtų Dievu, tada jo prigimtis nebūtų išimtinai žmogiška, taigi jis negalėtų mums atstovauti. Tai dar vienas pavyzdys to, kad viena klaidinga idėja veda prie kitos. Dėl šito teologai yra išplėtoję daug painių teorijų Kristaus mirčiai paaiškinti. Nuo tiesos nuklydusiame krikščioniškame pasaulyje yra paplitęs požiūris, jog žmogus dėl savo nuodėmių tapo skolingas Dievui ir pats niekaip negalėjo apmokėti tų skolų. Tada Kristus panaikino kiekvieno tikinčiojo skolą savo krauju, pralietu ant kryžiaus. Daugelis pamokslininkų evangelistų tą išdėsto maždaug taip: "Mes tarsi buvome išrikiuoti prie sienos, ir velnias galėjo mus nušauti kiekvieną akimirka. Tada įsikišo Jėzus; vietoj mūsų velnias nušovė jį, taigi dabar mes esame laisvi".

Šios įmantrios teorijos neturi tvirto biblinio pagrindo. Jose randamas akivaizdus prieštaravimas, nes jei Kristus mirė *vietoj* mūsų, tada mes neturėtume mirti. Bet mes tebeturime žmogišką prigimtį, ir vis tiek turėsime mirti; galutinis išgelbėjimas nuo nuodėmės ir mirties ateis tik po teismo, kada mes būsime apdovanoti nemirtingumu. Mes negavome šito Kristui mirus. Kristaus mirtis sunaikino velnią (Žyd 2:14), o ne velnias nužudė jį.

Jeigu Kristus apmokėjo skolą savo krauju, tada išgelbėjimas tampa dalyku, kuris mums teisėtai priklauso. Jei mes suprantame Kristaus auką kaip skolos apmokėjimą, tai išleidžiame iš akių tą faktą, kad išgelbėjimą gauname kaip dovaną Dievo malonės ir atleidimo dėka. Dar įrodinėjama, jog piktas Dievas nusiramino pamatęs materialų Jėzaus kraują. Bet juk mums atgailaujant Dievas kaip mūsų atstovą pirmiausia mato Savo Sūnų, kuriuo mes stengiamės sekti, o ne mus pačius, naudojančius Kristaus kraują kaip kokį talismaną. Daugelyje "krikščioniškų" giesmių ir dainų randama neįtikėtina daug neteisingo mokymo apie šį dalyką. Muzikos pagalba į žmonių galvas įkalama daug klaidingų idėjų, visiškai pamirštant protingą, Biblija pagrįstą mokymą. Mes visada turime saugotis tokio smegenų praplovimo.

Liūdna, bet paprastų žodžių "Kristus numirė už mus" (Rom 5:8) prasmė nepaprastai iškraipoma. Jais remiantis teigiama, jog Kristus numirė vietoj mūsų. Yra visa eilė sąlyčio taškų tarp Rom 5 ir 1 Kor 15 (pvz. Rom 5:12 - 1 Kor 15:21; Rom 5:17 - 1 Kor 15:22). Žodžius "Kristus numirė už *mus*" (Rom 5:8) atitinka žodžiai "Kristus numirė už mūsų *nuodėmes*" (1 Kor 15:3). Jo mirties dėka mums atsirado galimybė gauti nuodėmių atleidimą; būtent ta prasme "Kristus numirė už mus". Žodis "už" nebūtinai reiškia "vietoj"; Kristus numirė "už mūsų nuodėmes", o ne "vietoj jų". Dėl šito Kristus gali "melstis už" mus (Žyd 7:25 žr. A. Vėliaus leid.) - ne "vietoj" mūsų. "Už" nereiškia "vietoj" taip pat ir Žyd 10:12 bei Gal 1:4.

9.5 JĖZUS IR MOZĖS ĮSTATYMAS

Jėzus buvo tobula auka už nuodėmę ir idealus vyriausiasis kunigas, galintis iš tikrųjų gauti mums atleidimą, todėl senoji tvarka su gyvulių atnašavimu ir vyriausiais kunigais buvo panaikinta po Kristaus mirties (Žyd 10:5-14). "Juk besikeičiant kunigybei (nuo levitų pereinant Kristui), būtinai keičiasi ir įstatymas" (Žyd 7:12). Kristus tapo "kunigu ne kūniško įstatymo teise (t.y. žmogus galėdavo gauti kunigybę vien dėl savo priklausymo Levio giminei), bet nenykstanto gyvenimo (kuris jam buvo suteiktas dėl jo tobulos aukos) galybe" (Žyd 7:16). Todėl "šitai atšaukiamas ankstesnis (Mozės) įstatymas dėl silpnumo ir bergždžumo,- įstatymas juk nieko dar nepadarė tobulo,- ir (per Kristų) įvedama tvirtesnė viltis" (Žyd 7:18,19).

Iš to aišku, kad Mozės įstatymas pasibaigė Kristui atlikus savąją auką. Kliovimasis žmogiška kunigyste ar tolesnis gyvulių aukų atnašavimas reiškia, kad mes nepriimame Kristaus pasiektos pergalės pilnatvės. Tikėdami tokiais dalykais leidžiame suprasti, jog mes nelaikome Kristaus aukos pakankamai veiksminga ir tikime, kad mūsų nuteisinimui reikalingi darbai, o vien tik tikėjimo Kristumi nepakanka. "Įstatymu niekas nuteisinamas Dievo akyse... nes teisusis (t.y. nuteisintasis) gyvens *tikėjimu*" (Gal 3:11 plg. Hab 2:4). Net jei turėtume geležinę valią, mūsų pačių pastangos paklusti Dievo įstatymų raidei neatneš mums nuteisinimo; kiekvienas šių žodžių skaitytojas jau ne kartą yra sulaužęs tuos įstatymus.

Jei norime laikytis Mozės įstatymo, mes turime stengtis vykdyti jį *visą*. Tie, kas nepaklusta bent vienai jo daliai, yra pasmerkami: "Visiems, kurie remiasi įstatymo darbais, gresia prakeikimas. Parašyta: Prakeiktas kiekvienas, kas ištikimai nesilaiko *visų* įstatymo knygoje surašytų nuostatų ir jų nevykdo" (Gal 3:10). Dėl savo žmogiškos prigimties silpnumo mes nepajėgiame pilnai laikytis Mozės įstatymo, bet Kristaus visiško paklusnumo jam dėka mes esame išlaisvinti nuo bet kokios pareigos jo laikytis. Mūsų išgelbėjimas - tai Dievo dovana per Kristų; jis nepriklauso nuo mūsų asmeninių paklusnumo darbų. "O ko įstatymas nepajėgė, nei jis buvo kūno nusilpnintas, tai įvykdė Dievas. Jis atsiuntė savo Sūnų nuodėmingo kūno pavidalu ir nuodėmei įveikti pasmerkė nuodėmę kūne" (Rom 8:3). Taigi "Kristus mus atpirko iš įstatymo prakeikimo, tapdamas už mus prakeikimu" (Gal 3:13).

Dėl šito iš mūsų daugiau nereikalaujama laikytis jokios Mozės įstatymo dalies. Kaip matėme 3.4 poskyryje, Naujoji Sandora Kristuje pakeitė Senąją Mozės įstatymo Sandorą (Žyd 8:13). Savo mirtimi Kristus "ištrynė mus kaltinantį (dėl mūsų nesugebėjimo pilnai laikytis įstatymo) skolos raštą ir panaikino jį prismeigdamas prie kryžiaus... Niekas tenesmerkia jūsų dėl valgio ar gėrimo (aukų), dėl švenčių, jaunačių ar šabų. Visa tai tėra būsimųjų dalykų šešėlis, o tikrenybė yra Kristus" (Kol 2:14-17). Tas visiškai aišku - dėl Kristaus mirties ant kryžiaus Įstatymas buvo panaikintas, todėl mes turėtume priešintis bet kokiems mėginimams priversti mus laikytis kokios nors jo dalies, pvz. švenčių ir šabo. Kaip ir likęs Įstatymas šie dalykai turėjo liudyti apie Kristų. Po jo mirties išsipildė Įstatymo simbolizuojami dalykai, todėl nėra reikalo ir toliau to laikytis.

Žydai ortodoksai vertė ankstyvąją pirmojo šimtmečio krikščionių bažnyčią laikyti įvairių Įstatymo dalių. Visame Naujajame Testamente nuolat kartojamas perspėjimas su paliepimu priešintis šiems reikalavimams. Viso to akivaizdoje yra keista, jog šiais laikais egzistuoja keletas denominacijų, propaguojančių dalinį paklusnumą Įstatymui. Kaip jau išsiaiškinome anksčiau, vienaip ar kitaip bandant pelnyti išgelbėjimą paklusnumu Įstatymui, reikia laikytis *viso* Įstatymo, kitaip mes automatiškai pasmerkami už nepaklusnumą jam (Gal 3:10).

Kažkuri žmogiškos prigimties dalis turi polinkį siekti nuteisinimo darbais; mes mėgstame jausti, jog kažką *darome* savo išgelbėjimui. Dėl šios prižasties daugumoje krikščioniškų ir nekrikščioniškų religijų yra plačiai paplitę tokie dalykai kaip privaloma dešimtinė, krucifikso nešiojimas, nustatytų maldu kartojimas, tam tikra kūno padėtis meldžiantis ir pan. Mokymas apie išgelbėjimą *vien tik* tikėjimu į Kristų yra beveik išimtinai būdingas tikrai tikrai krikščionybei, kuri remiasi Biblija.

Visame Naujajame Testamente randama daug perspėjimų dėl mėginimo pelnyti išgelbėjimą laikantis tos ar kitos Mozės Įstatymo dalies. Kai kas mokė, jog krikščionis "reikia apipjaustyti ir reikalauti, kad jie laikytųsi Mozės Įstatymo" (Apd 15:5). Jokūbas tikrų tikinčiųjų vardu kategoriškai pasmerkė šią idėją: "kai kurie... asmenys, *mūsų* neigalioji, pasėjo jūsų sielose nerimą ir sąmyšį" (Apd 15:24). Petras taip pat barė tuos, kurie reikalavo paklusnumo Įstatymui: "Tad kam gi gundote Dievą ir kraunate ant mokinių sprando jungą, kurio nei mūsų protėviai, nei mes patys negalėjome panešti? Verčiau tikėkime Viešpaties Jėzaus malone (o ne darbais paklustant įstatymui) būsią išgelbėti kaip ir jie" (Apd 15:10,11). Įkvėpti Pauliaus žodžiai irgi nuoširdžiai pabrėžia tą patį dalyką dar ir dar kartą: "Žmogus nuteisinamas ne įstatymo darbais, bet tik tikėjimu į Jėzų Kristų. Taigi mes įtikėjome Kristų Jėzų, kad būtume nuteisinti Kristaus tikėjimu, o ne įstatymo darbais; nes įstatymo darbais nebus nuteisintas nė vienas žmogus... įstatymu niekas nuteisinamas... kiekvienas jį (Kristų) tikintis nuteisinamas jo dėka nuo viso to, nuo ko nepajėgė jūsų išteisinti Mozės Įstatymas" (Gal 2:16; 3:11; Apd 13:39).

Krikščioniškojo pasaulio nuklydimas nuo tiesos gerai matyti iš daugelio jame praktikuojamų dalykų, besiremiančių Mozės įstatymo elementais. Čia visiškai nepaisoma aukščiau išnagrinėto aiškaus ir

kruopščiai parengto mokymo, kad krikščionys neturėtų laikytis šio Įstatymo, nes jis buvo panaikintas Kristuje. Dabar išnagrinėsime akivaizdesnius atvejus, kur Mozės Įstatymas panaudojamas kaip pagrindas šiuolaikinėms "krikščioniškomis" praktikoms:

Kunigai

Krinta į akis, kad katalikų ir anglikonų bažnyčiose naudojama žmogiška kunigyse paremta tvarka. Romos katalikai prilygina popiežių žydų vyriausiajam kunigui. Yra "*vienas* Dievo žmonių Tarpininkas - žmogus Kristus Jėzus" (1 Tim 2:5). Todėl popiežius ar kunigai negali būti mūsų tarpininkais, kaip kad buvo Senosios Sandoros kunigai. Kristus dabar yra mūsų Vyriausiasis Kunigas Danguje, perduodantis mūsų maldas Dievui.

Biblijoje nėra visiškai jokių įrodymų, kad Dvasia apdovanoti vyresnieji pirmajame amžiuje, pvz. Petras, perdavė savo turėtą valdžią tolesnėms kartoms arba nors popiežiui. Netgi pripažinus tokią galimybę, nėra būdų įrodyti, jog popiežius ir kunigai - tai tie asmenys, kuriems atiteko pirmajame amžiuje vyresniųjų turėta Dvasia.

Po Dvasios dovanų atėmimo visi tikintieji turi vienodas galimybes naudotis Biblijos Dvasia-Žodžiu. Todėl mes visi esame broliai, ir nė vienas iš mūsų nėra dvasiškai aukštesnėje padėtyje už kitus. Iš tikrųjų, *visi* tikri tikintieji krikšto į Kristų dėka yra naujos kunigystės dalininkai, nes jie neša Dievo šviesą į pasaulio tamsybes (1 Pt 2:9). Todėl kai Kristus sugrįžęs įkurs žemėje Dievo Karalystę, jie taps joje karaliais-kunigais (Apr 5:10).

Tarp katalikų paplitusi praktika kreiptis į savo kunigus "Tėve" (žodis "popiežius" taip pat reiškia "tėvas") visiškai nesuderinama su aiškiais Kristaus žodžiais: "Nė vieno savųjų nevadinkite tėvu, nes turite vienintelį Tėvą danguje" (Mt 23:9). Jėzus tikrai draudžia rodyti kokiam nors žmogui kažkokią išskirtinę dvasinę pagarbą, kurios reikalauja šiuolaikiniai kunigai: "O jūs nesivadinkite 'rabi' (mokytojas), nes turite vienintelį Mokytoją (Kristų), o jūs visi esate broliai" (Mt 23:8).

Kunigai, vyskupai ir kiti dvasininkai dėvi išpuoštus apdarus, kurie yra panšūs į tuos, kuriais pagal Mozės Įstatymą turėjo vilkėti žydų kunigai ir vyriausiasis kunigas. Šie rūbai liudijo apie tobulą Kristaus charakterį, ir dabar jie jau yra atlikę savo paskirtį, kaip ir visas likęs Įstatymas. Tikrai apmaudu, kad rūbai, kurie buvo skirti Kristaus didybei šlovinti, dabar naudojami siekiant daugiau garbės juos dėvintiems žmonėms. O juk kai kurie iš tų žmonių prisipažista netikį Kristaus prisikėlimu ar net Dievo egzistavimu.

Dešimtinės mokėjimas

Tai taip pat buvo Mozės Įstatymo dalis (Sk 18:21), pagal kurią žydai turėdavo dovanoti dešimtadalį savo turto kunigiškai Levio giminei. Dabar nėra žmogiškos kunigystės, todėl negali būti ir prievolės mokėti dešimtinę kokios nors bažnyčios vadovams. Vėlgi, viena klaidinga idėja (ši kartą susijusi su kunigais) privedė prie kitos (t.y. dešimtinės mokėjimo). Asmeniškai Dievui *nereikia* mūsų aukų, nes Jam ir taip priklauso viskas pasaulyje (Ps 50:8-13). Mes tik atiduodame Dievui, ką esame gavę iš Jo (1 Krn 29:14). Mums nėra įmanoma pasiekti išgelbėjimą materialių aukų pagalba, pvz. vertinant tai finansiniu atžvilgiu. Išreikšdami padėką Dievui už Jo didžią dovaną mums, mes turėtume aukoti ne vien tik dešimtąją dalį savo pinigų, bet visą savo gyvenimą. Paulius davė šito pavyzdį, iš tikrųjų vykdydamas tai, ką skelbė: "Prašau jus, broliai, aukoti savo kūnus kaip gyvą, šventą, Dievui patinkančią auką, kaip dvasinį Dievo garbinimą" (Rom 12:1).

Mėsa

Žydų Įstatymas tam tikrų rūšių mėsą laikydavo nešvaria, ir šitokio nusistatymo, ypač kiaulienos atžvilgiu, kai kurios denominacijos laikosi šiais laikais. Ant kryžiaus Kristus panaikino Įstatymą, todėl "niekas tenesmerkia jūsų dėl valgio ar gėrimo" (Kol 2:14-16). Mozės įsakymai apie šiuos dalykus buvo pašalinti atėjus Kristui. Juk tai jį simbolizavo "švarus" maistas.

Jėzus aiškiai išdėstė, kad joks maistas negali žmogaus sutepti dvasiškai; tą padaryti gali vien tai, kas išeina iš širdies (Mk 7:15-23). "Taip (sakydamas) jis (Jėzus) paskelbia *visus* valgius esant švarius" (Mk 7:19). To paties buvo pamokytas Petras (Apd 10:14,15), taip pat ir Paulius: "Aš žinau ir esu tikras Viešpatyje Jėzuje, kad nienu nėra savaime netyro" (Rom 14:14). Šiek tiek aukščiau Paulius įrodinėja, jog tam tikrų mėsos rūšių atmetimas rodo dvasinį silpnumą (Rom 14:2). Mūsų nusistatymas mėsos atžvilgiu "negali mūsų priartinti prie Dievo" (1 Kor 8:8). Šios negerovės esmę geriausiai atskleidžia perspėjimas apie tai, kad nuo tieso nuklydę krikščionys mokys žmones "susilaikyti nuo maisto, kurį yra sukūręs Dievas, kad jį su padėka priimtų tikintieji ir pažinusieji tiesą" (1 Tim 4:3).

9.6 ŠABAS

Iš Mozės Įstatymo perimtų dalykų tarp "krikščionių" matyt labiausiai yra paplitusi idėja, kad mes turime laikytis šabo. Kai kurios grupės teigia, jog mes turėtume laikytis žydiško šabo tiksliai taip, kaip nurodyta Įstatyme; daugelis kitų mano, kad krikščionys turėtų pamaldoms išskirti vieną savaitės dieną ir tokia diena dažnai pasirenkamas sekmadienis. Pirmiausia reikia paaiškinti, kad šabas, arba šeštadienis, buvo paskutinė savaitės diena (daugelyje šalių ir dabar savaitė prasideda sekmadieniu, o baigiasi šeštadieniu). Ta dieną Dievas ilsėjosi po šešias dienas trukusio darbo (Iš 20:10,11). Sekmadienis yra pirmoji savaitės diena, todėl nėra teisinga jį švesti kaip šabą. Šabas buvo ypatingas "ženklas tarp manęs (Dievo) ir jų (Izraelio) ir kad jie žinotų, jog aš esu Viešpats, kurs pašventinu juos" (Ez 20:12). Taigi jis nebuvo privalomas pagonims (ne žydams).

Kaip žinome, Kristaus mirtimi ant kryžiaus Mozės Įstatymas buvo panaikintas, todėl dabar nėra reikalo laikytis šabo, ir taip pat bet kokios kitos šventės, pvz. Kristaus mirties dienos (Kol 2:14-17). Paulius perspėja pirmuosius krikščionis, kurie vėl sugrįžo prie Mozės Įstatymo ir ėmė laikytis kai kurių jo dalių, pvz. šabo: "Kaipgi jūs galite grįžti prie menkų ir vargingų pradmenų, kuriems ir vėl norite vergauti?! Jūs laikotės dienų (pvz. šabo), mėnesių, laikotarpių, metų (t.y. žydiškų švenčių)... Aš tikrai baiminuosi dėl jūsų: kad kartais nebūčiau veltui triūsęs jūsų labui" (Gal 4:9-11). Taigi bandant pasiekti išgelbėjimą šabo laikymusi galima susilaukti rimtų pasekmių. Aišku, kad šabo laikymasis nėra svarbus išgelbėjimui: "Vienas mato skirtumą tarp vienos ir kitos dienos (dvasinio reikšmingumo atžvilgiu), o kitam jos visos vienodos. Kiekvienas tegul elgiasi pagal savo įsitikinimą. Kas daro skirtumą tarp dienų, daro tai Viešpačiui" (Rom 14:5,6).

Dėl šito galime suprasti, kodėl nėra parašyta, jog pirmieji krikščionys laikėsi šabo. Iš tikrųjų, rašoma, kad jie susitikinėdavo "*pirmą* savaitės dieną", t.y. sekmadienį: "Pirmą savaitės dieną, mums susirinkus laužyti duonos..." (Apd 20:7). Kad tai buvo plačiai paplitusi praktika matyti iš Pauliaus žodžių tikintiesiems Korinte, kuriais patariama rinkliavą daryti "kas pirmąją savaitės dieną" (1 Kor 16:2), t.y. jų įprastinio susitikimo tą dieną metu. Parašyta, jog visi tikintieji yra kunigai (1 Pt 2:9), o jie buvo atleisti nuo šabo laikymosi (Mt 12:5).

Jei norime laikytis šabo, turime daryti tą tinkamai; jau esame išsiaiškinę, kad yra labai pavojinga laikytis Mozės Įstatymo dalinai, nes už tai gresia prakeikimas (Gal 3:10). Išgelbėjimas pasiekiamas laikantis Kristaus įstatymo, o ne Mozės. Izraeliui nebuvo leista dirbti jokio darbo per šabo dieną: "Kas dirbtų joje darba, bus užmuštas". Dar jiems buvo paliepta: "Nekursite ugnies šabato dienomis visuose savo butuose", todėl tą dieną jiems buvo uždrausta virti maistą (Iš 35:2,3; 16:23). Žmogus, kuris rinko malkas šabo dieną ir matyt ruošėsi kurenti ugnį, už tai buvo nubaustas mirtimi (Sk 15:32-36). Todėl denominacijos, kurios moko, jog šabo laikymasis yra privalomas jų nariams, turėtų bausti mirtimi tuos savo narius, kurie sulaužo šabą. Tada taip pat neturėtų būti verdamas maistas ar naudojama ugnis bet koku pavidalu - pvz. automobilių varikliuose, šildymo sistemoje ir t.t. Žydai ortodoksai šiais laikais rodo pavyzdį, kaip reikėtų elgtis per šabą: visą dieną jie būna patalpose išeidami kur nors tik dėl religinių priežasčių, ir patys asmeniškai neužsiima virimu, vairavimu ir t.t. Dauguma "krikščionių", bandančių laikytis šabo, nė iš tolo jiems neprilygsta tame.

Dažnai įrodinėjama, kad šabo laikymasis buvo vienas iš dešimties Mozei duotų įsakymų, taigi nors visas likęs Mozės Įstatymas panaikintas, bet šių dešimties įsakymų laikymasis tebėra privalomas.

Septintosios dienos adventistai skiria "moralinį įstatymą", sudarytą iš dešimties įsakymų, ir taip vadinamą "apeiginį įstatymą", kuris, kaip jie tiki, buvo panaikintas Kristaus. Šventajame Rašte nieko nemokoma apie tokį skirtumą. Jau esame išsiaiškine, kad Senoji Sandora siejasi su Mozės Įstatymu, kuris ant kryžiaus buvo pakeistas Naująja Sandora. Galima įrodyti, jog dešimt įsakymų, neišskiriant nė šabo laikymosi, priklausė Senajai Sandorai, kurią panaikino Kristus:

- Dievas "suteikė jums (Izraeliui) Savo sandorą, kurios liepė jums (Izraeliui) laikytis, būtent, tų dešimties įsakymų, kuriuos įrašė į dvi akmens lenteli" (Įst 4:13). Vėlgi reikėtų atkreipti dėmesį, jog šią sandorą, paremta dešimtimi įstatymų, Dievas sudarė su *Izraeliu*, o ne su šiuolaikiniais pagonimis.
- Mozė užžengė į Horebo kalną ir gavo dvi akmenines plokštes, ant kurių Dievas buvo užrašęs dešimtį įsakymų. Mozė vėliau aiškino apie tai: "Viešpats, mūsų Dievas, padarė su mumis sandorą Horebe" (Įst 5:2), t.y. ji buvo susijusi su tais dešimtimi įsakymų.
- Tuo metu Dievas "užrašė sandoros žodžius į tas lenteles, tuos dešimtį įsakymų" (Iš 34:28). Į tą pačią sandorą įėjo ir taip vadinamas "apeiginis įstatymas" (Iš 34:27). Jeigu teigsime, jog būtina laikytis sandoros, sudarytos dešimties įsakymų pagrindu, tada mes taip pat privalome prisilaikyti kiekvienos smulkmenos visame Įstatyme, kadangi jis visas priklauso tai pačiai sandorai. Aišku, kad tą padaryti nėra įmanoma.
- Žyd 9:4 minimos "Sandoros plokštės". Dešimt įsakymų buvo užrašyti akmens plokštėse, kurios ir sudarė Senąją Sandorą.
- Pauliaus teigia, jog ši sandora - tai "tarnavimas mirčiai, iškaltas raidėmis akmenyse", t.y. akmens plokštėse. Jis vadina ja tokiais žodžiais, kaip "tarnavimas mirčiai... pasmerkimo tarnystė... laikinas dalykas" (2 Kor 3:7-11). Su dešimčia įsakymų susijusi sandora tikrai negali suteikti jokios išgelbėjimo vilties.
- Ant kryžiaus Kristus ištrynė "įstatymus su prieš mus parašytais nuostatais" (Kol 2:14). Čia daroma užuomina į dešimtį įsakymų, kuriuos Dievas užrašė akmens plokštėse. Taip pat ir Paulius sako, jog esame "numirę įstatymui... kad tarnautume atnaujinta dvasia, o ne pasenusia *raide*" (Rom 7:6). Galimas daiktas jis kalba apie dešimties įsakymų raides, užrašytas akmens plokštėse.
- Netgi vienas iš dešimties įsakymų Rom 7:7 vadinamas "įstatymu": "Jei įstatymas nebūtų pasakęs: Negeisk!". Prieš tai einančiose eilutėse Rom 7:1-7 pabrėžiama, kad "įstatymas" buvo panaikintas Kristaus mirtimi; taigi "įstatymas" apima ir dešimtį įsakymų.

Iš viso to aišku, kad Senoji Sandora bei "Įstatymas" apėmė ir dešimtį įsakymų. Kadangi anie dalykai buvo pašalinti ir pakeisti Naująja Sandora, tai ir dešimt įsakymų buvo panaikinti. Bet devyni įsakymai iš dešimties yra iš naujo patvirtinami ar bent jau numanomi Naujajame Testamente. Vien tik 1 Tim 1 galima rasti 3, 5, 6, 7, 8 ir 9 įsakymus, o 1 Kor 5 randame 1, 2 ir 10. Bet Naujajame Testamente niekur nenurodoma, kad mums yra privalomas ketvirtasis įsakymas dėl šabo. Žemiau pateikiamas sąrašas dokumentiškai įrodo, kad devyni įsakymai yra patvirtinami Naujajame Testamente:

- 1-as - Ef 4:6; 1 Jn 5:21; Mt 4:10
- 2-as - 1 Kor 10:14; Rom 1:25
- 3-as - Jok 5:12; Mt 5:34,35
- 5-as - Ef 6:1,2; Kol 3:20
- 6-as - 1 Jn 3:15; Mt 5:21
- 7-as - Žyd 13:14; Mt 5:27,28
- 8-as - Rom 2:21; Ef 4:28
- 9-as - Kol 3:9; Ef 4:25; 2 Tim 3:3
- 10-as - Ef 5:3; Kol 3:5

Papildymas 28: Nukryžiuotojo atvaizdas

Krikščioniškame pasaulyje yra plačiai paplitęs įsitikinimas, kad Jėzus Kristus buvo nužudytas ant kryžiaus. Bet graikiškas žodis "stauros", kuris lietuviškoje Biblijoje paprastai verčiamas žodžiu "kryžius", iš tiesų reiškia "kartis" ar "stulpas". Iš tikrųjų kryžiaus simbolis ko gero yra pagoniškos kilmės. Labiau pritiktų, kad Kristus mirtų su rankomis, iškeltomis virš galvos, o ne ištiestomis į šalis ant kryžiaus, kadangi pakeltos rankos simbolizuoja Dievo pažadų patvirtinimą (Ez 20:5,6,15; 36:7; 47:14), taip pat įtemptą maldą (Rd 2:19; 1 Tim 2:8; 2 Krn 6:12,13; Ps 28:2), kurios Kristus nenutraukė ant kryžiaus (Žyd 5:7). Izraeliui tebebūnant dykumoje varinis žaltis buvo iškeltas ant *karties*, o Jėzus pasakė, kad mirdamas jis taip pat bus viešai iškeltas; šitaip jis susiejo "kryžių" su *kartimi* ar stulpu (Jn 3:14).

Romos katalikų bažnyčia yra suteikusi kryžiui didžiulę mistinę reikšmę. Tai visiškai neturi jokio biblinio pagrindo; to pasekoje nukryžiuotojo atvaizdas tapo talismanu, Dievo buvimo su mumis materialiu ženklu. Daugelis žmonių mano, kad jei jie nešios kryželį ar laikas nuo laiko žegnosis, Dievas bus su jais. Tai niekuo nepagrįstas požiūris; tikroji kryžiaus galia pasireiškia per mūsų ryšį su Kristaus mirtimi, kuris užmezgamas tikėjimu ir krikštu, o ne kryžiaus formos mėgdžiojimu. Žinoma, lengviau padaryti pastarąjį dalyką, o ne prieš tai minėtus.

Papildymas 29: Ar tikrai Jėzus gimė gruodžio 25?

Visuotinai pripažinta krikščionybė daro dar vieną klaidą, kuri susijusi su Jėzaus gimimo diena. Tuo metu, kai gimė Kristus, piemenys nakvojo laukuose sergėdami savo bandą (Lk 2:8); jie nebūtų šitaip darę Kalėdų metu, žiemą. Kristus gyveno 33 su puse metų ir tada mirė Paschos šventės metu, t.y. per Velykas. Taigi jis turėjo būti gimęs nuo Velykų praėjus šešiams mėnesiams, t.y. maždaug rugsėjo ar spalio mėnesį.

Iš pradžių, ikikrikščioniškoje Europoje, gruodžio 25 buvo pagoniškos šventės diena. Apaštalų darbų knygoje rašoma, kad tikrieji krikščionys dėl savo tikėjimo buvo pagonių smarkiai persekiojami. Apaštalai ne kartą perspėjo, jog dėl šito kai kurie krikščionys perims pagoniškus įsitikinimus, kad padarytų savo religiją priimtinesne juos supantiems pagonims (pvz. Apd 20:30; 1 Jn 2:18; 2 Tes 2:3; 2 Pt 2:1-3). Geriausias šito pavyzdys - gruodžio 25 dienos pavertimas krikščioniška švente. Visi šios dienos šventimo papročiai (Kalėdų eglučių puošimas ir kt.) yra kilę iš pagoniškų apeigų, praktikuotų gruodžio 25 dieną.

Iš to seka, kad tikri krikščionys neturėtų gruodžio 25 dieną švęsti Kristaus gimimo. Praktikoje tikri tikintieji kada tik įmanoma naudojami galimybe daugumos valstybinių švenčių, pvz. Kalėdų, metu susirinkti kartu ir pabendrauti.

9 SKYRIUS: Klausimai

1. Kodėl mūsų išgelbėjimui reikėjo Jėzaus, o ne kurio nors kito žmogaus, mirties?
2. Kodėl Mozės Įstatyme numatytų gyvulių aukų nepakakdavo nuodėmių panaikinimui?
3. Ar Jėzus mirė kaip mūsų atstovas, ar kaip mūsų pakaitalas?
4. Kurie iš žemiau pateiktų teiginių yra teisingi?
  - a) Kristus mirė vietoj mūsų
  - b) Kristus atstovavo mums, taigi dėl jo Dievas gali atleisti mums
  - c) Kristus buvo kaip mes, bet jis neatstovauja mums
  - d) Kristaus mirtis reiškia, kad Dievas jokios žmogiškos būtybės daugiau nekaltins dėl nuodėmių

5. Ar Jėzus pats turėjo naudos iš savo mirties?

6. Ar mirdamas ant kryžiaus Kristus

- a) Panaikino mažiau reikšmingas Mozės Įstatymo nuotatas, bet ne dešimtį įsakymų
- b) Panaikino visą Mozės Įstatymą, įskaitant ir dešimtį įsakymų
- c) Panaikino Mozės Įstatymą, išskyrus žydiškas šventes
- d) Niekaip nepaveikė Mozės Įstatymo padėties?

7. Ar dabar mes turėtume laikytis šabo?

8. Pagriskite savo atsakymą į 7 klausimą.

10 SKYRIUS

KRIKŠTAS Į JĖZŪ

10.1 YPATINGA KRIKŠTO SVARBA

Keletą kartų ankstesniuose skyriuose mes minėjome, jog krikštas yra nepaprastai svarbus dalykas, nes tai galutinis žingsnis paklustant Evangelijos žinia. Žyd 6:2 mokymas apie krikštą priskiriamas prie svarbiausių tikėjimo tiesų. Jo aptarimą mes palikome studijų pabaigai, nes tikras krikštas įmanomas tik teisingai suvokus pagrindines Evangeliją sudarančias tiesas. Dabar mes jau esame jas išstudijavę; jei tikrai norite prisijungti prie šios didingos vilties, kurią Biblija siūlo per Jėzų Kristų, tada jūs būtinai turite pasikrikštyti.

"Išganymas ateina iš žydu" (Jn 4:22) ta prasme, kad pažadai dėl išgelbėjimo buvo duoti tik Abraomui ir jo palikuonims. Mes galime tapti tų pažadų dalininkais tik tada, jei būsime Palikuonyje, Kristuje Jėzuje (Gal 3:22-29). O norint būti *Kristuje*, reikia pasikrikštyti *į Kristų*. (Kalbant apie krikštą Č. Kavaliausko vertime naudojami tokie išsireiškimai: krikštyti "vardan" (t.y. į vardą) - Mt 28:19; 1 Kor 1:13; pakrikštyti "Jėzaus vardu" - Apd 8:16; 19:5; būti pakrikštytam "Kristuje" - Rom 6:3; Gal 3:27. Visais šiais atvejais galima versti tiesiog "krikštyti vardan (arba "į vardą")", "krikštyti į Kristų", nes tai tikriausiai geriau perteikia teksto prasmę, ir toks variantas naudojams A. Vėliaus parengtame Biblijos leidime, taip pat rusiškame bei angliškuose Biblijos vertimuose. Vert. past.).

Todėl Jėzus aiškiai įsakė savo pasekėjams: "Eikite į visą pasaulį ir skelbkite Evangeliją (kuri randama pažaduose Abraomui - Gal 3:8) visai kūrinijai. Kas įtikės *ir* pasikrikštys, bus išgelbėtas" (Mk 16:16). Apmastę žodelį "ir" suprasime, jog mūsų negali išgelbėti vien tik tikėjimas Evangelija; krikščioniškame gyvenime krikštas nėra tik nebūtinasis priedas, jis - absoliučiai būtina išgelbėjimo sąlyga. Bet dėl to nereikia galvoti, kad mus išgelbės vien tik krikšto veiksmas; po jo turi sekti nenutrūkstantis visą gyvenimą paklusnumas Dievo Žodžiui. Jėzus tą pabrėžė: "Iš tiesų, iš tiesų sakau tau: kas negims iš vandens ir Dvasios, neįeis į Dievo karalystę" (Jn 3:5).

Gimimas "iš vandens" reiškia asmens išėjimą iš krikšto vandens; po šito jis dar turi atgimti iš dvasios. Tai nepertraukiamas procesas: "Atgimę... *pasiliekančiu* Dievo žodžiu" (1 Pt 1:23). Taigi būtent savo nuolatinio atsiliepimo į Dvasios žodį dėka mes atginstame iš dvasios (žr. 2.2 poskyrį).

Mes krikštijamės *į Kristų*, (Gal 3:27), *į jo vardą* (Apd 8:16; 19:5; Mt 28:19). Atkreipkite dėmesį, jog mes krikštijamės *į Kristų*, o ne į Brolius Kristuje ar į kokią kitokią žmonių organizaciją. Nepasikrikštyje mes negalime būti "Kristuje", ir todėl negalime pasinaudoti jo teikiamu išgelbėjimu (Apd 4:12). Petras išdėsto šį faktą pasinaudodamas iškalbingu palyginimu: Nojaus laikų arką jis palygina su Kristumi ir paaiškina, jog kadaise arka išgelbėjo Nojų ir jo šeimą nuo nusidėjėlius ištikusio teismo, o dabar krikštas į Kristų išgelbės tikinčiuosius nuo amžinos mirties (1 Pt 3:21). Nojaus įėjimas į arka palyginamas su mūsų įėjimu į Kristų per krikštą. Tvanas sunaikino visus tuos, kurie nebuvo arkoje; visiškai nieko negalėjo padėti nei stovėjimas šalia arkos, nei draugystė su Nojumi. Išsigelbėti galima tik būnant Kristuje / arkoje. Akivaizdu, jog antrojo atėjimo, kurį simbolizavo tvanas (Lk 17:26,27), galime sulaukti labai greitai (žr. 3 Priedą). Todėl įėjimas į Kristų / arką per krikštą - tai didžiausios skubos reikalas. Žmogiškais žodžiais tikrai labai sunku perteikti šį skubumo jausmą; Biblijoje naudojams provaizdis - įėjimas į arką Nojaus laikais - yra daug raiškesnis.

Pirmieji krikščionys pakluso Kristaus įsakymui keliauti po visą pasaulį skelbiant Evangeliją ir krikštijant; visa tai aprašyta Apaštalų darbų knygoje. Ten randami aprašymai pabrėžia, jog priėmę Evangeliją žmonės krikštijosi *tuoj pat*, be ilgo delsimo (Apd 8:12, 36-39; 9:18; 10:47; 16:15). Visa tai įrodo nepaprastą krikšto svarbą. Suvokę, jog be krikšto visos mūsų žinios apie Evangeliją nieko

nevertos, nesunkiai suprasime, kodėl tam skiriamas toks dėmesys; krikštas - tai gyvybiškai būtinas etapas išgelbėjimo kelyje. Kai kada įkvėptieji Raštai rodos tiesiog išryškina, kad nepaisant daugybės žmogiškų priežasčių krikštui atidėti ir didelių sunkumų, trukdančių atlikti šį veiksma, žmonės, suprasdami to dalyko didžiulę svarbą, stengdavosi kiek galėdami su Dievo pagalba įveikti visus tuos sunkumus.

Kalėjimo viršininkas Filipuose netikėtai patyrė persilaužimą savo gyvenime dėl galingo žemės drebėjimo, kuris gerokai apgadino stipriai saugomą jo kalėjimą. Kaliniai turėjo puikią progą pabėgti, o tai kalėjimo viršininkui kainuotų gyvybę. Jo tikėjimas Evangelija tiek sustiprėjo, jog "tą pačią nakties valandą (jis)... nedelsdamas... priėmė krikštą" (Apd 16:33). Jei kas nors ir galėtų turėti pretekstą krikštui atidėti, tai būtent jis. Įvyko didžiausias per 3000 metų žemės drebėjimas Graikijoje, gauja nenuspėjamų kalinių galėjo bet kurią akimirką įvykdyti išpūdingiausią istorijoje pabėgimą iš kalėjimo, ir jam grėsė mirties bausmė už blogai vykdomas pareigas, bet vis dėlto jis aiškiai suprato, jog šis su amžinuoju likimu susijęs veiksmas, kurį būtina atlikti, yra pats svarbiausias dalykas visame jo gyvenime. Taigi jis įveikė supančio pasaulio (t.y. žemės drebėjimo) sukeltas neatidėliotinas problemas, kasdieninės tarnybos sunkumus, stiprų nervinį sukrėtimą, kuri patyrė, ir visa tai tam, kad pasikrikštytų. Šio žmogaus pavyzdys tikrai gali įkvėpti krikštui daugelį neryžtingųjų. Šitoks tikėjimo reikalaujantis poelgis pakankamai gerai įrodo, jog jis iki smulkmenų žinojo Evangeliją, nes toks tvirtas tikėjimas gali atsirasti tik klausantis Dievo Žodžio (Rom 10:17 plg. Apd 17:11).

Apd 8:26-40 aprašoma, kaip Etiopijos didžiūnas studijavo savo Bibliją važiuodamas vežime per dykumą. Jis susitiko Pilypą, kuris jam išsamiai paaiškino Evangeliją, nepamiršdamas ir reikalavimo pasikrikštyti. Galvojant žmogiškai turbūt pasirodytų neįmanoma bevandenėje dykumoje paklusti įsakymui pasikrikštyti. Bet Dievas neduotų tokio įsakymo, jei žinotų, kad kai kurie žmonės neturi galimybių jam paklusti. "Keliaudami toliau, jie privažiavo vandenį", t.y. oazę, kur buvo galima pasikrikštyti (Apd 8:36). Šis įvykis paneigia nepagrįstą teiginį, esą krikštas panardinant atliktinas tik ten, kur pakanka laisvai pasiekiamo vandens. Dievas visada suteiks realią galimybę paklusti Jo įsakymams.

Apaštalas Paulius gavo iš Kristaus sukrečiantį regėjimą, kuris taip ėmė graužti jo sąžinę, kad jis kaip galėdamas greičiau, "bematant... priėmė krikštą" (Apd 9:18). Vėlgi, prisiminus savo iškilią padėtį visuomenėje bei daug garbės žadančią būsimą karjerą judaizme, jam turbūt galėjo kilti pagunda atidėti krikštą. Bet net ir būdamas kylančia žydų pasaulio žvaigžde, jis teisingai nusprendė nedelsiant pasikrikštyti ir atvirai atsisakyti savo ankstesnio gyvenimo būdo. Vėliau jis mąstė apie tokį savo pasirinkimą: "Bet tą pirmenybę aš dėl Kristaus palaikiau nuostoliu... Dėl jo aš ryžausi visko (t.y. tų dalykų, kuriuos jis kažkada laikė sau "pirmenybe") netekti ir viską laikau sąslavomis, kad tik laimėčiau Kristų... Pamiršęs, kas už manęs (savo žydišką gyvenimą), aš veržiuosi pirmyn, į tikslą, siekiu laimikio aukštybėse" (Fil 3:7,8,13,14).

Tai žodžiai atleto, iš visų jėgų besistengiančio pasiekti finišo juostelę. Mūsų gyvenimas po krikšto taip pat turėtų pasižymėti tokiu fiziniu ir protiniu susitelkimu. Būtina suprasti, jog krikštu prasideda lenktynės Dievo Karalystės link; tai nėra tiesiog bažnyčios ar tikėjimo pakeitimo ženklas, ir jis nereiškia inertiško perėjimo į lengvą gyvenimą nerūpestingai prisilaikant keleto neaiškiai išreikštų krikščionybės principų. Krikštas sujungia mus nenutrūkančiu ryšiu su Jėzaus nukryžiuavimu ir prisikėlimu (Rom 6:3-5) - o tai yra įvykiai, visais atžvilgiais kupini didžiausio dinamizmo.

Nors būdamas senas ir pavargęs, bet pasiekęs dvasinę pergalę, Paulius galėjo prisiminti: "Negalėjau būti neklusnus dangaus apreiškimui" (Apd 26:19). Kas tiko Pauliui, tas tinka ir visiems, kurie tinkamai pasikrikštyjo: dėl šio poelgio niekada neteks gailėtis. Visą savo gyvenimą mes jausime, jog apsisprendėme teisingai. Mažai yra žmogiškų sprendimų, kurių teisingumas lygiai taip pat nekeltų abejonių. Būtina rimtai atsakyti į tokį klausimą: "Kodėl gi man nepasikrikštyjus?"

10.2 KAIP MES TURĖTUME KRIKŠTYTIS?

Anot plačiai paplitusio požiūrio, krikštas gali būti atliekamas, ypač vaikams, pašlakstant vandeniu kaktą (t.y. "krikšto sakramentas"). Tai visiškai netitinka Biblijoje keliamų reikalavimų krikštui.

Graikiškas žodis "baptizo", lietuviškoje Biblijoje verčiamas žodžiu "krikštyti", *nereiškia* pašlakstymo; jis reiškia nuplovimą visiškai panardinant į skystį (žr. Biblijos žodyną ar konkordanciją). Klasikinėje graikų kalboje šis žodis naudojamas kalbant apie skandinavus ir "krikštijamus" (t.y. nugramzdinamus) vandenyje laivus. Šiuo žodžiu taip pat vadinamas audeklo gabalo nudažymas kita spalva "krikštijant", arba pamerkiant jį į dažus. Akivaizdu, kad norint pakeisti audeklo spalvą, reikia jį pilnai panardinti į skystį, tam nepakanka vien tik pašlakstymo dažais. Sekančios eilutės patvirtina, jog panardinimas tikrai yra teisinga krikšto forma:

- "Taip pat ir Jonas krikštijo Enone, netoli Salimo, nes ten buvo daug vandens ir žmonės ten rinkdavosi krikštytis" (Jn 3:23). Tai rodo, jog krikštui reikėjo "daug vandens"; jei tai būtų daroma pašlakstant keletu lašų vandens, tada vienintelio kibiro vandens užtektų šimtams žmonių. Jonas neidavo pas žmones su buteliu vandens, bet žmonės patys ateidavo į tą vietą ant Jordano upės krantų.
- Jėzus taip pat buvo Jono pakrikštytas Jordano upėje: "Pakrikštytas Jėzus tuoj išbrido iš vandens" (Mt 3:13-16). Tai tikrai buvo krikštas panardinant - po krikšto jis "išbrido iš vandens". Viena iš priežasčių, dėl kurių Jėzus pasikrikštijo, buvo ta, jog reikėjo parodyti pavyzdį, kad asmuo, nepasekęs šiuo pavyzdžiu ir nepriėmęs krikšto panardinant, negalėtų rimtai tvirtinti sekąs Jėzumi.
- Panašiai ir Pilypas bei Etiopijos didžiūnas "abudu... įbrido į vandenį. Pilypas jį pakrikštijo. Išėjęs iš vandens, Viešpaties Dvasia pagavo Pilypą." (Apd 8:38,39). Prisiminkite, jog didžiūnas pasiprašė pakrikštijamas, kai pamatė oazę: "Štai vanduo,- tarė eunuchas,- kas gi kliudo man pasikrikštyti?" (Apd 8:36). Galime būti beveik tikri, jog žmogus nekeliautų per dykumą, neturėdamas su savimi nors trupučio vandens, pvz. butelyje. Jei pakrikštyti būtų galima pašlakstant, tada tam nereikėtų ieškoti vandens oazėje.
- Krikštas vadinamas nuodėmių nuplovimu (Apd 22:16). Tikro atsivertimo momentas palyginamas su "nuplovimu" (Apr 1:5; Tit 3:5; 2 Pt 2:22; Žyd 10:22 ir t.t.). Tokie žodžiai daug geriau tinka apibūdinti krikštui panardinant, negu krikštui pašlakstant.

Senajame Testamente yra keletas nuorodų apie tai, jog artintis prie Dievo buvo galima tik atlikus vienokį ar kitokį apsiplovimą.

Prieš artindamiesi prie Dievo savo tarnybos metu, kunigai turėdavo pilnai apsiplauti inde, vadinamame "praustuve" (Kun 8:6; Iš 40:28). Izraelitai turėdavo apsiplauti, kad apsivalytų nuo tam tikrų susitepimų, kurie simbolizavo nuodėmę (pvz. Įst 23:11).

Žmogus vardu Naamanas buvo raupsuotas pagonis, ieškojęs pagydymo pas Izraelio Dievą. Kaip toks jis vaizduoja nuodėmės kankinamą žmogų, kuris, netgi būdamas gyvas, dėl savo nuodėmingumo yra tarsi miręs. Pasigydyti jis turėjo apsiplauti Jordano upėje. Iš pradžių jam buvo sunku priimti šį paprastą dalyką, jis tikėjosi, jog Dievas pareikalaus atlikti kažką išpūdingesnio, ar lieps jam apsiplauti didelėje ir gerai žinomoje upėje, pvz. Abanoje. Mes taip pat galime nepatikėti, jog toks paprastas veiksmas galiausiai atneš mums išgelbėjimą. Daug patraukliau yra galvoti, kad mus gali išgelbėti ne šis paprastas veiksmas, susiejantis mus su tikrąja Izraelio viltimi, bet mūsų pačių darbai ir viešas priklausymas didelei, gerai žinomai bažnyčiai (plg. su Abanos upe). Po apsiplovimo Naamano "kūnas atsitaisė kaip mažo vaiko kūnas, ir jis buvo apvalytas" (2 Kar 5:9-14).

Dabar turėtų būti likę visai nedaug vietos abejonėms, jog "krikštu" vadinamas visiškas pasinėrimas į vandenį prieš tai supratęs Evangelijos žinios esmę. Biblijoje pateiktame krikšto apibūdinime nieko neužsimenama apie statusą asmens, kuris faktiškai krikštija konkrečiu atveju. Krikštas - tai panardinimas į vandenį po to, kai patikima Evangelija, todėl teoriškai imanoma pakrikštyti pačiam save. Bet krikštas tampa krikštu tik tada, kai panardinimo metu žmogus laikosi teisingų tikėjimo tiesų,

todėl tikrai yra patartina, jog pakrikštytų kitas tikrąjį tikėjimą išpažįstantis asmuo, kuris prieš atliekant patį panardinimą visų pirma gali įvertinti besikrikštijančio žinių lygį.

Todėl tarp Brolių Kristuje paplitusi tradicija prieš atliekant patį panardinimą su kandidatu pasikrikštijimui praveisti išsamų pokalbį. Tokio pokalbio pagrindą galėtų sudaryti eilė klausimų, panašių į tuos, kurie randami kiekvieno šios knygos skyriaus pabaigoje. Broliai Kristuje kartais keliauja tūkstančius mylių, kad padėtų pasikrikštyti tik vienam asmeniui; netgi vieno asmens prisijungimas prie tikros amžinojo gyvenimo vilties yra toks nuostabus dalykas, kad mums pirmiausia rūpi ne naujakrikščių skaičius. Mes manome, jog kokybė svarbiau už kiekybę.

10:3 KRIKŠTO REIKŠMĖ

Viena iš priežasčių, dėl kurių krikštyti reikia panardinant yra ta, jog panirimas į vandenį simbolizuoja mūsų ėjimą į kapą ir susieja mus su Kristaus mirtimi. Tuo pačiu parodoma, kad mes "numirštame" savo senajam gyvenimui, kupinam nuodėmių ir nežinojimo. Išėjimas iš vandens sujungia mus su Kristaus prisikėlimu ir suteikia mums viltį, jog jam sugrįžus mes būsime prikelti amžinajam gyvenimui. Jis taip pat įgalina mus gyventi atnaujintą gyvenimą dabar ir dvasiškai nugalėti nuodėmę Kristaus pergalės, kuria jis pasiekė savo mirtimi ir prisikėlimu, dėka.

"Argi nežinote, jog mes visi, pakrikštytieji Kristuje Jėzuje, esame pakrikštyti jo mirtyje? Taigi krikštu mes esame kartu su juo palaidoti mirtyje, kad kaip Jėzus buvo prikeltas iš numirusių Tėvo šlovinga galia, taip ir mes pradėtume gyventi (kiekvieną dieną) atnaujintą gyvenimą. Jei mes esame suaugę (per krikštą) su jo mirties paveikslu, būsime suaugę ir su prisikėlimu" (Rom 6:3-5).

Išgelbėjimas tapo įmanomas tik Kristaus mirties ir prisikėlimo dėka, todėl norėdami išsigelbėti, mes būtinai turime prisijungti prie šių dalykų. Vienintelis būdas tą padaryti - krikšto metu simboliškai numirti ir prisikelti su Kristumi. Reikia atkreipti dėmesį, kad pašlakstymas negali šito simbolizuoti. Krikštijantis "mūsų senasis 'aš' (gyvenimo būdas) yra" nukryžiuojamas ant kryžiaus kartu su Kristumi (Rom 6:6); krikšto metu Dievas mus "prikėlė gyventi su Kristumi" (Ef 2:5). Nepaisant šito, po krikšto mes vistiek išlaikome žmogišką prigimtį, todėl kūniškas gyvenimo būdas bandys ir toliau reikštis mumyse. Taigi mūsų kūniškumo "nukryžiuojimas" yra nenutrūkstantis procesas, kuris krikšto metu tik prasideda, todėl tikintiesiems liepta kasdien pasimti savo kryžių ir sekti Jėzumi, tarsi dalyvaujant procesijoje Golgotos link (Lk 9:23; 14:27). Nors gyventi nukryžiuotam su Kristumi tikrai nelengva, bet kartu pasiekama taip pat ir neapsakoma ramybė bei džiaugsmas dėl susivienijimo su Kristaus prisikėlimu.

Kristus padarė savo "kryžiaus krauju taiką" (Kol 1:20), kartu buvo suteikta "ir Dievo ramybė, pranokstanti visokią išmintį" (Fil 4:7). Dėl šito Jėzus žadėjo: "Aš jums palieku ramybę, duodu jums savo ramybę. Ne taip aš ją duodu, kaip duoda pasaulis" (Jn 14:27). Ši ramybė ir tikras dvasinis džiaugsmas su kaupu nusveria skausmus ir sunkumus, atsirandančius dėl viešo susijungimo su nukryžiuotu Kristumi: "Kaip mums gausiai tenka Kristaus kentėjimų, taip per Kristų mes kupini ir paguodos" (2 Kor 1:5).

Kartu ateina ir laisvė, atsirandanti iš žinojimo, kad mūsų prigimtinis "aš" iš tikrųjų miręs, ir todėl Jėzus labai energingai kartu su mumis įveikia visus mums tenkančius išmėginimus. Didysis apaštalas Paulius galėjo kalbėti apie tai, remdamasis gausia asmenine patirtimi, sukaupia per ilgą ir įvykių kupiną savo gyvenimą: "Aš gyvenu, tačiau nebe aš, o gyvena manyje Kristus. Dabar, gyvendamas kūne, gyvenu tikėjimu į Dievo Sūnų" (Gal 2:20).

"Ir jus dabar gelbsti... krikštas... dėlei Jėzaus Kristaus prisikėlimo" (1 Pt 3:21), kadangi susijungdami su Kristaus prisikėlimu amžinajam gyvenimui, mes ir patys tą gausime jam sugrįžus. Taigi tiktai tapę šio prisikėlimo dalininkais mes būsime galutinai išgelbėti. Jėzus išdėstė tą labai paprastai: "Nes aš gyvenu ir jūs gyvensite" (Jn 14:19). Panašiai padarė ir Paulius: "Mus sutaikino su Dievu jo Sūnaus mirtis... mus išgelbės jo gyvybė (prisikėlimas)" (Rom 5:10).

Daugeliu atvejų pabrėžiama, kad krikšte ir po jo sekančiame gyvenime susijungdami su Kristaus mirtimi ir kentėjimais mes tikrai tapsime jo šlovingo prisikėlimo dalininkais:

- "Jei mes su juo (Kristumi) numirėme, su juo ir gyvensime. Jei ištersime, su juo ir karaliausime" (2 Tim 2:11,12).
- "Mes visuomet nešiojame savo kūne Jėzaus merdėjimą, kad ir Jėzaus gyvybė apsireikštų mūsų kūne... žinodami, kad tasai, kuris prikėlė Viešpatį Jėzų, taip pat ir mus prikels kartu su Jėzumi" (2 Kor 4:10,11,14).
- Paulius rašė: "Trokštu pažinti jį, jo prisikėlimo galybę ir bendravimą jo (Kristaus) kentėjimuose, noriu panašiai kaip jis numirti, kad pasiekčiau ir prisikėlimą iš numirusių", t.y. prisikėlimą amžinajam gyvenimui, kokį patyrė Kristus (Fil 3:10,11 plg. Gal 6:14).

10.4 KRIKŠTAS IR IŠGELBĖJIMAS

Susijungimas krikšto metu su Kristaus mirtimi reiškia, kad tik pasikrikštydami mes galime gauti atleidimą. Būdami "su juo (Kristumi) palaidoti krikšte, jūs tikėjimu jame prisikėlėtė galybe Dievo, kuris jį prikėlė iš numirusių. Taip ir jus, mirusius nuodėmėmis... jis atgaivino kartu su Kristumi, dovanodamas visus nusikaltimus" (Kol 2:12,13). Mes esame "nuplauti... Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu" (1 Kor 6:11), t.y. krikštas į Jėzaus vardą yra ta priemonė, kuria nuplaunamos mūsų nuodėmės. 10.2 poskyryje mes išaiškinome, kodėl krikštas vadinamas nuodėmių nuplovimu (plg 22:16). Todėl aprašant tikinčiuosius, kurių nuodėmės nuplautos Kristaus krauju, turimas omenyje krikštas (Apr 1:5; 7:14). Tit 3:5 tas vadinama "atgimdančiu... nuplovimu", šitaip primenant, jog krikšto metu mes gimstame iš vandens (Jn 3:5).

Viso šito šviesoje suprantama, kodėl į klausimą "Ką mums daryti (kad išsigelbėti)?" Petras atsakė: "Atsiverskite, ir kiekvienas tepasikrikštija vardan Jėzaus Kristaus, *kad* būtų atleistos jums nuodėmės" (Apd 2:37,38). Krikštas į Kristaus vardą reikalingas, *kad* būtų atleistos nuodėmės; be šito negali būtų jokio nuodėmių atleidimo, todėl tie, kas nepasikrikštys, gaus atpildą už nuodėmę - mirtį (Rom 6:23). Nėra niekame išgelbėjimo, išskyrus Jėzaus vardą (Apd 4:12), ir mes galime tapti to vardo dalininkais tiktai pasikrikštydami į jį. Šis faktas reiškia, kad nekrikščioniškos religijos jokių būdu negali atvesti į išgelbėjimą. Joks tikras tikintysis, besivadovaujantis Biblija, negali to pripažinti; katalikybė bei platesni ekumeniniai judėjimai tą pripažįsta, o tame liūdnai atsispindi jų požiūris į Šventąjį Raštą.

Kristaus prisikėlimas amžinajam gyvenimui ženklino jo asmeninę pergalę prieš nuodėmę. Pasikrikštydami mes susijungiame su tuo, ir todėl apie mus kalbama taip, lyg mes būtume prisikėlė kartu su Kristumi tuo pačiu išsivadavimu iš nuodėmės valdžios, kaip ir jis. Krikšto dėka mes tampame "išvaduoti iš nuodėmės", todėl po krikšto mumyse "neturi viešpatauti nuodėmė" (Rom 6:18,14). Bet juk po krikšto mes ir toliau darome nuodėmes (1 Jn 1:8,9); nuodėmė ir toliau turi galimybę mus vėl pavergti, jei mes nusigręžiame nuo Kristaus. Taigi šiuo metu mes dalijamės Kristaus mirtimi ir kentėjimais, nors krikštas rodo, kad esame taip pat susijungę ir su jo prisikėlimu, kurio dalininkais mes viliamės tapti Kristui sugrįžus.

Vien tik perspektyvoje mes esame laisvi nuo nuodėmės. "Kas įtikės ir pasikrikštys, *bus* išgelbėtas" Kristaus antrojo atėjimo metu (Mk 16:16). Galutinis išgelbėjimas negaunamas tuoj pat po krikšto, bet tik teismo metu (1 Kor 3:15). Iš tikrųjų, jei mes gauname išgelbėjimą krikšto metu, kam tada dar reikalingas teismas. Be to tada mes neturėtume ir mirti. "Kas išters iki galo, *bus* išgelbėtas" (Mt 10:22).

Net po savo krikšto Paulius (kaip ir visi krikščionys) turėjo veržtis link išgelbėjimo (Fil 3:10-13; 1 Kor 9:27); jis kalbėjo apie amžinojo gyvenimo *viltį* (Tit 1:2; 3:7; 1 Tes 5:8; Rom 8:24) ir mus vadino išganymo *paveldėtojais* (Žyd 1:14). Po teismo teisieji eis *į* amžinąjį gyvenimą (Mt 25:46). Paulius sublizga savo nuostabia įkvėpta logika Rom 13:11 - jis aiškina, kad po krikšto mes galime suvokti, jog su kiekviena pragyventa ir išverta diena vis labiau priartėjame prie Kristaus antrojo atėjimo, todėl galime džiaugtis,

kad "dabar išganymas arčiau negu tuomet, kai įtikėjome". Taigi dabar mes dar nesame išgelbėti. Išgelbėjimas priklauso nuo įvairių sąlygų; mes būsimė išgelbėti, *jeigu* tvirtai laikysimės tikrojo tikėjimo (Žyd 3:12-14), *jeigu* nepamiršime pagrindinių tikėjimo tiesų, sudarančių Evangeliją (1 Tim 4:16; 1 Kor 15:1,2), ir *jeigu* darysime tai, kas derinasi su šia didinga viltimi (2 Pt 1:10).

Todėl graikiškas veiksmažodis, reiškiantis "išgelbėti" ar "išganyti", kartais vartojamas esamuoju laiku, kuris reiškia besitęsiantį veiksma (į lietuvių kalbą galima versti žodžių junginiais "yra gelbėjamas" arba "eina į išganymą". Vert. past.), šitaip parodant, kad išgelbėjimas yra nenutrūkstantis procesas, kuris vyksta mumyse dėl mūsų nuolatinio paklusnumo Evangelijai. Taigi 1 Kor 1:18 kalbama apie Evangelijos poveikį tikintiesiems, "*einantiems* į išganymą". (Kitus panašios vartosenos pavyzdžius galima rasti Apd 2:47 ir 2 Kor 2:15). Šis graikiškas žodis, reiškiantis "išgelbėti" arba "išganyti", vartojamas būtuoju laiku, parodančiu veiksmo užbaigimą, tik kalbant apie didį išgelbėjimą, kuris tapo įmanomas Kristaus mirties ant kryžiaus dėka, ir prie kurio mes galime prisijungti per krikštą (2 Tim 1:9; Tit 3:5).

Viso to pavyzdžiu gali būti Dievo elgesys su prigimtinu Izraeliu. Taip pačiais principais grindžiami ir Jo santykiai su dvasiniu Izraeliu, t.y. tikinčiaisiais. Izraelis išėjo iš Egipto, simbolizuojančio kūno geismų ir klaidingos religijos užvaldytą pasaulį, kuriam mes priklausome prieš krikštą. Jie perėjo Raudonąją jūrą ir toliau keliavo per Sinajaus dykumą į pažadėtąją žemę, kurioje jie buvo pilnai įtvirtinti kaip Dievo Karalystė. Raudonosios jūros perėjimas atitinka mūsų krikštą (1 Kor 10:1,2), kelionė per dykumą - mūsų dabartinį gyvenimą, ir Kanaanas - Dievo Karalystę. Jud 5 rašoma, kad daug izraelitų buvo sunaikinta kelionės per dykumą metu: "Viešpats, pirmiau išgelbėjęs tautą iš Egipto, paskui pražudė netikinčius". Taigi Izraelis buvo "išgelbėtas" iš Egipto, kaip ir visi, kas pasikrikštijo, yra "išgelbėti" iš nuodėmių. Jeigu kas būtų paklašęs anų izraelitų: "Ar jūs išgelbėti?", jie būtų galėję atsakyti: "Taip", bet tai nereiškia, jog jie buvo išgelbėti *galutinai*.

Lygiai kaip Izraelis nukreipė savo širdžių troškimus į Egiptą (Apd 7:39) ir sugrįžo prie gyvenimo, susijusio su kūno geismų tenkinimu ir klaidingais mokymais, taip ir tie, kurie yra krikštu "išgelbėti" iš nuodėmių, gali panašiai atsimesti ir prarasti turimą palaiminimą. Taigi mes galime pasielgti kaip prigimtinis Izraelis dykumoje, ir ta galimybė išryškinta 1 Kor 10:1-12, Žyd 4:1,2 ir Rom 11:17-21. Raštuose yra daug pavyzdžių, iš kurių matyti, jog kai kada asmenys, krikštu "išgelbėti" iš nuodėmių, vėliau atsimeta, o tai reiškia, kad jie bus pasmerkti Kristui sugrįžus (pvz. Žyd 3:12-14; 6:4-6; 10:20-29). Uolūs pamokslautojai "evangelizuotojai" moko, esą "jei jau esi išgelbėtas, tai visam laikui". Aukščiau minėtos eilutės atskleidžia tikrąjį tokio mokymo veidą - tai tiesiog kūno geismų tenkinimui skirti apgaulingi išvedžiojimai.

Norint nustatyti kokių mastu mes esame "išgelbėti" per krikštą, kaip ir visur, reikia išlaikyti tam tikrą pusiausvyrą. Nereikėtų manyti, jog šis veiksmas suteikia mums tikrai *galimybę* išsigelbėti arba vien tik padidina to dalyko tikimybę. Krikšto dėka būdami "Kristuje", mes esame išgelbėti perspektyvoje; mes tikrai turime tvirtą viltį patekti į Dievo Karalystę, jei išnyrę iš krikšto vandenų mes ir toliau nuolat pasiliegame Kristuje. Kiekvieną akimirką po krikšto mes privalome ir galime nuolankiai tikėti, jog Kristui sugrįžus tikrai būsimė priimti į jo Karalystę. Bet mes negalime būti *galutinai* užtikrinti, kadangi jau sekančią dieną galime atsimesti; mums nėra žinoma mūsų pačių dvasinė ateitis šiame gyvenime.

Nors krikštas yra nepaprastai svarbus, nes suteikia mums galimybę pasinaudoti didžiu išgelbėjimu, kuris įmanomas Kristuje, bet mums neturėtų susidaryti išpūdis, jog mes būsimė išgelbėti tikrai šiuo vienu krikšto veiksmu arba "darbu". Jau esame išsiaiškinę, jog reikia toliau gyventi nuolant bendraujant Kristaus nukryžiuavime: "Kas negims iš vandens ir Dvasios, neįeis į Dievo Karalystę" (Jn 3:5). Palyginus tą su 1 Pt 1:23 matyti, kad po krikšto įvykstantis gimimas iš Dvasios turi reikšti mūsų laipsnišką dvasinį atgimimą Dievo Dvasia / Žodžiu. Išgelbėjimas nėra gaunamas vien tik dėl krikšto; jis dar priklauso nuo malonės (Ef 2:8), tikėjimo (Rom 1:5), vilties (Rom 8:24) ir kitų dalykų. Kartais galima išgirsti tvirtinant, jog išgelbėjimas priklauso vien tik nuo tikėjimo, ir todėl tokie "darbai" kaip krikštas nėra svarbūs. Bet Jok 2:17-24 aiškiai atskleidžia, kad taip samprotaujant tikėjimas klaidingai atskiriamas nuo darbų; tikro tikėjimo (pvz. Evangelija) nuoširdumas parodomas darbais, atliekamais dėl to tikėjimo, pvz. krikštu. "Žmogus nuteisinamas darbais, o ne vienu tikėjimu" (Jok 2:24). Keletu

atveju prieš krikštą tikintysis klausdavo, ką jis turįs "daryti", kad būtų išgelbėtas; atsakant šalia kitų dalykų visada būdavo liepama pasikrikštyti (Apd 2:37; 9:6; 10:6; 16:30). Taigi kad parodytume savo tikėjimą išgelbėjimo Evangelija, mes būtinai turime "padaryti" tokį "darbą" kaip krikštas. Darbą, susijusį su mūsų išgelbėjimu šiaip ar taip yra atlikęs Dievas ir Kristus, bet mes turime imtis "tikro atsivertimo darbų", parodančių mūsų tikėjimą tuo (Apd 26:20 plg. Mk 16:15,16).

Jau esame paaiškine, jog nuodėmių nuplovimu vadinamas atleidimas, kurį mums suteikia Dievas, jei mes pasikrikštijame į Kristų. Kai kuriose eilutėse sakoma, kad mes nusiplauname nuodėmes savo tikėjimu ir atsivertimu (Apd 22:16; Apr 7:14; Jer 4:14; Iz 1:16); kitose eilutėse teigiama, jog mūsų nuodėmes nuplauna Dievas (Ez 16:9; Ps 51:4,9; 1 Kor 6:11). Taigi, kaip tas puikiai matyti, jei padarysime kas mums priklauso ir pasikrikštysime, Dievas tada nuplaus mūsų nuodėmes. Todėl krikšto "darbas", arba veiksmas, yra nepaprastai svarbus žingsnis, leidžiantis pasinaudoti malonės (neužtarnauto palankumo) Evangelija, kurią Dievas mums atskleidžia Savo Žodyje.

30 Papildymas: Pakartotinis krikštas

Kai kurie žmonės labai nenori krikštytis, nes jie jau yra priėmę tai, kas jų manymu buvo "krikštas". Paprastai turimas omenyje pašlakstymas, atliekamas kūdikiams, arba pilnas panardinimas, priimtas kitoje bažnyčioje. Betgi prieš krikštą būtina atsiversti ir tinkamai patikėti tikrąja Evangelija (Apd 2:38; Mk 16:15,16). Krikštas tampa krikštu tik tada, kai prieš pasineriant į vandenį prideramai atliekami minėti dalykai. Mažas vaikas negali atsiversti ar suprasti Evangelijos, ir bet kuriuo atveju pašlakstymas - tai ne krikštas. Šokdamas į baseiną plaukikas gali panirti po vandeniu, bet tai nėra krikštas, nes šis pasinėrimas nėra susijęs su to asmens sąmoningu atsaku į tikrąją Evangeliją. Tas pats tinka ir tiems, kurie yra panardinami, bet tiki klaidingu mokymu; jie panardinami, tačiau nepakrikštijami.

Yra tik "vienas tikėjimas", t.y. vienas tikėjimo tiesų rinkinys, sudarantis tikrąją Evangeliją, ir todėl tik "vienas krikštas" - krikštas, kuris atliekamas priėmus "vieną tikėjimą". "Vienas kūnas (t.y. viena tikra bažnyčia)... kaip ir esate pašaukti į vieną savo pašaukimo viltį. Vienas Viešpats, vienas tikėjimas, vienas krikštas. Vienas Dievas" (Ef 4:4-6). Nėra dviejų vilčių, kaip tiki tie, kurių manymu nesvarbu, kur mes tikimės gauti apdovanojimą - Danguje ar žemėje. Yra tik "vienas Dievas" - taigi Jėzus nėra Dievas. Iš to seka, kad jei mes prieš krikštą nebuvo supratę pagrindinių tikėjimo tiesų, tokių kaip Dievo Karalystė, Dievo bei Jėzaus prigimtis ir t.t., tada tas mūsų pirmasis "krikštas" neturėjo galios.

Jonas Krikštytojas krikštijo žmones panardindamas prieš tai paliepęs jiems atsiversti ir pamokęs tam tikrų dalykų apie Jėzų (Mk 1:4; Lk 1:77). Bet šito nepakako. Apd 19:1-5 rašoma, kad kai kurie Jono pakrikštyti žmonės turėjo krikštytis dar kartą, kadangi nebuvo pilnai suvokę tam tikrų tikėjimo tiesų. Kaip ir tie, kuriuos pakrikštijo Jonas, mes galime jausti, kad pirmą kartą pasinerdami buvome nuoširdžiai atsivertę ir pradėję naują gyvenimą. Tas gali būti tiesa, bet tai nereiškia, kad dabar jau nereikalingas "vienas (tikras) krikštas", kurį galima priimti tik suvokus visas sudedamąsias dalis, iš kurių sudarytas "vienas tikėjimas".

31 Papildymas: Žinių lygis, reikalingas prieš krikštą

Daugelis skaitytojų susidurs su "evangelinių" bažnyčių atstovais, kurie įrodinėja, jog išgelbėjimui nėra svarbi ta ar kita doktrina. Anot jų, pagrindinė išgelbėjimo sąlyga - paprasčiausias žodinis išpažinimas: "Aš tikiu, kad Jėzus Kristus yra Dievo Sūnus". Paviršutiniškai tas atrodo tikėtina, kadangi Apaštalų darbuose panašiai aprašomi tikėjimo priėmimo atvejai. Be to kartu dar griebiamasi "meilės" ir "tolerancijos" idėjų, būdingų mūsų laikmečio dvasiai. Šiame skyriuje doktrinos svarba nagrinėjama smulkiau.

Kodėl taip greitai?

Neabejotina, jog greitai perskaičius Apaštalu darbus susidarys įspūdis, jog daugeliu atvejų būdavo krikštijamasi visai nedaug pasimokius Evangelijos pagrindų ir tik trumpai išpažinus savo tikėjimą Kristumi kaip Dievo sūnumi. Akivaizdu, kad nepasieksime išgelbėjimo vien tik be apmąstymo ištarę trys žodžius "Aš tikiu Kristumi", ir dauguma "evangelikų" pripažins, jog asmuo, sakantis tuos žodžius, privalo žinoti ar suvokti ir kažkokius kitus dalykus, nes kitaip tie žodžiai bus beprasmingi. Neturėtų būti sunku visa tai pagrįsti. Todėl vargu ar verta įtikinėti, kad eilutės, kuriose aprašomi atvejai, kuomet išpažįstamas tikėjimas Kristumi kaip Dievo sūnumi, įrodo, jog nieko daugiau nereikia, tik išstarti tuos žodžius. Vos ne savaime aišku, kad vien tik ištaręs trumpą frazę, nesusijusią su kitais savo jausmais ir įsitikinimais, žmogus negali pasukti išgelbėjimo keliu. Žemiau pateikiami dalykai gali būti naudingi nagrinėjant šiuos atvejus, kuomet tikėjimas priimamas lyg ir labai greitai:

- Kaip ir daugelyje kitų vietų Šventajame Rašte, Apaštalu darbų knygoje pateikti aprašymai neišvengiamai yra labai glausti. Galima atskleisti įdomių dalykų pabandžius garsiai perskaityti kai kurias Apaštalu darbų knygoje užrašytas kalbas ir užfiksavus tam sugaištą laiką; visiškai tikėtina, kad tikrovėje jos užėmė kur kas daugiau laiko, nes ne viskas buvo užrašyta. Štai keletas pavyzdžių:

Pauliaus pasiteisinimo kalbą Jeruzalėje galima perskaityti per 4 minutes (Apd 22); kalbą Felikso akivaizdoje - per 1 minutę; Agripas akivaizdoje - per 4 minutes; Petro pamokslą Sekminių metu galima perskaityti tik per 4 minutes; pamokymus Kornelijui - per 3 minutes; Viešpaties kalba pamaitinus 5000 žmonių (Jn 6) trunka 6 minutes; kalno pamokslas - 18 minučių. Petro pamokslą Apd 3:12-26 galima perskaityti garsiai per 2 minutes; bet tikrovėje jis truko kur kas ilgiau, nes į įvykio vietą spėjo ateiti "kunigų, šventyklos apsaugos viršininkas ir sadukėjų", kuriems matyt prieš tai buvo perduotas šio pamokslo turinys (Apd 4:1). Taigi tas faktas, kad neminimas ilgai trunkantis kandidatų pasikrikštyjimui apmokymas, visiškai neįrodo, jog to niekada ir nebuvo. Šiuo atveju nereikėtų remtis nutylėjimu kaip argumentu.

- Tais laikais pamokslautojai turėjo stebuklingų Dvasios dovanų. Vienam Dvasia suteikdavo "išminties žodį, kitam ta pati Dvasia – pažinimą... kitam – dvasių (protų) atpažinimą" (1 Kor 12:8,10). Taigi jie galėdavo tiksliai sužinoti savo klausytojų mintis, todėl jiems nereikėdavo ilgo pokalbio apie tikėjimo tiesas, kurio reikia mums.

- Esama pagrindo manyti, jog krikščionybės plitimo pradžioje įvykęs masinis žydų krikštas Jeruzalėje buvo ypatingas atvejis. Nėra įrodymų, kad ir vėliau pirmajame šimtmetyje būdavo krikštijama tokiu būdu ir tokiomis apimtimis. Jei tikėjimo priėmimas nuolat vyktų tokiu mastu, tada per keleta metų visa Jeruzalė taptų krikščioniška. Tie žmonės buvo žydai, o tai reiškia, kad jie gana neblogai išmanė Senąjį Testamentą ir Dievo kelius. Pauliaus laiško Žydams ir Petro laišku (taip pat rašytų žydams) gilumas parodo, jog jų skaitytojai sugebėdavo suprasti daugybę ten sutinkamų aliuzijų į Senąjį Testamentą. Stulbina tai, kad Paulius vadina savo aiškinimas apie Mechizedeką žodžio pienu ir dejuoja negalįs gilintis į šį dalyką dėl klausytojų dvasinio nesubrendimo (Žyd 5:11,12). Tai parodo jų žinių lygį, turėtą atsivertimo metu, nes Paulius priekaištauja, kad jie nuo tada nepadarė didelės pažangos. Atrodo, jog šie laišakai buvo rašyti pirmiausia Jeruzalės bendruomenei, daugiausia sudarytai iš tų, apie kurių krikštą rašoma Apaštalu darbų knygos pradžioje.

- Mes tikimės įrodę, jog Apaštalu darbų knygoje aprašytas Kristaus vardo skelbimas ir išpažinimas apėmė gana daug tikėjimo tiesų.

- Iš 1 Kor 1:17 būtų galima spėti, jog Paulius (ir kiti apaštalai?) dirbo kartu su organizuotu būriu mokytojų ir krikštytojų, kurie padėdavo jam, ir jis pats kiekvienoje vietoje, kur pamokslaudavo, praleisdavo palyginti nedaug laiko.

Jėzaus vardas

Dievo Vardas apima platų mokymą apie Jį ir Jo kelius. Dievo vardai ir titulai išreiškia jo asmenybę ir tikslus. Jėzaus Vardas taip pat nėra vien tik keipinys, jis kartu išdėsto ir gilesnį mokymą.

"Pilypas... ėme skelbti gyventojams Mesiją (Kristų)" (Apd 8:5) skamba taip, lyg jis tiesiog kartojo "Tikėkite Jėzumi"; bet Apd 8:12 "Kristus (Mesijas)" apibrėžiamas tiksliau: "Bet patikėję Pilypu, skelbiančiu gerąją Dievo karalystės naujieną ir Jėzaus vardą, ėmė krikštytis vyrai ir moterys". Atkreipkite dėmesį, jog kalbama apie daugelį dalykų; tai nebuvo tikrai trumpa formulė apie Kristų; "skelbiant Kristų" taip pat buvo mokoma ir apie krikštą. Jn 6:40 sako mums, jog tai Dievo valia, "kad kiekvienas, kuris regi (supranta) Sūnų ir tiki jį, turėtų amžinąjį gyvenimą"; o Jėzus vėliau aiškina, kad "kas nori vykdyti jo (Dievo) valią, supras, ar tas mokslas iš Dievo" (Jn 7:17). Taigi suprasti mokslą - tai tolygu "regėti" Sūnų. Kristaus pasakymas "Išlaikei mano žodį ir neatsižadėjai mano vardo" (Apr 3:8) taip pat parodo, jog Kristaus žodis prilygsta Jo Vardui. Iz 42:4 skamba šitaip: "Salos lauks jo (Kristaus) įstatymo", o įkvėptasis Evangelijos autorius juos cituoja taip: "Jo vardas teiks viltį tautoms" (Mt 12:21). Vėlgi Kristaus vardas prilyginamas apie jį skelbiamai Evangelijai. Antrame ir trečiame Jono laiškuose minimi keliaujantys pamokslininkai: "Tu puikiai padarysi išruošdamas juos į kelionę, kaip Dievui patinka. Jie leidosi keliauti jo vardo labui" (3 Jn 6,7). Atrodo, kad čia vėl prisimenamas Mk 16:15,16 randamas paliepimas eiti į visą pasaulį ir skelbti Evangeliją; taigi Kristaus vardas sulyginamas su Jo Evangelija. Todėl Biblijoje skelbiamas tikėjimas į Kristų apima ir krikštą: "Tikėdami į Kristų Jėzų, jūs visi esate Dievo vaikais! Nes (t.y. kadangi) jūs visi, kurie esate į Kristų pakrikštyti, apsilvokite Kristumi" (Gal 3:26,27). Paulius kalba taip, lyg tikėjimo į Kristų išreiškimas pasikrikštijimu yra savaime suprantamas dalykas. Taigi tikėjimas Kristumi - tai tam tikras supratimo procesas ir po jo sekantis paklusimas, o ne greitas žodinis išpažinimas "Aš tikiu Kristumi". Jn 6:35 tai patvirtina: "Kas ateina pas mane, niekuomet nebealks, ir kas tiki mane, niekuomet nebetros". Šitaip tikėjimas Kristumi sulyginamas su atėjimu pas jį ir parodoma, kad tikėjimas - tai procesas.

Taigi skelbiant "Kristų" būdavo mokoma daugelio tikėjimo tiesų. Štai Lk 9:11 aprašoma, kaip Jėzus skelbė žmonėms Dievo Karalystės Evangeliją (plg. Mt 4:23), o tuo tarpu to paties atvejo aprašyme Mk 6:34 sakoma, jog "jis pradėjo juos mokytį daugelio dalykų". Evangelija susideda iš "daugelio dalykų" - tai nėra tiesiog trumpa formulė apie Kristų, kurią galima išsakyti per minutę. Todėl mes randame tokias frazes, kaip "Šitame mieste jie skelbė Evangeliją ir sulaukė nemaža mokinių" (Apd 14:21), kuriose Evangelijos skelbimas prilyginamas mokymui. Tokie išsireiškimai nebūtų reikalingi, jei Evangeliją sudarytų tik keletas paprastų teiginių. Pauliui paskelbus Evangeliją Berėjoje, žmonės ėmė kasdien tyrinėti Raštus (naudodamiesi sinagogoje esančiu Senuoju Testamentu?), kad patikrintų dalykus, kurių juos išmokė Paulius (Apd 17:11). Taigi Pauliaus paskelbta Evangelija visais atžvilgiais rėmėsi Senuoju Testamentu, ir žmonės įtikėjo būtent todėl, kad išgirdę Pauliaus mokymą jie toliau nuolat studijavo Bibliją - "Todėl daugelis jų įtikėjo" (Apd 17:12). Kai mes turime reikalų su žmonėmis, kurie menkai teišmano Bibliją ir ne visada ją kasdien tyrinėja po pasikalbėjimo, tada neverta stebėtis, jog pamokymams reikia daug daugiau laiko negu pirmajame šimtmečiuje. Žodžiai "Kiekvienas, kas tiki, jog Jėzus yra Mesijas, yra gimęs iš Dievo" (1 Jn 5:1) aiškiai derinasi su tokiomis eilutėmis, kaip "Savo valia jis pagimdė mus tiesos žodžiu" (Jok 1:18), "Jūs esate atgimę... Dievo žodžiu... Toks yra žodis, paskelbtas jums kaip geroji naujiena" (1 Pt 1:23,25). Kaip matome, tikint, kad Kristus yra Dievo Sūnus, apibendrintai išreiškiamas tas faktas, jog žmogus suprato Dievo Žodyje randamą Evangeliją.

Karalystės karalius

"Tikėjimo į Kristų" pabrėžimas įgaus daugiau prasmės, jei suvoksime, kad kai kuriose eilutėse vardas "Kristus" gali būti naudojamas kaip Kristaus Karalystės sinonimas. Štai mūsų Viešpats paaiškino fariziejams, jog jiems nereikia kažkur ieškoti būsimojo Mesijo, kadangi jis jau stovėjo jų tarpe. Jėzus tą išsakė tokiais žodžiais: "Dievo Karalystė jau yra tarp jūsų" (Lk 17:21), šitaip parodydamas, jog "Karalystė" gali būti sulyginta su tos Karalystės karaliumi. Taigi skelbdamas, kad prisiartinio Dievo Karalystė, Jonas pranešė apie Kristaus apsireiškimą. Akmuo, trenkęs į Nebuchadnezaro regėtą statulą, simbolizuoja Dievo Karalystę (Dan 2:44); būtent šis akmuo / Karalystė "sutrupins į šipulius visas anas karalystes ir padarys joms galą". Tai rodo, jog akmuo - tai Karalystė tiek tada, kai jis trenkia į statulą, tiek ir po jos sunaikinimo. Panašiu būdu Ezekielio palyginime apie kedrą rašoma apie "trapųjį" ūglį, kuris bus nulaužtas ir persodintas, kad taptų didingu medžiu, po kuriuo "apsigyvens visokie paukščiai" (Ez 17:22,23). Čia turbūt kalbama apie Kristų, kuris yra Iz 53:2 aprašyta "atžala"; be to aiškiai pastebimas ryšis su Kristaus pateiktu palyginimu apie garstyčios grūdėlį, kuriame Dievo Karalystė panašinama su maža sėklele, iš kurios išauga didžiulis medis, kuriame gali gyventi visokie paukščiai. Šis ryšis tarp žodžio apie Karalystę ir paties Jėzaus asmeniškai parodo, kad jis laikė save gyvuoju

žodžiu apie Karalystę. Šito šviesoje galima suprasti, jog "tikėjimas į Kristų" ir tikėjimas pilna Karalystės Evangelija - tai vienas ir tas pats.

Kas yra Evangelija?

Dabar mes smulkiau aptarsime dalykus, kuriuos pirmojo amžiaus tikintieji laikė esminėmis tikėjimo tiesomis. Reikia pripažinti, jog Naujojo Testamento laikais egzistavo tikėjimo tiesų rinkinys, kuris maždaug atitiko mūsų turimą tikybos išpažinimą. Dar viena turėtina omenyje svarbi aplinkybė yra ta, kad anais laikais kai kurie broliai turėjo pranašystės dovaną. Dvasios įkvėpti jie išsakydavo žodžius, kuriuos tiesiogiai apreikšdavo Dievas. Yra priežasčių manyti, jog kai kurios iš tų įkvėptųjų ištarmių laikui bėgant buvo pridėtos prie tikėjimo tiesų visumos.

Tikėjimo tiesų visuma

Paulius galėjo pasakyti, kad bendruomenės Romoje nariai bent jau pakluso "tam mokslo pavyzdžiui, kuriam buvote pavesti (t.y. išmokyti prieš krikštą)" (Rom 6:17). Graikiškas žodis, verčiamas žodžiu "pavyzdys", reiškia "modelis" arba "šablonas" - tuo tarsi nurodoma, jog tam tikros pamokymų visumos buvo visur laikomasi kaip pavyzdžio. Ši detalė Pauliaus laiške parodo, kad labai svarbu yra prieš krikštą suprasti mokomus dalykus reikiamoje apimtyje. Be to, tampa aišku, jog tai nėra vien tik keli trumpi teiginiai, kurie būdavo minimi prieš krikštą. Kai kurie bendruomenės nariai dėsį "maldingi, bet (bus) atsižadėję maldingumo jėgos" (2 Tim 2:5). Galbūt tuo norima pasakyti, jog jie lyg ir laikysis pagrindinių tikėjimo tiesų, bet savo kasdieniniame gyvenime nepripažins tikrosios Tiesos galios. Paulius galėjo priminti galatams, kad jiems "akivaizdžiai buvo nupieštas nukryžiuotasis Jėzus Kristus" (Gal 3:1). Graikiškas žodis, atitinkantis "nupieštas" pažodžiui išvertus reiškia "apibūdintas raštu", tartum galatai iš pradžių buvo mokomi naudojant kažkokius raštu išdėstytus pamokymus.

Apibūdindamas prisikėlimo doktriną Paulius galėjo pasakyti: "Aš jums perdaviau, ką esu gavęs, būtent: Kristus numirė..." (1 Kor 15:3), taip paaiškindamas, kad jis gavo apreikšimą apie šiuos dalykus, kurį perdavė savo skaitytojams kaip esminę tikėjimo tiesą, kurią būtina priimti. Čia puikiai tinka 2 Pt 2:21,22: "Jiems būtų buvę geriau iš viso nepažinti teisumo kelio negu... nusigręžti nuo jiems duoto šventojo įsakymo... teisingai sako patarlė: Išmaudyta (krikšto metu) kiaulė vėl voliojasi purvynė". Šičia pastebime tokį "kelio" ir "jiems duoto šventojo įsakymo" susiejimą su krikšto nuplovimu, tartum kelias ir įsakymas jau buvo žinomi prieš krikštą. Mes jau parodėme, jog prieš krikštą buvo būtina suprasti tikrai ne vieną paliepimą, todėl žodžio "įsakymas" pavartojimas vienaskaita galėtų reikšti, kad egzistavo labai aiškiai apibrėžta pamokymų visuma, kurią reikėdavo suprasti prieš krikštą. Yra keletas eilučių, kuriose aprašomas mokymo apie tikėjimo tiesas ir Evangeliją "priėmimas" arba "gavimas": Gal 1:9,12; Fil 4:9; Kol 2:6; 1 Tes 1:6; 2:13; 4:1. Tai patvirtina, jog "Evangeliją" sudarė konkretus pamokymų rinkinys, kurį pirmiausia gavo apaštalai, ir vėliau priėmė tie, kuriems buvo skelbiama Evangelija.

Tikėjimas

Judas taip pat kalba apie "tikėjimą, vieną kartą visiems laikams duotą šventiesiems" (Jud 3). Taigi ši "tikėjimą" galima prilyginti "tam mokslo pavyzdžiui", kurio jie buvo išmokyti prieš krikštą, ir tai būtų dar vienas išsireiškimas pirmojo šimtmečio krikščionių kalboje, apibūdinantis šią tikėjimo tiesų visumą. Paulius skatina išlaikyti "nepajudinamą (tikėjimo) vilties išpažinimą" (Žyd 10:23), šitaip galbūt primindamas savo skaitytojams, kad prieš krikštą jie viešai išpažino savo tikėjimą tą viltimi. Reikalavimas laikytis "tikrojo mokymo" pirmiausia reiškė būtinybę išsaugoti tą "Tikybos išpažinimą", kurio jie buvo išmokyti pradžioje. Visi tikintieji gyveno "bendrame tikėjime" (Tit 1:4), taigi jie laikėsi tos pačios tikėjimo tiesų visumos; buvo tik "vienas tikėjimas" (Ef 4:5). "Tikėjimas" susiejamas su Kristaus vardu Apd 3:16. Kaip matėme, Kristaus vardas - tai to paties "tikėjime" randamo mokymo kitas pavadinimas. Tiek dėl praktinių dalykų (1 Tim 6:10), tiek dėl tikybos tiesų (1 Tim 1:4) Paulius perspėjo, jog kai kurie "atkrįs nuo tikėjimo". Pirmasis to atkritimo etapas prasideda teigiant, kad "tikėjimo" neįmanoma apibrėžti.

Praktiniai dalykai

Praktiniai dalykai taip pat priklausė šiai tikėjimo tiesų visumai. Pasakojimas "apie Kristaus Jėzaus tikėjimą" apėmė ir aiškinimus "apie teisingumą, susilaikymą ir būsimąjį teismą" (Apd 24:24,25). Paulius pateikia pamokymus dėl duonos laužymo lygiai taip pat, kaip ir mokymą apie prisikėlimą: "Aš tai gavau iš Viešpaties ir tai perdaviau jums" (1 Kor 11:23). Atrodo, kad egzistavo tokių praktinių nurodymų rinkinys, kurį Paulius vėliau papildė pridėdamas mokymą apie seserų padėtį eklesijoje: "Jūs... tvirtai laikotės nurodymų, kokius esu jums davęs. Noriu, kad žinotumėte, jog... moters galva – vyras..." (1 Kor 11:2,3). Tai rodo, kad šie dalykai turėtų būti išaiškinami prieš krikštą, nes jie priklausė tai tikėjimo tiesų visumai, kurios buvo reikalaujama laikytis pirmajame šimtmetyje. Graikiškas žodis, reiškiantis "nurodymai", taip pat verčiamas žodžiais "gautas mokslas" bei "perduotos tiesos" (2 Tes 3:6 ir 2:15: "Įsakome jums... vengti kiekvieno brolio, kuris... nesilaiko mokslo, gauto iš mūsų... tvirtai stovėkite ir laikykitės perduotų tiesų, kurių išmokote iš mūsų (įkvėptų pranašingų) žodžių ar laiško". Tai rodo, kad labai svarbu yra nuolat laikytis šios tikėjimo tiesų visumos ir dar būtina atsiskirti nuo tų, kurie jai nepaklūsta. Žmogus turi būti "tvirtai laikysis tikrojo mokymo (dar vienas to paties tikėjimo tiesų rinkinio pavadinimas), kad dėstydamas sveiką mokslą sugebėtų ir paraginti, ir atremti priešgynas" (Tit 1:9).

Kaip žinome, pirmosiose eklesijose buvo "netikrų pranašų", kurie teigdavo gavę apreiškimą iš Dievo apie tikėjimo tiesas ir reikalavė prijungti jas prie jau pripažinto mokymo visumos. Paulius pabrėžia, kad tik apreikštas įkvėpimo pagalba "tikras žodis" apie tikėjimo tiesas "vertas visiško pritarimo" (Tit 1:9; 3:8; 2 Tim 2:11; 1 Tim 1:15; 4:9), t.y. tik tokius žodžius galima prijungti prie mokymo visumos, sudarančios "tikėjimą". Būtent todėl Jonas liepė tikėti "ne kiekviena dvasia", pretenduojančia į įkvėpimą (1 Jn 4:1).

Konkrečios smulkmenos

Žemiau pateikiame keletą aiškių pavyzdžių, parodančių, jog šalia paprasto "tikėjimo Kristumi" dar būdavo mokoma kitų tikėjimo tiesų, priskiriamų Evangelijos pagrindams, kuriuos buvo būtina suprasti prieš krikštą:

- "Dievas per Jėzų Kristų teis žmonių slėpinius, kaip sako mano (t.y. Pauliaus paskelbta) Evangelija" (Rom 2:16). Taigi mokymas apie teismą bei atsakomybę buvo priskiriamas prie "pagrindinių dalykų" (tikėjimo pradmenų) - žr. taip pat Apd 24:25; Žyd 5:12; 6:1,2.
- Apie idėją, kad apipjaustymas būtinas išgelbėjimui, Paulius kalba kaip apie persimetimą "prie kitos evangelijos" (Gal 1:6). Taigi jei suprasime tikrąją Evangeliją, tai žinosime, kad mums nereikia laikytis Mozės Įstatymo, pvz. šabo.
- "Karalystės Evangelija" kalba ne tik apie Kristų, bet ir apie jo būsimąją Karalystę; Iz 52:7 (plg. Rom 10:15) aprašo šauklį, kuris skelbia Evangeliją pasakodamas apie laikus, kada Zionui bus galima pasakyti: "Viešpatauja tavo Dievas (Karlystėje)".
- Teisingas Kristaus prigimties subtilumų supratimas buvo priėmimo į bendruomenę sąlyga (2 Jn 7-10); todėl Evangelija apėmė daug įvairių dalykų apie Kristų (Apd 8:12). Vėlgi, nepakanka vien tik ištarti: "Mes tikime Kristumi".
- Nepaprastai svarbūs pažadai apie Karalystę yra neatsiejama Evangelijos dalis; būtent šių pažadų pavidalu Evangelija buvo paskelbta Abraomui (Gal 3:8) ir Izraeliui (Žyd 4:2). Todėl paaiškinęs apie pažadus Dovydui Paulius tarė: "Tai jums atsiųstas šis išganymo žodis" (Apd 13:23,26). Taigi jie buvo nepaprastai svarbi išgelbėjimo žinios dalis. Štai jis sako: "Mes jums skelbiame gerą naujieną (Evangeliją) apie protėviams duotąjį pažadą" (Apd 13:32). Taip pat prisiminkime ir Rom 1:1-4 minimą "gerąją Dievo naujieną... apie jo Sūnų, kūnu kilusį iš Dovydo giminės... Jėzų Kristų".
- Norint suprasti pažadus, reikia šiek tiek išmanyti Izraelio istoriją. Panagrinėję Apd 13 aprašytą Pauliaus pamokslavimą Antiochijoje pamatysime, jog jis bendrais bruožais apžvelgia Izraelio istoriją

ypatingai užacentuodamas šiuos pažadus ir pabrėždamas, kad jie išsipildė Jėzuje. Taigi jo pamokslavimas rėmėsi Izraelio istorija, turėjo aiškinamąjį pobūdį ir baigėsi perspėjimu dėl galimų pasekmių teismo metu, jei skelbtasis žodis nesusilauks deramo atsako (Apd 13:40,41). Mūsų pamokslavimo turinys turėtų būti panašus.

IŠVADOS

Neįmanoma pervertinti šių dalykų svarbos. "Žiūrėk savęs ir mokslo, išverk šiuose darbuose! Taip veikdamas išganysi ir save, ir savo klausytojus" (1Tim 4:13-16). Akivaizdu, kad šios knygos 1-ame Priede pateiktas svarbiausių tikėjimo tiesų sąrašas nėra įkvėptas, bet autoriaus nuomone, jis iš tiesų gana gerai apibendrina daugelį konkrečių dalykų, minimų Biblijos eilutėse, kuriose kalbama apie "tikėjimą", "gautą mokslą", "perduotas tiesas" ir t.t. Tikimės šiame skyriuje įrodę, jog tikrai būtina turėti tikėjimo tiesų rinkinį, kurį mes visi pripažintume ir nedvejojami patvirtintume savo ištikimybę jam. Šiuo tikėjimo tiesų rinkiniu turėtų būti paremti mūsų pamokymai, skirti norintiems pasikrikštyti, ir daroma labai teisingai, kai prieš panardinimą pasikalbama su tais žmonėmis ir patikrinama, ar jie pilnai suprato viską, ko buvo išmokyti. Dažnai tikintieji buvo skatinami tvirtai laikytis "tikėjimo" ištikus negandoms. "Nepajudinamai stovi Dievo pamatas" (2 Tim 2:19). Jau vien tik mūsų pažintis su tikėjimo pradmenimis, kurie paaiškina, koku būdu Dievas vykdo visus savo nuostabius užmojus, turėtų mums suteikti daug džiaugsmo ir stiprybės. Tikrai nuolat pamokslaudami ir toliau studijuodami šiuos dalykus mes patirsime jų teikiamą naudą ir išgausime tvirto pasitikėjimo jais, ir tada tamsos ir liūdesio valandą mes galėsime kaip ir Paulius pasakyti: "Iškovoju gerą kovą, baigiau bėgimą, išlaikiau tikėjimą... žinau, kuo įtikėjau, ir esu tikras, kad jis gali išlaikyti man patikėtąjį turtą (gyvybę) iki anos dienos" (2 Tim 4:7; 1:12).

KOMENTARAS: VIEŠPATIES JĖZAUS IŠPAŽINIMAS

"Jeigu lūpomis išpažinsi Viešpatį Jėzų ir širdimi tikėsi, kad Dievas jį prikėlė iš numirusių, būsi išgelbėtas" (Rom 10:9).

Reikia paaiškinti sekančius dalykus:

- Kaip matėme, "Viešpats Jėzus" turbūt yra sinonimiškas visam tikėjimo tiesų rinkiniui, apimančiam "gerąją Dievo karalystės naujieną ir Jėzaus vardą", įskaitant ir krikštą (Apd 8:5 plg. 12 eil.). Labai galimas dalykas, jog Paulius turi omenyje "išpažinimą", atliekamą prieš krikštą. Tai reikštų, kad jis primena Mk 16:16 žodžius: "Kas įtikės (plg. išpažinimas lūpomis) ir pasikrikštys (plg. prisikėlimas su Kristumi iš numirusių), bus išgelbėtas".
- Norint suprasti Kristaus prisikėlimą, reikia išmanyti Biblijos mokymą apie pragarą ir žmogaus prigimtį.
- Atrodo, kad Rom 10:8,9 galima sugretinti su 13 eil.: "Kiekvienas, kuris šaukiasi (sau - pagal graikišką tekstą) Viešpaties vardo, bus išgelbėtas". Pauliui buvo liepta priimti krikštą šitaip šaukiantis sau Viešpaties vardo (Apd 22:16); tikrai krikštas atveria mums duris į Viešpaties vardą (Mt 28:19).
- Keletu skyrių aukščiau Rom 6 pabrėžęs krikšto svarbą, Paulius negalėtų toliau, 10 skyriuje, mokyti, jog tai nėra reikalinga išgelbėjimui.
- Prieš Rom 10:9 esančiose 6-8 eilutėse aiškinama: "Nesakyk savo širdyje: Kas įžengs į dangų?... Kas nusileis į bedugnę?... Bet ką jis sako? – Arti tavęs žodis: jis tavo burnoje ir tavo širdyje, – tai reiškia mūsų skelbiama tikėjimo žodį". Taigi išpažinti reikėdavo "tikėjimo žodį", arba 9 eil. minimą "Viešpatį Jėzų". Kaip matėme, "tikėjimas" reiškia visą tikėjimo tiesų rinkinį, sudarantį Evangeliją. Paulius cituoja Įst 30:11-14 žodžius: "Šitas paliepimas, kurį aš šiandien tau skelbiu... ne danguje patalpintas... ir ne už jūros ("gelmės" ar "bedugnės") jis padėtas... bet žodis yra visai arti tavęs". Atrodo, jis aiškina, jog "šitas paliepimas... žodis" yra apie Kristų. Jei izraelitai laikytusi šio žodžio, jie būtų palaiminti (Įst 30:16), ir lygiai taip pat jei naujasis Izraelis patikėtų žodžiu apie Kristų, būtų išgelbėtas. Tagi Kristaus

išpažinimas lūpomis reiškia pritarimą mokymui apie Kristų. "Jei tačiau klausysi Viešpaties, tavo Dievo, balso" (Įst 30:10) atitinka Rom 10:9: "Jeigu lūpomis išpažinsi Viešpatį Jėzų". Šis sugretinimas dar kartą parodo, jog "Viešpats Jėzus" - tai vardas, apibendrinantis Dievo žodžio mokymo pagrindus.

32 PAPILDYMAS: PIKTADARYS ANT KRYŽIAUS

Piktadarys "tarė: 'Jėzau, prisimink mane, kai ateisi į savo karalystę!' Jėzus jam atsakė: 'Iš tiesų sakau tau: šiandien su manimi būsi rojuje.'" Remiantis šiomis eilutėmis įrodinėjama, kad krikštas nėra būtinas išgelbėjimui, ir kad po mirties mes einame tiesai į Dangų. Šalia visų kitų įrodymų, teigiančių visai priešingai, idėmiai perskaičius šias eilutes, atsiskleidžia štai kas:

1. Krikštytis į Kristaus mirtį ir prisikėlimą buvo liepta tik *po* Kristaus prisikėlimo (Mk 16:15,16). Kalbėdamas su Kristumi piktadarys vis dar tebegyveno pagal Mozės Įstatymą.

2. Krikštas yra tikras, jei krikštijamasi į Jėzaus mirtį ir prisikėlimą. Jėzui kalbantis su piktadariu nė vienas iš tų dalykų dar nebuvo įvykęs, todėl neįmanoma buvo pasikrikštyti į Kristų.

3. Krikštas simbolizuoja mūsų mirtį su Kristumi (Rom 6:3-5), o piktadarys buvo vienintelis žmogus, kuris padarė tą tikrovėje.

4. Visiškai įmanoma, jog piktadarys buvo vienas iš tų, kuriuos pakrikštyjo Jonas Krikštytojas. Daugelis jo pakrikštytųjų prieš tai buvo neaiškios reputacijos žmonės (Mt 21:32). Teigti, esą piktadarys nebuvo pakrikštytas, reiškia įrodinėti remiantis nutylėjimu; o tai vargu ar yra pagrįstas argumentas, kuriuo remdamiesi galėtume pateisinti savo atsisakymą nuo krikšto. Taip pat šiose eilutėse nerandame žodžių "siela" ir "dangus".

5. Piktadarys prašė Jėzaus prisiminti jį geruoju, kuomet Jėzus sugrįš "į" savo Karalystę. Taigi piktadarys žinojo apie Jėzaus skelbtą Dievo Karalystės Evangeliją (Mt 4:23). Jis žinojo, kad prieš įkuriant tą Karalystę ateis teismo diena, todėl paprašė Jėzaus prisiminti jį tada geruoju, nes jis taip pat suprato, jog Jėzus prisikels iš numirusių ir galiausiai tą dieną teis visus. Piktadarys tikrai nebuvo neišmanėliu; jis pripažino, jog atėjus prisikėlimo ir teismo dienai išgelbėjimą savo lūpomis paskelbs Kristus.

6. Jėzus pažadėjo, jog piktadarys *bus* su juo "rojuje". Graikų kalboje čia vartojamas žodis "paradeisos" (pažodžiui reiškiantis "sodas"), kuriuo visada apibūdinama kur nors *žemėje* esanti ideali vieta. Jis vartojamas Apr 2:7 aprašant atkurtąjį Edeno sodą (t.y. Linksmųjų Rojų - žr. Pr 2:8 ir toliau). Atėjus Dievo Karalystei, pasaulyje vėl išgalės gyvenimo sąlygos, buvosios Edeno sode (Linksmųjų Rojuje) (Iz 51:3; Ez 36:35), nes prakeikimas bus pašalintas (Apr 22:3). Senajame Testamente graikų kalba (Septuagintoje) tas pats žodis "paradeisos" (t.y. "sodas" arba "rojus") vartojamas kalbant apie palaimos ir ramybės kupiną vietovę Žemėje (Koh 2:5; Neh 2:8; Gg 4:13; Pr 13:10). Žodis "Rojus" buvo pradėtas sieti su Dangumi tik dėl jo vartojimo grožinėje literatūroje, tokioje kaip Miltono "Prarastas rojus". Jėzus pažadėjo piktadariui priimti jį į rojų atsakydamas į pastarojo troškimą būti Kristaus Karalystėje. Kaip parodėme 5 skyriuje, Karalystė bus Žemėje; todėl ir "rojus" taip pat bus ten.

7. Įprastas 43 eilutės vertimas sudaro išpūdį, jog Kristus ir piktadarys tą pačią dieną kartu bus "rojuje". Bet akivaizdu, kad Karalystė dar nėra įkurta žemėje. Jie nepateko į Karalystę tą pačią dieną. Jėzus buvo palaidotas kape (Apr 2:32); jis pranašavo, kad po savo mirties ant kryžiaus turės išbūti "tris dienas ir tris naktis žemės širdyje" (Mt 12:40 plg. 16:21). Netgi po prisikėlimu jis tarė: "Nelaikyk manes! Aš *dar neižengiau* pas Tėvą" (Jn 20:17). Taigi savo mirties dieną Jėzus nenuėjo į Dangų.

Bet Jėzus rodos pažadėjo piktadariui: "*Šiandien* su manimi būsi rojuje". Šio tariamo prieštaravimo išaiškinimą galima surasti žinant tą faktą, jog Biblijos tekstų hebrajiškuose ir graikiškuose originaluose nebuvo vartojami nei skyrybos ženklai, nei didžiosios raidės. Galima kitaip sudėti skyrybos ženklus, ir tada mes perskaitysime: "Jėzus jam atsakė: 'Iš tiesų sakau tau *šiandien*: su manimi *būsi* rojuje'" (Lk 23:43). Kai kuriuose vertimuose skyrybos ženklai taip ir sudėliojami. Tai puikiai atitinka kontekstą.

Piktadarys prašė Jėzų prisiminti jį geruoju teismo diena; jis žinojo, kad yra atsakingas, ir todėl atsidurs ten. Bet Jėzus suteikė jam nuostabų užtikrinimą: "Aš galiu pasakyti šitai tiesiog *dabar!* Tau nereikia laukti mano nuosprendžio net iki tos dienos - tu *būsi* su manimi Karalystėje!"

8. Remiantis tuo, kas išdėstyta aukščiau, galima sudaryti sąrašą tų tikėjimo tiesų, kurias piktadarys tikrai suprato:

- Dievo Karalystė
- Antrasis Kristaus atėjimas
- Priskėlimas ir teismas
- Išgelbėjimas tikėjimu į Kristų
- Kristaus prisikėlimas
- Kristaus tobulumas ("Šitas nieko blogo nėra padaręs")
- Būtinybė sekti Kristumi (jis vadino jį "Viešpačiu - žr. A. Vėliaus vertimą: "Tada jis kreipėsi į Jėzų: 'Viešpatie, atsimink mane, kai įeisi į Savo karalystę'" (Lk 23:43)).
- Žmogaus nuodėmingumas ("Mudu teisingai gavome, ko mūsų darbai verti")

Todėl negalima remiantis šio žmogaus pavyzdžiu įrodinėti, kad bet kas gali būti išgelbėtas, jei tik parodys bent mažiausią susidomėjimą krikščionyste; būtina suprasti pagrindines tikybės tiesas, kurias tas žmogus žinojo. Be šito jis nesugebėtų pasiekti tokios tikėjimo aukštumos. Kristus nepasiūlė jokio išgelbėjimo kitam piktadariui, kurio požiūris buvo toks: "Argi tu ne Mesijas? Išgelbėk save ir mus!". Čia matome žmogų, kuris sako: "Jei tas Jėzus yra šio to vertas, kodėl gi ir aš negalėčiau kažko iš to gauti". Priešingai nei kitas piktadarys, jis nesuprato tikėjimo tiesų, ir būtent todėl nesugebėjo pasiekti tikro išgelbėjimo savo dienų pabaigoje, nepaisant trumpalaikio susidomėjimo Kristumi.

33 PAPILDYMAS: KRIKŠTO APEIGŲ PAVYZDYS

Norint parodyti, kaip galima tinkamai atlikti krikštą, žemiau pateikiamas aprašymas krikšto apeigų, kurias atliko Broliai Kristuje Hartlpulyje, Anglijoje, šeštadienio popietę, 1990 metų lapkrityje. Tačiau būtina atkreipti dėmesį, jog krikštas iš esmės yra panardinimas į vandenį, sekantis po tikro atsivertimo ir įtikėjimo Evangelija. "Apeigos" - tai tiesiog nebūtinasis priedas, suteikiantis šiam dalykui tinkamą svarbumo jausmą. Viskas vyko tokia tvarka:

Pradžios malda

Laiško Romiečiams 6 skyriaus skaitymas

Trumpas pamokslas apie krikštą (pateiktas žemiau; tikri vardai pakeisti)

Malda

Asmens panardinimas plaukymo baseine

Malda

Pamokslas apie krikštą

Nėra abejonės, jog ši diena yra svarbiausia Deivo gyvenime; po keletos akimirų jis panirs po vandeniu ir iškyls pilnai būdamas "Kristuje" Abraomo palikuonimi ir tapdamas Evangeliją sudarančių šlovingų pažadų dalininku.

Kraštutinis šio veiksmo paprastumas gali būti apgaulingas, bet Deivas ir visi mes čia pilnai tikime, jog šis pasinėrimas į vandenį sujungs jį su Jėzaus mirtimi ir prisikėlimu, kaip parašyta Rom 6:3-5:

"Argi nežinote, jog mes visi, pakrikštytieji Kristuje Jėzuje, esame pakrikštyti jo mirtyje? Taigi krikštu mes esame kartu su juo palaidoti mirtyje, kad kaip Jėzus buvo prikeltas iš numirusių Tėvo šlovinga galia, taip ir mes pradėtume gyventi atnaujintą gyvenimą. Jei esame suaugę su jo mirties paveikslu, būsime suaugę ir su prisikėlimo".

Pabandykime keletui akimirų įsivaizduoti Jėzaus prisikėlimo sceną, kadangi mes matėme, kad išėjęs iš vandens Dievas bus susijungęs su Jėzaus prisikėlimu iš numirusių.

Galime įsivaizduoti nakties oro gaivumą bei ramybę, ir Jėzuje bundantį puikų naujo gyvenimo jausmą. Prisikėlęs jis galėjo matyti Jeruzalės žiburius, mirgančius tulumoje; ten gyvenantys žmonės visiškai nieko nežinojo, kad visai netoli jų įvyko nuostabus dalykas - žmogus prisikėlė iš numirusių atnaujintam gyvenimui.

Ir taip pat Dievui išskylant iš vandens mus supantis pasaulis nesuvokia, jog vyksta nuostabus dalykas; viskas, ką jie gali pamatyti, jei iš viso teiksis pažiūrėti, tai grupelė vyrų ir moterų, einančių į plaukymo baseiną, kur vienas žmogus panardina kitą. Bet kaip Jėzui prisikeliant angelai džiūgavo, tai ir dabar, mums nematant, jie džiaugiasi dėl vieno ativertusio nusidėjėlio.

Laiško Romiečiams 6 skyriuje perskaitėme, jog mes turėtume "*gyventi* atnaujintą gyvenimą" - džiaugsmas, kurį dabar išgyvena Dievas, turėtų lydėti jį per gyvenimą. Kaip esame perskaitę, jis daugiau nebebus nuodėmės vergas, bet tarnaus Dievui, vykdydamas Jo valią, kuri yra apreikšta Biblijoje. Kyla pagunda galvoti, jog mes turėtume norėti sau visiškos laisvės, bet tarnaudami sau, mes nesame laisvi, tada mes vergaujame nuodėmei. Dievas dabar pakeičia šeimininką, kad tarnautų Dievui. Kartais atrodo, jog tariami suvaržymai, kuriuos mums uždeda atnaujintas gyvenimas, yra nepakeliami, ir mus kyla pagunda pamėginti išsilaivinti iš jų. Bet jei tą padarysime, mes netapsime laisvi, mes vėl tarnausime nuodėmei.

1 Kor 10:1,2 Paulius aiškina, jog mūsų perėjimas per krikšto vandenį yra panšus į Izraelio perėjimą per Raudonosios jūros vandenį. Tą galima išplėsti į labai pamokantį palyginimą. Izraelitai buvo vergais Egipte, kur gyveno betikslį gyvenimą, dirbo sunkų vergišką darbą ir tarnavo Egipto stabams. Dėl savo prispaudimo jie šaukėsi Dievo ieškodami kokios nors išeities, nors tikriausiai jie neišsivaizdavo, kokį atsakymą galėtų gauti.

Atsakydamas Dievas pasiuntė Mozę, kad išvestų juos iš Egipto, ir per Raudonąją jūrą bei per dykumą nuvestų juos į Pažadėtąją žemę. Izraelis Egipte vaizduoja Dievą ir visus, kurie prieina krikštą; dabar Dievas yra tarsi atvestas prie Raudonosios jūros krantų. Perėjęs per vandenį, jis nepateks tiesiog į Pažadėtąją žemę - Dievo Karalystę, jis čia prisijungs prie mūsų ir keliaus per dykumą. Izraelį per dykumą vedė Dievo angelas, kuris dieną ir naktį nuolat buvo su jais. Taigi kiekvienas iš mūsų taip pat turi angelą, statantį stovyklas aplink mus, kuris veda mus per gyvenimą link išgelbėjimo (Ps 34:8; Žyd 1:14).

Izraelis kasdien buvo maitinamas mana, kuri simbolizuoja Dievo Žodį, kaip išaiškina Jėzus Evangelijos pagal Joną 6 skyriuje. Jei jie nebūtų valgę manos, būtų greitai mirę toje dykumoje, nes ten nebuvo kitokių valgomų dalykų. Dėl šitos priežasties mes tikrai galime rekomenduoti jums "Biblijos skaitymo vadovę" pateiktą tvarkarštį, pagal kurį kasdien skaitant Bibliją visos skaitomos ištraukos suvokiamos jų kontekste. Yra nepaprastai svarbu savo kasdieninėje dienvakšėje surasti laiko tų skyrių perskaitymui bei apmąstymui. Geriau jei tas daroma kasdien tuo pačiu metu.

Tarp kitko, Izraeliui buvo liepta nerinkti manos iš karto kelioms dienoms, bet pasistengti kasdien išeiti ir prisirinkti jos. Mes taip pat kasdien turime maitintis Žodžiu. Mes niekada nepamirštame valgyti savo materialaus maisto, taigi mes turėtume taip pat instinktyviai kasdien maitintis Dievo Žodžiu; iš tikrųjų, Jobas galėjo pasakyti, jog jis brangino Dievo žodžius "*labiau už savo nuostatus*".

Izraelitai taip pat gėrė vandens, kuris tryško iš užgautos uolos; 1 Kor 4 sako mums, jog "ta uola buvo Kristus".

Taigi mes turėtume tarsi malšinti alkį ir troškulį Jėzaus pavyzdžiu. Tą mes galime padaryti kiekviena savaitę atlikinėdami atminimo apeigas. Jei kalbėsime apie susirinkimus, tai reikia pasakyti, jog mes turėtume spontaniškai troškinti susitikimų su kitais tos pačios Vilties dalininkais. Keliautojas tikroje dykumoje pašoktų iš džiaugsmo gavęs kokią nors progą susitikti su kitu keliautoju ir aptarti įvairias

problemas, su kuriomis galima susidūrėti kelyje, bei pasidalinti patirtimi. Taigi šio gyvenimo dykumoje - nuodėmingame pasaulyje - mes turėtume stengtis kiek įmanydami, kad palaikytume ryšius vieni su kitais. Gyvendami kūne mes ne visada galime susitikinėti taip dažnai, kaip norėtume, bet mes turėtume panaudoti visas galimybes ryšiams palaikyti rašydami laiškus, skaitydami žurnalus ir t.t.

Mes jau kalbėjome apie naujo gyvenimo pareigas, bet būtų neteisinga sudaryti išpūdį, kad jei mes darysime tam tikrus dalykus, tokius kaip kasdieniniai Biblijos skaitymai, tada Dievas turės mus apdovanoti. Dievas panorėjo pagal savo valią duoti mums Karalystę kaip dovaną, o ne kaip atlygį už mūsų darbus (Rom 6:23). Būtų neteisinga galvoti, jog krikštas - tai geras dalykas, kadangi po jo mes gauname gana neblogą galimybę įeiti į Karalystę. Iš tiesų visa tai yra kur kas labiau užtikrinta Dievo Tiesos ir meilės bei Kristaus pergalės dėka. Dievas tikrai *norį*, kad Deivas ir visi mes būtume Jo Karalystėje. Šis faktas yra toks didingas, kad mes turime nuolat sau priminti, jog tai tikrai yra tiesa. Viso šito šviesoje mes turėtume stengtis kažkaip atsakyti į Dievo meilę.

Izraeliui perejus Raudonąją jūrą buvo labai džiūgaujama; Mozė giedojo savo giesmę ir visa tauta džiaugėsi. Ps 105:35-41 gerai tą išreiškia, parodydama, jog Dievas suteikė viską, kas buvo reikalinga jų kelionei:

"Ir (Viešpats) prarijo visą žolę jų šalyje (Egipte), ir suuodė jų laukų vaisius. Ir jis užgavo visus pirmgimius jų žemėje, visos jų stiprybės pirmones. Ir jis išvedė juos (Izraelį) su sidabru ir auksu, ir nebuvo jų giminėse sergančio. Egiptiečiai džiaugėsi dėl jų išėjimo, nes baimė jų buvo kritus ant anų. Jis ištiesė debesį jiems uždengti ir ugnį šviesti per naktį. Jie prašė, ir jis atvedė putpelių, ir sotino juos dangaus duona. Jis perskėlė uolą, ir ištryško vanduo, tekėjo tyrumoje kaip upė".

Tas džiaugsmas apima ir mus, tavo būsimojus brolius ir seseris, kurie yra čia, kad būtų tavo krikšto liudininkais. Džiaugiasi ir Dievas, Jėzus bei angelai, kurie įdėmiai mus stebi šiuo metu. Teišlaiko kiekvienas iš mūsų iki galo šią Viltį ir šį džiaugsmą, kad galėtume kartu įeiti į Karalystę.

Dabar mes eisime į persirengimo kambarius, ir tada į plaukymo baseiną...

10 SKYRIUS: KLAUSIMAI

1. Ar galime mes būti išgelbėti be krikšto?

2. Ką reiškia žodis "krikštas"?

- a) Įsipareigojimas
- b) Pašlakstymas
- c) Tikėjimas
- d) Panardinimas / nuplovimas

3. Kokia yra Rom 6:3-5 išaiškinta krikšto reikšmė?

5. Kada mes turėtume pasikrikštyti?

- a) Po atsivertimo ir tikrosios Evangelijos pažinimo
- b) Būdami mažais vaikais
- c) Pradėję domėtis Biblija
- d) Kai norime prisijungti prie bažnyčios

5. Į ką mes krikštijamės?

- a) Į bažnyčią, kuri mus krikštija
- b) Į Dievo Žodį
- c) Į Kristų
- d) Į Šventąją Dvasią

6. Kurie iš žemiau išvardintų dalykų įvyksta po krikšto?

- a) Mes tampame Abraomo palikuonimis
- b) Mes niekada daugiau nebeusidedame
- c) Mes garantuotai esame išgelbėti visam laikui
- d) Mūsų nuodėmės atleidžiamos

7. Ar mus išgelbės vien tik krikštas?

8. Ar po krikšto mes gausime stebuklingas Šventosios Dvasios dovanas?

11 SKYRIUS

GYVENIMAS KRISTUJE

11.1 ĮVADAS

Krikštas suteikia mums tikrą amžinojo gyvenimo Dievo Karalystėje viltį. Kuo labiau suvoksime šios vilties tikrumą ir tikėsime tais dalykais, tuo aiškiau suprasime, jog mes dar turime ir tam tikras pareigas. Mūsų gyvenimo būdas turi pritikti asmeniui, turinčiam viltį gauti Dievo prigimtį (2 Pt 1:4) ir, tapus visais atžvilgiais tobulu, pasidaryti Jo Vardo dalininku (Apr 3:12).

Kaip išaiškinta 10:3 poskyryje, po krikšto mes turime paskirti savo gyvenimą mūsų prigimties blogų troškimų nukryžiuvimui ir nuolatinei kovai su jais (Rom 6:6). Jei mes nenorime ir net nebandome šito daryti, tada mūsų krikštas netenka prasmės. Krikštytis turėtų tik asmuo, pasirengęs priimti pareigas, susijusias su nauju gyvenimu, prasidedančiu po krikšto.

Krikšto metu mes numirštame senajam, prigimtiniam gyvenimo būdui ir esame simboliškai prikeliami su Kristumi. "Jeigu esate su Kristumi prikelti (krikšto metu), siekite to, kas aukštybėse, kur Kristus sėdi Dievo dešinėje. Rūpinkitės tuo, kas aukštybėse, o ne tuo, kas žemėje. Jūs juk esate mirę... Numarinkite... ištvirkavimą, netyrumą... godumą" (Kol 3:1-5). Pasikrikštydami mes išipareigojame gyventi į viską žvelgdami iš Dievo dangiškosios perspektyvos, galvodami apie dangiškus (t.y. dvasinius) dalykus, savo pasaulietiškus siekimus pakeisdami noru nugalėti savo kūniškus polinkius. Šitaip mes galime įeiti į Dievo Karalystę.

Žmogiškoji prigimtis turi polinkį su entuziazmu paklusti Dievui tik kartas nuo karto. Dažnai Dievas perspėja dėl šito. Apie Savo įsakymus Dievas sako, kad jei žmogus juos vykdys, bus jais gyvas (Ez 20:21). Jeigu mes žinome Dievo paliepus ir pradėdame jiems paklusti krikšto metu, tada mes turėtume paskirti visą savo gyvenimą jų vykdymui.

11.2 ŠVENTUMAS

"Šventas, šventas, šventas Viešpats, kareivijų Dievas" (Iz 6:3). Ši eilutė su trigubu akcentu - tai tik viena iš daugybės vietų Biblijoje, pabrėžiančių Dievo šventumą. "Šventumas" iš esmės reiškia "atsiskyrimą" - atsiskyrimą *nuo* nešventų dalykų ir atsiskyrimą *dvasiniams* dalykams. Mes kviečiami būti "Dievo sekėjais, kaip jo mylimi vaikai" (Ef 5:1). Kadangi "šventas yra tasai, kuris jus pašaukė, tad ir jūs patys tapkite šventi visu savo elgesiu (t.y. savo gyvenimo būdu), kaip parašyta: Būkite šventi, nes aš esu šventas." (1 Pt 1:15,16; Kun 11:44).

Izraelis pagal kūną buvo pašauktas iš Egipto, ir per krikštą Raudonojoje jūroje tapo "šventąja tauta" (Iš 19:6). Panašiai ir dvasinio Izraelio nariai po savo krikšto yra pašaukiami "į šventąjį pašaukimą" (2 Tim 1:9). Po krikšto mes pradėdame "tarnauti teismui, kad" taptumėme "šventi" (Rom 6:19,22 ir kontekstas).

Šventumas yra Dievo būties esminė dalis, taigi jis taip pat turėtų būti didžiausiu rūpesčiu tų, kurie bando tapti "Dievo sekėjais". Jei taip darysime, tai gavę Dievo prigimtį tapsime "jo šventumo dalininkais" (Žyd 12:10; 2 Pt 1:4). Todėl be šventumo šiame gyvenime tikintysis "neregės Viešpaties", t.y. žmogus, neparodęs šventumo šiame gyvenime, negalės Karalystėje iš tikrųjų matyti Dievą ir užmegzti asmeninius santykius su Juo.

Gavę tokią didingą viltį mes turėtume atsiskirti nuo aplinkinio pasaulio, neturinčio šios vilties, atsiskirti amžinam Dievo prigimties gavimui. Todėl mes neturėtume laikyti savo "atsiskyrimo" koku

nors mums per prievartą primestu dalyku; atsiskyre *šiam* didžiam pašaukimui ir vilčiai, mes savaime turėtume jausti savo atsiskyrimą *nuo* šio pasaulio, kuriame viešpatauja kūniški pradmenys.

Dabar mes apsvarstysime keletą dalykų, *nuo* kurių mes turėtume jaustis atsiskyre, ir tada 11.3 poskyryje praktiškai aptarsime, *kam* mes turėtume būti atsiskyre.

11.2.1 JĖGOS PANAUDOJIMAS

Mes gyvename pasaulyje, kuriame viešpatauja nuodėmė. Kaip išsiaiškinome 6.1 poskyryje, žmonių vyriausybės gali būti pavadintos "velniu", nes jų veiklos centras - kūniški troškimai, arba biblinis "velnias".

Biblijoje nuolat kartojama, kad netolimoje ateityje gali atrodyti, jog nuodėmė ir žalčio palikuonis švenčia pergalę, bet po neilgų kentėjimų moters palikuonis pagaliau bus pateisintas. Dėl to tikintiesiems nuolat liepiama neatmokėti "piktu už pikta" (Mt 5:39; Rom 12:17; 1 Tes 5:15; 1 Pt 3:9).

Kaip matėme, Dievas leidžia blogiui pasireikšti ir yra galutinė jo priežastis (Iz 45:7; Am 3:6; žr. 6.1 poskyrį). Todėl aktyvus priešinimasis blogiui - tai kova prieš Dievą. Dėl tos priežasties Jėzus liepė mums fiziškai nesipriešinti blogio jėgoms: "Bet jei kas tave užgautų per dešinį skruostą, atsuk jam ir kitą. Jei kas nori su tavimi bylinėtis ir paimti tavo marškinius, atiduok jam ir apsiausta." (Mt 5:39,40) Mums pavyzdys yra Kristus: "Aš *daviau* savo kūną mušantiems..." (Iz 50:6).

Kristaus žodžiai susieja kreipimąsi į teismą su pasaulietiška veikla, kuri yra nepriimtina tikinčiajam. Tai akivaizdus priešinimosi blogiui pavyzdys, ir šitaip nedarys tas, kuris tvirtai tiki Dievo pažadu: "Mano kerštas, aš atmokėsiu, sako Viešpats" (Rom 12:19). "Nesakyk: atsilyginsiu piktu; palauk Viešpaties, ir jis išlaisvins tave" (Pat 20:22 plg. Įst 32:35). Dėl tos priežasties Paulius atvirai papeikė korintiečius už bylinėjimąsi tarpusavyje (1 Kor 6:1-7).

Turėdami omenyje mūsų Vilties didybę, mes neturėtume rūpintis dabartinio gyvenimo neteisingumais: "Kaipgi kai kurie iš jūsų *drįsta* bylinėtis vieni su kitais... Ar nežinote, kad šventieji teis pasaulį?" (1 Kor 6:1,2). Todėl tikras tikintysis neturėtų nė pagalvoti apie bylinėjimąsi, nesvarbu, ar tai būtų ginčas dėl žemės, ar skyrybų klausimas.

Kovai su blogio apraiškom, o taip pat (kai kuriais atvejais) blogų asmenų išlaikymui valdžioje žmonių vyriausybės naudoja tokias jėgas struktūras kaip armija ir policija. Visa tai yra įteisintos priešinimosi blogiui formos, ir todėl tikras tikintysis neturėtų prie jų prisijungti. "Visi, kurie griebiasi kalavijo, nuo kalavijo ir žus" (Mt 26:52). Čia pakartojamas labai senas Dievo principas: "Kas nors išlies (tyčia) žmogaus kraują, to kraujas bus išlietas; nes žmogus padarytas pagal Dievo paveikslą" (Pr 9:6). Todėl bet kokia tyčinė prievarta prieš savo artimą - tai prievarta prieš Dievą, jeigu tik Jis pats nėra to leidęs. Mums pasakyta, jog krikščionims galioja tokia tvarka: "Mylėkite savo priešus, darykite gera tiems, kurie jūsų nekenčia. Laiminkite tuos, kurie jus keikia, ir melskitės už savo niekintojus" (Mt 5:44; Lk 6:27). Ginkluotųjų pajėgų ir policijos veikla tiesiogiai prieštarauja šiems principams, ir todėl tikras tikintysis vengs bet kokių ryšių su tomis struktūromis. Netgi tiesiogiai nevykdant prievartos veiksmų tikrai yra nepatartina dirbti šiose struktūrose ar su jomis susijusiose organizacijose; iš tikrųjų, bet koks samdomas darbas, susijęs su ištikimybės priesaikos davimu tokioms valdžios institucijoms, atima iš mūsų sąžinės laisvę ir galimebę paklusti Dievo įsakymams. Todėl tikri tikintieji dėl savo įsitikinimų visada atsisakydavo bet kokia forma tarnauti armijoje ar policijoje, nors įvairių krizių metu mielai užsiimdavo alternatyvia tarnyba, galinčia materialiai padėti jų bendrapiliečiams.

11.2.2 POLITINĖ VEIKLA

Aiškiai supratę Dievo Karalystės atėjimą ir tvirtai patikėję juo, mes turėsime pripažinti, jog žmonių sudarytos vyriausybės negali įvesti tobulos tvarkos. Todėl bet koks dalyvavimas žmonių politinėje veikloje yra nesuderinamas su Karalystės viltimi. Jėzus pranašavo, jog "paskutinėmis dienomis", prieš pat jo atėjimą, padėtis pasaulyje bus bloga ir blogės dar labiau (Lk 21:9-11, 25-27). Neįmanoma tikėti jo

žodžiais ir tuo pat metu stengtis pagerinti pasaulio būklę dalyvaujant žmonių politinėje veikloje ar pagalbą teikiančių organizacijų darbe. Gailestingąjį samariečio palyginimas parodo, kaip krikščionis gali padėti supančiam pasauliui - jei leidžia galimybės, jis turi daryti gera visiems žmonėms (Gal 6:10).

Pirmųjų krikščionių veiklos aprašymai rodo, jog jie buvo atsidėję dvasiniam gyvenimui ir laukė Kristaus sugrįžimo, o savo rūpestį supančiu pasauliu išreikšdavo pamokslaudami ir skelbdami Evangeliją. Neaprašyta, jog jie imtųsi spręsti juos supančio pasaulio socialines, ekonomines ir politines problemas.

"Ne žmogaus valdžioje jo kelias" (Jer 10:23); suvokę esminį žmogiškos prigimties blogį ir klaidingumą, mes turėsime pripažinti, jog Dievo žmonėms nedera imtis vadovavimo visuomenėje. Todėl balsavimas nesiderina su tikru šių dalykų supratimu. "Aukščiausias viešpatauja žmonių karalystei ir kam nori ją duoda" (Dan 4:29). Taigi visų žmogiškų valdovų galios pirminis šaltinis yra Dievas (Rom 13:1); todėl balsuojant demokratinės sistemos sąlygomis gali atsitikti taip, jog balsas bus atiduotas ne už tą žmogų, kurį Dievas išrinko į valdžią. Štai yra aprašyta, kaip Dievas *atidavė* tam tikras tautas į Babilono karaliaus Nebuchadnezero rankas (Jer 27:5,6).

Pripažindami, jog tai Dievas atiduoda tautas į jų valdovų rankas, mes visais atžvilgiais turėtume būti pavyzdiniais piliečiais ir tvirtai laikytis šalies, kurioje gyvename, įstatymų, jeigu tik jie neprieštarauja Kristaus įstatymui. "Kiekvienas žmogus tebūna klusnus viešajai valdžiai, nes... kurios (valdžios) yra - tos Dievo nustatytos... Juk todėl ir mokesčius mokate... Atiduokite visiems, ką privalote: kam mokesťi - mokesťi... kam pagarbą - pagarbą" (Rom 13:1-7).

Krikščioniškomis besivadinančių organizacijų išitraukimas į politinius protestus, mokesčių boikotus ar kitokią panašaus pobūdžio veiklą parodo, jog jos sąmoningai nepaiso šių pagrindinių Biblijos mokymo principų. Bet štai iš Petro pavyzdžio matome, jog net ir vadovybei uždraudus jis ir toliau skelbė Kristų, o tai parodo, kad mes galime paklusti žmonių įsakymams tik tuo atveju, jeigu jie neprieštarauja Kristaus įstatymui: "Spręskite patys, ar teisu Dievo akivaizdoje jūsų klausyti labiau negu Dievo" (Apd 4:17-20; 5:28,29).

Dar vienas, šiuolaikinis, šito pavyzdys yra Brolių Kristuje nusistatymas privalomos karinės tarnybos atžvilgiu.

11.2.3 ŽEMIŠKI MALONUMAI

Dėl nuoširdžių santykių su Dievu trūkumo neturėdamas tikros vilties ateičiai, pasaulis išgalvojo nesuskaičiuojamą daugybę geidulių tenkinimo būdų. Tie, kas bando ugdyti savyje dvasingumą turėtų vengti tų, kurie stengiasi įtikti kūnui. "Mat kūno geismai priešingi dvasiai, o dvasios - kūnui" (Gal 5:17). Dėl šito esminio susipriešinimo neįmanoma nė pagalvoti, jog galima nevaržomai duoti kūnui valią ir tuo pat metu pretenduoti į dvasingumą. Pasaulyje viešpatauja "kūno geismas, akių geismas ir gyvenimo puikybė" (1 Jn 2:16). "Taigi kas nori būti pasaulio bičiulis, tas tampa Dievo priešininku" (Jok 4:4). "Pasaulio bičiulis" yra tas, kas turi pasaulietišku draugu, žiūri filmus apie žemiškus dalykus ir t.t. Pasaulio geismai netrukus praeis, ir žmonės, šiame gyvenime besilaikantys pasaulio, pranyks su juo (1 Jn 2:15-17). Bedievių visuomenė bus sunaikinta antrojo atėjimo metu (2 Pt 2:5), kadangi "visas pasaulis yra piktojo pavergtas" (1 Jn 5:19). Kad išvengtume to sunaikinimo, mes turime būti "ne iš pasaulio" (Jn 17:16 plg Apr 18:4).

Tenkinant kūno geismus daugeliu pasaulyje paplitusių būdų tai dažnai daroma kūniškos sveikatos sąskaita; to pavyzdžiai yra rūkymas, narkotikų vartojimas ir besaikis girtuokliavimas. Mūsų fizinė sveikata, mūsų pinigai, tikrai, viskas, ką mes turime, iš tikrųjų priklauso Dievui. Todėl mes negalime šių dalykų naudoti paisydami tikrai savo norų, bet privalome kaip tarnai tvarkyti viską, ką Dievas mums suteikė. Teismo metu iš mūsų bus pareikalauta ataskaitos apie tai, kaip mes susidorojome su šiuo darbu (Lk 19:12-26). Tokie įpročiai kaip rūkymas ir alkoholio vartojimas - tai piktnaudžiavimas mūsų turimomis lėšomis bei sveikata. "Argi nežinote, kad jūs esate Dievo šventovė ir jumyse gyvena Dievo Dvasia? Jei kas Dievo šventovę niokoja, tą Dievas suniokos... jūsų kūnas yra šventovė jumyse gyvenančios Šventosios Dvasios... jūs nebe priklausote patys sau... esate brangiai nupirkti. Tad

šlovinkite Dievą savo kūnu!" (1 Kor 3:16,17; 6:19,20). Todėl mes rimtai nusižengiame, jei piktnaudžiaujame kūno sveikata pasiduodami tokiems įpročiams kaip rūkymas.

Bet jeigu panašūs įpročiai jau buvo susiformavę prieš atsivertimą, tada suprantama, kad gali nepavykti akimirksniu jų atsikratyti. Susidūrus su gyvenimo sunkumais reikia vis dažniau ir dažniau ieškoti pagalbos Dievo Žodyje ir maldoje, o ne naudoti žmogiškus atsipalaidavimo būdus.

11.3 PRAKTINIS KRIKŠČIONIŠKAS GYVENIMAS

11.3.1 BIBLIJOS STUDIJAVIMAS

Po krikšto mes turime "kaip vaisių - šventumą", jei gyvename vadovaujami Dvasios, o ne kūno (Rom 6:22; 8:1; Gal 5:16,25). Tikrai jeigu mumyse pasiliks Dievo Žodis, mes duosime dvasinių vaisių (Jn 15:7,8). Kaip jau esame išsiaiškine, mes esame Dvasios vadovaujami ta prasme, kad Dievo Dvasia yra Jo Žodyje. Visą savo gyvenimą mes turime laikyti prie šio Žodžio nuolat skaitydami ir studijuodami Bibliją.

Rimtai studijuodamas Žodį žmogus galiausiai suvoks krikšto reikalingumą, ir todėl atliks šį veiksma. Krikštas yra tik pirmasis paklusimo Dievo Žodžiui žingsnis gyvenime; po to mes turėtume ir toliau leisti Žodžiui daryti įtaką mūsų poelgiams ir vadovauti mūsų gyvenimui. Gerai susipažinus su Biblija ir pagrindinėmis Evangelijos tiesomis mums iškyla labai realus pavojus atsidurti padėtyje, kurioje Žodis nustoja daryti mums įtaką - mes galime skaityti žodžius, bet jie praktiškai niekaip mūsų neveikia (žr. 2 Priedą). Dėl šios priežasties išmintinga būtų prieš kiekvieną Raštų skaitymą sukalbėti trumpą malda: "Atmerk mano akis, kad žiūrėčiau į tavo įstatymo stebuklus" (Ps 119:18).

Dievo Žodis turėtų tapti mūsų kasdieniniu maistu - iš tikrųjų, mes turėtume nuo jo priklausyti ir spontaniškai jo trokšti netgi labiau negu savo materialaus maisto: "Aš... branginu Jo burnos žodžius *labiau* už savo nuostatus" - štai ką jautė Jobas (Job 23:12). Panašūs buvo ir Jeremijo jausmai: "Kai tavieji žodžiai buvo man duoti, juosius ryte prarijau,- tavasis žodis atnešė man džiaugsmą ir širdies linksmybę" (Jer 15:16). Todėl nepaprastai svarbu yra savo įprastinėje dienvakare kasdien rasti laiko nuodugniam Biblijos skaitymui. Paskirdami Biblijos studijavimui 30 minučių ryte prieš visus kitus darbus, mes tikrai sugebėsime pradėti kiekvieną dieną tinkamai nusiteikę dvasiškai. Tokie tikėjimą ugdantys įpročiai turės aukso vertę teismo dieną.

Norėdami išvengti daugeliui būdingo polinkio skaityti tik tas Raštų dalis, kurios mums atrodo patrauklios, Broliai Kristuje sudarė skaitymo planą, pavadintą "Biblijos skaitymo vadovas" (jį galima gauti iš šios knygos leidėjų). Pagal šį planą kasdien skaitant po keletą skyrių iš Biblijos, metų bėgyje Naujasis Testamentas perskaitomas dukart ir Senasis Testamentas viena kartą. Diena iš dienos skaitydami pagal šį planą, mes galime pasidrasinti mintimi, kad tūkstančiai kitų tikinčiųjų skaito tuos pačius skyrius. Todėl kada tik besusistiktume, tarp mūsų tuoj gali užsimegzti ryšis; tą dieną skaitytini Biblijos skyriai turėtų sudaryti mūsų pokalbio pagrindą.

11.3.2 MALDA

Kitas labai svarbus įprotis, kuri reikia išsiugdyti, yra malda. Priminęs mums, kad yra "vienas Dievo žmonių Tarpininkas - žmogus Kristus Jėzus, kuris atidavė save kaip išpirką už visus", Paulius aiškina, kaip Kristaus darbų supratimas turėtų pasireikšti praktiškai: "Taip aš norėčiau, kad vyrai melstųsi visose vietovėse... be piktumo ir abejonės" (1 Tim 2:5-8). "mes gi turime ne tokį vyriausiąjį kunigą, kuris negalėtų atjausti mūsų silpnybių, bet kaip ir mes visai mėgintą, tačiau nenusidėjusį. *Todėl* visiškai pasitikėdami artinimės prie malonės sosto, kad patirtume gailestingumą ir rastume malonę gauti pagalbą deramu laiku" (Žyd 4:15,16).

Tikrai suvokę, kad Kristus - tai mūsų asmeninis vyriausiasis kunigas, su didele galia siunčiantis mūsų maldas Dievui, mes turėtume gauti įkvėpimo reguliariai maldai tikėjime. Bet malda neturėtų būti vien

tik Dievui pateiktas "reikmių sąrašas"; svarbią mūsų maldų dalį turėtų sudaryti padėka už saugią kelionę, už maistą prieš valgį ir t.t.

Jau vien tik išsakydami savo problemas maldoje prieš Viešpatį, patirsime didžiulį palengvėjimą: "Visuose reikaluose (nėra dalyko, dėl kurio nebūtų galima melstis) malda ir prašymu su padėka jūsų troškimai tesidaro žinomi Dievui. Ir Dievo ramybė, pranokstanti visokią išmintį, sergės jūsų širdis ir mintis" (Fil 4:6,7).

Jeigu mūsų maldos atitiks Dievo valią, jos tikrai bus išklaustos (1 Jn 5:14). Mes galime sužinoti Dievo valią studijuodami Jo Žodį, kuris atskleidžia mums Jo Dvasią / protą. Taigi Biblijos studijavimas turėtų mus išmokyti kaip reikia melstis ir ko prašyti meldžiantis, kad mūsų maldos būtų veiksmingos. Todėl "jei... mano žodžiai pasiliks jumyse,- jūs prašysite, ko tik norėsite, ir bus jums suteikta" (Jn 15:7).

Raštuose randama daug reguliarių maldų pavyzdžių (Ps 119:164; Dan 6:13). Maldos ryte bei vakare ir keletas trumpų padėkos maldų dieną turėtų būti laikoma pačiu minimumu.

11.3.3 PAMOKSLAVIMAS

Pažinus tikrąjį Dievą iškyla didžiulė pagunda tapti egoistu dvasinėje plotmėje. Mes galime būti taip patenkinti savo asmeniniais santykiais su Dievu ir tiek paskęsti savo asmeninėse Biblijos studijose, kad galime apleisti dalijimąsi šiais dalykais su kitais tikinčiais ir mus supančiu pasauliu. Dievo Žodis ir jame randama tikroji Evangelija lyginami su šviesa ar tamsoje šviečiančiu žiburiu (Ps 119:105; Pat 4:18). Jėzus atkreipė dėmesį, kad niekas nevožia tokio žiburio indu, bet rodo jį viešai (Mt 5:15). "Jūs pasaulio šviesa" krikšto į Kristų dėka; "pasaulio šviesa" (Mt 5:14; Jn 8:12). "Neįmanoma nuslėpti miesto, kuris pastatytas ant kalno", tęsė Kristus (Mt 5:14).

Jei savo gyvenime mes iš tikrųjų vadovaujamės tikrąja Evangelija, kurią suprantame, mūsų "šventumas" bus akivaizdus tiems, su kuriais kartu gyvename. Mes negalėsime nuslėpti to fakto, kad esame "atsiskyrę" Karalystės vilčiai, ir taip pat esame "atsiskyrę nuo" jų žemiško gyvenimo būdo.

Mes turėtume taktiškai ieškoti būdų perteikti savo žinias apie Tiesą visiems tiems, su kuriais susiduriame. Galime bendraudami nukreipti pokalbius į dvasinius dalykus, aptarti tikėjimo tiesas su kitų bažnyčių nariais; galime platinti brošiūras ir netgi patalpinti nedidelius skelbimus į savo vietinius laikraščius. Visa tai yra būdai, leidžiantys mūsų žiburiui šviesti. Mes neturėtume galvoti, jog galime palikti liudijimo darbą kitiems tikintiesiems; kiekvienas mūsų yra įpareigotas daryti tą asmeniškai. Palyginus su kitomis grupėmis Broliai Kristuje organizuoja gana mažai plataus masto renginių, susijusių su pamokslavimu. Kiekvienas mūsų asmeniškai daro, ką gali, dažnai už nuosavas lėšas.

Vienas sėkmingiausių pamokslavimo būdų - aiškinti apie tikėjimo dalykus savo šeimoms ir tiems, su kuriais mes betarpiškai susiduriame. Tie, kurių sutuoktiniai yra netikintys, turėtų suprantamai išaiškinti jiems savo įsitikinimus, bet kartą tą padarius nebūtų protinga nuolat kelti šiuos klausimus ar daryti kokią nors spaudimą. Priverstinis tikėjimo priėmimas nėra Dievo pageidaujamas dalykas. Mūsų pareiga - liudyti apie Tiesą per daug nesirūpinant sulaukiamo atsako dydžiu. Mums tenka didžiulė atsakomybė vykdyti šį liudijimą (Ez 3:17-21); jeigu Kristus ateis mums dar tebegyvenant, "du bus kartu lauke, ir vienas bus paimtas, kitas paliktas" (Lk 17:36). Būtų tikrai keista, jei įvykus antrajam mūsų Viešpaties atėjimui mes dar nebūsime papasakoję apie tai savo artimiesiems ir bendradarbiams.

11.3.4 BENDRUOMENINIS GYVENIMAS

Iki šiol šiame skyriuje mes kalbėjome apie mūsų asmeninius dvasinius įpareigojimus. Bet šalia to mes turime pareigą susitikinėti su kitais mūsų vilties dalininkais. Vėlgi, tai turėtų būti mūsų spontaniškas troškimas. Kaip matėme, po krikšto mes pradėdame kelionę per dykumą Karalystės link. Kas gali būti natūralesnio už troškimą bendrauti su bendrakeleiviais. Mes gyvename paskutinėmis dienomis prieš Kristaus atėjimą; kad įveiktume sunkius išbandymus, užgriūnančius mus šiais laikais, mes turime draugauti su tais, kurie yra tokioje pat padėtyje: "Neapsileiskime lankyti savųjų susirinkimo... bet

skatinkime vieni kitus juo labiau, juo aiškiau regite besartinančią (antrojo atėjimo) dieną" (Žyd 10:25 plg. Mal 3:16). Todėl tikintieji turėtų kiek įmanydami stengtis bendrauti tarpusavyje rašydami laiškus bei susitikinėdami bendroms Biblijos studijoms, bendravimo apeigoms ir pamokslavimo darbui.

Kiekvienas mūsų asmeniškai yra "pašauktas" iš pasaulio didžiai Karalystės vilčiai. Žodis "šventasis" reiškia "pašauktasis", ir juo gali būti vadinami visi tikri tikintieji, o ne vien tik keletas išymių tikinčiųjų praeityje. Graikiškas žodis, lietuviškoje Biblijoje verčiamas žodžiu "bažnyčia", yra "ecclesia", o tai reiškia "pašauktųjų bendrija", t.y. tikintieji. Taigi "bažnyčia" vadinama grupė tikinčiųjų, o ne materialus pastatas, kuriame jie susitikinėja. Kad išvengtų nesusipratimų šio žodžio vartojime, Broliai Kristuje yra linkę savo "bažnyčias" vadinti "eklesijomis".

Kad ir kiek bebūtų tikinčiųjų kokiame nors mieste ar rajone, logiškas jų poelgis yra susirasti vietą susitikimams, kurioje galima reguliariai susirinkti. Tą galima daryti kurio nors tikinčiojo namuose ar išsinuomoti kitą patalpą. Brolių Kristuje eklesijos visame pasaulyje susitikinėja tokiose vietose, kaip kultūros rūmai, viešbučių konferencijų salės, specialiai tam pasistatytos patalpos ar nuosavi namai. Eklesijos tikslas - suvienyti savo narius bendromis Biblijos studijomis ir taip pat bendrai liudyti pasauliui ir leisti savo žiburiui šviesti pamokslaujant. Pavyzdinis Brolių Kristuje eklesijos tvarkaraštis galėtų būti kad ir toks:

SEKMADIENIS 11.00 Duonos laužymo apeigos
18.00 Viešas pamokslavimas
TREČIADIENIS 20.00 Biblijos studijavimas

Eklesija yra Dievo šeimos dalis. Bet kurioje glaudžioje bendruomenėje kiekvienas narys turi būti supratingas ir nuolankus kitų atžvilgiu; geriausias šito pavyzdys buvo pats Kristus. Nepaisydamas savo akivaizdžios dvasinės viršenybės, jis patarnavo visiems ir numazgojo mokiniams kojas, kol šie ginčijosi tarpusavyje, kuris iš jų didžiausias. Jėzus įsakė mums sekti tokiu jo pavyzdžiu (Jn 13:14,15; Mt 20:25-28).

Dabar, kai stebuklingos Šventosios Dvasios dovanos yra atimtos, nebėra vietos "vyresniesiems", kurie buvo ankstyvojoje bažnyčioje; "nes turite vienintelį Mokytoją (Kristų), o jūs visi esate broliai" (Mt 23:8). Todėl Broliai Kristuje kreipiasi vienas į kitą žodžiais "brolis" ar "sesuo", ir vadina vienas kitą vardais nepaisydami vieno ar kito asmens padėties pasaulietišrame gyvenime. Po viso šito turėtų būti aišku, jog reikia gerbti tikinčiuosius, jau daug metų pažįstančius tikrąjį Dievą, ar greitai pasiekiančius dvasinį brandumą pasišventimo Dievo Žodžiui dėka. Tokių tikinčiųjų patarimai yra didžiai vertingi visiems, bandantiems laikytis Dievo Žodžio. Bet jie turėtų klausyti kitų tikinčiųjų patarimų tik tai tada, kai juose tiksliai atsispindi Dievo Žodis.

Eklesijai skirti pamokymai turėtų pilnai remtis Dievo Žodžiu. Taigi tas, kuris viešai kalba bendruomenės susirinkime, tarsi tampa Dievo atspindžiu, nes kalba Dievo vardu. Dievas yra vyriškos lyties, todėl iš to seka, kad tik broliai turėtų užsiimti viešais pamokymais iš Dievo Žodžio. 1 Kor 14:34 nurodo tą labai aiškiai: "Moterys tegul susirinkimuose tyli; kalbėti joms neleidžiama". Kaip to priežastį 1 Tim 2:11-15 pateikia įvykius Edeno sode; Ieva pamokė Adomą nusidėti, todėl dabar moteris neturėtų mokyti vyro. Dievas Adomą sutvėrė prieš Ievą, ir tai yra ženklas to, kad "moters galva - vyras" (1 Kor 11:3), todėl vyras turėtų dvasiškai vadovauti moteriai, o ne atvirkščiai. Dėl visų šitų dalykų "moterys tesimoko tyliai, su tikru nuolankumu. Aš neleidžiu, kad moteris mokytų nei kad vadovautų vyrui,- ji tesilaiko tyliai. Juk pirmas buvo sutvertas Adomas, o paskui - Ieva. Be to, Adomas nesidavė suvedžiojamas, o moteris buvo apgauta ir nupuolė. Bet ji bus išganyta gimdydama vaikus,- jos bus išganytos, jeigu išlaikys tikėjimą, meilę ir šventumą bei santūrumą" (1 Tim 2:11-15).

Iš šito aišku, kad Biblija tikrai nustato tikintiesiems tam tikras pareigas, skirtingas vyrams ir moterims. Kai kuriais atvejais reikalaujama, kad moterys "ištekėtų, augintų vaikus, šeiminkautų" (1 Tim 5:14), taigi jų dvasinės veiklos sritis - namai. Todėl viešas darbas eklesijoje paliktas vyrams. Tai visiškai nesiderina su humanistinėmis lyčių lygybės teorijomis, pagal kurias daranti karjerą moteris gali pretenduoti į lygybę su savo vyru visuose srityse, pradedant šeimos biudžeto tvarkymu ir baigiant vyriškų drabužių dėvėjimu. Vaikų gimdymas berods laikomas nepatogumu, kuris yra būtinas norint

šiam materializmo ir savanaudiškumo pripildytame pasaulyje išlaikyti nors kažkiek sveiko proto. Tikri tikintieji turėtų vengti šio amžiaus dvasios, nors, kaip ir visur, nereikia perlenkti lazdos.

Vyras neturi dėtis savo žmonos ponu, bet privalo mylėti ją kaip Kristus mylėjo mus (Ef 5:25). "O ir jūs, vyrai, supratingai gyvenkite su moterimis (t.y. elkitės su jomis švelniai, remdamiesi Dievo Žodžio mokymu), atsižvelkite, kad jos priklauso silpnesnei lyčiai, pagerbkite jas, kaip turinčias kartu su jumis paveldėti gyvenimo malonę" (1 Pt 3:7).

Krikštas į Kristų sulygina vyrus ir moteris dvasiniu atžvilgiu (Gal 3:27,28 plg. 1 Kor 11:11). Bet tai nepanaikina aiškaus principo, kad "moters galva - vyras" (1 Kor 11:3). Tas galioja materialiuose ir dvasiniuose dalykuose, tiek šeimoje, tiek ir eklesijoje.

Kad pademonstruotų šio principo pripažinimą, tikinčiosios moterys turėtų dėvėti galvos apdangalą kiekvieną kartą, kai tik brolis aiškina apie Dievo Žodį. Praktiškai tai reiškia, jog visuose bendruomenės susirinkimuose moteris privalo dėvėti skrybėlę ar skarelę. Skirtumas tarp vyro ir moters turėtų būti pabrėžiamas moteriai užsiauginant ilgus plaukus, o vyrui susilaikant nuo šito (1 Kor 11:14,15). "Kiekviena moteris, kuri meldžiasi... neapgaubta galva, paniekina savo galvą (t.y. savo vyrą – 3 eil.): tai tolygu būti nuskustai. Jei jau moteris neapsigaučia, tai tegul ir nusikerpa! O jei moteriai gėda nusikirpti ar nusiskusti plaukus, tegul apsigaučia... Todėl moteris privalo turėti ant galvos priklausomybės ženklą dėl angelų" (1 Kor 11:5,6,10).

Melstis "neapgaubta galva" - "tai *tolygu* būti nuskustai", taigi neapgaubta galva nereiškia galvos be plaukų. Todėl ir apgaubta galva - tai ne galva su plaukais, bet su sąmoningai dėvimu galvos apdangalu. Be galvos apdangalo moteris negali pasikliauti savo prigimtiniu plaukų dangalu; taip darydama ji tarsi lieka visai be plaukų Dievo akyse. Vyrui nepritinka dėvėti galvos apdangalą (1 Kor 11:7); čia kalbama ne apie plaukus, bet apie kitokius galvos apdangalus.

Moteris simbolizuoja bažnyčią, o vyras - Kristų. Kaip mes privalome sąmoningai nuspręsti, kad mūsų nuodėmės uždengtų Kristus, taip ir moteris turi būti sąmoningai apsisprendusi dėvėti galvos apdangalą. Jeigu jinai sumanytų pasikliauti savo prigimtiniu plaukų dangalu, tai būtų tas pats, jei mes bandytume siekti išgelbėjimo pasitikėdami ne Kristaus, bet savo nuosavu teisumu.

"Tuo tarpu moteriai (Dievo duota) garbė turėti ilgus plaukus. Matyt, plaukai jai duoti vietoje dangalo ("kaip prigimtinis dangalas" - taip galima interpretuoti graikišką tekstą - 1 Kor 11:15). Todėl moteris turėtų auginti savo plaukus taip, kad jie išryškintų jos skirtingumą nuo vyro. Skirtumas tarp vyriškų ir moteriškų plaukų yra Dievo sukurtas; taigi moteris turėtų panaudoti tai kaip galimybę savo skirtingai padėčiai išryškinti.

Kalbant apie tokius dalykus, kaip ilgi moters plaukai ir galvos apdangalo dėvėjimas, reikia pabrėžti, kad tai neturi būti daroma tiesiog dėl akių. Jei sesuo iš tikrųjų elgiasi dvasingai ir nuolankiai, ji bus paklusni broliams, kaip tikintieji paklusta Kristui. Ji mielai rodys tą paklusnumą įvairiais būdais, tame tarpe ir dėvėdama galvos apdangalą. Jei bus suprastos šių paliepiimų priežastys, tada jie bus vykdomi noriai, kaip ir visi kiti Dievo įsakymai.

Eklesijoje seserims visada atsiranda darbo - pamokos sekmadieninėje mokykloje ir daugybė kitų pareigų, nesusijusių su viešu mokymu ar kalbėjimu, pvz. sąskaitų tvarkymas. Dvasinę brandą pasiekusios moterys gali užsiimti jaunesnių seserų mokymu (Tit 2:3,4 plg. kaip Marija vedė Izraelio moteris, Iš 15:20).

11.3.5 DUONOS LAUŽYMAS

Šalia maldos ir Biblijos skaitymo dar nepaprastai svarbu yra paklusti Kristaus įsakymui prisiminti jo auką laikas nuo laiko laužant duoną ir geriant vyną. "Tai darykite mano atminimui",- paliepė Jėzus (Lk 22:19). Jis norėjo, kad jo pasekėjai periodiškai tai darytų iki jo antrojo atėjimo, kada Jėzus pats vėl dalinsis su mumis duona ir vynu (1 Kor 11:26; Lk 22:16-18).

Duona simbolizuoja Kristaus kūną, kuris buvo paaukotas ant kryžiaus, o vynas - jo kraują (1 Kor 11:23-27). Atrodo, kad pirmieji krikščionys dažnai atlikinėdavo šias apeigas (Apd 2:42,46), galbūt kartą per savaitę (Apd 20:7). Jei nuoširdžiai mylime Kristų, mes paklusime jo įsakymams (Jn 15:11-14). Iš tikrųjų turėdami asmeninį ryšį su juo, mes trokšime prisiminti jo auką kaip jis to prašė. Šitaip atmindami Jėzaus pasiektą didįjį išgelbėjimą mes įgausime stiprybės. Kurį laiką tyliai pamąščius apie jo kančias ant kryžiaus, mums patiems tenkantys išbandymai nublanks ir atrodys visai menki palyginus juos su tais, kurie teko mūsų Viešpačiui.

Duonos laužymas iš esmės yra *atminimo* apeigos, jo pasekoje neįvyksta nieko magiško. Jis atitinka Paschos (Velykų) šventę, kuri švenčiama pagal Mozės įstatymą (Lk 22:15; 1 Kor 5:7,8). Jinai turėjo priminti didįjį išvadavimą iš Egipto, kuri Dievas įvykdė per Mozę prie Raudonosios jūros. Duonos laužymo apeigų metu mes prisimename savo išgelbėjimą iš nuodėmių, kuris tapo įmanomas dėl Kristaus mirties ant kryžiaus, ir prie kurio mes prisijungiame per krikštą. Taigi šio įsakymo laikymasis turėtų būti mūsų spontanišku noru.

Fizinis duonos ir vyno ragavimo veiksmas kiekvieną kartą iš tikrųjų sudabartina Kristaus meilę mums bei visus dalykus, susijusius su mūsų išgelbėjimu. Todėl duono laužymas maždaug kartą per savaitę yra geros dvasinės sveikatos ženklas. Jei žmogus negali to daryti su tikėjimo broliais, tai jis turėtų tą daryti vienas pats. Jokia priežastis neturėtų mums būti kliūtimi šio įsakymo laikymuisi. Mes turėtume kiek įmanydami stengtis, kad būtume nuolat apsirūpinę duona ir vynu, kurie reikalingi apeigoms, nors kraštutiniu atveju netgi šių dalykų trūkumas neturėtų mums sukliudyti kaip galima geriau prisiminti Kristų nurodytu būdu. Jėzus naudojo gėrimą iš "vynuogių vaisiaus" (Lk 22:18), taigi ir mes turėtume naudoti raudoną vynuogių vyną.

Kristaus kančių ir aukos simbolių ragavimas - tai didžiausia garbė, kokios gali susilaukti vyras ar moteris. Ragaujant juos neskiriant tinkamo dėmesio jų simbolizuojamiems dalykams atsiduriama netoli šventvagystės, kadangi "kada tik valgote šitą duoną ir geriate iš šitos taurės, jūs skelbiate Viešpaties mirtį... Todėl kas nevertai valgo tos duonos ar geria iš Viešpaties taurės, tas bus kaltas Viešpaties Kūnu ir Krauju" (1 Kor 11:26,27). Taigi duonos laužymo apeigos turėtų būti atliekamos tokiu laiku ir tokioje vietoje, kur galima išvengti dėmesio išblaškymo ir minčių tėkmės pertraukimo. Gali tekti tą daryti anksti ryte arba vėlai vakare, miegamajame ar kitoje tinkamoje vietoje. Mums dar patariama: "Teištiria žmogus pats save ir tada tevalgo tos duonos ir tegeria iš tos taurės" (1 Kor 11:28). Todėl prieš ragaudami šiuos simbolius mes turėtume sutelkti savo mintis į Kristaus auką. Tam galima peržvelgti jo nukryžiuavimo aprašymus, pateiktus Evangelijose. Prideramai tą darydami mes kartu neišvengiamai ištirsime ir savo sąžinę prieš Kristų.

Tinkama duonos laužymo apeigų tvarką būtų tokia:

1. Malda - prašome Dievo palaiminti susirinkimą ir atverti mūsų akis Jo Žodžiui bei prisiminti kitų tikinčiųjų reikmes; šloviname Dievą už jo meilę, ypač už tą, kuri parodyta Kristuje, ir meldžiamės dėl įvairių kitų dalykų.
2. Skaitome Biblijos skyrius, numatytus tai dienai "Biblijos skaitymo vadove".
3. Apmąstome, ką galėtume iš jų išmokti, arba skaitome "pamokslą", paremtą išnagrinėtais Biblijos skyriais, kuris kreipia mus link šių apeigų tikslo - Kristaus atminimo.
4. Perskaitome 1 Kor 11:23-29
5. Keletą minučių skiriame savianalizei.
6. Malda už duona.
7. Laužiame duoną ir suvalgome nedidelį kąsnelį.

8. Malda už vyną.

9. Išgeriame gurkšnelį vyno.

10. Baigiamoji malda.

Visos apeigos trunka tik šiek tiek daugiau negu valandą.

11.4 VEDYBOS

Šio poskyrio pradžioje išnagrinėsime padėtį tų, kurie krikšto metu yra nesusituokę. 5.3 poskyryje esame aptarę, jog būtina vesti tik krikštytus tikinčiuosius. Yra keletas eilučių, susijusių su Jėzaus, Pauliaus ir kitų žmonių pavyzdžiu, kurios skatina nesusituokusius bent jau apsvarstyti galimybę tokiems ir likti, kad galėtų pilnai pasišvęsti Viešpaties darbams (1 Kor 7:7-9, 32-38 plg 2 Tim 2:4; Mt 19:11,12,29; Koh 9:9). Bet "jei vedi, nenusidedi" (1 Kor 7:28). Daugelis apaštalų buvo vedę (1 Kor 9:5), ir Dievas numatė, kad santuoka gali atnešti daug fizinės ir dvasinės naudos. "Tebūna visų gerbiama santuoka ir nesuteptas santuokos patalas" (Žyd 13:4). "Negera žmogui būti vienam", jeigu tik jis nėra pajėgus pasiekti aukštą atsidavimo dvasiniams dalykams lygį, ir todėl Dievas įsteigė santuoką (Pr 2:18-24). Taigi "kas randa gerą moterį, randa laimės ir gaus džiaugsmo iš Viešpaties... gudri gi moteris – ypatinga Viešpaties dovana" (Pat 18:22; 19:14). 1 Kor 7:1,2 mums pateikiamas apibendrintas galimų variantų įvertinimas: "Gerai daro vyras neliesdamas moters. Tačiau ištvirkavimui išvengti kiekvienas tegul turi sau žmoną ir kiekviena tegul turi sau vyrą" (plg. 9 eil).

Šių eilučių prasmė ta, kad lytinio potraukio tenkinimas už santuokos ribų yra ištvirkavimas. Visame Naujajame Tesamente dažnai liepiama saugotis ištvirkavimo (lytinių santykių tarp nesusituokusių asmenų), svetimavimo (lytinių santykių tarp asmenų, iš kurių vienas ar abu jau turi kitą vyrą ar žmoną) ir kitokių nedorybių; tokie perspėjimai randami beveik kiekviename laiške. Štai tik keletas iš jų: Apd 15:20; Rom 1:29; 1 Kor 6:9-18; 10:8; 2 Kor 12:21; Gal 5:19; Ef 5:3; Kol 3:5; 1 Tes 4:3; Jud 7; 1 Pt 4:3; Apr 2:21.

Kaip matome, šito svarba pabrėžiama labai dažnai. Viso to akivaizdoje yra tikrai pavojinga lengvabūdiškai nepaisyti aiškiai išreikštos Dievo valios. Dievas mielai atleidžia nuodėmes, padarytas silpnumo akimirka, jei dėl jų atgailaujama (pvz. Dovydo svetimavimas su Betsabėja), bet jeigu tokie dalykai daromi nuolat ir tampa gyvenimo būdu, tada galima susilaukti tiktai pasmerkimo. Paulius dažnai tą išaiškina iki smulkmenų: "Ištvirkavimas, netyrumas, gašlavimas... ir panašūs dalykai. Aš jus išpėju, kaip jau esu išpėjęs, jog tie, kurie taip (nuolat) daro, nepaveldės Dievo karalystės" (Gal 5:19,21), todėl "sergėkitės palaidumo!" (plg. 2 Tim 2:22). "Jokia kita žmogaus daroma nuodėmė nepaliečia kūno, o ištvirkėlis nusikalsta savo kūnui" (1 Kor 6:18).

Beveik visame pasaulyje vis plačiau toleruojamas jaunų porų gyvenimas kartu prieš vestuves, pilnai mėgaujantis lytiniais santykiais. Šiuo atveju visiškai neteisingai elgiamasi, be vestuvių juridiskai pripažįstant sutuoktinais asmenis, kažkiek laiko gyvenančius kartu ir vedančius bendrą ūkį. Santuoka tikinčiajam turi būti tokia, kokią nustatė Dievas; mes negalime leisti, kad kūno geismus tenkinančiame pasaulyje suformuotas santuokos įvaizdis užgožtų Dievo reikalavimus, keliamus santuokai - pagaliau juk santuoką įsteigė Dievas, o ne žmogus. Vedybos pagal Bibliją turi mažiausiai trys sudedamąsias dalis:

1. Vienokia ar kitokia vestuvių ceremonija, tegul ir paprasta. Boožo ir Rutos vedybų aprašymas Rut 3:9-4:13 parodo, jog santuokiniai ryšiai neužsimezga savaime; turi būti konkretus momentas, nuo kurio žmonės tampa tikrais sutuoktinais. Kristus vadinamas jaunikiu, o tikintieji nuotaka, kurią jis "ves" antrojo atėjimo metu. Iškilmingam to pažymėjimui bus susirinkta "į Avinėlio vestuvių pokylį" (Apr 19:7-9). Santykiai tarp vyro ir žmonos simbolizuoja santykius tarp Kristaus ir tikinčiųjų (Ef 5:25-30); kadangi pastaruoju atveju bus aiškiai apibrėžtas santuokos pradžios momentas, tai ir tikinčiųjų santuoka turėtų prasidėti vestuvėmis, simbolizuojančiomis mūsų susivienijimą su Kristumi teismo metu.

2. Dievo santuoka su Izraeliu apėmė abipusę dvasinę sandorą, pasireiškiančia ištikimybe vienas kitam (Eze 16:8), taigi šis dalykas turėtų atsispindėti ir tikinčiųjų santuokoje.

3. Lytiniai santykiai yra būtini santuokos užtvirtinimui (Įst 21:13; Pr 24:67; 29:21; 1 Kar 11:2). Dėl šito 1 Kor 6:15,16 aiškina, kodėl nesantuokiniai lytiniai santykiai yra tokie blogi. Lytiniai santykiai liudija fiziniame lygyje, jog Dievas sujungė susituokusią porą (Pr 2:24). Todėl susijungiant į "vieną kūną" laikinų santykių metu, piktnaudžiaujama kūnais, kuriuos mums suteikė Dievas. Jis sukūrė juos taip, kad būtų galima fiziniame lygyje užtvirtinti Jo numatytą susijungimą santuokoje.

Iš to seka, kad poros, "gyvenančios kartu" prieš vestuves, iš tikrųjų gyvena nuodėmėje. Jeigu jie neįteisina savo santykių tinkamai susituokdami arba neišsisakyria, tada nėra prasmės jų krikštyti.

Sunkumų iškyla kai kuriose kultūrose besivystančiame pasaulyje, kur eiliniams žmonėms neegzistuoja tokios sąvokos, kaip vestuvių ceremonija ar vedybinė sutartis. Žmonės gali gyventi daug metų be šių dalykų ir laikyti save sutuoktiniais. Šios knygos autorius pataria, jog tie, kas atlieka krikštą, tokiais atvejais turėtų paaiškinti šią padėtį norinčiam pasikrikštyti ir pareikalauti, kad jis sudarytų su savo partneriu kokią nors vedybinę sutartį. Po to jų santykiai kaip galima greičiau turėtų būti užregistruoti atitinkamoje civilinės valdžios įstaigoje. Priėmę krikštą asmenys, kurie turi nekrikštytą sutuoktinį, jokių būdu neturėtų jo palikti (1 Kor 7:13-15); greičiau jau jie turėtų kiek įmanymai stengtis jį mylėti, ir šitaip pačiu savo gyvenimo būdu parodyti, kad jie nuoširdžiai tiki tikroju Dievu, o ne tiesiog pakeitė religiją. 1 Pt 3:1-6 drasina atsidūrusius tokioje padėtyje žmones sakydamas, jog šitaip elgiantis jau vien tuo galima laimėti tikėjimui netikintį sutuoktinį.

Principai, kuriuos Dievas nustatė santuokai, yra apibendrinti šiuo teiginiu: "Žmogus paliks savo tėvą ir motiną ir glausis prie savo moters; ir bus du viename kūne" (Pr 2:24). Vienybė tarp vyro ir žmonos - visose gyvenimo srityse siektinas dalykas, ir tai primena mūsų nuolatines pastangas susivienyti su Kristumi įveikiant savo prigimties esminį nuodėmingumą ir savanaudiškumą. Šiuo atveju kovojama su savimi, o ne su Kristumi ar savo sutuoktiniu. Kuo daugiau mes pasieksime šioje kovoje, tuo laimesnė ir pilnatviškesnė bus mūsų santykiai.

Tačiau mes gyvename nuodėmės ir nesėkmių kupiname materialiam pasaulyje, kuriame ne visada įmanoma pasiekti aukščiausią šventumo lygį, nustatytą mums Biblijoje ir geriausiai pailiustruotą Dievo ir Kristaus meilės pavyzdžiu. Idealus atvejis, nurodytas Pr 2:24 - tai vienas vyras ir viena moteris, kurie kartu gyvena visiškoje vienybėje visą savo gyvenimą.

Tikintieji turi būti pasiruošę susitaikyti su tuo, kad kartais šis lygis nebus pasiektas nei jų pačių, nei kitų tikinčiųjų gyvenimuose. Vyras ir žmonos gali konfliktuoti ir nepasiekti reikiamos minčių vienybės; gali būti neįmanomas fizinis ryšis; gyvendamas visuomenėje, kurioje leidžiama daugpatystė, vyras iki krikšto gali būti jau vedęs keletą žmonių. Šiuo atveju jis turėtų pasilikti su jomis, bet daugiau nevėsti. Todėl apaštalas Paulius, kuriame puikiai derinasi užuojauta žmonėms ir ištikimybė dieviškiems principams, išaiškino, kad išsiskyrimas įmanomas kraštutiniais nesuderinamumo atvejais: "Susituokusiems įsakau ne aš, bet Viešpats, kad žmona nesiskirtų nuo vyro, o jei atsiskirtų, kad liktų netekėjusi" (1 Kor 7:10-11).

Šitaip nurodomas idealus variantas, bet leidžiama laikytis ir ne tokių griežtų reikalavimų, jeigu tik nepaniekinamas pagrindinis Dievo principas (pvz. svetimavimas yra blogas dalykas). Toks įvairaus lygio reikalavimų pateikimas gana dažnai sutinkamas Raštuose. Pauliaus patarimas 1 Kor 7:10-11 artimas 1 Kor 7:27,28: "Likai be žmonos? Neieškok žmonos (t.y. lik nevedęs). Jei vedi, nenusidedi". Tačiau skiriantis savo noru *sąmoningai* pažeidžiamas dieviškasis principas, pagal kurį vyras ir moteris turėtų pripažinti, jog Dievas juos sujungė į vieną kūną, net jeigu jiems būtų sunku tai įgyvendinti praktiškai. Kristaus žodžiai yra daugiau negu aiškūs: "O nuo sutvėrimo pradžios Dievas sukūrė juos kaip vyrą ir moterį. Štai kodėl vyras paliks savo tėvą ir motiną ir glausis prie žmonos, ir du taps vienu kūnu. Taigi (Jėzus pabrėžia) jie - jau nebe du, o vienas kūnas. Ką tad Dievas sujungė, žmogus

teneperskiria!... Kas atleidžia savo žmoną ir veda kitą, tas nusikalsta pirmajai svetimavimu. Ir jei moteris palieka savo vyrą ir išteka už kito, ji svetimauja" (Mk 10:6-12).

Visoje santykių tarp lyčių srityje kūnas tikrai meistriškai sugeba surasti įvairių pretekstų, kuriais bando pateisinti beatodairišką prigimtinių geismų tenkinimą. Tie, kas atsiduria ypatingai gundačiose situacijose, gali įgauti taip reikalingos jiems jėgos ir dvasinės ištvermės tikrai nuolat apmąstydami šiame poskyryje pateiktas eilutes. Kai kas bando pateisinti homoseksualizmą ir lesbijizmą teigdami, kad tai teisėti, prigimtiniai troškimai. Tačiau nekyla abejonių, jog tokie dalykai yra visiškai pasibjaurėtini Dievo akyse.

Pr 2:24 pateiktas pagrindinis principas atskleidžia homoseksualizmo nuodėmingumą; Dievas nori, kad vyras bei moteris susituoktų ir tvirtai laikytųsi vienas kito. Dievas padarė Adomui padėjėją moterį, o ne kitą vyrą. Lytiniai santykiai tarp vyrų yra dažnai smerkiami Biblijoje. Tai buvo viena iš nuodėmių, dėl kurių buvo sunaikinta Sodoma (Pr 18,19 sk.); Paulius labai aiškiai pareiškia, jog atkakliai laikantis šių dalykų užsitraukiamas Dievo pyktis ir prarandama galimybė paveldėti Jo Karalystę (Rom 1:18-32; 1 Kor 6:9,10).

Net jei kažkada buvome išitraukę į tokius dalykus, tai vis tiek mes neturėtume manyti, jog jau nebegalime tikėtis Dievo pagalbos. Dievas *tikrai* atleidžia, kad gavusieji Jo atleidimą galėtų su meile ir pagarba tarnauti Jam (Ps 130:4). Korintiečių bendruomenėje buvo gana nemažai tokių, kurie atgailavo dėl savo lengvabūdiškumo: "Kai kurie buvote tokie, bet dabar esate nuplauti (krikštu), pašventinti, išteisinti (pasikrikštijant) Viešpaties Jėzaus vardu" (1 Kor 6:9-11).

Jei kas nors skundžiasi neturįs prigimtinių potraukio priešingai lyčiai, tai iš tikrųjų jis kaltina Dievą neteisingumu teigdamas, kad Jis uždraudė užsiiminėti homoseksualizmu, bet sukūrė žmones su šia neįveikiama pagunda. Dievas neleis mūsų gundyti daugiau nei mes galime atlaikyti ir suteiks mums galimybę išvengti pagundų (1 Kor 10:13). Perdaug išitraukdamas į bet koki su kūniškais pomėgiais susijusį dalyką, žmogus gali pasiekti tokią būseną, kurioje tai tampa tarsi prigimtines dalimi. Štai alkoholikas ar narkomanas negali gyventi reguliariai nevartodamas tam tikrų cheminių medžiagų; bet iš jo reikalaujama pakeisti savo požiūrį į šį dalyką ir gydymo pagalba sugrįžti prie įprastinio, normalaus gyvenimo būdo.

Homoseksualistai turi padaryti tą patį. Dievas sutvirtins žmones tokiam žingsniui; bet jei jie visiškai atsiduos savo prigimtiniams geismams, tada Dievas elgsis su jais kaip su Izraeliu senais laikais: "Štai kodėl Dievas paliko juos gėdingų aistrų valiai. Jų moteriškosios prigimtinius santykius pakeitė priešingais prigimčiai. Panašiai ir vyriškiai, pametę prigimtinius santykius su moterimis, užsidegė geiduliais vienas kitam, ištvirkavo vyrai su vyrais, ir jiems būdavo jais pačiais (t.y. jų kūnais) už iškrypimą vertai atmonijama" (Rom 1:26,27).

Tiktai nenorintis matyti neįžiūrės šiose eilutėse aiškios pranšytės apie AIDS ir kitas lytiniu keliu plintančias ligas, kurios yra dažnos ištvirkavimo užvaldytame mūsų pasaulyje.

11.5 BENDRAVIMAS

Graikiški žodžiai, verčiami žodžiais "bendravimas" ir "bendrystė" iš esmės apibūdina tokią būseną, kuomet turima kažkas bendra: bendra-vimas. "Bendrystė" taip pat yra susijusi su žodžiu "bendrauti". Žinodami Dievo kelius ir jų laikydami, mes bendraujame su Juo ir su tais, kurie daro tą patį būdami "Kristuje". Lengvai galima apleisti mums paskirtą pareigą bendrauti su kitais: "Daryti gera ir (bendraujant) dalytis su kitais geru" (Žyd 13:16). Fil 1:5 kalbama apie mūsų "bendradarbiavimą Evangelijos labui"; taigi mūsų bendravimo pagrindas - tikėjimo tiesos, sudarančios tikrąją Evangeliją. Dėl šios priežasties tikri tikintieji pasiekia didesnę bendrystę negu kuri nors kita organizacija ar bažnyčia. Kad galėtų pabendrauti, jie keliauja didelius atstumus susitikinėdami vieni su kitais ir lankydami atskirai gyvenančius tikinčiuosius, be to jie turėtų kur tik įmanoma tam panaudoti paštą ir telefono ryšį. Paulius liepia laikytis "bendrystės Dvasioje" (Fil 2:1), t.y. bendrystės, kuri įmanoma, jei mes kartu sekame Dievo Dvasia / protu, atskleistu Jo Dvasioje / Žodyje.

Bene geriausiai mūsų bendrystė pasireiškia kartu atliekant duonos laužymo apeigas. Pirmieji krikščionys "ištvėringai laikėsi apaštalų mokslo ir bendravimo (bei su tuo susijusio) duonos laužymo ir maldų... jie... laužydavo duoną su džiugia ir tauria širdimi" (Apd 2:42,46). Šie simboliai išreiškia pačią mūsų vilties esmę, todėl "su džiugia ir tauria širdimi" dalindamiesi jais mes turėtume pasiekti didelę vienybę. "Argi laiminimo taurė, kurią laiminame, nėra bendravimas Kristaus kraujyje (dalijantis juo)? Argi duona, kurią laužome, nėra bendravimas Kristaus kūne? Jei viena duona, tai ir mes daugelis esame vienas kūnas: mes juk visi dalijamės viena duona" t.y. Kristumi (1 Kor 10:16,17). Tagi mes esame įpareigoti dalytis Kristaus aukos simboliais su visais tais, kurie naudojami jo darbų vaisiais ir yra "vienos duonos" dalininkai. Tą galima daryti tik su tais, kurie pažino tiesą ir yra tinkamai pakrikštyti į Kristų. Simboliai tiesiog išjuokiami, jei jais dalinamasi su asmenimis, neatitinkančiais šių reikalavimų.

Jonas prisimena, kaip jis dalinosi su kitais amžinojo gyvenimo Evangelijos pažinimu, "kad ir jūs turėtumėte bendravimą su mumis. O mūsų bendravimas yra su Tėvu ir su jo Sūnumi Jėzumi Kristumi" (1 Jn 1:2,3). Tas parodo, kad bendravimas grindžiamas bendru tikrosios Evangelijos supratimu, to dėka mes galime bendrauti su kitais tikrais tikinčiaisiais ir taip pat asmeniškai su Dievu bei Jėzumi. Kuo daugiau mes savo gyvenime atsiduosime Evangelijai, nugalėdami nuodėmingus polinkius, ir kuo giliau suprasime Dievo Žodį, tuo glaudžiau bendrausime su Dievu ir Kristumi.

Mūsų bendravimas su Dievu ir Kristumi bei kitais tikinčiaisiais remiasi ne vien tik tuo, kad mes visi kartu pritariame tikėjimo tiesoms, sudarančioms "vieną tikėjimą". Mūsų gyvenimo būdas turi atitikti jose išreikštus principus. "Dievas yra šviesa ir jame nėra jokios tamsybės. Jei sakytume, kad bendraujame su juo, o vaikščirotume tamsoje, meluotume ir nevykdytume tiesos. O jei vaikščiojame šviesoje, kaip ir jis yra šviesoje, mes bendraujame vieni su kitais ir jo Sūnaus Jėzaus kraujas apvalo mus nuo visų nuodėmių" (1 Jn 1:5-7).

"Vaikščiojimas tamsoje" iš tikrųjų reiškia tokį gyvenimo būdą, kuris nuolat atvirai nesiderina su Dievo Žodžio šviesa (Ps 119:105; Pat 4:18); tai nereiškia nuodėmių, kurias mes kartais padarome dėl savo silpnumo, nes sekančioje eilutėje tęsiama: "Jei sakytume, jog neturime nuodėmės, klaidintume patys save ir nebūtų mumyse tiesos (t.y. Dievo Žodžio - Jn 17:17; 3:21; Ef 5:13)" (1 Jn 1:8).

Iš šito turėtų būti akivaizdu, kad bendravimas nutrūksta, kuomet tikintysis pradeda laikytis klaidingų doktrinų arba jo gyvenimo būdas tampa visiškai nesuderinamas su aiškiu Biblijos mokymu: "Nepresidėkite prie nevaisingų tamsos darbų, o verčiau pasmerkite juos" (Ef 5:11). Reikėtų kiek įmanoma stengtis iš naujo laimėti tokius žmones sekant pražuvusios avies ieškančio gerojo ganytojo pavyzdžiu (Lk 15:1-7). Jei brolis ar sesuo ir toliau atkakliai laikosi klaidingo mokymo arba visiškai nepritinkamai elgiasi, tada būtina viešai pranešti apie bendravimo nutraukimą (Mt 18:15-17). Praktikoje tai atliekama pasikalbėjus su atsakingu eklesijos nariu ir paskelbus apie šį faktą Brolių Kristuje bendruomeniniame žurnale. Tačiau būtina reikšti, jog šie veiksmai turėtų būti atliekami tik kraštutiniuose atvejais, kuomet aiškiai laikomasi klaidingo mokymo ar neatsisakoma su dvasingumu nesuderinamo gyvenimo būdo. Mes turime būti tikri, jog žmogus taip nukrypo nuo pagrindinių Biblijos mokymo tiesų, kad tarp mūsų beveik nebėliko nieko bendro ir todėl būtina viešai paskelbti apie santykių nutraukimą.

Labai aiškiai kalbama apie bendravimą šiose eilutėse 2 Kor 6:14-18: "Nevilkite svetimų jungo su netikinčiaisiais. Kas gi bendra tarp teisumo ir nuodėmės? Arba kas bendra tarp šviesos ir tamsos?... Todėl išeikite iš jų ir atsiskirkite,- sako Viešpats... Tuomet aš jus priimsiu ir būsiu jums tėvas, o jūs būsite man sūnūs ir dukterys,- taip sako visagalis Viešpats".

Esame parodę, jog Dievo Žodis yra šviesa. Šiose eilutėse paaiškinama, kodėl mes neturėtume bendrauti su bažnyčiomis, kurios laikosi klaidingų mokymų; kodėl mes neturėtume tuoktis su tais, kurie nežino Tiesos, ir turėtume vengti pasaulio kelių. Atsiskykę nuo pasaulio mes gauname kvapą gniaužiančią garbę tapti paties Dievo sūnumis ir dukterimis, sudarančiais visame pasaulyje šeimą, susidedančią iš tų, kurie turi tokius pat santykius ir todėl yra mūsų broliai ir seserys. Yra tik "vienas kūnas", t.y. viena tikra Bažnyčia (Ef 1:23), į kurią įeina tie, kas laikosi vienos vilties, vieno Dievo, vieno krikšto ir vieno

tikėjimo, t.y.vieno tikrojo tikybės tiesų rinkinio, sudarančio vieną tikėjimą (Ef 4:4-6). Kadangi tarp šviesos ir tamsos nėra nieko bendra, tai bendraudami su tamsa mes ir patys atsiduriame tamsoje.

Jei mes iš tikrųjų pilnai suvoksime Raštuose apreikštą tikėjimo tiesų visumą, tada suprasime, jog tie, kas tiki klaidingu mokymu ir vadina jį krikščionyste, bendrauja su Dievu ne daugiau už ateistus.

Jei jūs įdėmiai skaitėte šią knygą, jums dabar jau turėtų būti aišku, jog mūsų santykiuose su Dievu negali būti kompromisinės padėties. Mes arba esame Kristuje krikšto dėka, arba ne. Mes esame arba šviesoje, jei suvokiame tikrąjį mokymą ir paklustame jam praktiškai, arba tamsoje. Mes negalime vienu metu būti abiejose pusėse.

Žinodami šiuos dalykus, mes kartu turime ir tam tikrą atsakomybę prieš Dievą. Dabar mes savo kasdieniniame gyvenime nesielgiame kaip vidutinis pasaulio žmogus. Dievas įdėmiai stebi mūsų atsaką. Jis, Viešpats Jėzus ir visi tikri tikintieji galėtų tiesiog "priverti" jus priimti teisingą sprendimą. Bet nepaisant to, kad Dievas, Kristus ir mes kiek galėdami padėsime jums - o juk Dievas netgi atidavė Savo viengimį sūnų, kad jis mirtų už mus - jūsų išgelbėjimas galiausiai priklauso nuo to, ar jūs savo pačių laisva valia nuspręsite prisijunti prie šios didingos Vilties, kuri dabar yra jums pasiūlyta.

11 SKYRIUS: KLAUSIMAI

1. Kokie pasikeitimai turėtų įvykti žmogaus gyvenime krikšto metu?

2. Kas yra "šventumas"?

- a) Atsisakymas bendrauti su netikinčiais
- b) Atsiskyrimas nuo nuodėmės kartu su atiskyrimu *dieviškiems* dalykams
- c) Ėjimas į bažnyčią
- d) Gero darymas kitiems

3. Kokios darbinės veiklos rūšys nepriimtinos tikriems krikščionims?

4. Ką reiškia žodžiai "šventasis" bei "eklesija"?

5. Kurie iš žemiau išvardintų teiginių apie duonos laužymą yra teisingi?

- a) Mes turėtume daryti tai maždaug kartą per savaitę
- b) Mes turėtume daryti tai kartą metuose per Velykas
- c) Duona ir vynas virsta tikru Jėzaus kūnu ir krauju
- d) Duona ir vynas simbolizuoja Jėzaus kūną ir kraują

6. Kurie iš žemiau išvardintų teiginių apie santuoką yra teisingi?

- a) Mes turėtume tuoktis tik su tikrais tikinčiais
- b) Tikintiesiems leistinos skyrybos
- c) Vedęs tikintysis, kurio sutuoktinis yra netikintis, turėtų stengtis pasilikti su juo
- d) Santuokoje vyras simbolizuoja Kristų, o moteris - tikinčiuosius

7. Ar turėtų moterys mokyti bendruomenės susirinkimuose?

8. Jei jūs žinodamas tiesą pasikrikštysite, ar ir toliau priklausysite bažnyčioms, kurios nemoko visos tiesos?

1 PRIEDAS: PAGRINDINIŲ BIBLIJOS MOKYMO TIESŲ APŽVALGA

1. DIEVAS

- 1.1 Egzistuoja asmenybė, vadinamas Dievu.
- 1.2 Jis turi ypatingą buveinę Danguje
- 1.3 ir egzistuoja realiai, turėdamas kūną.
- 1.4 Mes esame Jo atvaizdas.
- 1.5 Angelai yra Jo pasiuntiniai.
- 1.6 Jie negali nusidėti
- 1.7 nes yra Dievo prigimties dalininkai.
- 1.8 Biblijoje mokoma tik apie vieną egzistavimo būdą - egzistavimą kūniškoje formoje. Dievas ir angelai egzistuoja kūniškoje formoje.
- 1.9 Krikščioniška viltis - Kristui sugrįžus gauti Dievo prigimtį išliekant kūniškoje formoje.

2. DIEVO DVASIA

- 2.1 Dievo Dvasia - tai Jo galia, kvėpavimas ir protas.
- 2.2 Jos pagalba Jis įgyvendina visus savo sumanymus
- 2.3 ir egzistuoja visur.
- 2.4 Šventoji Dvasia - tai ta pati jėga, naudojama tam tikriems tikslams pasiekti.
- 2.5 Įvairiais laikmečiais praeityje žmonės gaudavo stebuklingas Dvasios dovanas.
- 2.6 Dabar jos yra atimtos,
- 2.7 o Dievo galia mums atsiskleidžia per Jo Žodį.
- 2.8 Šventoji Dvasia neverčia žmonių būti dvasingais prieš jų pačių valią.
- 2.9 Biblija buvo pilnai įkvėpta Dievo Dvasios.
- 2.10 Biblija yra vienintelis autoritetas mūsų santykiuose su Dievu.

3. DIEVO PAŽADAI

- 3.1 Evangelija buvo paskelbta pažadų pavidalu žydų protėviams.
- 3.2 Pr 3:15 minimas moters palikuonis - tai Kristus ir teisieji, kurie kentė ir kenčia nuo nuodėmės, žalčio palikuonio.
- 3.3 Pagal Dievo pažadus Žemės planeta niekada nebus sunaikinta.
- 3.4 Abraomo ir Dovydo palikuonis buvo Kristus;
- 3.5 mes galime būti Kristuje per tikėjimą ir krikštą,
- 3.6 todėl šie pažadai yra skirti visiems tikriems tikintiesiems.

4. DIEVAS IR MIRTIS

- 4.1 Iš prigimties žmogus yra mirtingas, linkęs nusidėti, ir
- 4.2 prakeiktas dėl Adomo nuodėmės.
- 4.3 Kristus turėjo šią žmogiškąją prigimtį.
- 4.4 Siela vadinamas mūsų "aš", mūsų kūnas, mąstymas ar asmenybė.
- 4.5 Dvasia vadinama mumyse esanti gyvybinė jėga / kvėpavimas.
- 4.6 Niekas negali egzistuoti kaip bekūnė dvasia.
- 4.7 Mirtis - būseną be sąmonės veiklos.
- 4.8 Sugrįžus Kristui bus prikelti su kūnu tik tie, kas žinojo tikrąją Evangeliją.
- 4.9 Teisiama bus pirmiausia atsižvelgiant į tai, kaip žinomas ir suvokiamas Dievo žodis.
- 4.10 Nemirtingumas bus galutinai suteiktas po teismo.
- 4.11 Atsakingi nusidėjėliai bus nubausti amžina mirtimi.
- 4.12 "Pragaru" vadinamas kapas.
- 4.13 "Gehena" - tai vieta netoli Jeruzalės, kur buvo deginamos šiukšlės ir nusikaltėlių lavonai.

5. DIEVO KARALYSTĖ

- 5.1 Izraelio tauta buvo Dievo Karalystė praeityje.
- 5.2 Šitokia padėtis dabar yra pasibaigusi, bet bus atkurta sugrįžus Kristui.
- 5.3 Tai bus padaryta įkuriant Žemėje pasaulinio masto Karalystę, kurią Dievo vardu valdys Kristus.

5.4 Per pirmąjį šios Karalystės egzistavimo tūkstantmetį (t.y. "Tūkstančio metų viešpatiją") visų laikų tikri tikintieji valdys paprastus mirtingus žmones, kurie bus gyvi Kristui sugrįžus.

5.5 Taigi šiuo metu Karalystė nėra įkurta politiniu požiūriu.

5.6 Mes esame išgelbėti malone per tikėjimą, o ne darbais.

6. DIEVAS IR BLOGIS

6.1 Žodis "velnias" reiškia "melagingas kaltintojas" arba "šmeižikas".

6.2 Žodis "šėtonas" reiškia "priešininkas",

6.3 ir juo gali būti vadinami tiek geri, tiek blogi žmonės.

6.4 Simboliškai velniu ir šėtonu vadinami nuodėmė bei kūnas.

6.5 Žaltys Edene buvo tikras gyvūnas;

6.6 Pradžios knygoje aprašytas žmogaus sutvėrimas bei nuopolis turi būti suprantami tiesiogine, pažodine prasme, o ne grynai simboliškai.

6.7 Blogio jėgų, nuodėmingų dvasių ar mirusių žmonių sielų pavidalo "demonai" neegzistuoja.

6.8 Kristaus atliktų "demonų išvayimų" aprašymai gali būti traktuojami kaip kalbinė priemonė, kurios pagalba iš tikrųjų apibūdinami ligų pagydymai.

6.9 Luciferis - tai ne nusidėjęs angelas.

6.10 Dievas yra visagalis; Jis nesidalina savo jėga su kokia nors nuodėminga būtybe, besipriešinančia Dievo keliams.

6.11 Tikintiesiems tenkančių išbandymų galutinis šaltinis yra Dievas, o ne "nesėkmė" ar nuodėminga būtybė, vadinama velniu.

7. JĖZUS KRISTUS

7.1 Plačiai krikščioniškame pasaulyje pripažįstamos "trejybės" doktrinos nemokoma Biblijoje.

7.2 Kristus gimė iš mergelės Marijos,

7.3 kuri buvo paprasta moteris su žmogiška prigimtimi.

7.4 Jėzus turėjo žmogišką prigimtį,

7.5 bet tobula, nenuodėmingą charakterį,

7.6 nors Dievas nevertė Jėzų būti teisiu. Jėzus savo paties laisva valia mirė kaip tobula auka už nuodėmę.

7.7 Po savo mirties ant kryžiaus Jėzus buvo prikeltas.

7.8 Jėzus neegzistavo fiziškai prieš savo gimimą,

7.9 nors jis nuo pat pradžių buvo Dievo mintyse / planuose.

7.10 Jėzus mirė kaip auka už mūsų nuodėmes,

7.11 kad gautų išgelbėjimą sau ir mums.

7.12 Jėzus mirė kaip mūsų atstovas,

7.13 o ne kaip pakaitalas, nors tuo plačiai tikima krikščioniškame pasaulyje.

7.14 Mozės Įstatymas pasibaigė Kristaus mirtimi,

7.15 todėl dabar mums nebereikia jo laikytis, neišskiriant nė šabo.

8. KRIKŠTAS

8.1 Be krikšto negali būti jokios išgelbėjimo vilties.

8.2 Tikėjimo ir krikšto dėka mes tampame Abraomui duotų pažadų dalininkais

8.3 ir gauname nuodėmių atleidimą.

8.4 Krikštas atliekamas pilnai panardinant į vandenį suaugusius žmones, kurie žino Evangeliją.

8.5 Jei žmonės buvo panardinti, bet tuo metu pilnai nežinojo tikrosios Evangelijos, jie turi būti pakrikštyti dar kartą, tinkamai.

8.6 Kad krikštas galiotų, reikia suprasti tikrąją Evangeliją.

9. GYVENIMAS KRISTUJE

9.1 Po krikšto tikintysis turi pasistengti kiek įmanoma atsiskirti nuo šio nuodėmingo pasaulio kelių,

9.2 bei ugdyti savyje Kristaus bruožus.

9.3 Profesinė veikla bei laisvalaikio pomėgiai, susiję su Dievo įsakymų laužymu, pvz. jėgos panaudojimu ar nesaikingu alkoholio vartojimu, yra nesuderinami su tikru krikščionišku gyvenimu.

9.4 Krikštyti tikintieji turi pareigą susitikinėti ir bendrauti vieni su kitais kada tik įmanoma ir kiek tą leidžia žmogiškos galimybės.

9.5 Krikštyti tikintieji turėtų periodiškai laužyti duoną ir gerti vyną atmindami Kristaus auką.

9.6 Kasdienės maldos ir Biblijos skaitymas yra būtini dalykai krikščionims tikintiesiems.

9.7 Bendruomenei gali priklausyti tik tie krikščionys, kurie laikosi teisingų tikėjimo tiesų ir iš tikrųjų stengiasi jas vykdyti praktiškai.

9.8 Todėl kas nustoja tikėti Tiesa ar vykdyti ją praktiškai, tas nustoja priklausyti tikrų tikinčiųjų bendruomenei.

Pastaba: Oficialų "Vieno tikėjimo išpažinimą", naudojama daugiau nei 100 metų, galima gauti iš leidėjų.

2 PRIEDAS: MŪSŲ POŽIŪRIS Į BIBLIJOS TIESŲ MOKYMĄ

Pilnai įmanoma išmokyti visas pagrindines Biblijos mokymo tiesas ir vis dėlto asmeniškai nesuvokti jose pateikiamos žinios tikrumo. Šis faktas gali sukelti daug kančių tiems, kas naudoja vadovėlius, tokius kaip šis, ir moko kitus, bet paskui pasirodo, jog jie taip ir nesuvokė ten išdėstytų principų.

Pirmame šimtmečiuje skelbiant Evangeliją dažniausiai būdavo susilaukiama tikrai nuoširdaus atsako. Žmonės "mielai priėmė" Evangeliją ir todėl krikštijosi (Apd 2:41). Be šitokio nuoširdaus atsako į Evangelijos žinią - be "meilės kupino tikėjimo", kaip tą dažnai apibūdindavo Robertas Robertsas - nėra prasmės krikščionis. Tie, kas atlieka tai vien tik verčiami savo tėvų ar sutuoktinių, kažin, ar išsilauks iki galo. Kadangi mums svarbu atvesti žmones prie išgelbėjimo, o ne tiesiog kuo daugiau jų pakrikščionyti, tai skelbiant Evangeliją verta sugaišti šiek tiek laiko ir įsitikinti, jog mūsų atverstieji krikščionys turėdami teisingą požiūrį į šiuos dalykus.

Žmonės Berėjoje "norai priėmė žodį ir kasdien tyrinėjo Raštus", kad patikrintų Pauliaus skelbiamus dalykus (Apd 17:11). Šis vadovėlis - o taip pat ir bet kuri kita žmogaus parašyta knyga - tai tik bandymas kiek galima tiksliau atspindėti Biblijos mokymą. Tikro atsako į Evangeliją galima sulaukti tik tada, kai protas yra jautrus Žodžiui ir nuoširdžiai trokšta pats tyrinėti Raštus. Evangelijos skelbėjas ne visada gali tą pasiekti; mes tik galime atkreipti dėmesį į atitinkamas Biblijos eilutes. Tikintieji Romoje prieš krikštą "iš širdies" pakluso tam mokslo pavyzdžiui, kuriam buvo pavesti (Rom 6:17).

Tie, kas su užsispyrimu laikosi kūno kelių, niekada negalės tinkamai suvokti tikros Evangelijos žinios; jie dės "maldingai, bet (bus) atsižadėję maldingumo jėgos", nuolat mokysis ir vis nesugebės pažinti tiesos (2 Tim 3:1-7). Mes niekuomet nesuprasime, ko nenorime suprasti. Jei mes tikrai nemylime teismo, jei netrokštame savo gyvenime pasivesti Dievui, mes niekada nesugebėsime pažinti tiesos, nepaisant to, jog skaitome Bibliją; mūsų mokymasis bus tiesiog teoriniai užsiėmimai. Yra keletas pavyzdžių, iš kurių matyti, jog kai kada netgi skaitydami Raštus žmonės tam tikra prasme jų lyg ir neskaito. Mes visi turime polinkį į šią ligą. Atrodytų, jog žydai Kristus laikais labai uoliai laikėsi Dievo žodžio; jie tikėjo Senojo Testamento raštų įkvėptumu (Jn 5:45; Apd 6:11); jie žinojo, kad tyrinėjant šiuos Raštus galima gauti amžinojo gyvenimo viltį (Jn 5:39), ir kiekvieną savaitę jie viešai skaitė tuos Raštus (Apd 15:21). Be to kai kurie iš jų atidžiai tyrinėdavo tas ištraukas visą savaitę. Tačiau jie vis tiek nesugebėjo suvokti tikros šių Raštų prasmės. Raštai juk liudijo apie Kristų. Jėzus aiškiai jiems pasakė: "Jūs tyrinėjate Raštus... Jeigu jus tikėtumėte Moze, tai tikėtumėte ir manimi, nes jis rašė apie mane. Kadangi jūs netikite jo raštais, kaipgi patikėsite mano žodžiais?!... (Jūs neklausote) Mozės nei pranašų" (Jn 5:39,46, 47; Lk 16:29-31).

Galime įsivaizduoti žydų pasipiktinimą: "Bet mes tikrai skaitome Bibliją! Mes tikrai tikime ja!" Bet dėl savo požiūrio siaurumo faktiškai jie to lyg ir nedarė - jie skaitė, bet nesuprato; jie žiūrėjo, bet nematė. Iš tiesų, akliausi yra tie, kas nenori matyti. Visuose savo dvasinio vystymosi etapuose mes privalome šito saugotis.

3 PRIEDAS: KRISTAUS SUGRĮŽIMAS ARTI

Kristaus žodžiai Mt 24:36 aiškiai parodo, jog mes niekada nežinosime tikslaus jo antrojo atėjimo laiko: "Tos dienos ir valandos niekas nežino, nei daugaus angelai, nei Sūnus, o vien tik Tėvas" (plg. Apd 1:7). Tačiau mokiniams paklausus "Koks tavo atėjimo ir pasaulio pabaigos ženklas?" (Mt 24:3), Jėzus nepareiškė, jog į šį klausimą neįmanoma atsakyti. Jis iš tikrųjų pateikė jiems ženklus, kurie bus matomi pasaulyje prieš pat jo grįžimą. Jėzus nebūtų jų pateikęs, jei neketintų prieš pat jo atėjimą gyvenančiai kartai suteikti galimybę bendrais bruožais suprasti, jog ji iš tikrųjų gyvena "paskutinėmis dienomis". Yra tikrai daug priežasčių manyti ir tikėti, kad dabar yra tos pačios paskutinės dienos.

Kristaus atėjimo ženklai

Evangelijos pagal Matą 24 ir Evangelijos pagal Luką 21 skyriuje Jėzus kalbėjo apie laikus, kuomet

- 1) Atsiras netikri pranašai, apsimetantys Kristumi
- 2) Žemę pripildys karai ir prievarta
- 3) "Bus didelių žemės drebėjimų, ligų ir badmečių"
- 4) Daug kas atsimes nuo tiesos
- 5) Žmonių širdys baimingai drebės dėl beviltiškos padėties Žemės planetoje; "žmonės džiūs iš baimės laukdami to, kas turės ištikti pasaulį" (Lk 21:26).

Reikia pripažinti, jog pasaulyje visada egzistavo panašios problemos ir jų vis daugėjo. Jėzus, aišku, žinojo šį faktą; todėl visiškai įmanoma tarti jį kalbėjus apie laikus, kuomet šios problemos įgaus toki mastą, jog atsiras planetos sunaikinimo grėsmė. Bet kuriam atidžiam pasaulio stebėtojų negali likti abejonių, kad dabartinė padėtis iš tikrųjų yra tokia. Dėl neįtikėtino žmogiškos prigimties optimizmo ir nenoro blaiviai įvertinti savo padėtį mums yra sunku pripažinti viso to tikrumą.

Žemiau pateikiama tik dalelė prieinamų duomenų, kurie rodo, jog Kristaus žodžiai dabar pildosi:

- 1) Beveik visus žemynus užplūdo šarlatanai ir apsimetėliai, kurie patraukia paskui save žmones.
- 2) Žemiau pateikiami statistiniai duomenys rodo, kad karų problema darosi labai rimta, nors žmonės kaip niekada ankščiau stengiasi juos suvaržyti:

Šimtmetis   Karų aukos (milijonais)   Didelių karų skaičius

17-as	3.3	?
18-as	5.0	?
19-as	5.5	?
1900-1945	40.5	19
1945-1975	50.7	119

(Šaltinis: *Konfliktų tyrinėjimo institutas, Londono universitetas*)

3) Bado ir ligų sukeltos didžiulės problemos gerai žinomos mums visiems. AIDS kol kas yra didžiausia pasaulinio masto epidemija, kada nors ištikusi žmoniją. Dėl jos iškyla grėsmė, kad per ilgesnį laiką labai sumažės gyventojų skaičius. Šalia Kristaus žodžių Mt 24 ir Lk 21 yra dar keletas kitų eilučių, kuriose žemės drebėjimai susiejami su Kristaus grįžimu: Iz 2:19-22; Ez 38:20; Jl 3:16; Ag 2:7; Zch 14:3,4. Palyginti neseniai laikais žemės drebėjimai pradėjo dažnai vykti netikėtose vietose nusinešdami nepaprastai daug gyvybių, taigi galime numanyti, jog pradeda pildytis žemės drebėjimų ženklas. Žemiau pateikti JAV vidaus reikalų ministerijos valstybės departamento statistiniai duomenys apie žemės drebėjimus taip pat yra reikšmingi:

Metai   Užregistruotų žemės drebėjimų skaičius

1948	620
1949	1152

1950	2023
1964	5154
1965	6686
1976	6180

4) Vis mažiau pabrėžiama, jog norint sužinoti tikras tikėjimo tiesas reikia kaip pagrindo laikytis Biblijos. Dėl to vyksta masinis atsimetimas nuo Biblijos tiesų. Šį procesą pagreitino dabartinėje visuomenėje paplitusi filosofija, siekianti žmonių vienybės bet kokia kaina.

5) Visose šiuolaikinėse visuomenėse plintantis bėgimas nuo tikrovės pakankamai gerai įrodo, jog žmonės bijo ateities. Visi mokslininkai, ekonomistai ir ekologai, sutinka, kad pasaulis negali pasilikti tokioje būklėje kaip dabar. Gamtinių išteklių išsekimas bei suniokojimas, oro, jūrų ir ozono sluoksnio užteršimas, kartu su galimomis epidemijomis bei branduoline katastrofa rodo, kad dabartiniam pasauliui gresia susinaikinimas. Tačiau Dievas pažadėjo, jog to niekada nebus (žr. 9 Papildymą). Kad išstėtų šį pažadą Dievas turės netrukus atsiųsti Jėzų, kuris neatpažistamai pakeis šią planetą įkurdamas joje Dievo Karalystę.

Izraelio atkūrimas

Jėzus užbaigė pateiktą ženklų sąrašą drąsiu teiginiu: "*Tuomet žmonės išvys Žmogaus Sūnų, ateinantį debesyje su didžia galybe ir garbe*" (Lk 21:27). Sekanti eilutė suteikia vilties tik tik tiems, kurie yra pakrikštyti ir gyvena su švaria sąžine prieš Dievą: "Kai visa tai prasidės (t.y. dabar!), atsitieskite ir pakelkite galvas, nes jūsų išvadavimas arti" (Lk 21:28).

Tada Jėzus prie šių pranašysčių apie savo antrąjį atėjimą dar pridėjo paaiškinimą, pateikdamas jį kaip palyginimą apie figmedį: "Stebėkite figmedį bei kitus medžius. Kai jie ima sprogti, jūs žinote arti esant vasarą. Taip pat pamatę tai dedantis, žinokite, kad Dievo karalystė (taigi ir antrasis Kristaus atėjimas) arti. Iš tiesų sakau jums: nepraeis nė ši karta, iki visa tai įvyks" (Lk 21:29-32). Pavasarį stebėdami augalus besiskleidžiančiais pumpurais mes intuityviai jaučiame, jog artinasi vasara ar keičiasi metų laikas; ir taip pat "figmedžiui" pradėjus skleisti pumpurus mes turėtume panašiai pajusti, kad mūsų karta pamatys antrąjį atėjimą. Figmedis Biblijoje simbolizuoja Izraelio tautą (Jl 1:7; Mch 7:1; Oz 9:10; Jer 24:2 plg. Ez 36:8). Taigi šis ypatingas Kristaus sugrįžimo ženklas nurodo, jog Izraelis vienokiu ar kitokiu būdu atgims ("išskleis pumpurus"). Izraelio valstybės atkūrimas 1948 metais ir po to sekantys dramatiški įvykiai, susiję su jos augimu, tikrai yra labai reikšmingi šiame kontekste.

Būsimasis įsiveržimas į Izraelį

Daugelyje Biblijos pranašysčių aprašomas didelis įsiveržimas į Izraelį, įvyksiantis prieš pat Kristaus sugrįžimą. 83 psalmė aprašo, kaip Izraelį supančios tautos sudaro sąjungą prieš jį ir pareiškia: "Ateikite,- sako jie,- išnaikinkime juos, kad jie nebebūtų tauta ir kad nebebūtų daugiau minimas Izraelio vardas... Paimkime sau Dievo kraštus" (Ps 83:5,6,13). Atkreipkite dėmesį, jog šis įsiveržimas į Izraelį paskutinėmis dienomis turi įvykti jam esant tauta. Taigi dabartinis Izraelio valstybės atkūrimas yra būtina įžanga šiam didžiuliam galutiniam įsiveržimui į Izraelį. Biblijos tyrinėtojai numatė Izraelio valstybės atgimimą daug metų prieš jam įvykstant. Ps 83 išryškintas Izraelio užgrobėjų nusistatymas tiksliai atitinka šiandieninių Izraelio kaimynų arabų nusistatymą. Jie nuolat demonstruoja Izraeliui nenumaldomą neapykantą, reikalaudami sau Jeruzalės kaip šventojo islamiško miesto. Toliau psalmėje rašoma, jog tas užpuolimas pasibaigs netikėtai įsikišus Dievui, kuris po to įkurs Savo Karalystę visame pasaulyje (Ps 83:14-19).

Daugelyje kitų pranašysčių aprašoma ta pati įvykių seka: į Izraelį įsiveržia arabai ir kiti Izraelio priešai, po to įsikiša Dievas atsiųsdamas Kristų, kad įkurtų savo Karalystę (pvz. Ez 38-40 skyriai; Dan 11:40-45). Gilinimasis į panašias pranašystes yra svarbus mūsų dvasiniam augimui tuoj po krikšto. Turbūt aiškiausia iš jų yra pranašystė Zch14:2-4: "Aš surinksiu visas tautas į mūsų prieš Jeruzalę. Miestas bus paimtas (plg. Lk 21:24), namai bus išplėsti ir moterys išniekintos... Tuomet Viešpats stos į mūsų prieš anas tautas, kaip jam įprasta kovoti mūsų dieną (t.y. Jis stebuklingai įsikiš į pasaulio

reikalus kaip kad yra daręs anksčiau). Tą dieną jo kojos stovės ant Alyvų kalno, esančio ties Jeruzale rytų pusėje".

Dabar šis didžiulis įsiveržimas į Izraelį gali įvykti bet kuriuo metu. Turint omenyje augantį karinių ir politinių veiksmų greitį, visiškai įmanoma, jog jums skaitant šiuos žodžius arabų raketos skrieja oru link Izraelio. Nereikia galvoti, kad mes galime laukti iki įsiveržimo ir tik tada atsiliepti į Evangelijos kvietimą. Mes niekada negalėsime visiškai tiksliai nustatyti, kada Kristus sugrįš; mes tik žinome, kad tai yra susiję su įsiveržimu į Izraelį, ir kad tas įsiveržimas ko gero gali įvykti gana greitai. Gali būti, jog prieš Izraelio užpuolimą, minimą mūsų išnagrinėtose pranašystėse, bus ir kiti; taigi tie, kas studijuoja Bibliją, turi nuolat stebėti Izraelio padėtį. Mes žinome, kad galų gale Dievas įsikiš atsisitodamas ant Alyvų kalno. Būtent nuo šito kalno Kristus užžengė į Dangų, ir ant jo vėl sugrįš. "Tasai Jėzus, paimtas nuo jūsų į dangų, sugrįš taip pat, kaip esate jį matę žengiant į dangų" (Apd 1:9-12). Šitaip angelai kalbėjo mokiniais, kuomet šie stovėdami ant to kalno žiūrėjo į žengiantį dangun Viešpatį.

Vertindami Kristaus sugrįžimo artumą mes turime išlaikyti tam tikrą pusiausvyrą. Pranašystės apie įvykius pasaulyje prieš pat jo sugrįžimą duotos pirmiausia tam, kad sutvirtintų tikėjimą tų, kurie jau yra pasišventę Kristui per krikštą. Tačiau akivaizdus tų pranašysčių ir dabartinės padėties pasaulyje panašumas tikrai turi būti daugiau negu patrauklus tiems, kas dar tik ruošiasi žengti šį žingsnį, ir taip pat jis turėtų sutvirtinti mūsų tikėjimą įkvėpto Dievo žodžio patikimumu. Mūsų paklusnumas Dievui neturi remtis baimės jausmu dėl artėjančio antrojo atėjimo. Apdovanojimą gaus tikrai tie, kas tikrai "*su meile* laukia jo pasirodymo" (2 Tim 4:8). Bet kiekvieną dieną mes neturėtume pamiršti, jog gyvename mums pažįstamo amžiaus pabaigoje, kada žmonijos neišvengiami laukia didžiulės permainos.

4 PRIEDAS: DIEVO TEISINGUMAS

Mokant žmones Biblijos tiesų išaiškėjo, kad nemažai tarpusavyje susijusių klausimų dažnai iškyla jau pabaigus studijų kursą. Jie visi būna susiję su Dievo teisingumu. Štai keletas pavyzdžių:

"Nėra teisinga, kad Dievas ne visus pašaukė Evangelijos pažinimui."

"Kodėl Dievas leido Adomui ir Ievai nusidėti? Juk dėl to tenka kentėti ir vargti milijardams jų palikuonių."

"Kodėl Senojo Testamento laikais Dievas savo tauta išsirinko tik Izraelį, o ne suteikė galimybę visiems ja tapti?"

Šitokios problemos iškyla mums visiems, nepaisant to, kokie yra mūsų santykiai su Dievu. Jei mums sunku piimti šiuos dalykus, tai dar nereiškia, kad mes turėtume susilaikyti nuo atsako į Dievo pašaukimą. Kol nesugrįš Kristus, mes nesugebėsime pažinti visa tai iki galo. Prieš du tūkstančius metų vienas žmogus "sušuko: Tikiu! Padėk mano netikėjimui!" (Mk 9:24). Mes visi turime tokią pačią suskaldytą asmenybę; jos viena dalis tiki, bet kitai daliai, kuri priklauso "netikėjimui", būtinai reikia Viešpaties pagalbos. Šitokie jausmai dažniausiai užvaldo likus kelioms dienoms ar savaitėms iki krikšto, bet jie vienokiu ar kitokiu laipsniu gali pasireikšti ir tolesniame mūsų gyvenime.

Mūsų "netikėjimas" dažnai igauna aukščiau pateiktų ar panašių klausimų Dievui pavidalą. Reikia suvokti tą esminį dalyką, kad mes neturėtume kaltinti Dievo neobjektyvumu ar neteisingumu. Tai tiesiog neišvengiamas. Jei tą darome, tada mes vertiname Visagalį Dievą remdamiesi savo suvokimu. Mes teigiame, kad jei mes būtume Dievu, elgtumėmės kitaip nei Dievas elgiasi dabar. Viena iš didžiausių žmonijos klaidų yra ta, kad nesuvokiamas visiškas žmogaus nuodėmingumas ir absoliutus Dievo teisingumas. Jei Dievas nėra absoliučiai teisingas, tada visoje būtyje nebelineka jokio moralinio kriterijaus. Todėl nebelineka *jokio* teisingo gėrio ir blogio supratimo. Tada netenka prasmės pati religijos ("susisieji su Dievu") sąvoka. Vaikai gali ginčytis su suaugusiais tikrai remdamiesi savo ribotais suvokimo ir mąstymo stereotipais. Tas pats tinka ir Dievo vaikų santykiams su savo Tėvu. Be to reikia suprasti dar štai ką: kaip žmogus yra viršesnis už šunį, taip Dievas yra viršesnis už žmogų. Jeremijas bandė ginčytis su Dievu, bet tik tam, kad geriau suprastų Dievą, kurią pripažino esant absoliučiai teisingu: "Teisus tu liktum, Viešpatie, jeigu su tavimi eičiau į ginčus. O vis dėlto turiu skundą prieš tave" (Jer 12:1). Abejojant Dievo teisingumu turima omenyje, jog mes turime tam tikras teises, kurias

Dievas kažkaip pažeidinėja. Bet Dievas sutvėrė mus ir nuolat palaiko mūsų gyvybę, o tai reiškia, kad mes neturime *jokių* teisių. Mes *nuolat* gyvename jo malonėje, o ne tik tada, kai nusidedame. Sąvoką "žmogaus teisės" sukūrė patys žmonės, kad pateisintų save. Mes atėjome į šį pasaulį be nieko, ir išeisime be nieko. Kad ir kuo mes bebūtume ir ką beturėtume, visa tai yra trumpalaikė dovana, suteikta norint pažiūrėti, kaip mes ja pasinaudosime. Jei Dievas kviečia mus glaudesniems santykiams, mes turėtume su džiaugsmu priimti tą kvietimą. Atsisakant tą padaryti dėl to, kad kiti negavo tokio pakvietimo, Dievas įžeidžiamas labai skaudžiai.

Pagal prigimtį visi mes esame gyvuliai (Koh 3:18-20). Mes galėtume klausti: "Kodėl žmogus yra išrinktas bendravimui su Dievu, o ne koks nors kitas gyvūnas?". Tikslų to priežasčių nesugebėtume gerai suprasti, net jei mums būtų tai pasakyta. Tas pats tinka ir Pradžios knygoje pateiktam pasaulio sutvėrimo aprašymui. Nėra prasmės aiškinti, kaip Dievas sutvėrė materiją ir padarė iš jos begalinių nuostabų pilną visatą. Tai per daug sudėtinga, ir žmogiškasis mokslas niekada nesugebės iki galo to suprasti. Todėl Dievas sutvėrimo eigą išreiškė tokiais žodžiais, kuriuos priimti galima tik tapus panašiu į vaiką. Tas pats tinka ir moralinėms problemoms, kurias mes pateikėme šio priedo pradžioje. Šioje knygoje bendrai bruožais išdėstytas Biblijos mokymas apie tuos dalykus. Mūsų protas iš prigimties nėra nuolankus Dievo žodžiui; mums bus sunku priimti kai kuriuos dalykus taip, kaip jie yra išreikšti Biblijoje. Bet mes turime pripažinti, jog tai *mūsų* problema, o ne Dievo. Mūsų mąstysena nėra tik šiek tiek žemesnė už Dievo; ji iš esmės *skiriasi* nuo Dievo mąstymo. Dėl šios priežasties mums liepiama perimti Kristaus mąstymą, iš Biblijos mokytiis suvokti Dievo mąstyseną, ir stengtis ją prisitaikyti sau.

Visi mes pripažinsime, kad Dievo kūrinijoje yra daug iš tikrųjų labai gerų dalykų; akivaizdžiai egzistuoja kažkokia teisingumo idėja, kuri sklinda iš mūsų sutvėrėjo ir pasireiškia jo kūrinijoje. Problema yra ta, kad savo žmogiškame gyvenime mes susidūriame su kitais dalykais, kurie aiškiai yra blogi ir neigiami. Būtent jie sukelia tam tikrų abejonių Dievo teisingumu. Liūdna, bet apimti tokių dvejonų daugelis netgi suabejoja Dievo egzistavimu. Tačiau ar nebūtų daug geriau, jei patikėtume esminiu Dievo gerumu ir teisingumu, apreikštu Jo žodyje, bet pripažintume, jog tai *mes* ne visada sugebame *suprasti* blogio paskirtį Jo kūrinijoje?

"Kas paslėpta, pridera Viešpačiui, mūsų Dievui, kas gi apreikšta, tinka mums" (Įst 29:29). Evangelija apibūdinama kaip "tai, kas gali būti žinoma apie Dievą" (Rom 1:19), šitai leidžiant suprasti, jog dar daug kas kol kas negali būti žinoma. Dievo žodyje mes galime aiškiai pamatyti tam tikrus dalykus; iš jų mes galime suvokti daugelį kitų Dievo asmenybės aspektų. Bet dar egzistuoja nesuskaičiuojama daugybė susijusių su Dievo keliais dalykų, kurie yra "paslėpti" ir nėra mums prieinami šiame gyvenime. Taigi Paulius galėjo kaip ir mes pasakyti, kad kažkuria prasme jis pažįsta Kristų ir Dievą (2 Tim 1:12; 2 Kor 5:16; Gal 4:9; Žyd 10:30; 1 Jn 2:13), nes yra asmeniškai patyręs Dievo meilę ir nelikęs jai abejingas; bet iš kitos pusės tai buvo "dalinis pažinimas" (1 Kor 13:9,12), todėl jis ilgejosi Kristaus sugrįžimo, kad galėtų "pažinti jį, jo prisikėlimo galybę" (Fil 3:10).

Kuo daugiau mes būsime paveikti Dievo teisumo studijuodami Jo žodį, tuo daugiau mes ilgėsime Jo Karalystės atėjimo, kuomet Jo teisūs bruožai pagaliau bus atvirai ir aiškiai atskleisti taip, kad visi Jo žmonės tą džiaugsmingai supras ir mylės. Tada išsispres visos intelektualinės, moralinės ir fizinės problemos, kurios dabar kankina Dievo vaikus: "Dabar mes regime lyg veidrodyje, mįslingu pavidalu, o tuomet regėsime akis į akį. Dabar pažįstu iš dalies, o tuomet pažinsiu, kaip pats esu pažintas" (1 Kor 13:12,13).